College van burgemeester en wethouders

Besluit

GOEDGEKEURD

Vergadering van 19 april 2022

Team Control

2022_BW_00191	**Zienswijzen op de ontwerpbegrotingen 2023 van de gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente Zutphen aan deelneemt - Besluitvormend**

Zaaknummer: 333099

Portefeuillehouder: Annemieke Vermeulen

Openbaar

Ja

Embargo

Nee

Samenstelling

Aanwezig:

mevrouw Annemieke Vermeulen, Burgemeester; mevrouw Eva Boswinkel, Wethouder; de heer Mathijs ten Broeke, Wethouder; mevrouw Laura Werger, Wethouder; mevrouw Monique Stouten, Gemeentesecretaris; mevrouw Anja de Rouw, Adjunct-secretaris

Besluit

Besluitpunt 1

1a. Het college besluit de raad voor te stellen in te stemmen met de ontwerpbegrotingen 2023 onder het plaatsen van enkele opmerkingen en deze als zienswijze te sturen aan:

1. de GGD Noord- en Oost Gelderland
2. Basismobiliteit PlusOV

conform bijgevoegde conceptbrieven.

1b. Het college besluit de raad voor te stellen in te stemmen met de ontwerpbegrotingen 2023 zonder het plaatsen van opmerkingen en dit als zienswijze te sturen aan:

1. de Cleantechregio (regio Stedendriehoek)
2. de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG)
3. Tribuut belastingsamenwerking
4. Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

conform bijgevoegde conceptbrieven.

Besluitpunt 2

Het college besluit de raad voor te stellen kennis te nemen van de jaarrekeningen 2021 van de onder 1 vermelde gemeenschappelijke regelingen.

Besluitpunt 3

Het college besluit de raad voor te stellen in te stemmen met de eerste én tweede begrotingswijziging 2023 onder het plaatsen van enkele opmerkingen en dit als zienswijze te versturen (zie brief ontwerpbegroting 2023) aan:

1. de GGD Noord- en Oost Gelderland
2. de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG).

Besluitpunt 4
Het college besluit de raad voor te stellen in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2022 zonder het plaatsen van enkele opmerkingen en deze als zienswijze te sturen aan:
1. Omgevingsdienst Achterhoek (ODA).

Motivering

Inleiding
zie raadsvoorstel

Beoogd effect
zie raadsvoorstel

Argumenten
zie raadsvoorstel

Kanttekeningen
zie raadsvoorstel

Communicatie
zie raadsvoorstel

Evaluatie
zie raadsvoorstel

Financiën
zie raadsvoorstel

Risico's
n.v.t.

Personele consequenties
n.v.t.

Programmadoelen
Programma 1. Bestuur Programma 2. Veilige stad Programma 3. Duurzame leefomgeving Programma 4. Een vitale samenleving, iedereen doet mee

Toelichting programmadoelen
n.v.t.

Bijlagen

1. Rv Zienswijzen op de begrotingen 2023 van de gemeenschappelijke regelingen (versie 15-4-2022).pdf
2. A1 Cleantechregio (stedendriehoek) Jaarstukken 2021.pdf
3. A2 Cleantechregio (stedendriehoek) ontwerpbegroting 2023.pdf
4. A3 Cleantechregio (stedendriehoek) zienswijzebrief bij ontwerpbegroting 2023.pdf
5. B1 GGD NOG GGD NOG Jaarstukken 2021.pdf
6. B2 GGD NOG Ontwerpbegroting 2023.pdf
7. B3 GGD NOG zienswijzebrief begroting 2023.pdf
8. B4 GGD NOG 1e begrotingswijziging 2023.pdf
9. B5 GGD NOG 2e begrotingswijziging 2023.pdf
10. C1 VNOG Jaarstukken 2021 (voorlopig).pdf

11. C2 VNOG Ontwerpbegroting 2023 (voorlopig).pdf
12. C3 VNOG zienswijzebrief begroting 2023.pdf
13. C4 VNOG Begrotingswijziging demarcatie.pdf
14. D1 PlusOV jaarstukken 2021.pdf
15. D2 PlusOv Ontwerpbegroting 2023.pdf
16. D3 Brief zienswijze begroting 2023 .pdf
17. E1 Tribuut Jaarstukken 2021.pdf
18. E2 Tribuut Ontwerpbegroting 2023.pdf
19. E3 Brief zienswijze begroting 2023.pdf
20. F1 ODA Jaarstukken 2021.pdf
21. F2 ODA Ontwerpbegroting 2023.pdf
22. F3 ODA Zienswijzebrief begroting 2023.pdf
23. F4 ODA Begrotingswijziging 2022.pdf

ONTWERP ***Invulinstructie***
RAADSVOORSTEL

Griffienummer:

Onderwerp	Ontwerpbegrotingen 2023 Gemeenschappelijke Regelingen
Programma	Algemene dekkingsmiddelen / Financiën
	--

Forum	oordeelsvormend	
Portefeuillehouder	Annemieke Vermeulen	
Inlichtingen bij	Edwin Peters	
	0681425222	e.peters@zutphen.nl

Soort bevoegdheid	☒ kaderstellend	☐ controlerend	☒ budgetrecht	☐ overig
Beleidsvrijheid	☐ geen	☒ beperkt	☐ ruim	
Programmabegrotingswijziging	☐ ja		☒ nee	

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor:

1. a. In te stemmen met de ontwerpbegrotingen 2023 onder het plaatsen van enkele opmerkingen en deze als zienswijzen te sturen aan:
   i. de GGD Noord- en Oost Gelderland;
   ii. Basismobiliteit PlusOV,
   conform bijgevoegde conceptbrieven;
   b. In te stemmen met de ontwerpbegrotingen 2023 zonder het plaatsen van opmerkingen en deze als zienswijze te sturen aan:
   i. de Cleantechregio (regio Stedendriehoek);
   ii. de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG);
   iii. Tribuut belastingsamenwerking;
   iv. Omgevingsdienst Achterhoek (ODA),
   conform bijgevoegde conceptbrieven;
2. Kennis te nemen van de jaarrekeningen 2021 van de onder 1. vermelde gemeenschappelijke regelingen;
3. In te stemmen met de eerste én tweede begrotingswijziging 2023 onder het plaatsen van enkele opmerkingen en deze als zienswijze te sturen aan:
   i. GGD Noord- en Oost Gelderland.
   ii. De Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG).
4. In te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2022 zonder het plaatsen van enkele opmerkingen en deze als zienswijze te sturen aan:
   i. Omgevingsdienst Achterhoek (ODA).

Inleiding

De raad wordt jaarlijks in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen over de ontwerpbegrotingen van de gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente Zutphen aan deelneemt. Deze gemeenschappelijke regelingen zijn:
1. Cleantech Regio (Regio Stedendriehoek);
2. GGD Noord Oost Gelderland;
3. Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG);
4. Basismobiliteit Plus OV;
5. Tribuut belastingsamenwerking;
6. Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

Tevens ontvangt de raad hierbij ter informatie de jaarrekeningen.

Net zoals vorig jaar clusteren wij alles in één raadsvoorstel.

Beoogd effect

De raad informeren over de jaarrekeningen en de ontwerpbegrotingen van de gemeenschappelijke regelingen, zodat de raad in de gelegenheid is om hierover zienswijzen kenbaar te maken. Zo kan de raad invloed uitoefenen op het stellen van financiële en inhoudelijke kaders voor de gemeenschappelijke regelingen, waaraan wij als gemeente Zutphen deelnemen.

Argumenten

ALGEMEEN

1. Op deze wijze wordt voldaan aan een formele eis en kan invloed worden uitgeoefend op de financiële en inhoudelijke kaders van de gemeenschappelijke regelingen

In artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat de gemeenteraden in de gelegenheid worden gesteld om hun zienswijze naar voren te brengen over de ontwerpbegrotingen van de gemeenschappelijke regelingen.

2. De jaarstukken zijn ter informatie bijgevoegd

Gemeenschappelijke regelingen zijn wettelijk verplicht om de (voorlopige) jaarstukken toe te zenden aan de raden van de deelnemende gemeenten. Deze jaarstukken, die niet voor een zienswijze worden aangeboden, bieden achtergrondinformatie voor het beoordelen van de conceptbegrotingen en zijn daarom aan dit raadsvoorstel toegevoegd.

SPECIFIEK PER GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

A. Cleantech Regio (Stedendriehoek)

Inleiding

In de Cleantech Regio werken we samen met gemeenten, ondernemers, onderwijs en kennisinstellingen aan de ontwikkeling van een goed vestigingsklimaat voor onze inwoners en ondernemers. De Cleantech Regio is een samenwerkingsvorm én een gebied (de Stedendriehoek). Twee organisaties staan aan de basis van de Cleantech Regio en werken daarin samen:

1. Regio Stedendriehoek, een gemeenschappelijke regeling (GR) met acht deelnemende gemeenten (Apeldoorn, Deventer, Brummen, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen);
2. Stichting Strategische Board, een netwerkorganisatie waarin ondernemers, onderwijs, kennisinstellingen en overheden samenwerken.

In dit verzamelvoorstel gaat het over de ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek.

Jaarrekening 2021
Ondanks beperkingen vanwege de coronacrisis, kijkt het Dagelijks Bestuur terug op een geslaagd jaar waarin is gewerkt aan het Regionaal Perspectief 2030, een nieuwe regionale agenda en aan het onderzoek naar een regionaal investerings- en samenwerkingsplatform.
Een greep uit de resultaten:

- Vaststelling Regionale Energietransitie 1.0
- Vaststelling duurzame principes voor de uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen
- Vaststelling Woonvisie. Gemeenten verkennen locaties voor groei en werken aan woningbouwlocaties.
- Vernieuwing landbouwvisie en een start met een plan van aanpak stikstof.
- Uitgevoerde lobby activiteiten:
    - In dit kader heeft de ontwikkeling van een nieuwe agenda hoge prioriteit (gehad). Wensen en ambities kunnen niet zelfstandig worden waargemaakt, daarom is samenwerking met andere overheden onontbeerlijk. Hoe scherper onze regionale ambities, hoe beter hiervoor kan worden gelobbyd.
    - Oost Nederland is als gebied neergezet waar kansen liggen onder de noemer van ‘Nederland Slim Benutten’. Er zijn gesprekken gevoerd met het ministerie van Binnenlandse Zaken over een mogelijke woondeal voor onze regio. Er is media aandacht georganiseerd voor de A1 corridor. En er is gelobbyd voor het verbeteren van de treinverbinding tussen Amsterdam en Berlijn.

De jaarrekening sluit met een voordelig resultaat van € 152.515,-. Het saldo is ontstaan door:
1. Lagere communicatiekosten dan begroot;
2. Vacatures niet direct in te vullen;
3. Lagere verhuiskosten dan begroot;
4. Lagere kosten financiële dienstverlening;
5. Lagere uitgaven in de agendabudgetten. Bij het programma ‘Slimme schone mobiliteit’ zijn er in 2021 minder acties uitgevoerd vanwege de corona-crisis. En de begroting van de fietsroutes was te hoog ingeschat.

De Regioraad heeft besloten om het saldo van 2022 toe te voegen aan de ‘Reserve overlopende budgetten 2021 en 2022’ met de bestemming ‘eenmalige kosten voorbereidingsfase Investeringsplatform’. Verder kunnen we vermelden dat de accountant van plan is om een goedkeurende verklaring af te geven.

Kadernota
Met de Kaderbrief 2023 is de raad begin 2022 geïnformeerd over de algemene regionale ontwikkelingen, de beleidsmatige voornemens, de organisatie en de financiële uitgangspunten voor de begroting. De ontwerpbegroting is een uitwerking van deze kaderbrief 2023.

Ontwerpbegroting 2023
Via de ontwerpbegroting stelt de raad de inhoudelijke en financiële kaders vast voor de samenwerking in de regio Stedendriehoek. Na besluitvorming in alle acht gemeenteraden, volgt vaststelling door de Regioraad (het Algemeen Bestuur) van de regio.

Het beoogd effect van deze samenwerking is een gezonde, duurzame, goede bereikbare en economisch sterke regio waar het aantrekkelijk wonen en werken is. In 2030:

- Is de regionale woningvoorraad gegroeid met 20.000 extra woningen. De ambitie is om het aantal extra woningen te laten groeien naar 40.000 extra woningen in 2040.
- Zijn in de regio 20.000 woningen voorzien van een alternatieve duurzame energievoorziening.
- Zijn de bestaande en nieuwe bedrijventerreinen in de regio toekomstbestendig en is tenminste 160 ha bedrijventerrein (extra) uitgegeven.

Belangrijke activiteiten in 2023 zijn:
- Uitvoeren van de afspraken uit de geactualiseerde woonagenda. De start van het proces om te komen tot een nieuwe woonagenda waarin het groeiperspectief van de regio verankerd is.
- Uitvoeren van de afspraken uit het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) en uitvoeren van het project Toekomstbestendige bedrijventerreinen (dit is een onderdeel van de regiodeal Cleantech Regio).
- Voortzetten lobby-activiteiten gericht op het versterken van de bereikbaarheid van de regio.
- Maatregelen uitvoeren die bijdragen aan het verduurzamen van mobiliteit (minder energieverbruik (CO2) en uitstoot van schadelijke stoffen).
- Opleveren van de Regionale Energiestrategie 2.0 (RES). In deze 2.0-versie worden de nieuwste inzichten verwerkt en over de voortgang gerapporteerd.
- Regionale afstemming over de impact van de verschillende ambities op de regionale ruimte, in het licht van het behoud van de schoonheid en kwaliteit van het landschap.

Bijdrage 2023
De bijdrage 2023 aan de Regio Stedendriehoek voor onze gemeente is bepaald op € 144.338,00. Dit bedrag is gebaseerd op een inwonerbijdrage van € 2,98 (in 2022 was dit € 2,89). In de programmabegroting 2022-2023, jaarschijf 2023 is een bedrag van € 149.200 opgenomen. Een voordelig verschil van € 4.862.

Zienswijze
Wij stellen voor om de volgende zienswijze kenbaar te maken aan de GR Stedendriehoek:
de Regioraad kan de voorliggende ontwerpbegroting 2023 als begroting 2023 vaststellen.

B. GGD Noord- en Oost Gelderland

Inleiding
De GGD Noord- en Oost-Gelderland voert voor de 22 deelnemende gemeenten de wettelijke gemeentelijke taken uit op grond van de Wet Publieke Gezondheid. Deze taken liggen voor een groot deel vast in wet- en regelgeving, maar bieden enige ruimte voor accenten, bijvoorbeeld op het gebied van preventie.

De afgelopen jaren zijn voor de GGD NOG zeer bijzondere jaren geweest, door de grote extra inspanning die sinds voorjaar 2020 wordt gevraagd van de GGD in verband met COVID-19. De GGD-taken die voortvloeien uit de COVID-19 aanpak, worden aangestuurd en bekostigd vanuit het Rijk. Maar natuurlijk hebben deze ook hun invloed op het reguliere werk dat de GGD voor gemeenten uitvoert.

Jaarrekening 2021
Het saldo uit de normale bedrijfsvoering van de GGD NOG over 2021 is € 77.000 positief. Het voornemen is om dit positieve saldo te bestemmen als dekking voor de incidentele kosten uit GGD NOG Robuust en daarvoor toe te voegen aan de bestemmingsreserve. Hierdoor worden de extra incidentele middelen die voor de komende jaren aan de gemeenten gevraagd worden voor GGD NOG Robuust lager. Het gaat om de kosten vanaf 2023, in 2022 worden deze kosten nog gedekt door de reserve Frictiebijdrage Apeldoorn.

Kadernota
De raad heeft een zienswijze ingediend naar aanleiding van de Uitgangspuntennota 2023 (de Kadernota van de GGD). In die zienswijze heeft de raad veel waardering uitgesproken voor de buitengewone inzet en het

belangrijke werk van de GGD rond de COVID-19 pandemie. In die zienswijze is ook benoemd dat onze gemeente zich kan vinden in de inhoudelijke kaders van de Uitgangspuntennota 2023. En dat we positief staan tegenover het voorstel om de jeugdgezondheid adolescenten met ingang van 2023 onderdeel van de inwonerbijdrage te maken.
Daarnaast is benoemd dat de extra financiële bijdrage die (structureel en incidenteel) van onze gemeente gevraagd wordt voor de aandachtspunten uit de Koersnotitie (GGD NOG Robuust) voor onze gemeente niet haalbaar is. In de zienswijze hebben we de GGD gevraagd om, gezamenlijk met de gemeenten, hierin een prioritering aan te brengen en pas extra kosten te maken nadat er op andere punten besparingen zijn gerealiseerd.

Ontwerpbegroting 2023
In de Programmabegroting 2023 van de GGD NOG (de Ontwerpbegroting van de GGD NOG) wordt ingegaan op de zienswijzen op de Uitgangspuntennota die gemeenten hebben ingediend. Onze zienswijze over de extra kosten van Koersnotitie (GGD NOG Robuust) en het verzoek tot prioritering en beperking van kosten werd niet door veel gemeenten gedeeld en heeft dan ook niet tot een aanpassing van de Programmabegroting geleid.

De Programmabegroting gaat uit van voortzetting van bestaand beleid. Als inhoudelijke prioriteiten daarbinnen worden genoemd: accent op veerkracht en weerbaarheid jongeren, jeugdgezondheid adolescenten, medische milieukunde in relatie tot de Omgevingswet, toezicht kinderopvang, mogelijk nog steeds COVID-19 bestrijding, NOG gezondere leefstijl en aandacht voor kwetsbare groepen.

Bijdrage 2023
De indexering voor 2023 bedraagt 2,63 % (gebaseerd op CBS-cijfers september 2021). De inwonerbijdrage 2023 voor Zutphen komt daarmee op € 840.100. Tegelijkertijd wordt alvast een ‘winstwaarschuwing’ gegeven voor 2023 dat de indexering uiteindelijk naar verwachting hoger uitvalt (raming CPB maart 2022 is 6,13%). De GGD wil de 3e begrotingswijziging hiervoor uiterlijk juli 2022 aan ons doorgeven zodat wij de juiste inwonersbijdrage kunnen opnemen in onze gemeentelijke begroting.

Nieuw beleid voor 2023 is verwerkt in de eerste en tweede begrotingswijziging 2023, zoals onder de volgende kopjes wordt beschreven. De eerste begrotingswijziging betreft het programma GGD NOG Robuust. Hierdoor wordt de inwonerbijdrage 2023 hoger. De tweede begrotingswijziging betreft jeugdgezondheid adolescenten.

Eerste begrotingswijziging 2023
Deze begrotingswijziging heeft betrekking op het programma GGD NOG Robuust. Dit is een uitwerking van de aanbevelingen uit de Koersnotitie, waarin de uitkomsten van de Takendiscussie zijn verwerkt. De gemeenteraad is eerder geïnformeerd over het verloop van de Takendiscussie en de Koersnotitie, via de memo ‘GGD Takendiscussie; voortgang’ van juni 2021 (ter inzage liggende stukken technisch blok 28 juni 2021) en via het webinar van de GGD voor raadsleden over de Takendiscussie op 2 november 2021. Om de Koersnotitie in praktijk te brengen moet de GGD op meerdere punten versterkt worden en wordt ingezet op samenwerking met andere organisaties als het gaat om ondersteunende processen. Om de Koersnotitie uit te kunnen voeren, is een verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan de GGD nodig. (Achterliggende stukken zijn te vinden bij de vergaderstukken van de raad van 21 februari 2022 over de Uitgangspuntennota 2023 van de GGDNOG.) Deze verhoging van de inwonerbijdrage die nodig is voor GGD NOG Robuust past niet binnen de gemeentelijke meerjarenbegroting. Nu, bij de behandeling van de Programmabegroting en eerste begrotingswijziging heeft de raad de gelegenheid hier een zienswijze op te geven.

Op basis van de Programmabegroting en de eerste begrotingswijziging 2023 samen, wordt de inwonerbijdrage GGD voor Zutphen in 2023 € 862.000,-.

Tweede begrotingswijziging 2023

Deze begrotingswijziging heeft betrekking op het opnemen van de jeugdgezondheid adolescenten in de inwonerbijdrage (in plaats van deze per gemeente door middel van subsidie te bekostigen). Deze begrotingswijziging is voor onze gemeente nagenoeg budgetneutraal.

Op basis van de Programmabegroting, de eerste begrotingswijziging en de tweede begrotingswijziging samen, wordt de inwonerbijdrage GGD voor Zutphen in 2023 € 889.500. In de programmabegroting 2022-2025, jaarschijf 2023 is een bedrag van € 814.600 opgenomen. Een nadelig verschil van € 74.900.

Zienswijze
Voorstel is om in de zienswijze te benoemen dat wij ons als deelnemende gemeente inhoudelijk kunnen vinden in de Programmabegroting 2023 en in de tweede begrotingswijziging, die over het extra contactmoment adolescenten gaat. Daarnaast is ons voorstel om in de zienswijze ook op te nemen dat we ons niet kunnen vinden in de eerste begrotingswijziging 2023 voor GGD NOG Robuust. De extra kosten NOG Robuust passen niet in onze meerjarenbegroting. Daarom vragen wij de GGD in deze zienswijze opnieuw om, gezamenlijk met de gemeenten, hierin een prioritering aan te brengen en pas extra kosten te maken nadat er op andere punten besparingen zijn gerealiseerd. Tenslotte willen we opnieuw onze waardering uitspreken voor de GGD, voor de langdurige grote extra inzet van de GGD, in verband met de bestrijding van de COVID-19 pandemie.

C. Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG)

Inleiding
De concept programmabegroting 2023-2026 beschrijft de doelen, activiteiten en de budgetten van de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG) voor 2023 en geeft op hoofdlijnen een financiële doorkijk voor de periode tot en met 2026. De begroting is gebaseerd op de Kadernota 2023-2026 die op 9 december 2021 door het Algemeen Bestuur (AB) is vastgesteld. De Kadernota is vervolgens ter kennisname aangeboden aan de raad. De definitieve vaststelling is voorzien in het AB van 23 juni 2022.

Jaarrekening 2021
De VNOG heeft in 2021 haar Opgaven uitgevoerd, zoals die begin 2020 in de Toekomstvisie van de VNOG zijn vastgesteld. Deze Opgaven vormden de basis van de oorspronkelijke begroting 2021.
COVID-19 is, net als in 2020, van grote invloed geweest op de uitvoering van de Opgaven.
Zowel doordat de VNOG veel energie moest stoppen in de bestrijding van de crisis (wat ten koste ging van andere Opgaven), alsook het effect van de crisis op de mogelijkheid om reguliere taken van de Opgaven uit te kunnen voeren.
Het financieel-technische resultaat van de jaarrekening 2021 is dat de VNOG voor € 5,27 miljoen minder kon uitgeven dan begroot. Dat is in lijn met de prognose uit de tweede financiële verkenning. Hier kunnen we nog niet aangeven wat het resultaat voor de gemeente Zutphen is. De bestemming van het resultaat en eventuele reserveringen zijn nog niet bekend. Naar aanleiding van bijvoorbeeld de accountantscontrole kunnen nog wijzigingen in de jaarstukken worden aangebracht.

Kadernota 2022-2025
Op 9 december 2021 heeft het AB van de VNOG de Kadernota 2023-2026 vastgesteld. Deze Kadernota bevat de financieel-technische uitgangspunten voor de begroting 2023, een overzicht van de (beleids-) ontwikkelingen en een risicoparagraaf. De raad heeft op 21 februari 2022 kennisgenomen van de Kadernota.

Concept programmabegroting 2023-2026
Zoals eerder aangegeven is in 2020 en 2021 de uitvoering van de plannen bij de VNOG enorm beïnvloed door COVID-19. Uiteraard geldt dit ook voor de gedane uitgaven en het (voorziene) resultaat van de jaarrekening. De VNOG heeft in deze twee jaren geld overgehouden. Een bijstelling van de begroting over de komende jaren ligt echter niet in de rede, omdat de begroting is gebaseerd op de plannen van de Toekomstvisie. En dan

is er nog een ander belangrijk voorbehoud: de groeiende onzekerheid in de wereld op allerlei vlakken, zoals grondstofprijzen, stijgende energiekosten, klimaatverandering, cybercriminaliteit, (geopolitieke) instabiliteit, heeft en zal effecten hebben op de realisatie van de begroting en komende begrotingen, die niemand op dit moment kan overzien of voorspellen. Het effect van de gestegen prijzen en de langere leveringstermijnen zijn al wel verwerkt in de planning en de becijfering van het materieel dekkings- en spreidingsplan – en in deze begroting 2023-2026.

Bijdrage 2023
De gemeentelijke bijdrage stijgt als gevolg van de loon- en prijsindexering en enige autonome ontwikkelingen. Het uitgangspunt is verder: géén nieuw beleid en daarmee gepaard gaande kostenstijgingen. De bijdragen worden bij de gemeenten in rekening gebracht conform de percentages van het verdeelmodel. Voor Zutphen komt de bijdrage neer op een bedrag van € 2.810.000 (5,68%) in 2023. In de programmabegroting 2022-2025, jaarschijf 2023 is een bedrag van € 2.741.000 opgenomen. Een nadelig verschil van € 69.000.

Eerste begrotingswijziging 2023
Op 9 december 2021 heeft het AB de Regeling demarcatie vastgesteld. In deze Regeling is de verdeling van de taken en verantwoordelijkheden tussen gemeenten en de VNOG op het gebied van de kazernes en de faciliteiten in de kazernes vastgelegd. De nieuwe taakverdeling gaat per 2023 in. Dit is dus een nieuwe inrichting van de samenwerking op dit terrein tussen gemeenten en VNOG. Dit heeft ook een financieel gevolg. Dit betreft het opnemen in de begroting van de VNOG van de facilitaire kosten en het herzien van de berekeningswijze van de vergoeding van de VNOG aan die gemeenten, waar regionale functies een plaats hebben in de kazernes (kantoren, werkplaatsen voor voertuigonderhoud en ademlucht) zoals in de kazerne van Zutphen.
Zutphen is door de VNOG actief betrokken bij de nieuwe Regeling demarcatie voor de brandweerkazerne aan de Gerard Doustraat 129. In de programmabegroting 2022-2025, jaarschijf 2023 is een bedrag van € 140.400 opgenomen voor huisvesting. Een nadelig verschil van € 19.500.

Zienswijze
Wij stellen voor om geen zienswijze kenbaar te maken aan de VNOG en dit aan de VNOG te berichten.

D. Basismobiliteit PlusOV

Inleiding
PlusOV is de uitvoeringsorganisatie voor het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer in de Stedendriehoek. In de Gemeenschappelijke Regeling Basismobiliteit Plus OV werken 9 gemeenten samen, te weten Apeldoorn, Deventer, Brummen, Epe, Heerde, Hattem, Lochem, Voorst en Zutphen. De gemeente Zutphen is, samen met Apeldoorn en Deventer vanaf augustus 2019, gestopt met het routegebonden vervoer en voert dit nu in eigen beheer uit.

Naast de daling in de organisatiekosten zijn de vervoerskosten voor het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer ook aanmerkelijk lager dan begroot, dit door de impact van COVID-19. Voor de komende begroting is het de uitdaging om de vervoerskosten aan te laten sluiten bij het ‘nieuwe normaal'.

Jaarrekening 2021
De jaarrekening 2021 wordt positief afgesloten. Dit is grotendeels toe te schrijven aan lagere kosten als gevolg van COVID-19. PlusOV heeft voldoende reserves in haar meerjarenbegroting opgenomen. De gezamenlijke bijdrage door de gemeenten aan organisatiekosten was € 430.000,- lager. Het laatste kwartaal

van 2021 hebben alle gemeenten geen bijdrage betaald aan de uitvoeringsorganisatie PLUSOV. Uiteindelijk resteert er een positief resultaat van € 22.153.

De organisatiekosten zijn gedaald in 2021. De taakstelling zoals opgenomen in de meerjarenbegroting wordt gehaald.
De overige loonkosten ontwikkelen zich conform de meerjarenbegroting. De formatie is het afgelopen jaar verminderd en bedraagt eind 2021, 26,8 fte. Daarmee ontwikkelde de formatie zich in 2021 conform de taakstelling zoals die in de begroting is opgenomen.

Het toekennen van de continuïteitbijdrage vraagafhankelijk vervoer aan de vervoerders is verwerkt in de jaarrekening van PlusOV. Ook de kosten van een langlopend juridisch geschil met een vervoerder is opgenomen in de jaarrekening. In de conceptjaarrekening 2021 van de gemeente Zutphen zijn deze items nog niet verwerkt.

Kadernota
In de meerjarenbegroting van 2023-2026 staan de risico's en beheersmaatregelen van PlusOV. Voor de gemeente Zutphen zijn die van belang voor zover deze betrekking hebben op het vraagafhankelijk vervoer.

In het jaar 2022 wordt zichtbaar wat de eerste effecten zijn van de investeringen in software voor het vraagafhankelijk en het routegebonden vervoer.
Daarnaast werkt PlusOV aan de uitvoering van het 'plan van aanpak kostenreductie'. De maatregelen in dit plan van aanpak - zoals het aanschaffen van verbeterde planningssoftware en het verminderen van het aantal loosmeldingen in het vraagafhankelijk vervoer - leiden tot optimalisatie van processen en verdere kostenreductie.

Ontwerpbegroting 2023
De in de kadernota 2023-2026 gedefinieerde uitgangspunten zijn vertaald naar de ontwerpbegroting 2023.

De onzekerheid van COVID-19 op de ontwikkeling van het vervoersvolume en de impact op de vervoerskosten blijft. De gevolgen van COVID-19 geven naar verwachting de komende jaren een lager vervoersvolume in het vraagafhankelijk vervoer. Het vervoersvolume van het vraagafhankelijk vervoer in heel 2021 was ca. 55% van het volume in 2019.
Als we het vervoersvolume van 2019 blijven aanhouden betekent dat een niet realistisch groot vervoersbudget met een onnodig groot beslag op de begrotingen van de gemeenten.
Uitgangspunt voor de vervoerskosten in 2023 is dat de vervoerskosten 80% zijn van de geïndexeerde kosten van 2019 (dus inclusief stijgingen NEA-index en hogere kosten door de nieuwe aanbesteding) verhoogd met een stijging van 5% per jaar vanaf 2023. Daarnaast is de aanname dat de kosten elk jaar stijgen met een NEA-index van 2%.

In 2022 wordt zichtbaar wat de eerste effecten zijn van de investeringen in software voor het vraagafhankelijk en het routegebonden vervoer.

De afbouw van de provinciale subsidie vindt plaats van 2021 t/m 2023, waardoor de bijdrage van de gemeenten hoger worden.

Bijdrage 2023
De gevraagde bijdrage in 2023 van PlusOV is € 763.400. In de programmabegroting 2022-2025, jaarschijf 2023 is een bedrag van € 797.100 opgenomen. Een voordelig verschil van € 33.700.
We zullen dit bedrag bij het opstellen van de begroting 2023 gemeente Zutphen naar beneden bijstellen.

Zienswijze
Wij stellen voor om de volgende zienswijze kenbaar te maken aan PlusOV:

Tot grote tevredenheid wordt geconstateerd dat er blijvende aandacht is voor kostenreductie met behoud van kwaliteit. In de meerjarenbegroting 2023-2026 wordt gesproken over een investeringsplan om de efficiency en daarmee kostenreductie van de vervoerscentrale blijvend te realiseren. De wens is om blijvend geïnformeerd te worden over de effecten daarvan.

Tegelijkertijd, echter, baren de mogelijke hogere NEA-index, waardoor lonen zullen stijgen, ons zorgen. Ook het chauffeurstekort in de vervoerdersbranche baart ons zorgen op langere termijn.

1. Hogere NEA-index (index kostenontwikkeling vervoer)

We beseffen dat dit het logische gevolg is van onder andere het huidige conflict tussen Rusland en de Oekraïne. Er zijn 3 factoren die de NEA (sterk) beïnvloeden, te weten:

- Nieuwe CAO en hogere lonen daarin;
- Hoge brandstofprijzen;
- Hoge inflatie (algemeen).

Anderzijds, echter, is het onze wens om het vervoer ook op termijn betaalbaar te houden. De verwachting is immers dat deze kosten ook autonoom zullen stijgen omdat er sprake is van een vergrijzende bevolkingsopbouw.

2. Chauffeurstekort in de vervoerdersbranche

We beseffen dat het chauffeurstekort in de taxibranche nog een gevolg is van COVID-19.
We zijn benieuwd naar uw kijk op de huidige situatie en uw visie op de toekomst.
We vernemen graag welke oplossingen u voor ogen heeft voor het verwachte tekort aan chauffeurs.

E. Tribuut belastingsamenwerking

Inleiding

Tribuut voert sinds 1 januari 2016 de belastingtaak uit voor de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen. Tribuut is een bedrijfsvoeringsorganisatie met een enkelvoudig bestuur. Daardoor blijft autonomie op beleid voor belastingen bij de afzonderlijke gemeenten. De begroting 2023 borduurt voort op de jaarrekening en het jaarverslag van 2021.

Jaarrekening 2021

De afgelopen maanden is de jaarrekening van Tribuut door de accountant van Baker Tilly gecontroleerd, dit heeft geresulteerd in een goedkeurende verklaring ten aanzien van de getrouwheid. Op 18 maart 2022 heeft het bestuur van Tribuut de definitieve jaarstukken 2021 (jaarrekening 2021 en jaarverslag 2021) vastgesteld.

De jaarrekening van 2021 geeft een positief resultaat en is afgesloten met een batig saldo van € 163.000. Een deel van het positieve resultaat is ontstaan doordat er minder betaald is aan vergoedingen voor proceskosten dan voorzien. Een ander deel van het positieve resultaat wordt veroorzaakt doordat een bedrag ad € 60.000 (nog) niet is besteed aan de herinrichting van de werkplekken, dit bedrag is echter wel nodig in 2022 om dit alsnog te realiseren.

Verder is via een begrotingswijziging in 2021 extra budget gevraagd, wat achteraf niet nodig bleek te zijn omdat dit kon worden gedekt uit het opstartbudget. Ook deze bedragen kunnen terug naar de gemeenten. De begroting 2023 valt iets hoger uit dan de eerder vastgestelde meerjarenbegroting (vanaf 2024 en verder weer lager), om gemeenten niet te belasten met een extra bijdrage voor 2023 wordt dit bedrag van € 40.000 gedekt uit de algemene reserve.

In de jaarrekening is een inschatting gemaakt van de belangrijkste risico's, bij de oprichting van Tribuut is afgesproken dat Tribuut de financiële buffer om financiële tegenvallers op te vangen, zo beperkt mogelijk

houdt. Het resultaat van de GR wordt verdeeld in dezelfde verhouding als de bijdrage van de gemeenten over de totale begroting. Tribuut loopt echter, zoals elke organisatie, wel verschillende risico's. Het bestuur heeft aangegeven een beperkte reserve te willen aanleggen om de belangrijkste risico's op te kunnen vangen. Tribuut begroot de kosten voor 2023 met de indexatie die in de septembercirculaire wordt gepubliceerd. We zien echter dat de stijging van de inflatie enkele procenten hoger blijkt te zijn dan in september 2021 werd aangenomen. De risico's zijn te kwantificeren op € 280.000.

Tijdens de bestuursvergadering van 18 maart 2022 heeft het bestuur besloten om het restant van het positieve resultaat, de algemene reserve en het restant van het opstartbudget uit te keren aan de gemeenten volgens onderstaand schema:

	Totaal	**reserveren**	**uitkeren**
Positief resultaat	€ 163.015	€ 60.000	€ 103.015
Algemene reserve	€ 327.194	-	€ 327.194
Reserve opstartbudget	€ 411.881	€ 240.000	€ 171.881
Totaal	**€ 902.090**	**€ 300.000**	**€ 602.090**

Conform de afgesproken verdeelsleutels leidt dit tot de volgende uitkering aan de deelnemende gemeenten:

Gemeente	
Apeldoorn	€ 278.043
Epe	€ 60.717
Lochem	€ 69.195
Voorst	€ 59.302
Zutphen	€ 134.833
Totaal	**€ 602.090**

Kadernota
Ontwikkelingen en uitgangspunten, die normaal gesproken in de kadernota zijn verwerkt, zijn nu in dit toekomstplan/ deze begroting 2023-2026 opgenomen.

Ontwerpbegroting 2023
De begroting is opgesteld conform de kostenverdeelsystematiek, zoals die is vastgesteld door het bestuur in januari 2020. In deze systematiek worden per activiteit/ per cluster de kosten vastgesteld en op basis van verschillende verdeelsleutels naar de deelnemende gemeenten verdeeld. Indexatie vindt plaats op basis van de prijsontwikkeling 2023 die in de septembercirculaire 2021 van de overheid is aangegeven:

- Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers: 2,30%;
- Prijs overheidsconsumptie, netto materieel: 1,50%;
- Prijs bruto binnenlands product: 1.90%.

De nieuwe indexering is vergelijkbaar met die van voorgaande begroting en leidt daardoor niet tot substantiële afwijkingen.

Al sinds de oprichting van Tribuut is de ambitie uitgesproken om te groeien in deelnemende gemeenten. Op dit moment is er een concrete belangstelling vanuit Brummen om aan te sluiten bij Tribuut en loopt er een voorbereidingstraject. Bij deze begroting zit een bijlage met de financiële consequenties wanneer het definitieve besluit tot toetreding van Brummen is genomen. Deze bijlage is te zien als een kostenindicatie. Als Brummen besluit toe te treden dan wordt er nog een gewijzigde begroting aangeboden.

Bijdrage 2023
De bijdrage 2023 aan Tribuut voor onze gemeente is bepaald op € 1.180.000. In de programmabegroting 2022-2025, jaarschijf 2023 is een bedrag van € 1.195.000 opgenomen. Een voordelig verschil van € 15.000.

Zienswijze
Wij zien geen aanleiding om een zienswijze in te dienen.

F. Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

Inleiding
De omgevingsdienst Achterhoek (ODA) voert voor onze gemeente de wettelijke taken uit op het gebied van milieu. De taken zijn vergunningverlening, toezicht en handhaving en specialistische taken op het gebied van geluid, lucht en bijvoorbeeld externe veiligheid. De taken zijn vertaald in producten waarvoor wordt betaald door de deelnemers. Dit betekent dat wanneer er bijvoorbeeld meer bedrijven opstarten er meer vergunningen of meldingen worden aangevraagd en onze kosten stijgen.

Jaarrekening 2021
De jaarrekening 2021 van de ODA sluit met een positief resultaat van € 104.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Bovenregionale taken (€ 271.000); doordat de kosten voor de complexe vergunningverlening worden doorberekend aan de partners.
- Hogere bijdragen van derden (€ 299.000); bestaande uit werkzaamheden aanpak en ondersteuning van het stikstofdossier en inzet voor het landelijk project zeer gevaarlijke stoffen.
- Personele lasten (€ 655.000 nadelig); de hogere lasten voor inhuur kwamen door de toenemende vraag voor dienstverlening van de ODA en het moeilijk vinden van geschikte mensen. Een aandachtspunt is het ziekteverzuim. Dit is toegenomen naar 5,41%. Dit is voor een deel te wijten aan hoge werkdruk, maar ook aan de coronapandemie.

Voor de gemeente Zutphen was er net iets meer gerealiseerd in 2021 dan begroot, namelijk € 9.500 meer. Op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving was minder afgenomen en op het gebied van specialistische adviezen meer.
De verdeling van het positieve resultaat van de jaarrekening 2021 van de ODA levert de gemeente Zutphen € 7.710 op. Totaal resultaat 2021 voor gemeente Zutphen is € 1.790 (negatief).

Kadernota
Deze GR heeft geen kadernota opgesteld.

Ontwerpbegroting 2023
Met het vaststellen van deze ontwerpbegroting 2023 stemt u in met de koers voor 2023 en het bijbehorende financiële kader. De koers betreft het goed en transparant uitvoeren van de wettelijke milieutaken binnen de lijnen van afgesproken prestatie-indicatoren en de landelijke kwaliteitscriteria.
Met de komst van de Omgevingswet verschuiven een groot deel van de bodemtaken van het Rijk en de provincie Gelderland naar de lokale overheden. In de begroting van de ODA is hiervoor een extra bedrag opgenomen van € 1.000.000. Daarnaast zijn extra uren opgenomen voor de inzet van het strafrechtelijke spoor, voortvloeiend uit de Landelijke Handhavingsstrategie en extra uren voor bestrijding druglabs en asbesttaken.

De bijdrage voor de gemeente Zutphen in 2023 is € 687.800. In de meerjarenraming van 2023 van de gemeente Zutphen is € 605.900 (exclusief indexering) opgenomen. Kortom € 81.900 (minus de indexering) meer dan zelf geraamd.
De ODA geeft aan dat de verhogingen in de bijdrage te maken hebben met de inschatting van de toename van afname van producten. Die producten houden verband met basistaken die verplicht bij de Omgevingsdienst zijn belegd. De nieuwe bodemtaak leidt wel tot een hogere bijdrage in het gemeentefonds maar hoeveel dit precies is, is nog niet bekend. Eveneens is het mogelijk om leges te gaan heffen op milieuvergunningen bij de komst van de Omgevingswet. Hierover wordt separaat een voorstel voorgelegd in afstemming met de regionale partners.

Bijdrage 2023
De bijdrage 2023 aan de ODA voor onze gemeente is bepaald op € 687.800. In de programmabegroting 2022-2025, jaarschijf 2023 is een bedrag van € 605.900 opgenomen. Een nadelig verschil van € 81.900.

Zienswijze
Gelet op bovenstaande wordt voorgesteld om geen zienswijze in te dienen.

Overige informatie
De begroting 2023 van de ODA is opgesteld in lijn met die van 2022 met enkele wijzigingen. De grootste verandering komt voort uit de invoering van de Omgevingswet per 1-1-2023 en de daaruit voortvloeiende overheveling van de bodemtaken vanuit de provincie naar gemeenten. Met de partners is afgestemd dat de ODA deze werkzaamheden op zich neemt. Daarnaast zet de ODA in op de basistaken asbest voor alle partners en is er een relatieve kleine extra inzet voor BOA-uren geraamd, ingegeven vanuit de verdere doorwerking vanuit de LHS (Landelijke Handhaving Strategie).
De indexaties hebben plaatsgevonden aan de hand van de uitgangspunten zoals eerder vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de ODA in december 2021. Ondertussen zetten de prijsontwikkelingen zich verder voort. Daadwerkelijke ontwikkelingen van het prijspeil worden meegenomen in de 1e begrotingswijziging 2023.

Kanttekeningen

De (algemeen) besturen van de gemeenschappelijke regelingen stellen uiteindelijk de begrotingen vast
De (algemeen) besturen bepalen zelf of zij de ingediende zienswijzen overnemen of niet.

Financiën

Financiële kaders jaarrekening

In onderstaande tabel zijn de gevolgen voor de gemeente Zutphen inzichtelijk gemaakt. Het voordeel van de gemeenschappelijke regelingen voor 2021 is al opgenomen in de jaarrekening van de gemeente Zutphen. Na het afsluiten van de jaarrekening van de gemeente Zutphen zijn er nog resultaten bekend geworden van de gemeenschappelijke regelingen die gevolgen hebben voor de jaarrekening 2022.

Tabel:

GR	Verwerkt in de jaarrekening gemeente 2021	Gevolgen voor jaarrekening gemeente 2022
Cleantechregio Stedendriehoek (Regio)	0	0
GGD Noord- en Oost Gelderland	0	0
Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG)	0	0
Basismobiliteit Plus OV	+ € 22.153	0
Tribuut belastingsamenwerking	0	+€ 134.833
Omgevingsdienst ODA	-€ 9.500	+ € 7.710
Totaal	**+€ 12.653**	**€ 142.543**

+ = voordeel voor de jaarrekening

Basismobiliteit Plus OV
Het voordeel is grotendeels toe te schrijven aan lagere kosten als gevolg van COVID-19. Het laatste kwartaal van 2021 hebben alle gemeenten geen bijdrage betaald aan de uitvoeringsorganisatie Plus OV. Uiteindelijk resteert er een positief resultaat van € 22.153.

Tribuut belastingsamenwerking
Er is in 2021 sprake geweest van een beperkte stijging van de proceskostenvergoeding. Daarnaast wordt een deel van het positieve resultaat veroorzaakt omdat een bedrag ad € 60.000 (nog) niet is besteed aan de herinrichting van de werkplekken. Dit bedrag is echter wel nodig in 2022 om dit alsnog te realiseren. Het extra budget wat in 2021 is gevraagd is niet gebruikt. De reserve opstartbudget kan grotendeels vrijvallen. Door de afgesproken verdeling krijgt de gemeente Zutphen een bedrag terug van € 134.833.

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)
In de jaarrekening 2021 van de gemeente Zutphen is een bedrag van € 9.500 al meegenomen door een hogere afname van producten (begroting van de ODA is op basis van output) van de omgevingsdienst. Het resultaat van de ODA is € 104.000 positief. Voor de gemeente Zutphen is het aandeel € 7.710.

Financiële kaders meerjarenbegroting
De eventuele financiële consequenties van de uiteindelijke begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen worden verwerkt in de meerjarenbegroting van de gemeente.

Hieronder is aangegeven wat de financiële gevolgen zijn als de ontwerpbegrotingen zonder wijzigingen worden vastgesteld.

Tabel:

GR	Gevolgen voor gemeentebegroting 2023*
Cleantechregio Stedendriehoek	+€ 4.862
GGD Noord- en Oost Gelderland	-€ 74.900
Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG)	-€ 88.500
Basismobiliteit Plus OV	+€ 33.700
Tribuut belastingsamenwerking	+€ 15.000
Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)	- € 81.900
Totaal	**- € 191.738**

+ = voordeel voor de begroting.

* de bedragen opgenomen in de programmabegroting 2022-2025 van de gemeente Zutphen zijn exclusief indexatie.

VNOG
De hogere bijdrage van € 69.000 is het gevolg van de effecten van de kadernota. Hierin zijn opgenomen, naast de loon- en prijscompensatie, autonome ontwikkelingen (informatiebeveiliging) en een formatieplaats voor vastgoed.
De vaststelling van de demarcatie in het AB heeft als gevolg dat de verdeling van de kosten over de deelnemende gemeenten is aangepast. De verhoging voor de gemeente Zutphen is € 19.500.

GGD Noord- en Oost Gelderland
In de eerste begrotingswijziging is het programma GGD NOG Robuust opgenomen. Dit programma past niet binnen de gemeentelijke begroting. Hierdoor stijgt de inwonerbijdrage met € 21.900. De tweede begrotingswijziging heeft betrekking op het opnemen van jeugdgezondheid adolescenten. De totale stijging van de inwonerbijdrage inclusief begrotingswijzigingen is € 74.900.

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)
De verhoging in de bijdrage van € 81.900 aan de ODA komt door toename van de vraag naar de producten van de omgevingsdienst, die verplicht bij de Omgevingsdienst zijn belegd.

Communicatie

De ontwerpbegrotingen zijn ter inzage gelegd conform artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De door ons opgestelde voorlopige zienswijzen hebben wij alvast toegestuurd aan de gemeenschappelijke regelingen, zodat zij deze tijdig kunnen betrekken bij het opstellen van de definitieve begrotingen. Bij sommige gemeenschappelijke regelingen start de voorbereiding van de bestuursvergadering waarin de begroting definitief wordt vastgesteld al voordat de gemeenteraden de zienswijze zelf vast hebben kunnen stellen.

Uitvoering

Na besluitvorming in de raad, zorgen wij dat eventueel aangepaste zienswijzen aan de (algemeen) besturen worden gestuurd.

Evaluatie

De gemeenschappelijke regelingen leggen jaarlijks verantwoording af aan de gemeenten via de inhoudelijke en financiële jaarstukken.

Bijlagen

Cleantechregio (Stedendriehoek)
A1 Cleantechregio (Stedendriehoek) Jaarstukken 2021
A2 Cleantechregio (Stedendriehoek) Ontwerpbegroting 2023
A3 Cleantechregio (Stedendriehoek) Zienswijzebrief bij ontwerpbegroting 2023

GGD NOG
B1 GGD NOG Jaarstukken 2021
B2 GGD NOG Ontwerpbegroting 2023
B3 GGD NOG Zienswijzebrief bij ontwerpbegroting 2023

B4 GGD NOG 1e Begrotingswijziging 2023
B5 GGD NOG 2e Begrotingswijziging 2023

VNOG
C1 VNOG Jaarstukken 2021
C2 VNOG Ontwerpbegroting 2023
C3 VNOG Zienswijzebrief bij ontwerpbegroting 2023
C4 VNOG Begrotingswijziging demarcatie

Basismobiliteit Plus OV
D1 Plus OV Jaarstukken 2021
D2 Plus OV Ontwerpbegroting 2023
D3 Plus OV Zienswijzebrief bij ontwerpbegroting 2023

Tribuut
E1 Tribuut Jaarstukken 2021
E2 Tribuut Ontwerpbegroting 2023
E3 Tribuut Zienswijzebrief bij ontwerpbegroting 2023

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)
F1 ODA Jaarstukken 2021
F2 ODA Ontwerpbegroting 2023
F3 ODA Zienswijzebrief bij ontwerpbegroting 2023

Stukken die ter inzage liggen

N.v.t.

ONTWERP

BESLUIT

Griffienummer:

De raad van de gemeente Zutphen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 19 april 2022 met nummer ;

gelet op artikel(en) 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

b e s l u i t :

1. a. In te stemmen met de ontwerpbegrotingen 2023 onder het plaatsen van enkele opmerkingen en deze als zienswijzen te sturen aan:
   i. de GGD Noord- en Oost Gelderland;
   ii. Basismobiliteit PlusOV,
   conform bijgevoegde conceptbrieven;
   b. In te stemmen met de ontwerpbegrotingen 2023 zonder het plaatsen van opmerkingen en deze als zienswijze te sturen aan:
   i. de Cleantechregio (regio Stedendriehoek);
   ii. de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG);
   iii. Tribuut belastingsamenwerking,
   conform bijgevoegde conceptbrieven;
2. Kennis te nemen van de jaarrekeningen 2021 van de onder 1 vermelde gemeenschappelijke regelingen;
3. In te stemmen met de eerste en tweede begrotingswijziging 2023 onder het plaatsen van enkele opmerkingen en deze als zienswijze te sturen aan:
   i. GGD Noord- en Oost Gelderland.
   ii. de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG);
4. In te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2022 zonder het plaatsen van enkele opmerkingen en deze als zienswijze te sturen aan:
   i. Omgevingsdienst Achterhoek (ODA).

Aldus besloten in de openbare vergadering van
de raad van de gemeente Zutphen,
gehouden op:

De voorzitter, de griffier,

JAARSTUKKEN 2021
REGIO STEDENDRIEHOEK

Versie 1 april 2022

INHOUDSOPGAVE

1.	VOORWOORD DOOR DE VOORZITTER	4
2.	PROGRAMMAVERANTWOORDING	5
2.1	PROGRAMMA 1: BESTUUR EN BUREAU REGIO STEDENDRIEHOEK	5
2.1.1	Bestuur	5
2.1.2	Bureau Regio Stedendriehoek	7
2.2	PROGRAMMA 2: AGENDA REGIO STEDENDRIEHOEK	12
2.2.1	Algemene terugblik	12
2.2.1.1	Regionaal Perspectief 2030	12
2.2.1.2	Regio Deal	13
2.2.2	Wonen	13
2.2.2.1	Doelstellingen 2021	13
2.2.2.2	Resultaten 2021	14
2.2.3	Economie (werklocaties en economische ontwikkeling)	15
2.2.3.1	Doelstellingen 2021	15
2.2.3.2	Resultaten 2021	15
2.2.4	Economie (Landbouwtransitie)	16
2.2.4.1	Doelstellingen 2021	16
2.2.4.2	Resultaten 2021	16
2.2.5	Bereikbaarheid	17
2.2.6	Regionale Energie Strategie	17
2.2.6.1	Doelstellingen 2021	17
2.2.6.2	Resultaten 2021	17
2.2.7	Gebiedsontwikkeling	18
2.2.7.1	Doelstellingen 2021	18
2.2.7.2	Resultaten 2021	19
2.2.8	Algemeen/Lobby	20
2.2.8.1	Omgevingsagenda Oost	20
2.2.8.2	Resultaten 2021	21
2.2.9	Financiële gevolgen programma's	22
2.2.10	Toelichting financiële verschillen	23
2.3	PROGRAMMA 4: SLIMME EN SCHONE MOBILITEIT	23
2.3.1	Doelstellingen 2021	23
2.3.2	Resultaat afspraken uit het werkprogramma 2021	25
2.3.3	Slimme en Schone Mobiliteit	26
2.3.4	Fietsroute F344, F50 en F348	27
2.3.5	ITS post-Beter Benutten Vervolg	28
2.3.6	Financiële gevolgen	28
2.3.7	Toelichting Financiële verschillen	28
2.4	PROGRAMMA 5: UITVOERINGSOVEREENKOMSTEN	29
2.4.1	Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen	29
2.4.2	Package Deal Fiets	29
2.4.3	Financiële gevolgen	29
2.4.4	Toelichting Financiële verschillen	29
3.	VERPLICHTE PARAGRAFEN	30
3.1	WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING	30
3.1.1	Weerstandscapaciteit	30
3.1.2	Risico	30
3.1.3	Kengetallen	30
3.2	FINANCIERING	31
3.2.1	Kasgeldlimiet	31
3.2.2	Renterisiconorm	31
3.2.3	Kredietrisicobeheer	31
3.2.4	Relatiebeheer	32
3.3	BEDRIJFSVOERING	32

3.4	RECHTMATIGHEID	33
4.	JAARREKENING	34
4.1	GRONDSLAGEN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	34
4.1.1	Algemeen	34
4.1.2	Balans	34
4.2	BALANS PER 31 DECEMBER 2021	35
4.3	TOELICHTING OP DE BALANS	36
4.3.1	Vlottende activa	36
4.3.2	Vaste passiva	37
4.3.3	Vlottende passiva	38
4.3.4	Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen	40
4.4	OVERZICHT BATEN EN LASTEN 2021	43
4.5	WET NORMERING TOPINKOMENS	44
4.6	TAAKVELDENOVERZICHT	47
4.7	SISA	49

1. VOORWOORD DOOR DE VOORZITTER

Dit is het voorwoord van een bijzonder jaarverslag. Het eerste – en hopelijk laatste - dat handelt over een jaar dat volledig gedomineerd werd door het coronavirus. Na de lockdown in de winter en het begin van het voorjaar, was er rond de zomermaanden enige versoepeling mogelijk. Maar al snel daarna was opnieuw een lockdown noodzakelijk, die van ons allen het uiterste vroeg om onze samenwerking op peil te houden. Geen fysieke vergaderingen, geen inspirerende en gezellige bijeenkomsten, geen gesprekken 'in de wandelgangen' tijdens een lunch, borrel of diner. Onze gesprekken werden, vanachter de laptop, veelal beperkt tot het hoogst noodzakelijke. En ook de contacten met onze inwoners moesten tot een minimum beperkt worden, waardoor bijvoorbeeld veel inspraakavonden online plaatsvonden.

Ondanks deze beperkingen, kunnen we terugkijken op een geslaagd 2021. We hebben met elkaar de schouders gezet onder ons Regionaal Perspectief 2030, op weg naar een nieuwe regionale agenda. Eind van het jaar besloten we om samen een Investeringsplatform in te stellen en daarvoor de eerste middelen beschikbaar te stellen. Dit betekent een intensivering van onze samenwerking, gebaseerd op een besef van wederzijdse afhankelijkheid en solidariteit, een belangrijke voorwaarde om onze doelen voor 2030 te verwezenlijken.

Daarnaast hebben we met elkaar diverse processen een stap verder gebracht: de Regionale Energie Strategie 1.0 is door alle gemeenteraden (met uitzondering van Deventer die in een andere regio participeert) vastgesteld. Een belangrijke stap op weg naar een duurzame toekomst. Hieruit blijkt dat we, ondanks emoties en discussies, er uiteindelijk in slagen onze inwoners met ons mee te nemen. Onze gezamenlijke woonvisie hebben alle gemeenten vastgelegd in hun omgevingsvisies, voor de uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen hebben we de 'Duurzame principes' opgesteld, we hebben onze regionale Landbouwvisie vernieuwd en een start gemaakt met een Plan van Aanpak Stikstof.

Bovenstaande is slechts een greep uit de diverse projecten die wij in 2021 realiseerden. Zeker zo belangrijk is de samenwerking tussen de colleges van onze gemeenten en met onze gemeenteraden. Daarom ben ik blij dat we één van onze activiteiten in 2021 wel fysiek konden doen, namelijk de Tour de Regio waarin ik samen met secretaris Ineke Lijnema 6 van onze 8 colleges kon bezoeken. Ook hebben we de informatievoorziening aan onze gemeenteraden versterkt met kwartaalupdates in een nieuwe vorm en een Kaderbrief over de begroting van 2023. Om de relatie tussen gemeenteraden en de Cleantech Regio verder te versterken, besloten we eind 2021 om in 2022 een Regiocommissie in het leven te roepen, bestaande uit 2 vertegenwoordigers per raad. De regiocommissie gaat de rol van ambassadeur van onze regio vervullen en denkt op de grote thema's mee over het besluitvormingsproces.

Kortom: het jaar 2021 was, ondanks de beperkingen, een vruchtbaar jaar waarin we op vele terreinen de basis hebben gelegd voor een duurzame Cleantech Regio waarin het goed wonen, werken en recreëren is. Een mooie basis om met elkaar de komende jaren in te gaan.

Jeroen Joon
Voorzitter Regio Stedendriehoek

2. PROGRAMMAVERANTWOORDING

2.1 PROGRAMMA 1: BESTUUR EN BUREAU REGIO STEDENDRIEHOEK

2.1.1 Bestuur

Focus en samenwerking

De acht deelnemende gemeenten van de Regio Stedendriehoek, Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen, vormen samen een daily urban system; het is een functionele regio rondom de steden Apeldoorn, Deventer en Zutphen waarin dagelijks de belangrijkste woon- en werkverplaatsingen plaatsvinden. De gemeenten voelen zich verantwoordelijk voor het onderhouden èn versterken van het regionale systeem en werken in Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR)-verband samen aan een gezonde en duurzame leef- en werkomgeving.

Rolverdeling regio en gemeenten

De GR Regio Stedendriehoek kenmerkt zich door een lichte samenwerkingsvorm. Het betreft een collegeregeling in de vorm van een openbaar lichaam. Er zijn geen besluitvormende bevoegdheden overgedragen aan de regio. De besluitvorming is in handen van de colleges van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraden van de acht deelnemende gemeenten. De intergemeentelijke samenwerking wordt gefaciliteerd door een klein stafbureau. Dit regiobureau adviseert op en ondersteunt de uitvoering van collegetaken waarvan is afgesproken regionaal op samen te werken.

Samenstelling Dagelijks Bestuur en Regioraad

De Regioraad (RR) wordt gevormd door twee bestuurders (burgemeesters/wethouders) per deelnemende gemeente. De Regioraad kiest uit zijn midden de leden van het Dagelijks Bestuur (DB). Het DB wordt gevormd door één bestuurder per gemeente.

Leden Regioraad

Eind 2021 bestond de Regioraad uit de volgende leden:

Gemeente Apeldoorn	**Jeroen Joon (voorzitter), Detlev Cziesso**
Gemeente Brummen	Ine van Burgsteden, Cathy Sjerps
Gemeente Deventer	Ron König, Thomas Walder
Gemeente Epe	Erik Visser, Lia de Waard
Gemeente Heerde	Jan Willem Wiggers, Wolbert Meijer
Gemeente Lochem	Henk van Zeijts, Eric Jan de Haan
Gemeente Voorst	Renske Helmer, Wim Vrijhoef
Gemeente Zutphen	Annemieke Vermeulen, Laura Werger

Leden Dagelijks Bestuur

Eind 2021 bestond het Dagelijks Bestuur uit de volgende leden:

Gemeente Apeldoorn	Jeroen Joon (voorzitter)
Gemeente Brummen	Ine van Burgsteden
Gemeente Deventer	Ron König
Gemeente Epe	Erik Visser
Gemeente Heerde	Jan Willem Wiggers
Gemeente Lochem	Henk van Zeijts
Gemeente Voorst	Renske Helmer
Gemeente Zutphen	Annemieke Vermeulen

Bij deze bedanken we de tussentijds afgetreden DB-leden Jos Penninx (Voorst) en Bert Groot Wesseldijk (Lochem) en de Regioraadsleden Robert Scholten en Michiel van Wiersingen (beide Epe) en Harry Matser (Zutphen) voor hun inzet voor de regio op de verschillende portefeuilles in de afgelopen jaren.

Portefeuilleverdeling

De leden van het Dagelijks Bestuur verdelen onderling het bestuurlijk voorzitterschap op de regionale portefeuilles. Een periodieke weergave van de verdeling in 2021 is toegevoegd aan het overzicht.

Organisatie	Lid DB	Kernportefeuilles 01-01-2021 tot 22-09-2021	Kernportefeuilles 22-09-2021 t/m 31-12-2021
Gemeente Apeldoorn	Jeroen Joon, voorzitter	• Lobby en communicatie • Bedrijfsvoering • Stikstof • RP 2030 • Plaatsvervanger wonen	• Lobby en communicatie • Bedrijfsvoering • Stikstof • RP 2030 • Plaatsvervanger wonen
Gemeente Brummen	Ine van Burgsteden	• Plaatsvervanger bereikbaarheid en mobiliteit	• Plaatsvervanger bereikbaarheid en mobiliteit • Plaatsvervanger Economie
Gemeente Deventer	Ron König	• Bereikbaarheid en mobiliteit • RP 2030	• Bereikbaarheid en mobiliteit • RP 2030
Gemeente Epe	Erik Visser	• Economie	• Economie • Plaatsvervanger Regionale Energie Strtegie
Gemeente Heerde	Jan Willem Wiggers	• Plaatsvervanger Afstemmingsberaad Gebiedsontwikkeling	• Afstemmingsberaad Gebiedsontwikkeling
Gemeente Lochem	Henk van Zeijts		• Plaatsvervanger Afstemmingsberaad Gebiedsontwikkeling
Gemeente Voorst	Jos Penninx (tot juli)/ Renske Helmer	• Regionale Energiestrategie (RES) • Afstemmingsberaad Gebiedsontwikkeling	• RES
Gemeente Zutphen	Annemieke Vermeulen, vice voorzitter	• Wonen • Plaatsvervangend voorzitter DB • Plaatsvervanger lobby, communicatie • Plaatsvervanger bedrijfsvoering	• Wonen • Plaatsvervangend voorzitter DB • Plaatsvervanger lobby, communicatie • Plaatsvervanger bedrijfsvoering

*De kernportefeuille landbouw werd bestuurlijk gecoördineerd door Bert Groot Wesseldijk en Eric Jan de Haan (gemeente Lochem)

Portefeuilleberaden
Op de kernportefeuilles is een Portefeuilleberaad (P-beraad) actief. Uitzondering hierop is de Regionale Energie Strategie waar een Stuurgroep actief is bestaande uit vertegenwoordigers van verschillende maatschappelijke organisaties. De DB-leden fungeren als voorzitter van deze bestuurlijke overleggen. De P-beraden hebben een cruciale rol in de intergemeentelijke samenwerking. Zij komen 3 à 4 keer per jaar bijeen en zorgen voor directe betrokkenheid van de colleges bij de beleidsvoorbereiding in intergemeentelijke verband. Ook hebben zij een agenderende en initiërende rol. Is het P-beraad/ de Stuurgroep van mening dat de betrokken gemeenten op een bepaald thema gezamenlijk op moeten trekken, dan agendeert het P-beraad dit bij het DB, inclusief de reikwijdte van de samenwerking. Hieruit voortvloeiend voeren de betrokken bestuurders uit deze overleggen bestuurlijke regie op de uitvoering van de intergemeentelijke afspraken.

2.1.2 Bureau Regio Stedendriehoek

Regio Bureau

Portefeuillehouder: Jeroen Joon

Digitaal samenwerken
De coronacrisis maakt dat ook in 2021 het regiobureau de werkzaamheden vooral digitaal heeft voortgezet. Ondertussen zijn de deelnemers aan de regionale samenwerking gewend aan het online samenwerken en wordt het gemak van het online werken ervaren. Ook zorgt het voor minder vervoersbewegingen wat een positieve bijdrage levert aan de regionale duurzaamheidsdoelstellingen. Voor de toekomst geldt dat we elkaar in de basis digitaal treffen en elkaar fysiek opzoeken indien dat nodig is. Verbinding met elkaar is essentieel in een netwerkorganisatie. Aandachtspunt blijft om daar voldoende oog voor te houden.

Huisvesting
Met ingang van maart 2022 loopt de huisvestingsovereenkomst met de gemeente Voorst af. De zoektocht naar nieuwe huisvesting stond het afgelopen jaar centraal. Samen met het team is gekeken naar wat nodig is om het werk, onder de nieuwe digitale omstandigheden en wijze van samenwerken, op een goede manier uit te kunnen voeren. Een hybride werkconcept past het beste bij hoe wij in de Cleantech Regio willen samenwerken: flexibel, tijd en plaats onafhankelijk werken in een prettige werkomgeving. Op basis daarvan is ervoor gekozen met ingang van maart 2022 De Gasfabriek in Deventer als thuisbasis te kiezen. Daarnaast houden we dependances in Apeldoorn (Zwitsal) en Zutphen (Pakhuis). De verdere dienstverlening door gemeenten zoals vastgelegd in de Dienstverleningsovereenkomst is ongewijzigd gebleven. Op werklocatie De Gasfabriek, vanuit huis en door fysieke samenwerkingsbijeenkomsten te organiseren in de regio blijven we inzetten op voldoende aandacht voor verbinding en ontmoeting.

Capaciteit
Na een jaar van onderbemensing en onrust rondom de organisatieverandering, stond 2021 in het teken van bouwen aan het regiobureau. Gedurende het jaar is de bezetting op orde gemaakt en is er ondanks corona een stevig team ontstaan. Wegens ziekteverzuim is er periodiek sprake geweest van onderbemensing. Dit is opgevangen door extra capaciteit in te huren via een extern bureau.

Communicatie

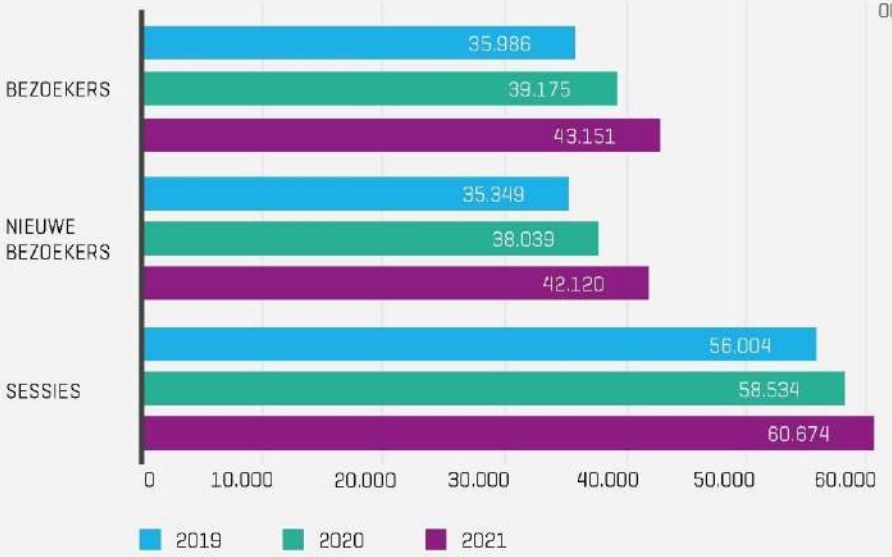
Portefeuillehouder: Jeroen Joon

In 2021 werkte het communicatieteam, dat zich inzet voor zowel de Regio Stedendriehoek als de Strategische Board, op volle sterkte. Er zijn nieuwe communicatieadviseurs aangesteld; samen met een communicatiemedewerker (0,7 fte) en een tekstschrijver (0,3 fte), kwam het team uit vier personen (2,6 fte) te bestaan. Het team ondersteunt de corporate communicatie. De betrokkenheid van contacten via sociale media en de website nam in 2021 sterk toe. Zie hiervoor de gegevens hieronder. Daarnaast werd communicatieve ondersteuning geboden aan verschillende online bijeenkomsten, programma's en projecten, waaronder Regio Deal. Voor de Regionale Energie Strategie en de aanleg van een Vlot en Veilige Fietsroute tussen Apeldoorn en Epe werd extra communicatieondersteuning ingekocht vanuit de externe programmabegrotingen.

ONLINE PRESTATIES 2021

GROEI DOELGROEPOVERZICHT WEBSITE

852 KEER BEKEKEN
00:03:25 MINUTEN LANG

BEST GELEZEN BERICHT
Ontwikkelfonds maakt omscholen naar kansrijk werk makkelijker

MAART
Lancering nieuwe website

TOP 3
Best bezochte pagina's:
1. Nieuws
2. Home
3. Extranet

DECEMBER
Gestart met

BEST GELEZEN BERICHTEN

Shira van der Werf nieuwe Adjunct Directeur Cleantech Regio

Ontwikkelfonds maakt omscholen naar kansrijk werk makkelijker

Shira van der Werf nieuwe Adjunct Directeur Cleantech Regio

RUBRIEKEN

1. Internationale Vrouwendag: in week 10 lieten wij onze volgers kennismaken met (een deel van) de vrouwen die werken bij Cleantech Regio.

2. Zomeractie: van week 28 t/m 33 hielden wij onze volgers op de hoogte van actuele ontwikkelingen en gaven wij een terugblik op het begin van het jaar.

3. Adventskalender: van 6 t/m 24 december blikten wij terug op een veelbewogen jaar met onze adventskalender. Elke werkdag openden wij een vakje die ons bracht bij de leukste berichten en nieuwe weetjes. Zo kwamen er video-updates van de themalijnmanagers langs, vertelde Arko van Brakel hoe hij het afgelopen jaar heeft beleefd. Samen met Ineke Lijnema deelde hij een kerstgroet.

4. Top 10 2021: In 2021 gebeurde er veel. Daarom blikten wij terug op het afgelopen jaar met onze tien best gelezen berichten.

AANTAL VOLGERS

AANTAL ABONNEES

21 januari: 2225
16 december: 3022

36%
groei t.o.v. januari 2021

Gemiddeld opende 36% van de ontvangers de nieuwsbrief. Daarmee ligt het Open Rate hoger dan het landelijk gemiddelde (34%).

De populairste berichten zijn:
1. Opening Waterstof demowoning (96x),
2. Burgerboerderij de Patrijs (91x)
3. IJsselbiënnale (90x).

BEST GELEZEN NIEUWSBRIEF
januari:
2225 abonees
45,43% geopend

Betrokkenheid en informatievoorziening aan gemeenteraden
De communicatie met de gemeenteraden is in 2021 verder vormgegeven. Er is ingezet op het versterken van de informatievoorziening door raden te informeren via kwartaalupdates. De kwartaalupdate voor de gemeenteraden bevatte informatie over de voortgang van projecten van zowel de Regio Stedendriehoek als de Strategische Board.

Ook zijn de eerste gesprekken gevoerd over de Wijziging Wet Gemeenschappelijke Regeling. Deze wetwijziging richt zich op nieuwe mogelijkheden, afspraken en instrumenten om raden te betrekken bij het bestuur van Gemeenschappelijke Regelingen. De Ontwerpwet Gemeenschappelijke Regeling is in december 2021 vastgesteld door de eerste kamer. In 2024 moet de nieuwe regelgeving geborgd worden in de Gemeenschappelijke Regeling Stedendriehoek.

In bijeenkomsten met gemeenteraadsleden in het kader van Grip op Samenwerken is de informatievoorziening tussen het bestuur van de Regio Stedendriehoek en de gemeenteraden besproken. Eén van de conclusies uit deze gesprekken was dat het instellen van een regionaal raadsnetwerk van ambassadeurs meerwaarde kan hebben ter versterking van de warme contacten tussen de regio en de raden. Dit netwerk van raadsleden start na de verkiezingen informeel. De exacte formele invulling en rol van de commissie wordt in 2022 besproken. Ook stelde de Regio Stedendriehoek op verzoek van de raden voor het eerst een Kaderbrief op, waarin een vooruitblik wordt gegeven op de begroting van 2023.

In 2021 is de secretaris van de Regio Stedendriehoek samen met de directeur van de Board op bezoek geweest bij de gemeenteraden van Epe, Lochem, Voorst, Deventer, Zutphen en Brummen om te vertellen over actuele ontwikkelingen uit de regionale samenwerking.

Collegebijeenkomsten en Tour de Regio
De betrokken besturen zochten elkaar in 2021 ook informeel op. De 8 colleges kwamen in 2021 twee keer bij elkaar om van gedachten te wisselen over actuele vraagstukken in de regionale samenwerking, waaronder het Regionaal Perspectief 2030.

De voorzitter en secretaris van de Regio Stedendriehoek maakten in 2021 een Tour de Regio en bezochten de gemeenten Epe, Brummen, Heerde, Deventer, Lochem, Voorst en Zutphen. De werkbezoeken waren inspirerend en informatief, dit zetten we dan ook graag voort in de toekomst.

TOUR DE REGIO

DOOR JEROEN JOON EN INEKE LIJNEMA

CLEAN TECH REGIO

GEMEENTE EPE

Gastheer: wethouder Erik Visser

GEMEENTE HEERDE

Gastheer: burgemeester Jan Willem Wiggers

GEMEENTE DEVENTER

Gastheer: burgemeester Ron Konig

GEMEENTE LOCHEM

Gastheer: wethouder Henk van Zeijts

GEMEENTE VOORST

Gastvrouw: waarnemend burgemeester Renske Helmer

GEMEENTE ZUTPHEN

Gastvrouw: burgemeester Annemieke Vermeulen

*Alle gastheren en -vrouwen zijn lid van het Dagelijks Bestuur.

7 FEB '22

GEMEENTE BRUMMEN

Financiën

Portefeuillehouder: Jeroen Joon

Financieel beheer

De controltaak en de financiële administratie worden verzorgd door de gemeente Apeldoorn. Vanuit het bureau is de manager bedrijfsvoering belast met de coördinatie en afstemming van de informatiestromen van zowel intern als extern.

Financiële gevolgen

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Totaal PR Stedendriehoek	75.402	98.805	70.838
Totaal Bureau Stedendriehoek	738.494	849.873	818.141
Totaal Financiering en Resultaat	-	-	-
Totaal lasten	**813.896**	**948.678**	**888.979**

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeenten (PR)	96.747	98.805	98.805
Bijdrage gemeenten (Bureau)	791.067	815.723	853.555
Bijdrage Regionale Energie Strategie	-	-	21.780
Reserve overlopende projecten 2020 betreffende Huisvesting en ondersteuning PZ	-	-	34.150
Totaal baten	**887.814**	**948.678**	**1.008.290**
Saldo baten en lasten	**73.918**	-	**119.311**

Toelichting financiële verschillen

PR Stedendriehoek

De PR Stedendriehoek kosten vallen lager uit omdat de communicatiekosten lager uitvallen. Met name de fysieke bijeenkomsten zijn dit jaar door corona sterk achtergebleven. Daarnaast heeft het communicatieteam minder gebruik gemaakt van externe partijen.

Bureau Stedendriehoek

De personeelskosten vallen lager uit dan begroot doordat vacatures niet direct ingevuld konden worden. Daarnaast zijn een aantal werktijdwijzigingen doorgevoerd en hebben we minder overige personeelskosten gemaakt.

Bij de kosten van de werkplek vielen de verhuiskosten lager uit dan vooraf was voorzien. De gelden die hiervoor beschikbaar waren gesteld via de reserve overlopende post zijn voor minder dan de helft benut.

De financiële dienstverlening vanuit Apeldoorn valt door de nieuwe DVO voor de control en financiële ondersteuning lager uit dan de oorspronkelijk begroot bedrag.

Indicatoren 2021

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de realisatie van indicatoren zoals deze in de begroting 2021 zijn opgenomen.

Indicatoren	Omschrijving	Primitieve begroting 2021	Definitieve begroting 2021	Realisatie 2021
Formatie	fte per 1.000 inwoners	0,00602	0,00602	0,00660
Bezetting	fte per 1.000 inwoners	0,00602	0,00602	0.00660
Apparaatskosten	kosten per inwoner	1,99	2,07	1.94
Budget agenda	kosten per inwoner	0,76	1.08	1.09
Kosten bestuur	kosten per inwoner	0,08	0,08	0.07
Inhuur	kosten als % van totale loonsom + inhuur	10,84%	10,84%	15,43%
Overhead	% van totale kosten	70,20%	64.09%	62.63%

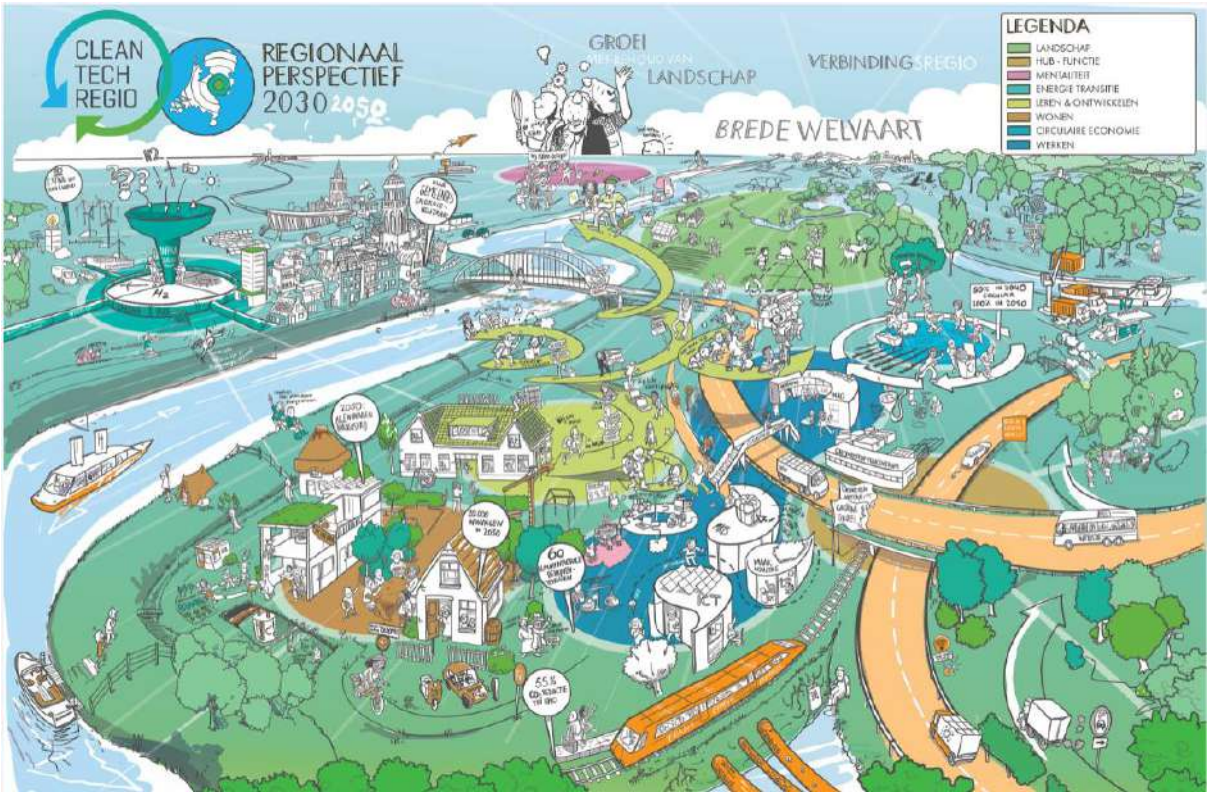
2.2 PROGRAMMA 2: AGENDA REGIO STEDENDRIEHOEK

2.2.1 Algemene terugblik

2.2.1.1 Regionaal Perspectief 2030

Portefeuillehouders: Jeroen Joon en Ron König

In 2021 is gewerkt aan het Regionaal Perspectief 2030. Bij de ontwikkeling van dit perspectief is het uitgangspunt geweest dat we niet iets nieuws gaan doen. Wel dat we meer focus aanbrengen en slimme combinaties organiseren. Daarom is in de eerste plaats uitgegaan van wat er al ligt en wat er loopt: het werkprogramma 2021 van de Cleantech Regio, de uitvoeringsplannen van de themalijnen, de projecten die 'op de plank liggen' of die in ontwikkeling zijn. Deze eerste analyse is verrijkt en verfijnd in interviews met themalijnmanagers en regiocoördinatoren, met vertegenwoordigers van onze partners en met de opstellers van onderzoeksrapporten als Kracht van Oost, Omgevingsagenda Oost Nederland. Dit heeft geleid tot een canvas voor de toekomst. Het verhaal waar de Regio Stedendriehoek samen met de Stichting Strategische Board op inzet. We zetten de komende jaren in op groene groei en brede welvaart.

Nieuwsgierig geworden? : klik op deze link.

Het dilemma van de toekomst – behoud en versterken van het landschap en het 'thuisvoelen' en tegelijkertijd ontwikkeling van meer wonen en werken vraagt een innovatieve aanpak. In 2021 is in samenwerking met de Strategische Board gewerkt aan de eerste contouren van een uitvoeringsagenda. We onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om integraal samen te werken aan de lopende projecten en opgaven die in de regio landen, ten gunste van de groene groei en brede welvaart en ter ondersteuning van de betrokken colleges die deelnemen aan de regionale samenwerking. Dat moet in 2022 leden tot een nieuwe regionale agenda met een stevige link met het genoemde investeringsplatform.

We onderzochten in 2021 o.a. wat de mogelijkheden zijn om projecten gebiedsgericht op te kunnen pakken en wat de kansen zijn voor gezamenlijke financiering. De verschillende transities die moeten landen in het grensoverschrijdend gebied maken dat een gebiedsaanpak kansen biedt. Onderdeel van dit onderzoek is verdere afstemming in 2022 over de wijze waarop het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling en betrokken colleges, de Strategische Board, betrokken provincies en andere partijen elkaar kunnen ondersteunen en vinden. Gemeenteraden worden in 2022 geïnformeerd en betrokken in het verdere gesprek.

2.2.1.2 Regio Deal

Portefeuillehouder: Ron König

De Regio Deal ontstaat uit een totaal van 26 projecten met een investeringsimpuls van ca €100 miljoen in onze regio. De totale cofinanciéring van de verschillende gemeenten is € 5.305.000. Gemeente Apeldoorn is kassier van de deal-projecten.

De Regio Deal is een samenwerking tussen de Cleantech Regio (overheid, ondernemers en onderwijs), de provincies Gelderland en Overijssel en het Rijk. De Regio Deal is erop gericht om de veerkracht van de

regionale economie structureel te verbeteren en daarmee de duurzame welvaart te vergroten. Een deel van de regionale capaciteit wordt ter ondersteuning van de Regio Deal ingezet. In de Stuurgroep en de ambtelijke werkgroep zijn vertegenwoordigers van de GR vertegenwoordigd.

De Regio Deal bestaat uit twee actielijnen: Cleantech Werkt en Groene Groei. Meer weten? Klik op deze link.

2.2.2 Wonen

Portefeuillehouder: Annemieke Vermeulen

De gezamenlijke besturen willen ruimte bieden voor benodigde groei in de regio en wensen daarmee het voorzieningenniveau op peil te houden door de Cleantech Regio te positioneren in de landelijke verstedelijkingsopgave, vanuit de lijn vitale steden, dorpen en buitengebied. Wonen en werken gaan hand in hand in de regio.

Het wonen en leven is goed in de regio, met de Veluwe en het IJssellandschap op loopafstand. De regio en haar gemeenten staan op de kaart als aantrekkelijke woon en vestigingsplek, waar het betaalbaar wonen is.

De regio maakt de verduurzaming van de bestaande voorraad concreet en houdt hierbij rekening met de betaalbaarheid van de alternatieve warmtevoorziening voor bewoners.

Kwantitatieve opgave

- 20.000 woningen extra in 2030
- 40.000 in 2040
- 30.000 woningen verduurzamen met alternatieve energievoorziening in 2030 (Transform)

Kwalitatieve opgave

- Realisatie op basis van de richtinggevende principes uit de woonagenda, waaronder het stimuleren van het vestigingsklimaat met de juiste woningbouw, het duurzaam en zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte, met woningbouw bijdragen aan maatschappelijke ruimtelijke knelpunten
- Toevoeging van huisvesting van arbeidsmigranten als één van de doelgroepen
- Inzet op betaalbaar bouwen en wonen
- Verduurzaming bestaande woningvoorraad

Het kader waarbinnen wordt gewerkt is de Woonagenda Cleantech Regio 2018-2023, inclusief addendum, zoals vastgesteld door het DB op 9 december 2020 en door de 8 colleges in de periode november / december 2020.

2.2.2.1 Doelstellingen 2021

Afspraken uit de begroting

In 2021 hebben de regiogemeenten ingezet op uitvoering van de genoemde woningbouwopgaven en het opnemen van de opgaven in de omgevingsvisies en ruimtelijke plannen. We zijn een blijvend interessante regionale vestigingsplaats, waar alle typen woningen te vinden zijn en flink wordt ontwikkeld in diverse categorieën met een goede verdeling naar verschillende prijsklassen; want wonen in deze regio moet betaalbaar en haalbaar zijn voor alle doelgroepen.

De regiogemeenten werken concrete projecten uit voor verduurzaming van bestaand vastgoed. Binnen het programma Transform (Strategische Board) werken de regiogemeenten Apeldoorn, Deventer, Zutphen en regio Zwolle samen met overheden, semi- overheden, inwoners en bedrijven aan kennisuitwisseling op het gebied van verduurzaming van bestaande woningen en hoe dit concreet naar uitvoering te brengen. De regio werkt aan heldere kaders met de Regionale Energie Strategie en regionale warmtestrategie.

In de kernen en dorpen worden toegesneden woningbouwontwikkelingen uitgewerkt en uitgevoerd (GR-gemeenten). De uitvoering hiervan levert een groter draagvlak op voor de voorzieningen, een grotere leefbaarheid in de kernen en dorpen en een diverse aanbod van woningen. Goede voorbeelden hiervan zijn Epe, Lochem, Brummen, Voorst en Heerde.

Resultaatafspraken uit het Werkprogramma 2021
In het Werkprogramma 2021 staan voor de kernportefeuille onderstaande resultaatafspraken opgenomen:

1. Afstemmen/kennisdelen met betrekking tot de uitwerking van lokale realisatieplannen door de gemeentelijke experts, gebaseerd op de (nieuwe) bandbreedte van 20.000 extra woningen voor de periode 2020 – 2030.
2. De lokale realisatieplannen regionaal bundelen in het Realisatieplan Wonen Cleantech Regio ten behoeve van stimulering/monitoring op het lange termijndoel van 2030 en 2040 en als basis voor de lobbyactiviteiten richting provincies en Rijk (planvorming nieuwe kabinet).
3. Het samen met de provincie Gelderland en Overijssel verder uitwerken van de woningbouwopgave en de provinciale samenwerking ten behoeve van de nieuwe Gebiedsagenda 2030.
4. Ontwikkelen en uitvoeren van een lobbystrategie ten behoeve van de Tweede Kamerverkiezingen en de planvorming van het nieuwe kabinet m.b.t. de positionering van de Cleantech Regio in de landelijke verstedelijkingsopgave.

2.2.2.2 Resultaten 2021

In 2021 is gewerkt aan 6 doelen.

Doel: 1	**Afstemmen/kennisdelen met betrekking tot de uitwerking van lokale realisatieplan**
Resultaat:	Gemeenten hebben hun opgaven opgenomen in omgevingsvisies, verkennen de locaties waar ze de opgave en ambitie willen realiseren en werken aan diverse kleinere en grotere woningbouwlocaties.
Doel: 2	**De lokale realisatieplannen regionaal bundelen in het Realisatieplan Wonen Cleantech Regio**
Resultaat:	De gebundelde opgave krijgt plek in de huidige regionale propositie. De gemeenten trekken gezamenlijk op in hun opgaven en ambitie en houden deze vast.
Doel: 3	**Het samen met de provincie Gelderland en Overijssel verder uitwerken van de woningbouwopgave en de provinciale samenwerking ten behoeve van de nieuwe Gebiedsagenda 2030.**
Resultaat:	De woningbouwopgave betekent goede kwalitatieve afweging. In het kader van de portefeuille gebiedsontwikkeling worden scenario's uitgewerkt hoe de opgave en ambitie ruimtelijk vertaald wordt, ook in relatie tot andere opgaven die ruimte vergen.
Doel: 4	**Ontwikkelen en uitvoeren van een lobbystrategie richting rijk en provincies**
Resultaat:	De regiogemeenten Apeldoorn, Deventer en Zutphen staan sterker op de kaart bij het rijk in het kader van de woonopgave; Apeldoorn en Deventer zijn opgenomen in de verkenningen van AEF in opdracht van BZK. De regio staat sterker op de kaart bij de provincies in het kader van de woonopgave.
Doel: 5	**Verduurzaming bestaande woningvoorraad concretiseren**
Resultaat:	Er zijn drie grote verduurzamingsprojecten gestart bij de gemeenten Deventer, Apeldoorn en Zutphen met toekenning van proeftuinsubsidies. De aanpak levert kennis en ervaring op voor de andere gemeenten.
Doel: 6	**Toevoegen woningbouw in de kernen en dorpen met oog voor kwaliteit en passend bij de lokale signatuur**
Resultaat	Sinds de nieuwe afspraken wordt bij de kleinere gemeenten fors ingezet op aanvullende woningbouw in de kernen en dorpen. Dit vraagt om lokaal maatwerk met het woningbouwprogramma en inpassing in of bij de bestaande bebouwde omgeving.

2.2.3 Economie (werklocaties en economische ontwikkeling)

Portefeuillehouder: Erik Visser

2.2.3.1 Doelstellingen 2021

Afspraken uit de begroting

Ten opzichte van de begroting zoals opgesteld in het voorjaar van 2020 hebben er een aantal kleine aanpassingen plaatsgevonden met betrekking tot de opgenomen afspraken rondom werklocaties. Deze zijn op de juiste wijze verwerkt in de resultaatafspraken in het Werkprogramma 2021. Op verzoek van de provincie Gelderland heeft de regio haar RPW 2019-2030 geactualiseerd in plaats van het opstellen van een Plan van Aanpak 'Bedrijventerreinen Cleantech Regio: klaar voor de toekomst!'. Deze actualisatie is eind 2020 opgesteld door het DB, ingestemd door de betrokken colleges en begin 2021 vastgesteld door GS Gelderland. De opgaven en uitwerkingen lopen synchroon met de beoogde plannen en als zodanig opgenomen in het werkplan 2021.

Resultaatafspraken uit het Werkprogramma 2021

In het Werkprogramma 2021 staan voor de kernportefeuille onderstaande resultaatafspraken opgenomen:

1. Actualisatie RPW
   a. Opstellen uitgifteprotocol Cleantech Regio Stedendriehoek voor nieuwe bedrijventerreinen
   b. Een bijdrage leveren aan en monitoren Regio Deal actielijn Groene groei: Toekomstbestendige bedrijventerreinen (In 2021 en 2022)
   c. Het verstevigen van de organisatiegraad op tien bedrijventerreinen, in het bijzonder rondom transitieopgaven (energievoorziening, circulair ondernemen, branding, veiligheid).
   d. Het sluiten van gesloten kringlopen op terreinniveau op minimaal twee terreinen;
   e. Op minimaal vijf bedrijventerreinen wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een roadmap om te komen tot de ontwikkeling van smart grids, zon-pv op bedrijfsdaken en de voorkoming van verzwaring van het elektriciteitsnet door opwek, opslag en uitwisseling van energie;
   f. Een bijdrage aan de realisatie van een logistiek centrum in Eerbeek.

2. Economische Analyse
   a. Afronden Economische Analyse
   b. Afstemmen met opdrachtgevers over eventuele vervolgstappen en vervlechting met doelstellingen en opgaven Omgevingsagenda Oost, Kracht van Oost 2.0, gebiedsagenda 2021-2023 en deze te vatten in Regionaal Perspectief 2030.

3. Afstemming activiteiten Board
   a. Monitoring voortgang Regio Deal Cleantech Werkt, Programma Matching en Mobiliteit, Programma Plek voor Techniek, Programma Leerregio
   b. Afstemming whitepaper 'handjes voor de Energietransitie' onder coördinatie van de Board

2.2.3.2 Resultaten 2021

Doel: 1	**Actualisatie RPW**
Resultaat: **1a**	Op 5-11-2021 is het uitgifteprotocol 'Duurzame principes, Leidende principes voor het ontwikkelen van toekomstbestendige bedrijventerreinen' door het DB opgesteld. De betrokken colleges hebben ingestemd met deze 'Duurzame principes'. Het stuk wordt in Q1 2022 ter vaststelling aangeboden aan GS Gelderland als onderdeel van het RPW Cleantech Regio.
1b, c, d en e	De GR levert een actieve bijdrage aan het Regio Deal project 'toekomstbestendige bedrijventerreinen'. De samenwerkingsovereenkomsten zijn getekend, de lokale projecten zijn geïnventariseerd en gaan van start. De resultaatafspraken c, d en e maken integraal onderdeel uit van het project 'toekomstbestendige bedrijventerreinen'. Mede als gevolg van de pandemie is de uitvoering van de projecten vertraagd. Na de inventarisatie van deelnemende terreinen en benodigde projectplannen ligt in 2022 de nadruk op uitvoering van de projecten.
Doel: 2	**Economische Analyse**
Resultaat: **2a**	De economische analyse is afgerond https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/04/19/ruimtelijk-economische-analyse
2b	Met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is afgestemd dat de wetenschappelijke resultaten van het onderzoek een beleidsvertaling verdienen. Met ondersteuning van de opdrachtgever worden deze resultaten verwerkt in de nieuw op te stellen regionale agenda.
Doel: 3	**Afstemming Activiteiten Board**

Resultaat: **3a, b**	Binnen de regio is er continue afstemming tussen Board en GR. In de nieuw op te stellen regionale agenda komen onder 'duurzaam werken' de verschillende sporen samen.

2.2.4 Economie (Landbouwtransitie)

Portefeuillehouder: Erik Jan de Haan

De transitie in het voedsel- en landbouwsysteem draagt bij aan de topthema's van de regio: energie transitie en circulaire economie. De daarbij behorende regionale Cleantech doelen voor klimaat, milieu, leefbaarheid, circulariteit, gezondheid, landschap en natuur vereisen een verdere verduurzaming van ons landbouw - en voedselsysteem.

2.2.4.1 Doelstellingen 2021

Afspraken uit de begroting

In 2021 werd verder gebouwd aan duurzame voedselketens en aan agro innovatie gericht op energietransitie en een circulaire voedselvoorziening die ook ons landschap versterkt, onder andere door de uitvoering van de projecten onder de Regio Deal en de projecten, gefinancierd vanuit POP-3. In 2021 zetten we de programmatische aanpak voort waarmee we middelen willen genereren voor het versterken van het organiserend vermogen van relevante partijen en door partijen bij elkaar te brengen. In deze aanpak zetten we ook in op het genereren van middelen om projecten te (co)financieren.

Resultaatafspraken uit het Werkprogramma 2021

In het Werkprogramma 2021 staan voor de kernportefeuille onderstaande resultaatafspraken opgenomen:

1. Opstellen een aanscherpen Regionale landbouwvisie en uitvoeringsprogramma
   a. Aanscherping van de regionale visie op de landbouwtransitie door het betrekken diverse stakeholders
   b. Op basis van de aangescherpte regionale visie 'Landbouwtransitie in de CTR' komen met een voorstel voor een uitvoeringsprogramma

2. Taakverdeling lokaal/ intergemeentelijk; rollen P-beraad en werkgroep; rol van tafel en samenwerking met de Board
   a. Uitwerking regionale inzet op inhoud, capaciteit en middelen
   b. Link met stikstof-aanpak en voorstel hoe integraliteit af te stemmen
   c. Concrete voorstellen voor uitwerking (vervolg)projecten

3. Monitoren overheidsinbreng in de Board (zowel op gebied bestaande Regio Deal en het proces van het regionaal perspectief 2030/gebiedsagenda)

4. Faciliteren small wins
   a. Regie op de uitvoering van 8 à12 concrete intergemeentelijke projecten die bijdragen aan de landbouwtransitie; reeds ingezette projecten die onderdeel uitmaken van het uitvoeringsprogramma en eventueel nieuwe projecten na besluitvorming in DB en de colleges van B&W

2.2.4.2 Resultaten 2021

Doel: 1	**Op stellen een aanscherpen Regionale landbouwvisie en uitvoeringsprogramma**
Resultaat: **1a**	De Regionale Landbouwvisie is opgesteld en aangescherpt en aangeboden aan de gemeenteraden.
1b	Op basis van de opgestelde Regionale Landbouwvisie is een voorstel voor een uitvoeringsprogramma uitgewerkt. Het uitvoeringsprogramma is door het DB vastgesteld.
Doel: 2	**Taakverdeling lokaal / intergemeentelijk; rollen P-beraad en werkgroep; rol van tafel en samenwerking met de Board**
Resultaat: **2a**	Door middel van het Uitvoeringsprogramma Transitie voedsel, landbouw en landschap 2021-2023 zijn taken, capaciteit en middelen vastgelegd.
2b	De link met stikstof is i.v.m. een openstaande vacature nog niet uitgewerkt.
2c	Er is in 2021 een aanzet voor een programma natuur inclusieve landbouw geschreven, dit wordt in 2022 verder uitgewerkt. Aanzet practice what you preach als gemeenten
Doel: 3	**Monitoren overheidsinbreng in de Board (zowel op gebied bestaande Regio Deal en het proces van het regionaal perspectief 2030/gebiedsagenda)**
Resultaat:	Er is sprake van een goede samenwerking met de board/innovatie coöperatie IC. We helpen met het adresseren van vraagstukken op het juiste adres (Strategische Board, transtitietafel, IC, Wgr).

Doel: 4	**Faciliteren small wins**
Resultaat: **4a**	Er lopen meerdere (vervolg)projecten (scholingstraject natuur inclusieve landbouw, POP 3 korte keten project van onze grond, POP3 pantry, inbreng korte ketens in de regionale atlas, studentonderzoek naar brede gezondheidsbenadering, communicatiecampagne korte ketens, gezamenlijk akkerrandenproject, ondersteuning en samenwerking met Salland Boert en Eet Bewust etc.
	Wij zetten ons in op het versterken van het toekomstperspectief van onze agrariërs door bij te dragen in een systeemverandering richting een duurzaam landbouwsysteem binnen een hoogwaardig landschap.
	Dat doen we door het stimuleren van small wins in: natuur inclusieve kringlooplandbouw, korte keten productie, verbeteren relatie boer/burger/gedragsverandering burger en duurzaam agrotoerisme

2.2.5 Bereikbaarheid

De goede bereikbaarheid van de Cleantech Regio in Nederland is momenteel een succesfactor, voor bewoners, maar ook voor bedrijven. Dit in combinatie met andere kenmerken zoals landschap en beroepsbevolking. Als we de bereikbaarheid niet verder verbeteren dan raken we achterop.

Het gaat hierbij om interregionaal verkeer over spoor en weg, maar ook om de bereikbaarheid binnen de regio en de bereikbaarheid van knopen. Dit gaat gelijk op met de verduurzaming van het vervoer: meer trein, meer elektrisch vervoer, meer fietsen, meer gebruik van digitalisering en internettoepassingen. De regio blijft hierdoor goed bereikbaar, ook bij verdere groei, de uitstoot vermindert en de leefomgeving verbetert.

De uitvoering en verantwoording zijn verwerkt in Programma 4 en 5 in het Jaarverslag. Vanuit het agendabudget Bereikbaarheid wordt bijgedragen aan de cofinanciering van de Werkgeversaanpak 2019-2021, Subsidieadvies, Financiële ondersteuning Projecten, Herijking van de Agenda en in gehuurde capaciteit voor projectleiding Slimme en Schone Mobiliteit welke niet beschikbaar was vanuit het werkplan 2021.

2.2.6 Regionale Energie Strategie (RES)

Portefeuillehouder: Renske Helmer- Englebert

2.2.6.1 Doelstellingen 2021

<u>Afspraken uit de begroting 2021</u>

In 2021 stond de verdere uitwerking van Concept-RES naar het definitieve bod voor RES 1.0 centraal. Bij de verdere uitwerking van Concept-RES stonden drie hoofdingrediënten centraal; participatie, consultatie en bestuurlijke besluitvorming. Tijdens dit proces is verder uitgewerkt;

- Wat de potentiegebieden zijn voor grootschalige opwek via wind en zon en welke vervolgonderzoeken nodig zijn.
- Wat het effect is van het RES bod op het energienet
- Welke regionale warmtebronnen kansen bieden voor de toekomst
- Wat de status is van de RES en wat dit betekend voor verdere borging in het omgevingsbeleid
- Welke eerste vervolgstappen de RES-samenwerking zet om de ambitie te realiseren en wat daarbij ieders rol en taak is.
- Wat het commitment op de plannen is door in gesprek te gaan met regionale stakeholders in regionale gebiedsatelier en welke input inwoners hadden op de RES via lokale participatietrajecten en consultatie tijdens de bestuurlijke besluitvorming.
- Bestuurlijk draagvlak en commitment op het bod en strategie

Dit met als doel om een bijdrage te leveren aan realisatie van het Klimaatakkoord (landelijk 35 TWh hernieuwbare opwek via wind en zon in 2030).

<u>Resultaatafspraken uit het Werkprogramma 2021</u>

In het Werkprogramma 2021 staan voor de kernportefeuille onderstaande resultaatafspraken opgenomen:

<u>RES 1.0 ontwerpen als ontwikkelagenda</u>

a. Proces inclusief participatie en consultatie
b. Vastgesteld door alle betrokken overheden op 1 november 2021

2.2.6.2 Resultaten 2021

Doel: 1	**RES 1.0 ontwerpen als ontwikkelagenda**
Resultaat:	De RES 1.0 is na vaststelling door de betrokken besturen op 22-12-2021 aangeboden aan het NPRES. De RES Cleantech Regio zet in op realisatie van 1,07 TWh opwek van hernieuwbare energie in 2030 via grootschalig wind op land (0.11 TWh), grootschalig zon op land (0,45 TWh) en zon op dak (0,51 TWh). De RES 1.0 is opgesteld als ontwikkelagenda. 2-jaarlijks wordt een nieuw fotomoment gemaakt van de RES en bijbehorende ambitie en strategie. Met de vaststelling van de RES 1.0 is de stip op de horizon gezet dat dient als startpunt voor verdere ontwikkeling ten behoeve van de verwachte realisatie in 2030.
1a	Om te komen tot het resultaat zijn in Q1 regionale gebiedsateliers georganiseerd waar het georganiseerd maatschappelijk middenveld in mee kon participeren. Lokale belangen en individuele inwoners participeerden mee in lokale participatietrajecten. Regionaal is hier op verzoek een bijdrage aan geleverd. In praktijk was merkbaar dat het lokale en regionale proces niet altijd goed op elkaar aangesloten konden worden. Onder andere om deze reden is besloten om een ontwerp van de RES 1.0 via de bestuurlijke besluitvormingsronde vrij te geven voor schriftelijke consultatie via een inspraakprocedure aan de samenleving. Dit had een effect op het aanlevertermijn bij het NPRES.
1b	De RES is vastgesteld door de betrokken colleges en besproken voor besluitvorming in twee raadsronden. De input gegeven tijdens de schriftelijke consultatie is in de vorm van een inspraaknota betrokken bij de raadsbesprekingen. Dit heeft, samen met de moties en amendementen, geleid tot een aantal wijzigingen in de definitieve RES 1.0 en aandachtspunten voor het vervolgproces. De betrokken volksvertegenwoordigers (met uitzondering van het AB Wrij) hebben voor 22-12-2021 ingestemd met de RES 1.0. De RES 1.0 is op 22-12-2021 aangeboden aan het NPRES. Het Algemeen Bestuur van WRIJ besluit in Q1 over de RES 1.0. Dit omdat het stuk intern te laat is aangeboden voor besluitvorming. De verwachting van het DB WRIJ is dat het AB zonder tegenargument met de RES 1.0 zal instemmen.

2.2.7 Gebiedsontwikkeling

Portefeuillehouder: Jan Willem Wiggers

2.2.7.1 Doelstellingen 2021

Afspraken uit de begroting

Er komt steeds meer druk op de regionale ruimte. De RES, woningbouw, bedrijventerreinen, mobiliteit: vanuit eigen ambities en vanuit noodzakelijke regionale transities wordt beslag gelegd op de beschikbare ruimte in onze regio. Welke impact heeft de druk op ruimte op onze groene, aantrekkelijke leefomgeving? Hoe treden we als één overheid op bij de weging van multidisciplinaire vraagstukken?

Resultaatafspraken uit het Werkprogramma 2021

In het Werkprogramma 2021 staan voor de kernportefeuille onderstaande resultaatafspraken opgenomen:

1. Voorbereiding en afstemming faciliteren voor het Afstemmingsberaad Gebiedsontwikkeling
   a. Organiseren van het afstemmingsberaad (minimaal 2x per jaar) en zorgdragen voor de juiste voorbereiding van het gesprek (de vraagstukken en dilemma's scherp).
   b. Opleveren van een integrale gebiedsanalyse (februari 2021), zorgdragen voor besluitvorming over eventuele vervolgstappen, denk aan het ontwikkelen van een afwegingskader of ruimtelijke ontwerpprincipes, en in afstemming met de secretaris zorgdragen voor benodigde capaciteit en middelen.

2. Opleveren regionaal plan van aanpak Stikstof, afgestemd met de provincie Gelderland, inclusief de inzet van middelen en capaciteit vanuit de provincie Gelderland

3. Faciliteren van 4 platformbijeenkomsten voor samenwerkingspartners in de Omgevingswet over ketenverantwoordelijkheden

4. Opleveren van de Atlas Cleantech Regio

2.2.7.2 Resultaten 2021

Doel: 1	**Voorbereiding en afstemming faciliteren voor het Afstemmingsberaad Gebiedsontwikkeling**
Resultaat: **1 a/b**	In 2021/2021 heeft een extern bureau een integraal onderzoek uitgevoerd naar lopende ruimteclaims en dit vertaalt in een weergave die de druk op de regionale ruimte weergeeft. Dit ter facilitering van het bestuurlijk gesprek tussen de portefeuillehouders RO over de kansen en knelpunten en de samenwerking in de toekomst. Het afstemmingsberaad sprak hierover in maart 2021. Op verzoek van het afstemmingsberaad is het onderzoek verder voortgezet. Via gesprekssscenario's zijn de bestuurders in november 2021 in gesprek gegaan over de kansen en knelpunten en samenwerking voor de toekomst. Deze sessie was inspirerend van aart, waarbij ook lokale plannen en ambities weergegeven werden. In maart 2022 komt hier een vervolg op. Het inhoudelijk gesprek in maart 2022 richt zich op het verhaal en vervolggesprek wat het resultaat lijkt te zijn van de afstemmings-overleggen. Dit betreft de basis voor verdere afstemming over de samenwerking (het hoe) en de externe communicatie over het onderwerp met colleges en raad.
Doel: 2	**Opleveren regionaal plan van aanpak Stikstof, afgestemd met de provincie Gelderland, inclusief de inzet van middelen en capaciteit vanuit de provincie Gelderland**
Resultaat:	In december 2020 is het position paper Stikstof vastgesteld door het Dagelijks Bestuur. Voor 2021 stond de formulering van een plan van aanpak stikstof centraal. Om te komen tot het plan van aanpak zijn verschillende gesprekken en gesprekssessies georganiseerd. In mei 2021 heeft het Dagelijks Bestuur ingestemd met het plan van aanpak. Echter is in een latere fase besloten om de uitvoering van de plannen on hold te zetten. Het thema Stikstof is van belang en tegelijkertijd gebied specifiek. Het speelt zich af op strategisch/ tactisch en operationeel niveau. Binnen de huidige afspraken/ vraag en samenwerkingsstructuur kan de regio met de huidige capaciteit en missende scherpte over de agendering van de opdracht op dit moment onvoldoende bijdragen aan het thema. Tevens wordt de politieke urgentie (nog onvoldoende) gevoeld om hier als samenwerkende gemeenten op regionaal niveau samen in op te trekken. Indirect maakt het thema onderdeel uit van de stappen die gezet worden in de landbouwtransitie, maar hier worden geen regionaal harde afspraken of resultaatafspraken aan gekoppeld.
Doel: 3	**Faciliteren van 4 platformbijeenkomsten voor samenwerkingspartners in de Omgevingswet over ketenverantwoordelijkheden**
Resultaat:	In 2021 zijn ondanks corona 2 platformbijeenkomsten georganiseerd. Samen met beleidsmedewerkers van de ketenpartners zijn de meest dringende aandachtspunten voor verdere implementatie van de wet behandeld. De deelnemers zijn in het voorjaar in gesprek gegaan over de stand van zaken bij de werkgroepen DSO en Samenwerking binnen het Veluwe-IJssel gebied. Ook is aandacht besteed aan de regionale ambities van de Cleantech Regio c.q. de themalijnen en hoe de Omgevingswet daar een rol in speelt (bij voorbeeld vanuit een integrale benadering). In het najaar stond op de agenda: nabespreking van de Gelderse bijeenkomst, brainstorm over oefendag participatie, verkenning van eventuele voortzetting platform en de behoeften van de ketenpartners in dat opzicht.
Doel: 4	**Opleveren van de Atlas Cleantech Regio**
Resultaat:	Het streven is om de Atlas op te leveren in het eerste kwartaal van 2022. Het proces is uitgelopen omdat het proces van totstandkoming bij voorkeur om fysieke bijeenkomsten vroeg. Daarom is wachttijd ingebouwd om daar de eventuele mogelijkheden voor te benutten. Met de Atlas geven we een mooie beleidsarme weergave van het landschap en de omgeving waarin we actief zijn als regio. Het document is vooral bedoeld ter inspiratie en als bron om te gebruiken bij gebiedsonderzoeken.

Het opleveren van de Atlas betreft een resultaatafspraak van de Strategische Board. De Board en de GR werken hierop samen. De Gemeenschappelijke Regeling draagt financieel bij en in capaciteit bij aan de totstandkoming van de Atlas.

2.2.8 Algemeen/Lobby

Portefeuillehouder: Jeroen Joon

Lobby is een breed begrip. Het behelst zaken als het toepassen van communicatie uitingen en profilering, het analyseren van externe ontwikkelingen en het stimuleren van samenwerking en coalities. Alles vanuit het besef dat we niet al onze wensen en ambities zelfstandig kunnen waarmaken: samenwerking met (en beïnvloeding van) andere overheden (gemeenten, provincie(s), Rijk, Europa) is onontbeerlijk.

Daarmee is lobby ook niet alleen iets van een lobbyist maar van ons allemaal. Niet alleen van de medewerkers van de regio, maar ook van bestuurders en van raadsleden. We doen het samen.

Het afgelopen jaar hebben we dat onder meer gedaan door samen met de regio's en provincies in Oost Nederland ons beter op de kaart te zetten richting de Haagse Formatie. Onder de noemer Nederland Slim Benutten hebben we Oost Nederland neergezet als gebied waar Haagse investeringen de moeite waard zijn. Nu er een nieuw kabinet zit gaan we zien hoe we dit ook waar kunnen maken.

Andere onderwerpen waar lobby op voeren is de gesprekken met BZK over een mogelijke woondeal voor dit gebied, media-aandacht voor de A1 corridor inclusief het behouden van de Berlijntrein voor onze regio, mogelijke toepassingen voor waterstof in Oost Nederland én natuurlijk de verdere uitwerking van onze regio deal projecten.

Tot slot geldt dat lobby niet alleen maar gericht is op 'buiten'. Het is ook voor een groot deel intern werk. Het ontwikkelen van een nieuwe agenda is voor lobby van groot belang. Hoe scherper onze regionale ambities zijn, hoe beter we hiervoor kunnen lobbyen. Het ontwikkelen van een nieuwe agenda is dan ook een van de grootste prioriteiten geweest in het afgelopen jaar.

2.2.8.1 Omgevingsagenda Oost

De Omgevingsagenda Oost stond in het Werkprogramma 2021 geduid als aparte resultaat opgave.

Regie op de regionale inbreng in de Omgevingsagenda Oost ligt bij het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling. De DB is zoekende geweest in de wijze waarop regie gevoerd moet worden op de Omgevingsagenda.

Omdat er onder regie van de GR Stedendriehoek nog niet samen gewerkt wordt in gebiedsprocessen, is de rol van de GR beperkt en wordt de Omgevingsagenda Oost ingezet als lobby agenda. De regio denkt actief mee met de evaluatie van de Omgevingsagenda Oost en agenderen thema's bij provincies en rijk wanneer wenselijk.

De Omgevingsagenda Oost-Nederland is de 1e omgevingsagenda die - als onderdeel van een pilot - in Nederland is gemaakt. De omgevingsagenda bevat de gezamenlijke integrale gebiedsgerichte opgaven van Rijk én regio's in Oost-Nederland op het gebied van de fysieke leefomgeving. Deze opgaven zijn vertaald naar een programma van acties, maatregelen en projecten om - aanvullend op wat al loopt – de komende jaren gezamenlijk op te pakken. De omgevingsagenda vormt een gebiedsgerichte uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), de provinciale omgevingsvisies van Gelderland en Overijssel, watervisies van de waterschappen en regionale visies.

De omgevingsagenda is een adaptieve agenda die wordt geactualiseerd op basis van nieuwe inzichten, voortgang en ontwikkelingen. Regio en Rijk gaan de komende jaren met extra inzet samenwerken aan acht 'omgevingsopgaven', die zullen werken als een 'vliegwiel' voor vernieuwing en de ontwikkeling van het gezamenlijke perspectief op Oost-Nederland in 2040.

De Cleantech Regio is een van de 8 omgevingsopgaven. Als opgave is in 2020 het volgende geformuleerd: het versterken van de economische topwerklocaties in de regio op gebied van innovatie. Tot de belangrijkste opgaven behoren de transitiesprong van energie en circulair produceren, duurzame en slimme mobiliteit, young professionals vasthouden en aantrekken en het toekomstbestendig maken van het vestigingsklimaat mét behoud van de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de leefomgeving en bereikbaarheid.

In het werkprogramma zijn 4 resultaatafspraken opgenomen, waarvan een aantal programmalijnen uitgevoerd worden via de Regio Deal onder regie van de Strategische Board.

1. Participatie ministeries BZK en EZK in Transform als wijkgerichte warmte-aanpak.
2. Ontwerpend onderzoek en living lab voor integrerende aanpak van opgaven rond de papierindustrie.
3. Ruimtelijke verdiepingsatelier over A1 Corridor en omliggende bedrijventerreinen over opgaven en ontwikkelkansen in het gebied.
4. Opstellen ruimtelijk-economische agenda Cleantech Regio op basis van analyse naar circulaire transformatie

Het uitvoeringsprogramma RP 2030 biedt de regionale samenwerking in de toekomst meer participatiemogelijkheden voor het vastleggen van samenwerkingsafspraken in de Omgevingsagenda Oost.

2.2.8.2 Resultaten 2021

Doel: 1	**Participatie ministeries BZK en EZK in Transform als wijkgerichte warmte-aanpak.**
Resultaat:	Geen resultaatafspraak voor het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Stedendriehoek. Regie voor de programmalijn ligt bij de Strategische Board en gemeente Apeldoorn, Deventer, Zutphen.
Doel: 2	**Ontwerpend onderzoek en living lab voor integrerende aanpak van opgaven rond de papierindustrie**
Resultaat:	Geen resultaatafspraak voor het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Stedendriehoek. Regie voor de programmalijn ligt bij de Provincie Gelderland via de Strategische Board.
Doel: 3	**Ruimtelijke verdiepingsatelier over A1 Corridor en omliggende bedrijventerreinen over opgaven en ontwikkelkansen in het gebied.**
Resultaat:	Bij opstellen van de Omgevingsagenda Oost is doel 3 geformuleerd als urgente actie. Er heeft (nog) geen verdiepingsatelier plaatsgevonden over de opgaven en ontwikkelkansen in het gebied A1 corridor. Op het gebied van mobiliteit is samenwerking gezocht met andere regio's om ontwikkelingen in het gebied te realiseren. De A1 zone blijft als rode draad door onze regio de focus houden voor gebiedsontwikkelkansen. Op dit moment heeft het gebied zowel regionaal aandacht in de RES, de Regio Deal en het RPW. De regio houdt zich bezig met strategie, van een integrale gebiedsbenadering is geen sprake.
Doel: 4	**Opstellen ruimtelijk-economische agenda Cleantech Regio op basis van analyse naar circulaire transformatie**
Resultaat:	Het Rijk heeft onderzoek gedaan naar Ruimtelijk Economische Ontwikkeling. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/04/19/ruimtelijk-economische-analyse Deze programmalijn loopt via de portefeuille economie. Met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is afgestemd dat de wetenschappelijke resultaten van het onderzoek een beleidsvertaling verdienen. Met ondersteuning van de opdrachtgever worden deze resultaten verwerkt in de nieuw op te stellen regionale agenda.

2.2.9 Financiële gevolgen programma's

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Innovatie	33.557	-	-
Sociaal kapitaal	33.557	-	-
Bijdrage Board	-	68.994	68.994
Bereikbaarheid	85.414	147.000	144.168
Leefomgeving	122.652	-	-
Wonen	-	20.000	448
Economie	-	50.000	18.906
Landbouw	-	15.000	16.269
Gebiedsafstemming	-	100.000	117.882
Algemeen	76.713	74.193	113.613
Totaal lasten	**351.893**	**475.187**	**480.280**

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeenten en agenda	327.565	336.737	336.737
Bijdrage provincie Gelderland	26.000	-	-
Bijdrage Regionale Energie Strategie Gebiedsafstemming	-	-	24.200
Bijdrage derden Regionale Agenda	-	-	14.097
Reserve overlopende projecten 2020	-	138.450	138.450
Totaal baten	**353.565**	**475.187**	**513.484**

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Vrijval reserve Omgevingswet	2.575	-	-
Vrijval reserve frictiekosten	42.335	-	-
Vrijval reserve mobiliteit	40.000	-	-
Reserve overlopende projecten frictiekosten	12.100	-	-
Totaal mutaties in reserves	**97.010**	**-**	**-**

Saldo na mutaties in reserves	**98.682**	**-**	**33.204**

2.2.10 Toelichting financiële verschillen

Bij Wonen is de beoogde inzet van derden die begroot was niet ingezet in 2021.

De afwijking van Economie wordt veroorzaakt doordat o.a. het geplande onderzoek Regionale Economische Analyse meegenomen is in de Gebiedsafstemming.

Bij de gebiedsafstemming is ook een bijdrage binnengekomen die de overschrijding van de begroting verklaard.

2.3 PROGRAMMA 4: SLIMME EN SCHONE MOBILITEIT

Zoals in Programma 2 is aangegeven worden hier de projecten/programma's van Bereikbaarheid verantwoord.

2.3.1 Doelstellingen 2021

Afspraken uit de begroting

Het Programma Slimme en Schone Mobiliteit werkt programmatisch op basis van een meerjarige agenda. Vanuit de intergemeentelijke samenwerking de afgelopen jaren bestaat een regionaal uitvoeringsprogramma Slimme en Schone Mobiliteit, gericht op het beperken van autoverkeer in de spits en het reduceren van de uitstoot van CO2 door mobiliteit. Deze regionale samenwerking richt zich op de werkgeversaanpak, regionale fietsroutes, stimuleren gebruik van de fiets, ITS/Talking Traffic/data, zero-emissie binnensteden, schone brandstoffen en slimme oplossingen zoals deelauto's en mobiliteitsknooppunten. Deze acties zijn noodzakelijk om de vereiste 49% CO2-reductie (klimaatakkoord) te realiseren. In 2020 is de bestuurlijke afspraak gemaakt dat alleen inzet wordt geleverd op de dossiers met medefinanciering door rijk en provincies. Inzet ligt in 2021 vooral op werkgeversaanpak, zero emissie binnensteden, ITS en regionale fietsroutes.

De inzet om de doelstellingen te bereiken worden vooral geleverd door de in kind levering van ureninzet door gemeenten. De inzet van gemeenten en bedrijven in de regio worden gebundeld en hierop wordt cofinanciering verkregen van Rijk en provincies. In het programma zijn ook de kosten van aansturing, financiële administratie en communicatie opgenomen. Het programma legt daarmee weinig beslag op de regionale capaciteit. Gelet op de aard van de werkzaamheden (onder meer de toenemende inzet op lobby) en onzekerheid over bijdragen van andere overheden, moet rekening gehouden moeten met een verhoudingsgewijs grotere inzet vanuit de regionale capaciteit op Mobiliteit.

Hieronder wordt ingegaan op enkele belangrijke onderdelen voor 2021. Zoals hierboven aangegeven vergt dit tegelijk een regionale inzet op aansturing/coördinatie, financiën en communicatie.

<u>Lobby</u>

Een goede bereikbaarheid is geen vanzelfsprekendheid, daarom willen we gericht inzetten op het verbeteren van de bereikbaarheid over de weg (o.a. A1, A50, fiets), spoor (o.a. IJssellijn, Berlijnlijn) en water (o.a. bereikbaarheid havens). De bestuurders in het P-Beraad hebben de strategische lobby dossiers verdeeld (meest betrokken gemeenten op een dossier). De meest betrokken gemeenten leveren de (ondersteunende) inzet voor de lobby, de regio faciliteert. Bij de verschillende lobby dossiers worden medestanders en stakeholders betrokken.

<u>Vlot en veilig fietsen</u>

In 2012 is de regionale Fietsvisie Regio Stedendriehoek opgesteld. Deze Fietsvisie wordt programmatisch gerealiseerd. Onder Beter Benutten Vervolg is voor de route Apeldoorn-Twello-Deventer een maatregelenpakket uitgevoerd in opdracht van de Wgr regio. In 2021 is het voorlopig ontwerp voor de route Apeldoorn-Vaassen-Epe opgeleverd. Het doortrekken naar de regio Zwolle is ook verkend. Het ontwerp en tracékeuze ligt begin 2022 ter besluitvorming voor bij Apeldoorn, Epe en de provincie Gelderland. Voor de route Deventer-Gorssel-Eefde-Zutphen is voor één variant ook een voorlopig ontwerp gemaakt. Voor de variant langs de N348 wordt ook een ontwerp gemaakt, in samenhang met de provinciale autoweg.

Uitvoering van deze twee routes kan bij besluitvorming over ontwerp en financiering vanaf 2023 plaatsvinden.

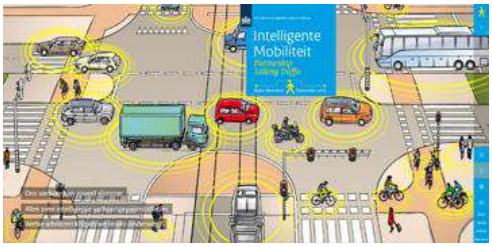
<u>Werkgeversaanpak</u>

In deze meerjarige aanpak wordt samen met werkgevers gewerkt aan betere bereikbaarheid en slimme, schone en veilige mobiliteit. De regio biedt hiervoor aanbod aan, zoals een bedrijfsscan, werknemersbijeenkomsten, fietsstimulering, specifieke acties en het delen van best practices. De samenwerking met werkgevers heeft zich de afgelopen jaren verbreed van forenzen naar schone mobiliteit en schoon wagenpark, ITS en logistiek. Het regionale netwerk van bedrijven en andere organisaties is van groot belang om ook de doelstellingen voor schone mobiliteit te behalen. Ook het Rijk ziet dit belang. Vandaar dat hier meerjarige financiële ondersteuning voor is gegeven in het BO MIRT van 2018 (afspraken Minister I&W met de landsdelen). Ook in de BO MIRT overleggen in de jaren daarna is de aanpak op de agenda geweest. Het gaat hierbij ook om het ondersteunen van bedrijven bij thuiswerkplannen en flexibel reizen door werknemers.

Logistiek

De inzet op logistiek is van verschillende aard. Als het gaat om de transporteurs en logistieke bedrijven is de inzet gericht op het toepassen van ITS (Talking Logistics) en het verschonen van het transport. Daarnaast zijn er bedrijven en organisaties die veel vervoerbewegingen hebben. Ook is de aanpak gericht op de binnenstadslogistiek. De gemeenten Apeldoorn, Deventer en Zutphen hebben de Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek ondertekend (zero emissie stadslogistiek in 2025). De regio ondersteunt deze gemeenten met (deskundige) capaciteit voor het opstellen en uitvoeren van een maatregelenprogramma.

Intelligente transportsystemen (Talking Trafic)

ITS: communicatie weggebruikers: onderling, met verkeerslichten en met voorzieningen zoals parkeerplekken en bruggen

De Cleantech Regio is koploper in Nederland op het gebied van Talking Traffic. Verkeer wordt hierbij geoptimaliseerd en er zijn positieve effecten op energieverbruik, CO2 uitstoot en de leefomgeving. In verkeersregelingen kan rekening gehouden worden met de verschillende weggebruikers (fiets, auto, vracht, hulpdiensten). Ook bestaan toepassingen voor laad- en losplekken, brugopeningen, calamiteitenroutes en dergelijke. Van belang is dat de dataorganisatie goed op orde is. Het ministerie van IenW neemt dit dan ook op in de afspraken in het BO MIRT. Binnen het partnerschap Talking Traffic leidt het delen van data over en weer tot toepassingen en informatiediensten, zoals het optimaliseren van verkeersstromen, beter rekening houden met bepaalde stromen, zoals fietsers, beter gebruik van parkeerplekken en minder zoekverkeer. Veel voorzieningen zijn geïnstalleerd. De aandacht is nu gericht op de borging van deze nieuwe manier van werken en het implementeren van deze nieuwe toepassingen.

Verbreding A1

De regio is bestuurlijk en ambtelijk betrokken bij het project Verbreding A1 Oost (Apeldoorn – Azelo).

In een goed samenspel tussen gemeenten, regio, provincies en rijk zijn mooie resultaten bereikt. Er wordt niet alleen asfalt gelegd, maar ook voorzieningen getroffen en aanpalende maatregelen gerealiseerd die zonder deze gezamenlijke inzet niet opgenomen waren. De eerste fase is succesvol uitgevoerd: snel en met goede voorzieningen bij afrit 23 Deventer, geluidvoorzieningen bij Bathmen, ecoducten. Ook in 2022 blijft deze regionale betrokkenheid nodig (tweede fase: Apeldoorn – Twello). Vanuit het regionale belang voor de verbreding van het resterende deel naar het westen: het tracé tussen Barneveld en Apeldoorn, neemt de regio deel in het project A1/A30

Verbreding A1: geluidsschermen Bathmen

Transferia en overstappunten

In Nederland wordt veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van mobiliteitsknopen. Zowel landelijke partijen (mobiliteitsalliantie), als het Rijk en beide provincies zetten hier sterk op in. Er bestaan hierbij raakvlakken met allerlei dossiers: bereikbaarheid in Nederland, slimme bereikbaarheid van nieuw te bouwen woongebieden, de verduurzamingsopgave, het stimuleren van deelvervoer, laadinfra, een schoon vervoersysteem in de regio. Maar ook de sociale functie zoals het vangnet OV in Gelderland.

Een toekomstgericht mobiliteitsbeleid pakt deze ontwikkeling op, mede omdat steeds meer initiatieven ontstaan voor deelvervoer, bijvoorbeeld bij logistieke oplossingen bij binnensteden, aanbieders van e-scooters, aanbieders van elektrische fietsen, aanbieders van deelauto's. De kunst is om dit met elkaar te verbinden, ook met het bredere Mobility as a Service, de sociale component van vervoer en het stimuleren van actieve mobiliteit (lopen, fietsen).

De regio heeft eerder verkenningen uitgevoerd naar transferia voor locaties in Apeldoorn, Deventer en Zutphen en een verkenning gedaan naar overstappunten in wijk en dorp. In 2021 zijn verkenningen gedaan naar mobiliteitsknopen in Twello, Zutphen en Apeldoorn.

Schone mobiliteit
Vanwege prioritering is de inzet in 2021 hierop beperkt geweest. Andere programmaonderdelen hebben indirect een effect op schone mobiliteit: de werkgeversaanpak, de zero emissie stadslogistiek en de fiets.
In 2021 is vanuit het programma Mobiliteit en de gemeente Deventer (projectmanagement Bedrijvenpark A1) het consortium ondersteund bij de aanvraag voor het waterstofvulpunt en de proeftuin DKTI op Bedrijvenpark A1. Dit heeft geleid tot een toekenning. Momenteel wordt het project uitgevoerd door het consortium. Het resulteert in een waterstofvulpunt voor vrachtwagens (2023) en een praktijkproef met nieuw ontwikkelde vrachtwagens waar Vos Transport en BCTN mee gaan rijden.

Tankvoorziening Total op Bedrijvenpark A1: nu al LNG, straks ook waterstof

2.3.2 Resultaatafspraken uit het Werkprogramma 2021

In het Werkprogramma 2021 staan voor de kernportefeuille onderstaande resultaatafspraken opgenomen:

1. Lobby

- Met inzet lobbyist en communicatie lobby gemeenten ondersteunen: verbreding A1, verbeteren personenvervoer A1 corridor, goederenvervoer Oost-Nederland: aftakking Betuweroute, spoor Deventer - Zwolle

2. Realiseren prestaties zoals opgenomen in maatregelenprogramma op gebied van

Samenwerking werkgevers (actie fietsstimulering 100 deelnemers, netwerk onderhouden en uitbreiden +50, 10x scans bij bedrijven, 13x specialistische ondersteuning bedrijven):

- Afronden VO's en voorbereiden besluitvorming regionale fietsroutes F348 en F50 (vlot en veilig fietsen);
- ITS/data (uitvoeren afspraken digitalisering 15 data-items, realiseren en uitrol genoemde toepassingen);
- Logistiek (inzet logistiek makelaar, ondersteuning Zutphen Green Deal binnenstad en overige kernen, ondersteunen initiatieven en communicatie);
- Voorbereiden realisatie mobiliteitsknopen;
- Communicatie rond deze opgaven: nieuwsbrief > sociale media.

2.3.3 Resultaten 2021

Doel: 1	**Lobby**
Resultaat: 1a	• In 2020 is samenwerking gezocht met andere regio's, zoals Food Valley en Amersfoort, om de A1 corridor (spoor en weg) beter op de Nationale agenda te krijgen. Hiervoor is een urgentiedocument opgesteld en ingebracht in overleggen met Rijk en in landsdelen. • Momenteel worden onderdelen uit het Toekomstbeeld OV2040 uitgewerkt door het Rijk, zoals voor het goederenvervoer Oost-Nederland. De regio participeert in diverse groepen. De insteek is om een goede besluitvorming te laten plaatsvinden. De verwachting is dat een toekomstbestendige een noord tal van de Betuweroute is. De regio pleit voor de N18 variant. • Voor de uitwerking van de route Amsterdam – Berlijn heeft de regio een verkenning uitgevoerd naar een versnelling van de Berlijntrein als "interregionale on top" verbinding. Een dergelijke opwaardering heeft een groot vervoerspotentieel juist ook in Nederland, en is ook de woningbouwopgaven langs de A1 corridor van belang. Wij brengen deze oplossing in de landelijke uitwerkingen in. • Samen met Overijssel en Overijsselse regio's voeren we lobby om invulling te geven aan de Europese North Sea Baltic corridor. Bestuurlijke gesprekken zijn geweest met Europarlementariërs, de Europese coördinator van de corridor en andere stakeholders. Het verschonen en slimmer maken van het (goederen)vervoer staat centraal, in aansluiting op de Europese ambities op dit terrein. • Voor de A50 is een Position Paper A50 opgesteld. Dit is de basis om afspraken te maken over gezamenlijke maatregelen, zoals kleinschalige aanpassing infrastructuur, aanpak forenzen via werkgeversaanpakken Arnhem/Nijmegen, Cleantech Regio en Regio Zwolle, logistieke stromen, F50 fiets en Bus Rapid Transit.
Doel: 2	**Realiseren prestaties zoals opgenomen in maatregelenprogramma**
Resultaat: 2a	**Samenwerking werkgevers**
	• Er hebben in totaal 12 werkgevers uit de regio woon-werkscan afgenomen. Diverse scans zitten in de pijplijn, o.a. gekoppeld aan bredere gebiedsopgaven. • Fietsstimulering: e/highspeedbike-probeer-acties. Vanaf het begin van de zomer hebben we een doorlopende highspeedbike probeeractie opgezet voor forenzen. Zo'n 75 medewerkers uit de regio namen hieraan deel. • Bandenspanningsacties hebben plaatsgevonden op de Worp Deventer en de markt in Epe (volgt). • Het netwerk uit de werkgeveraanpak (o.a. de waterstofcoalitie) is gebruikt om de DKTI-aanvraag voor een waterstoftankstation voor vrachtwagens en een proefproject te ondersteunen. Met 15 steunbetuigingen van betrokken werkgevers heeft dit tot een succesvolle aanvraag geleid, waardoor de ontwikkeling van een waterstoftankstation langs de A1 bij Deventer gestart is. In 2023 is het tankstation operationeel. • Verkenning regio-overstijgende aanpak voor de corridor A50: samen met de werkgeversaanpak in Zwolle en Arnhem-Nijmegen gericht op de forens tussen deze regio's; • Inbreng mobiliteitsoplossingen in grotere gebiedsopgaven, zoals De Kien in Deventer, Ecofactorij 'Samen verder! Regio Deal toekomstbestendige bedrijventerreinen, Deventer Economisch Perspectief, herontwikkeling Laan van Osseveld Apeldoorn.
2b	**ITS/data (uitvoeren afspraken digitalisering 15 data-items, realiseren en uitrol genoemde toepassingen)**
	Voor de data top 15 is een afsprakenkader vastgesteld, dit gaat ook in op hoe de datalevering te borgen tot 2023. Parallel aan de data top15 is met gemeenten besproken welke ITS toepassingen aansluiten bij het lokale mobiliteitsbeleid. Ook voor kleinere gemeenten is het relevant om toepassingen te realiseren die bijdragen aan de doelstellingen van het gemeentelijk mobiliteitsbeleid. Verschillende gemeente hebben ideeën hiervoor. Bijvoorbeeld de

	bezetting van parkeervelden of de routering van vrachtwagens. Vanuit de regio is capaciteit beschikbaar om toepassingen in 2021 te realiseren. De bedoeling is om kansrijke toepassingen één-voor-één te realiseren. In 2021 zijn we druk geweest met het voorbereiden van de uitrol van toepassingen. Dit doen we in nauwe samenwerking met de betreffende gemeenten omdat hier ook beleidsafwegingen aan de orde zijn (vrachtverkeer, fietsverkeer). We hopen in 2022 aandacht te geven aan het gebruik van de toepassingen. Overigens is in Apeldoorn een pilot geweest met HANOS en app aanbieder Vialis. Het contract voor het regionale verkeersmanagementsysteem loopt af. Daarom is verkend welk type systeem een opvolging kan zijn (welke toepassingen zijn gewenst, welke scope en verhouding publiek-privaat).
2c	**Logistiek (inzet logistiek makelaar, ondersteuning Zutphen Green Deal binnenstad en overige kernen, ondersteunen initiatieven en communicatie)**
	De logistiek makelaar heeft de gemeenten Apeldoorn en Deventer ondersteund bij de stappen naar zero emissie binnenstad.
2d	**Voorbereiden realisatie mobiliteitsknopen**
	Voor de locaties in Twello en Zutphen zijn conform de systematiek zogenaamde handelingsperspectieven opgesteld in samenwerking met de provincie Gelderland en andere betrokkenen (NS, Prorail). De gemeente Apeldoorn heeft voor Apeldoorn Oost en de binnenstad mobiliteitsknopen verkend.
2e	**Communicatie rond deze opgaven: nieuwsbrief >8, sociale media.**
	Naast onze doorlopende campagne #hoecleanreisjij hebben we ook steeds slim aangehaakt op landelijke en regionale campagnes, als die van 'Zo Werkt Het'. In kentallen heeft dit geleid tot zo'n 8.000 unieke bezoekers op onze site; samen namen zij meer dan 15.000 paginaviews voor hun rekening. De verdeling tussen mobiele bezoekers en desktop-gebruikers op de site is 50/50 en daarmee in lijn met (inter)nationale trends op dat gebied. In 2021 hebben wij 12 nieuwsbrieven en gerichte mailings de deur uitgedaan naar de gehele community, direct en indirect via Bedrijvenkring Apeldoorn, parkmanagement, MKB Deventer etc. Steeds met actuele, relevante content over onder meer onze fietsacties, de woon-werk-scan, elektrisch laden en slim eigen opwek, best practises, de regelingen m.b.t. hybridewerken en de slimme scans. In de eerste helft hebben we twee sterke webinars georganiseerd: de eerste over postcoronabeleid en fietsstimulering en de tweede over thuiswerken en hoe je dat aanpakt als werkgever. Bovenstaande is aangejaagd door aansprekende content op onze websites en die van derden en posts op de vele social mediakanalen als Twitter, Facebook, Linkedin). Onze website www.slimschoonreizen.nl is actueel en bevat een enorme schat aan content.

2.3.4 Fietsroute F344, F50 & F348

In 2021 is nog aan de resterende projectonderdelen van de fietsroute N344 gewerkt (Deventer – Twello – Deventer). Dit betrof onder meer de routeaanduiding (wayfinding). De route is pilot geweest van de definitieve routering zoals die in Nederland nu standaard is geworden.

In 2021 is veel inspanning geleverd aan het voorlopig ontwerp van de fietsroute voor de F50 (Apeldoorn – Epe). Er bestaan 2 hoofdvarianten en 3 varianten in Epe. Er heeft een zo goed mogelijk participatietraject plaatsgevonden, hoewel dat vanwege corona beperkingen soms niet makkelijk was. Er zijn informatieavonden georganiseerd, ook digitaal. Mensen konden een inspraakapp gebruiken. Dit heeft geresulteerd in een beslisnotitie die voorligt in de gemeenteraden van Apeldoorn en Epe.

Wat betreft de F348, Deventer-Gorssel-Zutphen ,heeft de stuurgroep in 2020 besloten ook de route langs de N348 verder te ontwerpen. Omdat bij deze routevariant ook aanpassingen aan de provinciale (auto-)weg N348 spelen, heeft de provincie Gelderland de coördinatie en voorbereiding van de besluitvorming overgenomen van de Regio Stedendriehoek.

2.3.5 ITS post-Beter Benutten Vervolg

Halverwege 2021 is de beschikking ontvangen van provincie Overijssel ter akkoord van de besteding van resterende middelen uit het project Beter Benutten Vervolg (afgesproken herinzet BBV). Hiermee is aan de afspraken met het Rijk voldaan en zijn onder andere 61 intelligente verkeersregelinstallaties gerealiseerd. Het project loopt 31-12-2021 af waarmee het resterende saldo op de balans terugbetaald dient te worden.

2.3.6 Financiële gevolgen programma 4

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Werkgeversaanpak 2019-2021*	201.781	286.420	190.007
Slimme en schone mobiliteit 2020 *	-	200.000	26.723
Fietsroutes	312.855	184.378	93.233
ITS post-Beter Benutten Vervolg	-	-	389.410
Totaal lasten	**514.636**	**670.798**	**699.373**

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Werkgeversaanpak 2019-2021*	201.781	286.420	190.007
Slimme en schone mobiliteit 2020 *	-	200.000	26.723
Fietsroutes	312.855	184.378	93.233
ITS post-Beter Benutten Vervolg	-	-	389.410
Totaal baten	**514.636**	**670.798**	**699.373**

Saldo lasten en baten	-	-	-

* samen het maatregelenprogramma

2.3.7 Toelichting financiële verschillen

De begroting voor het maatregelenprogramma is te hoog ingeschat. Het programma omvat verschillende projecten om de vervoersstromen in de binnenstad en naar bedrijven toe te verduurzamen. Vanwege corona en de lockdown had het geen zin om acties te houden. Acties starten weer wanneer het weer meer leeft. Ook de begroting voor de fietsroutes is te hoog ingeschat. Er was op dat moment geen goed inzicht in het budget en de uitgaven. Tot slot de is de begroting voor ITS-post Beter Benutten Vervolg abusievelijk niet voorgelegd aan de Regioraad, de kosten die hiermee gemoeid zijn worden volledig gedekt door een subsidietoekenning vanuit het Rijk.

2.4 PROGRAMMA 5: UITVOERINGSOVEREENKOMSTEN

Dit programma bevat de volgende uitvoeringsovereenkomsten:

2.4.1 Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen

Voor het vliegwiel Binnensteden is een uitvoeringsovereenkomst afgesloten tussen de provincie Gelderland en de Regio Stedendriehoek. De regio en provincie hebben hier beide € 140.000 voor gereserveerd (€ 20.000 per gemeente) wat beschikbaar is voor het uitvoeren van opdrachten. Bij de provincie lag de wens om dit project in 2020 af te ronden. In 2021 zijn de laatste geaccordeerde projecten afgewikkeld.

2.4.2 Package Deal Fiets

De package deal houdt in dat zowel de fietsinfrastructuur wordt verbeterd, fietsvoorzieningen bij bedrijven worden verbeterd en een campagne en probeeractie wordt uitgevoerd. Op deze 3 bedrijventerreinen (De Mars Zutphen, Ecofactorij Apeldoorn en Kloosterlanden Deventer) is gebruik gemaakt van het netwerk uit de werkgeversaanpak. Mede in verband met het vertrek van de projectleider fiets is in 2020 gestart met de uitvoering en is nog in uitvoering. Daarnaast is gewerkt aan het stimuleren van het fietsgebruik in de package deal bedrijven en de regionale probeeractie voor een speedpedelec. De afwikkelingen van de voorzieningen bij bedrijven en met name de campagne (door covid-19) worden in 2022 afgerond. In de begroting 2021 was hier geen rekening mee gehouden.

2.4.3 Financiële gevolgen programma 5

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Slimme en schone mobiliteit (SSM)	32.112	-	-
Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen (TBDK)	44.156	15.408	16.946
Package deal fiets	10.670	203.598	13.723
Totaal lasten	**86.938**	**219.006**	**30.669**

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage provincie uitvoeringsovk SSM	32.112	-	-
Bijdrage gemeenten uitvoeringsovk TBDK	44.156	-	-
Bijdrage provincie uitvoeringsovk TBDK	-	15.408	16.946
Bijdrage provincie package deal fiets	10.670	203.598	13.723
Totaal baten	**86.938**	**219.006**	**30.669**

Saldo lasten en baten	-	-	-

2.4.4 Toelichting financiële verschillen

De begroting voor package deal fiets is veel te hoog ingeschat. Het project heeft als doel om mensen op de fiets naar het werk te krijgen. Onder meer plaatsen van fietsenstallingen bij bedrijven. Door corona en de lockdown moet er thuis gewerkt worden waardoor deze actie niet interessant is. Veel activiteiten zijn doorgeschoven naar 2022.

3. VERPLICHTE PARAGRAFEN

3.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

In deze paragraaf wordt de relatie gelegd tussen weerstandscapaciteit (in hoeverre beschikt de regio over middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen financiële voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Indien onverhoopt zich een situatie voordoet waarbij dusdanige onvoorziene "schades" optreden die niet uit regionale middelen voldaan kunnen worden zal een beroep gedaan moeten worden op de regiogemeenten.

3.1.1 Weerstandscapaciteit

De regio kent geen algemene reserve. De exploitatielasten worden jaarlijks verrekend met de gemeenten.

3.1.2 Risico

Medio 2020 is door de secretaris, de controller en de manager bedrijfsvoering uitvoerig stil gestaan bij de mogelijke risico´s voor onze organisatie. De conclusie is dat deze zeer beperkt zijn en derhalve geen separaat management benodigd is. Er is ook geen extra financiële buffer nodig.

3.1.3 Kengetallen

De volgende kengetallen zijn voorgeschreven:

1. a **netto schuldquote**: de netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast. Bij beide berekeningen worden bij de financiële activa de verstrekte leningen opgenomen. De regio heeft geen langlopende leningen meer, deze zijn in 2015 afgelost. Verder staat de Regio in principe niet "rood". Het kengetal fluctueert met het in "kas" hebben van voorschotten van subsidies.
   b **netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen**: zie bij a. De regio verstrekt geen leningen, daardoor wijzigt de ratio niet.
2. solvabiliteitsratio: deze ratio geeft inzicht in de mate waarin de regio in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
3. **grondexploitatie;** Grondexploitatie is geen deel van het takenpakket van de Regio Stedendriehoek.
4. **structurele exploitatieruimte**: deze is niet van toepassing. De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Bij de regio worden de structurele lasten jaarlijks begroot en vervolgens verrekend met de bijdrage van de gemeenten op basis van inwoneraantallen.
5. **belastingcapaciteit**: Belasting heffen is geen deel van het takenpakket van de Regio Stedendriehoek.

Kengetallen	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Netto schuldquote	-9.50%	-6.77%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-9.50%	-6.77%
Solvabiliteitsratio	7.41%	13.04%
Grondexploitatie	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt

3.2 FINANCIERING

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De Wet FiDo en regeling Ruddo zijn van toepassing.

3.2.1 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan het bedrag dat maximaal met korte externe middelen mag worden gefinancierd. Indien de regio boven deze limiet uit komt, moet overgegaan worden op een vaste geldlening. De kasgeldlimiet was voor het jaar 2021 bepaald op 8,2%.

Kasgeldlimiet		
Begroting 2021 primair		1.251.265
Begroting 2021 na wijziging		2.313.669
Rekening 2021		2.099.301
Percentage		8.2%
Begroting 2021 primair	kasgeldlimiet	102.604
Begroting 2021 na wijziging	kasgeldlimiet	189.721
Wettelijke ondergrens (wet FiDo)		300.000
Maximaal saldo rek cf. schatkistbankieren Q1 en Q2	kasgeldlimiet	250.000
Maximaal saldo rek cf. schatkistbankieren Q3 en Q4		1.000.000
Rekening 2021	kasgeldlimiet	172.143

De Regio heeft geen leningen (noch kortlopend; noch langlopend). De kasgeldlimiet is in 2021 dan ook niet overschreden.

3.2.2 Renterisiconorm

De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal en er geldt een wettelijke ondergrens van € 300.000,00

Renterisiconorm		
begroting 2021 primair		1.251.265
begroting 2021 na wijziging		2.313.669
rekening 2021		2.099.301
Percentage		20%
begroting 2021 primair	renterisiconorm	250.253
begroting 2021 na wijziging	renterisiconorm	462.734
wettelijke ondergrens (wet FiDo)		2.500.000
Rekening 2021	renterisiconorm	419.860

Aangezien de Regio in principe geen schulden heeft en dus ook geen rente betaalt is deze norm voor de Regio niet relevant.

3.2.3 Kredietrisicobeheer

Is niet van toepassing.

3.2.4 Relatiebeheer

De belangrijkste bankrelatie is de BNG. In december 2013 is een zogenaamde "werkrekening" geopend bij de BNG voor het schatkistbankieren, met daaraan gekoppeld een rekening bij de schatkist.

Kwartaalsaldo Schatkistrekening	
Eerste kwartaal	2.153.508
Tweede kwartaal	2.100.566
Derde kwartaal	1.468.231
Vierde kwartaal	1.114.862

Liquiditeitenbeheer
De invoering van het schatkistbankieren brengt met zich mee dat er niet meer dan € 250.000, op 1 juli 2021 is dit opgehoogd naar € 1.000.000 op de lopende rekening als saldo aanwezig mag zijn. Het meerdere wordt afgeroomd ten gunste van de schatkist. Over deze schatkistrekening bedraagt deze rentevergoeding "€ 0". Voorts staat de Regio in principe niet " rood".

Administratieve organisatie liquiditeitsfunctie
De basis hiervoor is gelegd in het Treasurystatuut. Dit statuut is eind 2021 geactualiseerd. Het geactualiseerde statuut past beter bij het beperkte liquiditeitenbeheer.. Het proces betalen van een factuur is volledig beschreven.

Informatievoorziening
De regio informeert via de begroting en jaarrekening de provincie over de stand van de kasgeldlimiet.

3.3 BEDRIJFSVOERING

De bedrijfsvoering omvat de volgende onderdelen: personeel en organisatie, informatisering en automatisering, communicatie, financieel beheer en huisvesting.

Personeel en organisatie
Het bureau bestaat per 31 december 2021 formeel uit 6.6fte. Deze formatie betreft de regiosecretaris, het bedrijfsbureau, het secretariaat, de lobbyist en de P.R-functie. De huidige medewerkers zijn werkzaam op basis van detachering en inhuur bij het bureau Stedendriehoek. Voor deze opzet is gekozen zodat de regio (en de regiogemeenten) in de toekomst niet langdurig de financiële lasten hoeft te dragen van personeel als gevolg van reorganisatie en ontslag. Voorts maakt de regio voor meer projectmatige werkzaamheden ("in kind") gebruik van medewerkers van de deelnemende gemeenten.

Informatisering en automatisering
Er wordt voornamelijk gebruik gemaakt van de reguliere kantoortoepassingen en werkplekapparatuur. Dit volstaat voor de meeste taken. Deze voorzieningen worden afgenomen van de gemeente Voorst. De regio werkt grotendeels "papierloos" en heeft hiervoor iPads aangeschaft. Voor het digitale archief maakt de regio gebruik van programma Corsa, welke via de gemeente Voorst wordt afgenomen. Daarbij zijn uiteraard de wettelijk geldende regels voor archivering gewaarborgd. De Regio sluit aan bij informatiebeveiligingsbeleid van de gemeente Voorst. Uiteraard maakt de regio gebruik van de technische beveiligingsmaatregelen die door de gemeente Voorst worden gebruikt.

Communicatie
Voor communicatie wordt steeds vaker de digitale variant gekozen in plaats van een boekje of andere vorm van drukwerk. Verder heeft de Regio een eigen website.

Financieel beheer
De controltaak en de financiële administratie worden verzorgd door de gemeente Apeldoorn.

In het kader van de 2e lijns interne controle (door de administratie van de gemeente Apeldoorn) zijn geen bijzonderheden. De verbijzonderde interne controle over 2021 op het inkoopproces is uitgevoerd door Whs registeraccountants. Men heeft geconstateerd dat de inkooppfacturen op adequate wijze zijn beoordeeld en betaalbaar zijn gesteld en dat de inkoop en aanbestedingen op adequate wijze zijn verricht.

De Financiële verordening is eind 2021 geactualiseerd.

Huisvesting
De regio was in 2021 gehuisvest in het (tijdelijk vervangende) gemeentehuis van de gemeente Voorst te Twello. Dit contract liep eind 2021 af en verlengd tot 23 februari 2022. Door de Covid-19-situatie hebben veel medewerkers

voornamelijk thuis gewerkt. Hierdoor zijn vraagtekens geplaatst bij nut en noodzaak van kantoorruimte voor alle medewerkers. Hiervan uitgaande is vervangende huisvesting gevonden in Deventer met de mogelijkheid om voor omvangrijkere bijeenkomsten e.d. gebruik te maken van de gemeentehuizen van deelnemende gemeenten.

3.4 RECHTMATIGHEID

In het kader van rechtmatigheid dient elk jaar een geactualiseerd normenkader te worden vastgesteld: dit normenkader betreft alle regelgeving waaraan de activiteiten van de regio dienen te voldoen. Dit betreffen zowel externe (wet- en regelgeving) als interne (zogenaamde eigen verordeningen en regelingen) normen.

Eind 2021 zijn behalve een geactualiseerde Financiële verordening en een geactualiseerd Treasurystatuut ook een geactualiseerde Organisatieverordening en een geactualiseerde Mandaatregeling vanaf 2022 vastgesteld.

Er hebben zich in 2021 geen niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet FiDo en bijbehorende regelingen voorgedaan. Voorts is er in 2021 geen geval van fraude door eigen medewerkers geconstateerd.

4. JAARREKENING

4.1 GRONDSLAGEN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

4.1.1 Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

4.1.2 Balans

Vaste activa
De Regio Stedendriehoek beschikt niet over vaste activa.

Vlottende activa
Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering worden gebracht.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva
Vaste schulden
De Regio heeft geen vaste schulden.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Er zijn geen leningen door ons gewaarborgd.

4.2 BALANS PER 31 DECEMBER 2021

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	198.300	338.474
Uitzettingen Rijksschatkist met rente typische looptijd < 1 jaar	1.114.862	1.510.870
	1.313.161	1.849.344
Liquide middelen		
Banksaldi	9.128	249.965
Overlopende activa		
Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen	-	163.030
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	-	-
Totaal vlottende activa	**9.128**	**412.995**
TOTAAL	**1.322.289**	**2.262.339**
PASSIVA	**31-12-2021**	**31-12-2020**
Eigen vermogen		
Bestemmingsreserves	-	-
Gerealiseerd resultaat	152.515	172.600
Totaal vaste passiva	**152.515**	**172.600**
Overlopende passiva		

Nog te betalen bedragen	57.264	261.854
Netto vlottende schulden	104.935	-
Van Europese of Nederlandse overheden ontvangen bedragen en specifieke uitkeringen	1.007.575	1.827.885
Totaal vlottende passiva	**1.169.774**	**2.089.739**
TOTAAL	**1.322.289**	**2.262.339**

4.3 TOELICHTING OP DE BALANS

4.3.1 VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen	31-12-2021	31-12-2020
Gemeente Apeldoorn	87.708	42.888
Gemeente Apeldoorn extra bijdrage	-	16.573
Gemeente Brummen	10.890	31.348
Gemeente Lochem	-	60.750
Gemeente Zutphen	-	38.000
Provincie Gelderland	22.204	44.047
Regio Twente	-	4.593
Gemeente Deventer	19.000	-
BTW	58.498	100.275
Totaal	**198.300**	**338.474**

Het betreft hier de openstaande posten bij gemeenten en andere overheden op balansdatum. In 2021 is actief gewerkt aan het innen van openstaande bedragen. Hierdoor is het saldo per 31-12-2021 aanzienlijk lager dan voorgaand jaar.

Uitzettingen in 's Rijksschatkist met rente typische looptijd korter dan één jaar

Schatkistrekening looptijd < 1 jaar	31-12-2021	31-12-2020
BNG – schatkistrekening Rijk	1.114.862	1.510.870
Totaal	**1.114.862**	**1.510.870**

Het bedrag in de schatkist is in 2021 lager dan in 2020. Het saldo fluctueert met het in kas hebben van vooruit ontvangen subsidievoorschotten.

Liquide middelen
Banksaldi

Banksaldi	31-12-2021	31-12-2020
BNG - regio algemeen	9.128	249.965
Totaal	**9.128**	**249.965**

De regio bankiert alleen bij de BNG. Wanneer het saldo boven de € 250.000 komt vindt er automatisch een afroming plaats van het meerdere naar de schatkistrekening.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2 financiering.

4.3.2 VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Eigen vermogen	31-12-'20	Resultaat bestemming	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2020
Resultaat boekjaar	172.600	-172.600	152.515	-	-	152.515
Totaal	**172.600**	**-172.600**	**152.515**	-	-	**152.515**

Vanuit resultaatbestemming 2020 is € 24.200 bestemd voor programma 1 Bureau Stedendriehoek voor de verplaatsing van huisvesting en het nieuwe werken. Daarnaast nog € 9.950 voor de actualisatie van de functiebeschrijvingen van medewerkers. En € 18.200 als extra inzet voor het uitvoerings- en investeringsprogramma in Programma 2 onder het algemeen Budget.

Verder is er vanuit het resultaat 30.250 bestemd voor programma 2 algemeen budget t.b.v. analyses van het regionaal projectportfolio in samenwerking met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Ook is er vanuit het resultaat € 40.000 bestemd voor Programma 2 onder het bereikbaarheidsbudget ten behoeve van de vertraagde Mobiliteitsprojecten.

Als laatste is er nog € 50.000 vanuit het resultaat bestemd voor programma 2 onder het algemeen budget ten behoeve van de extra inzet op de gebiedsafstemming.

Gerealiseerd resultaat 2021

Resultaat	31-12-2021	31-12-2020
Bestemming Gerealiseerd exploitatieresultaat	152.515	172.600
Totaal	**152.515**	**172.600**

Bestemming resultaat boekjaar 2021
In 2022 wordt aan het bestuur een voorstel voor resultaatbestemming van € 152.515 ter besluitvorming voorgelegd. De Regioraad wordt voorgesteld om € 152.515 van dit resultaat bij te dragen aan het Regionaal investeringsplatform.

4.3.3 VLOTTENDE PASSIVA

Overlopende Passiva
Nog te betalen bedragen en Netto vlottende schulden.

Nog te betalen 2021	31-12-2021	31-12-2020
Diverse loonkosten (inhuur en detachering)	30.285	133.826
Exploitatielasten bureau	5.784	18.851
Communicatie	-	9.887
Agendabudgetten	18.787	30.292
Slimme en schone mobiliteit	-	64.519
Fietsroutes	2.408	-
Overige	-	4.478
Totaal	**57.264**	**261.854**

Netto vlottende schulden 2021	31-12-2021	31-12-2020
Diverse loonkosten (inhuur en detachering)	16.358	-
Agendabudgetten	14.157	-
Fietsroutes	72.000	-
ITS (Schone en Slimme Mobiliteit Maatregelenpakket 2020)	1.100	-
Package deal fiets	1.320	-
Totaal	**104.935**	-

Het betreft hier nog te betalen bedragen aan gemeenten en andere partijen op balansdatum. Onderscheid wordt gemaakt in 'nog te betalen bedragen' of 'netto vlottende schulden'. Voor de netto vlottende schulden is een factuur ontvangen met een factuurdatum voor 01-01-2022.
In de loonkosten is tevens een bedrag gereserveerd voor het principeakkoord nieuwe cao gemeenten.
Het totale saldo is aanzienlijk lager dan voorgaand jaar, omdat er actief gewerkt is aan het tijdig ontvangen van facturen.

Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen.

	31-12-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2021
Beter Benutten Vervolg (BBV)	1.274.473	50.299	-	1.244.211	80.561
ITS post-BBV	-	400.000	-	389.410	10.590
Fietsruggengraat (niet BBV)	139	-	139	-	-
Vliegwiel TBDK	30.321	-	-	16.946	13.375
Vliegwiel SSM	71.930	-	-	-	71.930
Fiets bijdragen/NBd.	4.177	-	4.177	-	-
Fietsroutes	31.741	-	-	31.741	-
Package deal Fiets	269.330	-	-	13.723	255.607
Slimme & Schone Mobiliteit 2018	-	12.804	-	-	12.804
Slimme & Schone Mobiliteit 2020	145.774	127.916	-	26.723	246.967
Werkgeversaanpak 2019-2021	-	483.080	-	190.007	293.073
Agendabudgetten	-	22.668	-	-	22.668
Totaal	1.827.885	1.096.767	4.316	1.912.760	1.007.575

Beter benutten vervolg (BBV)
Het project Beter Benutten Vervolg (BBV) is in de zomer van 2018 afgerond. Begin 2020 zijn de subsidievaststellingen ontvangen. In 2021 is de terugbetalingsverplichting aan provincie Overijssel voldaan. Het resterende saldo wordt op de betreffende opgave nog ingezet.

ITS post-Beter Benutten Vervolg
Halverwege 2021 is de beschikking ontvangen van provincie Overijssel ter akkoord van de besteding van resterende middelen uit het project Beter Benutten Vervolg (afgesproken herinzet BBV). Hiermee is aan de afspraken met het Rijk voldaan en zijn onder andere 61 intelligente verkeersregelinstallaties gerealiseerd. Het project loopt 31-12-2021 af waarmee het resterende saldo op de balans terugbetaald dient te worden.

Fietsruggengraat (niet Beter Benutten Vervolg)
Overeenkomstig opgenomen in de jaarrekening 2018, is het resterende saldo ingezet bij het onderdeel fietsroutes.

Uitvoeringsovereenkomst Vliegwiel Toekomstbestendige Binnensteden en Dorpskernen (TBDK)
Voor het vliegwiel Binnensteden is een uitvoeringsovereenkomst afgesloten tussen de provincie Gelderland en de Regio Stedendriehoek. De regio en provincie hebben hier beide € 140.000 voor gereserveerd (€ 20.000 per gemeente) wat beschikbaar is voor het uitvoeren van opdrachten. Bij de provincie lag de wens om dit project in 2020 af te ronden. In 2021 zijn de laatste geaccordeerde projecten afgewikkeld.

Uitvoeringsovereenkomst Vliegwiel Slimme en Schone Mobiliteit (SSM)
In jaarrekening 2017 is aangegeven dat de provincie en de regio op een andere met elkaar samenwerken via zogenaamde uitvoeringsovereenkomsten. Voor de uitvoering van diverse projecten inzake Slimme en schone mobiliteit ontvangt de regio cofinanciering van de provincie.

Fiets bijdragen/ Nationale Bewegwijzeringsdienst
Overeenkomstig opgenomen in de jaarrekening 2018, is het resterende saldo ingezet bij het onderdeel fietsroutes.

Fietsroutes
In 2019 en 2020 heeft de Regio de financiële bijdragen van de gemeenten ontvangen. Deze middelen zijn in 2021 ingezet. In 2021 is het voorlopig ontwerp voor de route Apeldoorn-Vaassen-Epe opgeleverd. Het doortrekken naar de regio Zwolle is ook verkend. Het ontwerp en tracékeuze ligt begin 2022 ter besluitvorming voor bij Apeldoorn, Epe en de provincie Gelderland. Voor de route Deventer-Gorssel-Eefde-Zutphen is voor één variant ook een voorlopig ontwerp gemaakt. Voor de variant langs de N348 wordt ook een ontwerp gemaakt, in samenhang met de provinciale autoweg.

Package deal Fiets
De package deal Fiets is op dit moment nog in uitvoering. Er zijn infra maatregelen genomen om het fietsgebruik te bevorderen en tegelijk verbeteren bedrijven hun voorzieningen en wordt gezamenlijk een campagne gevoerd. Eind september 2020 is een voorschot van € 280.000 ontvangen van de provincie Gelderland; het project is verlengd tot mei 2022.

Slimme & Schone Mobiliteit 2018
Het maatregelenprogramma Slimme en Schone Mobiliteit 2018 is reeds in 2020 afgerond. Er resteert nog een klein bedrag.

Slimme & Schone Mobiliteit 2020
In 2021 is gestart met het maatregelenprogramma Slimme en Schone Mobiliteit 2020. In verband met vertraging in de activiteiten vanwege corona en de lockdown konden de werkzaamheden nog niet worden afgerond en is verlenging verkregen tot en met 31 december 2022.

Werkgeversaanpak 2019-2021
Van provincie Overijssel en het Rijk heeft de beschikking betrekking op de looptijd van drie jaar. Van provincie Gelderland ontvangt de Regio een jaarlijkse bijdrage. De looptijd is verlengd tot en met 31 december 2022.

Agendabudgetten
Van gemeente Heerde, Epe en Lochem is een bijdrage voor de projectsecretaris vooruit ontvangen.

4.3.4 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

De huurovereenkomst met de gemeente Voorst voor de huisvesting van de Regio die liep tot 31-12-2021 is verlengd tot en met 23 februari 2022 de datum van verhuizing. Met ingang van 15 februari 2022 is samen met de Strategische Board Stedendriehoek een huurovereenkomst aangegaan met het Ondernemershuis Deventer voor de locatie op het terrein van de Gasfabriek aan de Zutphenseweg 6 in Deventer tot en met 31 maart 2023.

De rekening 2021 sluit met een voordeel van € 152.515. voor mutatie reserves.

Resumé saldi rekeningkolom (behoudens afrondingen)

Programma 1 Bestuur en Bureau	119.311	V	
Programma 2 Agenda Stedendriehoek	33.204	V	
Programma 5 Uitvoeringsovereenkomsten	-		+
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**152.515**	**V**	
Onttrekking reserve overlopend projectbudget	-	V	+
Vrijval reserve overlopende projecten	-	V	+
Saldo na mutaties reserves 2021	**152.515**	**V**	

Voorstel jaarrekening
In 2022 wordt een voorstel resultaatbestemming 2021 geagendeerd voor het bestuur.

Overzicht overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien en algemene dekkingsmiddelen
In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de overheadkosten, vennootschapsbelasting, onvoorziene posten en de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen	Progr.	Begroot		Realisatie	
		baten	lasten	baten	lasten
Overhead					
Bestuur en Bureau	1		912.569		857.601
Vennootschapsbelasting	-		n.v.t.		n.v.t.
Onvoorzien	-		n.v.t.		n.v.t.
Algemene dekkingsmiddelen					
Bijdragen gemeenten	1 / 2	1.423.865		1.423.865	
Bijdragen overig	1 / 2	-		60.077	

De regio kent geen algemene dekkingsmiddelen zoals bijvoorbeeld algemene uitkering, dividend en belastingopbrengsten. De begrote uitgaven worden gedekt door bijdragen van gemeenten, welke zijn gebaseerd op het inwoneraantal. Ook kent de regio geen post onvoorzien. Om te komen tot een saldo, wordt bij de jaarrekening het resultaat per programma in beeld gebracht (programma's waaraan een gemeentelijke bijdrage is gekoppeld), een saldo berekend en het resultaat bepaald waarbij de mutaties reserves ook in beeld worden gebracht.

Bij een gerealiseerd nadeel krijgen de gemeenten een afrekening en verzoek tot bijbetaling, bij een (substantieel) gerealiseerd voordeel kan een voorstel worden gedaan tot reservering en/of tot uitbetaling. Bij subsidies is een andere dekking van toepassing (subsidies en bijdragen) en wordt niet met gemeentelijke bijdrage op basis van het inwoneraantal gerekend. Bij uitvoeringsovereenkomsten worden naast de reguliere exploitatie specifieke afspraken met gemeenten over bijdragen gemaakt, welke niet gebaseerd zijn op het inwoneraantal.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen
De regio kent geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Buiten een reserve overlopend projectbudget zijn er geen reserves. Er vindt wel jaarlijks een onttrekking en/of storting plaats in de reserve overlopend projectbudget; echter het gaat hier om jaarlijks te bepalen mutaties, welke ter besluitvorming aan de regioraad worden voorgelegd.

Verschillen en begrotingenrechtmatigheid exploitatie 2021
In het kader van begrotingsrechtmatigheid informeert de regio via financiële rapportages het bestuur over mogelijke over- en onderschrijdingen. De kosten van de producten van de regio worden immers gedekt door gemeentelijke bijdragen. In dat kader is het van belang om in deze rapportages het te verwachten saldo van het boekjaar onderbouwd bij benadering af te geven. De regio probeert zo veel mogelijk binnen het budget te blijven; dat is het beleid van de regio.

In 2021 zijn de lasten op programma 2 overschreden met € 5.093, tegenover deze hogere lasten staan hogere baten met een omvang € 38.297.

De begrotingswijziging in programma 4 Slimme en Schone Mobiliteit voor de ITS-post Beter Benutten Vervolg is abusievelijk niet voorgelegd aan de Regioraad, de kosten die hiermee gemoeid zijn worden volledig gedekt door een subsidietoekenning vanuit het Rijk.

Mutatie reserves
Het totale resultaat uit 2020 is door middel van een begrotingswijziging toegekend voor inzet van de agendabudgetten en bureaukosten.

Overzicht totale incidentele baten en lasten in 2021
Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat een overzicht van incidentele baten en lasten wordt opgenomen in de jaarverantwoording. Incidentele baten en lasten zijn gedefinieerd als posten die een looptijd van minder dan 3 jaar hebben. Alleen de programma's 1 Bestuur en bureau en 2 Agenda Stedendriehoek kennen structurele lasten en baten, waaronder de gemeentelijke bijdragen. De besteding van de gelden op programma 2 is echter wel incidenteel. De regioraad stelt jaarlijks de agenda vast waaraan uitvoering wordt gegeven.

Onderstaand een overzicht van de incidentele posten.

Incidentele baten en lasten	Progr.	Begroot		Realisatie	
		baten	lasten	baten	lasten
Agenda Stedendriehoek	2	-	475.187	-	480.280
Werkgeversaanpak 2019-2021	4	286.420	286.420	190.007	190.007
Slimme en schone mobiliteit 2020-2022	4	200.000	200.000	26.723	26.723
Fietsroutes 2019-2021	4	184.378	184.378	93.233	93.233
Uitv.ovk. binnensteden en dorpskernen 2019-2021	5	15.408	15.408	16.946	16.946
Package deal fiets 2020-2022	5	203.598	203.598	13.723	13.723
Bijdrage uit reserves		-	-	-	-
Vrijval reserves		-	-	-	-
Totaal		**889.804**	**1.364.991**	**730.042**	**1.210.322**

De hierboven opgenomen programma's worden gedekt uit incidentele baten bestaande uit cofinanciering, bijdragen en subsidies.

Mutatie reserves 2021

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage Reserve overlopende projecten frictiekosten	12.100	-	-
Vrijval reserve Omgevingswet	2.575	-	-
Vrijval reserve Frictiekosten	42.335	-	-
Vrijval reserve Mobiliteit	40.000	-	-
Totaal baten	**97.010**	-	-

Resultaat 2021

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**75.590**	-	**152.515**
Mutaties reserve frictiekosten	12.100	-	-
Mutaties reserves: vrijval t.g.v. resultaat	84.910	-	-
Gerealiseerd resultaat na mutaties reserves	**172.600**	-	**152.515**

4.4 OVERZICHT BATEN EN LASTEN 2021

	Begroting 2021 primitief			Begroting 2021 na wijzigingen			Rekening 2021			Verschillen 2021		
Omschrijving	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**
Public relations	98.805	98.805	-	98.805	98.805	-	70.838	98.805	27.967	-27.967	-	27.967
Bureau Stedendriehoek	815.723	815.723	-	849.873	849.873	-	818.141	909.485	91.344	-31.732	59.612	91.344
Totaal bestuur en bureau	**914.528**	**914.528**	-	**948.678**	**948.678**	-	**888.979**	**1.008.290**	**119.311**	**-59.699**	**59.612**	**119.311**
Agenda Stedendriehoek	336.737	336.737	-	475.187	475.187	-	480.280	513.484	33.204	5.093	38.297	33.204
Agenda Stedendriehoek	**336.737**	**336.737**	-	**475.187**	**475.187**	-	**480.280**	**513.484**	**33.204**	**5.093**	**38.297**	**33.204**
Werkgeversaanpak 2019-2021	-	-	-	286.420	286.420	-	190.007	190.007	-	-96.413	-96.413	-
Slimme en schone mobiliteit 2020	-	-	-	200.000	200.000	-	26.723	26.723	-	-173.277	-173.277	-
Fietsroutes	-	-	-	184.378	184.378	-	93.233	93.233	-	-91.145	-91.145	-
ITS post-Beter Benutten Vervolg	-	-	-	-	-	-	389.410	389.410	-	389.410	389.410	-
Slimme en schone mobiliteit	-	-	-	**670.798**	**670.798**	-	**699.373**	**699.373**	-	**28.575**	**28.575**	-
Uitv.ovk. slimme en schone mobiliteit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitv.ovk. binnensteden en	-	-	-	15.408	15.408	-	16.946	16.946	-	1.538	1.538	-
Package deal fiets	-	-	-	203.598	203.598	-	13.723	13.723	-	-189.875	-189.875	-
Uitvoeringsovereenkomsten	-	-	-	**219.006**	**219.006**	-	**30.669**	**30.669**	-	**-188.337**	**-188.337**	-
Saldo baten en lasten	**1.251.265**	**1.251.265**	-	**2.313.669**	**2.313.669**	-	**2.099.301**	**2.251.816**	**152.515**	**-214.368**	**-61.853**	
Reserve overlopende projecten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrijval reserve overlopende projecten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat na reserves	**1.251.265**	**1.251.265**	-	**2.313.669**	**2.313.669**	-	**2.099.301**	**2.251.816**	**152.515**	**-214.368**	**-61.853**	**152.515**

4.5 WET NORMERING TOPINKOMENS

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Regio Stedendriehoek van toepassing zijnde regelgeving: artikel 1.2.1. h. WGR.

Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor Regio Stedendriehoek is € 209.000 naar rato van de duur en omvang van het dienstverband.

In 2021 zijn door de Regio Stedendriehoek geen salarissen betaald die boven deze norm uitkomen.

De leden van het Dagelijks en Algemeen Bestuur van de Regio Stedendriehoek, allen genoemd in paragraaf 3.1.1 van deze jaarstukken, vallen onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT, maar werken zonder bezoldiging.

De secretaris van de Regio Stedendriehoek moet eveneens worden aangemerkt als topfunctionaris als bedoeld in de WNT. De huidige secretaris, mevrouw I. Lijnema, is gedetacheerd vanuit de gemeente Apeldoorn. De omvang van de functie bedraagt 32 uur per week. De kosten 2021 bedragen € 114.052 (afgerond) exclusief BTW. Op de factuur worden de totale loonkosten aan de regio in rekening gebracht.

Gegevens 2021	
Bedragen x € 1	**I. Lijnema**
Functiegegevens	Secretaris
Kalenderjaar	**2021**
Aanvang en einde functievervulling in 2021	[01/01] – [31/12]
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	0.80
Dienstbetrekking	Nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 114.052
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Subtotaal	*€ 114.052*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 167.200
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 114.052
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2020		
Bedragen x € 1	**I. Lijnema**	**I. Lijnema**
Functiegegevens	Secretaris	Secretaris
Kalenderjaar	**2020**	**2019**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	[01/01] – [31/07]	[01/08] – [31/12]
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7	5
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	0.80 (32 uur per week)	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 193	€ 187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 148.600	€ 129.500
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 278.100
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?		Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 65.700	€ 40.521
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 106.221
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging		**€ 106.221**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t

Gegevens 2020	
Bedragen x € 1	**I. Lijnema**
Functiegegevens	Secretaris
Kalenderjaar	**2020**
Aanvang en einde functievervulling in 2020	[01/08] – [31/12]
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	0.80
Diensbetrekking	Nee
Bezoldiging	

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 51.596
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Subtotaal	*€ 51.596*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 178.667
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 178.667
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Overlopende Activa
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen, reeds bestede specifieke uitkeringen.

Rekening 2021	31-12-2020	toevoeging	Vrijval	aanwending	31-12-2021
Subsidie Werkgeversaanpak 2019	163.030	-	-	163.030	-
Totaal	**163.030**	-	-	**163.030**	-

Werkgeversaanpak 2019
De werkgeversaanpak 2019 is per 31-12-2020 afgerond en de overlopende activa zijn ontvangen.

4.6 TAAKVELDENOVERZICHT

Taakveld	Omschrijving	Begroot 2021 na wijziging		Realisatie 2021	
		baten	lasten	baten	lasten
	Kosten bestuur		2.637		2.031
	Bestuurlijke bijeenkomsten en vergaderkosten		7.596		7.628
	Accountantskosten		25.876		21.719
Bestuur		-	36.109	-	31.378
	Cleantech Monitor		10.655		10.655
	Communicatie		52.041		28.805
	Personeelskosten		636.498		654.463
	Ondersteuning personeelszaken		11.021		7.869
	Lidmaatschappen, abonnementen, ed.		1.181		-
	Representatie		3.975		1.845
	Kosten werkplek (automatisering, meubilair, ed.)		120.284		103.258
	Kosten controller en administratie		76.719		50.550
	Kosten betalingsverkeer en rente rekening-courant		195		156
Ondersteuning organisatie		-	912.569	-	857.601
	Agenda Algemeen		74.193		113.613
	Bijdragen Overig			60.077	
	Bijdragen gemeenten t.b.v. jaarlijkse exploitatie	1.423.865		1.461.697	
Overige baten en lasten		1.423.865	74.193	1.521.774	113.613
Mutaties reserve					
Vrijval reserve ten gunste van exploitatie					
Resultaat rekening baten en lasten					152.515
Bestuur en ondersteuning		-	-	-	152.515
Verkeer en vervoer	Agenda Bereikbaarheid		147.000		144.168
Verkeer en vervoer		-	147.000	-	144.168

Economische ontwikkeling	Agenda Bijdrage Board		68.994		68.994
	Agenda Landbouw		15.000		16.269
	Agenda Economie		50.000		18.906
Economie		-	133.994	-	104.169
Structuurplannen en -visie	Agenda Wonen		20.000		448
	Agenda Gebiedsafstemming		100.000		117.882
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening & stedelijke vernieuwing			120.000	-	118.330
Totaal		1.423.865	1.423.865	**1.521.774**	**1.521.774**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E38B	**Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur**		Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38B/01*	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E38B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38B/03*	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38B/04*		
				030004 Provincie Overijssel	€ 190.007	€ 391.013	Nee		
				Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38B/05*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38B/06*				
			1						
			2						
			3						
			4						
			5						
			6						
			7						
			8						
			9						
			10						

BEGROTING 2023

REGIO STEDENDRIEHOEK

VERSIE 1 april 2022

INHOUDSOPGAVE

1. VOORWOORD 3

2. ALGEMENE ONTWIKKELINGEN 4

3. UITGANGSPUNTEN EN KADERSTELLING 7

4. BEGROTING 2023: TOELICHTING PER PROGRAMMA 8
4.1 PROGRAMMA 001 BESTUUR EN BUREAU 8
4.1.1 Wat willen we bereiken 8
4.1.2 Wat gaan we daarvoor doen? 9
4.1.3 Kosten: wat gaat het programma kosten? 10
4.2. PROGRAMMA 002 AGENDA CLEANTECH REGIO 11
4.2.1 Wat willen we bereiken 11
4.2.2 Wat gaan we daarvoor doen? 12
4.2.3 Kosten: wat gaat het programma kosten? 13
4.3 PROGRAMMA 003 MOBILITEIT 14
4.3.1 Omschrijving en activiteiten: wat willen we bereiken? 14
4.3.2 Kosten: Wat gaat het programma kosten? 14
4.4 Programma 004 Uitvoeringsovereenkomsten 15
4.4.1 Omschrijving en activiteiten: wat willen we bereiken? 15
4.5 RESULTAAT 16

5. RECAPITULATIE OP PROGRAMMANIVEAU EN MEERJARENPERSPECTIEF 2023-2026 17

6. PARAGRAFEN 19

6.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing 19
6.2 Financiering 20
6.3 Bedrijfsvoering 21
6.4 Verbonden partijen 21
6.5 Rechtmatigheid 22

BIJLAGEN 2023 23

1. Taakveldenoverzicht 2023
2. Producten 2023
3. Staat van personele lasten
4. Overzicht reserves en van overheidswege ontvangen gelden
5. Bijdragen deelnemende gemeenten voor begroting 2023
6. Balans jaarstukken 2021
7. Niet uit balans blijkende verplichtingen

VOORWOORD DOOR DE VOORZITTER

Op het moment dat ik dit voorwoord schrijf zijn alle 8 gemeenten nog bezig met de formatie van nieuwe colleges. Spannende tijden voor ons als politici; wie komt, wie blijft, wie gaat. Maar één ding weten we zeker: de regio blijft. Voor de vele grote maatschappelijke opgaven waar we voor staan als samenleving geldt dat er wordt gekeken naar regio's voor oplossingen. Van wonen tot economie én van energietransitie tot stikstof. Het is dan ook niet voor niets dat ik samen met de voorzitter van de Strategische Board, Sebastiaan van 't Erve, alle onderhandelaars binnen de 8 gemeenten heb opgeroepen om de regio mee te nemen in de coalitieakkoorden. Geen van onze gemeenten gaat het alleen redden, we hebben elkaar nodig.

Daarbij ligt het werk overigens niet alleen bij de nieuwe colleges en raden. Ook als regio hebben we werk te doen. Op basis van de uitgangspunten zoals geformuleerd in het document 'op weg naar een strategische agenda' zijn we druk bezig met het maken van een uitvoeringsagenda. Een agenda waarin we concreet maken wát we als regio doen en met wíe we dat doen. Een agenda gericht op de grote opgaven van wonen, werken en bereikbaarheid. Maar ook een agenda waarmee we het mooiste landschap van Nederland beschermen en duurzaamheid centraal stellen bij alles wat we doen.

Die agenda ronden we eind 2022 af. Dat maakt wel dat we in de begroting van 2023 hier nog onvoldoende rekening mee kunnen houden. Daardoor is de begroting die nu voor u ligt weinig vernieuwend. Sommigen zouden het instrumenteel noemen. Maar ik verzeker u dat we in de loop van 2023 meer duidelijkheid hebben over onze koers en richting. De vernieuwing is aanstaande. Of dit in de loop van het jaar nog leidt tot begrotingswijzigingen of dat we dit bewaren tot 2024 gaan we nog bezien. Als dat het geval is zullen we dit natuurlijk netjes volgens de geldende procedures doen.

Jeroen Joon
Voorzitter Dagelijks Bestuur Regio Stedendriehoek

2. ALGEMENE ONTWIKKELINGEN

ONTWIKKELINGEN 2023

2022 is een jaar met volop dynamiek in de regio:

- De gemeenteraadsverkiezingen zijn net geweest, wat naast wijzigingen in de raden ook wijzigingen in het Algemeen Bestuur (de Regioraad), het Dagelijks Bestuur en de P-beraden op gaat leveren. Ook vraagt dit het komend jaar extra aandacht om de nieuwe colleges en raadsleden te betrekken bij het regionale werk.
- Het landelijk coalitieakkoord gaat naar alle waarschijnlijkheid richting geven aan grote opgaven op het gebied van onder andere wonen en stikstof.
- Het startdocument "op weg naar een regionale agenda" is opgeleverd, met daarin de focus van wat de 8 gemeenten de komende jaren gezamenlijk op gaan pakken in regionaal verband. Dit startdocument wordt uitgewerkt tot een concrete uitvoeringsagenda.
- In de loop van het jaar worden besluiten genomen over het samenwerkings- en investeringsplatform, als motor voor de regionale, regeneratieve economie.
- De wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR) is door de Tweede Kamer vastgesteld en ligt ter bespreking in de Eerste Kamer. Na vaststelling is er twee jaar de tijd om de wijzigingen door te voeren. Dit is onderwerp van gesprek met de raden: welke voorstellen kunnen op instemming rekenen, waarna de Regeling wordt aangepast.
- Het regiobureau is verhuisd van Twello naar de Gasfabriek in Deventer. De manier van werken die we ons de afgelopen 2 jaar eigen hebben gemaakt, een slimme combinatie van digitaal en fysiek, gaan we op deze inspirerende en innovatieve plek voortzetten. Digitaal werken zorgt immers voor minder vervoersbewegingen en minder uitstoot wat wij als Regio Stedendriehoek hoog in het vaandel hebben staan. Dat heeft gevolgen voor de huisvesting van het regiobureau maar ook voor de bestuurlijke en ambtelijke bijeenkomsten.
- Ten slotte hebben we nog steeds te maken met de werkelijkheid van corona: alhoewel de coronamaatregelen zijn afgeschaald, hebben we nog steeds te maken uitval van mensen. Dat heeft impact op het light georganiseerde regiobureau.

Dat maakt dat deze begroting voortborduurt op de begroting van 2022 . Nu is nog niet te voorzien welke wijzigingen optreden in de bestuurlijke gremia. Ook is nog niet helemaal te voorzien welke werkzaamheden voortkomen uit de uitvoeringsagenda en het samenwerkings- en investeringsplatform. Daar waar nodig zal dit via een begrotingswijziging in de begroting worden verwerkt.

Veel is ook wel bekend. In de regionale samenwerking blijven we vol inzetten op lobby, op het maken van afspraken met de provincie Gelderland over de woonagenda, op de uitvoering van het RPW en de Regio Deal wat betreft de toekomstbestendige bedrijventerreinen, op het aanjagen van de transitie naar een natuur-inclusieve landbouw, op het verbeteren van de bereikbaarheid van de regio, op het vormgeven van de RES 2.0. En we doen dit alles tot behoud en versterking van de schoonheid en kwaliteit van ons landschap, waarin bruisende (Hanze)-steden en karakteristieke dorpen floreren in een veelzijdig en toekomstbestendig buitengebied.

Voor het goed functioneren van de regio is een goede inhoudelijke agenda essentieel. Een agenda die verbonden is en samenhangt met de coalitieakkoorden van de 8 gemeenten en de 2 provincies. De agendavorming, lobby en financiering vraagt in de jaren 2022/2023 aandacht van het regiobureau. Over de inhoudelijke uitvoeringsagenda nemen de raden in de loop van 2022 een besluit.

De Regio Stedendriehoek vormt samen met de Strategische Board de Cleantech Regio. Om tot een sterke regio met een inhoudelijke agenda te komen, is het belangrijk dat beide organisaties meer en meer met elkaar vervlochten raken. Beide organisaties werken immers aan dezelfde regionale opgaven, zij het elk vanuit eigen rol en verantwoordelijkheid. Een goede gezamenlijke externe communicatie is daarbij belangrijk. De ineenvlechting van de werkorganisaties en de externe communicatie vraagt in de jaren 2022/2023 specifieke aandacht van het regiobureau.

REGIONAAL PERSPECTIEF 2030 – AGENDA CLEANTECH REGIO

We staan als regio voor grote maatschappelijke uitdagingen die we niet alleen op kunnen lossen. Als verbindingsregio in oost-nederland zoeken we samenwerking op verschillende schaalniveaus om gezamenlijk tot oplossingen te komen.

Kaders voor de regionale agenda

In 2023 werken we aan de uitvoering van de eind 2022 opgeleverde uitvoeringsagenda 2022-2030 van de Cleantech Regio; een gezamenlijk product van onze 8 gemeenten, de Board en de provincies Gelderland en Overijssel.

De inhoud van de uitvoeringsagenda 2022-2030 is een uitwerking van een aantal concrete ambities en afspraken die de 8 gemeenten onderling hebben afgestemd:

- 20.000 nieuwe woningen in 2030, oplopend tot 40.000 in 2040 (vastgesteld in het addendum op de Woonagenda 2018-2023)
- 20.000 bestaande woningen in 2030 voorzien van een alternatieve warmtevoorziening
- 160 hectare nieuwe bedrijventerreinen en toekomstbestendig maken van het bestaande areaal (vastgesteld in de Actualisatie Regionale Programmering Werklocaties 2019 en in uitgifteprotocol Duurzame principes 2021)
- Daarnaast zijn door de portefeuillehouders Mobiliteit van de 8 gemeenten de ambities op het gebied van Bereikbaarheid vastgesteld:
    - Bereikbaarheid in Nederland (OV2040, goederentrein, A1 corridor, A50, logistiek North Sea Baltic).
    - Smart Mobility (talking traffic, Mobility As A Service, digitalisering, landelijke BO_MIRT afspraken).
    - Ketenreizen / HUBS (uitwerken HUBS, prioriteit vanuit Rijk, provincies).
    - Werkgeversaanpak (slim en schoon reizen door werkgevers, BO-MIRT afspraak).

Bij dit alles gelden de leidende principes die het Dagelijks Bestuur eind 2019 heeft vastgesteld, dat alles wat de 8 gemeenten gezamenlijk oppakken in regionaal verband bijdraagt aan 1) de schoonheid en kwaliteit van het landschap; 2) de vitaliteit van steden, dorpen en buitengebied; 3) de triple helix samenwerking op het gebied van een vitale en toekomstbestendige arbeidsmarkt en een circulaire en energieneutrale economie en 4) het versterken van interregionale samenwerking.

De samenwerkende gemeenten staan aan de lat voor de uitvoering van de verschillende afspraken per onderwerp Om dit te bereiken zetten de gemeenten hun reguliere instrumentarium in en onderzoeken we daarnaast aanvullende mogelijkheden. Eén er van is een regionaal samenwerkings- en investeringsplatform waar op dit moment een verkenning naar plaatsvindt.

SAMENWERKING MET PROVINCIES GELDERLAND EN OVERIJSSEL

Op basis van het regionaal perspectief 2030 zijn meerjarige afspraken gemaakt met de provincie Gelderland en Overijssel. Deze zijn vastgelegd in de opgeleverde uitvoeringsagenda.

BEGROTING 2023		
Programma	**Omschrijving**	
	Public relations	72.931
	Bureau Stedendriehoek	908.827
001	**Totaal Bestuur en Bureau**	**981.758**
	Bijdrage Board	75.461
	Wonen	10.297
	Economie	23.168
	Landbouw	15.445
	Bereikbaarheid	118.720
	RES	PM
	Algemeen	113.572
002	**Totaal Agendabudgetten**	**353.661**
003	**Totaal Mobiliteit**	**PM**
004	**Totaal Uitvoeringsovereenkomsten**	**PM**
	Geraamd totaal saldo lasten	**1.335.419**
	Bijdrage gemeenten (baten)	**1.335.419**
	Geraamde resultaat	**-**

Voor vergelijk met voorgaande jaren en het resultaat 2021 wordt verwezen naar de overzichten verderop in de begroting. (o.a. pagina 10, 13 en 17).

De PM-posten worden niet gedekt uit de reguliere WGR-begroting maar worden extern gefinancierd. Dit kan door provinciale of Rijksfinanciering zijn en/of doelgerichte cofinanciering door gemeenten (als er sprake is van projecten waar deze gemeenten een lokaal belang bij hebben). Op dit moment is nog geen duidelijkheid te geven over hoe deze externe financiering eruit ziet. Vanuit de regio wordt inzet gepleegd om deze externe financiering te regelen.

3. UITGANGSPUNTEN EN KADERSTELLING

De begroting van de Regio Stedendriehoek moet voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De bijdragen van de gemeenten worden op basis van het aantal inwoners verdeeld.
In haar bestuursvergadering van 15 december 2021 heeft het Dagelijks Bestuur de kaderbrief voor de programmabegroting 2023 vastgesteld en via de colleges van de aangesloten gemeenten verzonden aan de raden. Voor de indexeringscijfers wordt aansluiting gezocht bij de indexeringsrichtlijnen van de gemeente Apeldoorn.

De volgende indexcijfers zijn voorlopig gehanteerd in de begroting 2023-2026:

	2023	2024	2025	2026
Materiële index	1,023	1,023	1,023	1,023
Loonkostenindex	1,033	1,033	1,033	1,033
Gewogen index	1,030	1,030	1,030	1,030
Huurindex	1,024	1,024	1,024	1,024

De jaarlijkse bijdrage 2023 komt uit op de volgende bedragen per gemeente:

	Inwoners	Apeldoorn	Deventer	Zutphen	Brummen	Epe	Lochem	Heerde	Voorst	Totaal
	Dec 2021	165.525	101.453	48.372	20.902	33.256	34.094	18.974	24.984	447.540
Begroting 2023	Lasten									Baten
Public Relations	72.931	26.974	16.533	7.883	3.406	5.419	5.556	3.092	4.068	72.931
Bureau Stedendriehoek	908.827	336.134	206.022	98.230	42.446	67.534	69.235	38.531	50.695	908.827
Agenda Cleantech Regio	353.661	130.804	80.172	38.225	16.517	26.280	26.942	14.994	19.727	353.661
Totaal inwonerbijdrage 2023	1.335.419	493.912	302.727	144.338	62.370	99.233	101.733	56.617	74.490	1.335.419
Totaal inwonerbijdrage 2022	1.287.583	475.474	292.642	139.052	60.354	95.971	98.130	54.275	71.687	1.287.583
Totaal inwonerbijdrage 2021	1.254.286	460.325	286.277	136.209	58.911	94.286	95.720	52.814	69.744	1.254.286
Totaal inwonerbijdrage 2020	1.215.379	447.268	276.206	131.501	57.117	91.593	92.778	51.238	67.677	1.215.379

De bijdrage op basis van de voorliggende begroting 2023 ziet er dan als volgt uit (er wordt geen meerjarige reeks met inwoneraantallen toegepast voor berekening) voor de periode 2023-2026:

Bijdrage per gemeente (o.b.v. inwoners CBS dec 2021)				
	2023	**2024**	**2025**	**2026**
Apeldoorn	493.912	509.157	524.878	541.089
Brummen	62.370	64.295	66.280	68.327
Deventer	302.727	312.071	321.706	331.643
Epe	99.233	102.296	105.454	108.712
Heerde	56.617	58.364	60.166	62.025
Lochem	101.733	104.874	108.112	111.451
Voorst	74.490	76.790	79.161	81.606
Zutphen	144.338	148.793	153.387	158.125
Totaal	**1.335.419**	**1.376.639**	**1.419.145**	**1.462.976**
Per inwoner	2,98	3,08	3,17	3,27

De bijdrage per inwoner bedraagt in 2023 € 2,98. In de begroting 2022 was een bijdrage van € 2,95 per inwoner voorzien voor 2023.

4. BEGROTING 2023: TOELICHTING PER PROGRAMMA

4.1 PROGRAMMA 001 BESTUUR EN BUREAU STEDENDRIEHOEK

Budgethouder: Secretaris
Portefeuillehouder: Middelen

4.1.1 Wat willen we bereiken?

Een slagvaardige regionale netwerkorganisatie die vanuit gezamenlijk eigenaarschap op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau en samen met de board en bovenregionale partners werkt aan het lange termijnperspectief van de regio.

Het Regiobureau

- Er is een lange termijn perspectief voor de regio – geschetst in de opgeleverde strategische agenda 1.0 - dat het integrale verhaal van de regio vertelt.
- Er is een concrete vertaling van dit perspectief in een uitvoeringsagenda en een jaarlijks werkprogramma.
- Het Dagelijks Bestuur, de Regioraad en de Portefeuilleberaden worden op zodanige wijze geadviseerd en ondersteund dat zij hun bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van het lange termijnperspectief.
- De gemeenteraden ervaren grip op wat er bij de regio gebeurt en ervaren het regiobureau als een betrouwbare partner.

Communicatie

- Onze communicatie richting relevante interne en externe partners is duidelijk, open en betrouwbaar en in 1 keer goed.
- Er is sprake van een goede relatie tussen de media en de regio.

Samenwerking met de Strategische Board

- Naar aanleiding van de nieuwe regionale uitvoeringsagenda, inclusief ontwikkelingen als een investeringsplatform, wordt in 2023 de relatie met de Strategische Board herzien.
- De werkorganisatie van GR en Board voeren samen, ieder vanuit eigen rol en verantwoordelijkheid, de uitvoeringsagenda uit, werken samen aan strategische communicatie en lobby en stralen deze gezamenlijkheid uit naar externe stakeholders.
- Er is een gezamenlijk strategisch communicatie- en lobbyplan met duidelijke lange termijn lobbydoelen voor de regio; de lobby wordt op onderdelen uitgevoerd met de andere regio's in Oost-Nederland en met beide provincies.
- Er is sprake van een gezamenlijke inbreng van het overheidsstandpunt op de thema's van de Strategische Board op het gebied van Energietransitie, Circulaire Economie en Human Capital.
- De colleges en raden zijn op de hoogte van de voortgang en uitvoering van de Regio Deal.

Samenwerking met de provincie Gelderland en Overijssel

- Er is sprake van een nauwe samenwerking met beide provincies op (onderdelen van) de uitvoeringsagenda.
- We delen kennis en expertise, maken gebruik van elkaars netwerken en lobby en zetten in op gezamenlijke financiering van bovenlokale projecten.

4.1.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Het regiobureau

- We vertalen de uitvoeringsagenda die met onze partners is opgesteld naar een jaarplan/werkprogramma 2023.
- We faciliteren de afstemming tussen de 8 regiogemeenten door middel van advisering en ondersteuning van de bijeenkomsten van het Dagelijks Bestuur (minimaal 6), de Regioraad (minimaal 2) en de P-beraden (minimaal 4).
- We faciliteren de ambtelijke werkgroepen op de kernportefeuilles Wonen, Economie (inclusief landbouwtransitie), Bereikbaarheid en RES en het afstemmingsberaad Gebiedsontwikkeling door de inzet van regiocoördinatoren die 'om niet' worden geleverd door de deelnemende gemeenten.
- We zetten het Strategisch Team, dat bestaat uit strategisch adviseurs van de 8 gemeenten, in om de verbinding tussen lokaal en regionaal optimaal te laten zijn.
- Er vindt regulier afstemming plaats tussen de regiosecretaris en de gemeentesecretarissen om de gemeentelijke capaciteit goed te borgen. De regio is light georganiseerd, dat betekent dat de uitvoering van de regionale afspraken bij de ambtenaren van de deelnemende gemeenten ligt. Dit zal, onder andere door de opgaven in de uitvoeringsagenda, meer inzet vragen van alle partners in de regionale samenwerking.
- Er vindt reguliere afstemming plaats met de griffiers van de deelnemende gemeenten.
- We organiseren een 'Regio on tour' waarin we in gesprek gaan met alle afzonderlijke gemeenteraden en nemen deel aan 'de Ontmoeting', een bijeenkomst van raadsleden met de directeuren van gemeenschappelijke regelingen.
- We voeren de afspraken die gemaakt zijn in het proces 'Grip op samenwerking' uit en voeren de vastgestelde wijzigingen van de Wet Gemeenschappelijke Regeling door.

Communicatie

- We betrekken onze inwoners en partners, indien relevant, via onze eigen (sociale) media, door hen te informeren of uit te nodigen voor (online) bijeenkomsten.
- Elk kwartaal leveren we een rapportage met de stand van zaken en voortgang op de lopende projecten aan de raad.

Samenwerking met de Strategische Board

- Naar aanleiding van de nieuwe regionale uitvoeringsagenda, inclusief ontwikkelingen als een investeringsplatform, wordt in 2023 de relatie met de Strategische Board herzien.
- Vanuit de GR wordt capaciteit geleverd aan de themalijnen van de Board.
- Via het P-beraad Economie wordt afstemming gezocht op onderwerpen waar het overheidsstandpunt in de Board wordt gevraagd.
- Het Regionaal Perspectief 2030 is vertaald in een concreet lobbyplan, inclusief lobbyfiches voor de prioritaire lobbydoelen.
- Er vinden, indien mogelijk, bestuurlijke bezoeken plaats aan Brussel ten behoeve van het vinden van externe financiering voor onze lange termijndoelen.

Samenwerken met provincie

- Er vinden op bestuurlijk en ambtelijk niveau regulier gesprekken plaats met de beide provincies (niveau Commissaris van de Koning, gedeputeerden, directieniveau).
- Gedeputeerden en provinciale ambtenaren sluiten op reguliere basis aan bij de P-beraden en werkgroepen om gezamenlijk afspraken te maken op het gebied van de woonagenda, het RPW, de RES etc.

4.1.3 Kosten: wat gaat het programma kosten?

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Totaal PR Stedendriehoek	70.838	72.167	72.931
Totaal Bureau Stedendriehoek	818.141	871.945	908.827
Totale lasten Bestuur en Bureau	**888.979**	**944.112**	**981.758**
	Rekening 2021	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**
Bijdrage gemeenten	914.528	944.112	981.758
Bijdrage gemeenten incidenteel	**37.832**	**-**	**-**
Bijdrage regionale energie strategie	**21.780**	**-**	**-**
Reserve overlopende projecten	**34.150**	**-**	**-**
Totale baten Bestuur en Bureau	**1.008.290**	**944.112**	**981.758**
Saldo	**119.311**	**-**	-
Meerjarenperspectief	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten	1.012.486	1.044.188	1.076.896
Baten	1.012.486	1.044.188	1.076.896
Saldo	**-**	**-**	**-**

Taakveld	Indicator	Omschrijving	
0	Formatie	FTE per 1000 inwoners	0,01477
0	Bezetting	FTE per 1000 inwoners	0,01477
0	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2,12
Eigen	Budget Agenda	Kosten per inwoner	0,76
Eigen	Kosten Bestuur	Kosten per inwoner	0,07
0	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom+totale kosten inhuur	8,58%
0	Overhead	% van de totale kosten	72,01%

4.2 PROGRAMMA 002 AGENDA CLEANTECH REGIO

Budgethouder: secretaris
Portefeuillehouder: allen

4.2.1 Wat willen we bereiken?

Een gezonde, duurzame en economisch sterke regio waar het aantrekkelijk wonen en werken is.
In 2023 hebben we een uitvoeringsagenda vastgesteld. Daarbinnen herkennen we de bestaande speerpunten op de thema's wonen, werken en bereikbaarheid. Alsmede de RES opgaven en het traject rond de gebiedsontwikkeling.

Wonen

- Onze woningen passen qua aantallen en kwaliteit bij de vraag op de woning- en arbeidsmarkt. Gezien het toenemende (landelijke) woningtekort is het nodig om de woningvoorraad in onze regio te laten groeien van 20.000 extra woningen in 2030 met als ambitie dit op te laten lopen naar 40.000 extra woningen in 2040.
- We zetten in op de energietransiatie door in 2030 20.000 woningen te voorzien van een alternatieve duurzame energievoorziening.
- We bouwen 2/3 binnen de stedelijke contour en 1/3 buiten de stedelijke contour.
- We zetten in op een balans tussen steden, kernen en landelijk gebied.
- We voeren de regionale woonagenda 2019 – 2023 en de regionale agenda 2030 uit. Beide agenda's zijn vastgesteld door de gemeenten. In de agenda's hebben we de kwalitatieve en kwantitatieve speerpunten bepaald en vastgesteld.

Economie

- In 2030 zijn de bestaande en nieuwe bedrijventerreinen in de regio toekomstbestendig, de afspraken die gemaakt zijn in het RPW worden uitgevoerd.
- Tot 2030 wordt tenminste 160 ha bedrijventerrein uitgegeven, waarvan ca. 100 hectare harde plancapaciteit betreft en 60 hectare via nieuw te realiseren bedrijventerrein in de regio zoals vastgesteld in de Actualisatie Regionale Programmering Werklocaties 2019 en in het Uitgifteprotocol Duurzame principes 2021.
- Naast het creëren van nieuwe woon- werkmilieus en optimale benutting van ons bestaande werkareaal ontkomen we niet aan het feit dat de huidige uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijventerreinen niet in evenwicht zijn met de marktvraag naar nieuwe ruimte om te ondernemen en ruimte die nodig is voor de transitie naar een circulaire economie. Om die reden herijken we onze programmeringsafspraken tot 2030 met een doorkijk naar 2040.
- Landbouwtransitie (deelportefeuille): via small wins op het gebied van natuur-inclusieve landbouw, korte keten productie, verbeteren van de relatie boer-burger en duurzame recreatie en agro-toerisme werken we aan het verbeteren van het toekomstperspectief van de agrarische sector.
- Met de Strategische Board werken we mee aan een toekomstbestendige regionale arbeidsmarkt, clusterontwikkeling op het gebied van veiligheid en fysieke leefomgeving en de doorontwikkeling van netwerken en ecosystemen in kansrijke sectoren.

Bereikbaarheid

- Lobby op bereikbaarheid van de regio (meer banen en meer mensen in bereik, verkorten reistijd met omliggende economische regio's)
- Het verduurzamen van mobiliteit (minder energieverbruik (CO2) en uitstoot van schadelijke stoffen)
- Een efficiënte overgang naar slimme mobiliteit (nieuw aanbod, innovatie in mobiliteit en mobiliteitsdiensten)
- Vanuit mobiliteit kansen benutten voor een veilige, vitale en gezonde leefomgeving

Regionale Energie Strategie

- In de RES 1.0 biedt de regio het Rijk aan om in 2030 1,07 Terawattuur (TWh) duurzame energie op te wekken. Verder onderzoek en regelgeving maakt de komende jaren duidelijk hoe en waar die energie in onze regio met windmolens en zonneparken kan worden opgewekt. Hiermee draagt de regio bij aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord om in 2030 op land 35 TWh duurzamer energie op te wekken met grootschalige projecten.
- Met het vaststellen van de RES 1.0 is de RES nog niet klaar. Tot 2030 wordt de RES tweejaarlijks geactualiseerd om de nieuwste inzichten te verwerken en te monitoren op het bod. In de zomer van 2023 wordt de RES 2.0 opgeleverd.

Afstemmingsberaad gebiedsontwikkeling

- Er is sprake van regionale afstemming over de impact op ruimte van de verschillende ambities in het licht van het behoud van de schoonheid en kwaliteit van het landschap.

4.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Wonen

- Centraal in de portefeuille Wonen in 2022 bij staat de bijdrage aan de lobbystrategie om de regio te positioneren in de landelijke verstedelijkingsopgave om zo met de benodigde partners de ambities daadwerkelijk te kunnen realiseren. Basis voor de lobbystrategie is het Realisatieplan Wonen Cleantech Regio waarmee de samenwerkende gemeenten zien dat de groeistrategie hun ernst is en er concrete plannen onder de ambitie liggen waar regionaal op gemonitord wordt, onder bestuurlijke regie van het P-beraad Wonen.
- Daarnaast voeren we in 2022 de kwantitatieve en kwalitatieve afspraken uit de geactualiseerde Woonagenda verder uit en vindt afstemming en monitoring plaats op de resultaten.
- Tenslotte starten de 7 Gelderse gemeenten het proces op om te komen tot een nieuwe Woonagenda waarin het groeiperspectief vast verankerd is, opnieuw in zowel kwantitatieve en kwalitatieve zin. Deze nieuwe Woonagenda wordt naar verwachting eind 2022 opgeleverd.

Economie

- Centraal in de portefeuille Economie in 2022 staat de uitvoering van de Actualisatie van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW), dat begin 2020 is vastgesteld.
- Daarnaast wordt, samen met Ondernemend Cleantech Regio, vanuit de portefeuille regie gevoerd op de realisatie van projecten uit de Regio Deal, onderdeel toekomstbestendige bedrijventerreinen.
- Tenslotte fungeert de portefeuille Economie ambtelijk en bestuurlijk als afstemmingsplatform voor de activiteiten bij de Board, op de doelen vitale arbeidsmarkt en energieneutrale en circulaire economie.
- Landbouwtransitie (deelportefeuille): in 2022 wordt, in nauwe samenwerking met de Board, ingezet op het faciliteren van concrete projecten door middel van het aanvragen van POP-subsidies, het vanuit de Regio Deal faciliteren van de agro-innovatie coöperatie en het faciliteren van netwerkontmoetingen aan de Tafel Voedsel en Landschap.

Bereikbaarheid

- De lobby op bereikbaarheid wordt uitgevoerd door verschillende consortia van gemeenten, onder regionale regie.
- Het maatregelenprogramma 2022 wordt uitgevoerd.

Regionale Energie Strategie

- Eind 2021 hebben de RES partners in de Cleantech Regio besloten over de RES 1.0. Alle zeven gemeenteraden, Provinciale Staten en de Algemeen Besturen van Waterschap Vallei en Veluwe en Rijn en IJssel hebben 'ja' tegen de strategie gezegd.
- Vanaf 2022 werken we aan de RES 2.0 die het Nationaal Programma RES in de zomer van 2023 verwacht. In de RES 2.0 verschuift de aandacht van ambitie formuleren naar realiseren en monitoren we de voortgang op onze regionale bijdrage aan het Klimaatakkoord.
- Het Werkplan RES 2.0 geeft een overzicht van de activiteiten die we gezamenlijk uitvoeren binnen de afgesproken kaders van de RES 1.0, waarvan een governance- en partcipatieplan één van de concrete resultaten is die worden opgeleverd.

Afstemmingsberaad gebiedsontwikkeling

- In 2023 wordt het afstemmingsberaad Gebiedsontwikkeling minimaal 2x per jaar georganiseerd waarin de wethouders Ruimtelijke Ontwikkeling vanuit een regionale blik in gesprek gaan over vraagstukken met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit, onder andere in het licht van de lokale omgevingsvisies.

4.2.3 Kosten: wat gaat het programma kosten?

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage Board	68.994	70.373	72.461
Bereikbaarheid	144.168	85.933	118.720
Wonen	448	85.933	10.297
Economie	18.906	85.933	23.168
Landbouw	16.269	-	15.445
Gebiedsafstemming	117.882	-	-
Algemeen	113.613	15.300	113.572
Totale lasten Agenda	**480.280**	**343.472**	**353.661**

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage gemeenten agenda	336.737	343.472	353.661
Bijdrage Regionale Energie Strategie	24.200	–	–
Reserve Overlopende Projecten	138.450	–	–
Berenschot ontvangen derden	14.097	–	–
Totale baten Agenda	**513.484**	**343.472**	**353.661**
Saldo	**33.204**	**-**	**-**
Meerjarenperspectief	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten	364.153	374.957	386.080
Baten	364.153	374.957	386.080
Saldo	**-**	**-**	**-**

4.3 PROGRAMMA 003 MOBILITEIT (WAS TOT 2022 PROGRAMMA 4)

Budgethouder: secretaris
Portefeuillehouder: allen

4.3.1 Omschrijving en activiteiten: wat willen we bereiken?

Het programma Mobiliteit is de afgelopen jaren een omvangrijk programma geweest. We verantwoorden hier subsidiestromen die te maken hebben met Mobiliteit.

Voor 2023 is nog niet bekend waar de accenten op liggen en welke afspraken gemaakt kunnen worden met partners. Voor de hand ligt dat we samen met bedrijven doorwerken aan het realiseren van slimme en schone mobiliteit (werkgeversaanpak).

Daarnaast zal waarschijnlijk accent liggen op smart mobility (benutten van toepassingen in mobiliteit), bijvoorbeeld voor de logistiek of voor de fiets. Maar ook gerelateerd aan woningbouw en andere ruimtelijke ontwikkelingen. Verder krijgen het ontwikkelen van mobiliteitsknopen (hubs) aandacht. Tenslotte bestaat een stevige lobby agenda voor de bereikbaarheid van onze regio.

De uitgaven worden gedekt door subsidies van de provincie(s) en/of het rijk. Deze zijn pas in de loop van 2022 bekend en worden vervolgens door middel van een begrotingswijziging in de begroting geraamd.

4.3.2 Kosten: wat gaat het programma kosten?

Omschrijving	**Rekening 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**
Werkgeversaanpak 2019-2021	190.007	PM	PM
Slimme en schone mobiliteit 2020	26.723	PM	PM
Fietsroutes	93.233	PM	PM
ITS post-Beter Benutten Vervolg	389.410	PM	PM
Totale lasten Mobiliteit	**699.373**	**-**	**-**

	Rekening 2021	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**
Werkgeversaanpak 2019-2021	190.007	PM	PM
Slimme en schone mobiliteit 2020	26.723	PM	PM
Fietsroutes	93.233	PM	PM
ITS post-Beter Benutten Vervolg	389.410	PM	PM
Totale baten Mobiliteit	**699.373**	**-**	**-**
Saldo	**-**	**-**	**-**
Meerjarenperspectief	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten	-	-	-
Baten	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**

4.4 PROGRAMMA 004 UITVOERINGSOVEREENKOMSTEN (WAS TOT 2022 PROGRAMMA 5)

Budgethouder: secretaris
Portefeuillehouder: allen

4.4.1 Omschrijving en activiteiten: wat willen we bereiken?

Uitvoeringsovereenkomsten zijn projecten waarbij een gedeelte van de kosten door de regiogemeenten gefinancierd worden middels cofinanciering en de rest via een andere overheid, zoals provincie(s). De lopende uitvoeringsovereenkomsten zijn of worden in 2022 afgerond.

4.4.2 Kosten: wat gaat het programma kosten?

Omschrijving	**Rekening 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**
Toekomstbestendige binnensteden en levendige dorpskernen	19.946	-	-
Package deal fiets	13.723	-	-
Totale lasten Agenda	**30.669**	**-**	**-**
	Rekening 2021	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**
Bijdrage provincie uitvoeringsovk TBDKV	16.946	-	-
Bijdrage provincie package deal fiets	13.723	-	-
Totale baten Agenda	**30.669**	**-**	**-**
Saldo	**-**	**-**	**-**
Meerjarenperspectief	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten	-	-	-
Baten	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**

4.5 RESULTAAT 2021-2023

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Begroot saldo	-	-	-
Gerealiseerd saldo	**152.515**	-	-
Voorstel reservering reserve OP	-		
Saldo na bestemming reserves	**152.515**		
Meerjarenperspectief	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten	1.376.639	1.419.145	1.462.976
Baten	1.376.639	1.419.145	1.462.976
Saldo	-	-	-

5. RECAPITULATIE OP PROGRAMMANIVEAU EN MEER JARENPERSPECTIEF

		Rekening 2021		Begroting 2022		Begroting 2023	
Prog	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
	Public relations **	70.838	96.747	72.167	72.167	72.931	72.931
	Bureau Stedendriehoek **	818.141	791.067	871.945	871.945	908.827	908.827
	Fin en resultaat	-	-	-	-	-	-
001	**Totaal Bestuur en Bureau**	**888.979**	**887.814**	**944.112**	**944.112**	**981.758**	**981.758**
	Agenda Stedendriehoek **	**480.280**	**353.565**	343.472	343.472	353.661	353.661
002	**Totaal Agendabudgetten**	**480.280**	**353.565**	**343.472**	**343.472**	**353.661**	**353.661**
	Werkgeversaanpak 2019-2021	190.007	190.007	-	-	-	-
	Slimme en Schone mobiliteit 2020 (excl wga 2020)	26.723	26.723	-	-	-	-
	Fietsroutes	93.233	93.233	-	-	-	-
	ITS post-BBV	389.410	389.410	-	-	-	-
003	**Totaal Mobiliteit**	**699.373**	**699.373**	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**
004	**Totaal Uitvoeringsovereenkomsten**	**30.669**	**30.669**	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**
	Geraamd totaal saldo baten en lasten	**2.099.301**	**2.251.816**	**1.287.584**	**1.287.584**	**1.335.419**	**1.335.419**
	Resultaatrekening						
	Resultaat exploitatie voor bestemming	152.515	-	-	-	-	-
	Geraamde resultaat	**152.515**	-	-	-	-	-

De ** zijn kosten die op basis van het aantal inwoners over de deelnemende gemeenten worden verdeeld.

MEERJARENPERSPECTIEF 2023-2026

	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
Omschrijving	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Public Relations **	72.931		74.815	-	76.749	-	78.735	-
Bureau Stedendriehoek **	908.827		937.671	-	967.439	-	998.161	-
Totaal Bestuur en Bureau	**981.758**		**1.012.486**	**-**	**967.439**	**-**	**1.076.896**	**-**
Agenda Stedendriehoek **	353.661		364.153	-	374.957	-	386.080	-
Totaal Agenda Stedendriehoek	**353.661**		**364.153**	**-**	**374.957**	**-**	**386.080**	**-**
Totaal Mobiliteit	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**
Totaal Uitvoeringsovereenkomsten	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**
Bijdrage gemeenten	**-**	**1.335.419**	**-**	**1.376.639**	**-**	**1.419.145**	**-**	**1.462.976**
Geraamd totaal	**1.335.419**	**1.335.419**	**1.376.639**	**1.376.639**	**1.419.145**	**1.419.145**	**1.462.976**	**1.462.976**
Saldo baten en lasten	**-**		**-**		**-**		**-**	

De meerjarige bijdrage per gemeente op basis van de inwoneraantallen van deze begroting is als volgt:

Bijdrage per gemeente (o.b.v. inwoners dec 2021 CBS)				
	2023	**2024**	**2025**	**2026**
Apeldoorn	493.912	509.157	524.878	541.089
Brummen	62.370	64.295	66.280	68.327
Deventer	302.727	312.071	321.706	331.643
Epe	99.233	102.296	105.454	108.712
Heerde	56.617	58.364	60.166	62.025
Lochem	101.733	104.874	108.112	111.451
Voorst	74.490	76.790	79.161	81.606
Zutphen	144.338	148.793	153.387	158.125
Totaal	**1.335.419**	**1.376.639**	**1.419.145**	**1.462.976**
Per inwoner	2,98	3,08	3,17	3,27

Het bedrag 2023 is exclusief de subsidieprojecten van Mobiliteit in programma3, waarin ook cofinanciering door derden is begrepen. Alsmede de mogelijke bedragen voor de Uitvoeringsovereenkomsten: hiervoor gelden specifieke financiële afspraken per overeenkomst. Beide bijdragen staan los van de jaarlijkse bijdrage aan de exploitatie. De bijdrage per inwoner in 2023 voor de exploitatie bedraagt € 2,98.

6. PARAGRAFEN

6.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

In deze paragraaf wordt de relatie gelegd tussen weerstandscapaciteit (in hoeverre beschikt de regio over middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen financiële voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Indien onverhoopt zich een situatie voordoet waarbij dusdanige onvoorziene "schades" optreden die niet uit regionale middelen voldaan kunnen worden zal een beroep gedaan moeten worden op de regiogemeenten.

6.1.1 Weerstandscapaciteit

De regio kent geen algemene reserve. De exploitatielasten worden jaarlijks verrekend met de gemeenten.

6.1.2 Risico

Medio 2020 is door de secretaris, de controller en de manager bedrijfsvoering uitvoerig stil gestaan bij de mogelijke risico´s voor onze organisatie. De conclusie is dat deze zeer beperkt zijn en derhalve geen separaat management benodigd is. Er is ook geen extra financiële buffer nodig.

6.1.3 Kengetallen

De volgende kengetallen zijn voorgeschreven:

1. A **netto schuldquote**: de netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast. Bij beide berekeningen worden bij de financiële activa de verstrekte leningen opgenomen. Voor de Regio Stedendriehoek betreft dit kengetal de overlopende passiva (nog te betalen facturen op balansdatum) + vlottende schulden (vooruit ontvangen bedragen; dat zijn bij de Regio met name subsidies) -/- de liquide middelen op balansdatum. Het saldo wordt vervolgens gedeeld door het totaal aan baten. De regio heeft overigens in principe geen langlopende leningen.

   B **netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen**: zie bij a. De regio verstrekt geen leningen, daardoor wijzigt de ratio niet.

2. Solvabiliteitsratio: deze ratio geeft inzicht in de mate waarin de regio in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Dit is het eigen vermogen gedeeld door het vreemd vermogen. Het eigen vermogen wordt voor de Regio Stedendriehoek gevormd door de Reserve Overlopende projectbudget die in principe wordt gevormd door het jaarresultaat in t-1. In de meerjarenbegroting wordt geen resultaat geraamd.
3. **Grondexploitatie;** Grondexploitatie is geen deel van het takenpakket van de Regio Stedendriehoek.
4. **Structurele exploitatieruimte**: deze is niet van toepassing. De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Bij de regio worden de structurele lasten jaarlijks begroot en vervolgens verrekend met de bijdrage van de gemeenten op basis van inwoneraantallen.
5. **Belastingcapaciteit**: Belasting heffen is geen deel van het takenpakket van de Regio Stedendriehoek.

Het opstellen van de begroting t+1 (t is het huidige jaar) valt gelijktijdig met opstellen van de jaarstukken voor jaar t-1. Vanwege deze werkwijze is het voor de regio niet mogelijk om kengetallen te berekenen op begrotingsbasis.

Kengetallen	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Netto schuldquote	-9,50%	-6,77%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-9,50%	-6.77%
Solvabiliteitsratio	7,41%	13.04%
Grondexploitatie	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt

Resumé: het weerstandsvermogen van de regio Stedendriehoek is niet groot. Indien onverhoopt de regio op enig moment niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, moet teruggevallen worden op de deelnemende gemeenten.
De netto schuldquote in de jaren 2023-2026 kan niet worden berekend omdat deze wordt gebaseerd op de te prognotiseren balans in deze jaren. Deze wordt met name gevormd door de overlopende activa en passiva. Een en ander fluctueert nogal met de subsidies die op dat moment door de administratie lopen. De ontwikkeling van deze posten kan zeer grillig verlopen. Op dit moment prognosticeren wij de balans voor zowel de activa als de passiva kant op € 0.

De solvabiliteitsratio over de jaren 2023-2026 kan niet worden berekend omdat er in de begroting geen saldo wordt geraamd.

6.2 FINANCIERING

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De Wet FiDo en regeling Ruddo zijn van toepassing.

6.2.1 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het bedrag aan dat maximaal met korte externe middelen mag worden gefinancierd. Indien boven deze limiet wordt gekomen moet overgegaan worden op een vaste geldlening.

De kasgeldlimiet is voor het jaar 2023 bepaald op 8,2% van het begrotingstotaal. Het totaal van deze begroting 2023 bedraagt € 1.335.419 de kasgeldlimiet komt daarbij op € 109.504. De Wet FIDO geeft aan dat voor de kasgeldlimiet een minimumbedrag geldt van € 300.000 (artikel 3, lid 2).

	2023	2024	2025	2026
Kasgeldlimiet 8,2%	109.504	112.884	116.370	119.964
Wettelijke norm kasgeldlimiet	300.000	300.000	300.000	300.000

6.2.2 Renterisiconorm

De renterisico's op de langlopende financieringsmiddelen wordt ingekaderd door de renterisiconorm. De renterisiconorm is gebaseerd op 20% van de totale begroting. Op basis van de huidige begroting (deze is totaal € 1.335.419) bedraagt de renterisiconorm € 267.084.

Echter, er is een minimumbedrag van € 2.500.000 vastgesteld (zie ook artikel 2, lid 3 Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden). Voor de regio heeft deze wettelijke ondergrens een positieve uitwerking en bij de regio geldt de wettelijke ondergrens. De Regio neemt overigens in principe geen langlopende financieringsmiddelen op.

	2023	2024	2025	2026
Renterisiconorm 20%	267.084	275.328	283.829	292.595
Wettelijke norm renterisiconorm	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000

6.2.3 Kredietrisicobeheer

Is niet van toepassing.

6.2.4 Relatiebeheer

De belangrijkste bankrelatie is de BNG. In december 2013 is een zogenaamde "werkrekening" geopend bij de BNG voor het schatkistbankieren, met daaraan gekoppeld een rekening bij de schatkist. Bedragen boven de

€ 250,000 worden automatisch afgeroomd.

Liquiditeitenbeheer

De invoering van het schatkistbankieren brengt met zich mee dat er niet meer dan € 1.000.000 op de lopende rekening als saldo aanwezig mag zijn. Het meerdere wordt afgeroomd ten gunste van de schatkist. Over deze schatkistrekening bedraagt deze rentevergoeding "€ 0".

Administratieve organisatie liquiditeitsfunctie

De basis hiervoor is gelegd in het Treasurystatuut. De regio streeft naar een minimale variant, zoals past bij het huidige kleine en flexibele regiobureau. Het proces betalen van een factuur is volledig beschreven.

Informatievoorziening

Vanwege de wijziging in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (april 2009) kan de regio via de begroting en jaarrekening de provincie informeren over de stand van de kasgeldlimiet. Bij drie kwartalen overschrijding van de limiet is het wel nodig dat de regio alsnog drie kwartaalrapportages toezendt aan de toezichthouder met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet. Dit is voor de regio in 2021 niet van toepassing geweest en naar alle waarschijnlijkheid ook niet in de jaren 2022 t/m 2025.

6.3 BEDRIJFSVOERING

De bedrijfsvoering omvat de volgende onderdelen: personeel en organisatie, informatisering en automatisering, communicatie, financieel beheer en huisvesting.

Personeel, organisatie en huisvesting

Het bureau bestaat per 31 december 2022 formeel uit 6,61 fte. De huidige medewerkers zijn werkzaam op basis van detachering en inhuur bij het bureau Stedendriehoek. Voor deze opzet is gekozen zodat de regio (en de regiogemeenten) in de toekomst niet langdurig de financiële lasten hoeft te dragen van personeel als gevolg van reorganisatie en ontslag. De regio is gehuisvest in het gemeentehuis in De Gasfabriek te Deventer.

Informatisering en automatisering, financieel beheer en communicatie

Er wordt voornamelijk gebruik gemaakt van de reguliere kantoortoepassingen. Dit volstaat voor de meeste taken. Deze voorzieningen worden afgenomen van de gemeente Voorst. De controltaak en de financiële administratie worden verzorgd door de gemeente Apeldoorn. Ook de treasuryfunctie wordt uitgeoefend door de gemeente Apeldoorn. Voor communicatie wordt steeds vaker de digitale variant gekozen in plaats van een boekje of andere vorm van drukwerk. De regio werkt grotendeels "papierloos" en heeft het nieuwe werken omarmd, waardoor naast de ontmoeting ook het flexibel werken waar dan ook mogelijk is. Voor het digitale archief maakt de regio gebruik van programma Corsa, welke via gemeente Voorst wordt afgenomen. In de loop van 2022 zal het programma Corsa vervangen worden door het Zaaksysteem wat ook wordt afgenomen bij de gemeente Voorst. Daarbij zijn uiteraard de wettelijk geldende regels voor archivering gewaarborgd.

6.4 VERBONDEN PARTIJEN

Het aangaan van banden met een verbonden derde partij gebeurt altijd vanuit het publieke belang. De definitie van verbonden partijen voor een regionaal samenwerkingsverband luidt: verbonden partijen zijn partijen waarmee het samenwerkingsverband een bestuurlijke relatie heeft en waarin zij een financieel belang heeft. Voor de regio is dit niet aan de orde.

6.5 RECHTMATIGHEID

In het kader van rechtmatigheid dient elk jaar een geactualiseerd normenkader te worden vastgesteld: dit normenkader betreft alle regelgeving waarin de kaders voor het "reilen en zeilen" van de regio worden genoemd, zowel extern (wet- en regelgeving) als intern (zg. eigen verordeningen en regelingen). Het Normenkader wordt elk jaar vastgesteld. In de financiële verordening is opgenomen dat het DB eenmaal per bestuursperiode zorgdraagt voor interne toetsing op juistheid, volledigheid en tijdigheid van de bestuurlijke informatievoorziening, rechtmatigheid van de beheershandelingen en op misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen van de regio Stedendriehoek (artikel 6). Het interne controle handboek is in 2020 geactualiseerd. De nadruk zal met name liggen op de rechtmatigheid van inkoop en aanbestedingen, op de onderbouwing van de geleverde prestaties en of de factuur derhalve terecht is betaald. Inclusief de vraag of facturen eventueel dubbel zijn betaald en op de juiste boeking van de diverse uitgaven en inkomsten.

Gedurende het jaar wordt het bestuur geïnformeerd via minimaal 2 rapportages over de stand van de budgetten (per 1 juni en per 1 of 15 oktober (afhankelijk planning)). Indien van toepassing worden eveneens één of meerdere begrotingswijzigingen opgesteld en aangeboden aan de Regioraad ter vaststelling.

Vanaf het verslagjaar 2022 moeten gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Hiermee leggen zij verantwoording af over de naleving van de regels voor het financiële reilen en zeilen in de organisatie. Bijvoorbeeld over naleving van de voorwaarden voor subsidies en Europese aanbestedingen of van regels met betrekking tot lasten waarvoor geen voorafgaande dekking opgenomen was in de begroting.

Om tot een onderbouwde rechtmatigheidsverantwoording te komen dient de Regioraad het percentage vast te stellen (maximaal 3%) ten behoeve van de bepaling van het grensbedrag waarboven verantwoording dient te worden afgelegd. Dit grensbedrag wordt door de Regioraad bepaald en bedraagt maximaal 3% van de totale lasten, inclusief mutaties in de reserves. De totale lasten bedragen in 2023 naar verwachting circa € 1,3 mln. Het grensbedrag bedraagt derhalve maximaal € 40.000.

BIJLAGEN BEGROTING 2023

1. Taakveldenoverzicht 2023
2. Producten 2023
3. Staat van personele lasten
4. Overzicht reserves en van overheidswege ontvangen gelden
5. Bijdragen deelnemende gemeenten voor begroting 2023
6. Balans jaarstukken 2021
7. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

BIJLAGE 1: TAAKVELDENOVERZICHT 2023

	Taakveld	Omschrijving post regio	Laten	Baten	Lasten	Baten
0.1		Kosten bestuur	2.739			
0.1		Bestuurlijke bijeenkomsten	7.887			
0.1		Accountant kosten	20.660			
0.1	**Bestuur**					
0.4		Communicatiekosten	41.645			
0.4		Personeelskosten	715.520			
0.4		Personeel gerelateerde kosten	11.826			
0.4		Kosten werkplek (automatisering, meubilair, kantoorbenodigdheden, dig archief)	114.133			
0.4		Kosten controller en administratie	67.145			
0.4		Kosten betalingsverkeer	203			
0.4	**Ondersteuning organisatie**					
0.8		Agenda Algemeen	113.572			
0.8		Bijdragen gemeenten t.b.v. jaarlijkse exploitatie		1.335.419		
0.8	**Overige baten en lasten**					
0.10	Mutatie reserve					
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten					
	Bestuur en ondersteuning				1.095.330	1.335.419
2.1	Verkeer en Vervoer	Agendabudget Bereikbaarheid	118.720			
2.	**Verkeer en Vervoer**				118.720	
3.1	Economische ontwikkeling	Agenda Bijdrage Board	72.461			
3.1		Agenda Landbouw	15.445			
3.1		Agenda Economie	23.168			
3.	**Economie**				111.073	
8.1	Structuurplannen en -visies	Agenda Wonen	10.297			
8.	**Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijk vernieuwing**				10.297	
	Totaal begroting 2022		**1.335.419**	**1.335.419**	**1.335.419**	**1.335.419**

BIJLAGE 2: PRODUCTEN 2023

PRODUCT 141 PUBLIC RELATIONS

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Kosten Bestuur	2.031	2.677	2.739
Bestuurlijke bijeenkomsten	7.628	7.710	7.887
Accountantskosten	21.719	20.450	20.660
Communicatiekosten	28.805	41.330	41.645
Cleantech Regio Monitor	10.644	-	-
Totaal lasten	**70.838**	**72.167**	**72.931**

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdragen van gemeenten	98.805	72.167	72.931
Totaal Baten	**98.805**	**72.167**	**72.931**
Saldo	**27.967**	-	**-**
Meerjarenperspectief	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten	74.815	76.749	78.735
Baten	74.815	76.749	78.735
Saldo	-	-	-

PRODUCT 142 BUREAU STEDENDRIEHOEK

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Personele lasten			
Salarislasten	654.463	687.379	715.520
Personeelsgerelateerde kosten	-	11.560	11.826
Ondersteuning pers.zaken	7.869	-	-
Representatie	1.845	-	-
Totaal personele lasten	664.177	698.939	727.346
Werkplek			
Kosten werkplek (dig archief, huur, meubilair, kantoorbenodigdheden)	103.258	111.458	114.133
Totaal werkplek	103.258	111.458	114.133
Control			
Kosten controller/financiële ondersteuning	50.550	61.350	67.145
Kosten betalingsverkeer (2016 en verder)	156	198	203
Totaal control	50.706	61.548	67.348
Totaal lasten	**818.141**	**871.945**	**908.827**

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdragen van gemeenten	815.723	871.945	908.827
Bijdragen van gemeenten incidenteel	37.832		
Bijdragen vanuit de Regionale Energie Strategie	21.780		
Reserve Overlopende projecten	34.150		
Totaal baten	**909.485**	**871.945**	**908.827**
Saldo	91.344	-	-
Meerjarenperspectief	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten	937.671	967.439	998.161
Baten	937.671	967.439	998.161
Saldo	-	-	-

BIJLAGE 3: STAAT MET PERSONELE LASTEN

Functies	Jaarsal. 2021 Rekening	Jaarsal. 2022 Begroting	Jaarsal. 2023 Begroting
Bureau Beleidszaken (vanwege detachering alle kosten incl BTW):			
Secretaris	139.293	138.038	**142.593**
Strategisch Adviseur/Lobbyist	62.782	87.281	**66.994**
Projectsecretaris	84.617	83.845	**86.612**
Projectsecretaris	40.412	62.373	**64.431**
Projectsecretaris	81.070	67.485	**69.712**
Projectsecretaris	37.832	-	**-**
Manager bedrijfsvoering	47.262	40.828	**42.175**
Beleidsmedewerker communicatie	75.485	95.678	**-**
Beleidsmedewerker strategisch communicatie	-	-	**128.452**
Communicatiemedewerker	31.735	33.743	**33.864**
Managementassistente	53.975	73.620	**76.049**
Totaal salarislasten	654.463	682.890	**710.883**
Met ingang van 2009 zijn de reiskosten inclusief bij de salarislasten: hier wordt het bedrag geindexeerd	**-**	4.489	**4.637**
Totaal salarislasten incl reiskosten (4100)	**654.463**	**687.379**	**715.520**
Totaal salaris (10.4100.142)	**654.463**	**687.379**	**715.520**

TOELICHTING

De hogere kosten van het Bureau Stedendriehoek worden voornamelijk veroorzaakt door de indexering van de lonen. In de formatie is de wijziging uit 2022 doorgevoerd om de beleidsmedewerker communicatie te vervangen door een beleidsmedewerker strategische communicatie. Daarnaast is besloten om de strategisch adviseur/ lobbyist op het oude niveau van voor 2022 (t.w. 18 uur i.p.v. 26 uur) te houden.

De reiskosten worden samen met de loonkosten in rekening gebracht, omdat dit per persoon nogal fluctueert, staan deze hier op begrotingsbasis apart. Het totaal van de lonen ad € 710.883 en de reiskosten staat bij het totaal loonkosten op product 142, namelijk € 715.520.

BIJLAGE 4: OVERZICHT RESERVES EN VAN OVERHEIDSWEGE ONTVANGEN GELDEN

De Regio heeft slechts één reserve, de reserve overlopende projecten. Deze is bestemd voor kosten van in het jaar uitgestelde projecten of activiteiten die in het daaropvolgende jaar alsnog uitgevoerd gaan worden. De Regioraad bepaalt ieder jaar in het kader van de vaststelling van de jaarrekening of en zo ja hoeveel in deze reserve wordt gestort. Door de opzet van deze reserve is op dit moment nog weinig te zeggen over de omvang ervan. Dit wordt pas duidelijk bij de jaarrekening 2022.

BIJLAGE 5: BIJDRAGEN GEMEENTEN AAN REGIOBEGROTING 2023

	Inwoners	Apeldoorn	Deventer	Zutphen	Brummen	Epe	Lochem	Heerde	Voorst	Totaal
	Dec 2021	165.525	101.453	48.372	20.902	33.256	34.094	18.974	24.984	447.540
Begroting 2023	Lasten									Baten
Public Relations	72.931	26.974	16.533	7.883	3.406	5.419	5.556	3.092	4.068	72.931
Bureau Stedendriehoek	908.827	336.134	206.022	98.230	42.446	67.534	69.235	38.531	50.695	908.827
Agenda Cleantech Regio	353.661	130.804	80.172	38.225	16.517	26.280	26.942	14.994	19.727	353.661
Totaal inwonerbijdrage 2023	1.335.419	493.912	302.727	144.338	62.370	99.233	101.733	56.617	74.490	1.335.419
Totaal inwonerbijdrage 2022	1.287.583	475.474	292.642	139.052	60.354	95.971	98.130	54.275	71.687	1.287.583
Totaal inwonerbijdrage 2021	1.254.286	460.325	286.277	136.209	58.911	94.286	95.720	52.814	69.744	1.254.286
Totaal inwonerbijdrage 2020	1.215.379	447.268	276.206	131.501	57.117	91.593	92.778	51.238	67.677	1.215.379

In bovenstaand overzicht zijn alleen de kosten opgenomen welke verrekend worden met een inwonerbijdrage.

BIJLAGE 6: BALANS JAARSTUKKEN 2021

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	198.300	338.474
Uitzettingen Rijksschatkist met rente typische looptijd < 1 jaar	1.114.862	1.510.870
	1.313.161	1.849.344
Liquide middelen		
Banksaldi	9.128	249.965
Overlopende activa		
Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen	-	163.030
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	-	-
Totaal vlottende activa	**9.128**	**412.995**
TOTAAL	**1.322.289**	**2.262.339**

PASSIVA	31-12-2021	31-12-2020
Eigen vermogen		
Bestemmingsreserves	-	-
Gerealiseerd resultaat	152.515	172.600
Totaal vaste passiva	**152.515**	**172.600**
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	57.264	261.854
Netto vlottende schulden	104.935	-
Van Europese of Nederlandse overheden ontvangen bedragen en specifieke uitkeringen	1.007.575	1.827.885
Totaal vlottende passiva	**1.169.774**	**2.089.739**
TOTAAL	**1.322.289**	**2.262.339**

TOELICHTING

Het is niet mogelijk om een balans op begrotingsbasis af te geven. De regio beschikt niet over materiele vaste activa, de schuld is afgelost: de enige posten die de balans bepalen zijn de overlopende activa en passiva. Een en ander fluctueert nogal met de subsidies die op dat moment door de administratie lopen. De ontwikkeling van deze posten kan zeer grillig verlopen. Op dit moment prognosticeren wij de balans voor zowel de activa als de passiva kant op € 0.

BIJLAGE 7: NIET UIT BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Overzicht overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien en algemene dekkingsmiddelen
In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de overheadkosten, vennootschapsbelasting, onvoorziene posten en de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen	Progr.	Begroot 2023	
		baten	lasten
Overhead			
Bestuur en Bureau	1		950.472
Vennootschapsbelasting	-		n.v.t.
Onvoorzien	-		n.v.t.
Algemene dekkingsmiddelen			
Bijdragen gemeenten	1 / 2	1.335.419	
Bijdragen overig	1 / 2	-	

De regio kent geen algemene dekkingsmiddelen zoals bijvoorbeeld algemene uitkering, dividend en belastingopbrengsten. De begrote uitgaven worden gedekt door bijdragen van gemeenten, welke zijn gebaseerd op het inwoneraantal. Ook kent de regio geen post onvoorzien. Om te komen tot een saldo, wordt bij de jaarrekening het resultaat per programma in beeld gebracht (programma's waaraan een gemeentelijke bijdrage is gekoppeld), een saldo berekend en het resultaat bepaald waarbij de mutaties reserves ook in beeld worden gebracht.

Bij een gerealiseerd nadeel krijgen de gemeenten een afrekening en verzoek tot bijbetaling, bij een (substantieel) gerealiseerd voordeel kan een voorstel worden gedaan tot reservering en/of tot uitbetaling. Bij subsidies is een andere dekking van toepassing (subsidies en bijdragen) en wordt niet met gemeentelijke bijdrage op basis van het inwoneraantal gerekend. Bij uitvoeringsovereenkomsten worden naast de reguliere exploitatie specifieke afspraken met gemeenten over bijdragen gemaakt, welke niet gebaseerd zijn op het inwoneraantal.

Overzicht totale begrote incidentele baten en lasten in 2023

Het Besluit Begroting en Verantwoording geeft als aanbeveling dat een overzicht van incidentele baten en lasten wordt opgenomen in de begroting. Incidentele baten en lasten zijn gedefinieerd als posten die een looptijd van minder dan 3 jaar hebben. Alleen de programma's 1 Bestuur en bureau en 2 Agenda Stedendriehoek kennen structurele lasten en baten, waaronder de gemeentelijke bijdragen. De besteding van de gelden op programma 2 is echter wel incidenteel. De regioraad stelt jaarlijks de agenda vast waaraan uitvoering wordt gegeven.

Onderstaand een overzicht van de incidentele posten.

Incidentele baten en lasten	Programma	Begroot 2023	
		baten	lasten
Agenda Stedendriehoek	2	-	353.661
Slimme en schone mobiliteit	3	-	-
Uitvoeringsovereenkomsten	4	-	-
Bijdrage uit reserves		-	-
Vrijval reserves		-	-
Totaal		**-**	**353.661**

GR Regio Stedendriehoek
Aan de Regioraad
Zutphenseweg 6
7418 AJ DEVENTER

Inlichtingen bij:	Mieke Groters-Bronkhorst	*Telefoon:*	14 0575	*Bijlage(n):*	-
Team:	Bestuursondersteuning	*Zaaknummer:*		*Uw bericht van:*	-
Onderwerp:	Ontwerpbegroting 2023	*Datum:*	.. juni 2022	*Uw nummer:*	-

Geachte leden van de Regioraad,

Op 30 mei 2022 heeft onze gemeenteraad de ontwerpbegroting 2023 van de GR Regio Stedendriehoek in zijn vergadering behandeld. Hierbij ontvangt u de zienswijze van de gemeenteraad.

Zienswijze
De gemeenteraad heeft besloten in te stemmen met de ontwerpbegroting 2023. Ook heeft de gemeenteraad besloten om daarover geen zienswijze in te dienen.

Vragen
Als u nog vragen heeft over deze brief, neemt u dan contact op met Mieke Groters-Bronkhorst, team Bestuursondersteuning. Dit kan via telefoonnummer 14 0575 (zonder kengetal) of info@zutphen.nl. Wilt u als u een bericht stuurt het zaaknummer vermelden?

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Zutphen,
de burgemeester, de secretaris,

Noord- en Oost-Gelderland

Jaarstukken 2021 GGD Noord- en Oost-Gelderland

2021

© GGD Noord- en Oost-Gelderland

Warnsveld, 18 maart 2022

Voorwoord

Samen krijgen we Corona onder controle

Voor u ligt het jaarverslag 2021. Het was het tweede jaar van de coronapandemie, het jaar van de avondklok en meerdere besmettingsgolven. Maar ook het jaar dat er een vuist gemaakt kon worden tegen het virus, met de start van de vaccinatiecampagne en aan het eind van het jaar de boostercampagne. De GGD heeft hard gewerkt aan testen, traceren en vaccineren. We zijn trots dat dit gelukt is en onze inwoners konden rekenen op onze dienstverlening, een groot compliment voor onze medewerkers en partners. Corona blijft bij ons, daarom is de transitiefase gestart om te onderzoeken hoe corona-bestrijding ingebed kan worden in de reguliere organisatie.

Publieke Gezondheid

Net als in 2020 heeft de coronabestrijding de reguliere werkzaamheden van de GGD NOG beïnvloed. Door de getroffen maatregelen kon sommige dienstverlening tijdelijk niet doorgaan. Ook waren collega's nodig om te helpen bij de eerdere genoemde snelle opschalingen. Door aanpassingen is zo goed mogelijk omgegaan met de beperkingen door corona. Zo is bij het Rijksvaccinatieprogramma kleinschalig en lokaal gewerkt. Op verschillende thema's is de online dienstverlening verbeterd door aangescherpte websites en het aanbieden van webinars.

Bestuur en Organisatie

De vergaderingen van het algemeen bestuur stonden in 2021 vaak in het teken van de takendiscussie. Vele (digitale) gesprekken en onderzoeken hebben een oogst opgeleverd van beter inzicht in waar de GGD NOG nu staat en welke uitdagingen zij kent. Ook is er middels een koersnotitie met elkaar vastgelegd hoe gemeenten en GGD nu en in de toekomst met elkaar willen samenwerken. De takendiscussie werd op 18 november 2021 afgerond met een besluit om 7 aandachtspunten van de GGD NOG aan te pakken. In de komende 5 jaar maken we via monitoring de voortgang op de aanpak van de aandachtspunten zichtbaar.

Vooruitblik

De GGD springt ook in 2022 snel en adequaat in op de uitdagingen. We werken aan het verminderen van de kwetsbaarheden van de organisatie en aan betere dienstverlening aan inwoners en gemeenten. Een jaar van nieuwe kansen en van opbouw, we kijken er naar uit!

Verantwoording

In het jaarverslag beschrijven wij wat is gerealiseerd van de prioriteiten die het algemeen bestuur (AB) in de Programmabegroting 2021 heeft vastgesteld. Daarnaast staat de financiële verantwoording in de Jaarrekening 2021. Het publieksjaarverslag vindt u via de website www.ggdnog.nl.

Warnsveld, 18 maart 2022

Het dagelijks bestuur GGD Noord- en Oost-Gelderland

Mevr. drs. J.J. Baardman
Directeur publieke gezondheid

C.M. de Waard-Oudesluijs MSc,
voorzitter

Inhoudsopgave

Voorwoord 2
Besluit 5
Deel 1: Jaarverslag 6
1. Bestuurlijk kader 7
1.1. Jaarstukken 7
1.2. Kerngegevens 8
2. Programmaplan 11
2.1. Inleiding 11
2.2. Programma Jeugdgezondheid 12
2.3 Programma Algemene Gezondheidszorg 15
2.4. Programma Kennis en expertise 20
2.5. Overhead 22
2.6. Inwonerbijdrage en Organisatieprojecten 24
3. Paragrafen 26
3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 26
3.2. Financiering 28
3.3. Bedrijfsvoering 28
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen 30
3.5. Verbonden partijen 30
3.6. COVID-19 31
Deel 2: Jaarrekening 33
4. Jaarrekening 34
4.1. Balans per 31 december 2021 34
4.2. Overzicht van baten en lasten 2021 GGD NOG 36
4.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 37
4.4. Toelichting op de balans per 31 december 2021 39
4.6. Overzicht taakvelden 46
4.7. Incidentele baten en lasten 47
4.8. Niet uit de balans blijkende verplichtingen 47
5. WNT-verantwoording 2021 48
5.1. Bezoldiging topfunctionarissen 48
6. Schatkistbankieren 50
7. Controleverklaring 52
8. Bijlagen 56
Bijlage 1: Overzicht afrekening Meldpunt Maatschappelijke Zorg 56
Bijlage 2: Afrekening subsidieverlening Zutphen MZ 57
Bijlage 3: Afrekening algemene Inwonerbijdrage 58
Bijlage 4: SiSa verantwoordingsinformatie 60

Besluit

Het algemeen bestuur van GGD Noord- en Oost-Gelderland; ·

BESLUIT:

1. het Jaarverslag en de Jaarrekening 2021 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland vast te stellen;
2. het positieve saldo van afgerond € 77.000 te bestemmen als dekking voor de incidentele kosten uit GGD NOG robuust en daarvoor toe te voegen aan de bestemmingsreserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 7 April 2022

Mevr. drs. J.J. Baardman
directeur publieke gezondheid

C.M. de Waard-Oudesluijs MSc,
voorzitter

Deel 1: Jaarverslag

1. Bestuurlijk kader

1.1. Jaarstukken

Jaarverslag

In het jaarverslag over 2021 leggen wij als dagelijks bestuur verantwoording af over de realisering van het programmaplan uit de Programmabegroting 2021 en de uitvoering van de reguliere werkzaamheden in 2021. Het algemeen bestuur heeft deze begroting op 9 juli 2020 vastgesteld en geactualiseerd met een viertal begrotingswijzigingen, waarvan de 4e begrotingswijziging op 18 november 2021 is vastgesteld. In de programmabegroting staan bij de beleidsprioriteiten indicatoren, die zo duidelijk mogelijk aangeven wanneer de doelstelling is bereikt.

Met de kleuren van het verkeerslicht rood, geel en groen geven wij aan of een beleidsprioriteit wel, deels of niet is gerealiseerd. Wij geven een korte toelichting op bijzonderheden en actuele ontwikkelingen.

Wij gaan in het jaarverslag ook in op de uitvoering van de voornemens en activiteiten uit de bedrijfsvoeringparagrafen:

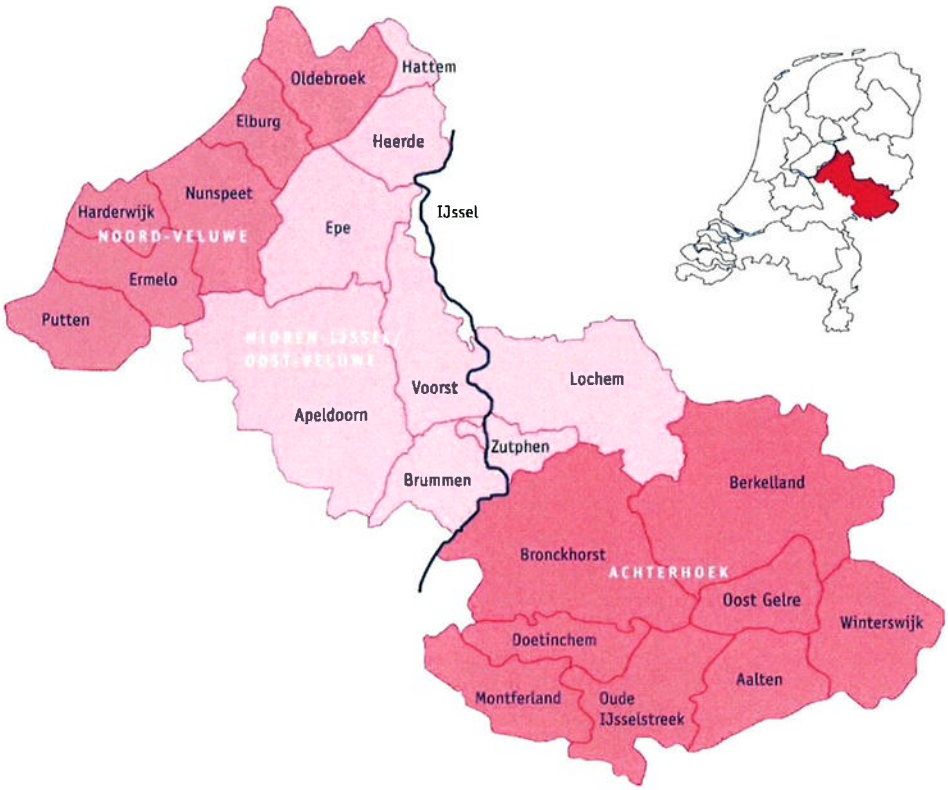
- Weerstandsvermogen risicobeheersing en kengetallen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen

Jaarrekening

De jaarrekening vormt de financiële jaarafsluiting. Voor de bestemming van het gerealiseerde financiële resultaat doen wij een voorstel dat nog niet in de jaarrekening is verwerkt.

1.2. Kerngegevens

Werkgebied 2021

Deelnemende gemeente en inwonertallen per 31-12-2021

Aantal deelnemende gemeenten	22
Totaal aantal inwoners	835.111

Regio Noord-Veluwe	
Elburg	23.739
Ermelo	27.260
Harderwijk	48.859
Nunspeet	28.220
Oldebroek	23.931
Putten	24.599
Totaal	**176.608**
aantal gemeenten	6

Regio Midden-IJssel/ Oost-Veluwe	
Apeldoorn	165.586
Brummen	20.888
Epe	33.260
Hattem	12.305
Heerde	18.979
Lochem	34.071
Voorst	24.996
Zutphen	48.327
Totaal	**358.412**
aantal gemeenten	8

Regio Achterhoek	
Aalten	27.100
Berkelland	43.850
Bronckhorst	36.075
Doetinchem	58.547
Montferland	36.349
Oost-Gelre	29.607
Oude IJsselstreek	39.386
Winterswijk	29.177
Totaal	**300.091**
aantal gemeenten	8

Personeelsbestand per 31-12-2021

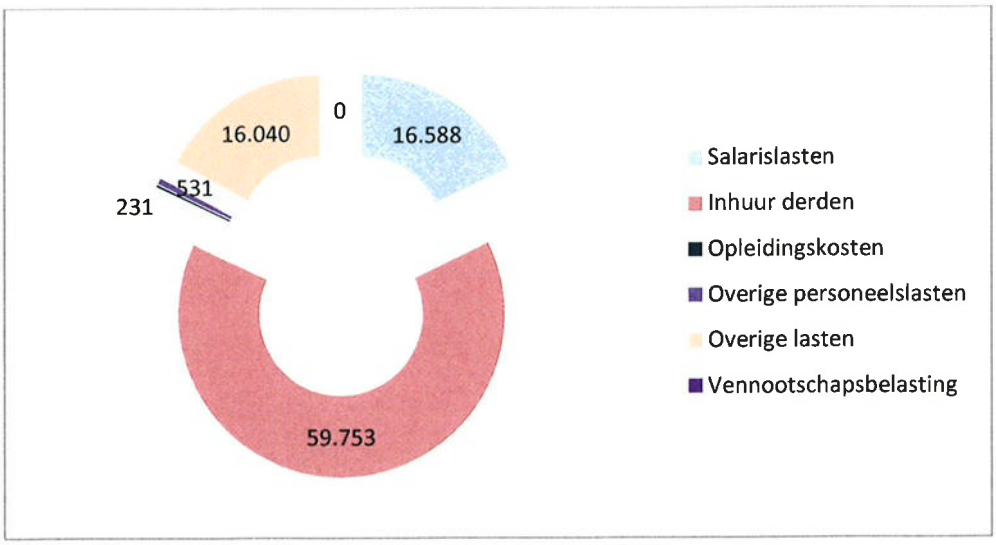
	in vaste dienst	in tijdelijke dienst	Uitzend-krachten	totaal
Aantal medewerkers	216	47	1.616	1.879
Aantal fte's	162	32	n.v.t	194

Totaal lasten en baten jaarrekening 2021

X € 1.000

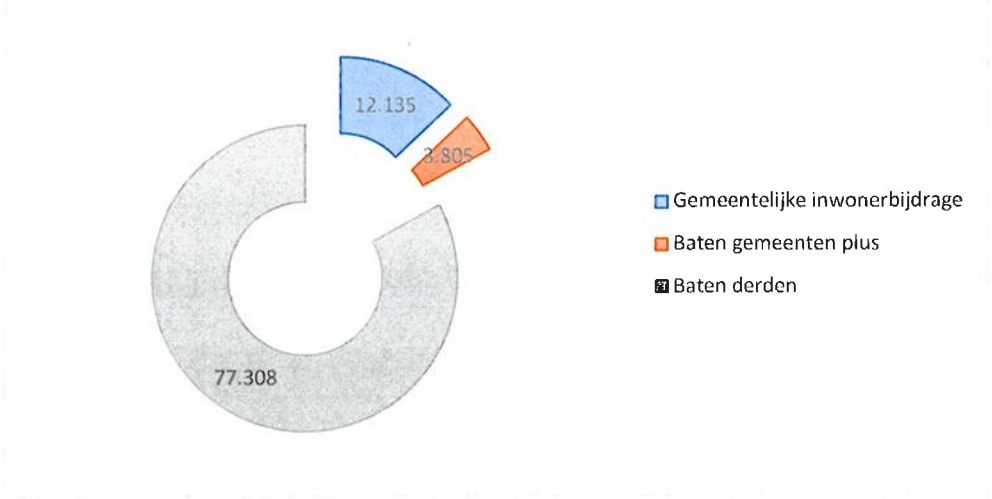
Rekening van baten en lasten GGD NOG	Rekening 2021
Baten	93.249
Lasten	93.144
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**105**
Mutaties reserves	28
Gerealiseerd resultaat	**77**

Verdeling totale lasten 2021 (x € 1.000)

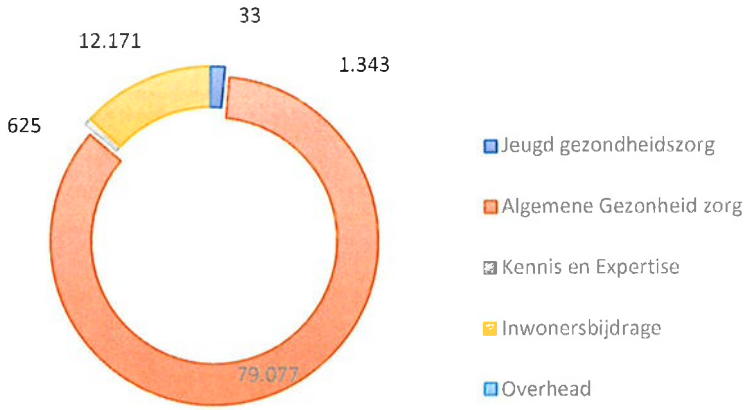
Het totaal lasten ad € 93.144.000 is in bovenstaande grafiek verdeeld over de categorieën. Door de inzet van uitzendkrachten voor de bestrijding van COVID-19 is de categorie inhuur een derde deel van de totale kosten.

Verdeling totale baten 2021 per programma (x € 1.000)

In bovenstaande grafiek zijn de lasten verdeeld naar programma. Het onderdeel Algemene Gezondheidszorg is als gevolg van COVID-19 fors gestegen.

Verdeling totale baten 2021 (x € 1.000)

In deze tabel zijn de baten ad € 93.249.000 verdeeld over bovenstaande categorieën. De vergoeding ad € 73.767.000 voor de gemaakte kosten in verband met COVID-19 zijn opgenomen onder de baten derden.

2. Programmaplan

2.1. Inleiding

Algemeen

De kerntaak van de GGD is de uitvoering van gemeentelijke taken op basis van de Wet publieke gezondheid.

In de volgende paragrafen volgt een terugblik op de realisering van de prioriteiten die in de Programmabegroting 2021 zijn opgenomen in de programma's van GGD NOG. Wij lichten de cijfers toe ten opzichte van de 4e begrotingswijzing vastgesteld op 18 november 2021 door het algemeen bestuur.

COVID-19

De baten en lasten voor de bestrijding van COVID-19 worden gepresenteerd bij het programma Algemene Gezondheid. De overheadlasten die betrekking hebben op COVID-19 presenteren we conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bij het programma Overhead.
Het ministerie van VWS vergoedt alle kosten die de GGD maakt voor de bestrijding van het COVID-19-virus. In paragraaf 3.6 van het jaarverslag staat de verantwoording van de kosten zoals de GGD deze bij VWS indient.

2.2. Programma Jeugdgezondheid

2.2.1 Wat hebben we ervoor gedaan

Doorontwikkeling Jeugdgezondheid

Indicator:
De eerste opdracht voor de jeugdgezondheid gaat over het bevorderen, beschermen en bewaken van de gezondheid van de gehele populatie jeugdigen in de regio. De tweede opdracht is om kinderen in een kwetsbare situatie te signaleren en hier actie op te ondernemen. De GGD heeft de afgelopen 1,5 jaar verschillende mogelijkheden onderzocht om op onderdelen het Basispakket Jeugdgezondheidszorg anders vorm te geven. De afzonderlijke onderdelen en het gehele pakket worden onderzocht en geëvalueerd onder verschillende stakeholders. Het programma ronden wij in september 2022 af. De GGD werkt hierin samen met gemeenten, Jeugdgezondheid 0-4 jaar en andere ketenpartners.

Een deel van de collectieve contactmomenten op het BO en VO in de klas hebben we in schooljaar 2020-2021 niet kunnen uitvoeren. Een digitale variant is ontwikkeld, voor zowel docenten als leerlingen, over veerkracht en corona. Dit is aangeboden en uitgevoerd van maart 2021 tot juli 2021. Voor schooljaar 2021-2022 zijn de voorbereidingen (scholing en materialen) getroffen om de collectieve contactmomenten Veerkracht uit te voeren. De voorbereiding voor de evaluatie van het gehele pakket zijn afgerond. Dit onderzoek wordt gedurende het schooljaar 2021-2022 uitgevoerd. De rapportage vindt plaats in het najaar van 2022

Jeugdgezondheid

Indicator:
In 2021 moet de GGD opnieuw het jeugddossier aanbesteden. Het gaat om het jeugddossier voor de Achterhoek en Midden IJssel/Oost Veluwe. Op de Noord-Veluwe werken we sinds 9 september 2019 met een nieuw jeugddossier. Daarin hebben ouders de regie. Zij kunnen op ieder moment van de dag in hun eigen dossier kijken.
De werkwijze op de Noord-Veluwe en de ontwikkelingen die hier nog steeds in plaats vinden worden als uitgangspunt meegenomen bij de aanbesteding.

De aanbesteding van een nieuwe jeugddossier is met een jaar uitgesteld.

Rijksvaccinatieprogramma

Indicator:
Belangrijke elementen zijn het streven naar het verhogen van de vaccinatiegraad en de extra tijd die nodig is voor de informed-consentprocedure. Op grond van de WGBO heeft de hulpverlener de plicht om informatie te geven. Om toestemming te kunnen geven voor een behandeling, zoals vaccinaties, moeten ouders en jongeren adequaat geïnformeerd zijn. Deze op informatie gebaseerde toestemming wordt 'informed consent' genoemd. Landelijk is in het budget voor de uitvoering van de vaccinaties hiermee rekening gehouden.

Het Rijksvaccinatieprogramma voor dit najaar bestond uit HPV , DTP, BMR en Men ACWY en andere vaccinaties op indicatie. Het is begin september gestart en liep het hele jaar nog. Uitvoering vindt plaats op een nieuwe werkwijze: per gemeente door het lokale JG-team met een maximum van twee priklijnen en een vaccin per priklijn.
Tijdens individuele consulten door de jeugdartsen én de jeugdverpleegkundigen is er extra aandacht voor informed-consent. Invulling vindt plaats volgens de richtlijnen van het RIVM.
De aanpassingen in de werkwijze om de vaccinatiegraad te verhogen hebben we doorgevoerd

Jeugdgezondheid voor adolescenten

Indicator:
De GGD is onlangs gestart met een takendiscussie en een strategische visie samen met het algemeen bestuur. Jeugdgezondheid Adolescenten is, wat betreft de financiering van dit deel van het basispakket Jeugdgezondheid, onderdeel van deze discussie. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze discussie stelt de GGD, samen met de betrokken gemeenten een nieuw plan op voor Jeugdgezondheid voor adolescenten. Voor wat betreft de inhoud zal de nadruk liggen op het versterken van veerkracht en weerbaarheid.

Met alle gemeenten zijn gesprekken gevoerd over de invulling van Jeugdgezondheid adolescenten. De insteek is dat in het AB een voorstel komt om jeugdadolescenten vanaf 2023 in de inwonerbijdrage op te nemen.

Beleid voortzetten
Indicator: De GGD zet het beleid voort van het volgen en versterken van de fysieke gezondheid en veerkracht. Hierbij blijft nadrukkelijk aandacht voor de doorgaande lijn van de jeugdgezondheidszorg van 0-18 jaar. De GGD sluit hierbij aan bij en werkt samen met het lokale veld. De jeugdgezondheid zet zich in voor de aanpak van maatschappelijke thema's, zoals het verhogen van de vaccinatiegraad, schoolverzuim, kindermishandeling en armoede. Dit doet de GGD samen met o.a. Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar, gemeenten, onderwijs, jeugdhulp en huisartsen.
De GGD heeft binnen de coronamaatregelen aandacht besteed aan fysieke gezondheid en Veerkracht. De visie 'een veerkrachtige jeugd, wat kan de GGD betekenen' is geschreven. De doorgaande lijn van 0-18 krijgt in deze visie steeds meer vorm. Een voorbeeld hiervan is de Groeigidsapp, die zowel Yunio als Vérian actief inzetten. Een ander voorbeeld zijn de gezamenlijke scholingsdagen (GGD-Yunio-Verian) over armoede die dit jaar zijn voorbereid voor januari 2022.

2.2.2 Wat heeft het gekost

X € 1.000

Rekening van baten en lasten	Programma-begroting 2021	4e begrotings-wijziging 2021	Rekening 2021	Afwijking
Jeugdgezondheid				
Baten	1.000	1.345	1.343	-2
Lasten	5.094	6.437	6.450	13
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-4.094**	**-5.092**	**5.107**	**-15**
Dotatie reserve	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-3.880**	**-5.092**	**-5.107**	**-15**

Het resultaat van € 15.000 wordt veroorzaakt door hogere lasten voor achterstanden als gevolg van COVID-19. Deze lasten worden vergoed door VWS maar staan verantwoord onder het programma Algemene gezondheidzorg.
Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting zijn er extra lasten voor het inhalen van achterstanden als gevolg van COVID-19. Dit wordt vergoed door VWS. De baten staan onder het programma Algemene gezondheidzorg. Verder stijgen de baten door meer maatwerk, hogere baten COA door een andere afrekensystematiek en de afrekening van het RIVM 2020 over de inhaalvaccinatie. Hier staan ook hogere lasten tegenover.

2.3 Programma Algemene Gezondheidszorg

2.3.1 Wat hebben wij ervoor gedaan

Bestrijding COVID-19 en vaccinatie
Indicator: De GGD is volop betrokken bij de bestrijding van Covid-19. Dit betreft de bron- en contactopsporing, het testen en in 2021 ook door de vaccinatiecampagne. Hiervoor is een aparte projectorganisatie ingesteld. Inzet vindt plaats in opdracht van het ministerie van VWS die deze taak ook financiert. Er is continue afstemming met GGD GHOR Nederland, RIVM, andere GGD'en en ketenpartners. Doelen zijn: voldoende testcapaciteit om aan de vraag te kunnen voldoen, bron- en contactopsporing adequaat uitvoeren en de bevolking vaccineren aan de hand van het advies van de Gezondheidsraad
De GGD zet nog steeds volop in op covid-bestrijding. Met de komst van een nieuwe variant (Omikron) is het de vraag of de huidige aanpak van testen en traceren nog voldoende aansluit en antwoord geeft op het indammen van een pandemie. Dit is iets wat Europees (en misschien zelfs wel mondiaal) ter discussie wordt gesteld en nader onderzocht moet worden. In de tussentijd blijft de GGD zich inzetten en de landelijke opdrachten van testen, traceren en vaccineren uitvoeren. De boostercampagne is halverwege december in hoog tempo versneld door inzet van intern personeel en inmiddels komen we in een volgende fase om de vaccinatiegraad op peil te houden en ons voor te bereiden op de volgende boostercampagnes. Tevens zijn we beland in een transitiefase waarin gekozen is voor een nieuwe structuur en door 5 kwartiermakers onderzocht wordt hoe COVID meer onderdeel kan worden van de reguliere organisatie.

Omgevingswet en gezonde leefomgeving
Indicator: De GGD ondersteunt gemeenten bij hun voorbereiding op de Omgevingswet. Deze wet geeft gemeenten opdracht om gezondheid van de inwoners mee te wegen in het ruimtelijk beleid. Doel is een gezonde leefomgeving te stimuleren. Wij streven ernaar dat wij in 2021 bij minimaal 15 gemeenten een actieve bijdrage leveren aan de invoering van de Omgevingswet.
Via diverse platforms (subregionale overleggen) heeft GGD NOG contact met alle gemeenten en met de andere ketenpartners en provincie om de samenwerking onder de Omgevingswet vorm te geven. Het gaat daarbij zowel om inhoud als om procesafspraken. In de loop van 2021 is dit gestart. De doelstelling is daarmee ruim gehaald. Ook in 2022 zetten we dit voort waarbij GGD NOG met alle gemeenten en de andere ketenpartners oefent op praktijksituaties rond ruimtelijke initiatieven.

Statushouders

Indicator:

Voor de statushouders (vluchtelingen die in de gemeenten zijn gehuisvest) voeren wij diverse taken uit, zoals gezondheidsbevordering en bevordering van de seksuele gezondheid. Dit vereist een intensievere inzet dan voor niet-statushouders. We gaan voor de inwonerbijdrage uit van een gemiddelde van 720 statushouders waarvan 250 kinderen per jaar met een bandbreedte van min of plus 20%. Dit is het niveau van 2019.

In 2021 zijn er ondanks de lockdowns veel voorlichtingen uitgevoerd. Zo mogelijk was de voorlichting op locatie, anders digitaal. Voor de statushouders in gemeenten; voor asielzoekers in AZC's. Daarnaast voorlichtingen aan vrijwilligers en professionals die werken voor statushouders of met hen in hun werk te maken krijgen, zoals professionals zorg, onderwijs en werk. Gemeenten ontvingen rond corona en statushouders per mail informatie en handige tools. De GGD ondersteunde zes inkopende gemeenten via beleid en uitvoering bij hun inzet rond statushouders. Bijvoorbeeld de organisatie van een training psychische gezondheid, input op een beleidsnota of het actualiseren daarvan. De gemeenten hadden in 2021 een taakstelling om 846 statushouders, waarvan 471 kinderen, te huisvesten.

Samenwerking forensische geneeskunde

Indicator:

Het is wenselijk dat wij op het terrein van de Forensische Geneeskunde samenwerken met andere GGD'en in Oost-Nederland. Dit verbetert de efficiency en slagkracht. Deze samenwerking met de 5 GGD'en in Oost-Nederland moet in 2021 formeel zijn vastgelegd.

De samenwerkingsovereenkomst voor de 5 GGD'en in Oost-Nederland is inmiddels gesloten. De politie heeft op verzoek van de minister van J&V de aanbesteding van de medische arrestantenzorg ingetrokken voor ten minste 2 jaar om de samenwerking tussen de GGD'en niet te frustreren.

Financiering aanvullende seksuele gezondheid
Indicator: De subsidiëring van activiteiten op het terrein van aanvullende seksuele gezondheid wordt na 2021 waarschijnlijk anders vorm gegeven. Het betreft de uitvoering van de soa-consulten, de daarmee gepaard gaande labkosten en de kosten voor Sense (preventie, voorlichting, consulten etc.). VWS is in overleg met diverse partijen over het aanpassen van de financieringsstructuur. Wij verwachten dat in 2021 de nieuwe financieringsvorm geregeld is
De financiering blijft voor 2022 ongewijzigd. De begroting is in KON-verband ingediend. De verwachting is dat deze wordt toegekend. De penvoerder is GGD Nijmegen .

2.3.2 Wat heeft de GGD nog meer gedaan

COVID-19

Het jaar 2021 start met vele besmettingen (en daarmee testbehoefte, uitgebreid BCO en vele telefoontjes) en de opdracht tot het vaccineren van de gehele bevolking. Lange tijd leek deze opdracht niet bij de GGD te komen, maar op 10 december 2020 is alsnog de opdracht gekomen om per 15 januari 2021 een massavaccinatiecampagne op poten te zetten. Ondertussen zijn de pijlers BCO, testen, telefonie en administratie flink opgeschaald om aan alle vraag te blijven voldoen. Er wordt op systeem-, proces- en medewerker niveau veel doorontwikkeld om continue effectiever en kwalitatiever het werk te kunnen verrichten. De ondersteuning van de ondersteunende diensten zoals Communicatie, Facilitaire Zaken, P&O, Applicatiebeheer, Financiën, Epidemiologen etc is hierbij onmisbaar. We schommelen in het jaar 2021 tussen 500 – 1.750 medewerkers in het primaire proces van de projectorganisatie door de zogeheten besmettingsgolven. Hieronder een toelichting op de activiteiten per pijler.

BCO

De capaciteit is het gehele jaar gebaseerd op opdracht om 76 cases uit te voeren in fase 1.
De processen zijn continue verbeterd en aangepast aan de actualiteit. GGDNOG heeft in 2021 circa 130 BCO medewerkers beschikbaar per dag zijn er gemiddeld 55 BCO'ers aan het werk. Daarnaast is er een landelijke buffercapaciteit van 10 tot 125 medewerkers per dag. Samen met het wisselen van fases is hiermee het hoofd geboden aan de besmettingsgolven. Daarnaast is er een landelijke uniforme werkwijze geïmplementeerd en is de samenwerking gezocht en gevonden met de omliggende GGD'en doormiddel van operationele en tactische werkgroepen. Het gehele jaar heeft afdeling IZB het BCO en de processen gemonitord.

Telefonie

In het team van Telefonie worden dagelijks tussen de 200 en 800 telefoontjes van burgers, professionals, zorginstellingen en ook specifiek voor vaccineren en testen ontvangen en beantwoord. Het team bestaat uit 22 telefonisten voor een dagelijkse bezetting van ca. 11 mensen. Er is continue een vraagbaakarts op locatie aanwezig.

Administratie

In het team Administratie worden dagelijks alle positieve uitslagen verwerkt en daarmee uitgezet bij het team BCO. Tevens is dit team verantwoordelijk voor de juiste planning in de teststraten, vaccinatiestraten en zorgen zij voor de juiste planning en verwerking van thuis bemonsterverzoeken. Daarnaast zorgt deze afdeling voor de afhandeling van klachten, verzoek tot verwijdering uit het systeem en het oplossen rondom QR-code of herstelbewijzen.

Testen

Team Testen heeft het afgelopen jaar zeven testlocaties geopend op diverse locaties in de regio (Harderwijk, Wehl, Apeldoorn, Heerde, Winterswijk en Zutphen). In deze testlocaties worden de zogeheten PCR testen afgenomen. Iedere testlocatie bestaat uit 3 tot 8 testlijnen. Per lijn kunnen 204 testen per dag afgenomen worden. In totaal heeft GGD NOG daarmee een testcapaciteit van 5.900 testen per dag. Er werken ruim 400 medewerkers in de teststraten, van afnemers/assistenten, tot locatie-coördinatoren en portiers. Een kwaliteitsteam bestaande uit verpleegkundigen en artsen van IZB monitort structureel de kwaliteit en hygiëne in de teststraten.

Vaccineren

Op 15 januari 2021 zette GGDNOG de eerste Covid-19 prik in Apeldoorn. Gedurende het voorjaar 2021 werden locaties geopend in Doetinchem, Lichtenvoorde, Terborg, Zutphen, Heerde, Harderwijk en de tweede locatie in Apeldoorn. In juni 2021 werd de piek van de vaccinatiecampagne bereikt met zo'n 10.000 prikken per dag. Daarna werd het snel rustiger en is gestart met maatwerk vaccinaties bij AZC's, voor arbeidsmigranten en dak- en thuislozen. Begin augustus zijn we van 8 locaties stap voor stap teruggegaan naar 4 locaties.

In september 2021 werd aan het maatwerk de regiotour toegevoegd. Elke dag stond GGDNOG in een andere gemeente om inwoners daar te vaccineren via vrije inloop. Het doel was de vaccinatie laagdrempelig en dichtbij aan te bieden. De maanden september, oktober en november stonden in het teken van maatwerk. In overleg met gemeenten, IZB en de epidemiologen werden specifieke maatwerkacties uitgezet. Deze waren gericht op het bereiken van jongeren en het verhogen van de vaccinatiegraad in gebieden waar deze lager was dan gemiddeld. Daarvoor is een communicatiecampagne opgezet en werd er o.a. samengewerkt met ziekenhuizen, huisartsen en sleutelfiguren in de wijken.

Begin november kwam de opdracht te starten met de boostercampagne vanaf januari 2022. Gedurende de maand november verschoof de deadline van de start naar voren met als uiteindelijk startmoment 19 november 2021. Door een stijgend aantal opnamen van met name gevaccineerde ouderen werd de druk op de zorg en daarmee de urgentie hoger. Daarnaast was de komst van de Omikron variant reden tot zorg toen duidelijk werd dat twee vaccinaties voor deze variant onvoldoende bescherming boden. Omdat nog onduidelijk was hoe ziekmakend deze variant was werd alles op alles gezet om de boosters in korte tijd aan alle burgers aan te bieden. Dat zorgde voor een piek van 12.210 prikken op 29 december.

Week 52 sloten we af met 90.877 vaccinaties, het hoogste aantal vaccinaties tot dan toe per week. Aan het einde van de eerste week van 2022 waren alle burgers van 18 jaar en ouder uitgenodigd om hun boostervaccinatie te halen.

2.3.3 Wat heeft het gekost

X € 1.000

Rekening van baten en lasten	Programma-begroting 2021	4e begrotings-wijziging 2021	Rekening 2021	Afwijking
Algemene Gezondheid				
Baten	5.917	73.355	79.078	5.723
Lasten	7.369	57.799	65.487	7.688
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.452**	**15.556**	**13.591**	**-1.965**
Dotatie reserve	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.452**	**15.556**	**13.591**	**-1.965**

De kosten voor de bestrijding van COVID-19 is een onderdeel van het programma Algemene Gezondheidszorg (AGZ). De overheadkosten die betrekking hebben op de bestrijding worden gepresenteerd bij het programma Overhead. De baten staan bij het programma AGZ. Dit is conform BBV. In paragraaf 3.6 staat een overzicht van de kosten voor de COVID-19 -bestrijding in 2021.

De stijging van de lasten bij het programma AGZ worden voornamelijk veroorzaakt door hogere lasten voor COVID-19:

Testen	€ 2.700.000
Vaccinatie	€ 4.883.000
Totaal	€ 7.583.000

De baten nemen met € 5,7 miljoen toe. Dit betreft € 5,5 miljoen aan hogere opbrengsten voor de dekking van de bestrijding van COVID-19. Naast de hogere lasten van € 7,6 miljoen betreft dit dekking voor overhead. Deze overheadlasten zijn ruim € 2,0 miljoen lager dan geprognosticeerd bij de 4e begrotingswijziging 2021. Dit voordeel staat gepresenteerd bij het programma Overhead. Hierdoor is het saldo op het programma Algemene gezondheidszorg ruim € 2,0 miljoen negatief ten opzichte van de 4e begrotingswijziging 2021
De reguliere baten en lasten zijn hoger door extra taken die uitgevoerd zijn voor PREP, dit zijn medicijnen die voorkomen dat iemand HIV oploopt, Tuberculosebestrijding en Maatschappelijke Zorg.

2.4. Programma Kennis en expertise

2.4.1 Wat hebben we ervoor gedaan

Trends in de volksgezondheid

Indicator:
Het signaleren, duiden en publiceren van belangrijke trends en inzicht geven in de gezondheid van de inwoners. Wij zoeken naar nieuwe manieren om data en kennis te genereren. Daarbij werken wij samen met academische werkplaats AGORA en andere partijen op landelijk en regionaal niveau.
In 2021 komen de resultaten van de monitor Volwassen en Ouderen 2020 beschikbaar en voeren wij de Kindermonitor uit.

Infographics naar aanleiding van de Volwassenenmonitor (voor de NOG-regio en per gemeente) is uitgekomen medio 2021. Het E-magazine psychische gezondheid jongeren is verschenen in juni 2021. De Kindermonitor is gestart in oktober 2021.
Een extra jeugdmonitor is gestart in oktober 2021 (klas 2 en 4 VO).
Voorbereidingen zijn getroffen voor een extra jongvolwassenen monitor in het voorjaar van 2022.
Wekelijks is en wordt er inzicht gegeven in de situatie rondom corona in de regio: situatieschets COVID-19 regio NOG
Dagelijks is en wordt er een update geplaatst over de situatie rondom corona op het coronadashboard van GGD NOG: beschikbaar voor gemeenten en zorginstellingen in de regio.

Academische Werkplaats Agora

Indicator:
In de afgelopen jaren groeide de Academische werkplaats AGORA (AW AGORA) uit tot een samenwerkingsverband met veel verschillende partijen uit de regio, waarin veel projecten van de grond zijn gekomen. AGORA heeft een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling en/of evaluatie van tal van evaluatiemethodieken, verschillende gezondheidsprogramma's en bij het samen leren in de praktijk. Daarnaast kan AGORA de komende jaren bijdragen aan het in kaart brengen van de effecten/gevolgen van de Covid-19-maatregelen op de gezondheid op de langere termijn.

In 2021 zijn de doelen uit de strategische agenda 2021-2025 AGORA verder opgepakt. De nieuwe website is gelanceerd, waarop naast AGORA, ook de regionale Kenniswerkplaats SamenDoen&Leren en het Evaluatiebureau Publieke Gezondheid een plek hebben. Daarnaast gaan we de komende jaren kijken of we innovaties vanuit de wetenschap binnen AGORA kunnen vertalen naar oplossingen binnen de gezondheidszorg.

NOG Gezondere Leefstijl

Indicator:

De Gemeenten hebben een grote uitdaging en verantwoordelijkheid voor zich liggen. De impact van de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus te dempen treft de gehele bevolking. Daarnaast zijn er groepen mensen die meer negatieve gevolgen ondervinden van de coronacrisis en de bijbehorende maatregelen. Om te voorkomen dat deze groepen nog meer nadelige gevolgen ondervinden van de maatregelen is nu actie nodig om aandacht te besteden aan gezond leven.

Met preventie en gezondheidsbevordering is gezondheidswinst te behalen, zowel tijdens als na de coronacrisis. In de Bestuursagenda 2019 - 2023 NOG Gezonder staat de uitwerking in de subregio's centraal. Hierbij anticiperen we op subregionale wensen en verschillen. We gaan deze inzet continueren en samen met gemeenten versterken om nadrukkelijker aandacht te geven aan de gezondheid van groepen mensen die door de coronamaatregelen hard getroffen zijn. We werken hierin ook samen met landelijke partijen en andere GGD' en. Daarnaast zoeken we hierbij aansluiting bij en geven inhoud aan het lokaal/regionaal gezondheidsbeleid en het beleid in het sociaal domein.

In 2021 zijn de doelen uit de strategische agenda 2021-2025 AGORA verder opgepakt. In het voorjaar is het project De Pas erin gehonoreerd, rondom gezonde leefstijl. De nieuwe website gelanceerd icm AGORA, de regionale Kenniswerkplaats en het Evaluatiebureau Publieke Gezondheid

NOG Fitter en Vitaler

Indicator:

NOG Fitter en Vitaler richt zich op het bevorderen van fitte en vitale medewerkers van organisaties in Noord- en Oost-Gelderland. Ruim 53 partners hebben zich al bij dit regionetwerk aangesloten waarmee ruim 25.000 medewerkers kunnen worden bereikt. Wij werken in 2021 aan het doorontwikkelen van het aanbod, waarbij wordt geanticipeerd op de wensen van de partners. Extra inzet wordt gepleegd op het thema roken en 'lage ses werkenden'. Daarnaast wordt aanvullende aandacht besteed aan werving, social media, een challenge in mei en een netwerkbijeenkomst in september

In mei en september hebben webinars plaats gevonden rondom het thema 'roken op de werkplek'. In december is de 3e webinar georganiseerd rondom het thema 'laaggeletterdheid'. De FITOPHETWERKchallenge heeft in juni 12 deelnemende organisaties opgeleverd en 300 medewerkers die zich hebben aangemeld. De netwerkbijeenkomst is i.v.m. beperkte interesse in Covid-tijd niet doorgegaan.

2.4.2 Wat heeft het gekost

X € 1.000

Rekening van baten en lasten	Programma-begroting 2021	4e begrotings-wijziging 2021	Rekening 2021	Afwijking
Kennis & Expertise				
Baten	268	652	625	-27
Lasten	1.713	1.993	1.977	-16
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.445**	**-1.341**	**-1.352**	**-11**
Dotatie reserve	23	28	28	0
Mutatie reserve	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.468**	**-1.369**	**-1.380**	**-11**

De baten zijn lager doordat we niet alles hebben uitgevoerd wat we geprognosticeerd hebben bij de 4e begrotingswijziging 2021. Ook de lasten zijn lager waarvan een deel overhead betreft. Dit voordeel staat bij het programma Overhead.

2.5. Overhead

2.5.1 Wat hebben we ervoor gedaan

Vervolg aan de Bestuursagenda 2019-2023
Indicator: Waar nodig herijken we in samenspraak met gemeenten de Bestuursagenda 2019 – 2023 NOG Gezonder. We sluiten aan bij landelijke ontwikkelingen en bij het gezondheidsbeleid en de preventieagenda's van de gemeenten. We zijn daarbij alert op actuele ontwikkelingen. Deze samenwerking aan de Bestuursagenda krijgt ook in 2021 de vereiste aandacht.
De aandacht voor preventie tegen corona heeft ook de spotlight gezet op de 'traditionele' preventiethema's als roken en overgewicht. Indachtig met de Bestuursagenda streven we naar het oppakken van deze thema's in nauwe samenwerking met de gemeenten. De bestrijding van het coronavirus heeft vooral op onderzoeksgebied en communicatie veel vernieuwing gebracht. Er zijn meerdere corona-peilingen geweest naar de effecten van de coronavirus-uitbraak op onze inwoners; er is een onderzoek geweest naar de impact op kwetsbare groepen. En er is een klantreis-benadering toegepast op de informatie die we rond corona en vaccineren aanbieden. Daarmee is het bereik van de GGD-website verveelvoudigd.

Passende informatie voor gemeenten
Indicator: Heldere afspraken en duidelijke verhoudingen tussen gemeenten als opdrachtgever en de GGD als opdrachtnemer. Wij werken aan passende informatie per gemeente en/of regio over de dienstverlening en taakuitvoering door de GGD. In 2021 zijn wij bezig met het inrichten van een webpagina met informatie over onze producten en resultaten. Dat vereist dat wij onze interne processen hier adequaat op ingericht hebben. In 2021 blijven we dit verder ontwikkelen.
De vertaling van de huidige dienstverlening naar informatie over producten en diensten zijn volop mee aan de gang en de webpagina is "under construction" wat dat betreft. Afspraken rondom verhoudingen en dienstverlening en verwachtingen hierin zijn onderwerp in GGD NOG robuust. De uitkomsten hiervan nemen we mee dit onderwerp. En nemen we mee in de organisatieontwikkeling en de toepassing hiervan in 2022. Bij de gemeenten is draagvlak voor een robuuste GGD.

2.5.2 Wat heeft het gekost

X € 1.000

Rekening van baten en lasten	Programma-begroting 2021	4e begrotings-wijziging 2021	Rekening 2021	Afwijking
Overhead				
Baten	22	51	33	-18
Lasten	5.288	21.265	19.208	-2.057
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-5.266**	**-21.214**	**-19.175**	**-2.039**
Dotatie reserve	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-5.266**	**-21.214**	**-19.175**	**-2.039**

De overheadlasten voor de COVID-19-bestrijding vergoedt VWS volledig. Deze zijn ruim € 2,0 miljoen lager dan geprognosticeerd bij de 4e begrotingswijziging. De lagere baten van VWS die hier tegenover staan presenteren we conform BBV bij het programma algemene gezondheidzorg.
Door COVID-19 zijn er minder vakantiedagen opgenomen. Het gerealiseerd resultaat op het programma overhead is ruim € 2,0 miljoen voordeliger.

Budget onvoorzien
In de begroting heeft GGD NOG een budget van € 198.000 (1% van de totaal begrote lasten) opgenomen als budget onvoorzien. Dit budget is volledig ingezet voor ziektevervanging bij Jeugdgezondheid en ondersteuning.

Beleidsindicatoren taakveld Bestuur en ondersteuning	
Indicator	Kengetal
Formatie per 1.000 inwoners	0,23
Bezetting per 1.000 inwoners	0,23
Apparaatskosten per inwoner	€ 23,00
Externe inhuur als % van de loonsom en kosten inhuur	79,5%
Overhead in % van de totale lasten	20,6%

2.6. Inwonerbijdrage en Organisatieprojecten

2.6.1 Wat hebben we ervoor gedaan

Ontwikkeling en implementatie van een strategische visie en bijpassende organisatiestructuur van de GGD
Indicator: In de eerste helft van 2021 wordt een takendiscussie gevoerd en afgerond door het algemeen bestuur. Deze takendiscussie geeft mede richting aan de strategische visie die deels gelijktijdig wordt ontwikkeld. De tweede helft van 2021 zal in het teken staan van het implementeren van de besluiten uit de takendiscussie en de strategische visie. Daarbij zal eveneens gekeken worden naar een organisatiestructuur die passend is bij de uitkomsten van beiden.
De takendiscussie en daaraan gelieerde strategische visie is afgerond. Samen met AB en DB is dit proces vormgegeven. In de periode 2022-2025 gaat GGD NOG de afspraken uit de takendiscussie implementeren. Dit gaat verder onder de naam GGD NOG robuust. De context van de nieuwe organisatiestructuur is inmiddels vormgegeven en richten we in 2022 verder in.

2.6.2 Wat heeft het gekost

X € 1.000

Rekening van baten en lasten	Programma-begroting 2021	4e begrotings-wijziging 2021	Rekening 2021	Afwijking
Inwonerbijdrage en organisatie-projecten				
Baten	12.497	12.135	12.171	36
Lasten	358	16	23	7
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**12.139**	**12.119**	**12.148**	**29**
Dotatie reserve	0	0	0	0
Onttrekking reserve	141	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**12.280**	**12.119**	**12.148**	**29**

Het gerealiseerd resultaat voor het programma Inwonerbijdrage en Organisatieprojecten is € 29.000 hoger. Dit wordt onder meer veroorzaakt door een voordeel op het project "personen met verward gedrag".

Algemene dekkingsmiddelen

In de programmabegroting is de inwonerbijdrage die de GGD van de deelnemende gemeenten ontvangt vastgesteld. De inwonerbijdrage 2021 was € 12.135.291. Deze inwonerbijdrage verandert gedurende het jaar niet. Bij het opstellen van de jaarrekening maken we een eindafrekening op basis van het aantal inwoners per 31 december 2021.

3. Paragrafen

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat dit jaarverslag de volgende vijf paragrafen:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing (inventarisatie weerstandcapaciteit, risico's en beleid),
- Financiering (treasurybeleid inclusief schatkistbankieren),
- Bedrijfsvoering (bedrijfsprocessen om de beleidsdoelstellingen te realiseren en de sturing en beheersing daarvan),
- Onderhoud kapitaalgoederen.
- Verbonden partijen (waar de GGD bestuurlijke invloed en financieel belang heeft),
- Overzicht kosten COVID-19.

3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is het vermogen van GGD NOG om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van de GGD in gevaar komt. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, d.w.z. de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten te dekken en
- alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

In het kader van de vernieuwing van het BBV is een uniforme basisset financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voorgeschreven. Voor GGD NOG zijn de onderstaande kengetallen van toepassing:

- Netto Schuldquote: de netto schuld gedeeld door de totale inkomsten,
- Solvabiliteit: eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen,
- Structurele exploitatieruimte: het structurele exploitatiesaldo in percentage van de totale baten.

Kengetal	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021
Netto schuldquote	-6,6%	-5,9%	-2,3%
Solvabiliteit	29,7%	46,2%	22,2%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,1%

De solvabiliteit daalt ten opzichte van zowel de begroting 2021 als de realisatie 2020. Dit is het gevolg van de bestrijding van COVID-19. Het balanstotaal, de basis van de solvabiliteit, is door de COVID-19-bestrijding ruim € 13,0 miljoen. Wat ruim hoger is dan het reguliere balanstotaal van € 5,0 miljoen. Door de start van de boostercampagne in december 2021 is de vordering op VWS voor de COVID-19 ruim € 2,0 miljoen. Daarnaast hebben we voorschotten van VWS ontvangen zodat we de crediteuren tijdig kunnen betalen. Wat we terugzien in het saldo bij schatkistbankieren van ruim € 8,6 miljoen. Dit is ruim € 6,0 miljoen hoger dan regulier. Tegenover deze vorderingen staan verplichtingen aan crediteuren en nog te betalen kosten voor de COVID-19 bestrijding van ruim € 8,0 miljoen. Ons balanstotaal is hiermee incidenteel ruim € 8,0 miljoen hoger is en daarmee daalt de solvabiliteit. Zonder deze post is de

solvabiliteit 60%. De lagere solvabiliteit is incidenteel.

3.1.1. Weerstandscapaciteit en risico's

Weerstandscapaciteit

Het algemeen bestuur heeft op 22 november 2018 de onderstaande risico's als belangrijkste risico's voor de GGD in het kader van het risicomanagement vastgesteld.

1. inhoudelijke risico's en risico's met betrekking tot opbrengsten:
   a. wijziging wetgeving
   b. uitbraak infectieziekte/tbc
   c. gemeenten laten taken niet door de GGD uitvoeren
   d. omzetdaling/minder opdrachten
   e. morele verplichting voor uitvoering van taken die niet kostendekkend zijn
2. risico's vanwege personele omstandigheden:
   a. ziekteverzuim boven 4%
   b. WW-verplichting
   c. arbeidsmarktkrapte/leeftijdsopbouw
3. risico's vanuit de bedrijfsvoering:
   a. begrotingsoverschrijding
   b. technologische ontwikkeling

Deze risico's zijn gekwantificeerd voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Voor de inwonerbijdrage Jeugdgezondheid worden de gemeenten geacht zelf een reserve aan te houden. Bij eventueel uittreden komt er een frictiebijdrage die de kosten voor de andere gemeenten dekt.

3.1.2. Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

Percentage weerstandscapaciteit in €

Berekening percentage weerstandscapaciteit	31-12-2021
Weerstandscapaciteit (materieel gezien)	1.618.000
Voorstel tot storting bij jaarrekening 2021	0
Stand weerstandsvermogen bij GGD na stortingsvoorstel	1.618.000
Weerstandsvermogen aan te houden bij de GGD per 31-12-2021	1.629.000
Percentage weerstandscapaciteit	99%

Benodigd weerstandsvermogen structurele exploitatierisico's

Omschrijving risico	in €
1 Inhoudelijke risico's en risico's m.b.t. opbrengsten	1.644.000
2 Risico's vanwege personele omstandigheden	2.392.000
3 Risico's vanuit de bedrijfsvoering	806.000
Totaal risico	4.842.000
Kans dat risico's zich gelijk voordoen	50%
Totaal risico GGD NOG	2.421.000
Af post onvoorzien in exploitatie (4 jaar)	792.000
Aan te houden weerstandsvermogen	1.629.000

Het percentage weerstandscapaciteit is 99%. In euro's is het weerstandsvermogen € 11.000 te laag. Wij stellen voor om geen dotatie aan de algemene reserve te doen.

3.2. Financiering

Inleiding

Deze paragraaf omvat de verantwoording voor het gevoerde beheer van de financieringsportefeuille.
Het algemeen bestuur heeft een Treasurystatuut vastgesteld waarin de volgende uitgangspunten zijn vastgelegd:

- zoveel mogelijk interne financiering,
- een risicomijdende gedragslijn.

3.2.1. Renteresultaten

De GGD heeft de overtollige kasmiddelen belegd bij de rijksoverheid (zie jaarrekening paragraaf Schatkistbankieren).

3.2.2. Kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van de GGD betreffen verbouwing van de hoofdlocatie, medische apparatuur, kantoorinventaris, ICT en telefonieproducten.
Per 31-12-2021 is de boekwaarde van kapitaalgoederen afgerond op € 0,7 miljoen. De GGD heeft in 2021 € 54.000 geïnvesteerd. Het betreft voornamelijk investeringen in audiometers en ICT-middelen. Door de bestrijding van COVID-19 heeft GGD NOG veel extra personeel ingezet. Deze medewerkers hebben laptops, telefoons, bureaustoelen etc. nodig. Omdat we niet weten hoelang deze extra medewerkers nodig zijn hebben we deze middelen geleased of gehuurd. De reguliere vervanging van middelen wordt eveneens geleased of gehuurd. Hierdoor daalt de boekwaarde ten opzichte van 2020.

3.3. Bedrijfsvoering

Hoofdlijnen

Het afgelopen jaar is de bedrijfsvoering druk geweest in het ondersteunen van de reguliere en de COVID-19-crisis en projectorganisatie. In die periode is de omvang van de organisatie een aantal keren op- en afgeschaald in personeel. Dit betekende ook dat andere zaken in omvang groot zijn gebleven t.o.v. de normale reguliere organisatie.
Ter illustratie een paar kengetallen:

- Normaal 5 kantoorlocaties, nu 7 kantoorlocaties en diverse test- en vaccinatielocaties;
- Van 270 werkplekken naar gemiddeld 700 werkplekken;
- Van 2.048 facturen in 2019 naar 4.283 facturen in 2020 naar 8.500 facturen in 2021.

Wederom een intensief en complex jaar voor de bedrijfsvoering. Om dit uit te kunnen voeren zijn in alle teams tijdelijk extra medewerkers ingehuurd.
Deze opschaling gaat in 2022 verder met o.a. het realiseren van BCO, test- en vaccinatielocaties met bijbehorende zaken als bemensing, werkplekken en middelen.
De kosten hiervoor worden volledig gedekt door de COVID-19 gelden.

Naast de ondersteuning richting de COVID-19-uitvoeringsorganisatie, hebben we net als 2020 ook onze normale bedrijfsvoering verder vormgegeven, ontwikkeld en op de kaart gezet.
Er zijn acties op o.a. de volgende onderwerpen:

- Verdere invulling van een plaats-onafhankelijke en digitale werkplek.
- Naast het in verbinding blijven ook speciale aandacht voor het welzijn onze medewerkers in een digitale wereld.
- Integrale advisering en ondersteuning.
- Het opzetten van projectmanagement en verder inrichten van projectmatig en resultaatgericht werken.
- Het verder ontwikkelen van management- en sturingsinformatie.
- Het verder lean inrichten van processen.
- Het afronden van de takendiscussie met onze stakeholders.
- Het ontwikkelen van een strategische visie.
- Een start maken met het richten en inrichten van een vraaggerichte organisatie. Hierbij speciale aandacht hebbend voor de gemaakte afspraken binnen de takendiscussie. Kortom een organisatie-inrichting die toegerust is op de toekomst.

Gegevensbescherming en informatieveiligheid

In de landelijke media is uitgebreid aandacht besteed aan de datadiefstal uit de IT-coronasystemen van de GGD'en begin 2021. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is in februari 2021 een onderzoek gestart bij GGD GHOR Nederland en twee GGD'en. Na de datadiefstal hebben de 25 GGD'en en GGD GHOR Nederland gewerkt aan verbetermaatregelen en aan een gezamenlijke lijn om verwijderings- en inzageverzoeken af te handelen. GGD NOG heeft in 2021 ongeveer 250 AVG-verzoeken afgehandeld. Op 8 november 2021 heeft de AP haar bevindingen gepresenteerd en noodzakelijke maatregelen aangegeven.

De datadiefstal vormde een flinke impuls voor verbetering van de dataveiligheid bij GGD'en. GGD NOG heeft – samen met de partners in Het Servicecentrum – KPMG opdracht gegeven voor een onderzoek naar de volwassenheid van de informatieveiligheid. Het onderzoek moet leiden tot inzicht in het applicatielandschap van de GGD en een Security scan (NEN 7510 gap analyse). KPMG presenteert in februari 2022 de resultaten en een actieplan. In de zogenoemde Takendiscussie heeft het algemeen bestuur van de GGD middelen beschikbaar gesteld voor de invulling van functies voor gegevensbescherming en informatieveiligheid, zodat GGD NOG kan voldoen aan de wet- en regelgeving.

GGD NOG heeft in het najaar 2021 voor alle medewerkers de mogelijkheid veilig mailen ingevoerd. Ook is een awareness-campagne informatieveiligheid gestart, o.a. met e-learning voor de medewerkers. In 2021 zijn 3 DPIA's (effectbeoordelingen gegevensbescherming) uitgevoerd: voor de werkprocessen bij de teams Seksuele gezondheid, Jeugdgezondheid en Tuberculosebestrijding.

3.3.1. Kwaliteitszorg

HKZ certificaat

In september 2021 heeft een externe audit plaatsgevonden door Lloyd's waarin is vastgesteld dat het managementsysteem van GGD Noord- en Oost-Gelderland, met uitzondering van de geconstateerde

minor Non Confirmaties (NC), voldoet aan de eisen uit de HKZ Publieke Gezondheid (2015), zoals uitgevoerd conform het auditplan.
Er zijn drie nieuwe minor Non Confirmaties (NC) geconstateerd:
GGD NOG heeft acties uitgezet om de minor NC's op te lossen. Op 10 maart 2022 vindt de opvolging van de minor NC's plaats.

Interne audits

Jaarlijks moet een plan voor interne audits worden opgesteld. De audits worden sinds 2020 weer meer planmatig uitgevoerd. Het MT heeft ingestemd met de te auditen processen en dat deze eens per 2 jaar worden geaudit. In 2021 zijn de volgende processen geaudit:

- Financieel proces COVID-19
- Rijksvaccinatieproces

De teams bespreken de aanbevelingen die uit de audits naar voren komen met hun team en passen waar nodig werkinstructies of procesbeschrijvingen aan

Klachten van cliënten

Als zorgaanbieder beschikt de GGD over een externe klachtenfunctionaris van Adviespunt Zorgbelang. Een onafhankelijke klachtenfunctionaris voor de afhandeling van klachten over verleende zorg is verplicht op basis van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg. De klachtenfunctionaris behandelt ook klachten over de GGD als overheid, waarvan de afhandeling is geregeld in de Algemene wet bestuursrecht. In 2021 kwamen in totaal 310 klachten binnen van 304 cliënten. Het grootste gedeelte (295) ging om de COVID-19, GHOR, helpdesk landelijk telefoonnummer. Er waren klachten over de coronatesten, testuitslagen, bron- en contactonderzoek, vaccinaties, registraties, AVG en vaccinatielocaties. Daarnaast had een deel van de klachten te maken met GGD
Deze klachten zijn door een (praktische) oplossing of bemiddeling afgehandeld. Cliënten hebben in 2021 geen klachten voorgelegd aan de Geschillencommissie publieke gezondheid of de Nationale ombudsman

VIM (Veilig Incident Melden)

In 2020 is de commissie VIM (Veilig Incidenten Melden) weer nieuw leven ingeblazen. De samenstelling is uitgebreid en aangepast, opdat er een betere afspiegeling van de organisatie resulteert. De meldingen bij deze commissie worden besproken binnen de commissie en vervolgens met het betreffende team. Indien gewenst, vinden corrigerende maatregelen plaats. In 2020 zijn er 100 VIM-meldingen gedaan waarvan 74 betrekking hadden op COVID-19.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt normaliter verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid rondom het beheer van de gebouwen etc. De GGD NOG heeft geen gebouwen in eigendom.

3.5. Verbonden partijen

De GGD kent geen verbonden partijen in formele zin.

3.6. COVID-19

	Kostensoort	Meerkosten 2021
Blok 1	**Bron- en contact onderzoek**	**13.975**
Blok 2	**Bemonstering**	**17.981**
Blok 3	**Covid-19 Vaccinatie**	**26.080**
Blok 4	**Overige Meerkosten**	
	Infectieziektebestrijding (IZB)	691
	Tuberculosebestrijding (TBC)	
	Medische Milieukunde (MMK)	
	Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	
	Seksuele Gezondheid (inclusief SOA poli)	
	Reizigerszorg	
	Gezondheidsbevordering (GB)	
	Algemene Gezondheidszorg (AGZ)	
	Jeugdgezondheidszorg (JGZ), incl.	1.065
	Openbare GGZ / Sociaal medische advisering	
	Veilig Thuis	
	Forensische Zorg (For)	
	Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	
	Overig	27
	Ondersteuning	13.844
	Subtotaal	**15.627**
Blok 5	Infectieziektebestrijding (IZB)	
	Tuberculosebestrijding (TBC)	
	Medische Milieukunde (MMK)	
	Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	
	Seksuele Gezondheid (inclusief SOA poli)	
	Reizigerszorg	
	Gezondheidsbevordering (GB)	
	Algemene Gezondheidszorg (AGZ)	
	Jeugdgezondheidszorg (JGZ), incl.	
	Openbare GGZ / Sociaal medische advisering	
	Veilig Thuis	
	Forensische Zorg (For)	
	Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	
	Overig	104
	Ondersteuning	
	Subtotaal	**104**
Blok 5	**Laboratoriumkosten**	
	Totaal meerkosten 2021	**73.767**

Toelichting kosten COVID-19

De bovenstaande indeling is conform de indeling zoals die is afgesproken in het vastgestelde controleprotocol. Dit is een landelijke indeling.

De kosten in voor bron- en contactonderzoek (BCO) betreffen voornamelijk inhuurkosten die zijn gemaakt om dagelijks bron- en contactonderzoeken uit te voeren. Onder bemonstering vallen alle personele kosten die er zijn om bij de testlocatie met verschillende teststraten operationeel te houden. Het gaat hier niet om de locatiekosten en materiaalkosten. Die kosten vallen onder de overhead (ondersteuning).

Vaccinatiekosten betreft inhuurkosten voor het zetten van de vaccinatie, inhuurkosten voor de observatie na de vaccinatie en het inhuur voor het controleren en registreren van de gegevens.

De kosten voor Infectieziektebestrijding zijn voornamelijk de kosten voor informeren en adviseren van de inwoners.

Naast genoemde locatiekosten en materiaalkosten vallen onder de kosten voor Ondersteuning ook de kosten van projectleiders, huur extra pand voor BCO, koerierskosten, beveiliging en extra personeel voor ondersteunende afdelingen.

Alle kosten die bij Jeugdgezondheidszorg worden benoemd hebben deels te maken met achterstanden die ingehaald zijn bij de Jeugdgezondheidszorg en deels met het anders uitvoeren van het Rijksvaccinatieprogramma aangezien de massavaccinatie vanaf maart stil is gelegd.

In blok 4 wordt de omzetderving gepresenteerd. De omzetderving kan ook in rekening worden gebracht bij het rijk. Voorwaarde is wel dat naast omzetderving ook de minderkosten worden meegenomen zoals minder personele kosten en inkoop vaccinaties. Deze kosten zijn in mindering gebracht op de omzetderving. Er is sprake van omzetderving bij Reizigers, THZ, medische arrestanten zorg en Doetichemstudie (staat onder overig).

Deel 2: Jaarrekening

4. Jaarrekening

4.1. Balans per 31 december 2021

X € 1.000

ACTIVA	Balans per 31 december 2021	2020
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut	671	900
Financiële vaste activa		
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	59	62
Totaal vaste activa	**730**	**962**
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
Gereed product en handelsgoederen	41	45
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
a. Vorderingen op openbare lichamen	516	393
b. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.614	4.324
c. Overige vorderingen	164	85
Totaal Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.294	4.802
Liquide middelen		
Banken	211	218
Kassen	0	0
Totaal Liquide middelen	211	218
Overlopende activa		
a. Van overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.	85	9
b. Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	2.777	3.970
Totaal Overlopende activa	2.862	3.979
Totaal vlottende activa	**12.408**	**9.044**
TOTAAL GENERAAL	**13.138**	**10.006**

X € 1.000

PASSIVA	Balans per 31 december 2021	2020
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
a. Algemene reserve	1.618	1.618
b. Bestemmingsreserves	1.217	1.189
c. Gerealiseerd resultaat	77	69
Totaal Eigen vermogen	2.912	2.876
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	324	155
Totaal vaste passiva	**3.236**	**3.031**
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige schulden	6.233	3.786
Overlopende passiva		
Van overheidslichamen ontvangen voorschotbijdragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van volgende begrotingsjaren.	507	460
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen.	2.957	2.481
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	205	248
Totaal Overlopende passiva	3.669	3.189
Totaal vlottende passiva	**9.902**	**6.975**
TOTAAL GENERAAL	**13.138**	**10.006**

4.2. Overzicht van baten en lasten 2021 GGD NOG

X € 1.000

Rekening van baten en lasten	Programma-begroting 2021	4e begrotings-wijziging 2021	Rekening 2021	Afwijking
GGD Noord- en Oost Gelderland				
Baten	19.704	87.538	93.250	5.712
Lasten	19.822	87.510	93.145	5.635
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**- 118**	**28**	**105**	**77**
Dotatie reserve	23	28	28	0
Onttrekking reserve	141	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**0**	**0**	**77**	**77**

Toelichting baten en lasten 2021 GGD NOG

Door de inzet van GGD NOG op de bestrijding van het COVID-19-virus stijgen zowel de baten als de lasten. Het volume is bijna vier keer de oorspronkelijke begroting. Doordat het ministerie van VWS alle kosten vergoedt die verband houden met de bestrijding van het COVID-19-virus heeft dit geen invloed op ons gerealiseerde resultaat. De stijging ten opzichte van de 4e begrotingswijzing is het gevolg van de inzet van GGD NOG bij de boostercampagne die in december 2021 van start is gegaan

Het gerealiseerde saldo van GGD NOG is € 77.000 hoger dan de 4e begrotingswijziging 2021. Dit betreft hogere baten COA door een andere afrekensystematiek.

4.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. In de Financiële verordening GGD NOG zijn nadere kaders opgenomen voor de waardering en afschrijving van vaste activa.

4.3.1. Toerekening baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.
Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.
Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

4.3.2. Waardering balansposten

Alle balansposten zijn opgenomen tegen nominale waarde tenzij anders is aangegeven.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. Eventuele van derden verkregen specifieke bijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

De materiële vaste activa met economisch nut worden afgeschreven in:

- 10 jaar: meubilair, kantoorinventaris, archiefstellingen, kasten, witgoed, keukenapparatuur;
- 5 jaar: specifieke softwarepakketten;
- 4 jaar: automatiseringsapparatuur zoals printers, pc's, ICT-apparatuur, (behalve mobiele apparatuur) netwerkvoorzieningen;
- 3 jaar: mobiele automatiseringsapparatuur zoals laptops, telefoonapparatuur en –voorzieningen.

Voor investeringen in gehuurde gebouwen, waarbij de investeringen een sterke relatie hebben met het gebouw, gelden afschrijvingstermijnen die niet langer zijn dan de resterende looptijd van het huurcontract. Kapitaallasten (rente en afschrijving) worden berekend vanaf het halfjaar volgend op de aanschaf van de activa.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Op waarborgsommen wordt niet afgeschreven.

Voorraden
De voorraden vaccins worden gewaardeerd tegen de laatste inkoopprijs van het betreffende jaar ofwel verkrijgingsprijs.

Debiteuren en Overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

4.4. Toelichting op de balans per 31 december 2021

4.4.1. Vaste Activa

Toelichting Materiële Vaste Activa

X € 1.000

Materiële vaste activa	Gebouwen	Auto-matisering	Apparaten	Inventaris	Totaal 2021	Totaal 2020
Aanschafwaarde primo	864	821	227	412	2.324	2.441
Investeringen	11	16	19	7	53	39
Desinvesteringen					0	-156
Aanschafwaarde ultimo	**875**	**837**	**246**	**419**	**2.377**	**2.324**
Afschrijvingen primo	-439	-611	-177	-196	-1.423	-1.272
Jaarlijkse afschrijving	-87	-141	-14	-41	-283	-308
Inhaalafschrijving					0	0
Desinvesteringen						156
Afschrijving ultimo	**-526**	**-752**	**-191**	**-237**	**-1.706**	**-1.424**
Boekwaarde primo	**425**	**209**	**50**	**216**	**900**	**1.169**
Boekwaarde ultimo	**349**	**84**	**55**	**182**	**671**	**900**

Per 31-12-2021 is de boekwaarde van kapitaalgoederen afgerond € 671.000. De GGD heeft in 2021 € 53.000 geïnvesteerd. Het betreft vooral investeringen in audiometers en ICT middelen.

Toelichting Financiële Vaste Activa

De financiële vaste activa betreft betaalde waarborgsommen voor sleutels en huur van panden.

4.4.2. Vlottende Activa

Toelichting Voorraden

De boekwaarde van de voorraden betreft de per 31 december aanwezige voorraad vaccins:

X € 1.000

Voorraden	Stand ultimo 2021	Stand ultimo 2020
Voorraad vaccins	40	44
Voorraad VVV-bonnen	1	1
Totaal voorraad	**41**	**45**

Toelichting liquide middelen

Betreft het saldo per 31 december 2021.

X € 1.000

Liquide middelen	Stand ultimo 2021	Stand ultimo 2020
Bank Nederlandse gemeenten	198	200
Rabobank	13	20
Kassen	0	0
Totaal voorraad	**211**	**220**

Toelichting uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

X € 1.000

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Stand ultimo 2021	Stand ultimo 2020
Vorderingen op openbare lichamen	526	395
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	8.614	4.324
Overige vorderingen	164	85
Voorziening overige vorderingen	-10	-2
Totaal kortlopende vorderingen	**9.294**	**4.802**

Toelichtingen Overlopende Activa

X € 1.000

Overlopende activa	Stand primo 2021	Mutatie bij	Mutatie af	Stand ultimo 2021
Van overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel				
Subsidie		35		35
ECA Brummen	6		-6	0
Overige subsidies	0	50		50
Totaal overlopende activa met een bepaald bestedingsdoel	**6**	**85**	**-6**	**85**

X € 1.000

Overlopende activa	Stand ultimo 2021	Stand ultimo 2020
Totaal overlopende activa met een bepaald bestedingsdoel	**85**	**6**
Nog te ontvangen bedragen	77	62
Nog te ontvangen PGV/COA	74	54
Nog te factureren Forensisch	59	17
Nog te factureren Technische Hygiëne zorg	71	24
Nog te ontvangen afrekening 2021 Min VWS COVID-19	2.045	0
Nog te ontvangen RIVM COVID-19	0	3.540
Overige overlopende activa overheidslichamen	81	14
Vooruit betaalde kosten	370	262
Totaal overige overlopende activa	**2.777**	**3.973**
Totaal overlopende activa	**2.862**	**3.979**

4.4.3. Vaste Passiva

Toelichting Eigen Vermogen

X € 1.000

Eigen vermogen	Saldo primo	Toevoeging	Onttrekking	Totaal saldo 2021
Algemene reserve	1.618			1.618
Gerealiseerd resultaat	69	77	-69	77
Reserve Personele lasten	532	0		532
Reserve Volwassen en Ouderenmonitor	0	28	0	28
Reserve Frictiebijdrage Apeldoorn	657			657
Saldo ultimo	**2.876**	**105**	**-69**	**2.912**

De algemene reserve vormt de weerstandscapaciteit van de GGD. De weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden waarover de GGD beschikt om risico's af te dekken. De risico's zijn niet begroot, niet voorzienbaar, onverwachts en substantieel.
Om te bepalen welke omvang de algemene reserve moet hebben om als organisatie voldoende weerstandscapaciteit te hebben, verwijzen wij naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag 2021.

Het gerealiseerd resultaat 2020 van totaal € 69.000 is conform het bestuursbesluit aan de deelnemende gemeenten terugbetaald.

GGD NOG heeft per 31 december 2021 de volgende bestemmingsreserves:

- Personele lasten;
  De bestemmingsreserve personele lasten is gevormd voor de feitelijke verplichting van verlofdagen per einde van het jaar.
- Volwassen en Oudermonitor;
  De volwassen en ouderen monitor neemt de GGD eens in de 4 jaar af. In 2021 is aan deze reserve € 28.000 toegevoegd.
- Frictiebijdrage Apeldoorn;
  De gemeente Apeldoorn heeft de GGD een frictievergoeding betaald van € 1.203.000 voor de bij de GGD ontstane kosten als gevolg van het uitnemen van de Jeugdgezondheid. De frictievergoeding heeft betrekking op de periode 2017 – 2021. Doordat GGD NOG zich volledig heeft ingezet op de bestrijding van het COVID-19-virus zijn de acties waarvoor de frictiebijdrage bestemd zijn niet uitgevoerd. Hierdoor is er geen onttrekking aan de reserve in 2021. Het algemeen bestuur van GGD NOG heeft in de vergadering van 18 november 2021 besloten dat de frictiebijdrage ingezet wordt voor het programma GGD NOG Robuust.

Het resultaat uit het vorige boekjaar is als volgt bestemd:
X € 1.000

Gerealiseerd resultaat	Resultaat 2020
Uitgekeerd aan gemeenten	69
Totaal	**69**

Het saldo van de rekening van baten en lasten 2021 bedraagt positief € 77.000. Het algemeen bestuur neemt een besluit hoe het resultaat wordt bestemd.

4.4.4. Voorzieningen

Toelichting Voorzieningen

X € 1.000

Voorzieningen	Werkloosheid wet	Boventallig personeel	Totaal saldo 2021
Saldo primo	41	115	156
Toevoeging	274	40	314
Onttrekking	-37	-100	-136
Vrijval	-10	0	-10
Totaal	**268**	**55**	**324**

De voorziening WW bestaat uit de WW-aanspraken van (tijdelijk) personeel in dienst van de GGD. Voor het afdekken van de risico's van de salarislasten welke niet direct of indirect toegerekend kunnen worden aan onze producten en programma's, is de voorziening boventallig personeel gevormd.

4.4.5. Overlopende Passiva

Toelichting Overlopende Passiva

X € 1.000

Overlopende passiva	Stand ultimo 2021	Stand ultimo 2020
Totaal overlopende passiva met een bepaald bestedingsdoel	**507**	**460**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen		
Huisvestingskosten	66	18
Nog te betalen personeel / inhuur derden / deskundigen	589	322
Advieskosten & automatisering	0	42
SOA / MMK / TBC	24	60
Opleiding AIOS	149	146
Overig nog te betalen kosten	36	80
Nog te betalen overige personeelslasten	2.028	1.756
Belastingen	65	58
	2.957	**2.482**
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		
Jong Leren Eten	25	80
Verward gedrag	61	76
Regionale kenniswerkplaats jeugd NV	119	92
Totaal overige overlopende activa	**205**	**248**
Totaal vlottende schulden	**3.669**	**3.189**

X € 1.000

Omschrijving	Stand primo 2021	Mutatie bij	Mutatie af	Stand ultimo 2021
Van overheidslichamen ontvangen voorschotbijdragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van volgende begrotingsjaren				
Bijdrage soa	349	0	-170	179
De pas er in	0	42	0	42
Vooruit ontvangen SOA PrEP	37	115	-98	53
Maatwerk Jeugd	25	67	-25	67
Samen in beweging bewoners	25	150	-92	83
Overige bijdragen van overheidslichamen	24	103	-44	84
Totaal overlopende passiva met een bepaald bestedingsdoel	**460**	**477**	**-429**	**508**

4.5. Overzicht baten en lasten per programma

X € 1.000

Rekening van baten en lasten per programma	Programma-begroting 2021	4e begrotings-wijziging 2021	Rekening 2021	Afwijking
Jeugdgezondheid				
Baten	1.000	1.345	1.343	-2
Lasten	5.094	6.437	6.450	13
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-4.094**	**-5.092**	**-5.107**	**-15**
Dotatie reserve	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.094**	**5.092**	**-5.107**	**-15**
Algemene Gezondheid				
Baten	5.917	73.355	79.078	5.723
Lasten	7.369	57.799	65.487	7.688
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.452**	**15.556**	**13.591**	**-1.965**
Dotatie reserve	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.452**	**15.556**	**13.591**	**-1.965**
Kennis & Expertise				
Baten	268	652	625	-27
Lasten	1.713	1.993	1.977	-16
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.445**	**-1.341**	**-1.352**	**-11**
Dotatie reserve	23	28	28	0
Mutatie reserve	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.468**	**-1.369**	**-1.380**	**-11**
Overhead				
Baten	22	51	33	-18
Lasten	5.288	21.265	19.208	-2.057
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-5.266**	**-21.214**	**-19.175**	**2.039**
Dotatie reserve	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-5.266**	**-21.214**	**-19.175**	**-2.039**
Inwonerbijdrage en organisatie-projecten				
Baten	12.497	12.135	12.171	36
Lasten	358	16	23	7
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**12.139**	**12.119**	**12.146**	**29**
Dotatie reserve	0	0	0	0
Onttrekking reserve	141	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**12.280**	**12.119**	**12.148**	**29**

Toelichting begrotingsrechtmatigheid

De lasten bij het programma Algemene Gezondheid zijn ruim € 7,7 miljoen hoger dan bij de 4e begrotingswijziging 2021. De hogere lasten worden veroorzaakt door testen en vaccineren voor de bestrijding van COVID-19. Deze lasten worden volledig vergoed door VWS. De lasten bij het programma Overhead stijgen met ruim € 0,8 miljoen.

4.6. Overzicht taakvelden

Het BBV schrijft voor dat de GGD een overzicht in de jaarrekening opneemt met een verdeling van de baten, lasten en het saldo per taakveld. De taakvelden zijn door de rijksoverheid gedefinieerd. Onderstaand het overzicht met de verdeling naar taakvelden over 2021.

In € 1.000

Taakveld IV3		Baten	Lasten	Saldo
0.	Bestuur en ondersteuning			
0.4	Overhead	19.310	19.161	149
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	0	28	-28
0.11	Resultaat van rekening van baten en lasten			77
1.	Veiligheid			
1.1	Crisisbeheersing/brandweer	342	334	8
7.	Volksgezondheid en Milieu			
7.1	Volksgezondheid	73.037	73.030	7
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	559	469	90

4.7. Incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de incidentele baten en lasten opgenomen.
Incidentele baten of lasten onder € 25.000 zijn niet opgenomen in het overzicht.
X € 1.000

Incidentele baten en lasten	Programma	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
Lasten				
Kosten afkoop personeel	Overhead	0	43	43
Dotatie voorziening WW	Overhead	40	211	171
Scholingkosten niet ingezet ivm Covid-19	Overhead	280	69	-211
Hogere kosten HSC	Overhead	662	707	45
Tolkkosten COA	JG	213	177	-36
Covid-19	Alle programma's	16.700	73.767	57.067
Totale incidentele lasten		**17.895**	**74.974**	**57.079**
Baten				
Opbrengst RIVM RVP 2020	JG	0	26	26
Covid-19	Alle programma's	16.700	73.767	57.067
Totale incidentele baten		**16.700**	**73.793**	**57.093**

Het incidentele resultaat is € 14.000. Dit is verrekend met de vergoeding die de GGD ontvangt van VWS voor de bestrijding van COVID-19.

4.8. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen neemt GGD NOG in de jaarrekening op als de financiële verplichting € 214.000 overschrijdt.

De GGD is eigenrisicodrager voor wachtgeld- en werkloosheidsuitkering. Wanneer voormalig personeel dat is afgekeurd, bij herkeuringen weer (gedeeltelijk) arbeidsgeschikt wordt verklaard, dient de GGD alsnog voor de lasten van wachtgeld- of werkloosheidsuitkering te betalen. Er kunnen daardoor altijd weer nieuwe verplichtingen ontstaan. Voor de bekende gevallen is een voorziening gevormd.

In oktober 2020 heeft de GGD een overeenkomst telefoon- en datadiensten voor twee jaar gesloten met Vodafone. De jaarlijkse lasten die voortvloeien uit deze overeenkomst waren ruim € 246.000 in 2021.

Voor de locatie in Warnsveld is vanaf 1 oktober 2015 een contractuele verplichting aangegaan van € 195.000 per jaar met de gemeente Zutphen voor de huurperiode van 5 jaar. Deze overeenkomst wordt stilzwijgend verlengd voor een periode van 5 jaar, eindigend op 25 september 2025. Vervolgens kan deze overeenkomst telkens met 1 jaar verlengd worden.

5. WNT-verantwoording 2021

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De WNT is van toepassing op GGD Noord- en Oost-Gelderland.
Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor GGD Noord- en Oost-Gelderland is € 201.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang van het dienstverband. De functie van lid van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur én van voorzitter van het dagelijks en het algemeen bestuur van de GGD zijn onbezoldigd.

5.1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x €	Mw. J.J. Baardman
Functie	Directeur
Duur dienstverband in 2021	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	echte
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.
Individueel WNT-maximum	209.000
Bezoldiging	
Beloning	118.644
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn	21.820
Subtotaal	*140.464*
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	
Totaal bezoldiging	**140.464**
Gegevens 2020	
Duur dienstverband in 2020	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2020 (in fte)	1,0
Bezoldiging 2020	
Beloning	114.751
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn	20.358
Totaal bezoldiging 2020	**135.109**
Individueel WNT-maximum 2020	201.000

Overige leidinggevende topfunctionarissen

In het kader van de WNT vallen ook de leden van het dagelijks en algemeen bestuur onder de definitie van topfunctionaris. Aangezien alle bestuursleden onbezoldigd bij de GGD werken, volgen hieronder de termijnen waarin de bestuursleden in 2021 zitting hebben gehad in het algemeen/ dagelijks bestuur.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Er zijn geen overige functionarissen die in 2021 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2021 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Gemeente	Bestuurslid	Duur dienstverband in 2021	Algemeen Bestuur	Dagelijks Bestuur
Aalten	J Wikkerink	1/1 - 31/12	X	X
Apeldoorn	D.H. Cziesso	1/1 - 31/12	X	X
Berkelland	M.H.H. van Haaren G ter Denge	1/1 - 7/4 8/4 – 31/12	X X	
Bronckhorst	E. Blaauw	1/1 - 31/12	X	
Brummen	I. Timmer	1/1 – -31/12	X	
Doetinchem	J. Huizinga	1/1 – 31/12	X	X
Elburg	W. Krooneman	1/1 - 31/12	X	X
Epe	C.M. de Waard-Oudesluijs	1/1 – 31/12	X	X
Ermelo	H. de Haan	1/1 – 31/12	X	
Harderwijk	M. Companjen	1/1 – 31/12	X	X
Hattem	M. Hospers	1/1 – 31/12	X	
Heerde	H.J. Berkhoff S. Nienhuis	1/1 - 7/4 8/4 – 31/12	X X	
Lochem	H. van Zeijts	1/1 – 31/12	X	
Montferland	G.J.M. Mijnen	1/1 – 31/12	X	
Nunspeet	P. Teeninga	1/1 - 31/12	X	
Oldebroek	E.G. Vos-van de Weg	1/1 – 31/12	X	
Oost-Gelre	J. Hoenderboom	1/1 – 31/12	X	
Oude IJsselstreek	M.A. Overduin-Biesma	1/1 – 12/12	X	
Putten	P. Koops	1/1 – 31/12	X	
Voorst	W. Vrijhoef	1/1 – 31/12	X	
Winterswijk	E.S.F. Schepers-Janssen	1/1 - 31/12	X	
Zutphen	M. ten Broeke	1/1 – 31/12	X	
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	M. Besselink	1/1 – 31/12		X

6. Schatkistbankieren

De Wet schatkistbankieren schrijft voor dat decentrale overheden, waaronder ook de GGD NOG valt, al hun overtollige liquide middelen en beleggingen aanhouden bij het Ministerie van Financiën. In 2021 is een drempelbedrag schatkistbankieren gehanteerd van € 1.000.000. Er zijn geen overschrijdingen geweest in 2021.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	250	250	1000	1000

		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	242	210	223	231
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	8	40	777	769
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag

		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	19.822			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	19.822			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €1000.000	Drempelbedrag	250	250	1.000	1.000

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	21.819	19.104	20.517	21.286
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	242	210	223	231

7. Controleverklaring

(van de onafhankelijke accountant - volgt)

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland te Warnsveld gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het door het Algemeen Bestuur van gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland vastgestelde normenkader 2021 op datum 19 november 2020.

De jaarrekening bestaat uit:
1. het overzicht van baten en lasten over 2021;
2. de balans per 31 december 2021;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld;
5. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenschappelijke regeling op 19 november 2020 (inclusief normenkader) en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk
Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem
t 0314 36 91 11
Mercurion 3
6903 PX Zevenaar
t 0316 34 18 48
Postbus 595
7000 AN Doetinchem
kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 931.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2021.
Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de Algemeen Bestuur overeengekomen dat wij aan de Algemeen Bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 10.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordeningen, zoals opgenomen in normenkader 2021.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk
Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem
t 0314 36 91 11
Mercurion 3
6903 PX Zevenaar
t 0316 34 18 48
Postbus 595
7000 AN Doetinchem
kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Voor een overzicht van onze verantwoordelijkheden inzake de controle van de jaarrekening verwijzen wij naar de website van de NBA www.nba.nl.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 18 maart 2022

Stolwijk Kelderman

R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Lid van: stolwijk kennisnetwerk
Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem
t 0314 36 91 11
Mercurion 3
6903 PX Zevenaar
t 0316 34 18 48
Postbus 595
7000 AN Doetinchem
kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928

8. Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht afrekening Meldpunt Maatschappelijke Zorg

Omschrijving	Beschikking 2021			Realisatie 2021		
	uren	tarief in €	bedrag in €	uren	tarief in €	bedrag in €
Coördinator	1.365	99,35	135.613	1.365	91,35	135.613
Projectondersteuning	1.350	60,76	82.026	1.350	55,87	82.026
Totaal coördinatie	**2.715**		**217.639**	**2.715**		**217.639**
Totaal Bemoeizorg (Incl. € 7.330 uitbreiding)	**3.000**		**259.779**	**3.000**		**259.779**
Verpleegkundige spreekuur dak- en thuislozen	**60**	**75,96**	**4.558**	**60**	**75,96**	**4.558**
Centrale Toegang						
Projectcoördinatie	3.365	84,15	283.165	3.365	84,15	283.165
Psychiater			0	0		0
Beroep en bezwaar			0			0
Zorgmonitor			10.000			10.000
Totaal centrale toegang	**3.400**		**293.165**	**3.400**		**293.165**
Totaal generaal	**9.140**		**775.141**	**9.140**		**775.141**

Dekking kosten Meldpunt Maatschappelijke Zorg

Omschrijving	Beschikking 2021		Realisatie 2021
Budget Noord Veluwse gemeenten	775.142		775.141
Totaal Inkomsten	**775.142**		**775.141**

Bijlage 2: Afrekening subsidieverlening Zutphen MZ

Omschrijving	Uren	Tarief in €	Bedrag in €
Subsidie Backoffice Multi probleemsituaties/vangnet Zutphen 2020			
Inzet verpleegkundige	800	81,42	65.136
Inzet adm. medewerker	100	58,79	5.879
Afronding			
Totaal toegekende subsidie	**900**		**71.015**
Kosten Backoffice Multi probleemsituaties/vangnet Zutphen 2020			
Inzet verpleegkundige	800	84,15	67.320
Inzet adm. medewerker	100	60,76	6.076
Totaal gerealiseerde kosten	**900**		**73.396**
Afrekening subsidie			
Ontvangen voorschot			71.015
Kosten			73.396
Afrekening			**-2.382**

Bijlage 3: Afrekening algemene Inwonerbijdrage

Begrote Inwonerbijdrage per gemeente 2021

Gemeente	Aantal inwoners 30-12-2019 incl Apeldoorn	Aantal inwoners 30-12-2019 excl Apeldoorn	Begroting 2021 Publieke Gezondheid in €	Begroting 2021 Jeugd Gezondheid in €	Begroting 2021 Totaal in €
Aalten	27.117	27.117	219.522	222.353	441.875
Berkelland	43.748	43.748	354.156	358.724	712.880
Bronckhorst	36.052	36.052	291.854	295.618	587.472
Doetinchem	58.009	58.009	469.604	475.661	945.265
Montferland	36.009	36.009	291.506	295.266	586.772
Oost Gelre	29.623	29.623	239.809	242.902	482.711
Oude IJsselstreek	39.392	39.392	318.893	323.006	641.898
Winterswijk	28.865	28.865	233.673	236.687	470.359
Regio Achterhoek	**298.815**	**298.815**	**2.419.016**	**2.450.217**	**4.869.232**
Apeldoorn	163.829	0	1.326.255	0	1.326.255
Brummen	20.756	20.756	168.027	170.195	338.222
Epe	33.186	33.186	268.653	272.118	540.771
Hattem	12.213	12.213	98.869	100.144	199.013
Korting Hattem			0	-3.493	-3.493
Heerde	18.587	18.587	150.469	152.409	302.878
Lochem	33.730	33.730	273.057	276.578	549.635
Voorst	24.546	24.546	198.709	201.272	399.981
Korting Voorst			0	-7.005	-7.005
Zutphen	47.942	47.942	388.108	393.114	781.222
Regio Midden IJssel / Oost Veluwe	**354.789**	**190.960**	**2.872.146**	**1.555.331**	**4.427.478**
Elburg	23.161	23.161	187.497	189.915	377.412
Ermelo	27.005	27.005	218.615	221.435	440.050
Harderwijk	48.429	48.429	392.050	397.107	789.157
Nunspeet	27.845	27.845	225.415	228.323	453.738
Oldebroek	23.645	23.645	191.415	193.884	385.299
Putten	24.113	24.113	195.203	197.721	392.925
Regio Noord Veluwe	**174.198**	**174.198**	**1.410.196**	**1.428.385**	**2.838.581**

Totaal GGD NOG	**827.802**	**663.973**	**6.701.357**	**5.433.933**	**12.135.291**
Korting Hattem ivm logopedie				3.493	3.493
Korting Voorst ivm logopedie				7.005	7.005
Totaal inwonerbijdrage voor berekening bijdrage per inwoner			6.701.357	5.444.431	12.145.789
Bijdrage per inwoner			**8,10**	**8,20**	**16,30**

Realisatie en afrekening Inwonerbijdrage per gemeente 2021

Gemeente	Aantal inwoners 01-01-2021	Realisatie 2021 Publieke Gezondheid in €	Realisatie 2021 Jeugd gezondheid in €	Realisatie 2021 totaal in €	afrekening 2021 bijdrage per gemeente
Aalten	27.120	218.617	221.519	440.136	-1.739
Berkelland	43.846	353.448	358.138	711.586	-1.294
Bronckhorst	36.083	290.869	294.729	585.598	-1.874
Doetinchem	58.263	469.665	475.897	945.562	297
Montferland	36.038	290.506	294.362	584.868	-1.904
Oost Gelre	29.572	238.383	241.547	479.930	-2.781
Oude IJsselstreek	39.349	317.197	321.406	638.603	-3.295
Winterswijk	29.041	234.103	237.209	471.312	953
Regio Achterhoek	**299.312**	**2.412.788**	**2.444.807**	**4.857.595**	**-11.637**
Apeldoorn	164.770	1.328.230	0	1.328.230	1.975
Brummen	20.877	168.292	170.525	338.817	595
Epe	33.197	267.605	271.156	538.761	-2.010
Hattem	12.226	98.555	99.863	198.418	-594
Korting Hattem ivm Logopedie		0	-3.493	-3.493	0
Heerde	18.774	151.339	153.348	304.687	1.809
Lochem	33.944	273.626	277.258	550.884	1.249
Voorst	24.797	199.891	202.544	402.436	2.455
Korting Voorst ivm logopedie		0	-7.005	-7.005	0
Zutphen	48.099	387.732	392.877	780.608	-613
Regio Midden IJssel / Oost Veluwe	**356.684**	**2.875.271**	**1.557.072**	**4.432.343**	**4.866**
Elburg	23.429	188.864	191.370	380.234	2.822
Ermelo	27.017	217.787	220.677	438.464	-1.586
Harderwijk	48.722	392.754	397.966	790.719	1.562
Nunspeet	28.029	225.945	228.943	454.888	1.150
Oldebroek	23.756	191.500	194.041	385.541	242
Putten	24.370	196.449	199.056	395.506	2.581
Regio Noord Veluwe	**175.323**	**1.413.299**	**1.432.054**	**2.845.352**	**6.772**

Totaal GGD Noord en Oost Gelderland	831.319	6.701.357	5.433.933	12.135.290	0
Bijdrage per inwoner		8,061	8,168	16,227	

Bijlage 4: SiSa verantwoordingsinformatie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27-01-2022								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	H11	Corona Bonusregeling Zorg	Kenmerk/nummer aanvraag *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/01*	Totaal in (2020) ontvangen specifieke uitkeringen voor bonus *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/02*	Totaal in (2020) ontvangen specifieke uitkeringen voor belastingcomponent *Aard controle n.v.t* *Indicator: H11/03*	Totaal in (2020) ontvangen specifieke uitkeringen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/04*	De totale besteding (t/m jaar T) aan medewerkers netto uitgekeerde bonus van € 1.000 *Aard controle R* *Indicator: H11/05*	De totale besteding (t/m jaar T) aan derden netto uitgekeerde bonus van € 1.000 *Aard controle R* *Indicator: H11/06*
			COBONUS2008358	€ 246.000	€ 196.750	€ 442.750	€ 242.000	€ 1.000
			Zijn de zorgprofessionals die een bonus van aanvrager hebben ontvangen werkzaam geweest in de periode 1 maart tot 1 september 2020 bij de organisatie waarvoor een aanvraag is gedaan (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: H11/07*	Voldoen de betalingen (t/m jaar T) aan de inkomenstoets zoals omschreven in de regeling (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: H11/08*	Afgedragen of aangegeven verschuldigde eindheffing over de aan medewerkers netto uitgekeerde bonus (max € 800 per medewerker) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/09*	Afgedragen verschuldigde belasting (t/m jaar) over de aan derden netto uitgekeerde bonus (€ 750 per persoon) *Aard controle R* *Indicator: H11/10*	Overig saldo voor bonus in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H11/11*	Overig saldo voor belastingcomponent in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H11/12*
			Ja	Ja	€ 151.368	€ 0	€ 0	€ 0
			Eventuele toelichting Verplicht als alle of een deel van de bonussen wordt uitgekeerd in het volgende jaar (05 of 06) of als bij 07 of 08 Nee is ingevuld. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/14*				
				Ja				

Programmabegroting 2023

GGD Noord- en Oost-Gelderland

Concept d.d. 7 maart 2022

Inhoudsopgave

1. Voorwoord 4
2. Zienswijzen gemeenten op Uitgangspunten voor de begroting 2023 5
   2.1. Instemmende zienswijzen 5
   2.2. Reactie dagelijks bestuur op zienswijzen gemeenten 5
3. Tijdsplanning 8
4. Kerngegevens begroting 2023 9
5. Bestuurlijke en beleidsmatige kaders 14
   5.1. Gemeentelijke organisatie voor publieke gezondheid 14
   5.2. Indeling GGD-taken 14
   5.3. Bestuursagenda 2019-2013 NOG Gezonder 15
   5.4. GGD NOG Robuust 15
   5.5. Bestrijding COVID-19 16
6. Voorstel nieuw beleid 2023 17
   6.1. Nieuw beleid: Aanpak van aandachtspunten GGD NOG Robuust 17
   6.2. Jeugdgezondheid Adolescenten 18
7. Beleidsindicatoren 19
8. Programma Jeugdgezondheid 23
   8.1. Wat willen we bereiken? 23
   8.2. Wat gaan we ervoor doen? 23
   8.3. Wat mag het kosten? 24
9. Programma Algemene gezondheidszorg 25
   9.1. Wat willen we bereiken? 25
   9.2. Wat gaan we ervoor doen? 25
   9.3. Wat mag het kosten? 26
10. Programma Kennis- en Expertise 27
   10.1. Wat willen we bereiken? 27
   10.2. Wat gaan we ervoor doen? 27
   10.3. Wat mag het kosten? 28
11. Inwonerbijdrage en organisatieprojecten 29
   11.1. Wat willen we bereiken? 29
   11.2. Wat gaan we ervoor doen? 29
   11.3. Wat mag het kosten? 29
12. Overhead 30

12.1. Wat willen we bereiken? 30
12.2. Wat gaan we ervoor doen? 30
13. Paragrafen 31
13.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 31
13.2. Financiering 33
13.3. Bedrijfsvoering 33
14. Financiële uitgangspunten 34
14.1. Uitgangspuntennota 2023 34
14.2. Indexering 34
14.3. Overzicht baten en lasten 2021-2026 en toelichting 37
14.4. Uitzetting van de financiële positie en toelichting 39
14.5. Meerjarenraming en toelichting 42
14.6. Staat van activa 44
15. BIJLAGEN 45
15.1. Bijlage A: Inwonerbijdragen 2023 per deelnemende gemeente 45
15.2. Bijlage B: Overzicht zienswijzen gemeenten op de uitgangspunten voor de begroting 2023 47

ALGEMEEN DEEL

1. Voorwoord

Programmabegroting
De raden van de 22 gemeenten in Noord- en Oost-Gelderland ontvingen in december 2021 de Uitgangspuntennota 2023. Daarin staan de algemene beleidsmatige en financiële uitgangspunten voor de Programmabegroting 2023. In deze ontwerpbegroting zijn die uitgangspunten verwerkt. In hoofdstuk 2 gaan wij in op de zienswijzen op deze uitgangspunten die wij van de gemeenten hebben ontvangen.

Recente ontwikkelingen
De inwonerbijdrage indexeren wij volgens afspraak met de cijfers van het Centraal Planbureau (CPB) van december. Deze heeft het CPB echter niet gepubliceerd. De basis voor de indexering is dan ook de septembercirculaire 2021 van het gemeentefonds.
De cijfers uit de kortetermijnraming van het CPB van maart 2022 zijn aanzienlijk hoger dan de cijfers van september 2021. Aangezien de kortetermijnraming van maart te laat beschikbaar komt, verwerken we – volgens afspraak – deze cijfers niet in de concept-programmabegroting. Wel vragen wij hier nadrukkelijk aandacht voor en komen, indien nodig, t.z.t. met een voorstel voor een begrotingswijziging op de indexering van de inwonerbijdrage.

Zienswijzen indienen vóór 7 juni 2022
De raden kunnen tot 7 juni 2022 reageren op de ontwerpbegroting. De Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft deze achtwekentermijn voor. U kunt in uw afweging over de begroting 2023 ook de informatie in de voorlopige Jaarrekening 2021 betrekken. Deze ontvangt u vóór 15 april 2022. Het algemeen bestuur van de GGD, dat samengesteld is uit de wethouders publieke gezondheid van de 22 gemeenten, beslist op 7 juli 2022 over de Programmabegroting 2023.

Ook met voorlopige reacties of standpunten kunt u ons helpen bij de voorbereiding van de besluitvorming in het algemeen bestuur. U vindt op pagina 8 het volledige tijdschema van de procedure voor de Programmabegroting 2023.

Nadere informatie
Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met:
- R. Schwebke, controller, 088 443 35 25, r.schwebke@ggdnog.nl.
- M. de Vries, beleidsadviseur, 088 443 34 01, m.devries@ggdnog.nl.

Warnsveld, 7 april 2022
Het dagelijks bestuur,

drs. J.J. Baardman,
directeur publieke gezondheid

C.M. de Waard-Oudesluijs MSc,
voorzitter

EEN GEZOND HOUVAST

2. Zienswijzen gemeenten op Uitgangspunten voor de begroting 2023

De gemeenten ontvingen in december 2021 de Uitgangspuntennota 2023. Zij konden tot 1 maart 2022 hun zienswijze indienen.
Wij hebben diverse zienswijzen op de Uitgangspuntennota 2023 van de gemeenten ontvangen. Deze zienswijzen zijn betrokken bij het opstellen van deze Programmabegroting 2023. Ook later ontvangen zienswijzen hebben wij voor zover mogelijk hierin meegenomen.

Veel gemeenten spreken hun waardering uit voor het werk van de GGD in de bestrijding van COVID-19. Wij bedanken de gemeenten voor deze waardering.
(De opmerkingen over de bestrijding van COVID-19 benoemen wij verder niet bij deze zienswijzen en in de bijlage met het uitgebreide overzicht van de zienswijzen.)

Een uitgebreid overzicht van deze zienswijzen en de reactie van ons dagelijks bestuur daarop staan in bijlage B van deze Programmabegroting.

2.1. Instemmende zienswijzen

De gemeenten Aalten, Berkelland, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Nunspeet, Putten en Voorst stemmen in met de Uitgangspuntennota of dienen geen zienswijze in.

2.2. Reactie dagelijks bestuur op zienswijzen gemeenten

Aansluiten bij lokale ontwikkelingen
De gemeente Montferland vraagt de GGD meer aan te sluiten bij de kracht, wensen en behoeften van bewoners en professionals.

Het beter aansluiten op de vraag vanuit de gemeenten is een van de doelstellingen van GGD NOG Robuust. Daarom willen wij daar zeker gehoor aan geven en samen met gemeenten en ketenpartners kijken naar mogelijkheden daartoe.

SMART-doelstellingen
De raad van Montferland vraagt om SMART-doelstellingen te formuleren in de programmabegroting en bij de uitwerking van GGD NOG Robuust.

Wij onderschrijven het belang van SMART-geformuleerde doelstellingen. De prioriteiten in deze programmabegroting zijn al meer SMART-geformuleerd dan in de vorige programmabegroting.

Gemeentelijke bijdrage en GGD NOG Robuust
Montferland wil de komende jaren geen verdere verhoging van de inwonerbijdrage. De beoogde besparing door samenwerking in de bedrijfsvoering moet ten gunste komen van de gemeenten. Ook de gemeente Brummen vraagt aandacht voor de financiële positie van de gemeente en verzoekt terughoudend te zijn met kostenstijgingen.
De raden van Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre en Winterswijk willen de gevraagde extra investeringen voor GGD NOG Robuust daartoe beperken en benadrukken de voordelen van samenwerking. Zij willen, waar relevant, bij de uitwerking van GGD NOG Robuust betrokken zijn. De

gemeente Oude IJsselstreek verzoekt dat de GGD scherp blijft op de meerwaarde van samenwerkingsvormen.

De gemeenteraad van Apeldoorn mist keuzemogelijkheden voor de aanpak van de aandachtspunten uit de koersnotitie en de afwegingen hiervan. Ook wil de raad van Apeldoorn de besluitvorming over de keuzes rondom samenwerking ingericht zien in de concept-programmabegroting 2023. Verder vraagt Apeldoorn om incidentele kosten die achteraf tot een hogere inwonerbijdrage kunnen leiden te dekken uit de algemene reserve. De raad vraagt dit aan te passen in de concept-programmabegroting 2023.
Zutphen staat positief tegenover de wens voor een robuustere GGD, maar geeft aan dat de gevraagde extra financiële bijdrage voor een robuustere GGD niet haalbaar is. Zutphen vraagt om een prioritering en pas extra kosten te maken als er besparingen zijn gerealiseerd.

Voor de versterking van de GGD zijn structurele en incidentele bijdragen noodzakelijk. De oplossingen die het algemeen bestuur op 18 november 2021 heeft gekozen zijn bepaald na een analyse van de aandachtspunten met ondersteuning van een extern bureau. Daarbij is ook gelet op kosteneffectiviteit.
Het is daarnaast de inzet van het dagelijks bestuur de inwonerbijdrage de komende jaren niet te verhogen. Uitgezonderd de jaarlijkse indexering en eventueel nieuw beleid waarvoor gemeenten compensatie ontvangen.
Met volledige participatie in Het Servicecentrum streeft de GGD op termijn naar kostenbesparingen. De financiële gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet duidelijk.
Het uitgangspunt is dat de beoogde kostenbesparingen ten gunste van de gemeenten komen. Daarover besluit het algemeen bestuur.

Voor wat betreft de dekking van de incidentele kosten uit de algemene reserve merken wij op, dat de algemene reserve per 31 december 2021 rond het minimumniveau ligt. Als we de incidentele kosten ten laste van de algemene reserve brengen dan moet daarna een toevoeging aan de algemene reserve plaats vinden om deze op het minimum niveau te houden. Per saldo betaalt de gemeente hetzelfde bedrag.

De GGD monitort de uitvoering van GGD NOG Robuust en het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur hier periodiek over in de bestuursrapportages. Waar dat voor gemeenten relevant is, betrekt de GGD de gemeenten, met name de ambtenaren publieke gezondheid, bij de verdere uitwerking.

Meer aandacht voor preventie
De raad van Montferland verzoekt om preventie een nadrukkelijke rol te geven.
Ermelo wijst erop dat het nieuwe kabinet in het coalitieakkoord uitgaat van een bredere kijk naar gezondheid en versterking van de publieke gezondheidszorg.

In de Uitgangspuntennota komt dit inderdaad minder prominent naar voren. Onze preventietaken vormen echter de kern van onze activiteiten. Zoals altijd zullen wij hier nadrukkelijk uitvoering aan geven. Samen met de gemeenten kijken wij naar het vertalen van rijksbeleid naar gemeenten en regio.

Jeugdgezondheid Adolescenten
De gemeente Oldebroek is het eens met het evenwichtig verdelen van de kosten voor jeugdgezondheid adolescenten over de deelnemende gemeenten. Zij vinden echter dat gemeenten die deze taak nog niet door de GGD laten uitvoeren nu verplicht worden de middelen en regierol bij de GGD te leggen. Dat betekent een extra schakel in het uitvoeren en uitbesteden van deze wettelijke taak en lokaal maatwerk. De raad vindt dit onwenselijk.

De overweging van het bestuur is dat in het basispakket jeugdgezondheidszorg is opgenomen dat een structureel aanbod moet worden gedaan aan jongeren vanaf 14 jaar. De uitvoering van jeugdgezondheid adolescenten moet door een erkende JGZ-instelling worden gedaan. Daarom past het om dit toe te voegen aan de inwonerbijdrage voor de GGD. Daar staat voor gemeenten een daling van subsidie-/maatwerk-bijdrage tegenover.
De GGD is met de gemeenten in overleg over de invulling van jeugdgezondheid adolescenten vanaf 2023.

Herijking functiehuis GGD
De raad van Apeldoorn vraagt een nadere toelichting op de stand van zaken van de herijking van het functiehuis en een actuele inschatting van het risico in de concept-programmabegroting 2023.

Deze herijking vindt in 2022 plaats. De exacte effecten hiervan zijn nog niet bekend, maar de inschatting is dat het risico in 2026 maximaal € 450.000 bedraagt. Een deel van de hogere kosten wordt gedekt door verhoging van de tarieven van de plusproducten.

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
De raad van Montferland vraagt om de gevolgen van de wijziging van de Wgr in beeld te brengen met het oog op de participatiemogelijkheden van burgers en belanghebbenden.

Wij gaan na wat deze wijziging betekent voor onze werkwijze. Ons voorstel is dat het GGD-bestuur in de nieuwe samenstelling de mogelijkheden en veranderingen in de Wgr bespreekt bij de Bestuursagenda voor de nieuwe bestuursperiode.

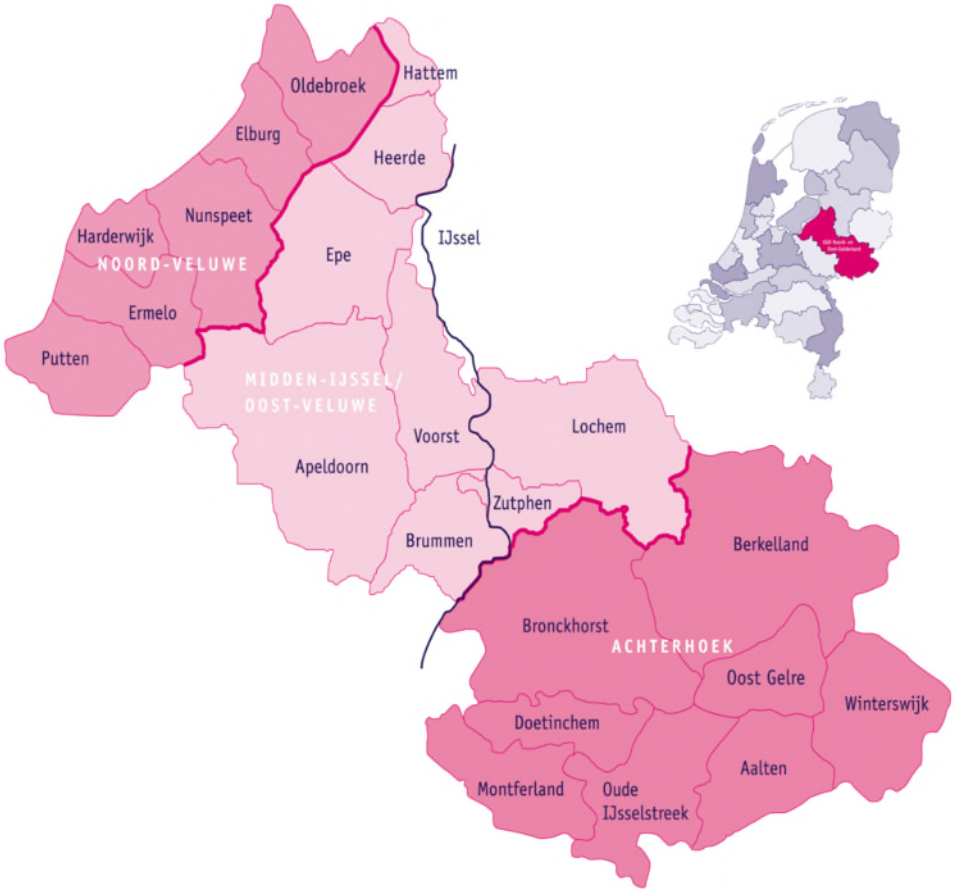
3. Tijdsplanning

	Wanneer	Wat	Wie
Uitgangspuntennota 2023	8 december 2021	Uitgangspuntennota 2023 naar raden zenden.	dagelijks bestuur (DB) GGD
	van 8 december 2021 tot 1 maart 2022	Zienswijzen op de Uitgangpuntennota 2023 indienen	gemeenten
	17 februari 2022	Uitgangspuntennota 2023 bespreken.	algemeen bestuur (AB) GGD[1]
	vóór 15 april 2022	voorlopige Jaarrekening 2021 ter informatie aan de raden zenden.	DB GGD
	7 april 2022	concept-Programmabegroting 2023 bespreken.	AB GGD
	12 april 2022	concept-Programmabegroting 2023 aan de raden toezenden.	DB GGD
	van 12 april tot 7 juni 2022	zienswijzen op concept-Programmabegroting 2023 indienen.	gemeenten
	7 juli 2022	beslissen over vaststelling Programmabegroting 2023.	AB GGD
	17 november	beslissen over - actualisering van inhoudelijke beleidsprioriteiten 2023 - actualisering van financiële cijfers (op basis producten-raming) en Staat van activa (voorgenomen investeringen), beide zonder gevolg voor inwonerbijdragen.	AB GGD

[1] Het algemeen bestuur (AB) van GGD NOG bestaat uit de wethouders volksgezondheid van de 22 deelnemende gemeenten. Het AB kiest uit zijn midden een dagelijks bestuur (DB). Hierin hebben zes wethouders zitting en één burgemeester (namens het DB van Veiligheidsregio NOG, met in beide besturen de portefeuille geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio - GHOR).

4. Kerngegevens begroting 2023

Werkgebied GGD Noord- en Oost-Gelderland

Deelnemende gemeenten en inwoneraantallen 31-12-2021

Aantal deelnemende gemeenten	22
Totaal aantal inwoners	835.111

Noord-Veluwe		Midden-IJssel / Oost-Veluwe		Achterhoek	
Elburg	23.739	Apeldoorn	165.586	Aalten	27.100
Ermelo	27.260	Brummen	20.888	Berkelland	43.850
Harderwijk	48.859	Epe	33.260	Bronckhorst	36.075
Nunspeet	28.220	Hattem	12.305	Doetinchem	58.547
Oldebroek	23.931	Heerde	18.979	Montferland	36.349
Putten	24.599	Lochem	34.071	Oost Gelre	29.607
		Voorst	24.996	Oude IJsselstreek	39.386
		Zutphen	48.327	Winterswijk	29.177
totaal	176.608	totaal	358.412	totaal	300.091
aantal gemeenten	6	aantal gemeenten	8	aantal gemeenten	8

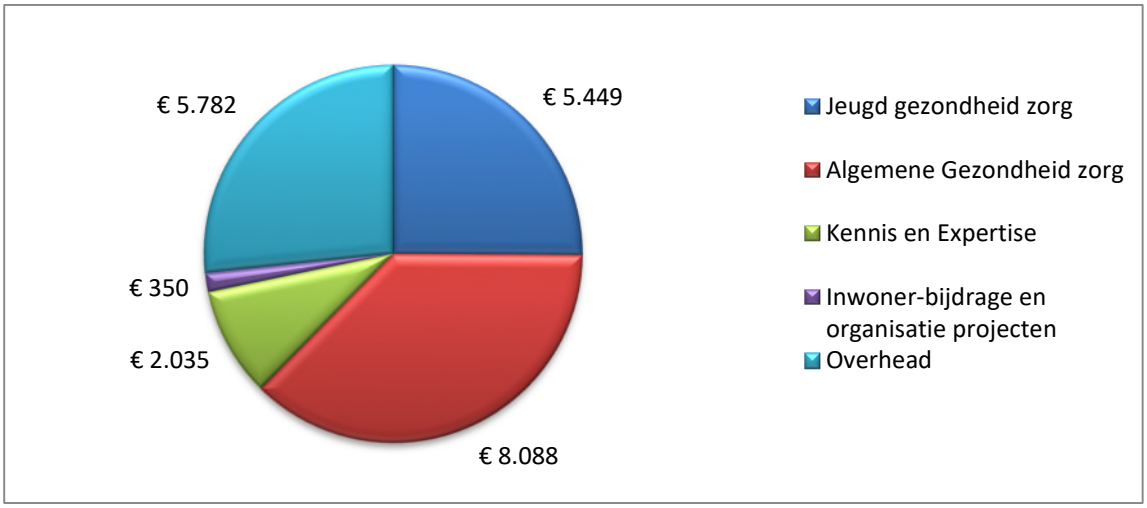
Personeelsbestand per 01-01-2022

	in vaste dienst	in tijdelijke dienst	Uitzend-krachten	totaal
Aantal medewerkers	216	47	1.616	1.879
Aantal fte's	162	32	n.v.t	194

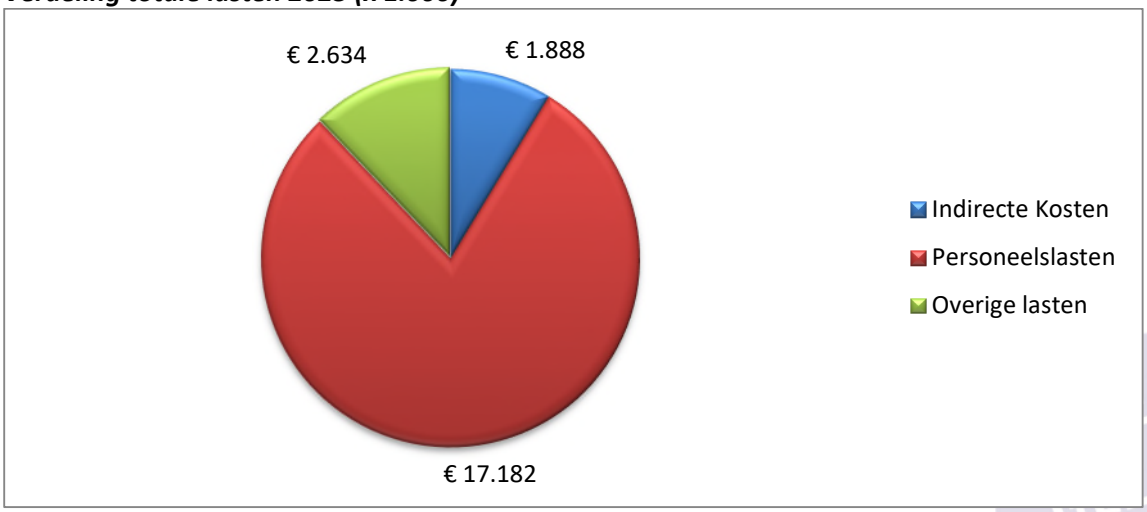
Totaal lasten en baten begroting 2023

Lasten	€ 21.704.000
Baten	€ 21.732.000

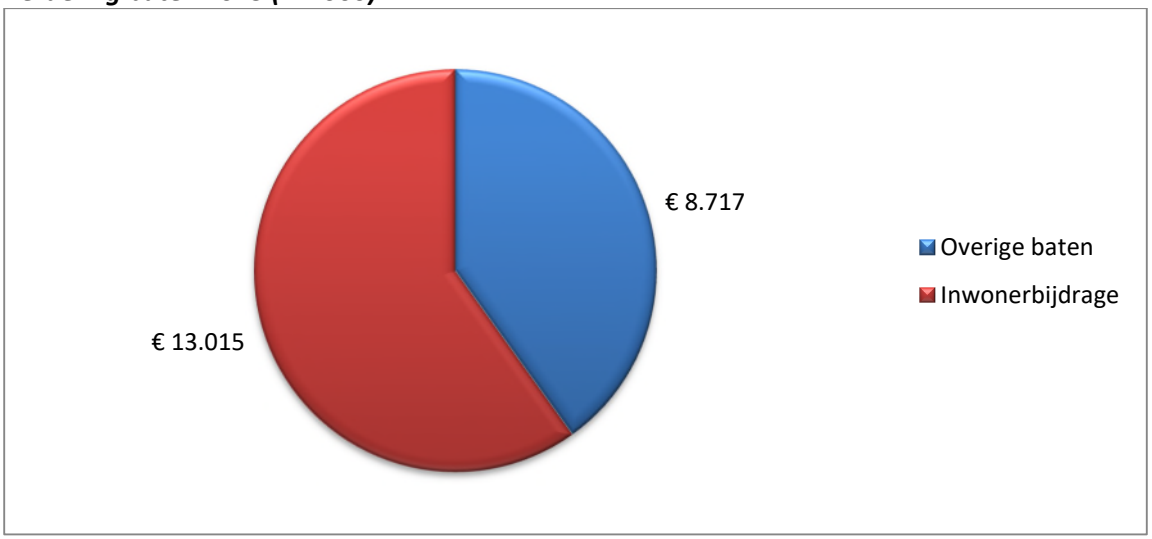
Verdeling totale lasten over programma's 2023 (x 1.000)

Verdeling totale lasten 2023 (x 1.000)

Verdeling baten 2023 (x 1.000)

BESLUIT

Het algemeen bestuur van GGD Noord- en Oost-Gelderland;

B E S L U I T :

de Programmabegroting 2023 van GGD Noord- en Oost-Gelderland vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 7 juli 2022

drs. J.J. Baardman,
directeur publieke gezondheid

C.M. de Waard-Oudesluijs MSc,
voorzitter

BELEIDSBEGROTING

5. Bestuurlijke en beleidsmatige kaders

Dit hoofdstuk gaat in op de missie van de GGD en de daaruit voortvloeiende taken. Vervolgens wordt in het kort ingegaan op de door het algemeen vastgestelde Bestuursagenda 2019 – 2023 NOG Gezonder. Daarin staan de prioriteiten voor de GGD in deze bestuursperiode. Tot slot gaan we in op een tweetal belangrijke ontwikkelingen die grote invloed hebben op de beleidsmatige en uitvoerende taken van de GGD: het robuust maken van de GGD en de bestrijding van COVID-19.

5.1. Gemeentelijke organisatie voor publieke gezondheid

De missie van de GGD luidt: “GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten. De GGD biedt actief ‘Een gezond houvast’ en bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners.”

De taken van de gemeenten en de GGD op het terrein van de publieke gezondheidszorg staan in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Ook laten gemeenten andere taken door de GGD uitvoeren. Dit zijn taken die aansluiten bij de kerntaken en de deskundigheid van de GGD. De 22 colleges van B en W hebben hun samenwerkingsafspraken vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling.

5.2. Indeling GGD-taken

Gemeenten willen weten welke invloed zij hebben op GGD-taken en hoe zij hierop kunnen sturen. GGD NOG onderscheidt daarom zijn taken volgens het ABCD-model:

A. wettelijke GGD-taken
Taken van gemeenten die zij wettelijk verplicht laten uitvoeren door de GGD: kerntaken uit de Wet publieke gezondheid (Wpg), taken uit de wet Kinderopvang en uit de Wet veiligheidsregio’s.

B. wettelijke gemeentelijke taken
Taken die de gemeenten op basis van een wet moeten uitvoeren en die de GGD in hun opdracht kan uitvoeren: bijvoorbeeld jeugdgezondheidszorg op basis van de Wpg, kwaliteitstoezicht, toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg op basis van de Wmo 2015, preventieve activiteiten op basis van de Jeugdwet of lijkschouw op basis van de Wet op de lijkbezorging.

C. autonome gemeentelijke taken
Taken die de GGD kan uitvoeren in opdracht van gemeenten. In de praktijk komt dit weinig voor, omdat de gemeentelijke taken meestal in de wet vastliggen.

D. externe taken
Taken die de GGD uitvoert in opdracht van derden, zoals rijksoverheid, politie en burgers, in aansluiting op de kerntaken van de GGD: arrestantenzorg, reizigersvaccinatie, vergunningen tattooshops, publieke gezondheidszorg asielzoekers.

In de programma’s onderscheiden wij steeds deze vier soorten taken van de GGD.

5.3. Bestuursagenda 2019-2013 NOG Gezonder

Het algemeen bestuur (AB) heeft een Bestuursagenda voor de periode 2019 – 2023 vastgesteld. Hierin staan de belangrijkste uitgangspunten en prioriteiten voor de GGD in de jaren 2019-2023. Wij handhaven de benadering van 'positieve gezondheid'.

In de Bestuursagenda 2019 – 2023 NOG Gezonder staan vier prioriteiten:
1. NOG gezondere jeugd
2. NOG gezondere leefomgeving
3. NOG gezonder oud worden
4. NOG gezondere leefstijl

Voor alle vier prioriteiten geldt:
- Wij sluiten aan bij de landelijke ontwikkelingen en bij het gezondheidsbeleid en de preventieagenda's van de gemeenten.
- Gemeenten dragen bij aan het NOG gezonder laten worden van hun inwoners en aan het verkleinen van gezondheidsverschillen. Door meer te investeren in preventie en gezondheidsbevordering kan gezondheidswinst worden behaald.
- Wij besteden specifieke aandacht aan het bereiken van kwetsbare groepen (mensen met een lage sociaaleconomische status, in armoede, laaggeletterdheid, nieuwkomers en psychisch kwetsbare mensen).
- Wij zoeken innovatieve strategieën om het bereik en de effecten van gezondheidsprogramma's te vergroten.

Meer informatie is te vinden in de Bestuursagenda NOG Gezonder 2019 – 2023.

Uitgaande van deze Bestuursagenda richten wij ons nadrukkelijker op een brede aanpak van gezondheidsvraagstukken, met specifieke nadruk op de vitaliteit en veerkracht van kwetsbare groepen. De GGD zet met name in op veerkracht en weerbaarheid bij jongeren. De laatste jaren is de psychische en psychosociale ontwikkeling van jongeren hoger op de gemeentelijke agenda gekomen.
Ook de bestrijding van COVID-19 laat het belang zien van een gezonde leefstijl en aandacht voor kwetsbare groepen.

5.4. GGD NOG Robuust

In november 2021 besloot het algemeen bestuur, als afronding van de Takendiscussie over de GGD, in te stemmen met het aanpakken van zeven aandachtspunten van de notitie "Koersnotitie in de praktijk brengen". In deze koersnotitie zijn verschillende kwetsbaarheden in de GGD-organisatie benoemd. Als bijlage bij de Uitgangspuntennota 2023 is uitgebreide informatie hierover aan de raden van de gemeenten toegezonden.

De werktitel voor deze aanpak is: GGD NOG Robuust. Met GGD NOG Robuust speelt de GGD beter in op de vraag van gemeenten, onder andere rondom Medische Milieukunde, en worden vanuit partnerschap afspraken met gemeenten gemaakt over de uitvoering van specifieke taken. Daarnaast worden verbeteringen doorgevoerd op het terrein van dataveiligheid, bedrijfsvoering en communicatie. Tenslotte neemt de GGD maatregelen om goede medewerkers te werven en te binden aan de GGD.

Ook gaat de GGD samenwerkingsmogelijkheden onderzoeken met Het Service Centrum (samenwerkingsverband met enkele andere GGD'en) op het terrein van ondersteunende dienstverlening. Hetzelfde geldt voor de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland rond crisisbeheersing en facilitaire zaken (huisvesting). Het uitgangspunt is dat de businesscases voor samenwerking voor de kosten van GGD NOG positief zijn.

Het besluit van het AB op 18 november 2021 leidt op een aantal onderdelen tot een verhoging van de inwonerbijdrage. In hoofdstuk 6 gaan wij nader in op de financiële gevolgen van GGD NOG Robuust.
De GGD monitort en evalueert de uitvoering van de genomen besluiten op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid. De gemeenten worden hierbij betrokken. Waar nodig vindt bijsturing plaats.

5.5. Bestrijding COVID-19

COVID-19 beheerst nu, medio 2022, al ruim twee jaar het werk van de GGD. Dit werk bestaat onder meer uit het inrichten van een projectorganisatie, het beantwoorden van vragen, geven van advies, testen, bron- en contactonderzoek, vaccineren, uitvoeren van onderzoek en het bieden van stuurinformatie voor gemeenten en Veiligheidsregio. Ook draagt de GGD samen met de Veiligheidsregio zorg voor de coördinatie van de zorgcontinuïteit.
En tegelijkertijd gaat het reguliere werk zoveel mogelijk door, afhankelijk van de mogelijkheden die de coronamaatregelen toelaten.

Het is lastig te voorspellen wat de ontwikkelingen zijn; dat vereist lenigheid van de GGD-organisatie, zowel voor wat betreft het op- en afschalen van de capaciteit als voor de advisering. De verwachting is dat we moeten leren leven met de infectieziekte COVID-19.

Om de coronabestrijding voor de langere termijn inhoud en vorm te geven, is de GGD in 2022 gestart met het inbedden van de covid-organisatie in de reguliere organisatie. Daar spelen ook landelijke ontwikkelingen een rol, aangezien er ideeën zijn voor het inrichten van een centrale, landelijke functionaliteit voor de uitvoering van infectieziektebestrijding bij crisissen met een landelijke impact.

COVID-19 heeft laten zien dat het zin heeft om structureel te werken aan een meer weerbare en vitale bevolking. Daarbij moet onder andere aandacht zijn voor de maatschappelijke oorzaken van gezondheidsachterstanden en voor leefstijl. Om brede maatschappelijke en individuele gezondheidswinst te behalen is een integrale, langdurige en programmatische aanpak nodig. Als gemeenten en GGD dit willen realiseren is het nodig dat zij vanuit de rijksoverheid de financiële ruimte en slagkracht krijgen om werk te maken van preventie.

6. Voorstel nieuw beleid 2023

In de Uitgangspuntennota 2023 is aangekondigd, dat een tweetal onderwerpen financiële gevolgen hebben voor de inwonerbijdrage voor de gemeenten in 2023. Deze onderwerpen zetten wij hieronder op een rij. Ze vloeien beiden voort uit de besluitvorming van het algemeen bestuur op 18 november 2021.
De financiële consequenties van deze voorstellen leggen wij via afzonderlijke begrotingswijzigingen voor aan het algemeen bestuur. De gemeenteraden kunnen hierop vooraf hun zienswijze geven, overeenkomstig artikel 35, lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

6.1. Nieuw beleid: Aanpak van aandachtspunten GGD NOG Robuust

Op 18 november 2021 nam het algemeen bestuur een afrondend besluit over de takendiscussie GGD NOG. Het besluit houdt in dat 7 benoemde aandachtspunten worden aangepakt om een robuustere GGD-organisatie te realiseren. De uitvoering van dit besluit resulteert voor 2023 in een structurele verhoging van de inwonerbijdrage met € 340.000,--. Daarnaast is voor 2023 is een incidentele bijdrage van de gemeenten nodig van € 562.000,--. Dit wordt in de 1e begrotingswijziging 2023 verwerkt.
Bij de gemeenten is er draagvlak voor een robuuste GGD.

Er komt een plan van aanpak voor de zeven aandachtspunten. De uitvoering van deze aandachtspunten worden gemonitord en geëvalueerd op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid. Dit doen wij in afstemming met de gemeenten. Waar nodig vindt bijsturing plaats.

Onderstaand noemen wij de aandachtspunten nog eens met daarbij de aanpak waarvoor financiering wordt gevraagd:

1. *Beter inspelen op de vraag*
   a. ontwikkeling van relatiemanagement en projectmanagement (deels incidenteel)

2. *Vanuit partnerschap afspraken maken*
   (Hiervoor wordt geen bijdrage gevraagd).

3. *Data: veiligheidsrisico's wegnemen en gemeenten beter faciliteren met data*
   a. informatieveiligheid
   b. een ontwikkelprogramma voor informatievoorziening aan gemeenten *(incidenteel)*

4. *Arbeidsmarkt*
   a. een arbeidsmarkttoelage voor bepaalde functies
   b. opleidingsplekken voor Artsen in Opleiding tot Specialist

5. *Bedrijfsvoering*
   a. professionele inkoopadvisering
   b. tijdelijke versterking financieel advies en personeel en organisatie *(incidenteel)*

EEN GEZOND HOUVAST

6. *Communicatie*
   a. versterking team Communicatie

7. *Medische Milieukunde*
   a. advisering Medische Milieukunde

6.2. Jeugdgezondheid Adolescenten

Wij zijn voornemens Jeugdgezondheid Adolescenten vanaf 2023 voor de 21 betrokken gemeenten op te nemen in de inwonerbijdrage. Dit betekent voor 2023 een toevoeging aan de inwonerbijdrage van € 380.000,--. Daar staat een daling tegenover van subsidie/maatwerk bijdrage van € 347.352,--. Hiermee worden de kosten evenwichtig verdeeld over de regio.

Vanaf 2015 is in het basispakket jeugdgezondheidszorg opgenomen dat een structureel aanbod moet worden gedaan aan jongeren vanaf 14 jaar. De uitvoering van jeugdgezondheid adolescenten moet door een erkende JGZ-instelling worden gedaan.
Het algemeen bestuur van de GGD heeft met het oog hierop op 18 november 2021 ingestemd met het aankondigen in de Uitgangspuntennota 2023, dat jeugdgezondheid adolescenten in 2023 wordt opgenomen in de inwonerbijdrage.
Dit wordt in de 2e begrotingswijziging 2023 verwerkt.

7. Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren sluiten aan op de Bestuursagenda
Hieronder staan de beleidsindicatoren voor de Programmabegroting. Het zijn beleidsindicatoren die aansluiten bij de Bestuursagenda 2019 – 2023 NOG Gezonder. Naast de algemene inzet voor het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid, noemt de Bestuursagenda 4 prioriteiten:

- gezondere jeugd,
- gezondere leefomgeving,
- gezonder ouder worden,
- gezondere leefstijl.

De 4 prioriteiten geven nadrukkelijk richting aan de inzet van de GGD. De activiteiten van de GGD weerspiegelen deze ambities.

Wij zoeken voor de uitwerking van de Bestuursagenda en voor het behalen van de resultaten samenwerking met lokale en regionale ketenpartners.
Lokaal beleid, beleid van ketenpartners en landelijke of regionale ontwikkelingen beïnvloeden de realisatie van de indicatoren. Deze ontwikkelingen liggen grotendeels buiten de invloedssfeer van de GGD.
Tenslotte merken wij op, dat COVID-19 gevolgen heeft voor de (psychische) gezondheid van de jeugd en van kwetsbare groepen. Dit beïnvloedt het behalen van een deel van onze resultaten.

Beleidsindicatoren gaan over Noord- en Oost-Gelderland
De percentages die genoemd worden bij de beleidsindicatoren betreffen cijfers voor de regio Noord- en Oost-Gelderland.
De cijfers per gemeente zijn niet hetzelfde. Per regio of gemeente kunnen daarom andere accenten worden gelegd, afhankelijk van de (gezondheids)situatie of van specifieke omstandigheden binnen een gemeente.

Beschikbaarheid van de resultaten
Significante resultaten zijn vrijwel altijd pas op langere termijn zichtbaar. Daarom is belangrijk om te onderkennen dat de Bestuursagenda en de daaruit afgeleide beleidsindicatoren richting geven aan de langetermijndoelen van de gemeenten en de GGD. De beleidsindicatoren komen daarom ook weer terug in komende programmabegrotingen.

Voor de indicatoren zijn ook niet ieder jaar nieuwe resultaten beschikbaar. De resultaten van het beleid worden vooral gemeten via de verschillende GGD-monitors die vierjaarlijks worden afgenomen. Wanneer resultaten uit de monitors beschikbaar komen (dat is in de loop van het jaar volgend op het jaar van uitvoering van de monitor), gebruiken wij ze voor de evaluatie en eventuele bijstelling van beleid. In ieder geval rapporteren we via het jaarverslag van de GGD de resultaten. De resultaten worden voorts gemonitord via de bestuursrapportages.

Daarnaast werken wij aan het helder en inzichtelijk maken voor gemeenten van de werkzaamheden en resultaten van de GGD. Dit inzicht laat zien of de activiteiten die de GGD uitvoert voldoende bijdragen aan het bereiken van de gewenste resultaten.

Beleidsindicatoren
De beleidsindicatoren delen we onderstaand in aan de hand van de vier prioriteiten uit de Bestuursagenda. Een aantal van deze beleidsindicatoren richt zich op de grotere nadruk op de vitaliteit en veerkracht van kwetsbare groepen.
De resultaten van de monitor Volwassenen en Ouderen zijn medio 2021 beschikbaar gekomen. De onderstaand vermelde percentages uit die monitor zijn aangepast aan de resultaten hiervan en er zijn nieuwe streefcijfers voor 2024 genoemd. In het geval er nieuwe cijfers zijn, tonen wij in een tabel de ontwikkeling.
De resultaten van de Kindermonitor 2021 zijn op het moment van het opmaken van deze programmabegroting nog niet bekend.

NOG gezondere jeugd

- De vaccinatiegraad van vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma is in Noord- en Oost-Gelderland in 2023 hoger dan de vaccinatiegraad in 2019.
    - D(K)TP en BMR volledig (10 jaar) gaan van 90,4% in 2019 naar 92% in 2023;
    - HPV stijgt van 45,6% in 2019 naar 50% in 2023.

  (*Bron: RIVM)*

- Het percentage jongeren in Noord- en Oost-Gelderland dat hun gezondheid als goed of zeer goed ervaart is in 2023 92% (2015 89%).
  (Bron: Jeugdmonitor)

- Het percentage kinderen in Noord- en Oost-Gelderland met een verhoogde of matig verhoogde kans op psychosociale problematiek is in 2021 20% (2017: 23%).
  (Bron: Kindermonitor)

- Het percentage jongeren in Noord- en Oost-Gelderland dat in de categorie ‘normaal’ scoort op het terrein van de psychosociale gezondheid is in 2023 91% (2015: 88%). *(Bron: Jeugdmonitor)*

NOG gezondere leefomgeving

- In 2023 zijn met alle 22 gemeenten procesafspraken gemaakt over de dienstverlening van de GGD ten aanzien van advisering over de leefomgeving (bijvoorbeeld initiatieven, vergunningen, omgevingsplannen, omgevingsvisies of programma’s)
  (Bron: Eigen registratie)

- In 2023 is de GGD bij 20 omgevingsvergunningen, omgevingsplannen of vooroverleggen daarover door gemeenten om een gezondheidsadvies gevraagd. (In de afgelopen jaren waren dit er voor een omgevingsvergunning, planvorming of bestemmingsplanwijziging gemiddeld 7,5 per jaar).
  (Bron: Eigen registratie)

NOG gezonder ouder worden

- Het percentage volwassen/ouderen dat hun gezondheid als goed of zeer goed ervaart is in 2024 81% (2020: 80%).

	2016	***2020***	***2024***
Indicator		80%	81%
Resultaat	78%	80%	

(Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD'en, CBS en RIVM)

- Het percentage volwassenen/ouderen in Noord- en Oost-Gelderland dat geen of een laag risico heeft op een angststoornis of een depressie is in 2024 53% (2020: 53%).

	2016	***2020***	***2024***
Indicator		58%	53%
Resultaat	56%	53%	

(Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD'en, CBS en RIVM)

NOG gezondere leefstijl

- Het percentage jongeren in Noord- en Oost-Gelderland dat ooit een hele sigaret of meer heeft gerookt is in 2023 13% (2015: 17%).
  (Bron: Jeugdmonitor)

- Het percentage jongeren in Noord- en Oost-Gelderland dat de laatste vier weken alcohol heeft gedronken is in 2023 28% (2015: 33%).
  (Bron: Jeugdmonitor)

- Het percentage jongeren in Noord- en Oost-Gelderland dat tenminste 5 dagen per week minimaal een uur beweegt is in 2023 60% (2015: 56%).
  (Bron: Jeugdmonitor)

- Het percentage volwassenen/ouderen in Noord- en Oost-Gelderland dat rookt of weleens rookt is in 2024 13% (2020: 15%).

	2016	***2020***	***2024***
Indicator		17%	13%
Resultaat	19%	15%	

(Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD'en, CBS en RIVM)

- Het percentage volwassenen/ouderen in Noord- en Oost-Gelderland met matig of ernstig overgewicht is in 2024 52% (2020: 52%).

	2016	***2020***	***2024***
Indicator		50%	52%
Resultaat	52%	52%	

(Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD'en, CBS en RIVM)

- Het percentage volwassenen/ouderen in Noord- en Oost-Gelderland dat voldoet aan de norm voor alcoholgebruik is in 2024 43% (2020: 43%).

	2016	***2020***	***2024***
Indicator		---	43%
Resultaat	40%	43%	

(Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD'en, CBS en RIVM)

(NB Deze indicator is gewijzigd ten opzichte van de Programmabegroting 2022. De norm voor alcoholgebruik is aangepast naar maximaal 1 glas per dag in plaats van maximaal 7 glazen per week. Vandaar dat hiervoor voor het jaar 2020 geen indicator was opgenomen.)

PROGRAMMAPLAN

8. Programma Jeugdgezondheid

8.1. Wat willen we bereiken?

De jeugdgezondheidszorg heeft twee verschillende opdrachten. Aan de ene kant ziet en monitort zij kinderen op individueel niveau. Hierdoor is het mogelijk om kinderen in een kwetsbare situatie te signaleren en om daar vervolgens wat mee te doen. Aan de andere kant heeft de jeugdgezondheidszorg een collectieve opdracht. Deze collectieve opdracht is om de gezondheid van de populatie jeugdigen in de gemeenten te bewaken, te beschermen en te bevorderen. De jeugdgezondheid gaat uit van de eigen kracht van gezinnen (ouders en kinderen) en hun omgeving op basis van het concept van positieve gezondheid.

8.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- Gemeenten laten de beleidsadvisering vanuit de jeugdgezondheidszorg uitvoeren door de GGD, in samenhang met de algemene taken van de GGD bij monitoring, signalering en advisering (Wet publieke gezondheid).

B. Wettelijke gemeentelijke taken die de GGD uitvoert

- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het actief aanbieden van jeugdgezondheidszorg aan alle kinderen en jongeren tot 18 jaar (Wet publieke gezondheid - Wpg). Het Basispakket Jeugdgezondheidzorg geeft aan welke activiteiten beschikbaar moeten zijn (zie het Besluit publieke gezondheid). Dit is uitgewerkt in het landelijk professioneel kader JGZ en landelijke professionele richtlijnen. De uitvoering van de jeugdgezondheidszorg sluit aan op de ontwikkelingen in het sociaal domein. In de regio NOG hebben 21 gemeenten de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg voor 4-18-jarigen opgedragen aan de GGD.
- De jeugdgezondheidszorg draagt bij aan preventie en jeugdhulp op grond van de Jeugdwet. Op verzoek van gemeenten voert de GGD deze preventieve activiteiten uit.
- De GGD voert het rijksvaccinatieprogramma (RVP) uit voor de 4-18-jarigen. De uitvoering van het RVP is gekoppeld aan de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg.
- Voor de doelgroep statushouders (vluchtelingen die in de gemeenten zijn gehuisvest) is bij de uitvoering van de reguliere jeugdgezondheidszorg een extra inspanning van de GGD nodig.

Prioriteiten

In het programma Jeugdgezondheid zijn de prioriteiten in 2023:

1. **Accent op veerkracht en weerbaarheid bij jongeren**

   Uit de studies blijkt dat de coronacrisis voor veel jongeren een negatieve invloed heeft gehad op de fysieke en mentale gezondheid. Tegelijkertijd laten de studies zien dat jongeren veerkrachtig zijn; in ieder geval in het begin van de crisis. Het is uit nog onduidelijk wat de effecten op de lange termijn zijn. In het algemeen is meer aandacht nodig voor preventie om gezondheidsproblemen te voorkomen en om de jeugd veerkrachtig te maken en houden. En daarbij speciale aandacht te hebben voor kwetsbare groepen.

Om hier aan tegemoet te komen heeft de GGD een leerlijn veerkracht ontwikkeld, met verschillende activiteiten voor jeugdigen van 4 tot 18 jaar, ouders en docenten. Een deel van deze leerlijn voert de GGD binnen de basistaken uit. Daarnaast kunnen gemeenten extra aanbod afnemen of (bij jeugdgezondheid adolescenten) binnen het basispakket keuzes maken.

In 2023 is het streven dat de GGD aan alle scholen de bij hen passende onderdelen van de leerlijn veerkracht heeft aangeboden, en dat 75% van de middelbare scholen het aanbod als onderdeel van Jeugdgezondheid Adolescenten is uitgevoerd.

2. Jeugdgezondheid Adolescenten

In het basispakket jeugdgezondheidszorg (JGZ) is opgenomen dat een structureel aanbod moet worden gedaan aan jongeren vanaf 14 jaar. De uitvoering van jeugdgezondheid adolescenten moet bij een erkende JGZ-instelling liggen.
Afgesproken is dat gemeenten per (sub)regio de invulling bepalen van de jeugdgezondheid adolescenten in 2023. De GGD sluit hierop aan door met scholen, samenwerkingspartners en gemeenten in gesprek te gaan naar vraag en behoefte.

In 2023 is met iedere gemeente een afspraak gemaakt over de uitvoering van Jeugdgezondheid Adolescenten.

8.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	3e begrotings wijziging 2022	programma begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Jeugdgezondheid					
Baten	1.171	1.029	1.029	1.029	1.029
Lasten	5.421	5.449	5.449	5.449	5.449
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-4.250**	**-4.420**	**-4.420**	**-4.420**	**-4.420**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.250**	**-4.420**	**-4.420**	**-4.420**	**-4.420**

9. Programma Algemene gezondheidszorg

9.1. Wat willen we bereiken?

Het programma Algemene gezondheidszorg bestaat uit een groot aantal verschillende producten. Gemeenschappelijk doel is het bevorderen, bewaken en beschermen van de gezondheid van de bevolking in de regio, met speciale aandacht voor risicogroepen.

9.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- De wettelijke taken in dit programma betreffen de infectieziektebestrijding (waaronder de coronabestrijding), medisch milieukundige zorg, algemene technische hygiënezorg en psychosociale hulp bij rampen (Wet publieke gezondheid).
- De GGD draagt bij aan de geneeskundige hulpverlening in de regio (GHOR, Wet veiligheidsregio's).
- De gemeenten zien toe op de naleving van de kwaliteitseisen voor kinderopvang. Zij wijzen de GGD aan als toezichthouder (Wet Kinderopvang).
- Voor de doelgroep statushouders (vluchtelingen die in de gemeenten zijn gehuisvest) is bij de uitvoering van reguliere taken een extra inspanning van de GGD nodig. Daarbij gaat het vooral om infectieziektebestrijding, seksuele gezondheid en gezondheidsbevordering (Wet publieke gezondheid).

B. Wettelijke gemeentelijke taken die de GGD uitvoert

- De GGD voert de lijkschouw uit voor de gemeenten, als onderdeel van de forensische geneeskunde (Wet op de lijkbezorging).
- Een groot aantal gemeenten in Noord- en Oost-Gelderland heeft de GGD belast met het kwaliteitstoezicht op de uitvoering van de maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), op basis van een overeenkomst.
- In opdracht van een aantal gemeenten voert de GGD taken uit voor toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg (Wet maatschappelijke ondersteuning 2015).
- De GGD voert voor een aantal gemeenten Verkennend Onderzoek uit in het kader van de Wet verplichte GGZ.

D. Taken die de GGD in opdracht van derden uitvoert.

- De GGD verzorgt reizigersadvisering en -vaccinaties voor burgers.
- Het ministerie van VWS heeft de GGD belast met de inspectie en vergunningverlening voor het aanbrengen van tatoeages en piercings (op basis van de Warenwet).
- De GGD ontvangt van VWS een subsidie voor de uitvoering van aanvullende seksuele gezondheidszorg.
- De GGD ontvangt via de subsidieregeling PrEP een subsidie voor de medische begeleiding bij het gebruik van PrEP door een specifieke doelgroep met een verhoogd risico op hiv.
- De GGD voert de arrestantenzorg en forensisch medisch onderzoek uit voor politie en justitie, als onderdeel van de forensische geneeskunde.
- In opdracht van het RIVM voert GGD NOG de Doetinchemstudie uit, een langlopende cohortstudie (bevolkingsonderzoek).

EEN GEZOND HOUVAST

- De GGD voert de publieke gezondheidszorg asielzoekers uit op basis van een landelijke overeenkomst met het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA).

Prioriteiten
Voor het programma Algemene gezondheidszorg zijn de prioriteiten in 2023:

3. COVID-19-bestrijding

De afgelopen twee jaar is op een groot aantal manieren invulling gegeven aan de COVID-19-bestrijding. Het is lastig te voorspellen wat de ontwikkelingen zijn, maar we gaan ervan uit dat COVID-19 aandacht blijft houden. Onder voorbehoud van landelijke besluitvorming, heeft de GGD in 2023:

1. invulling gegeven aan de opdracht om de COVID-bestrijding vorm te geven.
2. de integratie van de COVID-projectorganisatie in de reguliere organisatie gerealiseerd.

4. Medische Milieukunde

We voorzien een toename in de vragen van gemeenten en inwoners op het terrein van medische milieukunde. Dit komt onder meer door de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet en de opkomst van diverse nieuwe uitdagingen in de leefomgeving.
Wij werken met gemeenten aan concrete werkafspraken.
In 2023 is duidelijk welke dienstverlening de gemeenten van de GGD kunnen ontvangen.

5. Toezicht Kinderopvang

Vanaf 2022 worden landelijk meer middelen beschikbaar gesteld om het toezicht en de handhaving op de gastouderopvang te intensiveren. In 2022 kunnen gemeenten en GGD'en deze uitbreiding in gang zetten. Daarnaast wordt met ingang van 2022 de flexibilisering van de inspectieactiviteit ingevoerd. Dat houdt in dat gemeenten en GGD'en met elkaar in overleg moeten over welke keuzes gemaakt moeten worden.

In 2023 zijn met gemeenten afspraken gemaakt over de inzet van de GGD op de intensivering van het toezicht en de handhaving op de gastouderopvang en over de onderwerpen die bij de reguliere inspecties moeten worden geïnspecteerd.

9.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	3e begrotings wijziging 2022	programma begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Algemene Gezondheid					
Baten	56.670	6.948	6.948	6.948	6.948
Lasten	47.787	8.088	8.088	8.088	8.088
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**8.883**	**-1.140**	**-1.140**	**-1.140**	**-1.140**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**8.883**	**-1.140**	**-1.140**	**-1.140**	**-1.140**

10. Programma Kennis- en Expertise

10.1. Wat willen we bereiken?

De GGD ondersteunt gemeenten bij beleidsvorming en beleidsuitvoering. Dit gebeurt door het bieden van inzicht in de gezondheidssituatie van de inwoners van de gemeenten, integraal beleidsadvies en advies over gebruik van effectief gebleken interventies die leiden tot verbetering van leefstijl en gezonder gedrag van de bevolking.

10.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- De gemeenten laten een aantal taken voor de publieke gezondheid (het onderzoek van de gezondheidssituatie van de bevolking [epidemiologische analyse], beleidsadvisering, bijdragen aan preventieprogramma's en gezondheidsbevordering en preventieve ouderengezondheidszorg) uitvoeren door de GGD (Wet publieke gezondheid).

C. Autonome gemeentelijke taken die de GGD in opdracht van de gemeenten uitvoert

- Academische werkplaats AGORA, een samenwerkingsverband met Wageningen University & Research centre, voert onderzoeken uit voor gemeenten, die deels boven de afgesproken basistaken uitgaan en afzonderlijk worden bekostigd. Dit geldt ook voor het Evaluatiebureau publieke gezondheid, dat voortkomt uit Agora.

Prioriteiten

Voor het programma Kennis en Expertise zijn de prioriteiten in 2023:

6. NOG Gezondere leefstijl

Wij zetten in op de prioriteiten van het Nationaal Preventieakkoord 2018 (roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik); hieraan wordt zeer waarschijnlijk mentale gezondheid als thema toegevoegd. De landelijke nota gezondheidsbeleid 2020 – 2024 pleit voor een brede aanpak van gezondheid.

In 2023 geeft de GGD in alle drie subregio's input aan lokale of regionale preventieakkoorden, waarbij ingezet wordt op een brede programmatische aanpak.

7. Aansluiten bij informatiebehoefte gemeenten

De Koersnotitie bevat de ambitie dat de GGD snel toegepaste informatie kan leveren aan gemeenten (zie de AB-besluiten van 8 juli en 18 november 2021). Beoogd wordt de opgedane inzichten en ervaringen vanuit de COVID19 informatievoorziening te bestendigen en toe te passen op andere werkvelden Om deze rol te borgen worden de samenwerking met regionale (kennis)partners en de deskundigheid binnen de GGD versterkt.

In 2023 geeft de GGD uitvoering aan een tweejarig ontwikkelprogramma om de informatievoorziening te verbeteren.

8. Aandacht voor kwetsbare groepen

De coronapandemie heeft het belang laten zien van een gezonde leefstijl en aandacht voor kwetsbare groepen.

In 2023 heeft de GGD samen met gemeenten en samenwerkingspartners bepaald welke inzet c.q. welk aanbod er vanuit de GGD is voor kwetsbare groepen in de samenleving.

10.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	3e begrotings wijziging 2022	programma begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Kennis & Expertise					
Baten	729	544	544	544	544
Lasten	2.100	2.035	2.147	2.035	2.035
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-1.371**	**-1.491**	**-1.603**	**-1.491**	**-1.491**
Dotatie reserve	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	0	112	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.399**	**-1.519**	**-1.519**	**-1.519**	**-1.519**

11. Inwonerbijdrage en organisatieprojecten

11.1. Wat willen we bereiken?

In dit programma hebben wij de kosten en opbrengsten opgenomen van:

- organisatie-ontwikkelingstrajecten binnen de GGD
- nog te realiseren, niet gespecificeerde omzet van plusopdrachten
- de inwonerbijdrage van gemeenten voor de uitvoering de basistaken van de GGD.

11.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- De colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten in een veiligheidsregio, treffen een gemeenschappelijke regeling voor de instelling en instandhouding van een regionale gezondheidsdienst in die regio (Wet publieke gezondheid). De wet schrijft voor dat de gemeenten een aantal taken voor de publieke gezondheid laten uitvoeren door de GGD.

Prioriteiten

9. GGD NOG Robuust

GGD NOG Robuust wordt projectmatig aangepakt en separaat gemonitord en geëvalueerd. Voor het programma inwonerbijdrage en organisatieprojecten zijn de prioriteiten voor 2023 die uit GGD NOG Robuust voortkomen:

1. In 2023 heeft de GGD een programma uitgevoerd om beter in te spelen op de behoefte van de gemeenten en hun inwoners. Hiervoor brengt de GGD relatie- en projectmanagement tot stand en hebben relatiemanagers structureel contact met de gemeenten en andere stakeholders.
2. Er zijn meerjarige afspraken gemaakt met gemeenten over Toezicht Wmo, Seksuele Gezondheid en Jeugdgezondheid Adolescenten (zie ook prioriteit 2 bij het programma Jeugdgezondheid).
3. Er is duidelijkheid over het resultaat van de businesscase van intensivering van de samenwerking met Het Service Centrum en de Veiligheidsregio NOG.

11.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	3e begrotings wijziging 2022	programma begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Inwonerbijdrage en projecten					
Baten	12.623	13.159	13.159	13.159	13.159
Lasten	737	350	350	350	350
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**11.886**	**12.809**	**12.809**	**12.809**	**12.809**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	458	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**12.344**	**12.809**	**12.809**	**12.809**	**12.809**

GELDT HOOFDVAST

12. Overhead

12.1. Wat willen we bereiken?

Een onderdeel van het programma Overhead is bestuursondersteuning. Het doel van de bestuursondersteuning is om het GGD-bestuur en de gemeenten in positie te brengen voor het besturen van de GGD. Dit betreft:

1. advisering en ondersteuning voor de bestuurlijke besluitvorming, en
2. het agenderen en oppakken van maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken op het gebied van de publieke gezondheid.

12.2. Wat gaan we ervoor doen?

Prioriteiten

Voor het programma Overhead zijn de prioriteiten in 2023:

10. Nieuwe Bestuursagenda 2023 – 2027

Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 is een nieuw algemeen bestuur aangetreden. Het algemeen bestuur bepaalt de koers en de prioriteiten van de GGD. Deze legt het bestuur vast in de bestuursagenda. Samen met de gemeenten werkt de GGD deze prioriteiten verder uit.

In 2023 stelt het algemeen bestuur een nieuwe bestuursagenda voor de periode 2023 – 2027 vast.

11. Informatievoorziening aan raden

De GGD laat zich graag uitnodigen door raden c.q. raadscommissies van de gemeenten om toelichting te geven over het beleid van en taakuitvoering door de GGD. Het streven is dat de GGD in 2023 bij meer dan 15 (minimaal 75%) bijeenkomsten van raden of raadscommissies aanwezig is geweest.

Rekening van baten en lasten per programma	3e begrotings wijziging 2022	programma begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Overhead					
Baten	51	52	52	52	52
Lasten	15.629	5.782	5.782	5.782	5.782
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-15.578**	**-5.730**	**-5.730**	**-5.730**	**-5.730**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-15.578**	**-5.730**	**-5.730**	**-5.730**	**-5.730**

13. Paragrafen

Op basis van artikel 9 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat deze begroting drie paragrafen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten:

- weerstandsvermogen en risicobeheersing (inventarisatie weerstandcapaciteit, inventarisatie risico's en beleid)
- financiering (treasurybeleid)
- bedrijfsvoering (bedrijfsprocessen om de beleidsdoelstellingen te realiseren en de sturing en beheersing daarvan)

De andere paragrafen uit artikel 9 zijn niet van toepassing voor GGD Noord- en Oost-Gelderland. Dit geldt ook voor de paragraaf verbonden partijen. De GGD kent ook geen verbonden partijen in de zin van de wet, d.w.z. waar de GGD bestuurlijke invloed en financieel belang heeft.

13.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf geven wij weer hoe robuust de financiële positie is. Het weerstandsvermogen is het vermogen van GGD NOG om financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat de continuïteit van de GGD in gevaar komt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald op basis van de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, d.w.z. de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten te dekken, en
- alle risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

In het kader van de vernieuwing van de BBV is een uniforme basisset financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voorgeschreven. Voor GGD NOG zijn de onderstaande kengetallen van toepassing:

- Netto Schuldquote: de netto schuld gedeeld door de totale inkomsten,
- Solvabiliteit: eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen,
- Structurele exploitatieruimte: het structurele exploitatiesaldo in percentage van de totale baten.

Kengetal	realisatie 2021	begroot 2022	begroot 2023
Netto schuld quote	-2,3%	-1,8%	-5,6%
Solvabiliteit	22,2%	46,3%	47,0%
Structurele exploitatieruimte	0,1%	0,0%	0,0%

Weerstandscapaciteit en risico's

Het algemeen bestuur heeft op 22 november 2018 de onderstaande risico's als belangrijkste risico's voor de GGD in het kader van het risicomanagement vastgesteld.

EEN GEZOND HOUVAST

1. inhoudelijke risico's en risico's met betrekking tot opbrengsten:
   a. wijziging wetgeving
   b. uitbraak infectieziekte/tbc
   c. gemeenten laten taken niet door de GGD uitvoeren
   d. omzetdaling/minder opdrachten
   e. morele verplichting voor uitvoering van taken die niet kostendekkend zijn
2. risico's vanwege personele omstandigheden:
   a. ziekteverzuim boven 4%
   b. WW-verplichting
   c. arbeidsmarktkrapte/leeftijdsopbouw
3. risico's vanuit de bedrijfsvoering:
   a. begrotingsoverschrijding
   b. technologische ontwikkeling

Deze risico's zijn gekwantificeerd voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Voor de inwonerbijdrage Jeugdgezondheid worden de gemeenten geacht zelf een reserve aan te houden. Bij eventueel uittreden komt er een frictiebijdrage die de kosten voor de andere gemeenten dekt.

Risico's
Om het benodigde weerstandsvermogen te bepalen hanteren wij als definitie van een risico: een gebeurtenis of omstandigheid met mogelijk nadelige financiële gevolgen voor de organisatie.

Beleid weerstandscapaciteit en de risico's

Percentage weerstandscapaciteit

Berekening percentage weerstandscapaciteit	**31-12-2021**
Weerstandscapaciteit (materieel gezien)	1.618.000
Voorstel tot storting bij jaarrekening 2021	0
Stand weerstandsvermogen bij GGD na stortingsvoorstel	1.618.000
Weerstandsvermogen aan te houden bij de GGD per 31-12-2018	1.629.000
Percentage weerstandscapaciteit	**99%**

Benodigd weerstandsvermogen structurele exploitatierisico's

Omschrijving risico	**in €**
1 Inhoudelijke risico's en risico's met betrekking tot opbrengsten	1.644.000
2 Risico's vanwege personele omstandigheden	2.392.000
3 Risico's uit bedrijfsvoering	806.000
Totaal risico	4.842.000
kans dat risico's zich gelijk voordoen	50%
Totaal risico GGD NOG	2.421.000
af post onvoorzien in exploitatie	792.000
aan te houden weerstandsvermogen	**1.629.000**

De berekening van het benodigd weerstandsvermogen is gemaakt op basis van de realisatie van 2021 waarbij rekening is gehouden met de invloed van COVID-19. Het percentage weerstandscapaciteit is

99%. In euro's is het weerstandsvermogen € 11.000 te laag. Wij stellen voor om geen dotatie aan de algemene reserve te doen.

13.2. Financiering

Inleiding
Deze paragraaf omvat de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

De financieringsparagraaf geeft kaders voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. Het algemeen bestuur van de GGD heeft een Treasurystatuut vastgesteld waarin de volgende uitgangspunten zijn vastgelegd.

- zoveel mogelijke interne financiering
- een risicomijdende gedragslijn
- rekening houdend met deze randvoorwaarden, het optimaliseren van de renteresultaten.
-

Schatkistbankieren en financiering
De Wet schatkistbankieren schrijft voor dat de decentrale overheden, waaronder de GGD, al hun overtollige liquide middelen en beleggingen aanhouden bij het ministerie van Financiën. Daarmee zijn de mogelijkheden om de renteresultaten te optimaliseren uitgeput.
Wij verwachten dat het ook in 2022 niet nodig is externe financieringsmiddelen aan te trekken. De GGD kan volledig gebruik maken van interne financiering.

Kapitaalgoederen
De kapitaalgoederen van de GGD betreffen medische apparatuur, kantoorinventaris, ICT- en telefoniemiddelen.
De rekening 2021 heeft per 31-12-2021 een boekwaarde van kapitaalgoederen van afgerond € 0,7 miljoen. Door de bestrijding van COVID-19 heeft GGD NOG veel extra personeel ingezet. Deze medewerkers hebben laptops, telefoons, bureaustoelen etc. nodig. Omdat we niet weten hoelang deze extra medewerkers nodig zijn hebben we deze middelen geleased of gehuurd. De reguliere vervanging van middelen wordt eveneens geleased of gehuurd. Vanaf 2022 verwachten we dat de boekwaarde toeneemt doordat we reguliere vervanging van middelen zelf aanschaffen. Op 17 november 2022 bieden wij bij een wijziging op de Programmabegroting 2022 het algemeen bestuur een geactualiseerde Staat van activa aan.

13.3. Bedrijfsvoering

De prioriteiten voor 2023 binnen de bedrijfsvoering zijn:

14. Personeelsbeleid

Landelijk is er een schaarste aan artsen en verpleegkundigen. De beloning van artsen en verpleegkundigen heeft geen gelijke tred gehouden met omliggende GGD'en; dit is een nadeel bij de werving en behoud van medewerkers. Er zijn verschillende instrumenten om werken bij de GGD aantrekkelijk te maken en houden. Eén daarvan is herijking van het functiehuis.
In 2023 heeft de GGD een geactualiseerd functiehuis.

FINANCIËLE BEGROTING

14. Financiële uitgangspunten

14.1. Uitgangspuntennota 2023

Begin december 2021 hebben wij een brief met de Uitgangspunten voor de begroting 2023 toegezonden aan de gemeenten. Het Centraal Planbureau (CPB) heeft geen aangepaste cijfers voor de indexering gepubliceerd. Daarom is de indexering in deze programmabegroting gelijk aan de uitgangspuntennota.

14.2. Indexering

Methodiek
Ons uitgangspunt bij indexeren is dat de index in relatie staat tot de werkelijke ontwikkeling van de kosten. Dat houdt in dat wij de kosten voor het komende jaar begroten mét indexering.
Het algemeen bestuur heeft in zijn vergadering van 21 november 2019 de aangepaste indexeringssytematiek vastgesteld. Deze systematiek gaat uit van:

- het basisjaar is het jaar van de begroting minus twee jaar;
- de indexcijfers uit de CPB kortetermijnraming van december
- de verdeling van de kosten in 70% loonkosten (loonvoet sector overheid) en 30% materiële kosten (prijs overheidsconsumptie, netto materieel).

Als de vergelijking met de ontwikkeling van de inkomsten uit het Gemeentefonds daartoe naar oordeel van het algemeen bestuur aanleiding geeft, dan kan het AB besluiten een bezuinigingsopdracht te geven. Het uitgangspunt is dat een eventuele bezuinigingsopdracht gebaseerd is op een discussie over de inhoud en omvang van het takenpakket van de GGD. Wij handhaven de inspanningsverplichting van de afgelopen jaren tot het “inverdienen” van de indexering.

Index 2023
In de Uitgangspuntennota 2023 zijn wij uitgegaan van een gewogen index van 2,63%. We hebben gebruik gemaakt van de indexcijfers van de septembercirculaire 2021. Het CPB heeft geen kortetermijnraming van december gepubliceerd.
De cijfers uit de kortetermijnraming van het CPB van maart 2022 zijn aanzienlijk hoger dan de cijfers van september 2021. Aangezien de kortetermijnraming van maart te laat beschikbaar komt, verwerken we – volgens afspraak – deze cijfers niet in de concept-programmabegroting. Wel vragen wij hier nadrukkelijk aandacht voor en komen, indien nodig, t.z.t. met een voorstel voor een begrotingswijziging op de indexering van de inwonerbijdrage.

De gebruikte indexcijfers voor 2023 zijn:
Loonkosten 2,3% (loonvoet sector overheid septembercirculaire 2021)
Materiële kosten 1,5% (prijs overheid consumptie netto materiaal septembercirculaire 2021)

EEN GEZOND HOUVAST

Indexcijfers 2023 (gebaseerd op septembercirculaire 2021)

Omschrijving	Ontwik-kelingen 2022	Indexcijfer 2023	Indexering begroting 2023
Loonkostenindex	0,30%	2,30%	2,60%
Materiële kostenindex	1,20%	1,50%	2,70%
Gewogen Index	0,57%	2,06%	2,63%

De kosten van de GGD bestaan voor 70% uit loonkosten en 30% uit materiële kosten. De bovenstaande berekening leidt tot het volgende indexeringsvoorstel voor inwonerbijdrage deelnemende gemeenten:

Gewogen index
loonkosten 0,7 * 2,60% + materiële kosten 0,3 * 2,70% = 2,63%.

Inwonerbijdrage

Als gevolg van de geactualiseerde indexcijfers wijzigt de inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten. Wij gaan in deze programmabegroting 2023 uit van de inwonertallen per 31 december 2021. Bij de inwonerbijdrage maken wij onderscheid tussen

- de bijdrage voor de A-taken voor publieke gezondheidszorg die worden bekostigd uit de inwonerbijdrage van alle gemeenten, en
- de B-taak Jeugdgezondheidszorg 4- 18-jarigen die wordt bekostigd uit een inwonerbijdrage van 21 gemeenten (Apeldoorn laat vanaf 2017 de jeugdgezondheidszorg uitvoeren door het Centrum voor Jeugd en Gezin Apeldoorn).

Voor 2022 leidt dit tot de volgende inwonerbijdragen voor de gemeenten:

Omschrijving	Aantal inwoners	Totaal inwoner bijdrage in €	Per Inwoner in €	Aantal inwoners	Totaal inwoner bijdrage in €	Per Inwoner in €
Inwoneraantal 31-12-2020	831.319			666.549		
Toename inwoners	3.792			2.976		
Inwoneraantal 31-12-2021	835.111			669.525		
Programma begroting 2022	831.319	6.789.109	8,167	666.549	5.844.965	8,769
Toename inwoners	3.792	30.968		2.976	26.097	
Actualisering prijspeil 2022 0,57%		38.874			33.465	
CPB Index 2023 2,06%		141.294			121.633	
Inwonerbijdrage deelnemende gemeente 2023	835.111	7.000.246	8,382	669.525	6.026.160	9,001
Korting logopedie Hattem en Voorst		0			10.871	
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten 2023 na correctie korting logopedie		7.000.246			6.015.289	

De totale inwonerbijdrage van een deelnemende gemeente is het bedrag per inwoner vermenigvuldigd met het aantal inwoners van die gemeente (zie 15.1 Bijlage A op pag. 49 voor een overzicht).
De gemeenten Hattem en Voorst maken van oudsher geen gebruik van het onderdeel Spraak- en taalscreening (logopedie) van de jeugdgezondheid. Hiervoor krijgen zij een korting op de inwonerbijdrage.
De totale inwonerbijdrage aan de GGD voor 2023 is begroot op € 13.015.535. Voor de berekening per inwoner is de korting hierbij opgeteld. Dit resulteert in een inwonerbijdrage Publieke Gezondheid van € 8,38 en een inwonerbijdrage Jeugdgezondheid van € 9,00.

Als het aantal inwoners van een gemeente lager wordt, dan neemt de totale inwonerbijdrage van deze gemeente ook relatief af. De definitieve inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten wordt bepaald aan de hand van de werkelijke inwonertallen op 1 januari van het jaar waarop de kosten betrekking hebben (zie Gemeenschappelijke regeling GGD NOG).

EEN GEZOND HOUVAST

14.3. Overzicht baten en lasten 2021-2026 en toelichting

in € 1.000 per programma

Rekening van baten en lasten per programma	realisatie 2021 (concept)	3e begrotings wijziging 2022	programma begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Jeugdgezondheid						
Baten	1.343	1.171	1.029	1.029	1.029	1.029
Lasten	6.450	5.421	5.449	5.449	5.449	5.449
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-5.107**	**-4.250**	**-4.420**	**-4.420**	**-4.420**	**-4.420**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-5.107**	**-4.250**	**-4.420**	**-4.420**	**-4.420**	**-4.420**
Algemene Gezondheid						
Baten	79.078	56.670	6.948	6.948	6.948	6.948
Lasten	65.487	47.787	8.088	8.088	8.088	8.088
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**13.591**	**8.883**	**-1.140**	**-1.140**	**-1.140**	**-1.140**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**13.591**	**8.883**	**-1.140**	**-1.140**	**-1.140**	**-1.140**
Kennis & Expertise						
Baten	625	729	544	544	544	544
Lasten	1.977	2.100	2.035	2.147	2.035	2.035
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-1.352**	**-1.371**	**-1.491**	**-1.603**	**-1.491**	**-1.491**
Dotatie reserve	28	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	0	0	112	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.380**	**-1.399**	**-1.519**	**-1.519**	**-1.519**	**-1.519**
Overhead						
Baten	33	51	52	52	52	52
Lasten	19.208	15.629	5.782	5.782	5.782	5.782
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-19.175**	**-15.578**	**-5.730**	**-5.730**	**-5.730**	**-5.730**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-19.175**	**-15.578**	**-5.730**	**-5.730**	**-5.730**	**-5.730**
Inwonerbijdrage en projecten						
Baten	12.171	12.623	13.159	13.159	13.159	13.159
Lasten	23	737	350	350	350	350
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**12.148**	**11.886**	**12.809**	**12.809**	**12.809**	**12.809**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	458	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**12.148**	**12.344**	**12.809**	**12.809**	**12.809**	**12.809**

in € 1.000 Totaal GGD NOG

Staat van baten en lasten	realisatie 2021 (concept)	3e begrotings wijziging 2022	programma begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
GGD Noord- en Oost Gelderland						
Baten	93.250	71.244	21.732	21.732	21.732	21.732
Lasten	93.145	71.674	21.704	21.816	21.704	21.704
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**105**	**-430**	**28**	**-84**	**28**	**28**
Dotatie reserve	28	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	458	0	112	0	0
Gerealiseerd resultaat	**77**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor de programmabegroting 2023 gaan we ervan uit dat COVID-19 nog zeker een rol speelt, maar is ingebed in de reguliere begroting. Het is nog onduidelijk of en hoe dit gefinancieerd wordt door het ministerie van VWS. Daarom zijn er geen baten en lasten opgenomen. Het gevolg is dat zowel de baten als de lasten ten opzichte van de 3e begrotingswijziging 2022 fors lager.
De incidentele baten en lasten opgenomen in de programmabegroting 2023 zijn nul. In de lasten van het programma Overhead is € 217.000 onvoorzien begroot. Dit is 1% van de totale begroting.
De meerjarenraming 2024-2026 wordt opgenomen tegen prijspeil 2023. De hardheid van meerjaren-prijsindexering is beperkt en deze meenemen geeft niet een reëler beeld.

14.4. Uitzetting van de financiële positie en toelichting

Balans 2021- 2023 in € 1.000

ACTIVA	Balans per 31 december		
	2021	2022	2023
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	671	995	890
Financiële vaste activa	59	60	60
Totaal vaste activa	**730**	**1.055**	**950**
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden	41	40	40
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.294	3.300	3.000
Liquide middelen	211	200	200
Overlopende activa	2.862	600	500
Totaal vlottende activa	**12.408**	**4.140**	**3.740**
TOTAAL GENERAAL	**13.138**	**5.195**	**4.690**

PASSIVA	Balans per 31 december		
	2021	2022	2023
VASTE PASSIVA			
Eigen vermogen	2.912	2.405	2.205
Voorzieningen	324	250	150
Totaal vaste passiva	**3.236**	**2.655**	**2.355**
VLOTTENDE PASSIVA			
Crediteuren	6.233	450	335
Overlopende passiva	3.669	2.090	2.000
Totaal vlottende passiva	**9.902**	**2.540**	**2.335**
TOTAAL GENERAAL	**13.138**	**5.195**	**4.690**

Berekening EMU saldo 2021- 2023 (in € 1.000)

	2021		2022		2023
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	105		-430		28
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	309		281		314
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	169		-74		-100
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans geactiveerd	39		518		160
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen	0		0		0
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0		0		0
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	0		0		0
Baten bouwgrondexploitatie:	0		0		0
Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties	0		0		0
met derden betreffen					
Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0		0		0
Verkoop van effecten:					
Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee		nee		nee
Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
Berekend EMU-saldo	**544**		**-741**		**82**

Het BBV schrijft voor dat de GGD NOG een overzicht in de jaarrekening opneemt met een verdeling van de baten, lasten en het saldo per taakveld. De taakvelden zijn door de rijksoverheid gedefinieerd. Onderstaand het overzicht met de verdeling naar taakvelden over begroting 2022.

Taakvelden 2023 (in € 1.000)

Taakveld IV3		Baten	Lasten	Saldo
0.	Bestuur en ondersteuning			
0.4	Overhead	5.934	5.934	0
0.9	Vennootschapsbelasting	0	10	-10
0.10	Mutaties reserves	0	28	-28
0.11	Resultaat van rekening van baten en lasten	0	0	0
1.	Veiligheid			
1.1	Crisisbeheersing/brandweer	201	201	0
7.	Volksgezondheid en Milieu			
7.1	Volksgezondheid	15.064	15.100	-36
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	533	430	102

14.5. Meerjarenraming en toelichting

Geprognosticeerde balans in € 1.000

ACTIVA	Balans per 31 december			
	2023	2024	2025	2026
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa	890	890	890	890
Financiële vaste activa	60	60	60	60
Totaal vaste activa	**950**	**950**	**950**	**950**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden	40	40	40	40
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.000	3.000	3.000	3.000
Liquide middelen	200	200	200	200
Overlopende activa	500	500	500	500
Totaal vlottende activa	**3.740**	**3.740**	**3.740**	**3.740**
TOTAAL GENERAAL	**4.690**	**4.690**	**4.690**	**4.690**

PASSIVA	Balans per 31 december			
	2023	2024	2025	2026
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen	2.205	2.205	2.205	2.205
Voorzieningen	150	150	150	150
Totaal vaste passiva	**2.355**	**2.355**	**2.355**	**2.355**
VLOTTENDE PASSIVA				
Crediteuren	335	335	335	335
Overlopende passiva	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal vlottende passiva	**2.335**	**2.335**	**2.335**	**2.335**
TOTAAL GENERAAL	**4.690**	**4.690**	**4.690**	**4.690**

EEN GEZOND HOUVAST

Geprognosticeerd meerjaren EMU saldo (in € 1.000)

	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	28	-84	28	28
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	314	314	314	314
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-100	0	0	0
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans geactiveerd	160	314	314	314
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen	0	0	0	0
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0	0	0	0
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	0	0	0	0
Baten bouwgrondexploitatie:	0	0	0	0
Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties	0	0	0	0
met derden betreffen				
Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0
Verkoop van effecten:				
Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee
Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?				
Berekend EMU-saldo	**82**	**-84**	**28**	**28**

Meerjaren kengetallen

Kengetal	begroot 2023	raming 2024	raming 2025	raming 2026
Netto schuld quote	-6,1%	-6,1%	-6,1%	-6,1%
Solvabiliteit	47,0%	47,0%	47,0%	47,0%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

14.6. Staat van activa

Wij leggen de Staat van activa (voorgenomen investeringen) op 17 november 2022 voor aan het algemeen bestuur in de vorm van een begrotingswijziging. Voor de inwonerbijdrage heeft dit geen gevolgen.

15. BIJLAGEN

15.1. Bijlage A: Inwonerbijdragen 2023 per deelnemende gemeente

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2021 incl Apeldoorn	Aantal inwoners 30-12-2021 excl Apeldoorn	Begroting 2023 Publieke Gezondheid in €	Begroting 2023 Jeugd Gezondheid in €	Begroting 2023 Totaal in €
Aalten	27.100	27.100	227.163	243.918	471.081
Berkelland	43.850	43.850	367.569	394.678	762.247
Bronckhorst	36.075	36.075	302.396	324.698	627.094
Doetinchem	58.547	58.547	490.765	526.961	1.017.726
Montferland	36.349	36.349	304.692	327.165	631.857
Oost Gelre	29.607	29.607	248.178	266.482	514.660
Oude IJsselstreek	39.386	39.386	330.150	354.500	684.649
Winterswijk	29.177	29.177	244.574	262.612	507.186
Regio Achterhoek	**300.091**	**300.091**	**2.515.487**	**2.701.014**	**5.216.501**
Apeldoorn	165.586	0	1.388.010	0	1.388.010
Brummen	20.888	20.888	175.092	188.006	363.098
Epe	33.260	33.260	278.799	299.362	578.161
Hattem	12.305	12.305	103.146	110.753	213.899
Korting Hattem			0	-3.617	-3.617
Heerde	18.979	18.979	159.090	170.823	329.913
Lochem	34.071	34.071	285.597	306.661	592.258
Voorst	24.996	24.996	209.527	224.980	434.507
Korting Voorst			0	-7.254	-7.254
Zutphen	48.327	48.327	405.097	434.974	840.071
Regio Midden IJssel / Oost Veluwe	**358.412**	**192.826**	**3.004.358**	**1.724.688**	**4.729.047**
Elburg	23.739	23.739	198.990	213.666	412.657
Ermelo	27.260	27.260	228.505	245.358	473.862
Harderwijk	48.859	48.859	409.556	439.763	849.319
Nunspeet	28.220	28.220	236.552	253.998	490.550
Oldebroek	23.931	23.931	200.600	215.395	415.994
Putten	24.599	24.599	206.199	221.407	427.606
Regio Noord Veluwe	**176.608**	**176.608**	**1.480.401**	**1.589.587**	**3.069.988**

Totaal GGD NOG	**835.111**	**669.525**	**7.000.246**	**6.015.289**	**13.015.535**
Korting Hattem ivm logopedie				3.617	3.617
Korting Voorst ivm logopedie				7.254	7.254
Totaal inwonerbijdrage voor berekening bijdrage per inwoner			7.000.246	6.026.160	13.026.406
Bijdrage per inwoner			**8,382**	**9,001**	**17,383**

Inwonerbijdrage 2023-2026 per gemeente

Gemeente	Aantal inwoners 30-12-2021 incl Apeldoorn	Begroting 2023 in €	Raming 2024 in €	Raming 2025 in €	Raming 2026 in €
Aalten	27.100	471.081	480.126	490.352	500.797
Berkelland	43.850	762.247	776.882	793.430	810.330
Bronckhorst	36.075	627.094	639.134	652.748	666.651
Doetinchem	58.547	1.017.726	1.037.267	1.059.360	1.081.925
Montferland	36.349	631.857	643.989	657.706	671.715
Oost Gelre	29.607	514.660	524.542	535.715	547.125
Oude IJsselstreek	39.386	684.649	697.795	712.658	727.837
Winterswijk	29.177	507.186	516.924	527.934	539.179
Regio Achterhoek	**300.091**	**5.216.501**	**5.316.658**	**5.429.902**	**5.545.559**
Apeldoorn	165.586	1.388.010	1.414.660	1.444.792	1.475.566
Brummen	20.888	363.098	370.069	377.952	386.002
Epe	33.260	578.161	589.261	601.813	614.631
Hattem	12.305	213.899	218.005	222.649	227.391
Korting Hattem	0	-3.617	-3.687	-3.765	-3.845
Heerde	18.979	329.913	336.247	343.410	350.724
Lochem	34.071	592.258	603.630	616.487	629.618
Voorst	24.996	434.507	442.850	452.282	461.916
Korting Voorst	0	-7.254	-7.393	-7.550	-7.711
Zutphen	48.327	840.071	856.201	874.438	893.063
Regio Midden IJssel / Oost Veluwe	**358.412**	**4.729.046**	**4.819.844**	**4.922.507**	**5.027.356**
Elburg	23.739	412.657	420.580	429.538	438.687
Ermelo	27.260	473.862	482.960	493.248	503.754
Harderwijk	48.859	849.319	865.626	884.064	902.894
Nunspeet	28.220	490.550	499.969	510.618	521.494
Oldebroek	23.931	415.994	423.981	433.012	442.235
Putten	24.599	427.606	435.816	445.099	454.579
Regio Noord Veluwe	**176.608**	**3.069.988**	**3.128.932**	**3.195.578**	**3.263.644**
Totaal GGD NOG	**835.111**	**13.015.535**	**13.265.433**	**13.547.987**	**13.836.559**

De inwonerbijdrage 2024-2026 zijn berekend met de index uit de september circulaire 2021.

Omschrijving	2024	2025	2026
Loonkostenindex	2,10%	2,40%	2,40%
Materiële kostenindex	1,50%	1,50%	1,50%
Gewogen Index	1,92%	2,13%	2,13%

15.2. Bijlage B: Overzicht zienswijzen gemeenten op de uitgangspunten voor de begroting 2023

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Aalten	22-02-2022	*Raadbesluit:* De raad kan zich vinden in de Uitgangspuntennota 2023 van de GGD. Deze is een logisch vervolg op de voorgaande Uitgangspuntennota's en de Bestuursagenda 2019-2023. De nota is meer nog het resultaat van een periode waarin de takendiscussie zijn beslag heeft gekregen en de aanpak van COVID-19 het nodige heeft gevraagd van de GGD.	---
Apeldoorn		*Raadsbesluit:* *Inhoudelijk* De gemeenteraad staat achter het besluit om (financieel) te investeren in een robuustere GGD NOG. GGD NOG stelt één oplossing voor per punt van de acht punten uit de koersnotitie. De gemeenteraad mist keuzemogelijkheden voor de aanpak van de punten uit de koersnotitie en de afwegingen hiervan. De nadelen van het niet aanpakken zijn beschreven, maar de voor- en nadelen van een prioritering of (goedkopere) alternatieven zijn niet beschreven. De gemeenteraad vraagt om een toelichting hierop in de concept programmabegroting 2023. Een aantal besluiten met betrekking tot de samenwerking met HSC en VNOG is nog niet genomen. Deze besluiten kunnen wel inhoudelijke en financiële gevolgen hebben voor de kaders van 2023. Graag ziet de gemeenteraad hoe de besluitvorming van deze keuzes wordt ingericht in de concept programmabegroting 2023.	De geconstateerde aandachtspunten zijn in samenwerking met een extern bureau geanalyseerd. De op basis van deze analyse gekozen oplossingen zijn door het dagelijks bestuur als meest kansrijk en logisch bestempeld. Daarbij is ook gelet op kosteneffectiviteit. Prioritering levert geen financieel voordeel op alleen een verschuiving van de kosten in de tijd. Waarbij het in een aantal gevallen zelfs duurder uitvalt. Onderzocht wordt tot welke besparingsmogelijkheden de samenwerking met HSC en VNOG op termijn leiden. Op dit moment is niet duidelijk wat de financiële gevolgen zullen zijn. Zodra daarover meer bekend is, rapporteren wij dit aan het algemeen bestuur. Voor 2023 vormt de straks vastgestelde begroting het kader.

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
		Financieel De voorgestelde verhoging van de inwonerbijdrage voorziet nog niet in het risico van hogere loonkosten als gevolg van de herijking van het functiehuis. Onze raad vraagt om een nadere toelichting over de stand van zaken en een actuele inschatting van het risico in de concept programmabegroting van 2023.	In 2022 vindt herijking van het functiehuis plaats. De effecten hiervan zijn op dit moment nog niet bekend, maar het ingeschat maximaal risico aan structureel hogere kosten bedraagt € 450.000 in 2026. Een deel van de hogere kosten wordt gedekt door de verhoging van de tarieven van de plusproducten. De inzet is om de kosten voor gemeenten zoveel mogelijk te beperken.
		De voorgestelde dekking van incidentele kosten heeft risico's, die een hogere inwonerbijdrage achteraf tot gevolg kan hebben. Wij vragen u, in plaats van een doorrekening naar de gemeenten, eventuele nadelen op te vangen met een onttrekking aan uw algemene reserve en zien dit graag aangepast in de concept-programmabegroting van 2023.	Het percentage weerstandscapaciteit is per 31 december 2021 99%. Dit betekent dat de algemene reserve rond het minimumniveau ligt. Als we de incidentele kosten ten laste van de algemene reserve brengen dan moet daarna een toevoeging aan de algemene reserve plaats vinden om deze op het minimum niveau te houden. Per saldo betaalt de gemeente hetzelfde bedrag.
Berkelland	01-02-2022	*Raadsbesluit*: De raad van de gemeente Berkelland dient geen zienswijze in op de Uitgangspuntennota 2023.	---
Bronckhorst	24-02-2022	*Raadsbesluit:* De raad kan zich goeddeels vinden in de Uitgangspuntennota 2023 van de GGD. De nota is vooral het resultaat van een periode waarin de takendiscussie zijn beslag heeft gekregen en de aanpak van COVID-19 het nodige heeft gevraagd van de GGD.	

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
		De raad verzoekt de GGD echter om rekening te houden met de volgende aandachtspunten. - Er is een gezamenlijk streven naar een robuuste GGD. De raad verwacht tegelijkertijd dat de gevraagde extra financiële investeringen de komende jaren hiertoe beperkt blijven en benadrukt het belang om de (financiële) voordelen van samenwerking op te zoeken. - De raad verwacht dat de gemeente bij de uitwerking van de 7 aandachtspunten van de takendiscussie aan de voorkant wordt betrokken bij de concrete invulling, door de GGD, voor zover deze inhoudelijk en direct relevant voor gemeenten zijn. - Tevens vraagt de raad hen op de hoogte te houden van de resultaten van de uitwerking van de 7 aandachtspunten. - Zij zullen daar waar gewenst de dienstverlening van de GGD meer van nabij monitoren op inzet en resultaat. Dit beschouwen zij als een gezamenlijke verantwoordelijkheid.	De GGD probeert de extra kosten voor gemeenten te beperken. Tegelijkertijd met de aanpak van de zeven aandachtspunten zoeken wij naar kostenbesparingen op termijn door volledige participatie in Het Servicecentrum (HSC). Waar relevant voor de (samenwerking met de) gemeenten, betrekt de GGD de gemeenten bij de uitwerking van GGD NOG Robuust, met name de ambtenaren publieke gezondheid. Het dagelijks bestuur monitort de voortgang van GGD NOG Robuust en informeert het algemeen bestuur hier periodiek over. Zoals aangegeven, betrekt de GGD de gemeenten (met name de ambtenaren publieke gezondheid) bij de uitwerking van GGD NOG Robuust waar dit relevant is voor de samenwerking met de gemeenten.
Brummen	17-02-2022	*Raadbesluit:* De gemeenteraad vraagt bijzondere aandacht voor de financiële positie van de gemeente en verzoekt u terughoudend te zijn met kostenstijgingen in de begroting 2023 en de gemeentelijke bijdrage.	Het is ook de inzet van het dagelijks bestuur de inwonerbijdrage de komende jaren niet te verhogen. Uitgezonderd de jaarlijkse indexering en eventueel nieuw beleid waarvoor gemeenten compensatie ontvangen. Het uitgangspunt is daarnaast dat een positief resultaat ten gunste komt van de gemeenten.

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Doetinchem	24-02-2022	Raadsbesluit: Doetinchem kan zich goeddeels vinden in de Uitgangspuntennota 2023 van de GGD. Deze is een logisch vervolg op de voorgaande Uitgangspuntennota's en de Bestuursagenda 2019-2023. De raad verzoekt de GGD om rekening te houden met de volgende aandachtspunten. - Er is een gezamenlijk streven naar een robuuste GGD. Zij verwachten tegelijkertijd dat de gevraagde extra financiële investeringen de komende jaren hiertoe strikt beperkt blijven. Zij benadrukken het belang om de (financiële) voordelen van samenwerking op te zoeken. - Zij verwachten dat zij bij de uitwerking van de zeven aandachtspunten aan de voorkant worden betrokken bij de concrete invulling, door de GGD, voor zover deze inhoudelijk en direct relevant voor gemeenten zijn. - De raad van Doetinchem zal daar waar gewenst de dienstverlening van de GGD meer van nabij monitoren op inzet en resultaat. Dit beschouwen zij als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. - Zij vertrouwen erop dat de GGD hen tijdig op de hoogte houdt van de resultaten van de uitwerking van de zeven aandachtspunten.	De GGD probeert de extra kosten voor gemeenten te beperken. Tegelijkertijd met de aanpak van de zeven aandachtspunten zoeken wij naar kostenbesparingen op termijn door volledige participatie in Het Servicecentrum (HSC). Waar relevant voor de (samenwerking met de) gemeenten, betrekken wij de gemeenten bij de uitwerking van GGD NOG Robuust, met name de ambtenaren publieke gezondheid. Het dagelijks bestuur monitort de voortgang van GGD NOG Robuust en informeert het algemeen bestuur hier periodiek over. Zoals aangegeven, betrekken wij de gemeenten (met name de ambtenaren publieke gezondheid) bij de uitwerking van GGD NOG Robuust waar dit relevant is voor de samenwerking met de gemeenten.

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Elburg	10-03-2022	*Ambtelijke mededeling dat er vanuit de raad van Elburg geen zienswijze komt.*	---
Epe	15-02-2022	*Collegebesluit:* Het college stemt in met de Uitgangspuntennota 2023 en dient geen zienswijze in. De raad wordt hierover met een informatienota geïnformeerd.	---
Ermelo	24-02-2022	*Brief van de raad van de gemeente Ermelo:* De raad dient geen zienswijze in en schaart zich achter het standpunt voor een robuuste GGD zoals deze nu in deze uitgangspuntennota 2023 uiteengezet is. Ermelo wijst erop dat het nieuwe kabinet in het coalitieakkoord uitgaat van een bredere kijk naar gezondheid en versterking van de publieke gezondheidszorg. De raad kijkt graag samen met de GGD vooruit naar de toekomst en wil in partnerschap samen optrekken door meer rendement uit de samenwerking te halen. Dit in aansluiting op de 7 aandachtspunten die uit de takendiscussie naar voren zijn gekomen.	--- Samen met de gemeenten kijken wij naar het vertalen van rijksbeleid naar gemeenten en regio.
Harderwijk	17-02-2022	*Raadsbesluit:* De raad dient geen zienswijze in over de Uitgangspuntennota 2023 en over de financiële uitgangspunten voor de begroting van 2023.	---

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Hattem	31-01-2022	*Raadbesluit:* De raad heeft besloten geen zienswijze in te dienen.	---
Heerde	10-03-2022	*Ambtelijke mededeling dat er vanuit de raad van Heerde geen reactie komt.*	---
Lochem	01-02-2022	*Collegebesluit:* Het college kan instemmen met de Uitgangspuntennota 2023 en geeft daarom geen zienswijze af. Het college herkent de genoemde inhoudelijke ontwikkelingen. Ook is het college akkoord met de financiële kaders (indexeringsmethodiek en kostenstijgingen om de aandachtspunten uit de takendiscussie te realiseren). Mede door de takendiscussie en door de mondiale pandemie onderkennen zij het belang van een robuuste GGD.	---
Montferland	03-02-2022	*Raadsbesluit:* *Zienswijze op Uitgangspuntennota 2023* De gemeenteraad van Montferland verzoekt het dagelijks bestuur bij het uitwerken van de concept-Programmabegroting 2023 de volgende aandachtspunten mee te nemen:	

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
		Beter inspelen op de lokale vraag via een wijkgerichte aanpak De raad verzoekt de GGD om de gezondheidsbevordering zo dichtbij mogelijk de inwoners plaats te laten vinden. Om samen te werken aan een effectieve gezondheidsaanpak dient de GGD te weten wat er speelt in wijken in gemeenten en het lokale netwerk te kennen. De raad vraagt de GGD om meer aan te sluiten bij de kracht, wensen en behoeften van bewoners en professionals. Daarbij dient er een focus te zijn op de kwetsbare groepen. De raad attendeert op de inzet van lokale gezondheidsmakelaars door de GGD-Brabant Zuidoost. *Beter monitoren door SMART doelstellingen* De komende járen gaat de GGD NOG meer investeren in het datagericht werken. Deze data is waardevolle sturingsinformatie voor het ontwikkelen en het bijsturen van gezondheidsbeleid op lokaal én regionaal niveau. Hiervoor is het wenselijk dat de GGD meer SMART doelstellingen gaat formuleren in haar beleidsstukken (zoals de Programmabegroting). Daardoor zijn gemeenten beter in staat om te werken vanuit haar rol als opdrachtgever. De GGD heeft daarnaast de toezegging gedaan om de implementatie van de zeven aandachtspunten goed te monitoren en te evalueren op kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten. Ook hier verzoekt de raad om in het plan van aanpak SMART doelstellingen te formuleren.	Eén van de doelstellingen van GGD NOG Robuust is het beter inspelen op de behoefte bij gemeenten. Daarom willen wij nauw samenwerken met gemeenten en ketenpartners in de gemeenten om goed aan te sluiten met de daar levende wensen en behoeften. Met gemeenten en ketenpartners willen wij ons oriënteren op de mogelijkheden om dit vorm te geven. In deze programmabegroting hebben wij onze prioriteiten meer SMART geformuleerd. Hieraan besteden wij ook aandacht bij de doelstellingen rondom de aandachtspunten in het kader van GGD NOG Robuust.

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
		Geen extra financiële investeringen De gemeente Montferland is bereid om structureel en incidenteel te investeren in de zeven aandachtspunten om zo de kwetsbaarheid te verminderen en de kwaliteit van dienstverlening te verhogen. Daarbij benadrukt de raad dat hun bijdrage een maximale bijdrage is. Het verzoek is dan ook om - uitgezonderd van de jaarlijkse indexering - in de komende jaren geen verdere verhoging van de inwonerbijdrage door te voeren. Eventuele kostenbesparingen dienen (deels) terug te vloeien naar gemeenten door bijvoorbeeld het terugbetalen van overschotten van de jaarrekening aan gemeenten.	Het is ook de inzet van het dagelijks bestuur dat er in de komende jaren geen verdere verhoging van de inwonerbijdrage komt, los van de jaarlijkse indexering en eventueel nieuw beleid waarvoor gemeenten financiering ontvangen. De op termijn beoogde kostenbesparingen komen in principe ten gunste van de gemeenten; hierover besluit het algemeen bestuur.
		Meer aandacht voor preventie In de Uitgangspuntennota 2023 vindt de raad relatief weinig aandacht terug voor preventie. De inzet van de eigen preventiewerkzaamheden ontbreken. De raad verzoekt de GGD om bij de uitwerking van de concept Programmabegroting 2023 preventie - in lijn met zijn eigen bestuursagenda - een nadrukkelijkere rol te geven.	In de Uitgangspuntennota schetsen wij op hoofdlijnen de belangrijkste ontwikkelingen, zoals COVID-19 en takendiscussie. Maar de gemeenten mogen ervan verzekerd zijn dat wij onze preventietaken, zoals vastgelegd in de Wet publieke gezondheid en de Samenwerkingsregeling GGD NOG, tot de kern van de GGD-taken rekenen.
		In beeld brengen wijzigingen gevolgen Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) De raad verzoekt om de gevolgen van de wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen in beeld te brengen. Daarbij vraagt de raad specifiek aandacht voor de	Wij gaan na wat deze wijziging betekent voor onze werkwijze. Ons voorstel is dat het GGD-bestuur in de nieuwe samenstelling de mogelijkheden en veranderingen

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
		wijziging die de participatiemogelijkheden van burgers en belanghebbende in de besluitvorming van de gemeenschappelijke regelingen vergroot.	in de Wgr bespreekt bij de Bestuursagenda voor de nieuwe bestuursperiode.
Nunspeet	11-03-2022	*Ambtelijk mededeling dat de commissie Maatschappij en Middelen van de raad van Nunspeet op 3 februari 2022 heeft ingestemd met de Uitgangspuntennota 2023 en voorstelt geen schriftelijke zienswijze in te dienen.*	---
Oldebroek	17-02-2022	*Commissiebesluit t.a.v. het raadsvoorstel:* De raad kan zich grotendeels vinden in de Uitgangspuntennota 2023. De raad spreekt de hoop uit dat de GGD met de gevraagde middelen voor het aanpakken van de kwetsbaarheden van de GGD de organisatie kan doorontwikkelen naar wat de GGD voor ogen heeft. De gemeente Oldebroek is het eens met het evenwichtig verdelen van de kosten voor jeugdgezondheid adolescenten over de deelnemende gemeenten. Zij vinden echter dat gemeenten die deze taak nog niet door de GGD laten uitvoeren nu verplicht worden de middelen en regierol bij de GGD te leggen. Dat betekent een extra schakel in het uitvoeren en uitbesteden van deze wettelijke taak en lokaal maatwerk. De raad vindt dit onwenselijk en ziet graag dat deze B2-taak niet veranderd wordt naar een B1-taak.	--- Vanaf 2015 is in het basispakket jeugdgezondheidszorg opgenomen dat een structureel aanbod moet worden gedaan aan jongeren vanaf 14 jaar. De uitvoering van jeugdgezondheid adolescenten moet door een erkende JGZ-instelling worden gedaan. Het algemeen bestuur van de GGD heeft met het oog hierop ingestemd met het aankondigen in de Uitgangspuntennota 2023, dat jeugdgezondheid adolescenten in 2023 wordt opgenomen in de inwonerbijdrage. De GGD is met de gemeenten in overleg over de invulling van jeugdgezondheid adolescenten vanaf 2023..

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Oost Gelre	22-02-2022	*Raadsbesluit:* De raad van Oost Gelre kan zich grotendeels vinden in de Uitganspuntennota. Deze is een logisch vervolg op de voorgaande Uitgangspuntennota's en de Bestuursagenda 2019-2023. De raad verzoekt echter om rekening te houden met de volgende aandachtspunten: - de gevraagde extra financiële investeringen voor GGD Robuust de komende jaren daartoe te beperken en het belang om de (financiële) voordelen van samenwerking op te zoeken te benadrukken; - de verwachte kosten en de beoogde opbrengsten als gevolg van bredere samenwerking al bij het opstellen van de concept Programmabegroting te verwerken en daarbij inzichtelijk te maken in hoeverre deze van invloed zijn op de (inwoner)bijdrage; - gemeenten bij de uitwerking van GGD Robuust aan de voorkant te betrekken bij concrete invulling, voor zover deze inhoudelijk en direct relevant zijn voor gemeenten; - gemeenten op de hoogte te houden van de resultaten van de uitwerking van GGD Robuust en medewerking te verlenen daar waar we	De GGD probeert de extra kosten voor gemeenten te beperken. Tegelijkertijd met de aanpak van de aandachtspunten zoeken wij naar kostenbesparingen op termijn door volledige participatie in Het Servicecentrum (HSC). Wij vinden het voorbarig om al bij de Programmabegroting vooruit te lopen op de op termijn verwachte kostenbesparingen door samenwerking in de bedrijfsvoering. Deze komen in principe ten goede van de gemeenten. Hierover beslist het algemeen bestuur. Waar dit relevant is voor de (samenwerking met de) gemeenten betrekken wij de gemeenten bij de uitwerking van GGD NOG Robuust, met name de ambtenaren publieke gezondheid.. Het dagelijks bestuur monitort de voortgang van GGD NOG Robuust en informeert het algemeen bestuur hier periodiek over. Zoals aangegeven, betrekken wij de

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
		dienstverlening van meer nabij willen monitoren op inzet en resultaat.	gemeenten bij de uitwerking van GGD NOG Robuust waar dit relevant is voor de samenwerking met de gemeenten.
Oude-IJsselstreek	24-02-2022	*Raadsbesluit:* De uitgangspuntennota volgt op besluiten van het algemeen bestuur. Het gevoel blijft dat dit proces wordt gebruikt voor het oplossen van bedrijfsvoeringsvraagstukken. Het is echter niet onlogisch om de GGD NOG op deze punten te versterken. Inhoudelijk worden er een aantal begrijpelijke stappen voorgesteld. De raad vindt het positief dat ze een robuustere, flexibelere en, op termijn, kostenefficiëntere GGD zullen terugzien. De uitwerking van de takendiscussie, zal ook richting geven voor het nieuwe AB dat in 2022 na de gemeenteraadsverkiezingen zal aantreden. De GGD dient scherp te blijven op de meerwaarde van samenwerkingsvormen. Het evalueren van de samenwerking en het duidelijk vermelden van besparingen als gevolg van samenwerking, moet de aandacht van de GGD blijven houden.	--- --- De GGD zoekt tegelijkertijd met de aanpak van de aandachtspunten naar kostenbesparingen op termijn door volledige participatie in Het Servicecentrum (HSC). De uitwerking van GGD NOG Robuust wordt gemonitord en hierover informeren wij periodiek het bestuur.
Putten		*Concept-raadsbesluit:* De gemeente Putten dient geen zienswijze in.	---

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Voorst	10-03-2022	*Ambtelijke mededeling dat er vanuit de raad van Voorst geen zienswijze komt.*	---
Winterswijk	24-02-2022	*Raadsbesluit:* De raad kan zich inhoudelijk goeddeels vinden in de Uitgangspuntennota begroting 2023 van de GGD. De strekking is in lijn met de Bestuursagenda 2019-2023. De nota bevat tevens de uitkomsten van de kerntakendiscussie en de gevolgen van de aanpak van COVID-19. Ten aanzien van de beoogde robuuste GGD NOG brengt de raad de volgende zienswijzen in: - dat bij de (concept)begroting 2023 tevens de beoogde opbrengsten als gevolg van bredere samenwerking in beeld worden gebracht en dat duidelijk wordt in hoeverre deze van invloed zijn op de inwonerbijdrage; - dat wij verwachten dat de gevraagde financiële investeringen de komende jaren strikt beperkt blijven; - dat wij verwachten dat de gemeenten, bij de uitwerking van de 7 aandachtspunten, aan de voorkant worden betrokken bij de concrete invulling, voor zover deze inhoudelijk en direct relevant voor	--- Het is te voorbarig om al bij de Programmabegroting vooruit te lopen op de op termijn verwachte kostenbesparingen door samenwerking in de bedrijfsvoering. Deze komen in principe ten goede van de gemeenten. Hierover beslist het algemeen bestuur. Wij proberen de extra kosten voor gemeenten te beperken. Tegelijkertijd met de aanpak van de aandachtspunten zoeken wij naar kostenbesparingen op termijn door volledige participatie in Het Servicecentrum (HSC). Waar dit relevant is voor de (samenwerking met de) gemeenten betrekken wij de gemeenten bij de uitwerking van GGD NOG Robuust, met name de ambtenaren publieke gezondheid.

Gemeente	Datum	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
		gemeenten zijn; - dat wij, daar waar gewenst, de dienstverlening van de GGD meer van nabij monitoren op inzet en resultaat.	Het dagelijks bestuur monitort de voortgang van GGD NOG Robuust en informeert het algemeen bestuur hier periodiek over. Daarbij betrekken wij de gemeenten bij de uitwerking van GGD NOG Robuust waar dit relevant is voor de samenwerking met de gemeenten, met name de ambtenaren publieke gezondheid.
Zutphen	21-02-2022	*Raadsbesluit:* De raad van Zutphen kan zich vinden in de inhoudelijke kaders van de Uitgangspuntennota 2023. Ook staan zij positief tegenover het voorstel om de jeugdgezondheid adolescenten met ingang van 2023 onderdeel van de inwonerbijdrage te maken. Hoewel zij positief staan tegenover de wens voor een robuustere GGD en begrip hebben voor de aandachtspunten uit de Koersnotitie, is de gevraagde extra financiële bijdrage (structureel en incidenteel) voor Zutphen niet haalbaar. Zij vragen dan ook om gezamenlijk met de gemeenten hierin een prioritering aan te brengen en pas extra kosten te maken nadat er op andere punten besparingen zijn gerealiseerd.	--- Het algemeen bestuur heeft ingestemd met de aanpak van de aandachtspunten uit de Koersnotitie en met de financiële uitwerking ervan. Op verschillende manieren proberen wij de extra kosten voor gemeenten te beperken, maar zonder structurele en incidentele bijdragen is een robuustere GGD niet te realiseren. Tegelijkertijd met de aanpak van de aandachtspunten zoeken wij naar kostenbesparingen op termijn door volledige participatie in Het Servicecentrum (HSC).

GR GGD NOG
Algemeen bestuur, t.a.v. mevrouw J.J. Baardman, directeur
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

Inlichtingen bij:	Carla van Amerongen	*Telefoon:*	14 0575	*Bijlage(n):*	-
Team:	Welzijn	*Zaaknummer:*		*Uw bericht van:*	-
Onderwerp:	Programmabegroting 2023	*Datum:*	.. juni 2022	*Uw nummer:*	-

Geachte leden van het Algemeen Bestuur, geachte mevrouw Baardman,

Op 30 mei 2022 heeft de gemeenteraad van Zutphen de Programmabegroting 2023 GGD NOG behandeld. Hierbij ontvangt u de zienswijze van de gemeenteraad.

Zienswijze
Onze gemeenteraad wil om te beginnen opnieuw veel waardering uitspreken voor de langdurige buitengewone inzet en het belangrijke werk van de GGD rond de COVID-19 pandemie.

Verder kunnen wij ons als gemeentebestuur inhoudelijk vinden in de Programmabegroting 2023. Ook staan wij positief tegenover het voorstel om de jeugdgezondheid adolescenten met ingang van 2023 onderdeel van de inwonerbijdrage te maken, zoals verwerkt in de tweede begrotingswijziging 2023.

Maar hoewel wij als gemeentebestuur positief staan tegenover de wens voor een robuustere GGD én begrip hebben voor de aandachtspunten uit de Koersnotitie, is de gevraagde extra financiële bijdrage (structureel en incidenteel) voor onze gemeente niet haalbaar. Wij vragen u dan ook om gezamenlijk met de gemeenten hierin een prioritering aan te brengen en pas extra kosten te maken nadat er op andere punten besparingen zijn gerealiseerd. Wij kunnen ons dan ook niet vinden in de eerste begrotingswijziging 2023 en vragen u deze te heroverwegen.

Vragen
Als u nog vragen heeft over deze brief, neemt u dan contact op met Carla van Amerongen, team Welzijn. Dit kan via telefoonnummer 14 0575 (zonder kengetal) of info@zutphen.nl. Wilt u als u een bericht stuurt het zaaknummer vermelden?

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Zutphen,
de burgemeester, de secretaris,

Het algemeen bestuur van GGD Noord- en Oost-Gelderland; ·

B E S L U I T :

de 1e wijziging van de begroting 2023 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 7 juli 2022

mw. drs. J.J. Baardman,
directeur publieke gezondheid

C.M. de Waard-Oudesluijs MSc,
voorzitter

1e begrotingswijziging 2023

Het dagelijks bestuur van GGD NOG heeft de concept-Programmabegroting 2023 opgesteld. Na bespreking in het algemeen bestuur op 7 april 2022 zendt het dagelijks bestuur de begroting aan de gemeenteraden. De raden kunnen desgewenst tot 8 juni 2022 hun zienswijzen naar voren brengen. Het algemeen bestuur besluit op 7 juli 2022 over de Programmabegroting 2023.
Het dagelijks bestuur heeft het besluit van het algemeen bestuur van 18 november 2021 om in te stemmen met de financiële uitwerking van GGD NOG Robuust verwerkt in de begrotingswijziging bij de Programmabegroting 2023. In de uitgangspuntennota is GGD NOG Robuust opgenomen bij nieuw beleid. Het programma GGD NOG Robuust heeft invloed op de gemeentelijke inwonerbijdrage 2023 en leidt tot verschuivingen tussen de programma's. De begroting 2023 is ook na de 1e begrotingswijziging sluitend. In het onderstaande overzicht staan per programma de ramingen van de Programmabegroting 2023, de 1e begrotingswijziging 2023 en de verschillen daartussen.

Bedragen in € 1.000

Rekening van baten en lasten per programma	Programma-begroting 2023	1e begrotings-wijziging 2023	afwijking
Jeugdgezondheid			
Baten	1.029	1.055	26
Lasten	5.449	5.449	0
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-4.420**	**-4.394**	**26**
Dotatie reserve	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.420**	**-4.394**	**26**
Algemene Gezondheid			
Baten	6.948	7.124	176
Lasten	8.088	8.055	-33
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-1.140**	**-931**	**209**
Dotatie reserve	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.140**	**-931**	**209**
Kennis & Expertise			
Baten	544	558	14
Lasten	2.035	2.035	0
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-1.491**	**-1.477**	**14**
Dotatie reserve	28	28	0
Onttrekking reserve	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.519**	**-1.505**	**14**
Overhead			
Baten	52	52	0
Lasten	5.782	7.132	1.350
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-5.730**	**-7.080**	**-1.350**
Dotatie reserve	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-5.730**	**-7.080**	**-1.350**

Bedragen in € 1.000

Rekening van baten en lasten per programma	Programma-begroting 2023	1e begrotings-wijziging 2023	afwijking
Inwonerbijdrage en projecten			
Baten	13.159	14.161	1.002
Lasten	350	450	100
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**12.809**	**13.711**	**902**
Dotatie reserve	0	0	0
Onttrekking reserve	0	199	199
Gerealiseerd resultaat	**12.809**	**13.910**	**1.101**

Toelichting:

Algemeen
In de 1e begrotingswijziging 2023 is de financiële uitwerking van GGD NOG Robuust verwerkt. Het algemeen bestuur heeft een structurele bijdrage van € 565.000 vastgesteld. Hiervan wordt € 225.000 gerealiseerd door het verhogen van de tarieven voor plustaken. Hierdoor zien we bij alle programma's een stijging van de baten. De stijging van de lasten zien we terug bij het programma overhead. De 1e begrotingswijziging 2023 heeft een sluitend saldo.

Inwonerbijdrage en projecten
De inwonerbijdrage is bij de 1e begrotingswijziging 2023 € 340.000 hoger. Daarnaast is er voor 2023 door het algemeen bestuur een incidenteel budget vastgesteld van € 562.000 voor het uitvoeren van het programma GGD NOG Robuust. De onttrekking van de reserve betreft de onttrekking aan de bestemmingsreserve frictiebijdrage Apeldoorn. Deze noemen we vanaf nu reserve GGD NOG Robuust.

Het overzicht voor de totale staat van baten en lasten van GGD Noord- en Oost-Gelderland.

Bedragen in € 1.000

Staat van baten en lasten	Programma-begroting 2023	1e begrotings-wijziging 2023	afwijking
GGD Noord- en Oost Gelderland			
Baten	21.732	22.950	1.218
Lasten	21.704	23.121	1.417
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**28**	**-171**	**-199**
Dotatie reserve	28	28	0
Onttrekking reserve	0	199	199
Gerealiseerd resultaat	**0**	**0**	**0**

Meerjarenbegroting per programma 2023-2026

bedragen in € 1.000

Rekening van baten en lasten per programma	Programma-begroting 2023	1e begrotings-wijziging 2023	Meerjaren-raming 2024	Meerjaren-raming 2025	Meerjaren-raming 2026
Jeugdgezondheid					
Baten	1.029	1.055	1.055	1.055	1.055
Lasten	5.449	5.449	5.449	5.449	5.449
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-4.420**	**-4.394**	**-4.394**	**-4.394**	**-4.394**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.420**	**-4.394**	**-4.394**	**-4.394**	**-4.394**
Algemene Gezondheid					
Baten	6.948	7.124	7.124	7.124	7.124
Lasten	8.088	8.055	8.020	8.020	8.020
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-1.140**	**-931**	**-896**	**-896**	**-896**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.140**	**-931**	**-896**	**-896**	**-896**
Kennis & Expertise					
Baten	544	558	558	558	558
Lasten	2.035	2.035	2.147	2.035	2.035
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-1.491**	**-1.477**	**-1.589**	**-1.477**	**-1.477**
Dotatie reserve	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	0	112	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.519**	**-1.505**	**-1.505**	**-1.505**	**-1.505**
Overhead					
Baten	52	52	52	52	52
Lasten	5.782	7.132	6.769	6.648	6.306
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-5.730**	**-7.080**	**-6.717**	**-6.596**	**-6.254**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-5.730**	**-7.080**	**-6.717**	**-6.596**	**-6.254**
Inwonerbijdrage en projecten					
Baten	13.159	14.161	13.962	13.841	13.499
Lasten	350	450	450	450	450
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**12.809**	**13.711**	**13.512**	**13.391**	**13.049**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	199	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**12.809**	**13.910**	**13.512**	**13.391**	**13.049**

Toelichting:

Algemeen

De meerjarenbegrotingen hebben een sluitend saldo. Bij het programma overhead zien we een daling van de lasten in de loop van de jaren. Dit zijn de incidentele lasten uit het programma GGD NOG Robuust. Hier tegenover staat bij het programma inwonerbijdrage en projecten een daling van de baten. Dit betreft de incidentele bijdrage van de gemeenten. Het programma GGD NOG Robuust loopt tot en met 2026.

Meerjarenbegroting totaal GGD 2023-2026

bedragen in € 1.000

Staat van baten en lasten	Programma-begroting 2023	1e begrotings-wijziging 2023	Meerjaren-raming 2024	Meerjaren-raming 2025	Meerjaren-raming 2026
GGD Noord- en Oost Gelderland					
Baten	21.732	22.950	22.751	22.630	22.288
Lasten	21.704	23.121	22.835	22.602	22.260
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**28**	**-171**	**-84**	**28**	**28**
Dotatie reserve	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	199	112	0	0
Gerealiseerd resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten 2023

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2021 incl. Apeldoorn	Aantal inwoners 30-12-2021 excl. Apeldoorn	Programma-begroting 2023	Toevoeging GGD NOG Robuust	1e begrotings wijziging 2023-
Aalten	27.100	27.100	471.081	12.294	483.375
Berkelland	43.850	43.850	762.247	19.893	782.141
Bronckhorst	36.075	36.075	627.094	16.366	643.460
Doetinchem	58.547	58.547	1.017.726	26.561	1.044.287
Montferland	36.349	36.349	631.857	16.490	648.347
Oost Gelre	29.607	29.607	514.660	13.432	528.092
Oude IJsselstreek	39.386	39.386	684.649	17.868	702.517
Winterswijk	29.177	29.177	507.186	13.237	520.422
Regio Achterhoek	**300.091**	**300.091**	**5.216.501**	**136.141**	**5.352.642**
Apeldoorn	165.586	0	1.388.010	36.258	1.424.269
Brummen	20.888	20.888	363.098	9.476	372.574
Epe	33.260	33.260	578.161	15.089	593.250
Hattem	12.305	12.305	213.899	5.582	219.481
Korting Hattem			-3.617		-3.617
Heerde	18.979	18.979	329.913	8.610	338.523
Lochem	34.071	34.071	592.258	15.457	607.715
Voorst	24.996	24.996	434.507	11.340	445.847
Korting Voorst			-7.254		-7.254
Zutphen	48.327	48.327	840.071	21.924	861.996
Regio Midden IJssel / Oost Veluwe	**358.412**	**192.826**	**4.729.047**	**123.738**	**4.852.784**
Elburg	23.739	23.739	412.657	10.770	423.426
Ermelo	27.260	27.260	473.862	12.367	486.229
Harderwijk	48.859	48.859	849.319	22.166	871.485
Nunspeet	28.220	28.220	490.550	12.802	503.353
Oldebroek	23.931	23.931	415.994	10.857	426.851
Putten	24.599	24.599	427.606	11.160	438.766
Regio Noord Veluwe	**176.608**	**176.608**	**3.069.988**	**80.121**	**3.150.109**

Totaal GGD NOG	**835.111**	**669.525**	**13.015.535**	**340.000**	**13.355.535**
Korting Hattem i.v.m. logopedie			3.617	0	3.617
Korting Voorst i.v.m. logopedie			7.254	0	7.254
Totaal inwonerbijdrage voor berekening bijdrage per inwoner			13.026.406	340.000	13.366.406
Bijdrage per inwoner			**17,383**	**0,454**	**17,837**
Bijdrage per inwoner Apeldoorn			**8,382**	**0,219**	**8,601**

Incidentele bijdrage deelnemende gemeenten 2023-2025

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2021 incl. Apeldoorn	Aantal inwoners 30-12-2021 excl. Apeldoorn	Incidentele bijdrage 2023	Incidentele bijdrage 2024	Incidentele bijdrage 2025
Aalten	27.100	27.100	20.322	13.126	8.751
Berkelland	43.850	43.850	32.882	21.239	14.159
Bronckhorst	36.075	36.075	27.052	17.473	11.649
Doetinchem	58.547	58.547	43.904	28.358	18.905
Montferland	36.349	36.349	27.258	17.606	11.737
Oost Gelre	29.607	29.607	22.202	14.340	9.560
Oude IJsselstreek	39.386	39.386	29.535	19.077	12.718
Winterswijk	29.177	29.177	21.879	14.132	9.421
Regio Achterhoek	**300.091**	**300.091**	**225.034**	**145.351**	**96.901**
Apeldoorn	165.586	0	59.933	38.711	25.808
Brummen	20.888	20.888	15.664	10.117	6.745
Epe	33.260	33.260	24.941	16.110	10.740
Hattem	12.305	12.305	9.227	5.960	3.973
Heerde	18.979	18.979	14.232	9.193	6.128
Lochem	34.071	34.071	25.549	16.503	11.002
Voorst	24.996	24.996	18.744	12.107	8.071
Zutphen	48.327	48.327	36.240	23.407	15.605
Regio Midden IJssel / Oost Veluwe	**358.412**	**192.826**	**204.531**	**132.108**	**88.072**
Elburg	23.739	23.739	17.802	11.498	7.665
Ermelo	27.260	27.260	20.442	13.204	8.802
Harderwijk	48.859	48.859	36.639	23.665	15.777
Nunspeet	28.220	28.220	21.162	13.669	9.112
Oldebroek	23.931	23.931	17.946	11.591	7.727
Putten	24.599	24.599	18.446	11.915	7.943
Regio Noord Veluwe	**176.608**	**176.608**	**132.436**	**85.541**	**57.027**
Totaal GGD NOG	**835.111**	**669.525**	**562.000**	**363.000**	**242.000**
Bijdrage per inwoner			**0,750**	**0,484**	**0,323**
Bijdrage per inwoner Apeldoorn			**0,362**	**0,234**	**0,156**

Het algemeen bestuur van GGD Noord- en Oost-Gelderland; ·

B E S L U I T :

de 2e wijziging van de begroting 2023 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 7 juli 2022

mw. drs. J.J. Baardman
directeur publieke gezondheid

C.M. de Waard-Oudesluijs MSc,
voorzitter

2e begrotingswijziging 2023

Het dagelijks bestuur van GGD NOG heeft de 1e begrotingswijziging 2023 opgesteld. Na bespreking in het algemeen bestuur op 7 april 2022 zendt het dagelijks bestuur de begroting aan de gemeenteraden. De raden kunnen desgewenst tot 7 juni 2022 hun zienswijzen naar voren brengen. Het algemeen bestuur besluit op 7 juli 2022 over de begrotingswijzigingen.
Het algemeen bestuur besloot op 18 november 2021 in de Uitgangspuntennota 2023 het voorstel aan te kondigen om vanaf 2023 Jeugdgezondheid Adolescenten op te nemen in de inwonerbijdrage. Het dagelijks bestuur heeft dit besluit verwerkt in de 2e begrotingswijziging 2023.Dit heeft invloed op de inwonerbijdrage 2023 en leidt tot verschuivingen tussen de programma's. In het onderstaande overzicht staan per programma de ramingen van de 1e en 2e begrotingswijziging 2023 en de verschillen daartussen.

Bedragen in € 1.000

Rekening van baten en lasten per programma	1e begrotings wijziging 2023	2e begrotings wijziging 2023	afwijking
Jeugdgezondheid			
Baten	1.055	755	-300
Lasten	5.449	5.505	56
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-4.394**	**-4.750**	**-356**
Dotatie reserve	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.394**	**-4.750**	**-356**
Algemene Gezondheid			
Baten	7.124	7.124	0
Lasten	8.055	8.055	0
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-931**	**-931**	**0**
Dotatie reserve	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-931**	**-931**	**0**
Kennis & Expertise			
Baten	558	558	0
Lasten	2.035	2.035	0
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-1.477**	**-1.477**	**0**
Dotatie reserve	28	28	0
Onttrekking reserve	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.505**	**-1.505**	**0**
Overhead			
Baten	52	52	0
Lasten	7.132	7.156	24
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-7.080**	**-7.104**	**-24**
Dotatie reserve	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-7.080**	**-7.104**	**-24**

Bedragen in € 1.000

Rekening van baten en lasten per programma	1e begrotings wijziging 2023	2e begrotings wijziging 2023	afwijking
Inwonerbijdrage en projecten			
Baten	14.161	14.541	380
Lasten	450	450	0
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**13.711**	**14.091**	**380**
Dotatie reserve	0	0	0
Onttrekking reserve	199	199	0
Gerealiseerd resultaat	**13.910**	**14.290**	**380**

Toelichting:

Jeugdgezondheid Adolescenten
De baten voor Jeugdgezondheid Adolescenten zijn opgenomen in de inwonerbijdrage en presenteren we onder het programma inwonerbijdrage. Hierdoor komen de subsidieopbrengsten te vervallen. De baten bij het programma Jeugdgezondheid dalen hierdoor met € 300.000. De lasten voor Jeugdgezondheid Adolescenten presenteren we wel bij het programma Jeugdgezondheid. Doordat nu alle gemeenten, behalve Apeldoorn, deelnemen stijgen de lasten.

Overhead
Een deel van de hogere baten voor Jeugdgezondheid Adolescenten is voor de dekking van overheadlasten. De lasten bij het programma overhead stijgen met € 24.000.

Inwonerbijdrage en projecten
De inwonerbijdrage stijgt met € 380.000. Dit komt doordat Jeugdgezondheid Adolescenten is opgenomen in de inwonerbijdrage.

Het overzicht voor de totale staat van baten en lasten van GGD Noord- en Oost-Gelderland.

Bedragen in € 1.000

Staat van baten en lasten	1e begrotings wijziging 2023	2e begrotings wijziging 2023	afwijking
GGD Noord- en Oost Gelderland			
Baten	22.950	23.030	80
Lasten	23.121	23.201	80
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-171**	**-171**	**0**
Dotatie reserve	28	28	0
Onttrekking reserve	0	199	0
Gerealiseerd resultaat	**0**	**0**	**0**

Meerjarenbegroting per programma 2023-2026

bedragen in € 1.000

Rekening van baten en lasten per programma	1e begrotings wijziging 2023	2e begrotings wijziging 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Jeugdgezondheid					
Baten	1.055	755	755	755	755
Lasten	5.449	5.505	5.505	5.505	5.505
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-4.394**	**-4.750**	**-4.750**	**-4.750**	**-4.750**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.394**	**-4.750**	**-4.750**	**-4.750**	**-4.750**
Algemene Gezondheid					
Baten	7.124	7.124	7.124	7.124	7.124
Lasten	8.055	8.055	8.020	8.020	8.020
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-931**	**-931**	**-896**	**-896**	**-896**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-931**	**-931**	**-896**	**-896**	**-896**
Kennis & Expertise					
Baten	558	558	558	558	558
Lasten	2.035	2.035	2.147	2.035	2.035
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-1.477**	**-1.477**	**-1.589**	**-1.477**	**-1.477**
Dotatie reserve	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	0	112	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.505**	**-1.505**	**-1.505**	**-1.505**	**-1.505**
Overhead					
Baten	52	52	52	52	52
Lasten	7.132	7.156	6.793	6.672	6.330
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-7.080**	**-7.104**	**-6.741**	**-6.620**	**-6.278**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-7.080**	**-7.104**	**-6.741**	**-6.620**	**-6.278**
Inwonerbijdrage en projecten					
Baten	14.161	14.541	14.342	14.221	13.879
Lasten	450	450	450	450	450
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**13.711**	**14.091**	**13.892**	**13.771**	**13.429**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	199	199	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**13.910**	**14.290**	**13.892**	**13.771**	**13.429**

Meerjarenbegroting totaal GGD 2023-2026

bedragen in € 1.000

Staat van baten en lasten	1e begrotings wijziging 2023	2e begrotings wijziging 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
GGD Noord- en Oost Gelderland					
Baten	22.950	23.030	22.831	22.710	22.368
Lasten	23.121	23.201	22.915	22.682	22.340
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-171**	**-171**	**-84**	**28**	**28**
Dotatie reserve	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	199	112	0	0
Gerealiseerd resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten 2023

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2021 incl Apeldoorn	Aantal inwoners 30-12-2021 excl Apeldoorn	1e begrotings wijziging 2023	Toevoeging JG adolescenten	2e begrotings wijziging 2023
Aalten	27.100	27.100	483.375	15.381	498.756
Berkelland	43.850	43.850	782.141	24.888	807.028
Bronckhorst	36.075	36.075	643.460	20.475	663.935
Doetinchem	58.547	58.547	1.044.287	33.229	1.077.516
Montferland	36.349	36.349	648.347	20.630	668.978
Oost Gelre	29.607	29.607	528.092	16.804	544.896
Oude IJsselstreek	39.386	39.386	702.517	22.354	724.872
Winterswijk	29.177	29.177	520.422	16.560	536.982
Regio Achterhoek	**300.091**	**300.091**	**5.352.642**	**170.322**	**5.522.964**
Apeldoorn	165.586	0	1.424.269	0	1.424.269
Brummen	20.888	20.888	372.574	11.855	384.429
Epe	33.260	33.260	593.250	18.877	612.127
Hattem	12.305	12.305	219.481	6.984	226.465
Korting Hattem			-3.617	0	-3.617
Heerde	18.979	18.979	338.523	10.772	349.295
Lochem	34.071	34.071	607.715	19.338	627.053
Voorst	24.996	24.996	445.847	14.187	460.034
Korting Voorst			-7.254	0	-7.254
Zutphen	48.327	48.327	861.996	27.429	889.424
Regio Midden IJssel / Oost Veluwe	**358.412**	**192.826**	**4.852.784**	**109.442**	**4.962.226**
Elburg	23.739	23.739	423.426	13.473	436.900
Ermelo	27.260	27.260	486.229	15.472	501.701
Harderwijk	48.859	48.859	871.485	27.731	899.216
Nunspeet	28.220	28.220	503.353	16.017	519.369
Oldebroek	23.931	23.931	426.851	13.582	440.433
Putten	24.599	24.599	438.766	13.962	452.727
Regio Noord Veluwe	**176.608**	**176.608**	**3.150.109**	**100.237**	**3.250.346**

Totaal GGD NOG	**835.111**	**669.525**	**13.355.535**	**380.000**	**13.735.535**
Korting Hattem ivm logopedie			3.617	0	3.617
Korting Voorst ivm logopedie			7.254	0	7.254
Totaal inwonerbijdrage voor berekening bijdrage per inwoner			13.366.406	380.000	13.746.407
Bijdrage per inwoner			**17,837**	**0,568**	**18,404**
Bijdrage per inwoner Apeldoorn			**8,601**	**0,000**	**8,601**

Voorlopige jaarstukken 2021

16 maart 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord 3
1. Inleiding 4
2. Het resultaat 2021 7

I. Jaarverslag

3. Programmaverantwoording 10
Programma 1. Risico- en Crisisbeheersing
Programma 2. Brandweerzorg
Programma 3. GHOR
Programma 4. Meldkamer Oost Nederland
Programma 5. Directie, Control en Staf
Programma 6. Bedrijfsvoering
Programma 7. Algemene Dekkingsmiddelen
Programma 8. Brandweerkazernes in eigendom, etc.
4. Paragrafen 29
4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
4.2. Onderhoud kapitaalgoederen
4.3. Financiering
4.4. COVID-19 paragraaf
4.5. Bedrijfsvoering
4.6. Verbonden partijen
4.7. Toekomstparagraaf

II. Jaarrekening

5. Balans per 31 december 2021 53
6. Overzicht van baten en lasten 55
6.1. Verklaring resultaat 2021 op hoofdlijnen
6.2. Specificatie per programma
7. Waarderingsgrondslagen 70
8. Toelichting op de balans 72
9. Incidentele baten en lasten 80
10. Single Information Single Audit (SISA) 2021 82
11. Wet Normering Topinkomens (WNT) 83
12. Overzicht taakvelden en beleidsindicatoren 85
13. Overzicht af te sluiten en over te hevelen kredieten 86

Bijlagen – niet behorende tot de gecontroleerde jaarrekening 90
Bijlage 1. Kerngegevens
Bijlage 2. Stand Toekomstvisie-Opdrachten
Bijlage 3. Prestatiekaart 2021

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2021 van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). Het jaar 2021 stond wederom in het teken van covid-19. De crisis had een grillig verloop. De eerste maanden van het jaar was er weinig mogelijk. Toen volgden er versoepelingen, maar een nieuwe opleving van het virus beperkte de mogelijkheden steeds verder naarmate het einde van het jaar naderde.

Het effect van de crisis op de uitvoering van de reguliere taken van de VNOG was groot: thuiswerken was de norm, er waren momenten waarop het niet mogelijk was om fysiek bijeen te komen en er geen oefeningen en geen opleidingen mogelijk waren. Daarnaast had de wereldwijde grondstoffencrisis een groot effect op de mogelijkheden om nieuw materieel en materiaal aan te schaffen. Prijzen bewogen zich opwaarts en aanbestedingen verliepen niet altijd soepel.

Hierdoor ontstonden over de hele linie vertragingen. Daarom moesten plannen worden bijgesteld. Niet alle beschikbare middelen konden worden besteed zoals in de begroting 2021 was voorzien. Dit was een belangrijke oorzaak van de lagere uitgaven, die leidden tot een overschot over het jaar 2021. Hierop leest u in deze jaarstukken een toelichting.

Desondanks zijn, binnen de grenzen van de coronamaatregelen, taken uit de Toekomstvisie van de VNOG 2020 wel uitgevoerd. Vanuit de programma's Zelfredzaam en risicobewust en Sterke informatiepositie, zijn grote stappen gezet. Pilots zijn succesvol gestart en er wordt intensief samengewerkt met partners uit de publieke- en private sector. De organische organisatieontwikkeling, inclusief een cultuurveranderingstraject, loopt op schema.

Het hele jaar door is de hulpverlening en alle daarvoor ondersteunende werkzaamheden altijd doorgegaan. Het bestuur heeft veel waardering voor alle medewerkers die hiervoor, ondanks dikwijls moeilijke (persoonlijke) omstandigheden, hebben gezorgd.

In het najaar 2021 volgde een belangrijke mijlpaal. Toen werd het traject van de gemeentelijke commissie afgerond. Deze commissie had eind 2018, na het zichtbaar worden van de financiële en inhoudelijke problemen bij de VNOG, diverse aanbevelingen in haar rapport gedaan. Al deze aanbevelingen zijn opgevolgd. De nieuwe accountant constateerde dat de VNOG in control is en zaken op orde heeft. Er is erkenning voor de inspanningen die de VNOG sinds 2018 hiervoor heeft geleverd.

In het licht van de aanpassing van de Wet gemeenschappelijk regelingen zijn plannen gemaakt om op nieuwe manieren de banden met de raden verder te versterken. In 2022 worden deze plannen uitgevoerd.

Namens het dagelijks bestuur VNOG

H.J. van Schaik
portefeuillehouder Middelen

1. Inleiding

De VNOG heeft in 2021 haar Opgaven uitgevoerd, zoals die begin 2020 in de Toekomstvisie van de VNOG zijn vastgesteld. Deze Opgaven vormden de basis van de oorspronkelijke begroting 2021:

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises (maatschappelijke opdracht)
1. Zelfredzaam en risicobewust
2. Vakbekwaam en deskundig
3. Sterke informatiepositie
4. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers (randvoorwaarde)

Covid-19 is echter, net zoals in 2020, van grote invloed geweest op de uitvoering van de Opgaven. Zowel doordat de VNOG veel energie moest stoppen in de bestrijding van de crisis (wat ten koste ging van andere Opgaven), alsook het effect van de crisis op de mogelijkheid om reguliere taken van de Opgaven uit te kunnen voeren.

De inzet van de VNOG bij de bestrijding van covid-19 was anders dan in 2020. De gemeenten kwamen meer aan zet in de uitvoering, waarbij de VNOG ondersteuning bood. Het aantal interne crisis overleggen bij de VNOG werd afgeschaald, maar de crisisteams bleven beschikbaar en monitorden de ontwikkelingen nauwgezet. Met name de GHOR en Crisisbeheersing bleven onverminderd druk met de bestrijding van de crisis. De extra vergaderingen van het AB rondom covid-19 bleven ook doorgaan, om zo te borgen dat alle 22 gemeenten zoveel mogelijk op één lijn optraden.

Het verloop van covid-19 heeft in 2021 voor de VNOG een groot effect gehad op de mogelijkheden om de reguliere taken uit te voeren. Vlak voor de zomer waren er versoepelingen in de maatregelen. Gelukkig konden daardoor bijvoorbeeld de oefeningen op de posten weer worden opgestart. De repressieve medewerkers raakten verminderd vakbekwaam. Zij konden hun taken uitvoeren, maar doordat er lange tijd niet geoefend kon worden, had dit zijn weerslag op de vakbekwaamheid. Het was dan ook noodzakelijk dat het oefenen op de posten weer kon starten en achterstanden in het oefenen konden worden ingelopen. Het nog langer uitstellen van oefeningen zou tot risico's hebben geleid bij het operationeel optreden. In het najaar leefde het virus echter weer sterk op en kwam er een verscherping in de maatregelen. Medewerkers moesten weer voornamelijk thuis werken en bijeenkomsten en vergaderingen vonden in de regel weer digitaal plaats. Het oefenen op de posten kon wel worden doorgezet, maar de externe oefencentra konden nog steeds niet bezocht worden.

Lopende het jaar werd zowel bij de Eerste als Tweede Financiële Verkenning duidelijk dat er in 2021 aanzienlijk minder zou worden uitgegeven dan begroot. De door covid-19 ontstane vertragingen en uitstel van activiteiten deden zich vooral voor bij de vrijwilligers en de exploitatie. Circa 50% van het positieve resultaat kan worden toegewezen aan corona. De rest ontstaat onder andere omdat, gedurende het traject dat de VNOG doorloopt van organische organisatieontwikkeling (genaamd 'De Expeditie'), vacatures niet dan wel later worden ingevuld. Zo blijft er flexibiliteit voor interne doorstroming om de juiste persoon op de juiste plek te krijgen. Ondanks alle beperkingen zijn de werkzaamheden voor 'De Expeditie' doorgezet, al dan niet op alternatieve (digitale) wijze ingestoken. De organisatieontwikkeling wordt naar verwachting (en conform planning) in de loop van 2022 afgerond.

Naast de inspanningen voor 'De Expeditie' zijn, ondanks de beperkingen door covid-19, ook veel werkzaamheden wel uitgevoerd. Zo stond de VNOG altijd paraat als er bij incidenten een beroep werd gedaan op de VNOG. Er is ook verder gewerkt aan de Opdrachten uit de Toekomstvisie, die eind 2026 moeten zijn afgerond. De achterstanden uit 2020 op de Opdrachten werden ingelopen, zodat inmiddels alle Opdrachten in uitvoering zijn. Diverse Opdrachten kennen wel een vertraging als

gevolg van covid-19. Het is op dit moment nog haalbaar om de vertragingen de komende jaren in te lopen, zodat de einddatum van de Opdrachten gehaald wordt. De basis dienstverlening komt voor de korte en middellange termijn door de vertragingen grosso modo niet in gevaar. De VNOG is op dit moment en in de nabije toekomst in staat om haar taken uit te voeren en de vertragingen verstoren die dienstverlening op korte termijn niet.

Innovatie is een belangrijk onderwerp voor de VNOG. Ook hier heeft corona ervoor gezorgd dat in 2021 maar beperkt stappen konden worden gezet en soms zaken moesten worden uitgesteld, maar er zijn wel degelijk ook vorderingen gemaakt, zoals projecten voor langer veilig thuis wonen, brandbarometer, onderzoek naar de inzet van drones bij de natuurbrandbestrijding, etc. Bij de programma's in hoofdstuk 3 wordt hier nader op ingegaan.

Er zijn in 2021 verdere stappen gezet naar aanleiding van de computerhack waar de VNOG in 2020 mee werd geconfronteerd. Er is een extra monitoring op de beveiliging ingevoerd ('versterkte dijkbewaking') en voor het personeel is een bewustwordingsprogramma uitgevoerd. Een versnellingsprogramma om op een hoger niveau te komen voor de Baseline Informatievoorziening Overheden (BIO) en de AVG (privacywetgeving), dat landelijk door alle veiligheidsregio's is omarmd, is voorbereid en inmiddels in uitvoering.

In 2021 hadden ook andere externe ontwikkelingen effect op de uitvoering. De krapte op de arbeidsmarkt maakt het lastig om vacatures in te vullen. Dit probleem wordt betrokken bij de risicoparagraaf en er zal worden beoordeeld of op termijn voor de komende jaren dit als risico gekwantificeerd moet worden. Naast discontinuïteit kan dit leiden tot hogere inhuur van derden. Daarnaast zorgt het wereldwijde tekort aan grondstoffen en computerchips voor vertraging in de uitlevering van materieel/materialen c.q. de nog lopende aanbestedingstrajecten. Medio 2021 heeft het algemeen bestuur hier kennis van genomen en bijsturingsmaatregelen onderzocht; eind oktober en begin december heeft het AB hierover vervolgbesluiten genomen om de beoogde einddatum alsnog te halen en de tussentijd te overbruggen. Het materieel en de materialen zijn voor dit moment acceptabel; de VNOG beschikt nu over voldoende materieel en materiaal om haar taken te kunnen uitvoeren. Op de middellange termijn dreigt uitval door de hoge leeftijd van bepaald materieel; door de AB besluiten en getroffen maatregelen is dit risico nu verkleind.

Er zijn stappen gezet op de Opgave 'Zelfredzaam & risicobewust'. Diverse pilots werden begin 2021, binnen de mogelijkheden van de coronamaatregelen, uitgevoerd en in juni stelde het AB het programmaplan voor deze pijler vast. De resultaten van de pilots kwamen in december beschikbaar en het programma wordt nu uitgerold over de gemeenten.

Tenslotte is er ook belangrijke mijlpaal bereikt op het dossier 'demarcatie kazernes'. De demarcatie legt vast welke partij (gemeente of VNOG) welke facilitaire en onderhoudstaken uitvoert in de kazernes, die in eigendom zijn (en blijven) van de gemeenten. Dit dossier loopt al geruime tijd. Begin 2021 zijn op alle kazernes nul- en conditiemetingen uitgevoerd. De demarcatie afspraken zijn vervolgens samen met de gemeentelijke gebouwbeheerders en financieel ambtenaren tot stand gekomen. De betrokkenheid van de gemeenten was groot. In december heeft het AB deze afspraken in de vorm van een 'Regeling demarcatie' vastgesteld. Deze Regeling is vervolgens ter instemming aan de colleges voorgelegd. Na die instemming volgen in 2022 de voorbereidingen gericht op inwerkingtreding per 1 januari 2023.

Sinds 2018 hebben de jaren voor de VNOG een inhoudelijk en financieel bijzonder verloop. De VNOG heeft sindsdien nog geen gewoon exploitatiejaar gekend, zoals het grote effect van covid-19 in 2020 en 2021. Er is bovendien een groeiende onzekerheid in de wereld op allerlei vlakken, zoals grondstofprijzen, stijgende energiekosten, klimaatverandering, cybercriminaliteit, (geopolitieke) instabili-

teit, rente & inflatiestijging, etc. Dit heeft in potentie grote effecten op de voorbereiding van crisisbeheersing en op de realisatie van de begroting. De VNOG zelf is rustig, maar moet opereren in een onrustige wereld. Het financieel-technische resultaat van de jaarrekening 2021 is dat de VNOG voor € 5,27 miljoen minder kon uitgeven dan begroot. Dat is in lijn met de prognose uit de tweede financiële verkenning. Een zuivere analyse van begrotings- versus rekeningcijfers, die aanleiding zou kunnen geven tot het overwegen van structurele aanpassingen van de begroting en de gemeentelijke bijdragen, kan nu niet worden opgesteld. Het ligt in de rede om in de komende jaren de begroting de begroting te laten. Dit bevordert de rust in het begrotingsproces en in de VNOG-organisatie, waarbij verder aan de Toekomstvisie gestalte kan worden gegeven. Het Algemeen Bestuur kan bij de bestemming van het resultaat 2021, bij de halfjaarrapportage 2022 en bij de begroting 2023 e.v. besluiten nemen hoe hiermee om te gaan.

Voor de eventuele overschotten na het samenstellen van de jaarrekening volgt een afzonderlijke en zuivere afweging bij het bestemmen van het resultaat van de jaarrekening.

Leeswijzer
Hoofdstuk 2 bevat een samenvattend overzicht van het resultaat 2021. De nadere onderbouwing van het resultaat, alsook de bereikte doelstellingen ten opzichte van de begroting 2021 vindt u terug in hoofdstuk 3. Daar wordt per programma ingegaan op de bereikte doelstellingen en met welk resultaat het programma is afgesloten. Daarna volgen de verplichte paragrafen in hoofdstuk 4. Het tweede deel van de jaarstukken bevat de jaarrekening 2021. Dit deel is vooral financieel van aard. Eerst volgt de balans. In hoofdstuk 6 staat een totaaloverzicht met daarin het resultaat, gesplitst in ‘resultaat voor inzet reserves’ en ‘resultaat na inzet reserves’, zoals de wetgeving voorschrijft. Ook is hier een detailtoelichting op de resultaten per programma opgenomen. Tot slot volgen de waarderingsgrondslagen, een onderbouwing van de balans, diverse verantwoordingen en enkele bijlagen.

2. Het resultaat 2021

Hieronder zijn de resultaten van de diverse programma's opgenomen, na mutaties in de reserves. Een voorstel tot bestemming van het resultaat wordt, zoals gebruikelijk in een afzonderlijk voorstel, voorgelegd aan het algemeen bestuur.

De jaarrekening 2021 toont een rustig beeld. De uitkomsten en het resultaat komen overeen met de verwachtingen op basis van de Tweede Financiële Verkenning 2021.

Volstrekt helder is dat ook het jaar 2021 voor de VNOG een bijzonder verloop heeft gekend – en dat toont zich in het financieel technische resultaat van € 5.266.036.

Programma	Resultaat
1. Risico- en crisisbeheersing	275.689
2. Brandweerzorg	3.097.675
3. GHOR	250.931
4. MON	68.865
5. Directie en control	375.550
6. Bedrijfsvoering	-207.759
7. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	1.405.085
8. Kazernes in eigendom en overgangsrecht	0
Totaal	**5.266.036**

Het resultaat is nader toegelicht bij de betreffende programma's (in hoofdstuk 3 op hoofdlijnen inhoudelijk; hoofdstuk 6 bevat een verschillenanalyse).

Van de **minder uitgaven**-dan begroot is circa € 2,3 miljoen direct toe te schrijven aan COVID-19. De onderschrijding valt uiteen in twee grote brokken: het vrijwilligersbudget oefenen & opleiden etc. voor ruim € 1.000.000 en de exploitatiekosten voor de brandweer (vakbekwaam worden & blijven, materieel & logistiek) voor € 1.300.000. Bij de andere afdelingen zijn er wat kleinere effecten.

In tegenstelling tot 2020 heeft de COVID-19 crisis in 2021 nauwelijks tot directe **meer-uitgaven** geleid. De kosten voor de crisisorganisatie (€ 134.976) en voor de aanpassingen van onze normale bedrijfsvoering aan de 1,5-meter samenleving (€ 115.811), tezamen € 250.787 moet de VNOG zelf dragen. Dit was grotendeels begroot.

Deze jaarrekening bevat een (incidenteel) voordeel van € 6 ton als gevolg van een lagere (en vooral een latere) indexatie van de CAO lonen dan begroot.

Gecorrigeerd voor dit incidentele voordeel zou een resultaat van € 4,67 miljoen zijn geboekt. Hiervan valt dus ongeveer 50% (€ 2,3 miljoen) in direct verband te brengen met de COVID-19 pandemie. In 2020 kwam dit nog op 70% uit. Overigens is belangrijk te onderkennen dat de financiën van VNOG als crisisorganisatie ook op een andere, indirecte manier door COVID-19 zijn beïnvloed. "Als je een crisis bestrijdt, heb je geen tijd voor andere projecten." Dit verdringingseffect was wel wat minder sterk dan in 2020. Merkbaar bleef wel dat de crisis bij onze netwerkpartners en bij leveranciers tot vertraging leidde. "Je kan wel iets bestellen, maar je krijgt het niet geleverd."

Het reële rekeningresultaat komt overeen met 3,9% van de begroting (excl. programma 8). Dit komt nagenoeg overeen met 2020 (3,8%).

In de uitgaven op de projectkredieten is zichtbaar dat de projectuitvoering opschuift. Aanbestedingen vinden later plaats (2022 of later) dan was voorzien. In 2021 heeft het AB besluiten genomen over de prijsstijgingen en de fasering van het materieel dekkings- en spreidingsplan, die inhoudelijk in lijn met de Toekomstvisie blijft. Hierdoor wordt een aantal kredieten verder in de tijd gepland.

Wat heeft de VNOG niet kunnen leveren? De inhoudelijke gevolgen...
De veiligheid is niet in het geding gekomen; de VNOG was operationeel en paraat. Uiteraard is het wel zo dat minder-uitgaven van € 5,27 miljoen samenhangen met minder activiteiten en/of uitgestelde activiteiten. In de verschillenanalyse wordt dit gedetailleerd toegelicht. De belangrijkste punten:

- De uitgaven voor bewustwording/educatie/zelf- en samenredzaamheid voor risicobeheersing en preventie bleven in 2021 nog achter bij de raming; wel ligt er inmiddels een concreet (uitgaven)plan.
- Er is significant minder geoefend; grootschalig oefenen is uitgesteld.
- Vakbekwaam worden: opleidingen uitgesteld.
- Uitstel Innovaties, brandonderzoek en opleidingen operationele voorbereiding.
- Onderhoud materieel is uitgesteld.
- Opleidingen; ARBO; RI&E, Tweede loopbaanbeleid; zorg voor personeel: de activiteiten blijven nog achter bij de plannen.

De vergelijking met de Tweede Financiële Verkenning 2021 (TFV 2021)
In de TFV 2021 (opgemaakt in augustus 2021) is een overschot van circa € 6,15 miljoen voorspeld. Het resultaat van deze jaarrekening is € 9 ton lager: € 5,27 miljoen. De verklaring ligt vooral in het overhevelen van € 608.000 van budgetten naar 2022, waartoe het AB op 9 december 2021 besloot.

I. Jaarverslag

3. Programmaverantwoording

Programma: 1. Risico- en Crisisbeheersing

Programmahouder: mevr. A.H. Bronsvoort

Welke Opgaven voert Risico- en Crisisbeheersing primair uit?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises
1. Zelfredzaam en risicobewust
2. Vakbekwaam en deskundig
3. Sterke informatiepositie

Wat hebben we bereikt?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises

- De crisisorganisatie heeft flexibel, slagvaardig en outputgericht opgetreden.

1. Zelfredzaam en risicobewust

- Vergroting van risicobewustzijn en zelfredzaamheid van inwoners, bedrijven / instellingen en crisispartners, zodat zij goed zijn voorbereid op incidenten, rampen en crises.
- De ontvangers van onze risicogerichte adviezen zijn meer genegen om maatregelen te treffen, omdat zij risicobewuster zijn en handelen vanuit eigen verantwoordelijkheid.

2. Vakbekwaam en deskundig

- De VNOG is toegerust om integrale veiligheidsadvisering cf Omgevingswet te verlenen aan gemeenten, zodat ze vroeg ondersteund worden bij ontwikkelingen in het fysieke domein.
- De multidisciplinaire operationele functionarissen zijn adequaat opgeleid, getraind en geoefend, waarbij de risico's uit het regionaal risicoprofiel leidend zijn.

3. Sterke informatiepositie

- Inzicht te krijgen in daar waar de meeste veiligheidswinst te behalen valt door gegevens te verzamelen, te koppelen en te analyseren.
- De VNOG heeft geadviseerd en geacteerd op basis van een actueel informatiebeeld, zowel bij risicoadvisering, voorbereiding op inzetten als gedurende inzetten.

Wat hebben we ervoor gedaan?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises.

- Er is uitvoering gegeven aan het regionaal crisisplan dat in 2019 is vastgesteld;
- De afsprakenlijsten bij de convenanten met crisispartners zijn beheerd en er is zorg gedragen voor verbinding met een tussen de crisispartners;
- De gemeenten zijn ondersteund bij de processen van bevolkingszorg (oranje kolom).
- RCB heeft de crisisorganisatie covid-19 gefaciliteerd en ondersteund en in het bijzonder de processen bevolkingszorg door het loket gemeenten;
- De gefaseerde invoering van regionale expertteams voor bevolkingszorg is in gang gezet. Expertteams zorgen voor een professionele organisatie waarbij er tijdens een crisis een gegarandeerde bereikbaarheid en beschikbaarheid van de crisisfunctionarissen bevolkingszorg is.

1. Zelfredzaam en risicobewust

- Vergroten van het risicobewustzijn en zelfredzaamheid.
  - Het programmaplan Zelfredzaam en Risicobewust is bestuurlijk vastgesteld; uitvoering in samenwerking met partners is gestart (voortgangsrapportage in bestuur in december 2021).

- RCB heeft risico- en doelgroepen geanalyseerd en (publieks)campagnes o.b.v. gedragsstrategieën ontwikkeld en gepilot. Met het regionale gedragsonderzoek is een regionaal beeld gevormd van de mensaspecten/risicobewustzijn & gedrag m.b.t. brandveiligheid. Aan iedere gemeente is een basis risicoanalyse en campagneplanning overlegd.
- RCB faciliteert/regisseert een breed platform waar kennis op specifieke risicoterreinen wordt samengebracht en crisispartners bijeenkomen ter bevordering van handelingsvermogen.
- Innovatieve projecten voor langer veilig thuis wonen zijn gefaciliteerd zoals slimme sensoren op de Veluwe e.o. en de pilot Brandbarometer i.s.m. Interpolis en Hogeschool Utrecht.

– Risicogericht adviseren. RCB heeft:
  - gewerkt vanuit een activiteitenjaarplan en implementeert hiermee de taakopvatting binnen de gemeenten van de VNOG;
  - gevraagd/ongevraagd advies uitgebracht o.b.v. risico's uit periodiek herijkte risicoprofielen;
  - de Risico Analyse Monitor (RAM) en scenario's als hulpmiddel gebruikt bij de advisering en het risicogesprek met burgers, instellingen en bedrijven;
  - een start gemaakt met het samenstellen en doorlopen van een routekaart voor het versterken van risicogerichte advisering in de komende jaren;
  - binnen het project "Gebiedsgerichte aanpak natuurbeheersing" functiehouders aangesproken op hun verantwoordelijkheid en hen een handelingsperspectief aangereikt. Mede door covid-19 zijn er nog weinig fysieke schouwingen geweest en daarop gemaakte adviezen gemaakt. Wel is het nodige voorbereid en zijn diverse adviezen gegeven over provinciale wegen en het natuurbrandpreventieplan voor Nunspeet;
  - het risicobewustzijn van stakeholders in de natuur een impuls gegeven door de pilot Firewise en levert een bijdrage aan het IFV onderzoek "Brandveilige recreatieparken";
  - per natuurgebied een gebiedsgericht advies uitgebracht;
  - een eenduidig regionaal uitvoeringsplan met bijbehorende regionale procesbeschrijving opgesteld in het kader van het terugdringen van onnodige en onechte meldingen;
  - verder gebouwd aan goede samenwerkingsrelaties met onze 22 gemeenten, de omgevingsdiensten, GGD en Oost-5. RCB werkt aan nieuwe allianties om daarmee een basis te leggen voor integrale veiligheidsadvisering (o.a. gezondheid, water, milieu, evenementen);
  - ingezet op samenwerking en belangen zichtbaar gemaakt tussen beheersen en bestrijden, door ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving (o.a. klimaatverandering en energietransitie) te vertalen naar (on)mogelijkheden in het tactisch operationeel optreden.

2. Vakbekwaam en deskundig

– Voorbereiding Omgevingswet. Implementatie Toekomstvisie - RCB:
  - heeft gewerkt aan een strategisch opleidingsplan "Vakbekwaam worden/blijven i.r.t. Omgevingswet" (onderdeel geworden van integrale project Implementatie Omgevingswet);
  - zoekt doorlopend hoe het werk efficiënter, effectiever, klantvriendelijker kan worden.

– De gefaseerde invoering van regionale expertteams voor bevolkingszorg is in gang gezet. Met de invoering van expertteams wordt de organisatie teruggebracht naar minder mensen. Zo wordt een kleine groep functionarissen specifiek opgeleid, getraind en gespecialiseerd in het werken in een crisissituatie. Dit zorgt voor een kwalitatieve impuls.

– Vakbekwaamheid multi. RCB:
  - onderhoudt de netcentrische werkwijze in de crisisorganisatie door middel van multidisciplinaire opleidingen, trainingen en oefeningen;
  - heeft waar mogelijk binnen de covid-19 maatregelen uitvoering gegeven aan het jaarprogramma multidisciplinair opleiden, trainen, oefenen;
  - heeft onderzoek uitgevoerd naar kwaliteitscriteria vakbekwaam worden/blijven van Oranje kolom en gezorgd voor bijbehorende doorontwikkeling d.m.v. invoeringsplan expertteams.

3. Sterke informatiepositie

- Inzicht in regionaal risicobeeld. RCB heeft:
  - gegevens t.b.v. brandweer- & regionaal risicoprofiel verzameld, gekoppeld, geanalyseerd en gebruikt, om verder te werken aan (en met) een dynamisch, periodiek herijkt profiel;
  - de risico's uit de in 2020 vastgestelde risicoprofielen uitgewerkt in een uitvoeringsplan met activiteiten die bijdragen aan het voorkomen dan wel bestrijden van deze risico's;
  - een kennisplatform op trends/ontwikkelingen (Veiligheidsinformatiecentrum) gefaciliteerd;
  - informatie uit brandonderzoek aangedragen voor risicobewustwording, ter bevordering van het lerend vermogen en verdere data-analyse. Het thema brandonderzoek is overgedragen aan de afdeling Brandweerzorg.
  - De implementatie van het nieuwe objectregistratiesysteem heeft vertraging opgelopen, gestreefd wordt naar een spoedige doelgerichte oplossing
- Informatie gestuurd werken. RCB heeft:
  - gerealiseerd dat object- en omgevingsinfo vanuit verschillende databronnen eenduidig en tijdig bij operationele eenheden gebruikt wordt en gebruikt dit ook in advisering;
  - gezorgd dat via het veiligheidsinformatiecentrum risico's/dreigingen continu gemonitord en dynamisch beschikbaar gesteld werden (aan operationele organisatie en netwerkpartners);
  - de regionale poules voor operationele informatievoorziening (informatiemanagers, beleidsondersteuners, loggers en plotters) en benodigde faciliteiten onderhouden;
  - vastgestelde operationele info voor alle crisisfunctionarissen digitaal beschikbaar gesteld.

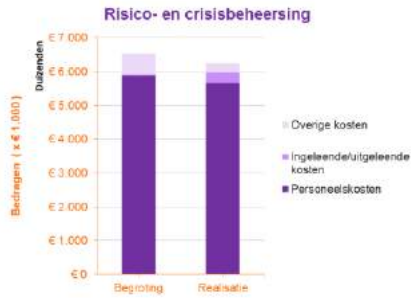
Indicatoren: hoe hebben we dit gemeten?

Tweemaal per jaar zijn de prestaties op de Opgaven / een aantal doelstellingen gemeten via indicatoren op de prestatiekaart. De prestatiekaart staat in bijlage 3 van deze jaarstukken.

Wat heeft het gekost?

Programma	L/B	Begroting 2021	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil 2021
1.0 Risico- en crisisbeheersing	Baten	75.526	-	179.080	179.080
	Lasten	6.575.500	6.859.500	6.639.989	219.511
Totaal saldo baten en lasten		**-6.499.974**	**-6.859.500**	**-6.460.909**	**-398.591**
Mutaties reserves					
1.0 Risico- en crisisbeheersing	Onttrekkingen	152.000	422.500	335.893	-86.607
	Toevoegingen		90.000	126.294	-36.294
Saldo reserves		**152.000**	**332.500**	**209.599**	**122.901**
Resultaat		**-6.347.974**	**-6.527.000**	**-6.251.311**	**-275.689**

Bedragen in euro's, een negatief bedrag betekent een voordeel.

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 2. Brandweerzorg

Programmahouder: dhr. M. Boumans

Welke Opgaven voert Brandweerzorg primair uit?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises
2. Vakbekwaam en deskundig

Wat hebben we bereikt?

0. Beperken en bestrijden

- Ondanks covid-19 beperkingen en extra werkdruk hierdoor, was er grote saamhorigheid waardoor alle 56 posten paraat zijn gebleven. Brandweerzorg (BWZ) heeft:
  - tijdige en adequate hulp geboden, 24/7;
  - bijgedragen aan hoogwaterbestrijding Limburg;
  - ondersteund bij operationeel maken covid-19 testlocaties.
- Het materieel / materiaal was steeds beschikbaar voor inzet. Er is nieuw materieel / materiaal aangeschaft, bestaand materieel afgevoerd of verplaatst en materieel / materiaal is onderhouden. BWZ heeft:
  - hoogwerker en divers materieel grootschalige watervoorziening aangeschaft;
  - ontsmettingseenheden verplaatst en vertraagd opnieuw operationeel gemaakt;
  - extra onderhoudsinspanning uitgevoerd op bestaand materieel vanwege uitblijven nieuwe voertuigen;
  - op basis van het Materieelspreidingsplan veel materieel afgevoerd of verplaatst;
  - nieuwe ademluchtapparatuur geïmplementeerd, werkplaatsen hiervoor teruggebracht naar zes en geoptimaliseerd.
- We werden geconfronteerd met hogere kosten door schaarse onderdelen.
- Er is voorzien in adequate huisvesting:
  - bestuur gemeente Apeldoorn is succesvol betrokken bij 1-post gedachte Apeldoorn;
  - samen met het VNOG team Vastgoed, Services en Projecten (VSP) en gemeenten is onderzoek gedaan naar meest optimale locaties qua uitruktijden voor nieuwbouw posten Didam, Twello en Almen.

2. Vakbekwaam en deskundig

- Het personeel is opgeleid en geoefend. BWZ heeft:
  - oefenmomenten teruggebracht vanwege covid-19. Per post is maatwerk toegepast. Hierdoor zijn besmettingen beperkt en was de uitruk geborgd;
  - goed contact gehouden met posten en onderzoek gedaan naar beter bereiken vrijwilligers; heeft geresulteerd in nieuwe “Weekbericht”. Andere vormen gaan volgen;
  - vanwege covid-19 voortdurend aanpassingen gedaan aan opleiden en oefenen;
  - door covid-19 kon regulier realistisch oefenen nog onvoldoende worden gerealiseerd;
  - regionaal planprogramma aangeschaft; hierdoor één overzicht van alle oefeningen en meer efficiëntie;
  - het wervingsproces nieuwe vrijwilligers geoptimaliseerd: niet onnodig wachten op opleidingsplaats;
  - de gewaardeerde oefencarrousel Veluwe (sinds 2016) weer opgestart;
  - voor de Regionaal Operationeel Functionarissen per 2022 weer een hoogwaardig oefenprogramma beschikbaar gemaakt;
  - een professionaliseringsslag doorgevoerd voor grootschalig brandweeroptreden, wat een effect heeft gehad bij de hoogwaterbestrijding in Limburg.
- Het leiderschapstraject heeft nieuwe inzichten en onderlinge verbinding gebracht.

- De processen en procedures zijn op maat. BWZ heeft:
  - twee nieuwe handboeken (voor vrijwilligers en postcommandanten) met alle afspraken en regelingen gemaakt, die duidelijk gewaardeerd worden;
  - ten behoeve van de internationale samenwerking de Duitse post Suderwick opgenomen in kazerne volgordetabel Dinxperlo.
- De Jeugdbrandweer VNOG heeft gefunctioneerd binnen de beperkingen van de corona-maatregelen: er zijn diverse activiteiten geweest, zoals (digitale) bijeenkomsten, wedstrijden (toen de corona-maatregelen dat toestonden) en de Jeugdbrandweer heeft zich ingezet voor goede doelen (o.a. collecte voor Brandwondenstichting). Vanuit de Jeugdbrandweer zijn jongeren doorgestroomd naar de volwassen brandweer.
- BWZ heeft voorzien in adequate nazorg.

Wat hebben we ervoor gedaan?

0. Beperken en bestrijden

- BWZ heeft veel tijd en energie gestoken in het organisch veranderen (traject 'De Expeditie'):
  - teams en Districten zijn opnieuw opgebouwd en posten ingedeeld;
  - veel (sollicitatie)gesprekken zijn gevoerd en processen en middelen aangepast;
  - door de organische aanpak duurt het wel langer voordat teams weer compleet en volledig inzetbaar zijn. Zaken blijven daardoor soms liggen, ook richting posten.
- Er is gewerkt aan het opnieuw positioneren van Team Brandonderzoek; dit vraagt tijd.
- Door covid-19 leverde BWZ veel extra inspanningen om de paraatheid te borgen door het bijhouden van paraatheids-overzichten en het aanpassen van uitrukprocessen.
- Voor natuurbrandbestrijding is gewerkt aan innovaties als drones, ontwikkeling meetstations en samenwerking met Veiligheidsregio VGGM.
- BWZ heeft gewerkt aan nieuwe dashboards voor inzicht in loonkosten en 24/7 data van incidenten (Business Intelligence).

2. Vakbekwaam en deskundig. BWZ heeft:

- aan de voorbereidingen van het Programma's blusvoertuigen en specialismen een grote bijdrage geleverd;
- vanwege covid-19 extra beschermings- en schoonmaakmiddelen georganiseerd. De uitvoering is telkens aangepast aan geldende maatregelen;
- de onderwerpen 'Veilige Energietransitie' en 'Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen (IBGS)' beter gepositioneerd in oefeningen;
- ervoor gezorgd dat postgericht oefenen samen met posten wordt voorbereid conform beleidsplan, afgestemd op risico's.

Indicatoren: hoe hebben we dit gemeten?

Tweemaal per jaar zijn de prestaties op de Opgaven / een aantal doelstellingen gemeten via indicatoren op de prestatiekaart. De prestatiekaart staat in bijlage 3 van deze jaarstukken.

Wat heeft het gekost?

Programma	L/B	Begroting 2021	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil 2021
2.0 Brandweerzorg	Baten	1.232.000	1.482.000	2.236.671	754.671
	Lasten	31.670.560	31.363.485	28.585.284	2.778.201
Totaal saldo baten en lasten		**-30.438.560**	**-29.881.485**	**-26.348.613**	**-3.532.872**
Mutaties reserves					
2.0 Brandweerzorg	Onttrekkingen		660.400	686.583	26.183
	Toevoegingen		480.000	941.380	-461.380
Saldo reserves			**180.400**	**-254.797**	**435.197**
Resultaat		**-30.438.560**	**-29.701.085**	**-26.603.410**	**-3.097.675**

Bedragen in euro's, een negatief bedrag betekent een voordeel.

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 3. Geneeskundige Hulpverlenings-Organisatie (GHOR)

Programmahouder: mevr. M. Besselink

Welke Opgaven voert de GHOR primair uit?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises
1. Zelfredzaam en risicobewust
2. Vakbekwaam en deskundig
3. Sterke informatiepositie

Wat hebben wij bereikt?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises

- De GHOR heeft zoveel mogelijk slachtoffers voorkomen en indien er toch slachtoffers waren, hen geneeskundige en psychosociale zorg geboden;
- De GHOR heeft voorzien in (structurele) advisering over veiligheid en gezondheid.

1. Zelfredzaam en risicobewust

- De GHOR is gestart met het ontwikkelen en opstellen van een regionaal zorgrisicoprofiel.

2. Vakbekwaam en deskundig

- De GHOR heeft een beperkte groep, goed opgeleide en geoefende, operationele functionarissen beschikbaar die samenwerken met de netwerkpartners.

3. Sterke informatiepositie

- De GHOR heeft het informatiegestuurd werken in de witte kolom ingevuld;
- De GHOR is gestart met de opbouw en inrichting van een voorziening waarmee permanente monitoring van het geneeskundig beeld en van de actuele beschikbaarheid van acute zorg mogelijk wordt.

Wat hebben wij ervoor gedaan?

0. Voorkomen, beperken en bestrijden

- Voorkomen slachtoffers/bieden van zorg. De GHOR heeft:
  - voorzien in een flexibele operationele organisatie (24/7);
  - samengewerkt met zorgorganisaties en multidisciplinaire partners;
  - partijen in de coronacrisis met elkaar verbonden en ze accuraat geadviseerd;
  - haar netwerkpositie en kennis van de geneeskundige keten- en zorgpartners optimaal benut;
  - wekelijks aangesloten bij drie Regionaal Overleggen Acute Zorg en landelijke overlegvormen van GGD-GHOR-nl en de Corona Project Organisatie;
  - voor ondersteuning van de Taskforce zorgcontinuïteit VNOG gezorgd;
  - vijf subregionale zorgketen overleggen opgezet en gefaciliteerd;
  - vanaf medio 2021 alle werkzaamheden t.b.v. de COVID-crisis ingebed binnen de afdeling.
- Advisering. De GHOR heeft geadviseerd:
  - bij (grote) evenementen over omgevingsveiligheid en zorgcontinuïteit met in achtneming van de geldende COVID richtlijnen;
  - bij vaccinatielocaties en tijdelijke zorglocaties over veiligheid en continuïteit.

1. Zelfredzaam en risicobewust

- Er is gestart met het opstellen van het regionaal zorgrisicoprofiel. Hiervoor is een projectgroep ingericht en een projectplan is inmiddels gereed. Uiteindelijk doel is in beeld te brengen wat de belangrijkste regionale risico's zijn voor de witte kolom.

2. Vakbekwaam en deskundig

- In verband met covid-19 kon een groot deel van het opleidings- en trainingsprogramma niet worden uitgevoerd.
- De GHOR heeft in Multi setting met kolompartners deelgenomen aan opleidings- en trainingsactiviteiten.

3. Sterke informatiepositie

- Informatiegestuurd werken witte kolom.
  - De GHOR volgt de positionering en inrichting van de witte meldkamer(s) in de Landelijke Meldkamer op de voet, vanwege de invloed daarvan op de aansturing, opschaling en informatievoorziening binnen de witte kolom.
  - De GHOR heeft een voorziening ingericht voor capaciteitsmonitoring in de cure en care. Daarnaast zijn de bestaande dashboarden doorontwikkeld.
  - Er heeft bij de ketenpartners een inventarisatie plaatsgevonden van de knelpunten die van invloed zijn op de doorontwikkeling van informatiegestuurd werken.
- Starten met inrichting voorziening.
  - Implementatie Toekomstvisie: de GHOR heeft deelgenomen aan ontwikkeltrajecten binnen drie ROAZ-regio's op het gebied van capaciteitsmonitoring.

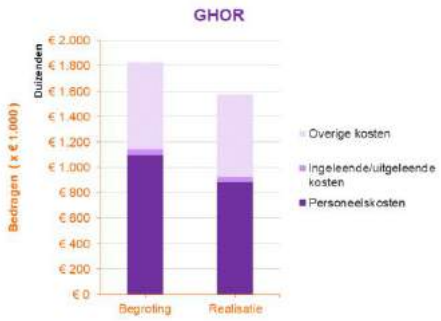
Indicatoren: hoe hebben we dit gemeten?

Tweemaal per jaar zijn de prestaties op de Opgaven / een aantal doelstellingen gemeten via indicatoren op de prestatiekaart. De prestatiekaart staat in bijlage 3 van deze jaarstukken.

Wat heeft het gekost?

Programma	L/B	Begroting 2021	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil 2021
3.0 GHOR	Baten	48.000	48.000	37.331	-10.669
	Lasten	1.830.000	1.886.630	1.625.030	261.600
Totaal saldo baten en lasten		**-1.782.000**	**-1.838.630**	**-1.587.699**	**-250.931**
Mutaties reserves					
3.0 GHOR	Onttrekkingen		33.630	33.630	-
	Toevoegingen		21.000	21.000	-
Saldo reserves			**12.630**	**12.630**	**-**
Resultaat		**-1.782.000**	**-1.826.000**	**-1.575.069**	**-250.931**

Bedragen in euro's, een negatief bedrag betekent een voordeel.

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 4. Meldkamer Oost-Nederland, kolom brandweer

Programmahouder: dhr. J.N. Rozendaal

Welke Opgaven voert de MON primair uit?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises
2. Vakbekwaam en deskundig
3. Sterke informatiepositie

Wat hebben we bereikt?

0. Voorkomen en beperken

- De Meldkamer Oost-Nederland (MON) heeft een bijdrage geleverd aan de instandhouding van het regionaal brandmeldsysteem (RBS) en terugdringing van het aantal nodeloze automatische alarmeringen.

0. Bestrijden

- De MON heeft meldingen efficiënt uitgevraagd en heeft zo snel mogelijk voorzien in de opstart van een adequaat optreden.

0. Bestrijden en 3. Sterke informatiepositie

- De MON heeft gezorgd voor alarmering van de juiste personen en eenheden; voor informatievoorziening aan de eenheden; voor juiste opschaling en regie gevoerd over de verbindingen.

2. Vakbekwaam en deskundig

- De MON heeft gewerkt aan het vergroten van de kennis en vaardigheden van de centralisten.

- *Overig*
  - De MON heeft een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de nieuwe meldkamer in Oost Nederland.

Wat hebben we ervoor gedaan?

0. Voorkomen en beperken

- Bij een automatisch alarm heeft de MON (bij daarvoor van tevoren bepaalde abonnees) eerst de melding geverifieerd door middel van contrabellen.
- De MON heeft nevenwerkzaamheden uitgevoerd voor het openbaar brandmeldsysteem (o.a. acteert de MON op storingen en behandelt verzoeken tot testen van een installatie).

0. Bestrijden

- De MON heeft alle (acute) hulpvragen van burgers aangenomen (brandweerzorg en grootschalige incidenten) en de hulpvragen behandeld en gecoördineerd.
- Op basis van uitvraag heeft de MON een hulpvraag effectief geclassificeerd en gezorgd voor een vakkundige, snelle en juiste alarmering van brandweereenheden.

0. Bestrijden en 3. Sterke informatiepositie

- De brandweereenheden zijn door de centralist van de MON begeleid bij de inzet.
- De centralist heeft gezorgd voor eerste beeldvorming op basis van de beschikbare informatie.
- De MON heeft een faciliterende functie uitgevoerd voor de eenheden op straat.
- De MON heeft daarbij een lifeline- en vraagbaakfunctie voor de hulpverleners, daarom is de MON altijd bereikbaar geweest en heeft mee- en vooruitgedacht.

- De MON heeft gefungeerd als knooppunt van informatiestromen.
- De centralist heeft bij opschaling gezorgd voor het alarmeren van grootschalig optreden, de hoofdstructuur en andere instanties.
- Een aantal van de centralisten van de MON heeft een extra taak als calamiteitencoördinator (CaCo) op de meldkamer. Bij grotere (GRIP) incidenten heeft de CaCO gecoördineerd tussen de drie disciplines en gezorgd voor het eerste meldkamerbeeld. Dit is aangeboden aan de sleutelfunctionarissen in de hoofdstructuur van crisisbeheersing en rampenbestrijding.

2. Vakbekwaam en deskundig
- De MON heeft haar centralisten geoefend in hun vaardigheden als centralist.
- De MON heeft samen met de ketenpartners geoefend, waarbij de samenwerking tussen de meldkamer en het veld is beoefend.

● *Overig: Goede totstandkoming Landelijke Meldkamer*
- Er is gewerkt aan de vormgeving en inrichting van de nieuw te vormen meldkamer in Oost-Nederland voor vijf veiligheidsregio's, onderdeel van de Landelijke Meldkamer Samenwerking. Als één van de partners neemt de MON deel aan dit proces en brengt arbeidscapaciteit in. In de nieuwe meldkamer worden de huidige meldkamers in de provincies Gelderland en Overijssel samengevoegd tot één. Deze wordt gevestigd in Apeldoorn. De bouw van het nieuwe gebouw van de nieuwe meldkamer is gestart in 2021.
- Het algemeen bestuur van de VNOG heeft besloten te voldoen aan het verzoek van de andere vier regio's om, onder voorwaarden en op basis van de geformuleerde uitgangspunten, op termijn, na verdere uitwerking en formele vastlegging van de afspraken, het centrale werkgeverschap op zich te nemen voor het meldkamerpersoneel dat de gezamenlijke meldkamerfunctie voor brandweer en multidisciplinaire samenwerking invult en ondersteunt. De overgang van deze medewerkers naar de VNOG is verder voorbereid, waaronder overleg met de BOR en het BGO.

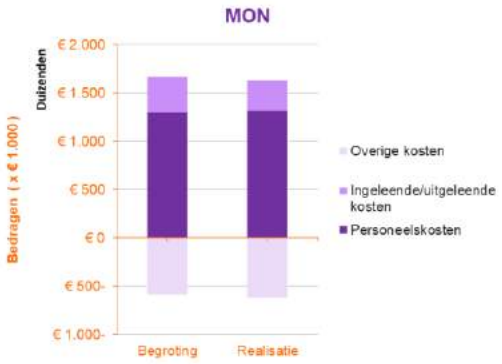
Indicatoren: hoe hebben we dit gemeten?

Tweemaal per jaar zijn de prestaties op de Opgaven / een aantal doelstellingen gemeten via indicatoren op de prestatiekaart. De MON levert voor een paar indicatoren informatie aan. De prestatiekaart staat in bijlage 3 van deze jaarstukken.

Wat heeft het gekost?

Programma	L/B	Begroting 2021	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil 2021
4.0 MON	Baten	1.170.000	705.000	708.298	3.298
	Lasten	2.225.000	1.783.000	1.717.433	65.567
Totaal saldo baten en lasten		**-1.055.000**	**-1.078.000**	**-1.009.135**	**-68.865**
Mutaties reserves					
4.0 MON	Onttrekkingen				
	Toevoegingen				
Saldo reserves					
Resultaat		**-1.055.000**	**-1.078.000**	**-1.009.135**	**-68.865**

Bedragen in euro's, een negatief bedrag betekent een voordeel.

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 5. Directie, Control en Staf

Programmahouder: dhr. A.J.M. Heerts

Welke Opgaven voeren Directie, Control en Staf primair uit?

Directie, Control en Staf zijn verantwoordelijk voor alle Opgaven van de VNOG en dragen zorg voor de ondersteuning van bestuur, directie en management. Dit betreft met name strategisch beleidsadvies, controle op het proces van planning en control, kwaliteit van besluitvorming en advisering over interne en externe communicatie.

Wat hebben we bereikt?

Opgaven 0. t/m 4. (alle opgaven)

- *Het behalen, behouden en monitoren van het in de Toekomstvisie-Opdrachten vastgestelde dienstverleningsniveau binnen de daarvoor beschikbaar gestelde middelen*.
  - Ondanks de beperkingen door corona zijn in 2021 diverse Opdrachten voltooid of gevorderd.
  - Het organisch verandertraject ('de Expeditie') is ook vergevorderd. Er is veel aandacht voor de ontwikkeling van leidinggevenden, medewerkers, postcommandanten en vrijwilligers geweest.
  - Er is een robuuste groep teamleiders die zich op het gebied van leiderschap goed heeft ontwikkeld. Dit is van positieve invloed op de bedrijfscultuur.

- *Het informeren van het bestuur, de directeur en het management over de mate van besturing en beheersing in de organisatie*.
  - In 2021 is een eindrapportage opgesteld over het rapport van de gemeentelijke Commissie Van der Jagt/Van Arkel uit 2018. Deze eindrapportage behandelt de opvolging van alle aanbevelingen van de Commissie en is door het AB op 28 oktober 2021 vastgesteld. Het resultaat is dat het interne inzicht, de sturing en interne beheersing zijn versterkt; gedrag en de cultuur zijn ten goede veranderd. De accountant bevestigde dit.
  - Voorts vindt er bestuurlijk stabilisatie plaats, met name in de verhouding tussen de VNOG en de 22 gemeenten. Dit uit zich in vertrouwen van het bestuur in de VNOG. Voorbeelden hiervan zijn de crisisaanpak en -communicatie en de demarcatie rondom de kazernes.

- *In control zijn en blijven door te investeren in risicomanagement, in de administratieve organisatie en in de interne beheersing (AO/IC)*.
  Een belangrijke graadmeter was dat de accountant zowel bij de jaarrekening 2020 (medio 2021) als in zijn managementletter 2021 (najaar 2021) constateerde dat de VNOG belangrijke stappen heeft gezet, financieel gezond is en de interne beheersing van voldoende niveau is.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Directie:

- heeft gestuurd op de realisatie van de Toekomstvisie-Opdrachten;
  In het kader hiervan is onder andere veel tijd geïnvesteerd in grensoverschrijdende samenwerking Duitsland-Nederland. Er zijn gesprekken gevoerd m.b.t. de internationale kazerne Dinxperlo-Suderwick, zowel bestuurlijk als met de betrokken vrijwilligers.
- heeft gestuurd op de ontwikkeling van de organisatie door middel van een organische veranderaanpak. In het organische verandertraject is onder meer het volgende gedaan:
  - Op basis van de ontwikkel- en functieverkenningsgesprekken hebben medewerkers kansen benut om andere functies te vervullen ('juiste persoon op de juiste plaats'). In 2021 hebben veel personele verschuivingen plaatsgevonden;
  - Er zijn nieuwe leidinggevenden aangesteld, zowel in het MT als in de groep teamleiders;

  - Het organisatieplan en onderhavige organisatie- en mandaatregelingen zijn geüpdatet en gereed voor bestuurlijke vaststelling in 2022;
  - De Expeditieraad (bestaande uit OR-leden en medewerkers) is nauw betrokken bij de inrichting en uitvoering van het organisch verandertraject. De vrijwilligers en beroepsmedewerkers zijn tijdens webinars geïnformeerd over de voortgang.
- heeft gezorgd voor behoud van vertrouwen en afstemming van verwachtingen tussen de medewerkers, posten, het managementteam en het bestuur af, door:
  - zichtbaarheid van de directeur en het management;
  - tijdig informeren over ontwikkelingen;
  - een transparant besluitvormingsproces;
  - het inrichten van heldere werkprocessen;
- heeft de monitoring, de beheersing en (bij)sturing hierop verzorgd:
  - inhoudelijke beheersing door bewaking van het dienstverleningsniveau;
  - financiële beheersing door monitoring van de planning en control cyclus;
  - personele beheersing door het nemen van uitvoeringsbesluiten over de formatie en door monitoring van het personeelsbestand.
- bouwt en behoudt sterke relaties met de multidisciplinaire partners, buurregio's en internationale samenwerkingsverbanden van de Veiligheidsregio.
- heeft ambtelijk, bestuurlijk en met veiligheidspartners samengewerkt om covid-19 te bestrijden.

Control:
- heeft ervoor gezorgd dat risicomanagement beklijft in de organisatie;
  - In de aanloop naar de kadernota en de begroting zijn de risico's doorgenomen, nieuwe risico's geïdentificeerd en waar mogelijk gekwantificeerd met de leidinggevenden van de afdelingen; zo wordt de risico-inventarisatie actueel gehouden.
  - Bij de tussentijdse verslaglegging en jaarstukken is over de voortgang van de uitvoering van beheersmaatregelen gerapporteerd;
- is, om risico's te managen, gestart met het beschrijven, vastleggen en actualiseren van processen, het uitvoeren van interne controle- en beheersingsmaatregelen en auditing. Een voorbeeld is het P2P-proces (purchase to payment, van bestellen tot betalen);
- heeft qua financieel beheer stappen gezet om interne controle- en beheersmaatregelen beter in te richten en uit te voeren. Dit wordt verder uitgerold naar de ondersteunende en lijnafdelingen.

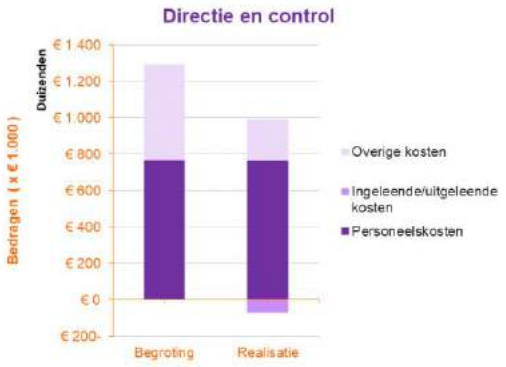
Indicatoren: hoe hebben we dit gemeten?

Tweemaal per jaar zijn de prestaties op de Opgaven / een aantal doelstellingen gemeten via indicatoren op de prestatiekaart. De prestatiekaart staat in bijlage 3 van deze jaarstukken.

Wat heeft het gekost?

Programma	L/B	Begroting 2021	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil 2021
5.0 Directie en control	Baten	-	33.540	216.431	182.891
	Lasten	816.000	1.328.540	1.135.880	192.660
Totaal saldo baten en lasten		**-816.000**	**-1.295.000**	**-919.450**	**-375.550**
Mutaties reserves					
5.0 Directie en control	Onttrekkingen				
	Toevoegingen				
Saldo reserves					
Resultaat		**-816.000**	**-1.295.000**	**-919.450**	**-375.550**

Bedragen in euro's, een negatief bedrag betekent een voordeel.

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 6. Bedrijfsvoering

Programmahouder: dhr. H.J. van Schaik

Welke Opgaven voert Bedrijfsvoering primair uit?

3. Sterke informatiepositie
4. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers

Wat hebben we bereikt?

3. Sterke informatiepositie

- Met het aanwijzen van een programma(manager) heeft de VNOG samenhang gebracht in de initiatieven op het gebied van informatiegestuurd werken en krijgen we een beter beeld hoe deze initiatieven bijdragen aan een sterke informatiepositie van de VNOG. We trekken hierbij op met andere veiligheidsregio's.
- In 2021 is flink ingezet op informatiebeveiliging en privacy. We zijn gestart met het versnellingsprogramma informatieveiligheid. Landelijk werken we samen in het netwerk informatieveiligheid. Naast de Functionaris Gegevensbescherming (FG) zijn ook een Chief Information & Security Officer (CISO) en een Privacy Officer (PO) benoemd en is de SecurityBoard gestart.
- De interne communicatie richting medewerkers is verder versterkt. Het platform 'MijnVNOG' is verder vormgegeven en het gebruik van Office365, SharePoint en OneDrive is uitgerold. Ook de externe communicatie is versterkt, onder meer door webcare.
- Gemeenten zijn intensief ondersteund in hun communicatie ten aanzien van covid-19.
- Alle kazernes zijn gescreend aan de hand van de blauwdruk VNOG en dit is vastgelegd in een QuickScan. Daarnaast is van elke kazerne een nul- & conditiemeting gemaakt. Deze informatie is vertaald in een MJOP per kazerne. Deze informatie is besproken en overgedragen aan de gebouwbeheerders van de gemeenten.

4. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers

- De VNOG werkt aan een plan om de bezetting van de werklocaties te optimaliseren, rekening houdend met de woonlocatie van medewerkers en de wens om meer thuis te werken.
- De planvorming rond "1 post gedachte Apeldoorn" is in volle gang.
- Er is een blauwdruk voor nieuwbouw van posten beschikbaar. In overleg met gemeenten wordt deze ingezet. Ook wordt deze gehanteerd als maatstaf voor bestaande posten.
- Onze solide financiële positie is geconsolideerd. De control-functie is verder uitgebouwd om de rechtmatigheid en transparantie te versterken. De (nieuwe) accountant was positief; hij constateerde ruimte voor verbetering, maar heeft over het jaar 2020 een goedkeurende verklaring afgegeven, alsmede een positieve managementletter 2021 (interim).
- Met het 'Huis van werkvermogen' is ingezet op de versterking van onze medewerkers. Onder andere leren en werken en vitaliteit vormen de verdiepingen van dit huis. Juist in de tijd van gedwongen thuiswerken is sterk ingezet op de vitaliteit.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3. Sterke informatiepositie

- De VNOG heeft verder vormgegeven aan het programma informatiegestuurd werken.
- De VNOG neemt landelijk deel aan POI (landelijke Programmaoverleg Informatievoorziening), VR-ISAC (Veiligheidsregio's Information Sharing and Analysis Center) en het netwerk Informatieveiligheid.
- Er is hardware en software ingericht om informatiegestuurd te kunnen werken.
- Het digitaal samenwerken is organisatie-breed uitgerold.
- Er is een bestuurlijke rapportage opgesteld t.a.v. gegevensverwerking en informatieveiligheid.

- We hebben een actieplan opgesteld voor het versnellingsprogramma informatiebeveiliging en werken dat uit in een bestuurlijk plan van aanpak.
- Controller, Jurist, FG en CISO werken op vaste basis samen in de in 2021 ingerichte Security-Board, zowel adviserend als toezichthoudend.

4. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers
- Afdeling Bedrijfsvoering (BV) heeft met alle gemeenten overlegd over de demarcatie; de uitkomsten en het voorstel voor een uniforme Regeling zijn bestuurlijk vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 9 december 2021.
- Er wordt gewerkt in goede samenwerking met de gemeente Apeldoorn aan het tot stand komen van de 1 post Apeldoorn, waarin uitruk en kantoorfunctie samengaan.
- Ook in 2021 zijn er diverse nieuwbouw en verbouwingen geweest. De VNOG heeft daar samen met de gemeenten in opgetrokken.

- Binnen 'De Expeditie' is zorggedragen voor de persoonlijke ontwikkeling van onze leidinggevenden en medewerkers.
- Er is veel gewerkt aan de vitaliteit van de medewerkers. Medewerkers hebben een Health Check kunnen doen, circa 120 medewerkers hebben dit gedaan. De uitkomsten van de Health Check zijn geëvalueerd. Daarop is een werkgroep VNOG Vitaal met ambassadeurs opgezet. Voor individuele medewerkers is er loopbaanadvies.
- In het GO FIT programma kunnen medewerkers aan de slag met de thema's fysiek fit, in balans, in verbinding en wendbaar.
- Met het Good Habitz trainingsaanbod zijn 150 trainingen beschikbaar gesteld op het gebied van persoonlijke versterking, maar ook op digitale vaardigheden, privacy, veiligheid, leiderschap etc.

- BV heeft gezorgd voor de financiële-, contracten- en polis-administratie en heeft geadviseerd over financiën, verzekeringen, inkoop en een bijdrage geleverd aan het risicomanagement. De contracten worden sinds 2021 met behulp nieuwe software bewaakt.
- BV heeft de lijnorganisatie en projecten secretarieel en administratief ondersteund. Dit is geëvalueerd en in lijn gebracht met de vernieuwde organisatie van de brandweerzorg in vier districten.
- BV heeft dagelijks de organisatie ondersteund op veel gebieden, zowel adviserend als uitvoerend: juridisch, beleid, communicatie, privacy, personeel, Arbo, financiën, servicedesk, archief, werkadministraties etc.

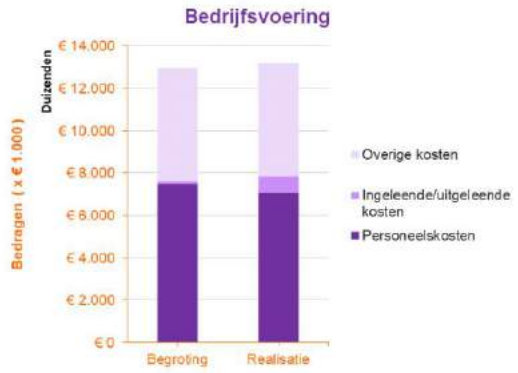
Indicatoren: hoe hebben we dit gemeten?

Tweemaal per jaar zijn de prestaties op de Opgaven / een aantal doelstellingen gemeten via indicatoren op de prestatiekaart. De prestatiekaart staat in bijlage 3 van deze jaarstukken.

Wat heeft het gekost?

Programma	L/B	Begroting 2021	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil 2021
6.0 Bedrijfsvoering	Baten	5.000	5.000	48.688	43.688
	Lasten	12.304.500	13.615.000	13.378.314	236.686
Totaal saldo baten en lasten		**-12.299.500**	**-13.610.000**	**-13.329.626**	**-280.374**
Mutaties reserves					
6.0 Bedrijfsvoering	Onttrekkingen	435.000	735.400	340.215	-395.185
	Toevoegingen		67.000	159.948	-92.948
Saldo reserves		**435.000**	**668.400**	**180.267**	**488.133**
Resultaat		**-11.864.500**	**-12.941.600**	**-13.149.359**	**207.759**

Bedragen in euro's, een negatief bedrag betekent een voordeel.

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 7. Algemene dekkingsmiddelen

Programmahouder: dhr. H.J. van Schaik

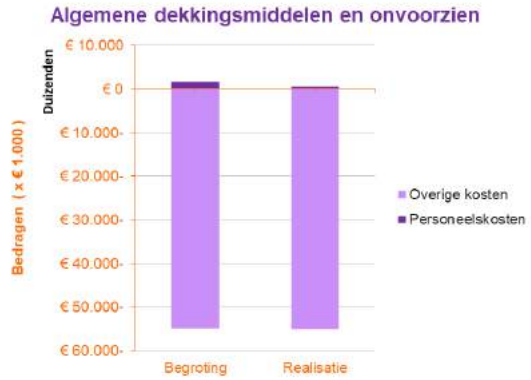
De algemene dekkingsmiddelen betreffen middelen die beschikbaar zijn ter dekking van de uitgaven op de andere programma's. Dit programma kent niet een op zichzelf staand doel. Voor de VNOG bestaan de algemene dekkingsmiddelen voornamelijk uit de gemeentelijke bijdragen en uit de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) middelen vanuit het Rijk.

In dit programma zijn de inkomsten verantwoord van de gemeentelijke bijdragen die zijn bepaald bij de vaststelling van de VNOG begroting 2021 en de rijksbijdrage met betrekking tot de BDUR.

Wat heeft het gekost?

Programma	L/B	Begroting 2021	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil 2021
7.0 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Baten	55.542.000	57.968.656	56.945.890	-1.022.766
	Lasten	2.988.068	8.729.454	6.301.603	2.427.851
Totaal saldo baten en lasten		**52.553.932**	**49.239.202**	**50.644.286**	**-1.405.084**
Mutaties reserves					
7.0 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Onttrekkingen		4.379.381	4.379.381	0
	Toevoegingen	249.898	249.898	249.898	-
Saldo reserves		**-249.898**	**4.129.483**	**4.129.483**	**-0**
Resultaat		**52.304.034**	**53.368.685**	**54.773.770**	**-1.405.085**

Bedragen in euro's, een negatief bedrag betekent een voordeel.

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 8. Brandweerkazernes in eigendom en overgangsrecht

Programmahouder: dhr. H.J. van Schaik

Het programma 8 betreft de drie kazernes in eigendom van de VNOG (Apeldoorn-Saba, Doetinchem, Harderwijk), verrekening kazernes Epe en Apeldoorn en de afwikkeling van de financiële gevolgen van het FLO overgangsrecht met de gemeenten Apeldoorn en Doetinchem. Dit programma wordt één op één met alleen de desbetreffende gemeenten verrekend.

Wat hebben we bereikt?

1. *Kazernes:* Goed uitgeruste en onderhouden kazernes, zodat de uitruk kan plaatsvinden en er werkzaamheden kunnen worden verricht.
2. *Overgangsrecht:* Een juiste uitvoering van het FLO overgangsrecht.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1. Kazernes

- De VNOG heeft ervoor gezorgd / gecoördineerd dat het onderhoud en de facilitaire diensten plaats hebben gevonden.
- Tevens is gezorgd voor een juiste verrekening van de kosten met de betreffende gemeenten.

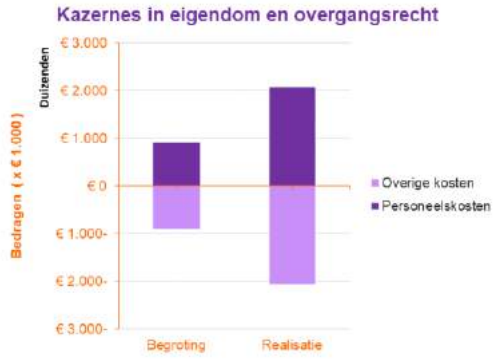
2. Overgangsrecht

- De VNOG heeft gezorgd voor een juiste uitvoering van het FLO overgangsrecht en voor verrekening van de kosten met de betreffende gemeenten.

Wat heeft het gekost?

Programma	L/B	Begroting 2021	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil 2021
8.0 Kazernes in eigendom en overgangsrecht	Baten	3.093.000	3.291.000	4.626.279	1.335.279
	Lasten	3.093.000	3.291.000	4.626.279	-1.335.279
Totaal saldo baten en lasten		-	-	-	-
Mutaties reserves					
8.0 Kazernes in eigendom en overgangsrecht	Onttrekkingen				
	Toevoegingen				
Saldo reserves					
Resultaat		-	-	-	-

Bedragen in euro's, een negatief bedrag betekent een voordeel.

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

4. Paragrafen

4.1. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' worden de risico's in beeld gebracht en gerelateerd aan de weerstandscapaciteit.

Vorig jaar is op deze plek aangegeven dat het beleid over de risico's, reserves en het weerstandsvermogen was geactualiseerd. Dit was mede nodig om bestuurlijk voldoende zicht te geven op de benodigde reserves, voorzieningen en het vereiste weerstandsvermogen bij de resultaatsbestemmingen. In 2021 is het risicomanagement binnen de VNOG verder uitgewerkt en ingebed in de P&C cyclus, met als uitgangspunt de completering van de risico-inventarisatie in de Kadernota 2022-2025.

In deze paragraaf wordt het beleid voor het risicomanagement en het benodigde weerstandsvermogen samengevat. Verder worden de bevindingen van het in 2021 uitgevoerde risicomanagement geduid ten opzichte van de eerder in de begroting 2021 genoemde risico's.

Risicomanagement
De vastgestelde hoofdlijnen van het beleid t.a.v. het risicomanagement zijn:

- het wettelijk kader voor risicobeheersing uit artikel 9 en 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) betreffende de vereiste paragrafen in de begroting en rekening;
- het treffen van beheersingsmaatregelen door de VNOG ter vermijding en vermindering van risico's en het voorbereid zijn op de mogelijke (financiële) gevolgen van risico's binnen de bedrijfsvoering, die het realiseren van de doelstellingen kunnen verstoren;
- het uitvoeren van die maatregelen; het beheersen ervan en het rapporteren erover in de P&C stukken;
- het kwantificeren van de risico's in een 5-tal kans percentages t.w.: 10%, 30%, 50%, 70% en 90%; waarbij bij een kans van 90% dat het risico zich kan voordoen, wordt overwogen om de begroting daarop aan te passen;
- het voor maximaal 3 jaar bepalen van de voor de maatregelen benodigde financiële middelen, zijnde de benodigde weerstandscapaciteit voor structurele risico's, door vermenigvuldiging met de genoemde percentages die de kans op het risico weergeven.

Het MT van de VNOG heeft begin 2021 verantwoordelijkheid genomen van de invulling en planning van het risicomanagement. De voorgestelde aanpak heeft als doel om de geïnventariseerde risico's te volgen en te bewaken en ook om nieuwe risico's te onderkennen en vast te stellen. De getroffen maatregelen zijn gericht op het beperken, overdragen, vermijden en/of mogelijk accepteren van de gesignaleerde risico's.

De taken die in het kader van het risicomanagement, vanaf 2021, worden uitgevoerd volgen de P&C-cyclus. Deze taken hebben betrekking op:

- in het begin van het jaar:
  voor de *begroting* een marginale toetsing op mogelijke gevolgen van voortschrijdende ontwikkelingen t.o.v. de bij de kadernota geïnventariseerde risico's en maatregelen;
  voor de *jaarrekening* een beoordeling en verantwoording over de uitvoering van de maatregelen en een vergelijking met risico's en beheermaatregelen opgenomen in de begroting van het betreffende jaar;
- lopende het jaar:
  bewaking op de mogelijke uitvoering/herziening van genoemde maatregelen en de rapportage daaromtrent in de tussentijdse verslaglegging;

- eind van het jaar:
  het in beeld brengen van mogelijke nieuwe risico's en maatregelen en de toetsing van bestaande risico's t.b.v. de kadernota (in 2021: Kadernota 2023-2026);
- het afstemmen over/ vergelijken met andere veiligheidsregio's ten aanzien van relevante risico's.

Het doel van deze aanpak is om het beoordelen en beheersen van risico's actueel te houden.

Risico-inventarisatie

Algemeen

In de Programmabegroting 2021-2024 was in de risicoparagraaf een tussenstand opgenomen van de vanaf begin 2020 voor de VNOG geïnventariseerde risico's. De inventarisatie is gecompleteerd vanaf de Kadernota 2022-2025. Het geheel wordt jaarlijks gemanaged zoals hiervoor beschreven. Daarbij is het van belang te beseffen dat het inherent is aan risico's dat het onzeker is of deze plaats zullen vinden. Bij de inventarisatie van risico's en de daarbij gemaakte doorrekeningen, vormen de bestuurlijk vastgestelde beleidsdoelen en normen (waaronder die uit de Toekomstvisie 2020-2026) het uitgangspunt.

De corona (COVID-19) uitbraak maakt meer in algemene bewoordingen onderdeel uit van de risico-inventarisatie. Gezien de impact van de pandemie wordt hier separaat bij stilgestaan.

De wereldwijde corona uitbraak vanaf eind februari 2020 heeft ook voor 2021 grote gevolgen gehad voor de VNOG. Een toelichting op hoofdlijnen staat in hoofdstuk 2 Het resultaat van deze jaarstukken; meer details zijn te vinden bij de toelichting op de programma's (hoofdstuk 3) en in de zogenaamde 'COVID-19 paragraaf' (paragraaf 4.4.).

In financieel opzicht brengt de coronacrisis zowel meer- als minderkosten met zich mee. Zo zijn er hogere kosten door inzet van extra mensen en middelen voor de crisisorganisatie. Ten opzichte van 2020 zijn deze hogere kosten in 2021 wel afgenomen.
De minderkosten hebben te maken met het niet kunnen of anders moeten uitvoeren van een deel van de reguliere activiteiten, plannen en initiatieven van de VNOG. Dit geldt ook voor bepaalde onderdelen van de implementatie van de op 15 januari 2020 vastgestelde Toekomstvisie (zie ook paragraaf 4.7. 'Toekomstparagraaf').

Er bestaat een kleine kans dat door de VNOG genomen besluiten in het kader van de handhaving van de COVID-19 maatregelen (GRIP-4) met succes worden aangevochten door bedrijven en instellingen en dat claims toegewezen worden. Dit risico laat zich nog niet kwantificeren.

Inventarisatie

In de vastgestelde programmabegroting 2021-2024 waren de risico's weergegeven in drie afzonderlijke tabellen. Daarmee is een eerste uitwerking gepresenteerd van de geïnventariseerde en beoordeelde (financiële) risico's, waarbij toen de volgende aantekeningen waren gemaakt:

- De benoemde risico's voor de begroting 2021 waren opgehaald vanuit de afdeling Bedrijfsvoering en aangevuld met relevante risico's uit eerdere jaren en die van de omliggende veiligheidsregio's.
- De risico's uit de begroting 2021 zijn weergegeven in de hierna weergegeven drie tabellen. Naast de financiële risico's voor de VNOG, met een (te berekenen) effect op het weerstandsvermogen (tabel 1, afgekort "rw"), worden verder de overige (eigen) risico's (tabel 2, afgekort "ro") - en de externe risico's (tabel 3, afgekort "re") van elkaar onderscheiden. Voor de 'eigen' (financiële) risico's moet de VNOG zelf maatregelen treffen. Voor de meer algemene

(externe) risico's die mogelijk ook voor meer veiligheidsregio's (kunnen) gelden, wordt vooral in 'collectief verband' gekeken naar (gezamenlijke) oplossingen.

- De bedragen die staan vermeld bij weerstandscapaciteit waren bij het opstellen van de begroting 2021 nog indicatief en moesten verder worden uitgewerkt en onderbouwd. Voor de tabellen is destijds, bij vergelijkbare risico's, mede gekeken naar de berekende bedragen van de buurregio's Twente en IJsselland.

Tabel 1 (afk. rw): risico's met schatting Weerstandscomponent

Beschrijving risico's VNOG met schatting weerstandscomponent					
Nr. risico	**Risico (samengevat)**	**Oorzaak**	**Beheersmaatregel**	**Risico-drager**	**Weerstands-capaciteit**
1	De continuiteit van de repressieve activiteiten en crisisorganisatie komt in gevaar bij onvoldoende mensen en middelen.	Mensen en/of middelen vallen uit en/of hun optreden/inzet wordt verstoord bij (acute) repressieve acties.	Uitvoeren maatregelen op basis van continuïteitsplan voor kritische processen, opgesteld (2019) door de afdeling Crisisbeheersing.	management BO *)	
2	De continuiteit van de repressieve activiteiten en crisisorganisatie komt ingevaar door niet functionerende ICT-systemen (cyber aanval).	Verbindingen en/of systemen vallen uit en/of worden verstoord bij (acute) repressieve acties.	Uitvoeren maatregelen op basis van continuïteitsplan voor kritische processen, opgesteld (2019) door de afdeling Crisisbeheersing.	management BO *)	
3	De continuiteit van de repressieve activiteiten en crisisorganisatie komt in gevaar, nu een tekort aan vrijwilligers dreigt.	De binding die vrijwilligers hebben met werken aan veiligheid, neemt af (maatschappelijke trend).	Organiseren van activiteiten en participeren in lobby die de binding van vrijwilligers bevorderen.	management IB **)	
	Een teveel aan (roostering) uren van de bestaande (repressieve) bezetting, geeft risico op fouten, uitval en sancties (Arbeidstijden).	Er wordt onvoldoende gestuurd op werving (naar tijd en plaats).	Verbeteren van sturing op aantallen en regierol bij HR daarbij.		
		Te weinig repressieve bezetting drukt op bestaande formatie.	Werving/uitbreiding repressieve (vrijwilligers) capaciteit.		
4	De t.l.v. de VNOG (de regio's) blijvende kosten voor multi-opschaling (CACO-functie), na overgang van de regionale naar de landelijke meldkamer (LOM).	De kosten van multi-opschaling worden pas duidelijk na opening van de LOM in 2022.	Opnemen bij weerstandscapaciteit aandeel kosten VNOG van risico op kosten voor multi-opschaling (totaal ca. € 1 mln. per jaar).	management BO *)	€ 600.000
5	Onduidelijkheid voor wiens rekening kosten voor (aanpassing van) huisvesting komen, kunnen leiden tot onvoorziene kosten en ook tot conflicten tussen partijen en onrechtmatig handelen.	Bij de overgang van taken van de gemeenten naar de VNOG, zijn in het verleden de zaken rondom (aanpassingen aan) gemeentelijke eigendommen onvoldoende geregeld.	Opnemen bij weerstandscapaciteit noodzakelijke (wettelijk) vereiste kosten facilitair en huisvesting gerelateerd aan demarcatie.	management BO *)	€ 1.000.000
			Opnemen in weerstandscomponent mogelijke kosten voor vereiste Arbo-aanpassingen.		€ 72.000
6	Mogelijke fiscale eindheffing bij overschrijding forfaitaire ruimte.	Boven forfait uitkomend bedrag aan vergoedingen/ verstrekkingen.	Opnemen bij weerstandscapaciteit gemiddelde kosten laatste 4 jaar.		€ 100.000
	Mogelijke boete bij onjuiste (fiscale) toepassing (Werkkostenregeling (Wkr)) bij betalingen vergoedingen aan vrijwilligers.	Onvoldoende (gedeelde) kennis van - en bewaking op juiste uitvoering (fiscaliteit).	Opleiden medewerkers en intern afstemmen van cao - en fiscale kennis.	management BV ***)	

*) BO = Brandweerondersteuning
*) IB = Incidentbestrijding
***) BV = Bedrijfsvoering

Tabel 2 (afk. ro): Overige risico's VNOG

Beschrijving overige risico's VNOG				
Nr. risico	**Risico (samengevat)**	**Oorzaak**	**Beheersmaatregel**	**Risico-drager**
1	Er kan worden ingekocht voor te hoge bedragen en/of tegen onjuiste voorwaarden. Ook bestaat er risico dat wordt verzuimd om aan te besteden (onrechtmatig handelen).	Binnen de VNOG worden de inkoopregels en -afspraken niet (altijd) nageleefd en/of zijn deze onduidelijk/onbekend.	De afspraken en regels voor inkopen bij de VNOG, organisatiebreed 'ophalen' en communiceren.	management BV ***)
			Vastleggen en communiceren proces/procedure inkoop.	
2	Door hoog personeelsverloop op bepaalde afdelingen gaat (te)veel vakkennis 'verloren' bij het VNOG-beroepspersoneel en blijft er werk liggen of wordt slecht uitgevoerd.	Door 'stapeling' van organisatieveranderingen, i.s.m. veel alternatieve mogelijkheden voor een baan, zijn er veel vacatures bij de VNOG.	Meer managementsturing nodig op behoud personeel, - vakkennis en continue opleiding - en ontwikkeling van (tevreden) medewerkers.	management BO*) & BV ***)
	Het imago van de VNOG als werkgever loopt gevaar.	Medewerkers zijn niet tevreden over het werk en de (VNOG-) organisatie.	Meer aandacht voor onderzoeken/ managen tevredenheid medewerkers.	
3	Onjuiste (cao) betalingen/vergoedingen aan personeel/vrijwilligers en veel tijd nodig voor te herstellen fouten.	Onjuiste basisgegevens, onvoldoende kennis van en - controle op toepassing en aansluiting gegevens verschillende registratiesystemen.	Doorvoeren interne controle maatregelen (koppelingen en data).	management IB **)
			Opleiden medewerkers/declaranten.	
			Vastleggen en afstemmen proces.	
4	Het genereren van juiste managementinformatie over personeel/ vrijwilligers en materiaal/materieel is te complex.	Ontbreken regie en beleid t.a.v. informatiebehoefte totaal VNOG.	Aanwijzen regisseur en opstellen beleid infobehoefte VNOG.	management BV ***)
		Ontbreken integrale informatiearchitectuur.	In beeld brengen informatie-behoeften/-architectuur.	
5	Geen zichtbare uitvoering informatieveiligheidsbeleid; mogelijke datalekken en boetes.	Onvoldoende vastlegging, borging en tijd/capaciteit uitvoering beleid.	Zichtbaar vastleggen en borgen uitvoering informatiebeleid.	management BV ***)
		Onvoldoende kennis van BIG-normen.	Werven en opleiden betrokken medewerkers (BIG) informatiebeleid.	
6	Gevaar discontinuiteit (ondersteuning) uitvoering van repressieve activiteiten en crisisorganisatie, door ontbreken uitwijkmogelijkheid voor (huidge) data-/IT centrum.	Het zoeken/vinden van een uitwijkmogelijkheid, heeft tot op heden geen (financiële) prioriteit gekregen.	Nagaan of aan een uitwijkmogelijkheid van het data-/IT centrum, prioriteit moet worden gegeven.	management BV ***)

*) BO = Brandweerondersteuning
*) IB = Incidentbestrijding
***) BV = Bedrijfsvoering

Tabel 3 (afk. re): algemene (Externe) risico's VNOG

Beschrijving algemene (externe) risico's VNOG				
Nr. risico	**Risico (samengevat)**	**Oorzaak**	**Beheersmaatregel**	**Risico-drager**
1	De mogelijke aanpassing van de rechtspositie (Wnra) van vrijwilligers kan grote gevolgen hebben (financieel en paraatheid).	De eventuele aanpassingen zijn gebaseerd op externe regelgeving.	De (landelijke) ontwikkelingen omtrent Wnra volgen. Voorbereiden mogelijke gevolgen t.a.v. de inzet personele capaciteit.	management BV ***)
2	Wegvallen exploitatie(baten) bij stoppen Openbaar Brand-/Regionaal meldsysteem (OMS/RBS) met gevaar voor discontinuïtiet meldingen.	Door wijziging van regels en opschaling naar een (landelijke) meldkamerorganisatie.	Tijdig anticiperen, zowel financieel als organisatorisch, op gevolgen bij wijzigingen in huidige meldsystemen.	management BO *)
3	Kosten voor VNOG bij onvoldoende (mogelijkheden) dekking (door verzekering) bij aanspraken personeel/vrijwilligers bij schades.	Ontwikkelingen maatschappelijk en in verzekeringsmarkt.	Nagaan of er landelijk afsraken kunnen worden gemaakt (fondsvorming) ter dekking van evt. claims.	management BV ***)

*) BO = Brandweerondersteuning

*) IB = Incidentbestrijding

***) BV = Bedrijfsvoering

Toelichting uitvoering risicomanagement 2021

Op grond van het uitgevoerde risicomanagement in 2021 wordt het volgende overzicht 'Risico's jaarrekening 2021' weergegeven. De ontwikkelingen en verschillen t.o.v. de begroting 2021 worden kort nader toegelicht.

Drie van de uit de begroting 2021 genoemde risico's komen niet meer voor in de herziene inventarisatie. Het betreft de risico's:

- van blijvende kosten multi-opschaling CACO-functie (1e tabel, rw 4);
- het verloren gaan van vakkennis door hoog personeelsverloop (2e tabel ro 2) en
- ontoereikende managementinformatie (2e tabel, ro 4).

De opschaling van de CACO-functie is inmiddels onderdeel van de (toekomstige) begroting van de nieuwe meldkamer (Oost 5), hierdoor is dit risico ten laste van de (individuele) VNOG komen te vervallen. Het mogelijk verliezen van vakkennis in de organisatie als gevolg van verloop van personeel, wordt voldoende geborgd door een goede overdracht van werkzaamheden. Daarnaast wordt aan binding van het personeel gewerkt door het bieden van voldoende mogelijkheden van interne ontwikkeling en doorstroming. Het genereren van juiste en samenhangende informatie heeft bij de VNOG voldoende aandacht (gekregen) m.n. door de introductie van BI tools en kan daarom als risico vervallen.

Verder is het in de begroting 2021 genoemde risico van het onvoldoende kunnen beschikken over voldoende mensen en middelen voor repressieve taken meer uitgewerkt in een aantal specifieke risico's. Hierbij kan m.n. worden gedacht aan uitval van repressief materieel en vertraging ervan bij de aanschaf van nieuw (zie resp. nr. 8 en 9 in onderstaand overzicht 'Risico's jaarrekening 2021'). En ook aan de capaciteit van oefen- en opleidingsplaatsen (nr. 10 van genoemd overzicht).

In het hierna weergegeven overzicht 'Risico's jaarrekening 2021' wordt tussen haakjes verwezen naar de overeenkomende risico's (rw., re. en ro.) uit de begroting 2021. Onder de tabellen wordt een aantal risico's die in jaarrekening 2021 nieuw staan weergegeven, nog kort nader toegelicht.

Risico's jaarrekening 2021 (gekwantificeerd)		
Nr. *	**Risico's** en oorzaken	**Weerstandscapaciteit (euro's)**
1 (re,2)	**Stoppen Openbaar Brand-/Regionaal meldsysteem (OMS/RBS),** risico niet kunnen inpassen medewerkers i.c.m. het vraagstuk behoud informatiepositie vanuit het brandmeldsysteem.	75.000
2	**Geen match tussen de gemeenten en de afd. RCB t.a.v. de uitvoering van taken en dienstverlening, bij de invoering van de nieuwe Omgevingswet.** Te grote diversiteit in uitvoering/invulling door gemeenten t.o.v. het kwalitatieve en kwantitatieve aanbod van de VNOG.	320.000
3 (rw,3)	**Schaarste capaciteit repressieve inzet van vrijwilligers brandbestrijding** door groter verloop/uitstroom vrijwilligers.	286.000

4 (rw,3)	**Teveel (roostering) uren bestaande (repressieve) bezetting brandbestrijding** (Arbeidstijden).	15.000
5	**Hogere prijzen; boven prijsindex, exploitatiekosten van energie en kleding** Wereldwijde ontwikkelingen (in 2021) van een toenemende vraag in samenhang met schaarste van aanbod, doen de (grondstof)prijzen van energie en kleding (aanschaf: 1 mln. per jaar) stijgen.	70.000
6	**Niet (tijdig) realiseren besparingen Toekomstvisie 2020** t.a.v. materiële kosten door vertraging vervanging - en/of wijzigingen inzichten vervanging materieel.	80.000
7	**Niet (tijdig) realiseren besparingen Toekomstvisie 2020** t.a.v. *personele* kosten (vergoedingen/opleiding vrijwilligers en onderhoudstaken) behorende bij (nog niet gerealiseerde) besparingen vervanging materieel (vorig punt).	385.000
8	**Uitval materieel repressieve inzet brandbestrijding** door defect materieel en/of gebrek onderdelen voertuigen/brandweermiddelen.	45.000
9	**Extra prijsstijgingen (en vertraging) aanschaf blusmaterieel bij realisatie MSP o.b.v. Toekomstvisie.** *Extra* prijsstijgingen (5%) van blusmaterieel leiden bij vervanging (45 mln.) tot hogere kapitaalslasten c.q. eerdere uitputting van de (gevormde) egalisatiereserve in de komende jaren.	225.000
10	**Onvoldoende oefenmogelijkheden Vakbekwaam blijven brandweerpersoneel.** Oefenmogelijkheden beperkt bij niet voldoen vakbekwaamheidspleinen eisen RI&E.	18.000
11 (rw,5)	**Noodzakelijke (spoedeisende) aanpassingen aan gebouwen/ installaties** voortvloeiende uit de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E).	58.000
	Kosten (tijdelijke) huisvesting/ faciliteiten kantoorpersoneel.	
12 (rw,5)	Onzekerheid (termijn)toekomstige definitieve kantoorlocatie, na Europaweg.	360.000
13	Aanpassingen kantoorfaciliteiten en (meer) thuiswerken (corona).	132.000
14 (rw,2) (ro,6)	**Hack systemen,** verhinderen uitvoering crisis en alle ondersteunende/bedrijfsmatige activiteiten door uitval ICT- systemen.	250.000
15 (rw,6) (ro,3)	**Te hoge personele kosten (beroeps en vrijwilligers)** door onjuiste gegevens, - berekeningen en ontoereikende kennis en controles.	105.000
16 (ro,1)	**Inkopen voor te hoge bedragen en/of onjuiste uitvoering/voorwaarden (w.o. aanbestedingen)** door onjuist inkoopproces en demarcatie problematiek.	15.000
17 (re,3)	**Onvoorziene kosten aanspraken van personeel na dienstongevallen** door veranderingen in de verzekeringsmarkt en gewijzigde mogelijkheden van dekking.	60.000
18	**Stijging reële bijdrage aan IFV** door bijv. nieuwe taken.	18.000
19	**Stijging financieringskosten bij aantrekken leningen (vreemd vermogen),** door stijging van het rentepercentage.	486.000
20 (ro,5)	**Beboeting en imagoschade door schending van de privacy (overtreding van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG)).** Processen rond persoons-gerelateerde gegevens worden niet goed uitgevoerd, waardoor privacygevoelige gegevens op onjuiste plaatsen terecht kunnen komen.	30.000
		3.033.000

*) tussen haakjes overeenkomend nr. Risico uit de begroting 2021

Risico's jaarrekening 2021 (niet gekwantificeerd)		
Nr.*	**Risico's** en oorzaken	
1 (re,1)	**Hogere personele kosten (beloning/vergoeding) -w.o. relatieve aandeel VNOG- bij repressieve inzet van parttime brandweermensen (i.p.v. vrijwilligers).** Uitkomst project Taakdifferentiatie: afschaffing consignatie en kazernering vrijwilligers; mogelijke alternatieven (parttime aanstellingen) duurder.	
2	**Toename onderhoudskosten materieel voor repressieve inzet brandbestrijding** door langer gebruik bestaand materieel.	
3	**Onzekerheid toekomstbestendige - en efficiënte uitvoering van repressieve taken bij het niet (tijdig) realiseren samenvoeging/-werking kazernes (Toekomstvisie bouwsteen 31 en 31a).** Door onzekerheid uitkomsten onderzoeken samenvoeging/-werking aangegeven regio's, nog geen duidelijkheid over verbeteringen uitvoering repressieve activiteiten.	
4	**(On)mogelijkheid terugbrengen meerkosten kazernering dagdienst.** Bij vervallen van mogelijkheid van roosteren vrijwilligers voor repressieve (dag)taken, zoeken naar (duurdere) alternatieven, zoals inhuur.	
5	**Pandemie,** het scenario pandemie zal n.a.v. COVID-19 worden herzien in het risicoprofiel. De consequenties voor de VNOG zijn nog niet te kwantificeren.	

*) tussen haakjes overeenkomend nr. risico uit de begroting 2021

Toelichting
Bij de uitvoering van het risicomanagement in 2021 is enerzijds gekeken naar de actuele situatie van risico's welke zich kunnen voordoen binnen en buiten de VNOG. Anderzijds is gestuurd op de te nemen maatregelen om de risico's te beheersen. In de Tweede Financiële Verkenning 2021 is daarover een rapportage opgenomen. De in 2021 nieuw weergegeven risico's hebben in grote lijn te maken met de volgende onderwerpen:

- het risico van een juiste match tussen 'vraag en aanbod' bij de komst van de nieuwe Omgevingswet;
- het risico op hogere prijzen, schaarste en uitval van (vervangend brandweer)materieel;
- het risico van het niet tijdig realiseren van personele – en materiële besparingen bij vertraging van realisatie van de Toekomstvisie;
- het risico van onvoldoende (eigen) oefenmogelijkheden/-locaties;
- risico's met financiële gevolgen door (andere) externe oorzaken, zoals de rentestijging en de toenemende krapte op de arbeidsmarkt.

Bij de inventarisatie van de risico's is ook gekeken naar mogelijk oorzaken ervan en de te nemen maatregelen voor het matigen, overdragen, vermijden of accepteren ervan. De te nemen maatregelen en de bewaking van de opvolging ervan komen verder aan de orde in de begroting 2023-2026 en daaruit voorvloeiende (P&C) rapportages.

In het kader van de jaarrekening 2021 volstaan we met de weergave van de hiervoor vermelde risico's met de oorzaken en het daarbij berekende bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit. Het berekende bedrag is tot stand gekomen door rekening te houden met de kans dat het risico zich kan voordoen en het daarbij behorende financiële effect. Voor een deel van de risico's is het nog te niet te zeggen wat de financiële effecten ervan (kunnen) zijn (zie het overzicht 'Risico's jaarrekening 2021 (niet gekwantificeerd)'). Daarnaast verwachten we van risico's die extern worden veroorzaakt dat de mogelijke financiële effecten, generiek zullen worden gecompenseerd. De gevolgen van bovenstaande voor het weerstandsvermogen en de benodigde weerstands-capaciteit, komen verderop in deze paragraaf aan de orde.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen of waar na het treffen van maatregelen nog resterende risico's overblijven (de benodigde weerstandscapaciteit). De vastgestelde beleidsregels worden hieronder samengevat.

De beschikbare - en de benodigde weerstandscapaciteit en de weerstandsratio worden in de begroting en in de jaarrekening opgenomen. De weerstandsratio wordt daarbij gedefinieerd als quotiënt (uitkomst van de deling) tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstands-capaciteit. De streefwaarde van de weerstandsratio ligt tussen 1,0 ("matig") en 1,4 ("voldoende").

Indien de weerstandsratio buiten de bandbreedte van de streefwaarde ligt, wordt in de eerstvolgende Kadernota (of ander geëigend moment in de P&C cyclus) afgewogen hoe deze waarde weer kan worden bereikt.

Benodigde weerstandscapaciteit
De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag wat nodig is op basis van de financieel gekwantificeerde risico's.

Beschikbare weerstandscapaciteit

- De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het totaal van middelen dat beschikbaar is om de risico's financieel af te dekken.
- De beschikbare weerstandscapaciteit wordt gevormd door de Algemene Reserve, de Bedrijfsvoeringreserve, eventuele Stille Reserve en de post Onvoorziene uitgaven. Bij de VNOG is er geen sprake van een stille reserve. Bij de jaarrekening wordt de post Onvoorziene uitgave niet meegenomen, omdat deze onderdeel vormt van het resultaat waarvan de bestemming bestuurlijk wordt vastgesteld. Tot de beschikbare weerstandscapaciteit behoren niet de (tijdelijke) bestemmingsreserves. Daar is al een bestedingsdoel aan verbonden.
- De Algemene reserve is voor afdekking van risico's (artikel 12 van de Financiële verordening VNOG 2019) en heeft geen einddatum. De Algemene Reserve wordt gevoed vanuit AB besluiten, zoals daarvan o.a. sprake is bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat.
- De Bedrijfsvoeringsreserve heeft een algemene bufferfunctie en is breed inzetbaar voor prioriteiten (bijv. innovatie) of voor het tijdelijk afvlakken van gemeentelijke bijdragen. De Bedrijfsvoeringreserve heeft geen einddatum en behoort tot de beschikbare weerstandscapaciteit en telt derhalve mee voor de afdekking van risico's. Dit geldt voor zover er geen bestuurlijke besluitvorming t.a.v. specifieke bestedingen heeft plaatsgevonden.

Berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit rekening 2021	€
Saldo Algemene reserve	1.135.114
Saldo Bedrijfsvoeringsreserve *)	1.979.500
Beschikbaar weerstandsvermogen	3.114.614

* in 2021 genomen besluiten tot besteding ad. € 920.000; begin 2022 ter besluitvorming voorliggend € 100.500.

Berekening van de ratio weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen VNOG rekening 2021	€
Beschikbare weerstandscapaciteit	3.114.614
Benodigde weerstandscapaciteit	3.033.000
Ratio	1,03

Toelichting

De hoogte van de Algemene Reserve en de Bedrijfsvoeringsreserve eind 2021 is zodanig dat de weerstandsratio zich bevindt aan de ondergrens van de door het bestuur vastgestelde bandbreedte van 1,0 tot 1,4.

Financiële kengetallen VNOG

	Begroting 2021	Rekening 2021
Netto schuldquote	82%	41%
Solvabiliteitsratio	12%	29%
Structurele exploitatieruimte	0,3%	4,4%

Toelichting op de kengetallen

Algemeen
Bestuurlijk zijn er voor de VNOG geen normen vastgesteld waaraan de berekende kengetallen moeten voldoen. Provincies hanteren als toezichthouders op gemeenten en ook gemeenschappelijke regelingen, de signaleringswaarden die het Rijk gebruik bij stresstesten om mede de financiële positie van de zgn. 100.000+ gemeenten te toetsen. Deze signaleringswaarden zijn in onderstaande tabel weergegeven.

	Categorie		
	A= minste risico	B - gem. risico	C = meeste risico
Netto schuldquote	< 90%	90%-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20%- 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	begr. > 0%	begr. = 0	begr.< 0%

De kengetallen geven alleen in relatie tot elkaar een beeld. Wanneer dit beeld verontrustend is kan dit betekenen dat de financiële positie onder druk staat en er dus maatregelen nodig zijn om deze situatie te verbeteren. Aan de hand van de voor de VNOG berekende positie valt op te maken wat de status is van financiële positie bij het opmaken van de jaarcijfers 2021.

Netto schuldquote
Dit kengetal geeft een indicatie van de druk van schuldenlast (rente en aflossing) op de eigen middelen. De quote wordt berekend door de netto schuld te delen door het totaal aan jaarlijkse baten. Bij de begrote cijfers voor 2021 werd uitgegaan van een hogere schuldenlast en een lagere positie aan eigen middelen. Mede door het besluit om de m.n. in 2019 gevormde reservepositie te handhaven c.q. het weerstandsvermogen te versterken, valt de berekende netto schuldquote in de categorie ‘minste risico’.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Hiertoe wordt de omvang van het eigen vermogen gerelateerd aan de totale omvang van het vermogen (dus het eigen en het vreemde vermogen). Hierbij geldt hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de financiële weerbaarheid van de VNOG. De berekende ratio (inclusief het exploitatieresultaat over 2021) bedraagt 29% en valt daarmee binnen de categorie ‘gemiddeld risico’.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft weer hoeveel structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, ook als bijvoorbeeld de baten afnemen of lasten in de toekomst gaan toenemen. Het gaat daarbij om de ruimte die wordt berekend door het structurele saldo (verschil tussen structurele baten en lasten) te delen door het totaal aan jaarlijkse baten. Deze ratio heeft vooral zeggingskracht wanneer de uitvoering van begroting niet wordt verstoord door uitzonderlijke situaties zoals daar de afgelopen jaren sprake van is geweest. Door de Covid-19 pandemie kon namelijk een deel van de structurele middelen niet worden ingezet. De betekenis van de berekende ratio voor het financieel beleid is in deze huidige context zeer beperkt.

4.2. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Het brandweermaterieel en drie kazernes zijn in eigendom van de VNOG. Ter dekking van de groot onderhoudskosten van deze (overgenomen) kazernes is in de jaarrekening van de VNOG voor de kazernes Harderwijk en Doetinchem per kazerne een voorziening gevormd voor rekening van de betreffende gemeente; dit op basis van een meerjarig onderhoudsplan (MJOP).

De kazerne in Apeldoorn Zuid (Saba) betreft een appartementsrecht. Het opbouwen van een voorziening groot onderhoud voor de kazerne Apeldoorn Zuid (Saba) is daardoor een aangelegenheid van de Vereniging van Eigenaren Werkgebouw Zuid.

De kazernes in eigendom van de VNOG zijn allemaal aangekocht in 2013. In 2023, na de BTW herzieningstermijn van 10 jaar, zullen de kazernes Harderwijk, Doetinchem en Apeldoorn Zuid (Saba) terug verkocht gaan worden aan de desbetreffende gemeenten. Dan wordt ook de binnen de VNOG opgebouwde onderhoudsvoorziening aan de betreffende gemeenten overgedragen.

De kapitaalgoederen voor rekening van de VNOG zijn de voertuigen en overig materieel waarop wordt afgeschreven. Voor dit materieel wordt er regio-breed met één beheerssysteem gewerkt. De planning van het onderhoud vindt plaats volgens regionaal en landelijk vastgestelde intervallen en protocollen.

4.3. Paragraaf Financiering

Inleiding
De Financieringsparagraaf is één van de voorgeschreven paragrafen als onderdeel van de Programmarekening op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Artikel 13 van dit besluit schrijft voor dat de beleidsvoornemens en ontwikkelingen ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille worden beschreven.

Op grond van de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden) moet de Veiligheidsregio twee treasury-instrumenten hanteren. Dit zijn het treasurystatuut en de treasuryparagraaf. In 2014 is het treasurystatuut herzien. De herziening was voornamelijk ingegeven door het toenemende belang vanwege de groei van activa als gevolg van de regionalisering en de invoering van de wet Hof. De aanpassing van het treasurystatuut is op 18 december 2014 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Op 10 december 2020 heeft het AB een nieuw treasurystatuut vastgesteld met een ingangsdatum van 1 januari 2021.

Risicobeheer
Dit onderdeel geeft een samenvatting van het (verwachte) risicoprofiel van de organisatie. Het bevat tevens de gegevens die op grond van de Wet Fido voor de toezichthouder nodig zijn w.o. de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Renterisico's
Financiering en renterisico zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Telkens wanneer een geldlening moet worden afgelost en herfinanciering noodzakelijk is, bestaat immers het gevaar dat de begroting geconfronteerd zal worden met hogere rentelasten. Door ontwikkelingen op de geld- of kapitaalmarkt kan de nieuwe lening duurder uitvallen dan de oude. Ook wanneer een geldlening in aanmerking komt voor renteherziening bestaat dit risico. De Wet Fido stelt grenzen aan de mate waarin een gemeente of andere decentrale overheid zich bloot kan stellen aan renterisico. Ter beperking van dit risico is zowel voor de vaste schuld (langlopende leningen) als voor de vlottende schuld (kortlopende leningen) een wettelijke grens vastgesteld. Het niet voldoen aan deze limitering kan voor de Provincie, als toezichthouder van de VNOG, aanleiding zijn om maatregelen te nemen. Preventief toezicht op het afsluiten van geldleningen behoort in laatste instantie tot de mogelijkheden.

Renterisico vaste schuld
De renterisiconorm is een wettelijke norm die betrekking heeft op de vaste schuld. Vaste schuld ontstaat wanneer leningen worden afgesloten met een rente typische looptijd van één jaar of langer. De renterisiconorm zet decentrale overheden aan tot spreiding van hun lening portefeuille en daarmee verlaging van het jaarlijks renterisico door hen te verplichten aflossingen op geldleningen en momenten van renteherziening over toekomstige begrotingsjaren te verdelen. Het is aan de besturen van de decentrale overheden zelf om binnen de renterisiconorm voor een bepaalde mate van spreiding te kiezen.

Berekening Renterisiconorm:

Begrotingstotaal 2021	: € 61,8 miljoen
Percentage	: 20%
Renterisiconorm	: € 12,4 miljoen afgerond

De risiconorm geeft aan dat jaarlijks maximaal € 12,4 miljoen van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor aflossing of renteherziening. De VNOG heeft in 2021 geen leningen aangetrokken. Dit was mogelijk doordat terughoudend is omgegaan met uitgaven en door de heroriëntatie op de voor-

genomen investeringen waardoor in 2021 en voorgaande jaren slechts in beperkte mate gebruik werd gemaakt van de beschikbaar gestelde kredieten. Daarnaast was er sprake van een forse toename van de reserves binnen de VNOG die als intern financieringsmiddel zijn aangewend. In het verslagjaar is voor een bedrag van € 5,0 miljoen op de vaste schuld afgelost. In 2021 was geen sprake van renteherziening van een van de aangetrokken geldleningen. De VNOG heeft in 2021 dus ruimschoots aan de renterisiconorm voldaan.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bepaalt de maximale omvang van de externe korte geldpositie. Deze zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het totaal van de jaarbegroting van de VNOG bij aanvang van het jaar. De totale omvang van de jaarbegroting 2021 van de VNOG bedroeg bij aanvang van het jaar 2021 circa € 61,8 miljoen. De kasgeldlimiet bedraagt daarmee afgerond circa € 5,1 miljoen.

Onderstaand overzicht bevat de liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet, zoals bedoeld in het "Uitvoeringsbesluit Financiering Decentrale Overheden.

Alle bedragen in onderstaand overzicht x € 1.000							
	Vlottende Schulden	Vlottende Middelen	Saldo	Gemiddeld	over=+/onder=- schrijding limiet		
januari	0	6.671	-6.671				
februari	88	8.355	-8.267				
maart	899	9.232	-8.333				
			kwartaal 1	-7.757	-€ 12.820	→	**-12.820**
april	8	10.055	-10.047				
mei	604	7.555	-6.952				
juni	753	8.903	753				
			kwartaal 2	-5.415	-€ 10.479	→	**-10.479**
juli	1.217	7.463	-6.246				
augustus	843	7.418	-6.575				
september	1.753	7.924	-6.172				
			kwartaal 3	-6.331	-€ 11.395	→	**-11.395**
oktober	2.301	8.855	-6.554				
november	676	9.785	-9.109				
december	1.093	6.109	-5.016				
			kwartaal 4	-6.893	-€ 11.957	→	**-11.957**
Kasgeldlimiet VNOG:		€ 5.063.707,1		afgerond	€ 5.063.707		
Begroot aan het begin van het jaar 2021				€ 61.752.526	Cf begroting vastgesteld in het AB		
conform artikel 2d van het uitvoeringsbesluit Financiering Decentrale Overheden							
geldt voor een gemeenschappelijke regeling een percentage van					8,2%		

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt is de kasgeldlimiet in 2021 niet overschreden.

Schatkistbankieren

Met ingang van 1 januari 2014 heeft het Ministerie van Financiën het voor overheidslichamen verplichte schatkistbankieren ingevoerd. De VNOG is hierdoor verplicht om overtollige middelen in rekening-courant aan te houden bij het Ministerie van Financiën. Als overtollig wordt aangemerkt alle middelen die een drempelbedrag overschrijden. Voor de VNOG is het drempelbedrag voor 2021 bepaald op € 463.000. De VNOG legt in navolgende tabel verantwoording af over de wijze waarin in 2021 de regels over schatkistbankieren zijn nageleefd.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**463,143945**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**255**	**208**	**230**	**164**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	208	255	233	300
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	61.753			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	61.753			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	463			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	22.981	18.929	21.203	15.053
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	255	208	230	164

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de VNOG in 2021 de regels voor het schatkistbankieren volledig heeft nageleefd.

Renteberekening jaarrekening

Voor de kapitaallasten van kazernes zijn in 2021 evenals voorgaande jaren de afgesproken project-percentages doorbelast. Deze projectpercentages zijn gebaseerd op de ten behoeve van de financie-ring van de kazernes aangetrokken leningen. Aan de reguliere VNOG-investeringen is in 2021 0,8% rente toegerekend.

Uitgezette externe gelden

In het treasurystatuut staat dat er drie soorten kortlopende gelden ingezet kunnen worden. Het gaat om de volgende instrumenten: callgeld (daggeld), kasgeldleningen & deposito's en rekening-courantovereenkomsten.

De VNOG heeft een rekening-courant bij de BNG en drie rekeningen bij de ING. Met ingang van 1 januari 2014 heeft het Ministerie van Financiën het voor overheidslichamen verplichte schatkistban-kieren ingevoerd. De VNOG is hierdoor verplicht om overtollige middelen in rekening-courant aan te houden bij het Ministerie van Financiën.

4.4. COVID-19 paragraaf

Ook in 2021 heeft de VNOG extra kosten gemaakt vanwege de coronapandemie.

Gemaakte kosten

Toezicht en handhaving

In december 2020 is in het AB besloten dat de VNOG voor de gemeenten toezicht en handhavingscapaciteit organiseert via externe bedrijven. Bij de besluitvorming in december door het AB is ervan uitgegaan (brief minister De Jonge 28 september 2020), dat deze kosten tot en met het 1e kwartaal 2021 konden worden gedeclareerd bij het ministerie van VWS. Deze kosten zijn ook gedeclareerd. Over zowel 2020 als 2021 zijn deze declaraties nog niet door het ministerie voldaan.

Specifiek voor de CTB-controle eind 2021 verloopt de Rijksbijdrage ad € 2.140.710 aan de deelnemende gemeenten via de VNOG. Dit verloopt budgettair neutraal; de afwikkeling en verantwoording volgen later.

Crisisorganisatie

De kosten die voor de crisisorganisatie zijn gemaakt, zijn onder andere kosten voor inhuur van personeel voor Duits-Nederlandse samenwerking, juridisch adviseurs, personeel van gemeenten, huur meubilair crisisorganisatie, extra kosten techniek AB-vergaderingen.

Teststraten en vaccinatielocaties

De VNOG heeft sporadisch werkzaamheden verricht voor deze locaties. Deze zijn gedeclareerd bij de GGD-NOG.

Kosten eigen organisatie

Dit zijn kosten die iedere organisatie heeft moeten maken in het kader van deze pandemie zoals desinfectiemiddelen, spatschermen, etc. Deze kosten zijn niet declarabel en draagt de VNOG zelf. Bij de Tweede Financiële Verkenning is hiervoor € 219.000 beschikbaar gesteld. De werkelijke kosten kwamen € 32.787 hoger uit, wat binnen de betreffende begrotingsprogramma's gedekt kon worden.

Overzicht lasten en baten

	Werkelijk			Kosten VNOG	
	Lasten	Baten		Kosten crisisorganisatie	Kosten 1,5 mtr samenleving
Bedrijfsvoering: Corona (COVID-19) spoeduitgaven(K)	50.930	-		49.771	1.159
Brandweerzorg : Corona (COVID-19) spoeduitgaven(K)	111.557	-			111.557
Brandweerzorg: Testlocaties Covid-19(K)	15.807	-15.807	gedeclareerd bij GGD-NOG		-
Brandweerzorg: Toezicht en handhaving Covid-19 maatregelen(K)	241.540	-241.540	gedeclareerd bij Ministerie VWS		-
Risico- en crisisbeheersing: Corona (COVID-19) spoeduitgaven(K)	82.637	-		82.637	-
Risico- en crisisbeheersing: Juridische kosten Covid-19(K)	532	-5.000		-4.468	-
GHOR: Corona (COVID-19) spoeduitgaven(K)	7.036	-		7.036	-
MON: Corona (COVID-19) spoeduitgaven(K)	3.095	-			3.095
Alg.: Ondersteuning toezicht en handhaving CTB(K) *	1.155.204	-2.140.710	985.506		-
	1.668.339	-2.403.057	985.506	134.976	115.811

* De VNOG heeft een specifieke uitkering ontvangen van het Ministerie van Jusitie en Veiligheid voor het ondersteunen van de naleving van de controleplicht van het coronatoegangsbewijs.
Van deze specifieke uitkering groot € 2.140.710 is per 31 december 2021 € 1.155.204 als voorschot uitbetaald aan 16 gemeenten.
Het niet uitgekeerde bedrag, € 985.506 is opgenomen op de balans.

4.5. Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding
De paragraaf Bedrijfsvoering is een voorgeschreven onderdeel en is bedoeld om de bedrijfsvoering toe te lichten. In de VNOG begroting is vanaf 2016 het separate programma 'Bedrijfsvoering' opgenomen. Voor de behaalde doelstellingen en uitgevoerde activiteiten op dit programma wordt verwezen naar hoofdstuk 3. Deze paragraaf gaat in op diverse andere onderwerpen binnen de bedrijfsvoering.

Werkkostenregeling
Doordat de verhouding tussen de omvang van de totale loonsom en hoeveelheid personeel bij de VNOG scheef ligt door het grote aantal vrijwilligers, is over het algemeen een eindheffing vanwege de Werkkostenregeling (WKR) onvermijdelijk. Om vroegtijdig inzicht te krijgen op de ontwikkeling van de WKR, berekent de VNOG met ingang van 2017 ieder kwartaal de cumulatieve effecten van de WKR. Op die manier kan worden bezien of er een eindheffing vanwege de WKR dreigt, of bijsturing mogelijk is en kunnen bijsturingsacties worden genomen. Deze maatregel heeft sinds 2017 effect. De eindheffing is de afgelopen jaren aanzienlijk gedaald.

Eindheffing Werkkostenregeling	
2016	288.000
2017	61.000
2018	71.000
2019	36.000
2020	38.000
2021	18.000

Eenmalige veranderkosten Toekomstvisie
De eenmalige veranderkosten vanuit de Toekomstvisie betreffen onder andere de organisatieontwikkeling en informatievoorziening. De aanvullende werkzaamheden voor informatievoorziening waren in 2020 afgerond.

Wat betreft de organisatieontwikkeling het volgende. De directeur heeft eind 2018 een bestuursopdracht gekregen om een toekomstbestendige organisatie te vormen die veiligheid en zorg biedt aan de burgers. De bestuursopdracht bestaat uit twee onderdelen. Het eerste deel is uitgewerkt in de reader voor de bestuurlijke tweedaagse van september 2019 en heeft geleid tot de Toekomstvisie, die vastgesteld is op 15 januari 2020. Het tweede deel omvat de inrichting, cultuur en aansturing van de organisatie.

Het dagelijks bestuur heeft voor dit tweede deel van de opdracht het besluit genomen tot aanpassing van de organisatie. Daarbij is besloten om de organisatie en medewerkers te ontwikkelen door middel van een organische veranderaanpak. Dit betekent een veranderaanpak waarbij - in nauwe samenwerking met de medewerkers en de OR - stapsgewijs veranderingen in de organisatie worden aangebracht; dit met rechtspositionele waarborgen. Hiervoor is een aangepast sociaal statuut vastgesteld op 13 februari 2020.

De VNOG ziet dit proces als een reis, genaamd 'De Expeditie', waarin we met elkaar onze organisatievisie vorm en inhoud geven. Samen werken we aan de koers en daar waar nodig sturen we onze koers bij. Aan het einde van dit traject (in 2022) zijn bijvoorbeeld de knelpunten op het gebied van aansturing, eenheid en integraal denken in het managementteam verholpen. Daarbij leggen wij een fundament onder onze toekomst.

Een onderdeel van de 'De Expeditie' is het traject van de 'professionals voor de toekomst'. Dit traject is een intensieve leergang voor het vergroten van persoonlijk leiderschap waardoor in het werk en in het leven meer flow ervaren wordt. Nieuwe leidinggevenden hebben hiervoor in 2021 samen met collega's een programma gevolgd voor de periode van een half jaar. Gedurende het programma werd gewerkt aan het uitwerken van vier complexe, uitdagende opdrachten die relevant zijn voor de organisatie. Medio 2021 zijn de resultaten gepresenteerd. Een tweede groep Professionals voor de Toekomst is inmiddels van start gegaan. De resultaten van deze opdrachten worden in juni 2022 gepresenteerd, waarmee het programma wordt afgesloten.

In het kader van het organisch verandertraject zijn de afdelingsplannen vastgesteld en verwerkt in het organisatieplan. Dit plan is samen met de functie- en formatielijst in 2021 door het MT vastgesteld. Formele bestuurlijke vaststelling inclusief advisering door de Ondernemingsraad vindt plaats in de eerste helft van 2022.

Tevens is de wijziging van een aantal regelingen voorbereid, waaronder de organisatie- en de mandaatregeling. Ook voor deze regelingen geldt dat de formele bestuurlijke vaststelling inclusief advisering door Ondernemingsraad plaats vindt in de eerste helft van 2022.

De ontwikkel –en functieverkenningsgesprekken met de medewerkers zijn afgerond. De verwerking van de uitkomsten van de gesprekken loopt nog door in 2022. De informatie uit de gesprekken en hiermee de doorontwikkeling van de medewerkers zijn onderdeel van en worden ingebed in de gesprekscyclus.

Terugkijkend op het jaar 2021 heeft het werken aan Duurzame Inzetbaarheid een plek gekregen binnen de VNOG. In de zomerperiode tot september stond een enquête uit met vragen over de Health Check, de vitaliteitsweken, Good Habitz, loopbaan coaching en de ontwikkel- en functieverkenningsgesprekken. Het Huis van Werkvermogen is onze metafoor. De begane grond van dit huis staat voor vitaliteit;

- De afgelopen periode zijn de resultaten van de Health Checks gedeeld met het MT en de teamleiders. Speerpunten komende tijd zijn aandacht voor mentale fitheid en leefstijlelementen. Er komen trainingen met gesprekstechnieken voor leidinggevenden. Medewerkers met een matig werkvermogen zijn anoniem uitgenodigd voor een consult met de bedrijfsarts om hun rapportage en mogelijke interventies te bespreken.
- In het najaar organiseerde de werkgroep VNOG Vitaal activiteiten rondom 'Goed Slapen' en 'Balans Werk & Privé'. Ook was er een Beweegchallenge met een virtuele route langs alle gemeenten van de regio.
- 73% van de medewerkers geeft aan dat ze ervaren dat de VNOG het belangrijk vindt dat medewerkers vitaal zijn en zich goed voelen.

Op de eerste verdieping van het huis staan competenties en ontwikkeling centraal:

- In november werden de Werkweken voor de tweede maal georganiseerd. Beoogd waren ochtendlezingen van het A&O fonds, (digitale) workshops, open huis en een loopbaansymposium. Door de coronamaatregelen zijn de laatste twee activiteiten naar 2022 doorgeschoven.
- Ook de tweede groep van Professionals voor de Toekomst krijgt een Insights Discovery profiel. Enkele individuele medewerkers hebben naar aanleiding van hun ontwikkelgesprek een Insights Profiel laten maken. Vervolgsessies met als thema o.a. teameffectiviteit staan gepland voor 2022. Insights Discovery is een krachtig systeem dat uitgaat van psychologische voorkeuren.
- Loopbaan coaching; Uit de enquête blijkt dat 20% van de medewerkers een loopbaantraject heeft gevolgd. En dat 60% dit in de toekomst wil gaan doen.

In de media:

- Het project ‘Werken aan Duurzame Inzetbaarheid’ kreeg aandacht in de sociale media door een artikel van het A&O Fonds en in de VNG special ‘Werken bij de Overheid’.

Voor de veranderkosten is bij vaststelling van de Toekomstvisie incidenteel € 1.040.000 beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld voor ‘De Expeditie’, Risico- en Crisisbeheersing, IT en Vakbekwaamheid. Mede door corona zal het traject van de Expeditie naar verwachting doorlopen tot de zomer van 2022.

In de tabel hieronder staan de veranderkosten tot en met 2021.

Budget éénmalige veranderkosten Toekomstvisie:	**Uitgaven 2020**	**Uitgaven 2021**	**Totale uitgaven**
Budget:	*1.040.000*	*723.208*	
Uitgaven:			
Leiderschapsprogramma:	-151.925	-44.191	-196.116
Ontwikkel- en loopbaanadvies	-13.749	-1.688	-15.437
Professionele vaardigheden	7.543	-35.598	-28.055
Duurzaam inzetbaarheid		-54.017	-54.017
Mobiliteit		-4.447	-4.447
Subsidie A&O voor mobiliteit		5.000	5.000
Personele kosten	-93.987	-89.300	-183.287
Projectleiding administratieve processen	-24.674		-24.674
Informatievoorziening	-40.000		-40.000
Doorontwikkeling RCB		-64.500	-64.500
Totale uitgaven:	*-316.792*	*-288.741*	-605.533
Restant budget 31-12 boekjaar	***723.208***	***434.467***	

Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) en Arbo

In de periode van 2017 t/m 2018 is er een gedegen Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) uitgevoerd, bestaande uit een ‘warme’ RI&E (voor de repressieve medewerkers), de ‘koude’ RI&E (voor alle 56 kazernes en werklocaties), een ‘natte’ RI&E (voor waterongevallen) en enige ‘specialistische’ RI&E’s. Verder heeft een werkbelevingsonderzoek plaatsgevonden voor het vaste kantoorpersoneel. In 2019 werd het RI&E rapport definitief. In 2019 is een Plan van Aanpak opgesteld, om de actiepunten uit het RI&E rapport uit te voeren; dit loopt.

Actiepunten koude RI&E brandweerposten

Vanuit de RI&E zijn er voor de 56 posten actiepunten opgenomen in het Arbomanagementsysteem. De actiepunten zijn integraal afgestemd met het team Vastgoed, Services en Projecten (VSP) van de VNOG en worden vanuit vastgoed in samenwerking met Arbo en in nauwe afstemming met de gebouweigenaren (de gemeenten) opgepakt. De punten zijn geïntegreerd in de demarcatie afspraken omtrent huisvesting met de gemeenten.

RI&E Oefenlocaties, Vakbekwaamheidspleinen

Het afgelopen jaar heeft er door de aanpassingen bij de vakbekwaamheidspleinen alhier een aanvullende inventarisatie plaatsgevonden voor de RI&E. De geconstateerde punten zijn omgezet naar acties in het Arbomanagementsysteem en grotendeels opgepakt. Met team VSP wordt gekeken naar borging van structureel beheer.

Vaccinatiebeleid VNOG (operationele dienst)
Volgend op één van de actiepunten in de RI&E (“*Stel een VNOG breed controlesysteem op voor de geldigheid en her(vaccinatie) van medewerkers”*), is er in 2021 een vaccinatiebeleid VNOG vastgesteld. Aansluitend heeft er een inventarisatie plaatsgevonden en start de uitvoering in Q1 van 2022.

Overige onderwerpen
- Covid-19 en thuiswerken: ook 2021 heeft in het teken gestaan van werken binnen de beperkingen van covid-19. Voor het thuiswerken zijn er vanuit Arbo adviezen gegeven voor het creëren van een goede en veilige thuiswerkplek. Hierover is door het MT van de VNOG een besluit genomen over het beschikbaar stellen van benodigde voorzieningen.
- Melding ongevallen, etc.: in 2021 is geregeld dat de meldingen van ongevallen, bijna ongevallen, gevaarlijke situaties en agressie en geweld voortaan rechtstreeks via een link op het digitale platform MijnVNOG gemeld kunnen worden bij HRM-Arbo. Voor de vrijwilligers komt ter vervanging van de papieren formulieren in 2022 een tablet op de posten en een app beschikbaar van waaruit rechtstreeks de melding kan worden gemaakt. Bij schade worden meldingen doorgegeven aan het onderdeel Verzekeringen.
- Diverse projecten Materieel en Vakbekwaamheid: bij de lopende projecten van aanschaf van materieel en projecten bij Vakbekwaamheid wordt door Arbo in diverse projectgroepen deelgenomen om aan de voorkant aan te sluiten en de benodigde input te geven.
- Project voorkomen hittestress: in 2019 en 2020 heeft de brandweer VNOG tijdens het repressieve optreden te maken gehad met hoge omgevingstemperaturen. Ten aanzien van bewustwording op dit thema heeft in 2021 de campagne ‘Beat the heat’ plaatsgevonden, om medewerkers te helpen bij het werken bij hoge temperaturen.
- Arbofilm-VNOG: vanwege covid-19 was het niet mogelijk om als Arbo fysiek aanwezig te zijn bij een thema-avond bij de 56 posten. Als alternatief is er voor het oefenprogramma een ‘Arbofilm-VNOG’ gemaakt.
- Adviezen: Arbo heeft in 2021 diverse adviezen uitgebracht naar aanleiding van vragen vanuit diverse afdelingen.

Verzekeringen
Vanwege de coronacrisis hebben veel activiteiten een tijd lang stilgelegen. Als gevolg daarvan zijn er ook minder schades geweest dan voorgaande jaren wat tot uiting komt in de cijfers van de schadeafwikkeling. Hieronder zijn enkele cijfers hieromtrent over het jaar 2021 opgenomen. Het betreft het aantal dossiers dat in behandeling is genomen bij onszelf als eigen risicodrager of bij de verzekeraar; bijgewerkt tot 24 januari 2022:

Personele dossiers:
- *Ongevallen:* 10 dossiers, variërend in financiële omvang.
- *Eigendommen:* 12 dossiers. Alle dossiers zijn voor eigen rekening van de VNOG.
    - 10 dossiers onder de € 500
    - 2 dossiers boven de € 500
- *Aansprakelijkheid richting derden:* 3 dossiers.
- *Rechtsbijstand:* geen dossiers.

Materiele dossiers:
- *Instrumenten:* 4 dossiers, waarvan 3 inbraken in de kazerne waarbij redgereedschap is ontvreemd.
- *Werkmateriaal:* 1 dossier.
- *Brandverzekering:* geen dossiers.
- *Wagenpark:* Totaal 61 dossiers:
    - Schadeclaim tussen: € 0 – € 5.000: 50
    - Schadeclaim tussen: € 5.000 – € 10.000: 3
    - Schadeclaim tussen: € 10.000 – € 25.000: 1
    - Schadeclaim: > € 25.000: 0

  Specificatie:
    - 6 (nog) geen claim

  - 23 claims WA
  - 36 claims Casco
  - 1 dossier met letsel(tegenpartij)
- *Uitkeringen in dossiers ouder dan 2021:* 11 uitkeringen op personele dossiers en 8 uitkeringen op materiele dossiers (zowel betalingen en ontvangsten).
- *Er staan nog enkele letseldossiers van het personeel open:*
  - 2016: 2 dossiers
  - 2017: 2 dossiers
  - 2018: geen dossiers
  - 2019: geen dossiers
  - 2020: 2 dossiers
  - 2021: 7 dossiers

De ongevallenverzekering en de verzekering van het wagenpark zijn met 12 maanden verlengd tot 31-12-2022/01-01-2023.

Er wordt landelijk gewerkt aan het oprichten van twee stichtingen rondom verzekeringen e.d. waar alle veiligheidsregio's aan kunnen deelnemen: een Stichting Risicobeheer en een Stichting Waarborgfonds. Zie de paragraaf 'Verbonden partijen' (4.6) voor een toelichting.

Vervolg op hack
Er zijn in 2021 verdere stappen gezet naar aanleiding van de computerhack waar de VNOG in september 2020 mee werd geconfronteerd. Er is een extra monitoring op de beveiliging ingevoerd ('versterkte dijkbewaking') en voor het personeel is een bewustwordingsprogramma uitgevoerd. Een versnellingsprogramma om op een hoger niveau te komen voor de Baseline Informatievoorziening Overheden (BIO) en de AVG (privacywetgeving), dat landelijk door alle veiligheidsregio's is omarmd, is voorbereid om vanaf 2022 te gaan uitvoeren.

Innovatie
Innovatie is een belangrijk onderwerp voor de VNOG. Ook hier heeft corona ervoor gezorgd dat in 2021 maar beperkt stappen konden worden gezet en soms zaken moesten worden uitgesteld, maar er zijn wel degelijk ook vorderingen gemaakt, zoals projecten voor langer veilig thuis wonen, brandbarometer, onderzoek naar de inzet van drones bij de natuurbrandbestrijding, etc. Bij de programma's in hoofdstuk 3 wordt hier nader op ingegaan.

4.6. Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding
Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de Veiligheidsregio een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Voor de VNOG is alleen de 'gemeenschappelijke regeling Meldkamer Oost Nederland (MON)' een verbonden partij.

Meldkamer Oost Nederland (MON)
Twee leden van het algemeen bestuur VNOG nemen deel in het algemeen bestuur van de MON. Tot 1 januari 2020 bestond de financiële bijdrage uit een voorschot dat tweemaal per jaar werd voldaan. De financiële middelen die beschikbaar worden gesteld zijn niet verhaalbaar in het geval de MON haar financiële verplichtingen niet nakomt. De VNOG zorgt samen met de Veiligheidsregio IJsselland, de districten NOG en IJsselland binnen de politie-eenheid Oost en de vergunninghouders ambulancezorg in de regio's NOG en IJsselland voor de financiering van de MON.

Relatie met doelstelling
Volgens de Wet veiligheidsregio's is het bestuur van de Veiligheidsregio verantwoordelijk voor het instellen en in standhouden van een gemeenschappelijke meldkamer.

Beleidsvoornemens / ontwikkelingen
Het invoeren van de Landelijke Meldkamer Samenwerking met tien locaties in Nederland (waaronder Apeldoorn) zorgt voor een grote impact. Voor de MON betekent dit dat het beheer en de bedrijfsvoering van de meldkamer per 1 januari 2020 is ondergebracht bij het verbijzonderde deel van de politieorganisatie LMS. Dit houdt ook in dat de Veiligheidsregio ingaande 1 januari 2020 hiervoor geen bijdrage meer aan de MON verschuldigd is. Het positief resultaat over 2019 groot € 411.141,- is, in tegenstelling tot voorgaande jaren, niet terug betaald aan de deelnemers maar is toegevoegd aan de algemene reserve van de MON. Dit om (on)verwachte kosten tussen 1 januari 2020 en het moment van opening van de nieuwe meldkamer Oost 5 (naar verwachting eerste kwartaal 2023) te kunnen dekken. Over 2021 heeft de VNOG dus geen bijdrage aan de MON betaald.

Het bestuurlijk belang
J.N. Rozendaal DB lid MON.
A.J.M. Heerts DB lid MON.

Het financieel belang
Bijdrage 2021: € nihil

Omvang Eigen- Vreemd vermogen MON

Eigen vermogen:	1-1-2021: € 416.091,-	31-12-2021: € 371.283,-
Vreemd vermogen:	1-1-2021: € 0,-	31-12-2021: € 0,-

De omvang van het verwachte nadelig resultaat 2021 voor de MON bedraagt circa € 44.808,-.
Dit nadelig saldo wordt gedekt uit de aanwezige algemene reserve MON.

Wel bestuurlijk belang, maar geen financieel belang
Het verdient de aanbeveling om in deze paragraaf ook die partijen te noemen waar de VNOG wel een bestuurlijk belang in heeft, maar geen financieel belang.

Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)
In 2021 heeft het algemeen bestuur van de VNOG besloten om deel te gaan nemen aan de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV) die per 1 januari 2022 officieel van start gaat. De deelname aan de WVSV is in 2021 via een aanpassingsprocedure van de gemeenschappelijke regeling van de VNOG vastgelegd. De aanpassing is in 2021 eerst aan de gemeenten voorgelegd en de raden hebben hun colleges toestemming gegeven om de aangepaste regeling aan te gaan.

De komst van de WVSV was nodig vanwege de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra). Op 1 januari 2020 is de Wnra in werking getreden. Vanaf deze datum valt het gemeentepersoneel niet meer onder de CAR-UWO maar onder de CAO gemeenten c.q. het CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO). Voor het personeel van de veiligheidsregio's is de Wnra voor onbepaalde tijd uitgesteld en dit betekent dat op het personeel van de veiligheidsregio's nog wel de CAR-UWO van toepassing is. Met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) is afgesproken dat de CAR-UWO nog in 2020 en 2021 door de VNG wordt bijgehouden. Vanaf 2022 is het aan de veiligheidsregio's om dit zelf te organiseren. Om deze reden heeft het Veiligheidsberaad (voorzitters van de 25 veiligheidsregio's) besloten tot oprichting van een eigen zelfstandige werkgeversvereniging voor de veiligheidsregio's, de WVSV.

Deze vereniging gaat vanaf 2022 namens de besturen van de veiligheidsregio's onderhandelen met de werknemersorganisaties en afspraken maken over de arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's. De toekomstige arbeidsvoorwaardenregeling van de WVSV wordt zoveel mogelijk vergelijkbaar met de CAO-gemeenten/SGO, met toevoeging van c.q. aparte aandacht voor specifieke brandweeronderwerpen (vergelijkbaar met de huidige brandweerbepalingen in de CAR-UWO). De WVSV neemt daarmee het werk van de Brandweerkamer van de VNG over.

De WVSV is een vereniging van de 25 veiligheidsregio's. De voorzitters van de veiligheidsregio's vormen de ledenvergadering. Het bestuur van de WVSV kent vijf zetels en bestaat uit bestuurders uit veiligheidsregio's. In 2021 zat in het eerste bestuur i.o. van de WVSV geen bestuurder uit de VNOG. Het bestuur vormt tevens de onderhandelingsdelegatie, ondersteund door een vertegenwoordiging vanuit de Raad Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) en een ambtelijk secretaris/adviseur. De WVSV wordt op het gebied van bedrijfsvoeringstaken ondersteund door het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV, nieuwe naam wordt: Nederlands Instituut Publieke Veiligheid, NIPV).

Stichting Risicobeheer en Stichting Waarborgfonds
Voor de veiligheidsregio's vergt het verzekeringsdossier steeds vaker specialistische kennis. Daarnaast is het steeds moeilijker om hun risico's te verzekeren (met name de risico's van arbeidsongevallen) en is sprake van stijgende verzekeringspremies. Nauwere samenwerking tussen de veiligheidsregio's is een goede mogelijkheid om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden. Daarmee is het eveneens mogelijk om aanspraken van repressieve medewerkers, die bij hun werkzaamheden aan vergelijkbare risico's blootstaan, gelijk te trekken. De veiligheidsregio's kunnen hun kennis en (in de regel beperkte) personele capaciteit op het gebied van verzekeringen bundelen en een gezamenlijk fonds oprichten.

Deze samenwerking tussen de veiligheidsregio's krijgt vorm in twee stichtingen: de Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's, waarvan de oprichting eind 2021 aan de orde was en de Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's, waarvan de oprichting in de loop van 2022 zal volgen.

De Stichting Risicobeheer is een gezamenlijk expertisebureau waarmee de veiligheidsregio's collectief een ongevallenverzekering kunnen inkopen en deze schades kunnen afwikkelen. De Stichting Waarborgfonds is bedoeld voor het in gezamenlijkheid dragen van niet-verzekerbare risico's. De stichtingen zijn met name van belang voor het meedenken in de complexe zaken, het uniformeren

van alle aanspraken binnen alle veiligheidsregio's, begeleiden van aanbestedingen en het afdekken van risico's welke we niet willen of kunnen verzekeren.

Eind 2021 heeft het algemeen bestuur van de VNOG het voornemen uitgesproken tot oprichting van, en deelname aan, de Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's. Dit voornemen van het algemeen bestuur volgt op het principebesluit van het landelijke Veiligheidsberaad tot oprichting van deze stichting. Het voornemen (inclusief toekomstige deelname aan de nog op te richten Stichting Waarborgfonds) is eind 2021 in de vorm van een wijziging van de gemeenschappelijke regeling VNOG aan de gemeenten voorgelegd; de deelname aan deze stichtingen moet namelijk in de gemeenschappelijke regeling VNOG worden verwerkt. De aanpassingsprocedure hiervoor is in december 2021 gestart. Het definitieve besluit tot deelname volgt begin 2022.

Overig

- Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV, nieuwe naam wordt: Nederlands Instituut Publieke Veiligheid, NIPV) is een bij wet opgericht zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). Een ZBO is een bestuursorgaan van de centrale overheid dat bij de wet, krachtens de wet bij algemene maatregel van bestuur of krachtens de wet bij ministeriële regeling met openbaar gezag is bekleed, en dat niet hiërarchisch ondergeschikt is aan een minister. De positie van het IFV is vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's. De 25 voorzitters van de veiligheidsregio's vormen samen het algemeen bestuur van het IFV. Het bestuur is verantwoordelijk voor alle taken en werkzaamheden die het IFV uitvoert in het kader van de Wet veiligheidsregio's. Het bestuur stelt jaarlijks de begroting met bijbehorend jaarplan, de jaarrekening en het jaarverslag vast en eens per vier jaar een meerjarenbeleidsplan. Hiermee bepaalt het bestuur de ambitie van het IFV. Ook is het bestuur verantwoordelijk voor concrete zaken als het certificeren van aanbieders van brandweeropleidingen. In de kaderwet ZBO's wordt geregeld dat het besluit tot vaststelling van de begroting de goedkeuring behoeft van de Minister. Eveneens wordt geregeld dat het besluit tot vaststelling van de jaarrekening de goedkeuring van de Minister behoeft. Indien gedurende het jaar aanmerkelijke verschillen ontstaan of dreigen te ontstaan tussen de werkelijke en de begrote baten en lasten dan wel inkomsten en uitgaven, doet een ZBO daarvan onverwijld mededeling aan de Minister.
- De stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (BOGO) ontwikkelt en verzorgt brandweeropleidingen in opdracht van zes veiligheidsregio's. Het algemeen bestuur bestaat uit drie burgemeesters en de zes regionaal commandanten / directeuren van de aangesloten veiligheidsregio's. In principe is de stichting zelf aansprakelijk voor de schulden die worden gemaakt. De bijdrage aan de BOGO is direct gekoppeld aan het soort en aantal afgenomen opleidingen.
- De VNOG neemt deel aan het VBC (Veluws Bosbrandweer Comité) en SAMIJ (Samenwerkingsregeling Incidentbestrijding IJsselmeergebied).

4.7. Toekomstparagraaf

Op 15 januari 2020 heeft het AB de Toekomstvisie voor de VNOG vastgesteld, inclusief bijbehorende Opdrachten om deze Toekomstvisie te realiseren. De Opdrachten moeten in de periode 2020-2026 worden uitgevoerd. In het voortraject van de totstandkoming van de Toekomstvisie zijn de raden nauw betrokken geweest. De Toekomstvisie vormt de basis van het regionaal beleidsplan 2021-2024 (vastgesteld op 10 december 2020 door het AB) en van de begrotingen. De uit te voeren Opdrachten zijn in de begroting verwerkt (de Opdrachten zijn daarin opgenomen bij de betreffende programma's), alsook de financiële effecten van de Toekomstvisie.

De Toekomstvisie beoogt op hoofdlijnen het volgende te realiseren:

- De VNOG is dé organisatie in de regio voor samenwerking aan veiligheid. Het is een operationele organisatie, die bij een crisissituatie of ramp nu en in de toekomst garant staat voor professionele hulpverlening aan inwoners en bezoekers van de regio.
- De VNOG is een regio waar veilig en gezond gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden. De VNOG speelt in op demografische en maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op hedendaagse en toekomstige veiligheidsrisico's. De VNOG is een toekomstbestendige veiligheidsregio.
- De VNOG richt zich op:
    - Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises (maatschappelijke opdracht);
    - Zelfredzaam en risicobewust;
    - Vakbekwaam en deskundig;
    - Sterke informatiepositie;
    - Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers (randvoorwaarde).

  Dit zijn de Opgaven van de VNOG. De Opgaven komen als rode draad in de opgavegerichte begrotingen steeds weer terug. De doelstellingen op de programma's in de programmabegroting zijn gerelateerd aan de Opgaven en in de begroting zijn ook indicatoren opgenomen, waarmee de prestaties op de Opgaven/doelstellingen lopende het jaar periodiek worden gemeten.
- De VNOG werkt met compacte en slagvaardige posten met goed getrainde vrijwilligers vanuit een versterkte informatiepositie.
- Dit alles moet leiden tot een solide veiligheidsregio voor de lange termijn.

Uit de Toekomstvisie volgen intensiveringen op bepaalde beleidsterreinen (bijv. beter geoefend personeel), maar er zijn ook structurele besparingen (bijv. 'minder rubber en metaal'). Aan het einde van de looptijd van de Toekomstvisie, in 2027, wordt er per saldo structureel ruim 5 ton bezuinigd ten opzichte van de gerepareerde begroting 2019. Daarnáást zijn begin 2020 aanvullende efficiencymogelijkheden gezocht en gevonden. De besparingen zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2021-2024.

De komende jaren kunnen externe autonome ontwikkelingen en nieuw beleid (bijvoorbeeld als gevolg van gewenste aanvullende dienstverlening vanuit de gemeenten, het Rijk of het VNOG bestuur) leiden tot kostenstijgingen, die een stijging van de gemeentelijke bijdragen tot gevolg kunnen hebben. Als dit soort ontwikkelingen zich voordoen, zullen die, als gebruikelijk, éérst in de Kadernota's worden geschetst, zodat daar dan besluitvorming over kan plaatsvinden.

Uitvoering Toekomstvisie-Opdrachten in 2021

Het document Toekomstvisie-Opdrachten bestaat uit 58 punten. De punten 1 t/m 20 bevatten de Toekomstvisie, de punten 21 t/m 58 zijn de Opdrachten. Sommige Opdrachten kennen een subnummer; daardoor zijn er in totaal 41 Opdrachten. De Opdrachten moeten in de periode 2020–2026 worden uitgevoerd.

Inmiddels zijn 20 Opdrachten van de 41 afgerond, waarvan 7 Opdrachten in 2021. Alle resterende Opdrachten zijn inmiddels in uitvoering. Een aantal Opdrachten heeft vertraging opgelopen, voornamelijk als gevolg van de coronacrisis (12). De andere Opdrachten zijn op schema (8). Eén Opdracht betreft een constatering die via de andere Opdrachten wordt uitgevoerd (1). Bijlage 2 geeft een gedetailleerd overzicht van de stand van alle Opdrachten.

In de Inleiding van deze jaarstukken is het algemene beeld geschetst van het inhoudelijke effect van de vertragingen op de dienstverlening door de VNOG. In het kort:

- De basis dienstverlening komt voor de korte en middellange termijn door de vertragingen niet in gevaar;
- De repressieve medewerkers raakten verminderd vakbekwaam doordat vanwege covid-19 lange tijd niet geoefend kon worden. Toen de coronamaatregelen versoepeld werden medio 2021 kon worden gestart met het inlopen van de achterstanden;
- De in de Toekomstvisie bepaalde impuls op de vakbekwaamheid is in 2021 waar mogelijk voorbereid, maar kan vanwege covid-19 en de achterstanden pas later worden ingezet; naar verwachting medio 2022, mits er zich geen andere onvoorziene omstandigheden voordoen;
- Het materieel en de materialen zijn voor dit moment en de nabije toekomst acceptabel, maar uitval van oude voertuigen dreigt op termijn wel;
- De in de Toekomstvisie bepaalde mutaties in materieel/materiaal (incl. aanschaf) hebben een vertraging opgelopen door covid-19 en de wereldwijde problematiek rondom grondstoffen. Aanbestedingen verlopen anders/moeizaam;
- Het AB heeft medio/eind 2021 maatregelen genomen en besluiten genomen om, via het schuiven in de aanschafplanning, alsnog de aanbestedingen te kunnen doorlopen, de einddatum van de Toekomstvisie alsnog te halen en via overbrugging de uitval van materieel te voorkomen. De betrokken posten zijn geïnformeerd;
- Er zijn stappen gezet in het realiseren van de in de Toekomstvisie genoemde internationale kazerne Dinxperlo-Suderwick. Het traject is vertraagd door covid-19, maar in de loop van 2021 kwam er een inhaalslag. De daadwerkelijke realisatie van de internationale kazerne zal conform planning nog enkele jaren vergen;
- Er zijn stappen gezet voor de in de Toekomstvisie genoemde nieuwe centrale brandweerpost in Apeldoorn, gecombineerd met nieuw VNOG-hoofdkantoor. De raad van Apeldoorn heeft hierover in 2021 besluiten genomen voor het vervolgonderzoek;
- De in de Toekomstvisie bepaalde organisatieontwikkeling loopt onder de noemer ‘De Expeditie’, zie voor een toelichting de paragraaf Bedrijfsvoering (4.5);
- De in de Toekomstvisie bepaalde impuls op de GHOR heeft vertraging opgelopen. De GHOR werd volledig in beslag genomen door de bestrijding van covid-19. De invulling van de vacatures, bestemd voor verdere beleidsontwikkeling, is daardoor vertraagd;
- De in de Toekomstvisie bepaalde doorontwikkeling van de afdeling Risico- en Crisisbeheersing, mede nodig vanwege de nieuwe Omgevingswet, heeft wat vertragingen opgelopen vanwege onder andere de inzet vanuit de afdeling voor de bestrijding van de covid-19 crisis. Daarnaast heeft het thuiswerken de onderlinge afstemming met de gemeenten enigszins bemoeilijkt.

Het is op dit moment nog te vroeg om te zeggen of door de vertragingen de einddatum van de Toekomstvisie (2026) voor bepaalde Opdrachten mogelijk niet gehaald gaat worden. De einddatum lijkt vooralsnog haalbaar. De VNOG tracht om in 2022 e.v. de vertragingen in te lopen. Periodiek wordt het bestuur geïnformeerd over de voortgang.

II. Jaarrekening

5. Balans per 31 december 2021

ACTIVA

	ultimo 2021	ultimo 2020
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
investeringen met een economisch nut	43.109.750	46.557.032
Totaal materiële vaste activa	**43.109.750**	**46.557.032**
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	889.859	164.310
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	6.108.938	7.265.431
Rekening courant verhouding met Rijk		
Overige vorderingen	147.509	159.809
Totaal Uitzettingen < 1 jaar	**7.146.306**	**7.589.550**
Liquide middelen	**30.747**	**39.425**
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bedragen van	2.070.756	1.653.652
Overige Nederlandse Overheidslichamen		
Overige nog te ontvangen bedragen	-	119.652
Vooruitbetaalde bedragen	1.380.506	926.369
Totaal Overlopende activa	**3.451.262**	**2.699.673**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	***10.628.315***	***10.328.648***
TOTAAL ACTIVA	**53.738.065**	**56.885.680**

PASSIVA

	ultimo 2021	ultimo 2020
VASTE PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	5.266.036	4.929.382
Algemene reserve	1.135.114	1.135.114
Bestemmingsreserves	9.133.557	8.481.358
Totaal Eigen Vermogen	**15.534.707**	**14.545.854**
Voorzieningen	**1.249.444**	**1.429.166**
Vaste schulden > 1 jaar		
Onderhandse lening binnenlandse banken en overige financiële instellingen	24.885.534	28.822.689
Onderhandse lening van openbare lichamen	3.181.008	4.205.689
Totaal Vaste schulden > 1 jaar	**28.066.542**	**33.028.378**
TOTAAL VASTE PASSIVA	***44.850.693***	***49.003.398***
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden < 1 jaar		
Banksaldi	1.093.099	895.209
Overige schulden	1.137.703	1.274.988
Totaal Netto vlottende schulden < 1 jaar	**2.230.802**	**2.170.197**
Overlopende passiva		
Overige vooruit ontvangen bedragen	49.078	80.090
Overige overlopende passiva	6.607.492	5.631.995
Totaal Overlopende passiva	**6.656.570**	**5.712.085**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	***8.887.372***	***7.882.282***
TOTAAL PASSIVA	**53.738.065**	**56.885.680**

6. Overzicht van baten en lasten

Programma	Begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021
Baten				
1.0 Risico- en crisisbeheersing	75.526	0	179.080	179.080
2.0 Brandweerzorg	1.232.000	1.482.000	2.236.671	754.671
3.0 GHOR	48.000	48.000	37.331	-10.669
4.0 MON	1.170.000	705.000	708.298	3.298
5.0 Directie en control	0	33.540	216.431	182.891
6.0 Bedrijfsvoering	5.000	5.000	48.688	43.688
7.0 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	55.542.000	57.968.656	56.945.890	-1.022.766
8.0 Kazernes in eigendom en overgangsrecht	3.093.000	3.291.000	4.626.279	1.335.279
Totaal Baten	**61.165.526**	**63.533.196**	**64.998.667**	**1.465.471**
Lasten				
1.0 Risico- en crisisbeheersing	6.575.500	6.859.500	6.639.989	219.511
2.0 Brandweerzorg	31.670.560	31.363.485	28.585.284	2.778.201
3.0 GHOR	1.830.000	1.886.630	1.625.030	261.600
4.0 MON	2.225.000	1.783.000	1.717.433	65.567
5.0 Directie en control	816.000	1.328.540	1.135.880	192.660
6.0 Bedrijfsvoering	12.304.500	13.615.000	13.378.314	236.686
7.0 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	2.988.068	8.729.454	6.301.603	2.427.851
8.0 Kazernes in eigendom en overgangsrecht	3.093.000	3.291.000	4.626.279	-1.335.279
Totaal Lasten	**61.502.628**	**68.856.609**	**64.009.813**	**4.846.796**
Totaal saldo baten en lasten	**-337.102**	**-5.323.413**	**988.854**	**-6.312.267**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen	587.000	6.231.311	5.775.701	-455.610
Toevoegingen	249.898	907.898	1.498.519	-590.621
Saldo reserves	**337.102**	**5.323.413**	**4.277.182**	**1.046.231**
Resultaat	**0**	**0**	**5.266.036**	**-5.266.036**

Begrotingsrechtmatigheid
De jaarrekening 2021 sluit met een voordelig saldo.

De Covid-uitgaven zijn t.o.v. de begroting met € 32.787 overschreden (budget € 219.000, hier tegenover uitgaven ad € 251.787). Deze overschrijding wordt veroorzaakt door het onvoorspelbare karakter van deze uitgaven. De overschrijding is gedekt binnen de programma's.

Alle programma's zijn binnen de begroting gebleven; er is derhalve geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid op programmaniveau.

Ook op programma 8 'Brandweerkazernes in eigendom en overgangsrecht' is sprake van een begrotingsoverschrijding. Deze wordt echter 1:1 afgerekend (in lijn met het beleid) met de betreffende gemeenten, zodat dit geen rechtmatigheidsprobleem oplevert.

De in het jaarverslag toegelichte activiteiten passen binnen de inhoudelijke doelstellingen van de VNOG, zoals die in de begroting 2021 zijn geformuleerd. Dit lijkt niet te gelden voor toezicht en handhaving (CTB controle); dit is echter begroot en hier staan inkomsten tegenover.

6.1. Verklaring resultaat 2021 op hoofdlijnen op kostensoorten

Het positief jaarresultaat 2021 bedraagt afgerond € 5.266.000. Hieronder zijn de grootste verschillen tussen de begroting 2021 (na wijzigingen) en de realisatie toegelicht. Deze is zoals gebruikelijk opgesteld voor de hoofdkostensoorten: personeel (incl. inhuur en verhuur), vrijwilligers, exploitatie en kapitaallasten. De uitkomsten komen grotendeels overeen met de prognose bij de Tweede Financiele Verkenning. Toen werd een saldo van € 6.150.000 voorzien; op 9 december heeft het AB budgetoverhevelingen naar 2022 van € 608.000 goedgekeurd. Hiermee resteert ultimo boekjaar slechts een kleine € 3 ton als verschil met de prognose na 6 maanden.

Verklaring resultaat op hoofdlijnen	2020	2021
Salarissen	1.587.000	1.300.000
Inhuur en detachering	-589.000	-743.000
Vrijwilligers	1.950.000	1.303.000
Exploitatie (excl. Covid-uitgaven)	2.430.000	3.238.000
Covid-19 (voor rekening VNOG)	-617.000	-32.000
Renteresultaat	168.000	200.000
Totaal	4.929.000	5.266.000

Salarissen
Het overschot op de salarissen c.a. van aanvankelijk € 1,4 miljoen wordt geheel veroorzaakt door vacatures. Van deze € 1,4 miljoen is € 120.000 gestort in twee voorzieningen (afkoop FLO regeling voor rekening VNOG en een prépensioen conform CAR-UWO), waardoor er een saldo resteert van € 1,3 miljoen. Bij het programma algemene dekkingsmiddelen is hiernaast een voordelig prijsverschil van € 0,6 miljoen als gevolg van het late afsluiten van het CAO akkoord verantwoord.

Inhuur en detachering (excl. COVID-19)
De uitgaven voor de inhuur bedragen € 1.208.000 (begroot € 246.000). De overschrijding is dus € 962.000. Hiertegenover staat het saldo van € 219.000 voor detacheringen van personeel. Begroot € 40.000 versus een realisatie van € 259.000.

Het overschot op de kosten van arbeid bedraagt per saldo € 550.000. In de navolgende tabel is dit nader gespecificeerd, uitgesplitst over de drie kostensoorten.

De inhuur in 2021 heeft betrekking op de uitvoering van reguliere taken waarvoor op dat moment geen expertise intern beschikbaar was. Het gaat daarbij met name om de functies van:
- Medewerker ICT (dekking mede uit vacature).
- Adviseur Inkoop (dekking mede uit vacature).
- HRM adviseur (deels dekking uit reserve Expeditie).
- Personeelsadministratie (dekking mede uit vacature).
- Medewerker werkadministratie (dekking uit vacature).
- Jurist (dekking uit vacature).

bedragen x 1.000

Kosten van arbeid	Begroting na wijziging	Werkelijke uitgaven	Saldo
Salarissen + sociale lasten	26.500	25.200	1.300
Inhuur (excl.COVID-19)	246	1.208	-962
Detachering van personeel	-40	-259	219
Totaal	26.706	26.149	557

Dit saldo is lager dan gemeld in de Tweede Financiële Verkenning 2021. Het verschil heeft drie oorzaken. Ten eerste in getroffen voorzieningen voor twee medewerkers. Ten tweede waren er minder baten voor uitgeleend personeel door ziekte en minder contracturen. Ten derde is om in het kader van 'De Expeditie' doorstroming van personeel mogelijk te maken een tijdelijke dubbele bezetting op een enkele functie geaccepteerd (tijdelijke "dakpanconstructies", 2/3 jaar).

Vrijwilligersvergoedingen
Er is een voordeel op het vrijwilligersbudget van € 1.525.000. Om beter te kunnen sturen is het budget extracomptabel onderverdeeld in diverse deelbudgetten. De forse onderschrijding is in hoge mate toe te schrijven aan COVID-19 (minder oefenuren, trainingen, etc.). Het deelbudget voor inzetten (uitrukken) toont ook een onderschrijding. Conform beleid is een deel hiervan in de egalisatiereserve 'uitrukken' gestort, € 162.390, namelijk tot het vastgelegde maximum van € 400.000.

Hieronder het verloop van het vrijwilligersbudget 2021:

	Begroting	Registratie
Deelbudget	**2021**	**2021**
Vaste vergoeding	€ 1.150.000	€ 1.138.000
Inzeturen	€ 1.815.000	€ 1.592.000
Kazernering	€ 1.235.000	€ 1.114.000
Vakbkw Blijven	€ 1.760.000	€ 1.206.000
Vakbkw Worden	€ 480.000	€ 379.000
Vakbkw Ondersteun	€ 360.000	€ 148.000
PPMO BL	€ 125.000	€ 105.000
Keuringen	€ 60.000	€ 22.000
BVL	€ 20.000	€ 0
Vergaderen	€ 50.000	€ 43.000
Onderhoud	€ 150.000	€ 125.000
Declaraties	€ 120.000	€ 85.000
Overig	€ 135.000	€ 52.000
Bijkomende lasten m.n. werkgeverslasten	€ 495.000	€ 421.000
Totaal	**€ 7.955.000**	**€ 6.430.000**

Dit is in lijn met de Tweede Financiële Verkenning, toen een resultaat van € 1,4 miljoen werd verwacht. De uitrukcijfers zijn per definitie weinig voorspelbaar; op vakbekwaamheid zijn in de tweede helft van het jaar meer activiteiten geweest dan mogelijk was in de eerste helft.

Exploitatie
De toelichting per programma is opgenomen in de volgende paragraaf 6.2. Hieronder een samenvatting per programma (afgerond):

Programma	
1 Risico- en Crisisbeheersing	276.000
2. Brandweerzorg	1.911.000
3. GHOR	37.000
4. MON	27.000
5. Directie en Control	300.000
6. Bedrijfsvoering	82.000
7. Algemene Dekkingsmiddelen	605.000
Totaal	**3.238.000**

Dit is in lijn met de Tweede Financiële Verkenning, toen een resultaat van € 3,5 miljoen werd verwacht.

Kapitaallasten (afschrijving en rente)
In de begroting 2021 is een budget van € 5.325.000 opgenomen voor kapitaallasten (rente en afschrijving excl. kazernes) en een toevoeging aan de egalisatiereserve afschrijvingen van € 250.000. De werkelijke kapitaallast viel met afgerond € 5.128.000 ongeveer € 197.000 lager uit. Het verschil is na aftrek van de begrote toevoeging aan egalisatiereserve toegevoegd aan deze reserve. Hiernaast is ook de opbrengst van de verkopen materieel toegevoegd aan deze egalisatiereserve afschrijvingen (materieel). In hoofdstuk 13 is een overzicht opgenomen van de af te sluiten en over te hevelen kredieten.

Programma	**Werkelijk 2020**	**Begroting 2021**	**Werkelijk 2021**	**Restant 2021**
Risico- en Crisisbeheersing	16.674	53.000	16.706	36.294
Brandweerzorg	3.931.656	4.216.450	4.084.786	131.664
idem extra afschrijving	82.605		63.583	-63.583
Bedrijfsvoering	782.624	912.800	826.110	86.690
idem extra afschrijving		143.000	136.742	6.258
Totaal	**4.813.559**	**5.325.250**	**5.127.927**	**197.323**
Mutatie egalisatiereserve	811.441		197.323	
	5.625.000	**5.325.250**	**5.325.250**	
Kazernes in eigendom	677.388	677000	677.997	-997

COVID-19-uitgaven
Voor een toelichting op COVID-19-uitgaven wordt verwezen naar paragraaf 4.4.

6.2. Specificatie per programma

Per programma is er een tabel met de realisatie per product opgesteld en een tabel met een toelichting op overschrijdingen en overschotten vanaf € 25.000.

Programma 1. Risico- en Crisisbeheersing					
Product	**L/B**	**Begroting 2021**	**Begroting na wijziging 2021**	**Realisatie 2021**	**Verschil 2021**
01. PERSONELE KOSTEN-Personele kosten	Baten			174.614	174.614
	Lasten	5.932.000	5.897.000	5.936.393	-39.393
	Saldo	**-5.932.000**	**-5.897.000**	**-5.761.778**	**-135.222**
90. OVERIG-Overig	Baten	75.526	-	4.466	4.466
	Lasten	590.500	909.500	686.891	222.609
	Saldo	**-514.974**	**-909.500**	**-682.425**	**-227.075**
95. RENTE EN AFSCHRIJVING-Rente en afschrijv	Baten				
	Lasten	53.000	53.000	16.706	36.294
	Saldo	**-53.000**	**-53.000**	**-16.706**	**-36.294**
Totaal saldo baten en lasten		**-6.499.974**	**-6.859.500**	**-6.460.909**	**-398.591**
Mutaties reserves					
1.0 Risico- en crisisbeheersing	Baten	152.000	422.500	335.893	-86.607
	Lasten		90.000	126.294	-36.294
	Saldo	**152.000**	**332.500**	**209.599**	**122.901**
Saldo reserves		**152.000**	**332.500**	**209.599**	**122.901**
Resultaat		**-6.347.974**	**-6.527.000**	**-6.251.311**	**-275.689**

Toelichting op Voordeel (V)/Nadeel (N) vanaf € 25.000

01. Personele kosten Saldo op salarissen, inhuur en detachering personeel wordt op totalen verantwoord en toegelicht in § 6.1.	*V*	135.222
90. Overig - Algemeen		-173.300
- Moto/Multi vakbekwaamheid In verband met corona is een onderschrijding op het budget ontstaan. Een deel van het budget is overgeheveld naar 2022.		26.700
- Overige processen Crisisbeheersing		39.100
- Risicobeheersing veranderkosten In 2021 is hiervoor € 64.500 onttrokken aan de reserve. In het onderdeel digitale informatievoorziening is in 2021 voorzien.		202.200 86.600
- Programma zelfredzaam en risicobewust Dit project is ten dele opgepakt, waardoor er een onderschrijding is van het budget. Dit budget zit in een reserve. Alleen dat wat gerealiseerd is, wordt aan de reserve onttrokken.		28.300
- Risicogericht en informatie gestuurd werken		
- Brandonderzoek T.o.v. vorig jaar is er deels uitvoering gegeven aan de plannen. Hierdoor is het budget niet volledig benut.		20.300
Overige verschillen elk kleiner dan 25.000		-2.825
	V	*227.075*
95. Rente en afschrijving	*V*	*36.300*
Diverse kleine verschillen kleiner dan 25.000	*N*	*-6*
	Resultaat voor bestemming (V)	**398.591**
1.0 Mutaties reserves - Toevoeging: toevoeging kapitaallasten aan egalisatiereserve afschrijving € 36.300, overheveling multi vakbekwaamheid € 90.000.		-86.607
- Onttrekking: tijdelijke reserve i.vm. overgehevelde budgetten van 2020 naar 2021: € 118.000, reserve veranderkosten € 64.500, reserve programma zelfredzaamheid € 33.400, reserve frictiekosten € 120.000.		-36.294
	N	*-122.901*
	Resultaat na bestemming (V)	**275.689**

Programma 2. Brandweerzorg					
Product	**L/B**	**Begroting 2021**	**Begroting na wijziging 2021**	**Realisatie 2021**	**Verschil 2021**
01. PERSONELE KOSTEN-Brandweerzorg	Baten			377.625	377.625
	Lasten	10.827.000	9.942.800	10.199.948	-257.148
	Saldo	**-10.827.000**	**-9.942.800**	**-9.822.323**	**-120.477**
02. VRIJWILLIGERS VERGOEDINGEN-Brandweerzorg	Baten			1.485	1.485
	Lasten	7.955.000	7.755.000	6.453.980	1.301.020
	Saldo	**-7.955.000**	**-7.755.000**	**-6.452.495**	**-1.302.505**
08. VRIJWILLIGERS OVERIG-Brandweerzorg	Baten				
	Lasten	192.560	192.560	141.204	51.356
	Saldo	**-192.560**	**-192.560**	**-141.204**	**-51.356**
20. OPERATIONELE VOORBEREIDING-Brandweerzorg	Baten				
	Lasten	50.000	50.000	34.416	15.584
	Saldo	**-50.000**	**-50.000**	**-34.416**	**-15.584**
21. MATERIEEL EN LOGISTIEK-Brandweerzorg	Baten			2.789	2.789
	Lasten	2.828.000	2.575.720	2.474.023	101.697
	Saldo	**-2.828.000**	**-2.575.720**	**-2.471.234**	**-104.486**
22. FACILITAIR-Brandweerzorg	Baten				
	Lasten	304.000	266.500	178.685	87.815
	Saldo	**-304.000**	**-266.500**	**-178.685**	**-87.815**
23. HUISVESTING-Brandweerzorg	Baten				
	Lasten	1.257.000	1.668.625	1.573.626	94.999
	Saldo	**-1.257.000**	**-1.668.625**	**-1.573.626**	**-94.999**
24. VAKBEKWAAM WORDEN EN BLIJVEN-Brandweerzorg	Baten				
	Lasten	3.203.000	3.371.530	2.181.026	1.190.504
	Saldo	**-3.203.000**	**-3.371.530**	**-2.181.026**	**-1.190.504**
28. REGIONAAL BRANDMELDSYSTEEM-Brandweerzorg	Baten	1.218.000	1.218.000	1.359.831	141.831
	Lasten	810.000	810.000	750.269	59.731
	Saldo	**408.000**	**408.000**	**609.562**	**-201.562**
90. OVERIG-Brandweerzorg	Baten	14.000	264.000	494.941	230.941
	Lasten	105.000	514.300	449.739	64.561
	Saldo	**-91.000**	**-250.300**	**45.203**	**-295.503**
95. RENTE EN AFSCHRIJVING-Brandweerzorg	Baten				
	Lasten	4.139.000	4.216.450	4.148.369	68.081
	Saldo	**-4.139.000**	**-4.216.450**	**-4.148.369**	**-68.081**
Totaal saldo baten en lasten		**-30.438.560**	**-29.881.485**	**-26.348.613**	**-3.532.872**
Mutaties reserves					
2.0 Brandweerzorg	Baten		660.400	686.583	26.183
	Lasten		480.000	941.380	-461.380
	Saldo		**180.400**	**-254.797**	**435.197**
Saldo reserves			**180.400**	**-254.797**	**435.197**
Resultaat		**-30.438.560**	**-29.701.085**	**-26.603.410**	**-3.097.675**

Toelichting op Voordeel (V)/Nadeel (N) vanaf € 25.000

01. Personele kosten Saldo op salarissen, inhuur en detachering personeel wordt op totalen verantwoord en toegelicht in § 6.1. Diverse verschillen elk voor zich kleiner dan € 25.000.	103.600 16.877
V	*120.477*
02. Vrijwilligersvergoedingen Bij de onder uitputting van het vrijwilligersbudget speelt covid-19 nog steeds een grote rol. Conform de verwachting is in de 2e helft 2021 het oefenprogramma weer opgestart. In verband met maatregelen is er nog steeds terughoudendheid in de uitvoering van activiteiten. Dit treft niet alleen de oefenplanning, maar ook overige activiteiten zoals vergaderingen. Het bedrag van € 1.357.600 ontstaat na toevoeging van € 162.300 aan de egalisatiereserve uitruk. Hierbij komt dat voor zowel Doetinchem als voor Zutphen door covid-19/lockdown/thuiswerken er veel meer beroepsmedewerkers beschikbaar kwamen voor de dagdienstbezetting. Hierdoor was er dus minder inhuur nodig. Hiervoor is € 55.100 uitgegeven.	1.357.600 -55.100
V	*1.302.500*
08. Vrijwilligers Overig In verband met Covid-19 zijn activiteiten zoals brandweerwedstrijden, open dagen, teambuilding achterwege gebleven. *V*	*51.300*
20. Operationele voorbereiding Door corona en de daarbij behorende werkzaamheden, beperkingen en uitdagingen heeft het onderwerp innovatie beperkt aandacht kunnen krijgen. Ditzelfde geldt voor implementatie van planvorming en procedures die geheel in het teken hebben gestaan van corona. *V*	*15.600*

21. Materieel en Logistiek Ten opzichte van de tweede financiële verkenning 2021 is de onderschrijding op materieel en logistiek fors minder. Dit heeft te maken met het feit dat de werkzaamheden meer zijn opgepakt en doorgestart dan aanvankelijk gelet op de covid-19 situatie verwacht werd. Onderhoud wordt vooral gedaan na de zomer. Omdat de ervaring is dat er in het voorjaar en zomer meer risico is op meer incidenten dan in het najaar. De planning van onderhoud is hierop aangepast en de kosten worden vooral in die periode gemaakt. -Onderhoud: • voertuigen • onderhoud ademlucht • materialen • verbindingsmiddelen • brandkranen • CBRNe • Dienst- en uitrukkleding Oefenmaterialen Er heeft een inhaalslag plaatsgevonden aan onderhoud van oefenmaterialen op de posten. Hierdoor is het budget bijna in zijn geheel ingezet. Bijkomende kosten inzet. Dit is altijd een flexibele post: het is erg afhankelijk van de omvang en hoeveelheid (brand)inzetten in een jaar. In 2021 zijn er in Achterhoek Noord en Zuid nauwelijks of geen grote incidenten geweest waarbij kosten moesten worden gemaakt voor inzet van extra middelen (bv. een kraan) of voedsel voor brandweermensen. Op de Veluwe zijn relatief vaak kranen en shovels ingehuurd, in twee gevallen ook om vastgelopen brandweervoertuigen los te trekken, nadat deze vast waren komen te staan. Al met al hebben de gemaakte kosten in het najaar en de overheveling van budgetten niet tot een overschrijding geleid binnen Materieel en Logistiek. Overige verschillen elk kleiner dan 25.000.	 278.300 21.900 -154.000 -14.300 22.400 62.300 -111.100 -1.014
V	*104.486*
22. Facilitair - Services diensten en middelen: door de grote mate van thuiswerken zijn er voordelen op de kantoorbenodigdheden en facilitaire kosten. - Door het niet doorgaan van bijeenkomsten als gevolg van jubilea is een voordeel te zien. - De voorbereiding op de nieuwe demarcatie-afspraken zorgt nog steeds voor een behoedzaam uitgavenpatroon ten aanzien van duurzame goederen, waardoor een voordeel is ontstaan. - Wel zijn er extra kosten gemaakt voor het wassen van linnengoed voor kazerne Zutphen. - Diverse kleine verschillen elk voor zich kleiner dan 25.000.	 23.900 37.600 48.900 -19.200 -3.400
V	*87.800*
23. Huisvesting - De optimalisatie van de ademluchtwerkplaats loopt nog door in 2022. - Voor het huisvestings- en demarcatieplan is expertise ingekocht. - Verder heeft er een onderzoek nul- en conditiemeting plaatsgevonden op de kazernes. Dit is uitgevoerd door een externe partij. De kosten voor het huisvestings- en demarcatieplan en onderzoek en nulmeting worden gedekt uit desbetreffende reserve. - Kleine verschillen op overige kazernes elk kleiner dan 25.000.	 45.100 -105.100 180.700 -25.700
V	*95.000*
24. Vakbekwaam worden en blijven - Door corona en de bijbehorende maatregelen (lockdowns, alleen doorgaan noodzakelijke opleidingen en trainingen, minder oefeningen) zijn er in 2021 minder momenten voor (realistisch) oefeningen en opleidingen geweest. Alleen de hoogst noodzakelijke zaken zijn doorgegaan waarbij een splitsing is gemaakt in nice en need. Dit heeft gezorgd voor minder oefenmomenten en opleidingen. - Er is wel een overschrijding van € 97.300 op oefeningen specialismen. Dit komt omdat de rijtrainingen die in 2020 niet konden doorgaan door corona in 2021 zoveel als mogelijk zijn ingehaald. Ditzelfde geldt voor trainingen levensreddend handelen. Dit om te voorkomen dat afgegeven certificaten zouden verlopen. Daarnaast zijn er veel digitale bijeenkomsten gehouden wat zorgt voor meer kosten dan begroot. De kosten voor de vakbekwaamheidspleinen werden verantwoord op 'vakbekwaam algemeen'. Om meer inzicht te krijgen in de kosten en deze te kunnen beheersen is ervoor gekozen om voor de pleinen in Groenlo, Loenen en ASK op aparte grootboekrekeningen te begroten en verantwoorden.	 1.287.800 -97.300
V	*1.190.500*
28. Regionaal brandmeldsysteem - Het positieve resultaat op RBS wordt veroorzaakt door € 207.000 hogere inkomsten abonnementen dan begroot. In de begroting 2021 werd al rekening gehouden met een verdergaande daling van het aantal abonnementen in verband met de voorgenomen stopzetting van de OMS activiteit. Deze stopzetting van de activi-	 207.000

teiten van RBS is echter vertraagd en de afbouw van het aantal abonnementen zal nu in het jaar 2022 aanvangen. - Diverse kleine verschillen elk voor zich kleiner dan 25.000.	 -5.438
V	*201.562*
90. Overig - Ook in 2021 heeft de VNOG materieel verkocht. De opbrengst wordt in de egalisatiereserve gestort cf. beleid. - De kosten rondom jubilea e.d. zijn veelal uitgebleven, omdat dit soort activiteiten nauwelijks hebben plaatsgevonden. Zoals ook de activiteiten van de jeugd brandweer. - Wel zijn er kosten gemaakt i.v.m. covid-19 voor schoonmaak en huur van extra ruimte voor de opslag van meubilair. - Diverse verschillen elk voor zich kleiner dan 25.000.	 230.900 93.500 -31.600 2.700
V	*295.500*
95. Rente en afschrijving *V*	*68.081*
Verschillen kleiner dan 25.000. *N*	*-66*
Resultaat voor bestemming (V)	**3.532.872**
99. Mutaties reserves - Toevoeging: verkoop materieel € 230.900, toevoeging kapitaallasten aan egalisatiereserve afschrijving cf. beleid € 68.100, storting in reserve nieuwe operationele uniformen € 50.000, overheveling kledingbudget naar tijdelijke reserve € 230.000, overheveling vrijwilligersvergoeding t.b.v. realistisch naar tijdelijke reserve € 200.000. - Onttrekking: overgehevelde budgetten van 2020 naar 2021: materialen Oost en West € 40,000, rij – opleiding € 50.000, onderzoek nul- en conditiemeting kazernes € 400.000, inhuur t.b.v. demarcatie € 27.000, leergang bevelvoerder € 106.000.	 26.183 -461.380
N	*435.197*
Resultaat na bestemming (V)	**3.097.675**

Programma 3. GHOR					
Product	**L/B**	**Begroting 2021**	**Begroting na wijziging 2021**	**Realisatie 2021**	**Verschil 2021**
01. PERSONELE KOSTEN-GHOR	Baten				
	Lasten	1.189.000	1.213.630	989.333	224.297
	Saldo	**-1.189.000**	**-1.213.630**	**-989.333**	**-224.297**
90. OVERIG-GHOR	Baten	48.000	48.000	37.331	-10.669
	Lasten	641.000	673.000	635.697	37.303
	Saldo	**-593.000**	**-625.000**	**-598.366**	**-26.634**
Totaal saldo baten en lasten		**-1.782.000**	**-1.838.630**	**-1.587.699**	**-250.931**
Mutaties reserves					
3.0 GHOR	Baten		33.630	33.630	-
	Lasten		21.000	21.000	-
	Saldo		**12.630**	**12.630**	**-**
Saldo reserves			**12.630**	**12.630**	**-**
Resultaat		**-1.782.000**	**-1.826.000**	**-1.575.069**	**-250.931**

Toelichting op Voordeel (V)/Nadeel (N) vanaf € 25.000

01. Personele kosten - Saldo op salarissen, inhuur en detachering personeel wordt op totalen verantwoord en toegelicht in § 6.1. - Overige personeelskosten kleiner dan 25.000.	 208.461 15.836
V	*224.297*
90. Overig Diverse overige verschillen elk voor zich kleiner dan 25.000. *V*	*26.634*
Resultaat voor bestemming (V)	**250.931**
3.0 Mutaties reserves Toevoeging overheveling kledingbudget naar tijdelijke reserve € 21.000. Onttrekking: overgehevelde budgetten van 2020 naar 2021 € 33.630.	-
Resultaat na bestemming (V)	**250.931**

Programma 4. MON					
Product	**L/B**	**Begroting 2021**	**Begroting na wijziging 2021**	**Realisatie 2021**	**Verschil 2021**
01. PERSONELE KOSTEN-MON	Baten	1.170.000	705.000	708.298	3.298
	Lasten	2.068.350	1.693.350	1.668.496	24.854
	Saldo	**-898.350**	**-988.350**	**-960.198**	**-28.152**
90. OVERIG-MON	Baten	-	-		-
	Lasten	156.650	89.650	48.937	40.713
	Saldo	**-156.650**	**-89.650**	**-48.937**	**-40.713**
Totaal saldo baten en lasten		**-1.055.000**	**-1.078.000**	**-1.009.135**	**-68.865**
Mutaties reserves					
4.0 MON	Baten				
	Lasten				
	Saldo				
Saldo reserves					
Resultaat		**-1.055.000**	**-1.078.000**	**-1.009.135**	**-68.865**

Toelichting op Voordeel (V)/Nadeel (N) vanaf € 25.000

01. Personele kosten Saldo op salarissen, inhuur en detachering personeel wordt op totalen verantwoord en toegelicht in § 6.1.	*V*	*28.152*
90. Overig Diverse overige verschillen elk voor zich kleiner dan 25.000	*V*	*40.713*
Resultaat voor bestemming (V)		**68.865**
4.0 Mutaties reserves		-
Resultaat na bestemming (V)		**68.865**

Programma 5. Directie en control					
Product	**L/B**	**Begroting 2021**	**Begroting na wijziging 2021**	**Realisatie 2021**	**Verschil 2021**
01. PERSONELE KOSTEN-Directie en control	Baten	-	-	114.894	114.894
	Lasten	275.000	779.000	781.359	-2.359
	Saldo	**-275.000**	**-779.000**	**-666.465**	**-112.535**
51. BESTUUR-Bestuur	Baten				
	Lasten	30.000	40.000	35.796	4.204
	Saldo	**-30.000**	**-40.000**	**-35.796**	**-4.204**
52. DIRECTIE OVERIG-Directie en control	Baten		33.540	101.537	67.997
	Lasten	429.000	427.540	261.928	165.612
	Saldo	**-429.000**	**-394.000**	**-160.391**	**-233.609**
53. CONTROL-Control	Baten				
	Lasten	82.000	82.000	56.797	25.203
	Saldo	**-82.000**	**-82.000**	**-56.797**	**-25.203**
Totaal saldo baten en lasten		**-816.000**	**-1.295.000**	**-919.450**	**-375.550**
Mutaties reserves					
5.0 Directie en control	Baten				
	Lasten				
	Saldo				
Saldo reserves					
Resultaat		**-816.000**	**-1.295.000**	**-919.450**	**-375.550**

Toelichting op Voordeel (V)/Nadeel (N) vanaf € 25.000

01. Personele kosten Saldo op salarissen, inhuur en detachering personeel wordt op totalen verantwoord en toegelicht in § 6.1.	*V*	*112.500*
52. Directie Overig Het ontwikkelbudget is beperkt aangesproken. Door eigen inzet via het MD traject "professionals voor de toekomst" zijn vernieuwende projectresultaten opgeleverd op het gebied van innovatie, huisvesting, interne informatievoorziening en early warning.	*V*	*233.600*
53. Control Inventarisatie van risico's in de bedrijfsvoering zijn intern opgesteld.	*V*	*25.200*
Diverse verschillen, elk voor zich kleiner dan 25.000	*V*	*4.250*
Resultaat voor bestemming (V)		**375.550**
5.0 Mutaties reserves		-
Resultaat na bestemming (V)		**375.550**

Programma 6. Bedrijfsvoering					
Product	**L/B**	**Begroting 2021**	**Begroting na wijziging 2021**	**Realisatie 2021**	**Verschil 2021**
01. PERSONELE KOSTEN-Bedrijfsvoering	Baten	5.000	5.000	29.731	24.731
	Lasten	6.868.500	7.495.200	7.397.562	97.638
	Saldo	**-6.863.500**	**-7.490.200**	**-7.367.830**	**-122.370**
61. COMMUNICATIE-Bedrijfsvoering	Baten				
	Lasten	67.000	67.000	49.770	17.230
	Saldo	**-67.000**	**-67.000**	**-49.770**	**-17.230**
62. MIDDELEN-Bedrijfsvoering	Baten				
	Lasten	50.000	50.000	33.527	16.473
	Saldo	**-50.000**	**-50.000**	**-33.527**	**-16.473**
63. VERZEKERINGEN-Bedrijfsvoering	Baten				
	Lasten	737.000	737.500	776.549	-39.049
	Saldo	**-737.000**	**-737.500**	**-776.549**	**39.049**
64. PERSONEELSZAKEN-Bedrijfsvoering	Baten			5.845	5.845
	Lasten	1.004.500	954.700	531.778	422.922
	Saldo	**-1.004.500**	**-954.700**	**-525.933**	**-428.767**
65. INFORMATIE-Bedrijfsvoering	Baten			10.612	10.612
	Lasten	1.853.000	2.290.600	2.366.181	-75.581
	Saldo	**-1.853.000**	**-2.290.600**	**-2.355.569**	**64.969**
66. ARBO-Arbo	Baten				
	Lasten	154.500	186.500	70.069	116.431
	Saldo	**-154.500**	**-186.500**	**-70.069**	**-116.431**
89. OVERIG-Bedrijfsvoering	Baten	-	-	2.500	2.500
	Lasten	654.000	777.700	1.190.027	-412.327
	Saldo	**-654.000**	**-777.700**	**-1.187.527**	**409.827**
95. RENTE EN AFSCHRIJVING-Bedrijfsvoering	Baten				
	Lasten	916.000	1.055.800	962.852	92.948
	Saldo	**-916.000**	**-1.055.800**	**-962.852**	**-92.948**
99. MUTATIE(S) RESERVE(S)-Mutatie(s) reserve(	Baten				
	Lasten				
	Saldo				
Totaal saldo baten en lasten		**-12.299.500**	**-13.610.000**	**-13.329.626**	**-280.374**
Mutaties reserves					
6.0 Bedrijfsvoering	Baten	435.000	735.400	340.215	-395.185
	Lasten		67.000	159.948	-92.948
	Saldo	**435.000**	**668.400**	**180.267**	**488.133**
Saldo reserves		**435.000**	**668.400**	**180.267**	**488.133**
Resultaat		**-11.864.500**	**-12.941.600**	**-13.149.359**	**207.759**

Toelichting op Voordeel (V)/Nadeel (N) vanaf € 25.000

01. Personele kosten - Saldo op salarissen, inhuur en detachering personeel wordt op totalen toegelicht in § 6.1. - Door covid-19 is op het budget Zorg voor Personeel weinig uitgegeven.	 94.600 27.800
V	*122.400*
63. Verzekering Door covid-19 hebben veel activiteiten stilgelegen waardoor er ook minder dossiers waren en de kosten binnen het budget bleven. Wel deden zich meer schades voor met een eigen risico dan gebruikelijk. Door een correctie op de BTW van € 55.300 voor de jaren 2017 tot en met 2021 is het budget overschreden. Dit is destijds verzuimd in rekening te brengen door VR Twente. Zie voor meer toelichting over verzekeringen § 4.5. Bedrijfsvoering. *N*	 *-39.000*
64. Personeelszaken - De expeditie/veranderkosten: Leiderschapsprogramma, Professionele vaardigheden, Ontwikkel- en loopbaanadvies, duurzaam inzetbaarheid en Mobiliteit: minder uitgegeven dan begroot (blijft in reserve organisatieontwikkeling). - HRM advies. Daar waar noodzakelijk is in 2021 voor enkele zaken expertise ingekocht; voor enkele complexe personeelsdossiers een juridisch adviesbureau en expertise op het gebied van FLO. Dit laatste loopt nog door tot 2023. En daarnaast expertise voor het onderhoud van het functiegebouw van de VNOG. Al deze kosten hebben tot een overschrijding geleid. - Werving en selectie beroepspersoneel Naast de reguliere werving via sociale media zijn wervingsbureaus ingeschakeld. Dit gebeurt pas als reguliere werving niet tot succes leidt. Het gaat om de functies controller en teamleider. Dit heeft tot hogere kosten geleid.	 349.600 -50.900 -48.200

-Tweede loopbaanbeleid. Er is hier een start mee gemaakt. Vanwege de pandemie heeft het uitvoeren van portfoliotrainingen vertraging opgelopen. Er wordt landelijk wel onderzocht waarom het een moeizaam traject is, veel regio's kampen ermee. Veel repressief beroepspersoneel houdt van het vak en wil dit graag blijven uitoefenen; ook na 20 jaar repressief te zijn geweest. Met het GO is afgesproken in gesprek te gaan met desbetreffende beroepsgroep, om bij die groep na te gaan wat ze nodig hebben hierin. - Mobiliteit: personeelsontwikkeling. Door de pandemie hebben opleiding/trainingen stilgelegen. - Diverse verschillen elk voor zich kleiner dan 25.000.		56.600 89.400 33.267
	V	*428.767*
65. Informatie		
-Licenties Netwerk- en systeembeheer Naast de forse prijsstijging van licenties hebben de volgende zaken tot overschrijding van het budget geleid. Als gevolg van de hack is een extern bureau ingeschakeld dat de VNOG monitort. Voor een deel is hierin voorzien in de middelen, voor een deel niet, € 95.000. Voor de komende jaren is dekking geregeld. Verder is de VNOG geholpen door een externe bij de aanbesteding van de MS optimalisatie, incidenteel € 20.000. Bepaalde licenties worden ingekocht en in één keer betaald, € 25.000. Voor BI is meer vraag naar licenties dan verwacht. De licenties voor de firewall zijn voorheen betaald vanuit het krediet. Deze kosten waren niet meegenomen als beheerkosten, € 25.700. - Overige overschrijdingen kwamen door de extra ingekochte hardware t.b.v. het thuiswerken, zoals kopte-lefoons e.d. Ook is een aantal keren expertise ingeschakeld om bepaalde updates uit te voeren. Hierbij is in 2021 een cyber security assessment uitgevoerd door externen. - De implementatie van het Procesbeheerssysteem Risicobeheersing heeft vertraging opgelopen en loopt nog door in 2022. Dit budget dient te worden overgeheveld naar 2022 via resultaatbestemming. VNOG gaat eerst haar juridische standpunt bepalen richting de leverancier, samen met een extern juridisch bureau. Een deel van de kosten is reeds betaald, maar er heeft nog geen implementatie plaatsgevonden. - Van de overige voordelen die er zijn binnen Informatie, dient opnieuw bekeken te worden hoe ze het beste ingezet kunnen worden. Zodat dit meer aansluit bij onze huidige ICT omgeving. - Diverse verschillen elk voor zich kleiner dan 25.000.		-165.700 -35.000 81.400 59.000 -4.669
	N	*-64.969*
66. Arbo: Het budget binnen ARBO voor arbeidsmiddelen is een budget, dat voor de uitputting afhankelijk is van het aantal aanvragen voor steunzolen, computerbrillen, aangepaste bureaustoelen, maskerbrillen, veiligheidsbrillen, muizen, etc. Daarnaast zijn nog een aantal verdiepende RIE's nog niet uitgevoerd. De vaccinatie inhaalslag valt binnen het Arbo contract. Er was ruime belangstelling voor de vaccinatie inhaalslag. Met Arbo moest de beschikbare capaciteit afgestemd worden. Qua capaciteit is het beter dit door te schuiven naar 2022. Binnen de regio worden straks 3 locaties in oost en 3 in west opgezet voor de vaccinaties. Een deel van de middelen, € 32.000, is overgeheveld naar 2022. Het overige deel zal voorgelegd worden aan het bestuur als bestemming van het jaar resultaat, € 90.000.		53.800 62.600
	V	*116.400*
89.Overig - De overschrijding wordt veroorzaakt door ingeleend personeel (HRM, Inkoop, IT). Deze kosten worden centraal toegelicht bij de personeelskosten, § 6.1. - Het aantal wachtgeld verplichtingen is lager dan voorgaande jaren. Hierbij komen de WAZO uitkeringen. - Niet alle opleidingen konden worden gestart vanwege covid-19. - In 2020 is, met name door corona, slechts 10% van het begrote bedrag van 'bijkomende kosten uitvoering materieel spreidingsplan' uitgegeven. Veel van deze kosten zijn naar achter verschoven. Hierdoor is het budget in 2021 overschreden. Ook de komende jaren zal deze verschuiving nog effect hebben. Deze kosten worden gedekt uit een reserve. - Ook in 2021 heeft de VNOG kosten gemaakt voor covid-19. Deze kosten zijn niet declarabel. Voor verdere toelichting zie paragraaf Covid (§ 4.4). - Diverse verschillen elk voor zich kleiner dan 25.000.		-536.800 98.500 22.100 6.400
	N	*-409.800*
98. Rente en afschrijving	*V*	*92.948*
Diverse kleine verschillen kleiner dan 25.000, overige producten en afrondingsverschillen	*V*	*33.628*
	Resultaat voor bestemming (V)	**280.374**
99. Mutaties reserves - Storting: toevoeging aan egalisatiereserve afschrijvingen € 93.000, overheveling budget naar 2022 voor nieuwe website € 35.000 en inhaalslag vaccinaties € 32.000. - Onttrekking: € 224.240 voor 'de Expeditie', € 64.000 overheveling budget 2020 naar 2021, € 52.000 bijkomende kosten MSP.		-92.948 -395.185
	N	*-488.133*
	Resultaat na bestemming (N)	**-207.759**

Programma 7. Algemene Dekkingsmiddelen					
Product	**L/B**	**Begroting 2021**	**Begroting na wijziging 2021**	**Realisatie 2021**	**Verschil 2021**
01. PERSONELE KOSTEN-Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Baten				
	Lasten	600.000	600.000		600.000
	Saldo	**-600.000**	**-600.000**		**-600.000**
71. TREASURY-Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Baten	583.000	584.700	524.818	-59.882
	Lasten	583.000	584.700	311.766	272.934
	Saldo	**-**	**-**	**213.052**	**-213.052**
72. LOON- EN PRIJSCOMPENSATIE-Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Baten				
	Lasten	1.396.068	1.021.000	422.060	598.940
	Saldo	**-1.396.068**	**-1.021.000**	**-422.060**	**-598.940**
73. BIJDRAGEN RIJK EN GEMEENTEN-Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Baten	54.959.000	55.243.246	55.258.294	15.048
	Lasten		4.379.381	4.379.381	-0
	Saldo	**54.959.000**	**50.863.865**	**50.878.913**	**-15.048**
88. ALGEMEEN-Algemeen	Baten		2.140.710	1.162.778	-977.932
	Lasten	409.000	2.144.373	1.188.396	955.977
	Saldo	**-409.000**	**-3.663**	**-25.618**	**21.955**
Totaal saldo baten en lasten		**52.553.932**	**49.239.202**	**50.644.286**	**-1.405.084**
Mutaties reserves					
7.0 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Baten		4.379.381	4.379.381	0
	Lasten	249.898	249.898	249.898	-
	Saldo	**-249.898**	**4.129.483**	**4.129.483**	**-0**
Saldo reserves		**-249.898**	**4.129.483**	**4.129.483**	**-0**
Resultaat		**52.304.034**	**53.368.685**	**54.773.770**	**-1.405.085**

Toelichting op Voordeel (V)/Nadeel (N) vanaf € 25.000

01. Personeelskosten De stelpost bovenschaligheid is onderdeel van de salaris begroting en is toegelicht in de analyse in § 6.1.	*V*	*600.000*
71. Treasury Evenals in 2020 is een voordelig renteresultaat gerealiseerd, dat in § 4.3 wordt toegelicht.	*V*	*213.100*
72. Loon- en prijscompensatie De stelpost looncompensatie werd slechts ten dele benut doordat de CAO onderhandelingen pas laat tot uitkomsten leidden. *V*		*599.000*
Diverse verschillen elk voor zich kleiner dan 25.000.	*N*	*-7.015*
	Totaal Voordeel	**1.405.085**

Programma 8. Brandweerkazernes in eigendom en overgangsrecht					
Product	**L/B**	**Begroting 2021**	**Begroting na wijziging 2021**	**Realisatie 2021**	**Verschil 2021**
81. APELDOORN	Baten	1.761.000	1.761.000	2.940.950	1.179.950
	Lasten	1.761.000	1.761.000	2.940.950	-1.179.950
	Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**
82. DOETINCHEM	Baten	685.000	743.000	821.719	78.719
	Lasten	685.000	743.000	821.719	-78.719
	Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**
83. HARDERWIJK	Baten	591.000	591.000	585.119	-5.881
	Lasten	591.000	591.000	585.119	5.881
	Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**
84. EPE	Baten	56.000	56.000	129.647	73.647
	Lasten	56.000	56.000	129.647	-73.647
	Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**
85. ZUTPHEN	Baten		140.000	148.844	8.844
	Lasten		140.000	148.844	-8.844
	Saldo		**-**	**-**	**-**
Totaal saldo baten en lasten		**-**	**-**	**-**	**-**
Mutaties reserves					
8.0 Kazernes in eigendom en overgangsrecht	Baten				
	Lasten				
	Saldo				
Saldo reserves					
Resultaat		**-**	**-**	**-**	**-**

Toelichting

Binnen dit programma wordt een aantal specifieke producten verantwoord die de VNOG voor een beperkt aantal gemeenten uitvoert. Programma 8 sluit altijd op nihil aangezien alle kosten en opbrengsten met de desbetreffende gemeenten worden verrekend. Per product van het programma 8 is een verantwoording samengesteld ten behoeve van de desbetreffende gemeente. In deze verantwoording zijn de belangrijkste afwijkingen van de begroting nader toegelicht. Deze verantwoordingen zijn reeds met de (financieel) ambtenaren van de desbetreffende gemeenten besproken.	
Kazernes. De voorschotten die de VNOG bij de gemeenten in rekening brengt, zijn sinds 2014 ongewijzigd gebleven terwijl als gevolg van gestegen kostenontwikkelingen de werkelijke uitgaven voor de exploitatie van de kazernes jaarlijks toenemen. Aanpassing van de hoogte van de bevoorschotting was uitgesteld in afwachting van de besluiten over demarcatie waarmee helder wordt wie nu welke exploitatie uitgaven gaat betalen en dus ook gaat begroten. De demarcatie-afspraken zijn in december 2021 vervat in een Regeling die het algemeen bestuur heeft vastgesteld en die aan de colleges ter instemming is voorgelegd; definitieve afronding volgt begin 2022. Aangezien de VNOG de exploitatie voor de betreffende gemeenten uitvoert, worden alle uitgaven doorberekend wat ook leidt tot extra inkomsten op dit programma dan begroot.	
Overgangsrecht. Sinds eind 2017 wordt invulling gegeven aan de uitwerking van het Akkoord Reparatie FLO-overgangsrecht. Periodiek worden richtlijnen verstrekt vanuit het landelijke LOGA met betrekking tot de uitwerking van onderdelen van dit akkoord. In 2021 zijn evenals vorig jaar aanzienlijke kosten verantwoord in verband met de afspraken met betrekking tot de opbouw van een netto-spaartegoed tot 225% van het netto-inkomen op de leeftijd van 55 jaar. Doordat het te sparen bedrag hoger is (225% van het netto-inkomen in plaats van 210% bruto) en het moment waarop het spaarbedrag moet worden bereikt eerder ligt (55 jaar in plaats van 59 jaar) moet voor een grote groep medewerkers versneld gespaard worden. Op landelijk niveau is afgesproken dit versneld sparen in 2020 en 2021 te laten plaatsvinden. Dit betekent hogere lasten aan levensloop in de kalenderjaren 2020 en 2021 dan in de begroting opgenomen was. Over de werkzame tijd van de werknemer leidt dit niet tot meerkosten, omdat een deel van de kosten in de tijd naar voren wordt gehaald. Aangezien de VNOG deze regeling voor de gemeente Apeldoorn uitvoert, worden alle uitgaven doorberekend wat ook leidt tot extra inkomsten op dit programma dan begroot. De gemeente is hierover in 2020 en 2021 steeds geïnformeerd.	
Totaal	**0**

7. Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (dit omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten) onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen. Disagio wordt niet geactiveerd. De gehanteerde afschrijvingsmethoden staan beschreven in de Financiële Verordening. De VNOG schrijft af volgens de lineaire methode op al haar reguliere activa en annuïtair op de gebouwen. Aan investeringen die gedurende het boekjaar worden aangeschaft wordt wel rente toegerekend, maar er wordt daarvoor geen afschrijving berekend. De eerste afschrijving vindt plaats in het boekjaar volgend op het jaar van aanschaf. De afschrijving wordt gebaseerd op de levensduur van de activa.

Verkort overzicht afschrijvingstermijnen
Waardering en afschrijving vaste activa:

1. Activa met een verkrijgingprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd.
2. Afschrijving van gebouwen vindt plaats op basis van de annuïtaire methode, op gronden wordt niet afgeschreven. Op alle overige activa wordt lineair afgeschreven.
3. De rente voor de toerekening van de kapitaallasten wordt bepaald door het AB bij de vaststelling van de begroting. Voor enkele projecten (aankoop van kazernes Doetinchem, Harderwijk en Apeldoorn SABA) is een projectrente vastgesteld die gekoppeld is aan het rentepercentage van de voor de financiering aangetrokken leningen.
4. De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeente, worden afgeschreven volgens de afschrijvingstermijnen zoals vastgesteld in de vergadering van het DB van 29 november 2018. Het vaststellen van de lijst met afschrijvingstermijnen is, op grond van de huidige Financiële Verordening, een bevoegdheid van het DB.
   Aanvullend op de vastgestelde lijst zijn de volgende uitgangspunten vastgesteld:
   a. Tweedehands aangekochte activa worden afgeschreven op basis van de geschatte resterende economische levensduur;
   b. Investeringen die in voorgaande leden niet specifiek zijn benoemd worden afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur.

Vorderingen
Vorderingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Liquide middelen
Liquide middelen zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Overlopende activa
Overlopende activa zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Algemene reserve
Algemene reserves zijn reserves waaraan het Algemeen Bestuur geen specifieke bestemming heeft gegeven.

Bestemmingsreserves
Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan het Algemeen Bestuur een specifiek doel heeft gegeven. Binnen deze reserves is onderscheid mogelijk in wettelijke, egalisatie en overige bestemmingsreserves.

Stelsel van baten en lasten
De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarin de diensten of goederen zijn geleverd. Eventuele verliezen en in redelijkheid te berekenen risico's, die hun oorsprong vinden in of voor het verslagjaar zijn verwerkt in de jaarrekening. De baten en lasten waartussen een causaal verband bestaat zijn in hetzelfde jaar verantwoord. De programmarekening 2021 is opgesteld over de periode 1 januari 2021 – 31 december 2021.

Resultaat bestemming
Conform BBV worden de mutaties in de reserves zowel bij de begroting als in de rekening, separaat verantwoord. Hierdoor is het jaarrekeningresultaat zowel voor als na bestemming inzichtelijk.

Voorzieningen
Voorzieningen kunnen gevormd worden wegens:
a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

De voorzieningen worden gevormd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden
De langlopende schulden zijn opgenomen tegen nominale waarde. Van langlopende schulden is spraken wanneer de oorspronkelijke looptijd één jaar of langer is.

Kortlopende schulden en vlottende passiva
Kortlopende schulden zijn opgenomen tegen nominale waarde.

8. Toelichting op de balans

Activa

Materiële vaste activa

Aanschafwaarde per 1-1-2021	87.659.748
Af: Afschrijving per 1-1-2021	41.102.716
Stand per 1-1-2021	**46.557.032**
Bij: Investeringen 2021	2.108.824
Af: Bijdragen derden	-275.000
Af: Desinvestering 2021	-11.645.704
Bij: cum afschrijvingen des-investeringen 2021	11.645.704
Af: Afschrijvingen 2021	-5.080.782
Af: Afwaarderingen 2021	-200.324
Totaal saldo activa per 31-12-2021	**43.109.750**

De stand per 1-1-2021 bestaat uit de boekwaarde van de gehele VNOG. De VNOG kent alleen investeringen met economisch nut. De activa van de VNOG bestaan uit vijf categorieën, namelijk gronden & terreinen, bedrijfsgebouwen, vervoermiddelen, apparatuur en overige activa. Hieronder de stand van de balans per categorie.

Verloopstaat investeringen 2021:

Categorie	Gronden & Terreinen	Bedrijfs-gebouwen	Vervoermiddelen	Machines & apparaten & installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 1-1-2021	1.875.000	12.430.701	19.494.476	9.548.612	3.208.243	46.557.032
Bij: investering 2021		56.514	1.340.967	407.168	304.175	2.108.824
Af : bijdragen derden			-275.000	-	-	-275.000
Af: desinvestering 2021		-113.862	-2.065.600	-7.721.304	-1.744.938	-11.645.704
Bij: cum afschrijvingen des-investeringen 2021		113.862	2.065.600	7.721.304	1.744.938	11.645.704
Af: Afschrijving 2021		-563.576	-2.324.296	-1.533.513	-659.397	-5.080.782
Subtotaal	**1.875.000**	**11.923.639**	**18.236.147**	**8.422.267**	**2.853.021**	**43.310.074**
Af: Afwaarderingen 2021		-	-31.527	-18.303	-150.494	-200.324
Totaal saldo activa per 31-12-2021	**1.875.000**	**11.923.639**	**18.204.620**	**8.403.964**	**2.702.527**	**43.109.750**

Toelichting op de afschrijvingen

De gehanteerde afschrijvingsmethoden staan beschreven in de Financiële Verordening, titel 2, artikel 10. Op gronden & terreinen wordt niet afgeschreven, op bedrijfsgebouwen wordt annuïtair afgeschreven. Alle overige activa schrijft de VNOG met ingang vanaf 2017 af volgens de lineaire methode. Aan investeringen die gedurende het boekjaar worden aangeschaft, wordt wel rente toegerekend, maar geen afschrijving berekend. De eerste afschrijving vindt plaats het boekjaar volgend op het jaar van aanschaf. Het DB heeft een nieuwe afschrijvingstermijn tabel vastgesteld die met ingang van 2019 wordt toegepast.

In het jaar 2021 heeft de VNOG voor € 1,8 miljoen geïnvesteerd. De gerealiseerde investeringen zijn lager dan het toegekende investeringsbudget, dit is vooral veroorzaakt doordat de aanbesteding en aanschaf van materieel/materialen wordt vertraagd door schaarste van grondstoffen en oplopende prijzen. Veel investeringen zijn uitgesteld naar de komende jaren.

De duurzame waardeverminderingen bedragen € 200.324.
De gemeente Apeldoorn heeft € 275.000 bij gedragen aan een redvoertuig. Deze bijdrage is in mindering gebracht op de investering.

Restantkredieten 2021

In hoofdstuk 13 staan de kredieten die in 2021 niet (geheel) zijn uitgevoerd. De uitvoering vindt plaats in 2022 of later. Gevraagd wordt om deze kredieten over te hevelen naar 2022.

Vlottende activa

Vorderingen < 1 jaar

Onder vorderingen op korte termijn vallen vorderingen die binnen een jaar afgehandeld worden. In onderstaande tabel staan de vorderingen op korte termijn aangegeven.

Uitzettingen < 1 jaar	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**Mutatie**
Vorderingen op openbare lichamen	889.859	164.310	725.549
Uitzettingen in 's Rijks Schatkist met een rente typische looptijd < 1 jaar	6.108.938	7.265.431	-1.156.493
Overige vorderingen	147.509	159.809	-12.300
Totaal uitzettingen < 1 jaar	**7.146.306**	**7.589.550**	**-443.244**

Vorderingen op openbare lichamen

Dit betreft vorderingen op diverse openbare lichamen die in 2022 worden afgewikkeld.

Schatkistbankieren

Met ingang van 1 januari 2014 heeft het Ministerie van Financiën het voor overheidslichamen verplichte schatkistbankieren ingevoerd. De VNOG is hierdoor verplicht om overtollige middelen in rekening-courant aan te houden bij het Ministerie van Financiën. Als overtollig wordt aangemerkt alle middelen die een drempelbedrag overschrijden. Voor de VNOG is het drempelbedrag voor 2021 bepaald op € 463.144. De VNOG legt in navolgende tabel verantwoording af over de wijze waarin in 2021 de regels over schatkistbankieren zijn nageleefd.

Kwartaal	**1**	**2**	**3**	**4**
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden	255.339	208.011	230.472	163.621
Drempelbedrag	463.144	463.144	463.144	463.144
Ruimte onder drempelbedrag	207.805	255.133	232.672	299.523
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Uit voorgaande staat blijkt dat de VNOG in 2021 de regels voor het schatkistbankieren volledig heeft nageleefd.

Rekening – courantverhouding met het Rijk

Als rekening courant met het Rijk wordt de zero-balancerekening gebruikt. Via dit rekeningnummer verlopen de afromingen naar en de opnames uit ’s Rijks schatkist van en naar de rekening courant VNOG. Het saldo van de zero balance-rekening is altijd € 0.

Overige vorderingen

Het totaal van overige vorderingen € 147.509,- betreft hoofdzakelijk declaraties van kosten en RBS vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen staan ter vrije beschikking:

Liquide middelen	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**Mutatie**
Simpled Card	14.343	22.735	-8.392
Bank BNG NOG zerobalancing rekening	-	-	-
Bank BNG NOG paraplurekening	-	-	-
Girorekening	13.306	13.426	-120
Postbank NOG	401	484	-83
Postbank NOG	2.697	2.780	-83
Totaal liquide middelen	**30.747**	**39.425**	**-8.678**

Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2021	31-12-2020	Mutatie
Nog te ontvangen bedragen van Overige Nederlandse Overheidslichamen	2.070.756	1.653.652	417.104
Overige nog te ontvangen bedragen	-	119.652	-119.652
Vooruitbetaalde bedragen	1.380.506	926.369	454.137
Totaal overlopende activa	**3.451.262**	**2.699.673**	**751.589**

Overige nog te ontvangen bedragen

Onder de post 'Overige nog te ontvangen bedragen' staan de opbrengsten die de VNOG als baten heeft opgenomen in de exploitatie, maar die nog niet zijn ontvangen.

Vooruitbetaalde bedragen

Het bedrag aan vooruitbetaalde kosten heeft betrekking op opleidingskosten die reeds in rekening zijn gebracht, maar waarvan de opleidingstrajecten pas in de komende jaren worden afgerond. Voor het overige zijn het facturen die betaald zijn in 2021 maar betrekking hebben op 2022.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmings- en egalisatiereserves en het gerealiseerd resultaat over het boekjaar.

Verloopstaat reserves

Omschrijving	Saldo 1-1-2021	Terugbetaling aan gemeenten	Vermeerdering als gevolg van bestemming resultaat 2020	Vermeerde-ringen	Verminde-ringen	Verminderingen ivm afschrijving	Toevoeging rente 2021	Saldo per 31-12-2021
Bestemming rekeningresultaat 2020	4.929.382	4.379.000	-550.000		382			-
Algemene Reserve	1.135.114							1.135.114
Bestemmingsreserves								
Bedrijfsvoeringreserve	3.000.000							3.000.000
Jeugdbrandweer Oost-Gelre	5.436							5.436
Tijdelijke reserve	838.630			608.000	838.630			608.000
Egalisatiereserve afschrijvingen	2.291.982			678.130		63.583		2.906.529
Bestemmingsreserve Frictiekn LMO	500.000							500.000
Tijdelijke reserve incidentele veranderkosten	723.208				288.740			434.468
Reserve frictiekosten risicobeheersing	485.000				120.000			365.000
Tijdelijke reserve flankerende kn dekkings- spreidingsplan	349.492				51.975			297.517
Reserve vervanging operationeel uniform	50.000			50.000				100.000
Egalisatiereserve inzetten(uitruk)	237.610			162.390				400.000
Reserve zelfredzaamheid en risicobewust			550.000		33.393			516.607
Totaal Reserves	**14.545.854**	**4.379.000**	**-**	**1.498.520**	**1.333.120**	**63.583**	**-**	**10.268.671**

Algemene reserve

Deze reserve behoort tot het weerstandsvermogen.

Bedrijfsvoeringsreserve

Deze reserve behoort tot het weerstandsvermogen.

Jeugdbrandweer Oost-Gelre

Van de voormalige Stichting Jeugdbrandweer Oost-Gelre heeft de VNOG, na het opheffen van deze stichting, de reserve ontvangen. Deze reserve is voor de nieuwe jeugdgroep Oost-Gelre binnen de Jeugdbrandweer VNOG.

Tijdelijke reserve

Via deze reserve zijn via een besluit van het algemeen bestuur budgetten overgeheveld van 2021 naar 2022.

Verloop van de tijdelijke reserve	Programma		
Stand 1 januari 2021			836.630
Ontrekkingen in 2021			836.630
			-
Dotaties (overheveling van 2021 naar 2022)			
Multi vakbekwaamheidsbudget	Risico- en Crisisbeh.	90.000	
Kledingbudget	Brandweerzorg	230.000	
Loonkosten vrijwilligers; realistisch oefenen	Brandweerzorg	200.000	
Kledingbudget	GHOR	21.000	
Inhaalslag vaccinaties	Bedrijfsvoering	32.000	
Nieuwe website	Bedrijfsvoering	35.000	
			608.000
Stand 31 december 2021			608.000

Egalisatiereserve afschrijvingen

In de nota “Afschrijven en investeren” is afgesproken dat de verkoop van voertuigen, het afboeken van restant-boekwaarden en het verschil tussen begroting en rekening van rente en afschrijving wordt verrekend met de egalisatiereserve.

Verloop van egalisatiereserve afschrijvingen		
Stand 1 januari 2021		2.291.982
Resultaatbestemming vorig boekjaar		
Extra afschrijving		-63.583
Verkoop materieel	230.909	
Resultaat kapitaallasten	197.323	
Mutatie implementatie Toekomstvisie MJIP	249.898	
		678.130
Stand 31 december 2021		2.906.529

Bestemmingsreserve Frictiekosten LMS
In 2018 heeft de VNOG € 500.000 ontvangen ten behoeve van de frictiekosten die ontstaan na vorming van de Landelijke Meldkamer.

Tijdelijke reserve incidentele veranderkosten
Betreft een tijdelijke (tot eind 2023) bestemmingsreserve voor 'veranderkosten organisatieontwikkeling' met een maximale hoogte van € 1.040.000.
In 2021 is voor onder andere “De Expeditie” € 288.740 uitgegeven, hetgeen ten laste van deze reserve is gebracht.

Reserve frictiekosten risicobeheersing
Betreft een tijdelijke reserve voor frictiekosten welke gepaard gaan met het implementeren van de toekomstvisie 2020. Betreft tijdelijke personele extra bezetting in verband met de invoering van de Omgevingswet in de jaren 2021-2024 (4 x € 120.000). Deze reserve is gevormd uit een onderschrijding van het budget voor de salariskosten bij de afdeling in 2020 (conform de Toekomstvisie). In 2021 is er € 120.000 onttrokken.

Tijdelijke reserve flankerende kosten dekkings- en spreidingsplan
Betreft een tijdelijke (tot eind 2027) bestemmingsreserve voor 'flankerende kosten dekkings-en spreidingsplan' met een maximale hoogte van € 360.000.
In 2021 is ervoor € 51.975 uitgegeven en ten laste van deze reserve gebracht.

Reserve vervanging operationeel uniform
Betreft een reserve ter vervanging van de huidige dienstkleding. In 2021 is hieraan € 50.000 toegevoegd.

Egalisatiereserve inzetten (uitruk)
Betreft een egalisatiereserve voor 'inzetten (uitruk)', zonder einddatum en met
een maximale hoogte van € 400.000. In 2021 is hieraan € 162.390 toegevoegd.

Bestemmingsreserve zelfredzaamheid en risicobewust
Betreft een reserve voor het programma; burgers, instellingen en bedrijven te informeren en stimuleren tot een veilig en gezond leven. Van het resultaat 2020 is € 550.000 toegevoegd. In 2021 is ervoor € 33.393 uitgegeven en ten laste van deze reserve gebracht.

Verloopstaat voorzieningen

Omschrijving	Saldo 1-1-2021	Vermeerde-ringen	Vermin-de-ringen	Verminderingen door vrijval	Saldo per 31-12-2021
Voorzieningen voor risico's en verplichtingen					
FLO VNOG		50.000			50.000
Arbeidskosten	402.000	70.000	402.000		70.000
Voorzieningen voor middelen van derden, waarvan de bestemming gebonden is					
Groot onderhoud kazerne Doetinchem	538.600	75.000	16.828		596.772
Groot onderhoud kazerne Harderwijk	488.566	60.000	15.894		532.672
Totaal voorziening	**1.429.166**	**255.000**	**434.722**	**-**	**1.249.444**

Toelichting voorzieningen

FLO-VNOG

Het betreft de opgebouwde FLO-rechten voor actief personeel dat recht heeft op een overgangsregeling.

Arbeidskosten

Het betreft hier de te verwachten arbeid gerelateerde kosten.

Groot onderhoud kazernes Doetinchem en Harderwijk

Het betreft hier voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is. Deze worden aangewend voor het groot onderhoud aan de overgenomen kazernes van Doetinchem en Harderwijk. Bedragen zijn gebaseerd op de meerjarig onderhoudsplannen van de betreffende gemeenten. De VNOG voert het onderhoud uit c.q. laat het onderhoud uitvoeren en de respectievelijke gemeenten zorgen voor de financiering daarvan door middel van het storten van bijdragen in de voorzieningen.

Vaste schulden > 1 jaar

Omschrijving	Rente	Hoofdsom	Stand 1-1-2021	Nieuwe lening	Aflossing	Stand 31-12-2021
Lening BNG - 10 jaar - 40107204	2,80%	3.685.000	368.500		368.500	-
Lening BNG - 15 jaar - 40109346	1,59%	2.000.000	1.256.499		130.932	1.125.567
Lening BNG - 40 jaar - 40109345	2,29%	4.000.000	3.606.024		71.056	3.534.968
Lening BNG - 10 jaar - 40109776	0,81%	2.500.000	1.125.000		250.000	875.000
Lening BNG - 15 jaar - 40110312	1,33%	2.500.000	1.666.667		166.667	1.500.000
Lening BNG - 10 jaar - 40110517	0,70%	2.500.000	1.500.000		250.000	1.250.000
Lening BNG - 10 jaar - 40110644	0,40%	5.000.000	3.000.000		500.000	2.500.000
Lening BNG - 10 jaar - 40110766	0,39%	5.000.000	3.000.000		500.000	2.500.000
Lening BNG - 10 jaar - 40111179	0,68%	3.000.000	2.100.000		300.000	1.800.000
Lening Gemeente Berkelland - 10 jaar	1,72%	10.000.000	4.205.689		1.024.682	3.181.007
Lening BNG - 10 jaar - 40111678	0,69%	6.000.000	4.800.000		600.000	4.200.000
Lening BNG - 10 jaar - 40111883	0,69%	4.000.000	3.200.000		400.000	2.800.000
Lening BNG - 10 jaar - 40112457	0,70%	4.000.000	3.200.000		400.000	2.800.000
Totaal leningen > 1 jaar		**54.185.000**	**33.028.378**	**-**	**4.961.837**	**28.066.542**

De rentelast bedroeg in 2021 € 312.667.

Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige fin. instellingen

Het betreft twaalf leningen afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten waarvan twee langjarig rentevaste leningen ter financiering van de kazerne die van de gemeente Harderwijk is overgenomen. In de loop van 2021 zijn er geen nieuwe leningen afgesloten. De 10 jarige lening bij de BNG met nummer 40107204 is in 2021 volledig afgelost.

Onderhandse leningen van openbare lichamen
Het betreft een 10 jarige rentevaste lening tegen 1,72% afgesloten bij de gemeente Berkelland. Deze lening is afgesloten ter financiering van het van de gemeente Doetinchem en Apeldoorn overgenomen onroerend goed.

Vlottende passiva
Netto vlottende schulden < 1 jaar

Netto vlottende schulden < 1 jaar	31-12-2021	31-12-2020	Mutatie
Banksaldi	1.093.099	895.209	197.890
Overige schulden	1.137.703	1.274.988	-137.285
Totaal vlottende schulden < 1 jaar	**2.230.802**	**2.170.197**	**60.605**

Kasgeldlening
De kasgeldleningen worden afgesloten om een tijdelijk tekort aan liquide middelen op te lossen, onder de voorwaarden zoals genoemd in de wet Fido.

Banksaldo
Het bedrag van € 1.093.099,- aan banksaldo bestaat uit een schuld aan de BNG Bank per 31-12-2021.

Overige schulden
Het betreft hier het crediteurensaldo.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	31-12-2021	31-12-2020	Mutatie
Overige vooruitontvangen bedragen	49.078	80.090	-31.012
Overige overlopende passiva	6.607.492	5.631.995	975.497
Totaal overlopende passiva	**6.656.570**	**5.712.085**	**944.485**

Overige vooruitontvangen bedragen
Op de post overige vooruitontvangen bedragen staat onder ander uit de vooruitontvangen huur voor kazerne Harderwijk, € 35.690,-. Een deel van de kazerne wordt gehuurd door het Rode Kruis die de huur tot en met het jaar 2023 vooruit heeft betaald.

Overige overlopende passiva
De prestaties die in 2021 hebben plaatsgevonden, maar waarvan de facturen nog niet zijn ontvangen zijn onder deze post opgenomen. Verder staan hieronder ook opgenomen de te betalen nettoloon-verplichtingen en sociale premies en loonheffing van december 2021, vergoeding vrijwilligers voor de maanden november en december 2021, het saldo van het ontvangen voorschot van Ministerie van Jusitie en Veiligheid voor de Incidentele bijdrage naleving controle op ecoronatoegangsbewijzen minus het uitgekeerde voorschot aan de diverse gemeenten. De vooruit gefactureerde bijdragen in de voorbereidingkosten van de nieuwe meldkamer Oost-5, totaal € 200.000.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen
Een langjarig huurcontract is afgesloten voor het gebouw aan de Europaweg 79. Dit huurcontract eindigt op 1 december 2023. De huur voor 2021 bedroeg € 509.534. De servicekosten verbonden aan het gebruik van het pand bedroegen in 2021 € 194.801.

Verder zijn er meerjarige overeenkomsten en contracten aangegaan met leveranciers, die zijn vastgelegd in het contractenregister VNOG.

Daarnaast zijn er verplichtingen aangegaan voor investeringen met een toekomstige leverdatum. De bijbehorende kredieten die nog niet zijn gerealiseerd zijn in hoofdstuk 13 van deze jaarrekening weergegeven.

Voorts huurt de VNOG uitruk posten van de gemeente Apeldoorn. De verhoging van de huur wordt door de gemeente Apeldoorn, i.c. het Vastgoed Bedrijf Apeldoorn, jaarlijks bepaald op de toegestane indexering voor huurpanden. Verder hanteren zij het principe van de kostendekkende huur. Periodiek laten zij de panden daarvoor taxeren. Dit kan leiden tot een hogere of lagere huur. Het betreft een huurcontact voor onbepaalde tijd.

Het verlofurensaldo in 2021 is ongeveer gelijk aan 2020. Het saldo was in 2020 verhoogd. De oorzaak hiervan ligt in de pandemie. Door de leidinggevenden is aandacht gevraagd voor en gestuurd op het tijdig opnemen van verlof en het dalen van verlofsaldi. Het wettelijk verlof mag maximaal 1 jaar worden meegenomen naar het nieuwe jaar en de CAR-UWO verbiedt het uitbetalen van dit verlof.

De geprognotiseerde financiële verplichtingen voortvloeiende uit de opgebouwde FLO-rechten voor de jaren 2022 t/m 2043 zijn € 8.080.00. Voor de last van de VNOG is er een voorziening gevormd in 2021 van € 50.000. De overige lasten komen voor rekening van de gemeente Apeldoorn (€ 7.710.00) en voor rekening van de gemeente Doetinchem (€ 320.000), hier is dan ook geen voorziening voor gevormd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum, die het beeld van de jaarrekening beïnvloeden.

9. Incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten jaarrekening 2021		Exploitatie		Reserves	
		lasten	baten	toevoeging	onttrekking
Programma 1	**Risico- en Crisisbeheersing**				
	ingeleend personeel	288.186			
	uitgeleend personeel		61.359		
	corona spoed uitgaven	78.159			
	egalisatiereserve kapitaallasten	36.294		36.294	
	tijdelijke reserve ivm overheveling budget van 2021 naar 2022	90.000		90.000	
	afwikkeling tijdelijke reserve ivm overheveling budget van 2020 naar 2021		118.000		118.000
	reserve frictiekosten Risicobeheersing	120.000	120.000		120.000
	reserve programma zelfredzaamheid	33.393	33.393		33.393
	reserve veranderkosten	64.500	64.500		64.500
	dotatie in voorziening	50.000			
Programma 2	**Brandweerzorg**				
	verkoop materieel	230.909	230.909	230.909	
	toezicht en handhaving Covid-19 maatregelen	111.556			
	ingeleend personeel vrijwilligers	55.055			
	egalisatiereserve kapitaallasten	68.081	63.583	68.081	63.583
	egalisatiereserve inzetten (uitruk)	162.390		162.390	
	tijdelijke reserve ivm overheveling budget 2021 - 2022	230.000		230.000	
	budgetoverheveling i.v.m. realistisch oefenen vrijwilligers	200.000		200.000	
	reserve vervanging operationeel uniform	50.000		50.000	
	inhuur demarcatie en huisvesting t.b.v. 1,5 m kantoorruimte	132.107	27.000		27.000
	onderzoek nul- en conditiemeting kazerenes	142.291	400.000		400.000
	afwikkeling tijdelijke reserve ivm overheveling budget van 2020 naar 2021		196.000		196.000
Programma 3	**GHOR**				
	ingeleend personeel	41.600			
	tijdelijke reserve ivm overheveling budget 2021 - 2022	21.000		21.000	
	afwikkeling tijdelijke reserve ivm overheveling budget van 2020 naar 2021		33.630		33.630
Programma 4	**Meldkamer Oost Nederland**				
	ingeleend personeel	10.300			
	uitgeleend personeel		53.298		
Programma 5	**Directie en Control**				
	ingeleend personeel	35.035			
	uitgeleend personeel		114.894		
Programma 6	**Bestuur en bedrijfsvoering**				
	ingeleend personeel	823.651			
	uitgeleend personeel		29.731		
	corona spoed uitgaven	50.930			
	egalisatiereserve kapitaallasten	92.948		92.948	
	tijdelijke reserve ivm overheveling budget van 2021 naar 2022	67.000	64.000	67.000	64.000
	reserve veranderkosten	224.240	224.240		224.240
	flankerende kosten dekkings- en spreidingsplan	51.975	51.975		51.975
	dotatie in voorzien arbeid gerelateerde kosten	70.000			
Programma 7	**Algemene dekkingsmiddelen**				
	uitbetaling jaarrekening saldo 2020	4.379.382	4.379.382		4.379.382
	eindheffing wkr en suppletie BTW	33.700			
	egalisatiereserve kapitaallasten	249.898		249.898	
	CTB	2.140.710	2.140.710		
	Totaal	**10.435.290**	**8.406.603**	**1.498.520**	**5.775.702**

Toelichting

Voor diverse programma's:

Ingeleend en uitgeleend personeel: uitgeleend personeel betreft de detacheringen van personeel aan het IFV en de provincie Gelderland. De inhuur in 2021 heeft betrekking op de uitvoering van reguliere taken waarvoor op dat moment door langdurige ziekte e.d. intern geen expertise beschikbaar was.

Toevoeging of onttrekking aan de egalisatiereserve kapitaallasten: de opbrengst van de verkoop van materieel wordt in de egalisatiereserve gestort; boekwaardeverlies wordt aan de reserve onttrokken

en het verschil tussen begrote en werkelijke kapitaallasten worden ten gunste of ten laste van de reserve gebracht.

Voor toelichting op de reserves en voorziening wordt verwezen naar hoofdstuk 8. De kosten voor Corona waren incidenteel. Voor de cijfers en toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.4.

Programma 1 Risico- en Crisisbeheersing
Subsidie IOV: deze subsidie is komen te vervallen; conform wetgeving vallen subsidies onder incidentele baten of lasten.

Voor de personele ontwikkeling in verband met de komst Omgevingswet is er incidenteel geld voor 2020 en 2021 met een maximale uitloop tot 2023.

Programma 7 Algemene dekkingsmiddelen
Eindheffing WKR (Werkkostenregeling): zie toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering (4.6).
Coronatoegangsbewijs (CTB). Vanuit het Rijk heeft ook de VNOG voor 2021 middelen ontvangen t.b.v. de CTB. Deze middelen zijn o.b.v. het inwonersaantal verdeeld over de gemeenten.

10. Single Information Single Audit (SISA) 2021

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 3-2-2022								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A2**	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A2/01* € 7.673.294					
JenV	**A12**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A12/01* € 0	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/02* Nee	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2022 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A12/03* € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2022 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/04* € 0	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/05* Nee	

11. Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op de VNOG. Het voor de VNOG toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000. Het betreft hierbij het algemeen bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	
Functiegegevens	Algemeen directeur / Regionaal commandant
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	159.129,61
Beloningen betaalbaar op termijn	22.743,48
Subtotaal	*181.873,39*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000*1*365:365= 209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	181.873,39
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2020	
Functiegegevens	Algemeen directeur / Regionaal commandant
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	156.751,37
Beloningen betaalbaar op termijn	21.478,63
Subtotaal	*178.230,00*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000,00
Bezoldiging	178.230,00

Toezichthoudende topfunctionarissen

Gemeente	AB-lid		Bezoldiging
1. Aalten	A.B. Stapelkamp 365 dagen		€ -
2. Apeldoorn	A.J.M. Heerts 365 dagen		€ -
3. Berkelland	J.H.A. van Oostrum 365 dagen		€ -
4. Bronckhorst	Mw. M. Besselink 365 dagen		€ -
5. Brummen	A.J. van Hedel 365 dagen		€ -
6. Doetinchem	M. Boumans 365 dagen		€ -
7. Elburg	J.N. Rozendaal 365 dagen		€ -
8. Epe	T.C. Horn 365 dagen		€ -
9. Ermelo	Mw. Th.A.J. Burmanje 365 dagen		€ -
10. Harderwijk	H.J. van Schaik 365 dagen		€ -
11. Hattem	Mw. M. Sanderse 365 dagen		€ -
12. Heerde	J.W. Wiggers 365 dagen		€ -
13. Lochem	S.W. van 't Erve 365 dagen		€ -
14. Montferland	P. de Baat 235 dagen	H.H. de Vries 92 dagen	€ -
15. Nunspeet	B. van de Weerd 365 dagen		€ -
16. Oldebroek	Mw. T.H. Haseloop-Amsing 365 dagen		€ -
17. Oost Gelre	Mw. A.H. Bronsvoort 365 dagen		€ -
18. Oude IJsselstreek	O.E.T. van Dijk 365 dagen		€ -
19. Putten	H.A. Lambooij 365 dagen		€ -
20. Voorst	J.T.H.M. Penninx 213 dagen	R.D. Helmer-Englebert 138 dagen	€ -
21. Winterswijk	B.J.J. Bengevoord 365 dagen		€ -
22. Zutphen	Mw. A. Vermeulen 365 dagen		€ -

12. Overzicht taakvelden en beleidsindicatoren

Taakvelden

		UITGAVEN		INKOMSTEN	
Taakveld	Omscrhrijving taakveld	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2021
0.1	Bestuur	20.000	12.542		
0.4	Overhead	13.118.238	12.718.045	154.000	182.060
0.5	Treasury	584.700	311.766	584.700	524.818
0.8	Overige baten en lasten	1.021.000	422.060		
0.10	Mutaties reserves	907.898	1.498.519	6.231.311	5.775.701
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	54.112.671	50.545.400	62.794.496	64.291.789
TOTAAL		69.764.507	65.508.332	69.764.507	70.774.368

Beleidsindicatoren

In de voorschriften van het BBV is een basisset van 39 beleidsindicatoren opgenomen. De beleidsindicatoren zijn niet genormeerd door het rijk. De volgende indicatoren moet de VNOG opnemen:

Indicator	jaarrekening 2021	
Formatie: aantal FTE per 1.000 inwoners	0,42	
Bezetting: aantal FTE per 1.000 inwoners	0,39	bezetting 31-12-2021
Apparaatskosten: kosten per inwoner	€ 15,22	
Externe inhuur: kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	4,82%	€ 1.208.000
Overhead: % van totale lasten	22,89%	

*Berekening overhead conform BBV richtlijnen. In de rapportage Berenschot uit 2019 (benchmark) is door Berenschot voor vergelijk met andere regio's een andere berekeningsmethode toegepast die uitkwam op een VNOG overhead van 20%.

Overzicht baten en lasten

Met daarin de overhead apart vermeld; niet als onderdeel van het programma:

Programma	Baten	Lasten	Saldo
1. Risico- en crisisbeheersing	151.919	6.428.020	6.276.101
2. Brandweerzorg	2.182.348	28.373.316	26.190.968
3. GHOR	37.331	1.413.063	1.375.732
4. MON	681.137	1.505.466	824.329
5. Directie en control	189.270	923.913	734.644
6. Bedrijfsvoering	2.435	1.932.075	1.929.640
7. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	56.945.890	6.089.636	-50.856.253
8. Kazernes in eigendom en overgangsrecht	4.626.279	4.626.279	0
Overhead	182.060	12.718.045	12.535.985
Saldo van baten en lasten	**64.998.667**	**64.009.813**	**-988.854**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
1. Risico- en crisisbeheersing	335.893	126.294	-209.599
2. Brandweerzorg	686.583	941.380	254.797
3. GHOR	33.630	21.000	-12.630
4. MON		0	0
5. Directie en control		0	0
6. Bedrijfsvoering	340.215	159.948	-180.267
7. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	4.379.381	249.898	-4.129.483
8. Kazernes in eigendom en overgangsrecht		**0**	
Resultaat	**70.774.369**	**65.508.333**	**-5.266.036**

13. Overzicht af te sluiten en over te hevelen kredieten

Af te sluiten kredieten	Krediet	Uitgaven vóór 2021	Uitgaven 2021	Restant	toelichting
Veiligheidsportaal ICT INFO Sub 2017	132.995	67.532	0	65.463	Levering afgerond, overheveling restant krediet 2022 t.b.v. portaal koppeling VNOG-LMS (VNOG-deel)
Gebruikersmiddelen ICT 2021	75.000	0	100.779	-25.779	extra aanschaf i.v.m. Covid-19 (thuiswerken)
ICT smartphones GBM 2021	52.000	0	48.613	3.387	levering afgerond in 2021
Vervanging Audio VM 2021	31.000	0	33.010	-2.010	levering afgerond in 2021
Vervanging Meubilair 2021	36.000	0	35.973	27	levering afgerond in 2021
Compressoren t.b.v. waterwagens 2018	70.000	28.517	33.717	7.766	levering afgerond in 2021
Hoogwerker Apeldoorn 2018	1.024.000	1.115.737	-150.526	58.789	levering afgerond in 2021 (bijdr. A'drn ontv.)
OMS Broker 2018	75.000	0	75.000	0	levering afgerond in 2021
Luchtdrogers en compressoren 2019	70.000	9.420	59.051	1.529	levering afgerond in 2021
WTS 1500 2019	798.600	5.115	780.196	13.289	levering afgerond in 2021
Briefing container 2020	25.000	0	25.000	0	levering afgerond in 2021
Motor boot Harderwijk 2020	18.000	0	18.182	-182	levering afgerond in 2021
WTG Oldebroek 2020	230.000	0	224.554	5.446	levering afgerond in 2021
Bluslaarzen 2021	50.000	0	28.877	21.123	leveringen 2021 afgerond, jaarlijks krediet
Duikuitrusting 2021	34.000	0	39.652	-5.652	levering afgerond in 2021, hogere prijzen
Vervanging pelletkachel Harderwijk 2020	80.000	33.193	50.118	-3.312	levering afgerond in 2021
Vervanging bluspakken restant 2020	80.000	0	49.980	30.020	besteding ten laste van krediet in 2021 afgerond
Heftruck Zutphen 2021	29.000	0	28.435	565	levering afgerond in 2021
Heftruck Groenlo 2021	29.000	0	28.435	565	levering afgerond in 2021
Heftruck vakbekwaamheidsplein Loenen 2021	29.000	0	29.311	-311	levering afgerond in 2021
Vervanging ademlucht restant 2020	225.000	0	151.848	73.152	meeste uitgaven zijn gedaan; er wordt nog een bedrag aan krediet overgeveld naar 2022
Smokestopper 2021	46.000	0	46.137	-137	levering afgerond in 2021
Dienstauto J 2021	25.000	0	27.863	-2.863	prijsstijging (auto zonder striping)
Totaal	**3.264.595**	**1.259.514**	**1.764.205**	**240.876**	

Over te hevelen kredieten	Krediet	Uitgaven voor 2021	Uitgaven 2021	Restant	toelichting overheveling
Voertuig voor verzorgingsgroep 2011 (k)	40.000	0	0	40.000	vervanging onderdeel Toekomstvisie
OGS/AGS uitrusting 2017	83.986	8.148	0	75.838	onderzoek naar vervanging loopt
IAM Kernregistratie personeel P0057 2019 sub	25.400	0	0	25.400	onderzoek in 2021, vervolg in 2022
Mobiele Data Terminals (MDT) 2020	462.000	0	0	462.000	vervanging in relatie met blusvoertuigen
Communicator redundantie 2020	37.843	0	0	37.843	besteding i.s.m. MON ontwikkelingen
KAR Systeem 2021	6.000	0		6.000	vervanging in relatie met blusvoertuigen
Ad-hoc router 2021	143.000	0		143.000	gekoppeld aan vervanging MDT's
Centrale IP-apparatuur RBS 2021	35.000	0		35.000	besteding i.s.m. RBS ontwikkelingen
4 personeel/materieel bussen 2020	195.316	0	0	195.316	investering verwacht in 2022
Inventaris AGS First Defender 2020	51.562	0	0	51.562	onderzoek naar vervanging loopt
Duikpakken 2020	19.284	0	10.728	8.556	aanschaf gereed begin 2022
Pagers 2020	289.035	0	629	288.406	voor 2022 wordt een verhoging van het krediet aangevraagd ter vervanging van de pagers in dat jaar.
Was/droogmachine 2020	19.078	0	0	19.078	investering verwacht in 2022
WTS 1500 systeem Doetinchem 2021	388.500	0		388.500	investering verwacht in 2022 met wijz. krediet 2022 a.g.v. prijsontwikkelingen
WTS 1500 systeem Apeldoorn Zuid 2021	388.500	0		388.500	zie WTS 1500 systeem Doetinchem 2021
WTS 500 systeem Didam 2021	310.000	0		310.000	zie WTS 1500 systeem Doetinchem 2021
WTS 500 systeem Eerbeek 2021	310.000	0		310.000	investering verwacht na 2022, onderdeel wijz. o.b.v. materieel spreidingsplan (MSP)
WTS 500 systeem Neede 2021	310.000	0		310.000	zie WTS systeem Eerbeek 2021
WTS 500 systeem Silvolde 2021	310.000	0		310.000	zie WTS systeem Eerbeek 2021
WTS 500 systeem Twello 2021	310.000	0		310.000	zie WTS systeem Eerbeek 2021
WTS 500 systeem Wapenveld 2021	310.000	0		310.000	zie WTS systeem Eerbeek 2021
WTS 500 systeem Elburg 2021	310.000	0		310.000	zie WTS systeem Eerbeek 2021
ORT boot Steenderen 2021	41.400	0		41.400	investering verwacht in 2022 met wijz. krediet 2022 a.g.v. prijsontwikkelingen
ORT boot Heerde 2021	41.400	0		41.400	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT boot Gorssel 2021	41.400	0		41.400	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT boot Zutphen 2021	41.400	0		41.400	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT boot Gendringen 2021	41.400	0		41.400	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT buitenboord motor Steenderen 2021	15.400	0		15.400	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT buitenboord motor Heerde 2021	15.400	0		15.400	zie ORT boot Steenderen 2021

ORT buitenboord motor Gorssel 2021	15.400	0		15.400	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT buitenboord motor Zutphen 2021	15.400	0		15.400	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT buitenboord motor Gendringen 2021	15.400	0		15.400	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT voertuig Steenderen 2021	62.000	0		62.000	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT voertuig Heerde 2021	62.000	0		62.000	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT voertuig Gorssel 2021	62.000	0		62.000	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT voertuig Zutphen 2021	62.000	0		62.000	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT voertuig Gendringen 2021	62.000	0		62.000	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT voertuig Lochem 2021	62.000	0		62.000	zie ORT boot Steenderen 2021
ORT voertuig Groenlo 2021	62.000	0		62.000	zie ORT boot Steenderen 2021
Dienstauto A 2021	21.400	0		21.400	investering verwacht in 2022 met wijz. krediet 2022 a.g.v. prijsontwikkelingen
Dienstauto B 2021	21.700	0		21.700	zie Dienstauto A 2021
Dienstauto C 2021	21.700	0		21.700	zie Dienstauto A 2021
Dienstauto D 2021	21.700	0		21.700	zie Dienstauto A 2021
Dienstauto E 2021	21.700	0		21.700	zie Dienstauto A 2021
Dienstauto F 2021	21.700	0		21.700	zie Dienstauto A 2021
Dienstauto G 2021	21.700	0		21.700	zie Dienstauto A 2021
Dienstauto H 2021	21.700	0		21.700	zie Dienstauto A 2021
Personeelsbus A 2021	52.700	0		52.700	zie Dienstauto A 2021
Personeelsbus B 2021	52.700	0		52.700	zie Dienstauto A 2021
Personeelsbus C 2021	52.700	0		52.700	zie Dienstauto A 2021
Personeelsbus D 2021	52.700	0		52.700	zie Dienstauto A 2021
Personeelsbus E 2021	52.700	0		52.700	zie Dienstauto A 2021
Personeelsbus F 2021	52.700	0		52.700	zie Dienstauto A 2021
Personeelsbus G 2021	52.700	0		52.700	zie Dienstauto A 2021
Personeelsbus H 2021	52.700	0		52.700	zie Dienstauto A 2021
Personeelsbus I 2021	52.700	0		52.700	zie Dienstauto A 2021
Personeelsbus J 2021	52.700	0		52.700	zie Dienstauto A 2021
Piketauto A 2021	22.000	0		22.000	investering verwacht in 2022
Piketauto B 2021	63.000	0		63.000	investering verwacht in 2022

Meetapparatuur 2021	194.000	0		194.000	investering verwacht in 2022
Kettingzagen 2021	208.000	0		208.000	investering verwacht in 2022 met wijz. krediet 2022 a.g.v. prijsontwikkelingen
Waterv armaturen + hosemaster + O-bundels 2021	160.000	0	14.125	145.875	investering verwacht in 2022 met wijz. krediet 2022 a.g.v. prijsontwikkelingen en naar voren halen investeringen na 2022
Watervoerende armaturen straalpijp 2021	480.000	0		480.000	investering verwacht in 2022
Meetapparatuur PID 2021	33.000	0		33.000	investering verwacht in 2022
Oppervlaktereddingsset 2021	72.000	0		72.000	onderzoek naar vervanging loopt
Precomscherm 2021	27.000	0		27.000	krediet onderdeel vervanging na 2021
Werkluchtcompressor 2021 (10 jaar)	9.000	0		9.000	investering verwacht in 2022
Werkluchtcompressor 2021 (15 jaar)	6.000	0		6.000	investering verwacht in 2022
Vrachtwagen 2021	129.000	0		129.000	investering verwacht in 2022
Piketauto IM-poule oost 2021	24.000	0	57	23.943	investering verwacht in 2022
Aanpassen div ademluchtwerkpla milieuregelgev 2021	205.000	0	1.089	203.911	investering verwacht in 2022, verhoging met restant krediet vervanging ademlucht, uitgevoerd als: 'Aanpassingen diverse ademlucht werkplaatsen'
Stairmasters 2021	18.000	0		18.000	levering verwacht begin 2022
Seinlijnen 2021	22.000	0	16.793	5.207	onderdeel afstemming 2022 beleid duiken
Magazijnloods kazerne Zutphen 2021	50.000	0	5.307	44.693	investeringskosten begin 2022 toegerekend
MDT redvoertuigen 2021	16.000	0		16.000	vervanging in relatie met blusvoertuigen
Overbruggingsvoertuig 1	50.000	0	54.461	-4.461	levering 1e eind 2021, activering i.s.m. 3 andere overbruggingsvoertuigen.
Overbruggingsvoertuig 2	50.000	0		50.000	investering verwacht in 2022
Overbruggingsvoertuig 3	50.000	0		50.000	investering verwacht in 2022
Overbruggingsvoertuig 4	50.000	0		50.000	investering verwacht in 2022
Bepakking 2 overbruggingsvoertuigen 2021	50.000	0		50.000	investering verwacht in 2022
Beeldschermen RBT ruimte 2016	20.000	0	0	20.000	krediet onderdeel huisvestingsplannen
Audiovisuele middelen MAC restant 2016	69.000	0	0	69.000	krediet onderdeel huisvestingsplannen
Dienstauto I 2021	21.700	0		21.700	investering verwacht in 2022
Portaal koppeling VNOG-LMS (VNOG-deel).	65.463			65.463	restantkrediet 'Veiligheidsportaal ICT INFO Sub 2017' overgeheveld uit 2021
Aanpassingen diverse ademlucht werkplaatsen	45.000			45.000	restantkrediet 'Vervanging ademlucht restant 2020' overgeheveld uit 2021
Totaal	**7.981.967**	**8.148**	**103.187**	**7.870.632**	

Bijlagen – niet behorende tot de gecontroleerde jaarrekening

Bijlage 1. Kerngegevens

Gemeentelijke bijdragen volgens de begroting 2021:

Gemeenten	Bijdragen voor individuele afspraken	Individuele afspraken*	Totaal bijdragen 2021
Aalten	1.539.000		1.539.000
Apeldoorn	10.076.000	1.601.000	11.677.000
Berkelland	2.669.000		2.669.000
Bronckhorst	2.284.000		2.284.000
Brummen	1.151.000		1.151.000
Doetinchem	3.140.000	685.000	3.825.000
Elburg	1.239.000		1.239.000
Epe	1.932.000	56.000	1.988.000
Ermelo	1.593.000		1.593.000
Harderwijk	2.439.000	502.000	2.941.000
Hattem	587.000		587.000
Heerde	961.000		961.000
Lochem	2.230.000		2.230.000
Montferland	2.030.000		2.030.000
Nunspeet	1.488.000		1.488.000
Oldebroek	1.263.000		1.263.000
Oost Gelre	1.714.000		1.714.000
Oude IJsselstreek	2.087.000		2.087.000
Putten	1.288.000		1.288.000
Voorst	1.451.000		1.451.000
Winterswijk	1.722.000		1.722.000
Zutphen	2.702.000		2.702.000
	47.585.000	**2.844.000**	**50.429.000**

*Individuele afspraken betreffen: afrekening lasten (overgedragen) kazernes (programma 8), verrekening kazernes (programma 8) en overgangsrecht (programma 8).

Bijlage 2. Stand Toekomstvisie-Opdrachten

20	Opdrachten afgerond	KLAAR	Opdracht is helemaal klaar
1	Opdracht betreft constatering		Opdracht is dus feitelijk geen Opdracht
8	Opdrachten gestart en op schema		Opdracht is gestart, afronding is conform planning na 2021 en loopt op schema
12	Opdrachten gestart, maar vertraging (o.a. vanwege corona)		Opdracht is gestart, afronding is conform planning na 2021, maar heeft vertraging opgelopen
0	Opdrachten achterstand		Opdracht was gepland om te starten of af te ronden, maar dat is niet gelukt
41	**Totaal**		

Opdracht	Afd.	Inhoud	Stand	Voortgang :
1 t/m 20	n.v.t.	Punten 1 t/m 20 betreft de Toekomstvisie. Via de Opdrachten (21 en verder) wordt hieraan gewerkt. De Opdrachten moeten uiterlijk 2026 afgerond zijn.		
21 KLAAR	GHOR	Wordt op sterkte gebracht conform gerepareerde begroting 2019.	Werving is succesvol afgerond, Opdracht klaar.	
22/23-I	GHOR	Risicoanalyse & planvorming (bouwsteen 1): actoren bijeen brengen om pro-actief op trends en ontwikkelingen in te spelen.	Werving afgerond. Inmiddels gestart met project zorgprofiel.	
22/23-II	GHOR	Informatievoorziening (bouwsteen 3): permanent monitoren van actuele beschikbaarheid van acute zorg en bij crises en rampen te kunnen delen binnen het netwerk.	Vertraagd in verband met inzet GHOR bij bestrijding COVID-19. Focus ligt vooralsnog bij de doorontwikkeling van dashboards en data-analyse ten behoeve van COVID-19.	
22/23-III	GHOR	Operationele organisatie (bouwsteen 5): slagkracht geneeskundige crisisorganisatie met burgers als hulpverleners in georganiseerd verband.	Werving is afgerond. Maar inmiddels opnieuw vacatureruimte ontstaan. Vertraging in verband met inzet GHOR bij bestrijding COVID-19	
24, 25	RCB	RB-deel wordt op sterkte gebracht met inachtneming van / onder uitvoering van de transitie i.v.m. Omgevingswet (i.r.t. Opdracht 44).	Opdracht gestart in 2020 en kent een geleidelijke opbouw. Uitvoering transitie loopt, o.a. nieuwe functies ingevuld zoals adviseur risicobewustwording / gedragsdeskundige, slag van medewerkers naar adviseurs is in gang gezet (gebiedsteams), nieuwe functiebeschrijvingen opgesteld, opleidingsplan en opleidingen lopen aan de hand van EVC / kwaliteitscriteria omgevingsrecht, landelijk functieprofiel 'De Omgevingsadviseur' beschikbaar, inhoudelijke bijscholing + competenties/vaardigheden ingezet. De uitvoering van het personeelsplan en het opleidingsplan hebben door covid-19 vertraging opgelopen. Deze Opdracht loopt door in het Project Implementatie Omgevingswet.	
26 KLAAR	RCB	Veranderkosten Risicobeheersing Informatievoorziening (bouwsteen 9a): digitalisering van data.	Gestart in 2020. Laatste aanpassingen ter verwerking in het nieuwe MEMEX systeem worden uitgevoerd ter bevordering van de kwaliteit en het complementeren van de inhoudelijke gegevens. Gaat over naar dagelijks werk. Opdracht klaar.	
27 KLAAR	RCB	Voor vergunning-/toezichtdeel diensten VNOG afstemmen met gemeenten (CSO): aanbod van VNOG tijdens/na transitie, past bij vraag, incl. aanpassingen werkwijze van gemeenten.	De gesprekken met de gemeenten hebben plaatsgevonden. De "Foto gemeenten" is aangeboden aan het bestuur. De doorvertaling naar de processen wordt gemaakt in het project implementatie Omgevingswet.	
28 KLAAR	RCB	CB-deel wordt op sterkte gebracht conform gerepareerde begroting 2019.	Op sterkte gebracht. Opdracht klaar.	
29-I KLAAR	RCB	Risicoanalyse en planvorming CB (bouwsteen 11): faciliteren en regisseren kennisplatform gericht op trends en ontwikkelingen.	Een functionaris is geworven om hier uitvoering aan te geven. Opdracht klaar.	

29-II KLAAR	RCB	Informatievoorziening CB (bouwsteen 13): doorontwikkelen naar dynamische risicoinformatie.	Hier wordt uitvoering aan gegeven, blijvende actie.	
29-III KLAAR	RCB	Risicocommunicatie Crisisbeheersing (bouwsteen 16): informatievoorziening biedt handelingsperspectief aan inwoners, is overzichtelijk en toegankelijk.	In 2021 ingevoerd (loopt daarna structureel door).	
30 N.v.t.	BWZ	Compacte slagvaardige brandweerorganisatie. Dit is een constatering, ter uitwerking.	Wordt via de volgende Opdrachten gerealiseerd.	
31-I	BWZ	Onderzoek naar mogelijke samenvoeging Gendringen-Silvolde.	De afspraak met de burgemeester van Oude IJsselstreek om in Q3 2021 te starten met o.a. het PvA, is vanwege alle coronamaatregelen niet van de grond gekomen. Daarnaast start begin 2022 de werving voor een nieuwe postcommandant in Silvolde. In overleg is de planning verschoven naar Q3 2022.	
31-II	BWZ	Onderzoek naar mogelijke één post stedelijk gebied Apeldoorn.	In september 2021 heeft besluitvorming plaatsgevonden over het voorbereidingskrediet. Daarmee is de Systeemontwerpfase ingezet waarin twee scenario's (locaties) nader worden uitgewerkt. Net voor het zomerreces van 2022 wordt besluitvorming verwacht over de volgende fase.	
31a	BWZ	Meer grensoverschrijdende samenwerking met buurregio's en Duitsland, met als eerste onderzoek mogelijkheden internationale kazerne Dinxperlo-Suderwick.	- Er is een werkgroep ingericht die praktische zaken onderzoekt, zoals mogelijke locaties en mogelijkheden voor praktische werkwijzen. Die levert voor 1 januari 2022 een eerste beeld op. Suderwick is per 23 oktober 2021 in de kazerne volgordetabel van Dinxperlo opgenomen. De afgelopen periode is er verder gewerkt aan het project Cross-Fire, het onderzoek naar een gezamenlijke brandweerpost voor Dinxperlo en Suderwick. Hetzelfde geldt voor de verdere samenwerking met Anholt op het gebied van brandweerzorg, met name met posten van Oude IJsselstreek. - Samenwerking buurregio's: vooruitgang met Twente en algemeen nu in hoofdlijnen op orde. De komst van de nieuwe meldkamer Oost Nederland zal dit proces verder versterken.	
32, 33, 34, 35	BWZ / RCB	Materieel (bouwsteen 18): Het aantal repressieve voertuigen/systemen wordt teruggebracht. Een aantal repressieve voertuigen en/of systemen wordt niet vervangen of afgestoten en een aantal nieuwe repressieve voertuigen en/of functionaliteiten wordt gekocht; periode 2020-2026. (32a (tweede deel): Daar waar de normen niet gehaald worden, wordt geïnvesteerd in risicobeheersingsmaatregelen (o.a. via Opdracht 24, 25 door RCB))	– Het totale traject van vervangen en afstoten materieel en materiaal loopt. Er is een verschuiving in de planning door corona effecten en wereldwijde grondstoftekorten, waardoor de aanbesteding vertraging oploopt. – De aanbestedingen Blusvoertuigen, WTS500 en bepakkingsonderdelen (conform nieuwe planning) zijn gepubliceerd of deze worden op zeer korte termijn gedaan. – Er is bestuurlijk een nieuwe (investerings-)planning met aangepaste kredieten vastgesteld d.d. 9 december 2021. Aan de hand van de nieuwe planning en herziene investering is de beoogde einddatum (2026) nog steeds realiseerbaar. – De postcommandanten en klankbordgroepleden van de posten worden frequent betrokken bij de verwerving en afstoot van het materieel, zowel inhoudelijk als op het proces. – Wat betreft opdracht 32a: Fase 1 van de pilot Harderwijk is afge-	

			rond en de tweede fase is gestart. In de afsluiting van de pilot wordt bekeken voor welke gemeenten eenzelfde pilot, of onderdelen daarvan, van toegevoegde waarde kan zijn.	
36	BWZ	Afname aantal vrijwilligers (bouwsteen 19): het aantal kan op termijn omlaag van het huidige aantal van 1355 naar het nieuwe aantal van 1237 (-118).	Deze Opdracht is samengevoegd met het eerste deel van Opdracht 46 en is herbenoemd tot: “Actualisering Posten zijn de Basis”. Voor de uitvoering van deze Opdracht is als eerste een voorbereidingswerkgroep ingesteld bestaande uit postcommandanten die aangegeven hebben op welke wijze de posten betrokken zouden kunnen worden. De uitvoering van de daadwerkelijke Opdracht zal begin 2022 worden opgepakt en tot medio 2022 lopen. Daarna zijn de resultaten bekend en wat dit betekent voor de afname van het totaal aantal vrijwilligers. De afname zal zoveel mogelijk synchroon lopen met het afstoten van materieel in het kader van het project Blusvoertuigen (zie Opdracht 32).	
37	BWZ	Besparing Vakbekwaam worden (bouwsteen 20): Er is er op termijn een besparing op de opleidingskosten.	Voor 2022 is de prognose opleidingskalender vastgesteld en zijn er minder klassen dan de afgelopen jaren. We merken dus dat er op de instroom meer controle komt. Neemt niet weg dat sommige posten moeten werven omdat vrijwilligers minder beschikbaar zijn en er op sommige posten verloop is. De vermindering van de aantallen zijn verwerkt in de toekomstige begroting. Elk jaar wordt gekeken naar het beschikbare bedrag versus de benodigde opleidingen om de paraatheid te kunnen waarborgen.	
38	BWZ	Besparing Vakbekwaam blijven (bouwsteen 21): Door het lagere aantal vrijwilligers is op termijn een besparing op de reguliere Oefenkosten.	Deze Opdracht kan pas worden verwerkt als de daling van het aantal vrijwilligers is behaald/verwerkt en het voertuigenplan definitief is uitgevoerd (zie Opdracht 36).	
39	BWZ	Oefenen onder real. omstandigheden (bouwsteen 22) / kwaliteitsniveau oefenavonden (bouwsteen 23) / eenmalige veranderkosten real. oefenen (bouwsteen 22a): impuls op vakbekwaamheid waarbij oefenen onder real. omstandigheden wordt versterkt en kwaliteitsniveau reguliere oefenavonden verhoogd.	De voorgestelde acties voor de doorontwikkeling van de vakbekwaamheidspleinen zijn voor dit moment afgerond. Nu wordt hard gewerkt aan het postgericht oefenen waarbij de oefeningen meer aansluiten bij het specialisme en de risico’s in het gebied van de post. Ook worden er nieuwe (basis)instructeurs opgeleid voor ondersteuning van het regionale en postgericht oefenen. 2022 zal het jaar zijn om de basis goed in te richten en dan de vertaalslag te maken naar de ondersteuning en ontwikkeling van materialen, materieel, lesstof en instructeurs en oefenleiders. Ook het registratieprogramma (Veiligheidspaspoort) wordt hiervoor gereed gemaakt, zodat we snel dashboards kunnen laten zien die aansluiten bij de behoefte van de gebruiker en/of verantwoordelijke. Dus niet alleen maar registreren op aantallen maar zeker ook op de verrichte activiteiten en handelingen en de kwaliteit daarvan. Vanuit deze basis worden landelijke en regionale ontwikkelingen verwerkt in nieuwe lesplannen en scenario’s.	
42	BV	Afd Bedrijfsvoering inkrimpen (bouwsteen 24-27): na stabilisatie wordt BV teruggebracht met zes fte.	Plan is gemaakt en in uitvoering. De structurele workload wordt in evenwicht gebracht met de structurele (op onderdelen nog te verminderen) capaciteit.	

43	BV	Informatievoorziening (bouwsteen 26a): extra investering op de Informatievoorziening voor het versterken van de managementinformatie/business intelligence.	Loopt, techniek en proces ingeregeld. Eerste resultaten gereed, maar door corona en de hack was overloop nodig. Inmiddels op schema conform planning.	
44	BV	Om de overgang naar de Toekomstvisie mogelijk te maken, is een incidentele investering in de totale organisatie nodig t.b.v. Organisatieontwikkeling (veranderkosten) (bwstn 28).	'De Expeditie' loopt: ontwikkel- en functieverkenningsgesprekken gevoerd, aanpassingen in functies afgerond, interne mobiliteit is hierdoor op gang gekomen, leiderschapstraject teamleiders afgerond en webinars vinden geregeld plaats. Organisatieregeling, (onder) mandaatsbesluit en regeling budgetbeheer zijn alle herzien; vaststelling begin 2022. Door corona loopt het hele traject van 'De Expeditie' door in 2022.	
45	BWZ	Kosten beperken kazernering dagdienst (bouwsteen EB1).	Het voorstel is uitgewerkt, besluitvorming is gepland voor begin 2022. De verwachte ingangsdatum voor de nieuwe Regeling Kazerne dagdiensten is 1 januari 2023.	
46	BWZ	Meer sturen op opkomst (niet meer opkomst dan nodig) en tijdige afschaling. Ook wordt ingezet op variabele voertuigbezetting (bouwsteen EB2a).	Het eerste deel van deze Opdracht is samengevoegd met Opdracht 36, zie daar voor de stand van zaken. Variabele voertuigbezetting is getemporiseerd o.a. vanwege corona. Er is een voorstel voor uitvoering gereed (bespreking met de teamleiders medio december 2021). Op basis van dit voorstel wordt in 2022 gestart met de bijscholing van de posten met paraatheidsproblemen en in 2023 en 2024 worden de andere posten bijgeschoold.	
49	BWZ	Regeling Niet-repressieve vrijwilligers (bouwsteen EB3): kaders hiervan opnieuw beschouwen, beter beschrijven, strikter handhaven teneinde kosten te reduceren.	Eind 2019 is de regeling geëvalueerd en zijn er aanbevelingen gedaan. Door corona heeft de verdere aanpak een tijd stil gelegen. Inmiddels is dit weer opgepakt met als doel om te komen tot een betere werking van de regeling en meer duidelijkheid. Daarbij gaat het over duidelijkheid van het aanstellingsproces en duidelijke afspraken over de rollen en werkzaamheden van de NRV-ers. De verwachting is dat in Q1 2022 de aangepaste regeling ter besluitvorming kan worden aangeboden. Grote kostenreductie wordt niet verwacht.	
50	RCB / BWZ	Eenheid brandonderzoek (nu ingebed in de Regeling Operationele Functionarissen) behouden, maar dan op basis van vrije instroom (bouwsteen EB4).	De praktische uitwerking van de beoogde beschikbaarheidsvergoeding moet nog plaatsvinden. Vooronderzoek hiervoor is gedaan. Dit proces kost tijd vanwege de druk van 'De Expeditie' op sommige organisatieonderdelen.	
53	BWZ	De Logistieke Eenheden worden, waar operationeel verantwoord, vereenvoudigd en waar mogelijk wordt overgegaan van twee naar één team (bouwsteen EB6).	Voornemen is om vóór 1 januari 2026 de eenheden zo in te richten dat vanuit Apeldoorn en Doetinchem gewerkt kan worden. Er zijn deelvragen opgesteld die door postcommandanten logistiek en teamleiders M&L worden uitgezocht. Er zijn fases beschreven (oriëntatie, bepaling randvoorwaarden, maken implementatie-plannen en uitvoering).	
2020	De Opdrachten 29, 32a (eerste deel), 40, 41, 47, 48, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 58 zijn in 2020 afgerond (13 Opdrachten).			
2021	De Opdrachten 21, 26, 27, 28, 29-I, 29-II, 29-III zijn in 2021 afgerond (7 Opdrachten).			

Bijlage 3. Prestatiekaart 2021

Prestatiekaart 2021 Verschijningsdatum: 31 januari 2022	Periode 1: januari t/m juni 2021 Periode 2: juli t/m december 2021	Periode: 1.	2.
Opgave 0. Het voorkomen en beperken van incidenten, rampen en crises			
Doelstelling uit begroting: *Afdeling Brandweerzorg* ● Het zo snel mogelijk bieden van hulp aan burgers, dieren, bedrijven en instellingen door het leveren van effectieve en kwalitatieve brandweerzorg, die is afgestemd op de risico's in het gebied van de VNOG.	**Indicator:**		
	0.1. Paraatheid materieel *Eerstelijns voertuigen (=1e TS van een post) zijn minimaal 95% van de tijd inzetbaar (weergave: percentage op het totaal aantal betreffende voertuigen)*	100%	100%
	0.2. Paraatheid personeel *V rijwillige posten zijn minimaal 98% van de tijd paraat (weergave: het aantal posten dat hieraan voldoet, er zijn 58 vrijwillige posten totaal)*	54	55
	0.3. Prio 1 brand en dekkingsplan **Totaal** *Aantal prio 1 brand bij objecten en mate waarin we binnen de verwachte* ≤ 1 min *tijden van het dekkingsplan ter plaatse waren (bij ≥ 75% op tijd of* ≤ 2 min *minder dan 1 minuut later: groen, bij ≥ 75% meer dan 2 minuten* > 2 min *later: rood, bij andere waarde: oranje)*	**287** 227 23 37	**232** 193 14 25
Afdeling GHOR ● Het zoveel mogelijk voorkomen van slachtoffers en indien er toch slachtoffers zijn, hen de best beschikbare geneeskundige en psychosociale zorg te bieden.	0.4. Aantal inzetten OVD-G (Officier van Dienst Geneeskundig) + HIN (Hoofd Informatie) + ACGZ (Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg) + alle consultaties	85	161
● Voorzien in (structurele) advisering over veiligheid en gezondheid.	0.5. Aantal adviezen GHOR categorie B + C + gebouwde omgeving	69	171
	0.6. Aantal uren GHOR bijzondere projecten/ activiteiten	5.083	4.000
Opgave 1. Zelfredzaam en risicobewust			
Doelstelling uit begroting: *Afdeling Risico- en Crisisbeheersing* ● Vergroting van de zelfredzaamheid en het zelforganiserend vermogen van de inwoners, etc. en crisispartners in de regio, zodat zij goed zijn voorbereid op indicenten, rampen en crises.	**Indicator:**		
● De ontvangers van onze risicogerichte adviezen zijn meer genegen om daadwerkelijk maat-regelen te treffen, omdat zij risicobewuster zijn en vanuit een integraal risicobeeld handelen, vanuit de eigen verantwoordelijkheid.	1.1. Aantal voorlichting na brand met maatschappelijke impact	7	4
	1.2. Aantal en tijdigheid analyses/advies *Aantal verstrekte adviezen* *Risicoanalyses en adviezen zijn uitgevoerd binnen de gestelde termijn* *(norm: ≥ 90%: groen, < 90% en ≥ 75%: oranje, < 75%: rood)*	385 92%	335 89%
Opgave 2. Vakbekwaam en deskundig			
Doelstelling uit begroting: *Afdeling Risico- en Crisisbeheersing* ● De multidisciplinaire operationele functionarissen zijn adequaat opgeleid, getraind en geoefend, waarbij risico's uit het regionaal risicoprofiel leidend zijn.	**Indicator:**		
	2.1. Percentage aanbod oefeningen crisisteams *Aan de leidinggevenden van een crisisteam is de mogelijkheid geboden om een oefening te draaien (norm: ≥ 90%: groen, < 90% en ≥ 75%: oranje, < 75%: rood)*	43%	63%
Afdeling Brandweerzorg ● Personeel is opgeleid en geoefend om operationeel op te treden.	2.2. Vakbekwaam blijven *Percentage aanwezigheid bij R1 oefeningen (weergave: percentage)*		

Opgave 3. Sterke informatiepositie **Doelstelling uit begroting:** *Afdeling Bedrijfsvoering* ● Een goede informatiepostie van alle stakeholders (intern, bestuur, samenleving). De informatievoorziening is betrouwbaar, weerbaar en 'bij de tijd' ingericht. *Directie en Control* ● Het informeren van het bestuur, de directeur en het management over de mate van besturing en beheersing in de organisatie.	**Indicator:** 3.1. Informatievoorziening *De doelen van het programma informatievoorziening worden gerealiseerd (norm: gerealiseerd: groen; bijsturing nodig: oranje, onvoldoende gerealiseerd: rood)* 3.2. Rapportages personeel/materieel *De standen, stromen en mutaties ten aanzien van al het personeel en materieel zijn continue zichtbaar en eenvoudig in managementinformatie opgenomen (norm: overzichten eenvoudig beschikbaar: groen, overzichten niet eenvoudig beschikbaar: oranje, niet beschikbaar: rood)*	
Opgave 4. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers **Doelstelling uit begroting:** *Afdeling Bedrijfsvoering* ● Een solide financiële positie en een rechtmatige en transparante financiële huishouding. ● Onze mensen richting, ruimte, vertrouwen geven om zich te ontwikkelen en resultaten te behalen, die burgers, bestuur en partners van de VNOG vragen.	**Indicator:** 4.1. Prognose geschoond jaarresultaat *Bij ≤ € 2 miljoen afwijking t.o.v. begroting: groen* *> € 2 miljoen negatief en ≤ € 3 miljoen negatief: oranje* *> € 3 miljoen negatief: rood* *> € 2 miljoen positief en ≤ € 3 miljoen positief: lichtblauw* *> € 3 miljoen positief: blauw* 4.2. Percentage ziekteverzuim (frequent kortdurend) (kantoorpersoneel)	4,30% 4,37%
	5.1. Aantallen incidenten Aantal automatisch alarm Aantal brand (prio 1 en 2) Aantal hulpverlening (prio 1 en 2)	302 360 801 679 221 225

veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Concept

Programmabegroting 2023-2026

16 maart 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1. Inleiding 5

2. Missie, visie, opgaven 8

3. Programma's 13
Programma 1. Risico- en Crisisbeheersing
Programma 2. Brandweerzorg
Programma 3. GHOR
Programma 4. Meldkamer Oost Nederland
Programma 5. Directie en Control
Programma 6. Bedrijfsvoering
Programma 7. Algemene dekkingsmiddelen
Programma 8. Kazernes in eigendom / overgangsrecht

4. Overzicht baten & lasten en uitgangspunten 34

5. Paragrafen 38
5.1. Beleidsregels en uitgangspunten reserves
5.2. Weerstandsvermogen en risicomanagement
5.3. Onderhoud kapitaalgoederen
5.4. Financiering / treasury
5.5. Bedrijfsvoering
5.6. Verbonden partijen

Bijlagen 57
Bijlage 1. Kerngegevens
Bijlage 2. Gemeentelijke bijdrage 2023
Bijlage 3. Overzicht programma 8
Bijlage 4. Overzicht reserves en voorzieningen
Bijlage 5. Overzicht taakvelden
Bijlage 6. Beleidsindicatoren
Bijlage 7. Geprognotiseerde meerjarenbalans
Bijlage 8. Kredieten 2023-2026
Bijlage 9. Overzicht van de gekwantificeerde- en niet-gekwantificeerde risico's

Voorwoord

Voor u ligt de meerjaren programmabegroting 2023-2026 van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG).

In deze begroting staat hoe het bestuur van de VNOG stuurt op zowel de inhoudelijke als de financiele kaders, taken en activiteiten voor de jaren 2023-2026. Om ervoor te zorgen dat iedereen in onze regio veilig kan wonen, werken en recreëren is de uitvoering van onze activiteiten gebaseerd op de regionale risico's en de (mogelijke) effecten daarvan.

Pijlers
We werken de komende jaren verder aan het realiseren van de opdrachten uit de Toekomstvisie van de VNOG uit 2020. Langs de drie pijlers informatiegestuurd en risicogericht, zelf- en samenredzaam en vakbekwaam en deskundig, lanceren we nieuwe initiatieven en geven vervolg aan of versnellen eerder gestarte activiteiten en pilots. Daarbij houden we rekening met ontwikkelingen in de samenleving, zoals de energietransitie, gevolgen van klimaatverandering en kansen voor innovatie.

Risicogerichte uitvoering
Uitvoering gebeurt vanuit de drieslag: risicogericht voorlichten, adviseren en oefenen. Hierdoor kunnen inwoners zelf aan de slag om hun woonsituatie (brand)veiliger te maken en bieden we direct handelingsperspectief bij incidenten, kunnen gebouwen zo gebouwd worden dat ze veilig gebruikt kunnen worden en weten organisatoren van evenementen wat nodig is om een evenement veilig te organiseren. Ook kunnen onze brandweermedewerkers van de 56 brandweerposten heel gericht oefenen op de meest voorkomende risico's, zodat de bestrijding van een incident beter en sneller verloopt. Het gezamenlijke doel bij dit alles is: minder branden, incidenten, slachtoffers en schade.

Professionele partner in netwerk
Voor alle Opgaven geldt dat de VNOG een zorgvuldig opgebouwd netwerk bedient en gebruikt, zoals gemeenten, GGD, politie, OM, defensie, waterschappen, omgevingsdiensten, zorgpartijen en Duitse overheden. We werken intensief samen met veel verschillende partijen en bouwen aan partnerships; regionaal, interregionaal, nationaal en internationaal. We dragen actief bij tijdens overlegtafels en zorgen dat wij dé veiligheidsexpert zijn voor netwerkpartners en brancheorganisaties in onze regio, zoals de recreatiesector en de agrarische sector. Midden in de samenleving staan en aansluiten op wat onze inwoners, gemeenten en veiligheidspartners nodig hebben, is daarbij cruciaal.

Crisisorganisatie en incidentbestrijding
We bereiden ons, in intensieve samenwerking met onze partners, voor op verschillende typen incidenten en crisissen. Corona heeft laten zien dat onze (crisis)organisatie over veel veerkracht beschikt. We zijn flexibel en creatief. Onze GHOR is een netwerkorganisatie met sterke verbindingen en blijft daarin investeren. Onze brandweer is compact en slagvaardig georganiseerd, beschikt over voldoende materiaal en is vakbekwaam. De bijgestelde planningen voor de aanschaf van het materieel en materiaal voeren we uit en de impuls op de vakbekwaamheid kan na de coronajaren echt volledig van start gaan. Crisisorganisatie, GHOR en Brandweer staan altijd paraat.

Bedrijfsvoering
Onze taken zijn alleen uit te voeren als ook de ondersteunende diensten goed georganiseerd zijn, zoals personeelszaken, financiën, inkoop, communicatie, beleid, administratie, informatievoorziening, archief en huisvesting. De VNOG zorgt er ook in en na 2023 voor dat deze ondersteunende diensten optimaal leveren.

Organisatiecultuur
Organisatiebreed blijft de VNOG investeren in haar medewerkers. De organische organisatieontwikkeling is dan wel in 2022 afgerond, maar de kernwaarden daaruit, zoals duurzame inzetbaarheid, vitaliteit, leiderschapsontwikkeling, persoonlijke ontwikkeling en de 'juiste mens op de juiste plek' hebben een vaste plaats gekregen in het personeelsbeleid van de VNOG en worden ook in en na 2023 uitgedragen.

Innovatie en informatie
Nieuwe kansen en ontwikkelingen, zoals rondom (technische) innovatie en informatietechnologie, worden door de VNOG aangegrepen. Daarbij heeft het onderwerp informatieveiligheid veel en blijvende aandacht.

Duurzaamheid
Om onze natuurlijke omgeving en de ecologische en menselijke gezondheid te beschermen, stimuleren we duurzaam gebruik van middelen en materialen. Dit doen we in onze advisering en onze operationele inzet. Ook houden we hiermee rekening bij bijvoorbeeld de bouw van nieuwe kazernes en gebouwen of verbouw.

Meldkamer
Tenslotte vormt de nieuwe meldkamer, die in de eerste helft van 2023 van start zal gaan, ook een belangrijk aandachtspunt.

Realiseren en bijsturen waar nodig
Ondanks de coronacrisis heeft de VNOG de afgelopen jaren opdrachten van de Toekomstvisie gerealiseerd. Er zijn vertragingen, maar we verwachten dat alle opdrachten in 2026 zijn afgerond. Via de reguliere periodieke rapportages volgen we de voortgang van de realisatie van de opdrachten. Het Regionaal Beleidsplan loopt in 2024 af, dus vooruitlopend op de einddatum van de Toekomstvisie. Dit biedt de mogelijkheid om een tussentijdse evaluatie uit te voeren en bij te sturen waar nodig.

Er is bij dit alles wel een belangrijk voorbehoud: de groeiende onzekerheid in de wereld op allerlei vlakken, zoals grondstofprijzen, stijgende energiekosten, klimaatverandering, cybercriminaliteit, (geo-opolitieke) instabiliteit, etc. heeft en zal grote effecten hebben op de realisatie van de begroting en komende begrotingen, die niemand op dit moment kan overzien of voorspellen. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwgezet en komen in de loop van 2022 met voorstellen in het kader van de P&C-cyclus om financiële effecten van bijvoorbeeld stijgende energieprijzen op te vangen.

Alleen samen met onze partners binnen en buiten de VNOG kunnen we de uitdagingen aangaan en werken aan veiligheid.

Namens het dagelijks bestuur VNOG,

H.J. van Schaik
portefeuillehouder Middelen

1. Inleiding

Deze meerjaren programmabegroting 2023-2026 is begin 2022 opgesteld, terwijl het covid-19 virus nog rondwaart. Hoewel de crisis een andere fase lijkt in te gaan, is niet exact te voorspellen of covid-19 in 2022/2023 mogelijk nog zal opleven, of inhoudelijke gevolgen voor de VNOG krijgt en wat het effect hiervan kan zijn op de plannen en taakuitvoering van de VNOG. Via de P&C-cyclus wordt de voortgang gemonitord en wordt het bestuur over mogelijke afwijkingen of bijstellingen in plannen geïnformeerd, waar dat mogelijk is.

De wereld wordt namelijk geconfronteerd met vele onzekerheden, snelle ontwikkelingen en uitdagingen op allerlei vlakken, zoals klimaat, energie, grondstoffen, prijzen, polarisatie en (wereldwijde) instabiliteit. Niemand kan overzien of voorspellen waar deze ontwikkelingen toe zullen leiden; voorstelbaar is dat deze een effect gaan hebben op de fysieke veiligheid. De ontwikkelingen zullen hoe dan ook effect hebben op de uitvoering van deze en nog komende begrotingen. Het is lastig om de risico's en gevolgen in te schatten, omdat zaken elkaar snel opvolgen.

De VNOG zal in 2023 in ieder geval haar wettelijke taken gaan uitvoeren: rampenbestrijding, brandweerzorg, risico- en crisisbeheersing, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening. En de VNOG zal alle voorbereidende en administratieve taken die daarbij horen doen. Daarbij zal de VNOG, indachtig haar missie ("Samen werken aan veiligheid"), de samenwerking met de vele partners opzoeken.

De VNOG werkt in 2023 ook verder aan de Toekomstvisie en bijbehorende Opdrachten die in 2020 zijn vastgesteld en in 2026 moeten zijn uitgevoerd en geborgd. Centraal in de Toekomstvisie, en ook in deze begroting, staan de Opgaven van de VNOG, die de VNOG uitvoert als antwoord op de vragen die de samenleving aan haar stelt. Deze Opgaven zijn:

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises (maatschappelijke opdracht)
1. Zelfredzaam & risicobewust
2. Vakbekwaam & deskundig
3. Sterke informatiepositie
4. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers (randvoorwaarde)

De coronacrisis heeft op 2020 en 2021 een groot effect gehad op zowel de reguliere taken van de VNOG, als op de uitvoering van de Toekomstvisie. De gevolgen hiervan lopen over naar 2022 en verder. Veel reguliere activiteiten moesten vanwege de maatregelen worden uitgesteld of op een alternatieve manier worden ingevuld; er zijn achterstanden ontstaan. De inhaalslag is ingezet in 2022 en al naar gelang 2022 een 'normaal' jaar wordt, kunnen achterstanden verder worden ingelopen.

Dit geldt ook voor de uitvoering van de Toekomstvisie. Ondanks corona is het gelukt om in 2020 en 2021 Opdrachten van de Toekomstvisie uit te voeren, maar er zijn ook vertragingen ontstaan. De verwachting is dat de meeste achterstanden kunnen worden ingehaald en in 2026 alle Opdrachten zijn afgerond, afhankelijk van de ontwikkelingen in de wereld. In deze begroting wordt verder ingegaan op de implementatie van de Toekomstvisie en inhaalacties. De activiteiten voor het jaar 2023 zijn (op hoofdlijnen) opgenomen bij de betreffende programma's in deze begroting. De financiële effecten van de Toekomstvisie zijn in deze begroting (meerjarig) verwerkt. Ook over de voortgang van de uitvoering van de Toekomstvisie-Opdrachten wordt periodiek via de reguliere P&C cyclus gerapporteerd.

Belangrijke thema's voor 2023 vormen:

- Verdere doorontwikkeling van de crisisorganisatie n.a.v. evaluaties bijvoorbeeld omtrent de coronacrisis;
- Voldoen aan veranderende wetgeving en goede aansluiting daarop (bijvoorbeeld Omgevingswet, inrichting vrijwillig brandweerbestel, Wet gemeenschappelijke regelingen, evaluatie Wet veiligheidsregio's);
- De verdere uitrol van het programma Zelfredzaam & Risicobewust;
- Het uitvoeren van de, als gevolg van de wereldmarktsituatie, bijgestelde planningen voor de aanschaf van materieel en materiaal, opdat het eindbeeld van de Toekomstvisie in 2026 wordt gehaald;
- Innovatie: verder onderzoeken, uittesten en invoeren van nieuwe innovatieve mogelijkheden, ter ondersteuning van de uitvoering van onze Opgaven (zie hoofdstuk 3 bij de respectievelijke programma's en paragraaf 5.5.);
- Blijvende aandacht voor veiligheidsvraagstukken omtrent informatie, gegevensbeheer en privacy om zo te voldoen aan wettelijke vereisten en verder door te groeien naar een hoger volwassenheidsniveau op dit terrein;
- Het steeds doorontwikkelen van het eigen personeel, zowel repressief als ondersteunend, qua kennis en vaardigheden, opdat de VNOG de vragen van de samenleving blijvend kan beantwoorden en duurzame inzetbaarheid, met oog voor vitaliteit voor medewerkers, wordt gerealiseerd;
- Het verder versterken van de verbinding met de deelnemende gemeenten (als dragers van de organisatie) en andere stakeholders;
- Meer samenwerking en verbinding met partners, dichtbij, maar ook verder weg (regionaal, interregionaal, landelijk, internationaal);
- Verdere stappen zetten op het gebied van duurzaamheid en energietransitie;
- Uitvoeren van de huisvestingstaken conform de demarcatie-afspraken in de kazernes, mits hiertoe in 2022 besloten;
- Het verlaten van het kantoor aan de Europaweg en borgen van de hoofdkantoorfunctie;
- Het behalen van de financiële doelstellingen, zoals vastgelegd in de Toekomstvisie;
- Het goed afronden van de vorming van de nieuwe meldkamer en het centrale werkgeverschap dat de VNOG hiervoor zal gaan vervullen.

Financieel beeld op hoofdlijnen

De effecten van de Kadernota 2023-2026 zijn verwerkt in deze begroting. In dat voorstel, alsmede in het voorstel over de voortgang van het programma blusvoertuigen c.a. is gewag gemaakt van de hogere prijzen en langere leveringstermijnen van brandweermaterieel en –materialen. Op blz. 19 van de Kadernota is geschetst dat de stijgende kapitaallasten over vier à vijf jaar kunnen leiden tot een stijging van de gemeentelijke bijdrage.

In deze begroting is in bijlage 4 is het effect van de stijgende kapitaallasten op de egalisatiereserve afschrijvingen in beeld gebracht. In de loop van het jaar 2026 zal volgens de huidige berekeningen deze reserve uitgeput raken en ultimo boekjaar uitkomen op negatief € 2.953.321. Voor het presenteren van een meerjarig sluitende begroting zou – bij gelijkblijvende omstandigheden - de gemeentelijke bijdrage met dit bedrag moeten stijgen. Dit kan voorkomen worden indien het Algemeen Bestuur een substantieel deel van het voordelig resultaat van de jaarrekening 2021 bestemt voor toevoeging aan deze egalisatiereserve. Daarmee zou een stijging van de gemeentelijke bijdrage in deze meerjarenbegroting 2023-2026 niet aan de orde hoeven te komen. Omdat het Algemeen Bestuur nog géén besluit heeft genomen tot het verhogen van de bijdrage op termijn en evenmin het resultaat van de jaarrekening 2021 heeft bestemd, is de bijdrage meerjarig constant gehouden en de egalisatiereserve nog niet verhoogd. Uiteraard is het afhankelijk van (het tempo van) de voorgenomen

investeringen en van de verkoop van af te stoten materieel, wanneer de reserve daadwerkelijk zal zijn uitgeput.

Tenslotte zijn in deze begroting de risico's herijkt in vervolg op hetgeen daaromtrent is opgenomen in de jaarrekening 2021. Het weerstandsvermogen van de VNOG is gedaald, maar bevindt zich nog binnen de hiertoe door het Algemeen Bestuur vastgestelde bandbreedte.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de koers van de VNOG, vertaald in de missie, (Toekomst)visie en Opgaven. In hoofdstuk 3 staan de programma's en welke activiteiten in 2023 worden uitgevoerd met welke middelen, alsook de indicatoren waarmee de voortgang op de Opgaven periodiek wordt gemeten. Hoofdstuk 4 bevat het overzicht van baten en lasten. Hierin is ook de Kadernota 2023 e.v. verwerkt. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 ingegaan op de verplichte paragrafen. Daarna volgen bijlagen met diverse (onder andere financiële) overzichten.

2. Missie, visie, opgaven

Vragen van de samenleving en Missie
De samenleving stelt grofweg twee vragen aan de VNOG:

- Ik heb hulp nodig (bij brand, ongevallen, rampen, crises)!
- Leer mij gevaar te voorkomen (veilig wonen, werken en recreëren).

Burgers, bedrijven, instellingen en andere overheden stellen deze vragen aan de VNOG. De VNOG moet, op grond van haar wettelijke taken en verantwoordelijkheden uit de Wet veiligheidsregio's, deze vragen beantwoorden. De missie van de VNOG daarbij is: **"Samen werken aan veiligheid"**.

Visie en Opgaven
Op 15 januari 2020 heeft het algemeen bestuur van de VNOG in de Toekomstvisie vastgelegd hoe de VNOG de vragen van de samenleving beantwoordt en haar missie gestalte geeft, namelijk:

- De VNOG is dé organisatie in de regio voor samenwerking aan veiligheid. Het is een operationele organisatie, die bij een crisissituatie of ramp nu en in de toekomst garant staat voor professionele hulpverlening aan de inwoners en bezoekers van de regio.
- Noord- en Oost-Gelderland is een regio waar veilig en gezond gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden. De VNOG speelt in op demografische, technologische en maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op hedendaagse en toekomstige veiligheidsrisico's. De VNOG is een toekomstbestendige veiligheidsregio.
- De VNOG heeft de volgende **Opgaven:**

    0. **Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises (maatschappelijke opdracht)**
    1. **Zelfredzaam & risicobewust**
    2. **Vakbekwaam & deskundig**
    3. **Sterke informatiepositie**
    4. **Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers (randvoorwaarde)**

- De VNOG werkt met compacte en slagvaardige posten met goed getrainde vrijwilligers vanuit een versterkte informatiepositie.
- Dit alles moet leiden tot een solide veiligheidsregio voor de lange termijn.
- De Toekomstvisie loopt tot en met 2026. Het bestuur monitort periodiek de voortgang van de Toekomstvisie tijdens de reguliere P&C-cyclus. De Toekomstvisie vormt de basis van elke komende begroting en is daarin integraal verwerkt.

Beleidsplan
De Toekomstvisie is verder uitgewerkt in het regionaal beleidsplan; dit is het strategisch beleidskader van de VNOG. Het beleidsplan is vastgesteld in december 2020 en beschrijft de koers voor een periode van vier jaar (2021-2024). In het regionaal Beleidsplan is de ambitie per Opgave nader beschreven. In de nu voorliggende programmabegroting staat wat de VNOG in 2023 doet om deze ambities te realiseren en welke middelen hiervoor beschikbaar zijn. De Opgaven komen als rode draad telkens weer in deze programmabegroting terug.

Samenvatting

De vragen van de samenleving en het antwoord van de VNOG daarop:

Opgaven - VNOG:

- **Beperkt en bestrijdt (0)**
- **Is vakbekwaam en deskundig (2)**
- **Werkt vanuit een sterke informatiepositie (3)**
- **Voorkomt risico's (0)**
- **Stimuleert zelfredzaamheid en risicobewustzijn (1)**
- **Is deskundig (2)**
- **Werkt vanuit een sterke informatiepositie (3)**

VNOG levert:

Brandweer

GHOR

Crisisbeheersing

Voorlichting

Risico-analyse /-duiding

Advisering

Informatie en systemen

VNOG heeft:

- Een compacte en slagvaardige brandweer, GHOR en multidisciplinaire crisisorganisatie.
- Passend materieel met bijbehorend goed opgeleide en getrainde medewerkers.
- Duidelijke informatie, die VNOG verzamelt, duidt en verspreidt waardoor zorg en hulp verbeteren.

VNOG:

- Informeert en stimuleert inwoners, bedrijven en organisaties.
- Biedt handelingsperspectief (wat kan ik zelf doen).
- Verzamelt, duidt en verspreidt informatie.

Samen werken aan veiligheid

Opgavegericht
Deze begroting 2023 is, zoals aangegeven, opgavegericht opgebouwd, dus conform de Opgaven van de VNOG. Op de volgende pagina's is een samenvattend totaaloverzicht opgenomen van de beleidsdoelen voor 2023 per Opgave. Per beleidsdoel is tevens te zien welk programma (welke afdeling) verantwoordelijk is voor de uitvoering van de doelstelling.

Hoofdstuk 3 is vervolgens ingedeeld volgens de programma's. De beleidsdoelen per Opgave uit het totaaloverzicht komen hierin weer terug (de vraag: "wat willen we bereiken") en worden verder uitgewerkt, door per beleidsdoel de concrete activiteiten van het programma voor 2023 te beschrijven (vraag: "wat gaan we ervoor doen"). Vervolgens zijn per Opgave de indicatoren vermeld (vraag: "hoe gaan we dat meten"). Tenslotte zijn per programma de beschikbare middelen weergegeven (vraag: "welke middelen hebben we daarvoor beschikbaar").

Door opgavegericht te werken, wordt beoogd doelgerichter keuzes te kunnen maken en (bij) te kunnen sturen. De organisatiestructuur (de programma's en afdelingen) blijft leidend bij het opstellen van de begroting. Voor verantwoording zijn per Opgave indicatoren opgenomen. Met de indicatoren wordt periodiek de voortgang gemeten. Daarnaast zijn in de diverse paragrafen van deze begroting ook kengetallen, ratio's, toelichtingen op berekeningsmethoden en (ramings)grondslagen opgenomen:
- paragraaf 5.2. 'Weerstandvermogen en risicomanagement': ratio weerstandsvermogen, netto schuldquote, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte;
- paragraaf 5.4. 'Financiering & treasury': kasgeldlimiet, renterisiconorm;
- paragraaf 5.5. 'Bedrijfsvoering': kengetallen brandweermedewerker en tankautospuit.

Tenslotte zijn, als gebruikelijk, ook de verplichte beleidsindicatoren vanuit het BBV opgenomen:
- Bijlage 6 'Beleidsindicatoren': formatie en bezetting (in aantal fte per 1.000 inwoners), apparaatskosten per 1.000 inwoners, externe inhuur en overhead als percentage van de totale lasten.

Met behulp van de indicatoren, kengetallen, ratio's en grondslagen kan doelgerichter worden gerapporteerd en gestuurd.

Samenvattend totaaloverzicht van de beleidsdoelen voor 2023 per Opgave, gerelateerd aan de programma's

Mssie: "Samen werken aan veiligheid"							
Opgave:		0. Voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises	1. Zelfredzaam & Risicobewust	2. Vakbekwaam & deskundig	3. Sterke informatiepositie	4. Gezonde financiële basis en betrokken medewerkers	Overkoepelend / Overig
1	RCB	Bij incidenten, rampen en crises is de crisisorganisatie in staat om flexibel, slagvaardig en outputgericht op te treden.	Vergroting van de zelfredzaamheid en het zelforganiserend vermogen van de inwoners, bedrijven/instellingen en crisispartners in de regio, zodat zij goed zijn voorbereid op incidenten, rampen en crises.	De VNOG is toegerust om (integrale) veiligheidsadvisering conform de Omgevingswet te verlenen aan de gemeenten, zodat zij vroegtijdig ondersteund worden bij ontwikkelingen in het fysieke domein.	Inzicht te krijgen in daar waar de grootste risico's zijn en dus de meeste veiligheidswinst te behalen valt door gegevens te verzamelen, te koppelen en te analyseren.		
1	RCB		De ontvangers van onze risicogerichte adviezen zijn meer genegen om daadwerkelijk maatregelen te treffen, omdat zij risicobewuster zijn en vanuit een integraal risicobeeld handelen, vanuit de eigen verantwoordelijkheid.	De multidisciplinaire operationele functionarissen zijn adequaat opgeleid, getraind en geoefend, waarbij de risico's uit het regionaal risicoprofiel leidend zijn.	De VNOG adviseert en acteert op basis van een actueel informatiebeeld en scenario's, zowel bij risicoadvisering, voorbereiding op inzetten als gedurende inzetten.		
1	RCB			De lessen uit de opgedane incidentervaring zijn geïmplementeerd in de afdeling.			
2	BWZ	Het zo snel mogelijk bieden van hulp aan burgers, dieren, bedrijven en instellingen door het leveren van effectieve en kwalitatieve brandweerzorg, die is afgestemd op de risico's in het gebied van de VNOG.		Personeel is vakbekwaam om operationeel op te treden.	Inzicht in gegevens door te onderzoeken, verzamelen, koppelen en analyseren.		
2	BWZ	Materieel en materiaal is functioneel en doelmatig en is 24/7 beschikbaar voor uitruk en vakbekwaam worden én blijven conform het dekkings- en spreidingsplan.		Processen en procedures zijn afgestemd op de aanwezige risico's in het gebied.	Verbinding in gegevens.		
2	BWZ			Adequate nazorg wordt geleverd aan de repressieve medewerkers.	Achteraf het functioneren beoordelen, zodat afwegingen gemaakt kunnen worden voor de toekomst.		
3	GHOR	Het zoveel mogelijk voorkomen van slachtoffers en indien er toch slachtoffers zijn, hen de best beschikbare geneeskundige en psychosociale zorg te (laten) bieden	Volgen van ontwikkelingen en bij elkaar brengen van diverse organisaties en actoren (binnen en buiten veiligheid en zorg) rondom zelfredzaamheid, met als doel gezamenlijk voorbereid te zijn op dit maatschappelijke thema.	De GHOR heeft een beperkte groep, goed opgeleide en geoefende, operationele functionarissen beschikbaar die samenwerken met de netwerkpartners.	Invullen van het informatiegestuurd werken in de witte kolom.		
3	GHOR	Voorzien in (structurele) advisering over veiligheid en gezondheid	Starten met invulling geven aan burgerhulpverlening bij crises, rampen en incidentbestrijding, ter versterking van de slagkracht van de geneeskundige crisisorganisatie, samen met keten-, kolom- en zorgpartners.		Starten met de opbouw en inrichting van een voorziening waarmee permanente monitoring van het geneeskundig beeld en van de actuele beschikbaarheid van acute zorg mogelijk wordt.		
3	GHOR	Het borgen van keten continuïteit in de zorg.	Implementeren van verbeterpunten vanuit het regionaal zorgrisicoprofiel.				

Opgave:		0. Voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises	1. Zelfredzaam & Risicobewust	2. Vakbekwaam & deskundig	3. Sterke informatiepositie	4. Gezonde financiële basis en betrokken medewerkers	Overkoepelend / Overig
4	MON	Ontvangen van meldingen: Efficiënt uitvragen van de melder en zo snel mogelijk voorzien van een adequaat optreden van de brandweer.		Vergroting van de kennis en vaardigheden van de centralisten.	De MON fungeert als knooppunt van operationele informatiestromen.		Een actieve bijdrage leveren aan de totstandkomng van de nieuwe MKON; het centrale werkgeverschap voor de brandweer- en multicentralisten uitvoeren.
4	MON	Begeleiden van incidenten: Alarmering van de juiste personen en eenheden; zorgen voor adequate informatievoorziening aan de eenheden; zorgen voor juiste opschaling in samenspraak met de veldeenheden, regie voeren over de verbindingen; registratie (in aanvang) van de (multidisciplinaire) opschaling (GRIP).					
4	MON	Automatisch alarm: Verwerken automatisch alarm en terugdringing van het aantal nodeloze automatische alarmeringen.					
4	MON	Aandeel leveren in het vervullen van de rol van Calamiteiten coördinator (Caco) in de meldkamer.					
5	DC&S						Het behalen, behouden en monitoren van het in de Toekomstvisie-Opdrachten vastgestelde dienstverleningsniveau binnen de daarvoor beschikbaar gestelde middelen.
5	DC&S						Het informeren van het bestuur, de directeur en het management over de mate van besturing en beheersing in de organisatie.
5	DC&S						In control blijven stimuleren door middel van visitaties, het uitvoeren van audits, het toetsen van voorstellen resp. besluiten op uitvoerbaarheid resp. uitvoering en het adviseren van directie en bestuur.
6	BV				Een goede informatiepositie van alle stakeholders (intern, bestuur, samenleving). De informatievoorziening is betrouwbaar, weerbaar en 'bij de tijd' ingericht.	Een solide financiële positie en een rechtmatige en transparante financiële huishouding.	
6	BV					Optimale facilitering van organisatie en medewerkers op gebied van huisvesting, services en projecten.	
6	BV					Onze mensen richting, ruimte, vertrouwen geven om zich te ontwikkelen en resultaten te behalen, die burgers, bestuur en partners van de VNOG vragen.	

3. Programma's

Programma: 1. Risico- en Crisisbeheersing

Programmahouder: mevr. A.H. Bronsvoort

Opgaven: welke Opgaven voert Risico- en Crisisbeheersing primair uit?
0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises
1. Zelfredzaam en risicobewust
2. Vakbekwaam en deskundig
3. Sterke informatiepositie

De afdeling Risico- en Crisisbeheersing (RCB) heeft een breed takenpakket en is betrokken in verschillende fasen van 'plan tot plof'. Daarbij gaat het onder andere over het analyseren van risico's, het adviseren op omgevingsvisie, -plannen en -vergunningen, het adviseren van inwoners in het kader van zelfredzaamheid en risicobewustwording, het onderhouden van het netwerk van crisispartners, het voorbereiden van de crisisorganisatie op mogelijke incidenten en het bieden van operationele informatie voor de operationele functionarissen.

Beleidsdoelen: wat willen we bereiken per Opgave?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises
Bij incidenten, rampen en crises is de crisisorganisatie in staat om flexibel, slagvaardig en outputgericht op te treden.

1. Zelfredzaam en risicobewust
a. Vergroting van de zelfredzaamheid en het zelforganiserend vermogen van de inwoners, bedrijven/instellingen en crisispartners in de regio, zodat zij goed zijn voorbereid op incidenten, rampen en crises.
b. De ontvangers van onze risicogerichte adviezen zijn meer genegen om daadwerkelijk maatregelen te treffen, omdat zij risicobewuster zijn en vanuit een integraal risicobeeld handelen en vanuit de eigen verantwoordelijkheid.

2. Vakbekwaam en deskundig
a. De VNOG is ook als netwerkpartner toegerust om (integrale) veiligheidsadvisering conform de Omgevingswet te verlenen aan de gemeenten, zodat zij vroegtijdig ondersteund worden bij ontwikkelingen in het fysieke domein.
b. De multidisciplinaire operationele functionarissen zijn adequaat opgeleid, getraind en geoefend, waarbij de risico's uit het regionaal risicoprofiel leidend zijn.
c. De lessen uit de opgedane incidentervaring zijn geïmplementeerd in de afdeling.

3. Sterke informatiepositie
a. Inzicht te krijgen in daar waar de grootste risico's zijn en dus de meeste veiligheidswinst te behalen valt door gegevens te verzamelen, te koppelen en te analyseren.
b. De VNOG adviseert en acteert op basis van een actueel informatiebeeld en scenario's, zowel bij risicoadvisering, voorbereiding op inzetten als gedurende inzetten.

Activiteiten: wat gaan we daarvoor doen?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises. RCB:
- geeft uitvoering aan het regionaal crisisplan, beleidsplan en regionaal risicoprofiel welke in 2019/2020 zijn vastgesteld;

- beheert de afsprakenlijsten bij de convenanten en onderhoudt het netwerk met de crisispartners;
- ondersteunt de VNOG gemeenten in hun crisistaken op het gebied van bevolkingszorg.

1. Zelfredzaam en risicobewust

a. Vergroten van de zelfredzaamheid en het zelf-organiserend vermogen. RCB:

- werkt volgens een programmaplan Risicobewust en Zelfredzaam samen met VNOG-afdelingen, gemeenten en netwerkpartners;
- analyseert risico- en doelgroepen en organiseert (publieks)campagnes o.b.v. gedragsstrategieën;
- faciliteert en regisseert een breed platform waar kennis vanuit de samenleving op specifieke terreinen wordt samengebracht en crisispartners bijeenkomen ter bevordering van het zelf-organiserend vermogen;
- ondersteunt en bevordert innovatieve projecten in het kader van veilig wonen.

b. Risicogericht adviseren. RCB:

- werkt vanuit een activiteitenjaarplan;
- brengt gevraagd en ongevraagd advies uit op basis van de risico's uit de periodiek herijkte risicoprofielen, zowel in de ontwerp- als de gebruiksfase van de publieke/fysieke leefomgeving;
- gebruikt de Risico Analyse Monitor (RAM) en scenario's als hulpmiddel bij de advisering en het risicogesprek met burgers, instellingen en bedrijven;
- levert een bijdrage aan het risicobewustzijn van stakeholders in de natuurlijke omgeving;
- bouwt verder aan goede samenwerkingsrelaties met onze 22 gemeenten, de omgevingsdiensten, GGD en het samenwerkingsverband van veiligheidsregio's "Oost-5" en werkt aan nieuwe allianties om daarmee een basis te leggen voor integrale veiligheidsadvisering (o.a. gezondheid-, water-, milieu-, evenementen- en brandveiligheid) aan gemeenten;
- verbindt de risicobeheersingsmaatregelen met het (tactisch) operationeel optreden.

2. Vakbekwaam en deskundig

a. Voorbereiding Omgevingswet. RCB:

- geeft uitvoering aan het strategisch opleidingsplan 'vakbekwaam worden en blijven';
- is als partner in veiligheid betrokken bij veiligheidsvraagstukken in de publieke leefomgeving.

b. Vakbekwaamheid multi. RCB:

- onderhoudt de netcentrische werkwijze in de crisisorganisatie door middel van multidisciplinaire opleidingen, trainingen en oefeningen;
- geeft uitvoering aan het jaarprogramma multidisciplinair opleiden, trainen, oefenen.
- combineert en vult traditionele trainingen aan met digitale trainingsmogelijkheden, zodat operationele functionarissen ook zelf regie kunnen nemen in het vakbekwaam blijven op een breed terrein van onderwerpen;
- leert van oefeningen en inzetten.
- Om de professionaliseringsslag met expertteams binnen Bevolkingszorg te ondersteunen wordt onderzocht of het mogelijk is om gebruik te gaan maken van een functionarisvolgsysteem zoals bijvoorbeeld het Veiligheidspaspoort dat gebruikt wordt bij de brandweer. Ook wordt bekeken of het Veiligheidspaspoort voor andere 'ontkleurde' multi-functionarissen gebruikt kan worden.

3. Sterke informatiepositie

a. Inzicht in regionaal risicobeeld. RCB:

- verzamelt, koppelt, analyseert en gebruikt gegevens t.b.v. het brandweer- en regionaal risicoprofiel en werkt aan (en met) een dynamisch en actueel risicobeeld (veiligheidsinformatiecentrum);
- werkt de risico's uit de risicoprofielen verder uit in operationele planvorming die input zijn voor de operationele crisisorganisatie;

- werkt met een werkprocessensysteem waarmee de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet geborgd is;
- faciliteert een kennisplatform gericht op trends en ontwikkelingen.

b. Informatiegestuurd werken. RCB:

- realiseert dat object- en omgevingsinformatie vanuit verschillende databronnen eenduidig en tijdig bij operationele eenheden gebruikt worden en gebruikt dit ook in de advisering;
- zorgt ervoor dat de risico's en dreigingen continu gemonitord en dynamisch beschikbaar gesteld worden aan de operationele organisatie (inclusief de netwerkpartners);
- past het principe van het risicogericht werken toe. Op basis van de risico's kan praktisch worden nagedacht over de aspecten waar de veiligheidsregio zich proactief op voor kan bereiden en welke handelingsperspectieven er geboden kunnen worden;
- onderhoudt regionale poules voor operationele informatievoorziening (informatiemanagers, beleidsondersteuners, loggers en plotters) en de faciliteiten die hiervoor nodig zijn;
- stelt de beschikbare operationele informatie voor alle crisisfunctionarissen digitaal beschikbaar.

Indicatoren: hoe gaan we dat meten?

Op de prestatiekaart worden twee keer per jaar een aantal geleverde prestaties van de afdeling via indicatoren toegelicht. De prestatiekaart is een onderdeel van de halfjaarrapportage en de jaarrekening. De kaart is ingedeeld volgens de Opgaven van de VNOG, die ook de grondslag van deze begroting vormen.

Middelen: welke middelen hebben wij daarvoor beschikbaar?

Product	L/B	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Personele kosten	Baten	174.614					
	Lasten	5.936.393	6.096.700	5.991.100	5.996.100	5.871.100	5.831.100
	Saldo	**-5.761.778**	**-6.096.700**	**-5.991.100**	**-5.996.100**	**-5.871.100**	**-5.831.100**
Regionaal Brandmeldsysteem	Baten	1.359.831	654.000	0	0	0	0
	Lasten	750.269	437.500	0	0	0	0
	Saldo	**609.562**	**216.500**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overig	Baten	-534	0	0	0	0	0
	Lasten	603.721	687.500	1.043.807	495.200	452.200	452.200
	Saldo	**-604.255**	**-687.500**	**-1.043.807**	**-495.200**	**-452.200**	**-452.200**
Rente en afschrijving	Baten						
	Lasten	16.706	48.000	41.000	26.000	26.000	26.000
	Saldo	**-16.706**	**-48.000**	**-41.000**	**-26.000**	**-26.000**	**-26.000**
Mutatie(s) reserve(s)	Baten						
	Lasten						
	Saldo						
Totaal saldo baten en lasten		**-5.773.178**	**-6.615.700**	**-7.075.907**	**-6.517.300**	**-6.349.300**	**-6.309.300**
Mutaties reserves							
1.0 Risico- en crisisbeheersing	Baten	335.893	243.000	668.607	125.000		
	Lasten	126.294					
	Saldo	**209.599**	**243.000**	**668.607**	**125.000**		
Saldo reserves		**209.599**	**243.000**	**668.607**	**125.000**		
Resultaat		**-5.563.579**	**-6.372.700**	**-6.407.300**	**-6.392.300**	**-6.349.300**	**-6.309.300**

Programma: 2. Brandweerzorg

Programmahouder: dhr. M. Boumans

Welke Opgaven voert Brandweerzorg primair uit?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises
2. Vakbekwaam en deskundig
3. Sterke informatiepositie

De afdeling Brandweerzorg (BWZ) staat 24 uur per dag, 7 dagen in de week paraat om incidenten af te handelen. Deze taak wordt op een doeltreffende en veilige wijze voorbereid en ondersteund door aandacht te hebben voor Materieel & Logistiek, Vakbekwaamheid en Nazorg. Tevens heeft BWZ de juiste informatie op de juiste wijze en op het juiste moment beschikbaar, zodat voorafgaand en ten tijde van een incident adequaat kan worden opgetreden.

Beleidsdoelen: wat willen we bereiken per Opgave?

0. Het beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises

a. Het zo snel mogelijk bieden van hulp aan burgers, dieren, bedrijven en instellingen door het leveren van effectieve en kwalitatieve brandweerzorg die is afgestemd op de risico's in het gebied van de VNOG;

b. Materieel en materiaal is functioneel en doelmatig en is 24/7 beschikbaar voor uitruk en vakbekwaam worden én blijven conform het dekkings- en spreidingsplan;

2. Vakbekwaam en deskundig

a. Personeel is vakbekwaam om operationeel op te treden;
b. Processen en procedures zijn afgestemd op de aanwezige risico's in het gebied;
c. Adequate nazorg wordt geleverd aan de repressieve medewerkers.

3. Sterke informatiepositie

a. Inzicht in gegevens door te onderzoeken, verzamelen, koppelen en analyseren;
b. Verbinding in gegevens;
c. Achteraf het functioneren beoordelen, zodat afwegingen gemaakt kunnen worden voor de toekomst.

Activiteiten: wat gaan we daarvoor doen?

0. Het beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises

a. Bieden van zo snel mogelijke hulp. De afdeling BWZ:

- levert brandweerzorg vanuit een compact, slagvaardig en fijnmazig netwerk van brandweerposten met repressieve medewerkers die veilig en doeltreffend (bekwaam) optreden, waarbij het optimum wordt gevonden aan de hand van het slagkrachtmodel en de spreiding (risicogericht werken). Hierbij worden innovaties zoals dynamisch alarmeren meegenomen en waar mogelijk geïmplementeerd en wordt Uitruk op Maat uitgerold;
- start met de nieuwe Regeling Kazerne dagdiensten voor de posten Doetinchem en Zutphen;
- investeert verder in een toekomstbestendig duikteam en uniform uitgeruste oppervlakteredders;
- zet verdere stappen in de samenwerking Gendringen – Silvolde, het samenvoegen van de posten in het stedelijk gebied Apeldoorn en bij grensoverschrijdende samenwerking (zoals Crossfire);

b. Materieel. De afdeling BWZ:

- zorgt dat het materieel om incidenten te bestrijden – en om op te leiden en te oefenen – beschikbaar is en dat daarmee doeltreffend en veilig kan worden gewerkt;

- werkt aan de aanschaf van 145 nieuwe eenheden en draagt zorg voor het afstoten van bestaande voertuigen conform een transparant levering- en afstootschema;
- start met een aantal elektrische dienstbussen en -auto's op werklocaties;
- werkt aan de aanschaf van nieuwe bepakking volgens de laatste inzichten waaronder innovatieve blusmiddelen voor een groter en effectiever koelend vermogen;
- werkt aan de verdere uitrol van het Operationeel uniform.

2. Vakbekwaam en deskundig

a. Opgeleid en geoefend personeel. De afdeling BWZ:

- voert een oefenprogramma uit conform het beleidsplan Vakbekwaamheid waarbij, in overleg met de posten en vakbekwaamheid, aandacht en ruimte is voor specifieke oefenthema's per post (maatwerk) op basis van risico's;
- voert een pilot uit voor het meten van de huidige kwaliteit van repressieve medewerkers;
- werkt aan het verder ontwikkelen van realistisch oefenen;
- investeert in de ontwikkeling van postcommandanten (toekomstbestendig);
- organiseert oefeningen in het publieke domein.

b. Processen en procedures. De afdeling BWZ zorgt ervoor dat:

- processen en procedures actueel zijn en aansluiten op het risicoprofiel en op elkaar;
- procedures zodanig zijn ingericht dat zij informatie verstrekken tijdens het bestrijden van incidenten en zorgen voor verbinding met externe partners.

c. Nazorg. De afdeling BWZ:

- ondersteunt eigen personeel bij o.a. traumatische ervaringen die zijn opgedaan tijdens het bestrijden van incidenten;
- voert evaluaties van incidenten uit in het kader van leren van incidenten.

3. Sterke informatiepositie. De afdeling BWZ:

- draagt informatie uit brandonderzoek aan voor risicobewustwording, ter bevordering van het lerend vermogen en voor verdere data-analyse;
- gebruikt Business-Intelligence (BI)-tools die aansluiten bij landelijke databases. Deze en andere gegevens uit de eigen organisatie en van netwerkpartners worden onderzocht, verzameld, gekoppeld en geanalyseerd en zichtbaar gemaakt in dashboards voor leidinggevenden;
- participeert in diverse landelijke- en regionale werkgroepen, onder andere op actuele thema's, zoals energietransitie.

Indicatoren: hoe gaan we dat meten?

Op de prestatiekaart worden twee keer per jaar een aantal geleverde prestaties van de afdeling via indicatoren toegelicht. De prestatiekaart is een onderdeel van de halfjaarrapportage en de jaarrekening. De kaart is ingedeeld volgens de Opgaven van de VNOG, die ook de grondslag van deze begroting vormen.

Middelen: welke middelen hebben wij daarvoor beschikbaar?

Product	L/B	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Personele kosten	Baten	377.625					
	Lasten	10.199.948	9.450.000	9.451.700	9.451.700	9.451.700	9.451.700
	Saldo	**-9.822.323**	**-9.450.000**	**-9.451.700**	**-9.451.700**	**-9.451.700**	**-9.451.700**
Vrijwilligers vergoedingen	Baten	1.485					
	Lasten	6.453.980	8.091.000	7.822.000	7.735.000	7.733.000	7.733.000
	Saldo	**-6.452.495**	**-8.091.000**	**-7.822.000**	**-7.735.000**	**-7.733.000**	**-7.733.000**
Vrijwilligers overig	Baten						
	Lasten	141.204	192.560	192.560	192.560	192.560	192.560
	Saldo	**-141.204**	**-192.560**	**-192.560**	**-192.560**	**-192.560**	**-192.560**
Operationele voorbereiding	Baten						
	Lasten	34.416	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
	Saldo	**-34.416**	**-30.000**	**-30.000**	**-30.000**	**-30.000**	**-30.000**
Materieel en logistiek	Baten	2.789					
	Lasten	2.474.023	3.038.020	2.792.020	2.892.020	2.792.020	2.735.120
	Saldo	**-2.471.234**	**-3.038.020**	**-2.792.020**	**-2.892.020**	**-2.792.020**	**-2.735.120**
Vakbekwaam worden en blijven	Baten						
	Lasten	2.181.026	3.221.530	3.222.280	3.249.480	3.265.480	3.489.730
	Saldo	**-2.181.026**	**-3.221.530**	**-3.222.280**	**-3.249.480**	**-3.265.480**	**-3.489.730**
Overig	Baten	237.595	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
	Lasten	80.835	234.000	140.500	140.500	140.500	140.500
	Saldo	**156.760**	**-220.000**	**-126.500**	**-126.500**	**-126.500**	**-126.500**
Rente en afschrijving	Baten						
	Lasten	4.148.369	4.886.700	4.806.000	5.369.000	6.719.000	9.482.000
	Saldo	**-4.148.369**	**-4.886.700**	**-4.806.000**	**-5.369.000**	**-6.719.000**	**-9.482.000**
Mutatie(s) reserve(s)	Baten						
	Lasten						
	Saldo						
Totaal saldo baten en lasten		**-25.094.308**	**-29.129.810**	**-28.443.060**	**-29.046.260**	**-30.310.260**	**-33.240.610**
Mutaties reserves							
2.0 Brandweerzorg	Baten	686.583	498.200		100.000		
	Lasten	941.380					
	Saldo	**-254.797**	**498.200**		**100.000**		
Saldo reserves		**-254.797**	**498.200**		**100.000**		
Resultaat		**-25.349.105**	**-28.631.610**	**-28.443.060**	**-28.946.260**	**-30.310.260**	**-33.240.610**

Programma: 3. Geneeskundige Hulpverlenings-Organisatie (GHOR)

Programmahouder: mevr. M. Besselink

Welke Opgaven voert de GHOR primair uit?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises
1. Zelfredzaam en risicobewust
2. Vakbekwaam en deskundig
3. Sterke informatiepositie

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) coördineert - op basis van de Wet publieke gezondheid en de Wet veiligheidsregio's - de geneeskundige zorg bij incidenten, crises en rampen. Het doel is om zoveel mogelijk slachtoffers te voorkomen en indien er toch slachtoffers zijn, hen de best beschikbare zorg te bieden. Dit gebeurt door de hulpverlening tijdens incidenten te laten functioneren als één (witte) keten. De GHOR draagt bij aan de voorbereiding van deze geneeskundige hulpverleningsorganisatie. Dit vereist veel afstemming met ketenpartners uit de zorgsector, zoals ambulancedienst, de GGD, ziekenhuizen en huisartsen. Onder regie van het openbaar bestuur werkt de GHOR ook nauw samen met gemeenten en andere diensten en zorginstellingen.

Beleidsdoelen: wat willen we bereiken per Opgave?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises

a. Het zoveel mogelijk voorkomen van slachtoffers en indien er toch slachtoffers zijn, hen de best beschikbare geneeskundige en psychosociale zorg te (laten) bieden;
b. Voorzien in (structurele) advisering over veiligheid en gezondheid.
c. Het borgen van keten continuïteit in de zorg.

1. Zelfredzaam en risicobewust

a. Volgen van ontwikkelingen en bij elkaar brengen van diverse organisaties en actoren (binnen en buiten veiligheid en zorg) rondom zelfredzaamheid, met als doel gezamenlijk voorbereid te zijn op dit maatschappelijke thema.
b. Starten met invulling geven aan burgerhulpverlening bij crises, rampen en incidentbestrijding, ter versterking van de slagkracht van de geneeskundige crisisorganisatie, samen met keten-, kolom- en zorgpartners.
c. Implementeren van verbeterpunten vanuit het regionaal zorgrisicoprofiel.

2. Vakbekwaam en deskundig

De GHOR heeft een beperkte groep, goed opgeleide en geoefende, operationele functionarissen beschikbaar die samenwerken met de netwerkpartners.

3. Sterke informatiepositie

a. Invullen van het informatiegestuurd werken in de witte kolom;
b. Starten met de opbouw en inrichting van een voorziening waarmee permanente monitoring van het geneeskundig beeld en van de actuele beschikbaarheid van acute zorg mogelijk wordt.

Activiteiten: wat gaan we daarvoor doen?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises

a. Voorkomen slachtoffers/bieden van zorg. De GHOR:

- voorziet in een flexibele operationele organisatie (24/7);
- werkt samen met zorgorganisaties en multidisciplinaire partners;
- voorziet, samen met GGD/netwerkpartners, in psychosociale hulp na incidenten.

b. Advisering. De GHOR:
- adviseert onder andere bij (grote) evenementen, omgevingsveiligheid, zorgcontinuïteit, ingrijpende gebeurtenissen en sociale veiligheid;
- geeft uitvoering aan het in 2019 vastgestelde beleidsplan advisering GHOR.

c. Het borgen van keten continuïteit in de zorg. De GHOR:
- faciliteert een regionaal overleg niet-acute zorg met een ondersteuningsgroep.

1. Zelfredzaam en risicobewust

a. Volgen ontwikkelingen en bij elkaar brengen actoren.
- Implementatie Toekomstvisie: de GHOR geeft uitvoering aan het beleidsplan ('help uzelf en anderen') over zelfredzaamheid en burgerparticipatie.

b. Starten met invulling geven aan burgerhulpverlening.
- Implementatie Toekomstvisie: de GHOR inventariseert bestaande initiatieven en ontwikkelt met partners competenties, handelingsperspectieven en inzetscenario's t.b.v. burgerhulpverleners.

c. Het regionaal zorgrisicoprofiel.
- In samenwerking met ketenpartners wordt een vervolgproject gestart voor de implementatie van verbeterpunten.

2. Vakbekwaam en deskundig
- De GHOR investeert samen met de regionale ambulancevoorziening (RAV) en het Nederlandse Rode Kruis in het opleiden, trainen en oefenen van alle functionarissen in hun rol binnen de GGB (Grootschalige Geneeskundige Bijstand);
- Er wordt ingezet op de doorontwikkeling van digitale, innovatieve werkvormen.
- In 2023 wordt door het aanbieden van individuele leertrajecten de vakbekwaamheid van operationele functionarissen en teams bevorderd en geborgd.

3. Sterke informatiepositie
- De GHOR volgt de positionering en inrichting van de witte meldkamer(s) in de Landelijke Meldkamer (LMS) op de voet, vanwege de invloed daarvan op de aansturing, opschaling en informatievoorziening binnen de witte kolom;
- Implementatie Toekomstvisie: De GHOR geeft een vervolg aan het op incidentlocatie beschikbaar hebben van informatie uit de witte kolom.
- Implementatie Toekomstvisie: de GHOR neemt deel aan implementatietrajecten binnen drie ROAZ-regio's op het gebied van capaciteitsmonitoring.
- De GHOR werkt samen met GHOR afdelingen en Acute Zorgregio's aan de doorontwikkeling op schaalgrootte Oost-5 en draagt bij aan de doorontwikkeling van het VIC binnen VNOG.

Indicatoren: hoe gaan we dat meten?

Op de prestatiekaart worden twee keer per jaar een aantal geleverde prestaties van de afdeling via indicatoren toegelicht. De prestatiekaart is een onderdeel van de halfjaarrapportage en de jaarrekening. De kaart is ingedeeld volgens de Opgaven van de VNOG, die ook de grondslag van deze begroting vormen.

Middelen: welke middelen hebben wij daarvoor beschikbaar?

Product	L/B	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Personele kos	Baten						
	Lasten	989.333	1.169.000	1.169.000	1.169.000	1.169.000	1.169.000
	Saldo	**-989.333**	**-1.169.000**	**-1.169.000**	**-1.169.000**	**-1.169.000**	**-1.169.000**
Overig	Baten	37.331	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
	Lasten	628.661	675.600	699.000	744.000	744.000	744.000
	Saldo	**-591.330**	**-627.600**	**-651.000**	**-696.000**	**-696.000**	**-696.000**
Rente en afscl	Baten						
	Lasten			0	4.000	12.000	12.000
	Saldo			**0**	**-4.000**	**-12.000**	**-12.000**
Mutatie(s) res	Baten						
	Lasten						
	Saldo						
Totaal saldo baten en la		**-1.580.663**	**-1.796.600**	**-1.820.000**	**-1.869.000**	**-1.877.000**	**-1.877.000**
Mutaties reserves							
3.0 GHOR	Baten	33.630	21.000				
	Lasten	21.000					
	Saldo	**12.630**	**21.000**				
Saldo reserves		**12.630**	**21.000**				
Resultaat		**-1.568.033**	**-1.775.600**	**-1.820.000**	**-1.869.000**	**-1.877.000**	**-1.877.000**

Programma: 4. Meldkamer Oost-Nederland, kolom brandweer

Programmahouder: dhr. J.N. Rozendaal

Welke Opgaven voert de MON primair uit?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises
2. Vakbekwaam en deskundig
3. Sterke informatiepositie

De meldkamer is dé betrouwbare verbinding tussen de hulpverlening en de bevolking en werkt als fysiek meld-, regel- en coördinatiecentrum, waar alle meldingen van brandweer (en politie en geneeskundige zorg) binnen komen. De meldkamer alarmeert de hulpverleningsdiensten en stuurt deze aan.

Naar verwachting start in de loop van 2023 de nieuwe MKON (Meldkamer Oost-Nederland), onderdeel van de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS). De MKON is actief in vijf veiligheidsregio's: Gelderland-Zuid, Gelderland-Midden, Twente, IJsselland en de VNOG. De MKON is gevestigd te Apeldoorn. In de MKON werken de veiligheidsregio's, de politie en andere partners samen. De vijf veiligheidsregio's zijn verantwoordelijk voor het brandweer- en multideel van de MKON (dit onderdeel heet 'meldkamer voor brandweer en multidisciplinaire samenwerking' (MKBM). Het centrale werkgeverschap voor dit onderdeel is door hen belegd bij de VNOG. Het programma 4 van de begroting zal in de loop van 2023 worden bijgewerkt als de MKON gestart is.

Beleidsdoelen: wat willen we bereiken per Opgave?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises

a. Ontvangen van meldingen: Efficiënt uitvragen van de melder en zo snel mogelijk voorzien van een adequaat optreden van de brandweer;
b. Begeleiden van incidenten: Alarmering van de juiste personen en eenheden; zorgen voor adequate informatievoorziening aan de eenheden; zorgen voor juiste opschaling in samenspraak met de veldeenheden, regie voeren over de verbindingen; registratie (in aanvang) van de (multidisciplinaire) opschaling (GRIP);
c. Automatisch alarm: Verwerken automatisch alarm en terugdringing van het aantal nodeloze automatische alarmeringen.
d. Aandeel leveren in het vervullen van de rol van Calamiteiten coördinator (Caco) in de meldkamer.

2. Vakbekwaam en deskundig

Vergroting van de kennis en vaardigheden van de centralisten.

3. Sterke informatiepositie

De meldkamer fungeert als knooppunt van operationele informatiestromen.

Overig/Overkoepelend

De VNOG levert een actieve bijdrage aan de totstandkoming van de nieuwe MKON; de VNOG zal het centrale werkgeverschap voor de brandweer- en multicentralisten gaan uitvoeren.

Activiteiten: wat gaan we daarvoor doen?

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises

a. Ontvangen van meldingen. De meldkamer:

– neemt alle (acute) hulpvragen van burgers aan (brandweerzorg en grootschalige incidenten) en behandelt en coördineert de hulpvragen;

- classificeert op basis van uitvraag een hulpvraag effectief en zorgt voor een vakkundige, snelle en juiste alarmering van brandweereenheden;

b. Begeleiden van incidenten. De meldkamer:
- begeleidt de brandweereenheden bij de inzet;
- oefent een faciliterende functie uit voor de hulpverleners op straat en voert de regie in de communicatielijnen;
- heeft daarbij tevens een lifeline- en vraagbaakfunctie voor de hulpverleners, daarom is de MON altijd bereikbaar voor de eenheden en denkt mee en vooruit;
- zorgt bij opschaling voor het alarmeren van grootschalig optreden, de hoofdstructuur en andere instanties.

c. Automatisch alarm. De meldkamer:
- verifieert bij een automatisch alarm eerst (bij daarvoor van tevoren bepaalde abonnees) de melding door middel van contrabellen.

d. Leveren Calamiteiten coördinator. De meldkamer:
- heeft een aantal vakbekwame mensen in dienst die de rol vervullen van Calamiteiten coördinator ten behoeve van de multidisciplinaire coördinatie bij incidenten. Deze functie wordt bij toerbeurt als rol ingevuld vanuit de centralisten van zowel brandweer als politie en ambulancedienst.

2. Vakbekwaam en deskundig. De meldkamer:
- oefent haar centralisten in hun vaardigheden als centralist;
- oefent samen met de ketenpartners, waarbij de samenwerking tussen de meldkamer en het veld wordt beoefend.

3. Sterke informatiepositie. De meldkamer:
- zorgt in de eerste aanvang en gedurende het verdere verloop van een incident voor beeldvorming op basis van de beschikbare informatie.
- Een aantal centralisten van de meldkamer heeft een extra taak als calamiteitencoördinator op de meldkamer. Bij grotere (GRIP) incidenten coördineren deze tussen de drie disciplines en zorgen voor het eerste meldkamerbeeld. Dit wordt aangeboden aan de sleutelfunctionarissen in de hoofdstructuur van crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Overig/Overkoepelend: Goede totstandkoming Landelijke Meldkamer
Er wordt gewerkt aan de opbouw en inrichting van de nieuw te vormen meldkamer in Oost-Nederland (MKON), die in de loop van 2023 actief moet zijn. Deze wordt gevestigd in Apeldoorn. Als één van de partners neemt de VNOG deel aan dit proces en brengt arbeidscapaciteit in. De VNOG zal het centrale werkgeverschap voor de brandweer- en multicentralisten van de MKON gaan uitvoeren.

Indicatoren: hoe gaan we dat meten?
Voor een aantal indicatoren op de prestatiekaart van de VNOG wordt vanuit de meldkamer informatie aangeleverd.

Middelen: welke middelen hebben wij daarvoor beschikbaar?

Product	L/B	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Personele kosten	Baten	708.298	705.000	705.000	705.000	705.000	705.000
	Lasten	1.668.496	1.687.350	1.687.350	1.687.350	1.687.350	1.687.350
	Saldo	**-960.198**	**-982.350**	**-982.350**	**-982.350**	**-982.350**	**-982.350**
Overig	Baten		0				
	Lasten	45.842	110.950	89.650	89.650	89.650	89.650
	Saldo	**-45.842**	**-110.950**	**-89.650**	**-89.650**	**-89.650**	**-89.650**
Rente en afschrijving	Baten						
	Lasten						
	Saldo						
Mutatie(s) reserve(s)	Baten						
	Lasten						
	Saldo						
Totaal saldo baten en lasten		**-1.006.040**	**-1.093.300**	**-1.072.000**	**-1.072.000**	**-1.072.000**	**-1.072.000**
Mutaties reserves							
4.0 MON	Baten						
	Lasten						
	Saldo						
Saldo reserves							
Resultaat		**-1.006.040**	**-1.093.300**	**-1.072.000**	**-1.072.000**	**-1.072.000**	**-1.072.000**

Programma: 5. Directie, Control en Staf

Programmahouder: dhr. A.J.M. Heerts

Welke Opgaven voeren Directie, Control en Staf primair uit?

Directie, Control en Staf zijn verantwoordelijk voor alle Opgaven van de VNOG en dragen zorg voor de ondersteuning van bestuur, directie en management. Dit betreft met name strategisch beleidsadvies, controle op het proces van planning en control, kwaliteit van besluitvorming en advisering over interne en externe communicatie

Beleidsdoelen: wat willen we bereiken per Opgave?

Opgaven 0. t/m 4. (alle opgaven)

a. Het behalen, behouden en monitoren van het in de Toekomstvisie-Opdrachten vastgestelde dienstverleningsniveau binnen de daarvoor beschikbaar gestelde middelen.
b. Het informeren van het bestuur, de directeur en het management over de mate van besturing en beheersing in de organisatie.
c. In control blijven stimuleren door middel van visitaties, het uitvoeren van audits, het toetsen van voorstellen resp. besluiten op uitvoerbaarheid resp. uitvoering en het adviseren van directie en bestuur.

Activiteiten: wat gaan we daarvoor doen?

Directie

- stuurt op de ontwikkeling van de organisatie;
- stuurt op de realisatie van de Toekomstvisie-Opdrachten;
- stimuleert innovatie;
  Nieuwe risico's en de snel veranderende werkelijkheid stellen andere eisen aan de VNOG en vragen om flexibiliteit, veerkracht, nieuwe (advies) vaardigheden en innovatieve oplossingen. Er valt hierbij te denken aan de klimaatverandering, energietransitie, digitale veiligheid, nieuwe vereisten uit de Omgevingswet. De VNOG bereidt haar medewerkers hier op voor door training en opleiding. En door nieuwe samenwerkingen te zoeken, zoals met het landelijke NIPV, andere veiligheidsregio's, gemeenten, private partijen. Hierbij worden innovatieve ideeën uitgewerkt, uitgetest en toegepast, zie bij de diverse programma's in dit hoofdstuk 3 en paragraaf 5.5.
- stemt verwachtingen tussen de medewerkers, posten, het MT en het bestuur af, door:
  - zichtbaarheid van de directeur en het management;
  - tijdig informeren over ontwikkelingen;
  - een transparant besluitvormingsproces;
  - het inrichten van heldere werkprocessen;
  - ondersteuning van de voorzitter NIPV, dhr. Heerts;
  - te investeren in relatiebeheer, door o.a. extra te investeren in het (inhoudelijk) goed informeren van de raden.
- monitort de beheersing en (bij)sturing hierop:
  - inhoudelijke beheersing door bewaking van het dienstverleningsniveau;
  - financiële beheersing door monitoring van de planning en control cyclus;
  - personele beheersing door het nemen van uitvoeringsbesluiten over de formatie en door monitoring van het personeelsbestand.
- bouwt en behoudt sterke relaties met de multidisciplinaire partners, buurregio's en internationale samenwerkingsverbanden van de veiligheidsregio.

Control:

- coördineert visitaties aan de VNOG in het kader van de wet op de veiligheidsregio's;
- verricht onderzoeken en audits;
- adviseert over de uitvoerbaarheid van voorstellen aan het MT en bestuursorganen en ziet toe op de uitvoering van de genomen besluiten. Adviseert hieromtrent de directie en het bestuur gevraagd en ongevraagd;
- stimuleert de vastlegging van relevante processen en de beoordeling van de geleverde kwaliteit van de organisatie door het lijnmanagement.

Indicatoren: hoe gaan we dat meten?

Op de prestatiekaart worden twee keer per jaar een aantal geleverde prestaties via indicatoren toegelicht. De prestatiekaart is een onderdeel van de halfjaarrapportage en de jaarrekening. De kaart is ingedeeld volgens de Opgaven van de VNOG, die ook de grondslag van deze begroting vormen.

Middelen: welke middelen hebben wij daarvoor beschikbaar?

Product	L/B	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Personele kosten	Baten	114.894	200.000				
	Lasten	781.359	700.800	497.300	497.300	497.300	497.300
	Saldo	**-666.465**	**-500.800**	**-497.300**	**-497.300**	**-497.300**	**-497.300**
Bestuur	Baten						
	Lasten	35.796	10.000	30.000	10.000	30.000	10.000
	Saldo	**-35.796**	**-10.000**	**-30.000**	**-10.000**	**-30.000**	**-10.000**
Directie overig	Baten	101.537					
	Lasten	261.928	414.000	389.000	389.000	389.000	889.000
	Saldo	**-160.391**	**-414.000**	**-389.000**	**-389.000**	**-389.000**	**-889.000**
Control	Baten						
	Lasten	56.797	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
	Saldo	**-56.797**	**-55.000**	**-55.000**	**-55.000**	**-55.000**	**-55.000**
Mutatie(s) reserve(s)	Baten						
	Lasten						
	Saldo						
Totaal saldo baten en lasten		**-919.450**	**-979.800**	**-971.300**	**-951.300**	**-971.300**	**-1.451.300**
Mutaties reserves							
5.0 Directie en control	Baten						500.000
	Lasten						
	Saldo						**500.000**
Saldo reserves							**500.000**
Resultaat		**-919.450**	**-979.800**	**-971.300**	**-951.300**	**-971.300**	**-951.300**

Programma: 6. Bedrijfsvoering

Programmahouder: dhr. H.J. van Schaik

Welke Opgaven voert Bedrijfsvoering primair uit?

3. Sterke informatiepositie
4. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers

De afdeling Bedrijfsvoering (BV) ondersteunt het werk van bestuur, management en medewerkers. Uitgangspunt is: eenvoud & gemak te organiseren voor de afdelingen en de districten & de posten. Dialoog met de te ondersteunen collega's staat daarom voorop. Informatieveiligheid is randvoorwaarde. Dat geldt ook voor goed geoutilleerde werkplekken en kazernes. Eénheid van werken met een minimum aan kaders. Richting organisatie, bestuur en gemeenten staat de VNOG voor transparantie en een rechtmatige bedrijfsvoering. Effectieve communicatie met alle interne en externe doelgroepen wordt ondersteund met moderne hulpmiddelen in een eigentijdse look & feel. Motivatie van onze medewerkers is alles – daarom wordt geïnvesteerd in training & ontwikkeling van mensen en kunnen collega's bij de VNOG zelf werken aan hun fitheid.

Taken van de afdeling zijn: beleids- en juridisch advies, communicatie, financiën, inkoop, verzekeringen en praktische ondersteuning, vastgoed, services en projecten, HRM & ARBO, informatisering en archief (DIV) & privacy. De afdeling Bedrijfsvoering levert een bijdrage aan innovatieve werkwijzen van de VNOG, onder andere door het gebruik van state of the art informatietechnologie.

Beleidsdoelen: wat willen we bereiken per Opgave?

3. *Sterke informatiepositie*
   Een goede informatiepositie van alle belanghebbenden (intern, bestuur, samenleving). De informatievoorziening is betrouwbaar, weerbaar en 'bij de tijd' ingericht.

4. *Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers*
   a. Een solide financiële positie en een rechtmatige en transparante financiële huishouding.
   b. Optimale facilitering van organisatie en medewerkers op gebied van huisvesting, services en projecten.
   c. Onze medewerkers richting, ruimte en vertrouwen geven om zich te ontwikkelen en resultaten te behalen, die burgers, bestuur en partners van de VNOG vragen.

Activiteiten: wat gaan we daarvoor doen?

3. Sterke informatiepositie. De afdeling BV:

- Zorgt voor een betrouwbare, integrale informatievoorziening en richt deze in conform de VeRA (Veiligheidsregio's Referentie Architectuur), en voert ICT-beheersprocessen in conform BISL (Business Information Services Library);
- Zorgt voor een weerbare informatievoorziening door in te zetten op informatiebeveiliging en continuïteit;
- Richt de informatiebeveiliging in conform de landelijke standaard van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid);
- Richt een Twin-Datacenter in, waar data op twee plaatsen staat zodat bij uitval bedrijfscontinuïteit gegarandeerd is;
- Implementeert een zgn. dark-fiber ring, waarmee een provider onafhankelijke verbinding mogelijk is, zodat bij uitval van de provider de ring intact blijft;

- Implementeert IAM tooling (Identity Acces Management) en RBAC tooling (Role-based access control, waarmee individuen uitsluitend rechten krijgen op basis van hun rol);
- Implementeert en ondersteunt het informatie-gestuurd werken.
- Zorgt voor een goede archivering van stukken;
- Implementatie Toekomstvisie: BV past bij de informatievoorziening Business Intelligence toe en zorgt voor monitoring van ontwikkelingen;
- Beheert en gebruikt een goed ingericht datawarehouse;
- Draagt bij aan de integraliteit en kwaliteit van beleids- en bestuursvoorstellen;
- Bouwt verder aan de versterking van de raadsbetrokkenheid door de initiatieven hieromtrent uit 2021, naar aanleiding van raadsverzoeken, verder te implementeren, zoals vroegtijdige aanlevering planningen, deling basisgegevens via gemakkelijk leesbare overzichten (‘dashboard’), etc.
- Zorgt voor (juridische) advisering;
- Coördineert en verzorgt 24/7 de in- en externe communicatie (ten aanzien van de reguliere activiteiten van de VNOG en bij incidenten, rampen, crises);
- Ontwikkelt en beheert content en communicatiemiddelen en waakt over uitstraling, huisstijl en relevantie van boodschappen voor de diverse doelgroepen;
- Ontwikkelt een nieuwe website en nieuwe (digitale) communicatiemiddelen, zoals een digitaal magazine dat voor meerdere doeleinden ingezet kan worden;
- Neemt deel aan regionale en landelijke netwerken en overlegt actief met ketenpartners om te investeren in kennis en contacten;
- Houdt toezicht op-, adviseert over- en verzorgt de privacy- en gegevensbescherming.

4. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers.

a. Een solide financiële positie & control. De afdeling BV:

- Zorgt voor de financiële-, contracten- en polis-administratie en adviseert over financiën, verzekeringen, inkoop & aanbesteden en coördineert het risicomanagement;
- Zorgt voor bestuurlijke informatievoorziening hierover die transparant en tijdig is;
- Organiseert en coördineert de P&C cyclus en de totstandkoming van kadernota, meerjarenbegroting, halfjaarrapportage en jaarstukken (-verslag en -rekening);
- Stelt een intern beheersingsplan op en versterkt de uitvoering van verbijzonderde interne controle, onder meer in het kader van de rechtmatigheidsverklaring die het DB afgeeft aan het AB; onderhoudt contact met de accountant.

b. Optimale facilitering van de organisatie en de medewerkers. De afdeling BV:

- Overlegt periodiek met gebouwbeheerders en gemeentelijke financieel ambtenaren (in het FAO) over beheer en gebruik brandweerkazernes;
- Beheert de locaties vanuit de gebruikersrol;
- Doet voorstellen voor invoering van een uniform toegangsbeheer;
- Optimaliseert de werklocaties passend bij het nieuwe werken;
- Optimaliseert training- en oefenlocaties in afstemming met afdeling Brandweerzorg;
- Voert de aanbesteding en implementatie uit van een nieuw Facilitair Management Informatie Systeem (FMIS);
- Levert input aan gemeenten en adviseert ten aanzien van verduurzaming van brandweerkazernes;
- Levert input aan gemeenten en adviseert ten aanzien van oplossen RI&E knelpunten in brandweerkazernes;
- Levert input (voor Programma’s van Eisen, etc.) aan de gemeenten en adviseert ten aanzien van nieuw- en verbouwprojecten van brandweerkazernes;

- Adviseert over de veilige energietransitie en de gevolgen voor de VNOG als crisisorganisatie (extern) en bevordert een duurzame bedrijfsvoering (intern).

c. Onze mensen richting, ruimte en vertrouwen geven om zich te ontwikkelen. BV:
- Verzorgt de ondersteunende werkzaamheden voor personeelszorg, en -administratie.
- Implementatie Toekomstvisie. De afdeling BV:
  - Investeert in de professionele (door)ontwikkeling van HRM;
  - Zorgt voor doorontwikkeling van e-HRM dat bijdraagt aan meer efficiency en kwaliteit in de interne werkprocessen HRM, het gebruiksgemak en de registratie en rapportage van/over personele gegevens/data en de formatie;
  - Faciliteert het eigen regie voeren door medewerkers zelf op vitaliteit, loopbaan en mobiliteit in het kader van ‘werken aan duurzame inzetbaarheid’;
  - Ontwikkelt het instrumentarium voor de verdere inrichting van de HR-werkplaats;
- Faciliteert programma’s voor vrijwilligers, samen met afdeling Brandweerzorg;
- Faciliteert het Arbo-beleid, mede op basis van de RI&E.

Indicatoren: hoe gaan we dat meten?

Op de prestatiekaart worden twee keer per jaar een aantal geleverde prestaties van de afdeling via indicatoren toegelicht. De prestatiekaart is een onderdeel van de halfjaarrapportage en de jaarrekening. De kaart is ingedeeld volgens de Opgaven van de VNOG, die ook de grondslag van deze begroting vormen.

Middelen: welke middelen hebben wij daarvoor beschikbaar?

Product	L/B	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Personele kosten	Baten	29.731	5.000	29.000	29.000	5.000	5.000
	Lasten	7.397.562	7.483.000	7.332.900	7.332.900	7.233.900	7.233.900
	Saldo	**-7.367.830**	**-7.478.000**	**-7.303.900**	**-7.303.900**	**-7.228.900**	**-7.228.900**
Facilitair	Baten						
	Lasten	178.685	266.500	266.500	266.500	266.500	266.500
	Saldo	**-178.685**	**-266.500**	**-266.500**	**-266.500**	**-266.500**	**-266.500**
Huisvesting	Baten						
	Lasten	1.296.118	1.294.500	1.294.500	1.099.500	1.099.500	1.099.500
	Saldo	**-1.296.118**	**-1.294.500**	**-1.294.500**	**-1.099.500**	**-1.099.500**	**-1.099.500**
Communicatie	Baten						
	Lasten	49.770	59.500	59.500	59.500	59.500	59.500
	Saldo	**-49.770**	**-59.500**	**-59.500**	**-59.500**	**-59.500**	**-59.500**
Middelen	Baten						
	Lasten	33.527	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
	Saldo	**-33.527**	**-50.000**	**-50.000**	**-50.000**	**-50.000**	**-50.000**
Verzekeringen	Baten						
	Lasten	776.549	763.000	762.000	762.000	762.000	757.800
	Saldo	**-776.549**	**-763.000**	**-762.000**	**-762.000**	**-762.000**	**-757.800**
Personeelszaken	Baten	5.845					
	Lasten	531.778	515.200	1.152.468	783.000	826.000	826.000
	Saldo	**-525.933**	**-515.200**	**-1.152.468**	**-783.000**	**-826.000**	**-826.000**
Informatie	Baten	10.612					
	Lasten	2.366.181	2.550.270	2.465.270	2.398.770	2.398.770	2.398.770
	Saldo	**-2.355.569**	**-2.550.270**	**-2.465.270**	**-2.398.770**	**-2.398.770**	**-2.398.770**
Arbo	Baten						
	Lasten	70.069	186.500	154.500	154.500	154.500	154.500
	Saldo	**-70.069**	**-186.500**	**-154.500**	**-154.500**	**-154.500**	**-154.500**
Overig	Baten	2.500					
	Lasten	1.139.098	748.800	649.000	649.000	639.000	639.000
	Saldo	**-1.136.598**	**-748.800**	**-649.000**	**-649.000**	**-639.000**	**-639.000**
Rente en afschrijving	Baten						
	Lasten	962.852	930.100	892.700	798.000	895.000	925.000
	Saldo	**-962.852**	**-930.100**	**-892.700**	**-798.000**	**-895.000**	**-925.000**
Mutatie(s) reserve(s)	Baten						
	Lasten						
	Saldo						
Totaal saldo baten en lasten		**-14.753.499**	**-14.842.370**	**-15.050.338**	**-14.324.670**	**-14.379.670**	**-14.405.470**
Mutaties reserves							
6.0 Bedrijfsvoering	Baten	340.215	726.000	745.968	115.000	30.000	30.000
	Lasten	159.948					
	Saldo	**180.267**	**726.000**	**745.968**	**115.000**	**30.000**	**30.000**
Saldo reserves		**180.267**	**726.000**	**745.968**	**115.000**	**30.000**	**30.000**
Resultaat		**-14.573.232**	**-14.116.370**	**-14.304.370**	**-14.209.670**	**-14.349.670**	**-14.375.470**

Programma: 7. Algemene dekkingsmiddelen

Programmahouder: dhr. H.J. van Schaik

Op het programma 7 'Algemene dekkingsmiddelen' staan de middelen die betrekking hebben op de gemeentelijke bijdragen en de Brede Doeluituitkering Rampenbestrijding vanuit het Rijk. De gemeentelijke bijdrage voor 2023 is conform de Kadernota 2023-2026. Voor de hoogte van de bijdrage wordt verwezen naar bijlage 2. De middelen in dit programma worden ingezet om via de andere programma's de Opgaven van de organisatie uit te voeren. Verder is in dit programma een post opgenomen voor onvoorziene uitgaven en staat hier de nog over de andere programma's te verdelen post loon- en prijscompensatie.

De mutatie in de reserves betreft de toevoegingen en onttrekkingen aan de egalisatiereserve afschrijvingen. Zie voor een toelichting hierop bijlage 4.

Middelen: welke middelen hebben wij daarvoor beschikbaar?

Product	L/B	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Personele kosten	Baten						
	Lasten		800.700	767.400	600.000	600.000	600.000
	Saldo		**-800.700**	**-767.400**	**-600.000**	**-600.000**	**-600.000**
Treasury	Baten	524.818	586.400	420.000	524.000	645.000	749.000
	Lasten	311.766	586.400	420.300	524.300	645.300	747.300
	Saldo	**213.052**	**0**	**-300**	**-300**	**-300**	**1.700**
Loon- en prijscompensatie	Baten						
	Lasten	422.060	1.496.068	2.541.068	2.541.068	2.541.068	2.541.068
	Saldo	**-422.060**	**-1.496.068**	**-2.541.068**	**-2.541.068**	**-2.541.068**	**-2.541.068**
Bijdragen rijk en gemeenten	Baten	55.258.294	55.921.000	57.135.000	57.135.000	57.135.000	57.135.000
	Lasten	4.379.381					
	Saldo	**50.878.913**	**55.921.000**	**57.135.000**	**57.135.000**	**57.135.000**	**57.135.000**
Algemeen	Baten	1.162.778					
	Lasten	1.188.396	599.852	638.352	647.252	647.252	577.352
	Saldo	**-25.618**	**-599.852**	**-638.352**	**-647.252**	**-647.252**	**-577.352**
Mutatie(s) reserve(s)	Baten						
	Lasten						
	Saldo						
Totaal saldo baten en lasten		**50.644.286**	**53.024.380**	**53.187.880**	**53.346.380**	**53.346.380**	**53.418.280**
Mutaties reserves							
7.0 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Baten	4.379.381			94.150	1.583.150	4.407.400
	Lasten	249.898	55.000	169.850			
	Saldo	**4.129.483**	**-55.000**	**-169.850**	**94.150**	**1.583.150**	**4.407.400**
Saldo reserves		**4.129.483**	**-55.000**	**-169.850**	**94.150**	**1.583.150**	**4.407.400**
Resultaat		**54.773.770**	**52.969.380**	**53.018.030**	**53.440.530**	**54.929.530**	**57.825.680**

Programma: 8. Brandweerkazernes in eigendom en overgangsrecht

Programmahouder: dhr. H.J. van Schaik

Het programma 8 betreft de drie kazernes in eigendom van de VNOG (Apeldoorn-Saba, Doetinchem en Harderwijk). Daarnaast is ook de afwikkeling van de financiële gevolgen van het FLO overgangsrecht met de gemeenten Apeldoorn en Doetinchem in dit programma opgenomen. Dit programma wordt één op één met alleen de desbetreffende gemeenten verrekend.

Beleidsdoelen: wat willen we bereiken?

- Goed uitgeruste en onderhouden kazernes, zodat de uitruk kan plaatsvinden en er werkzaamheden kunnen worden verricht.
- Een goede terug overdracht van de kazernes Apeldoorn-Zuid (Saba)[1], Doetinchem en Harderwijk aan de respectievelijke gemeente.
- Een juiste uitvoering van het FLO overgangsrecht.

Activiteiten: wat gaan we daarvoor doen?

Kazernes

- De afdeling Bedrijfsvoering (team Vastgoed, Services en Projecten, VSP) zorgt voor / coördineert het onderhoud en de facilitaire diensten. Tevens zorgt deze afdeling voor de verrekening van de kosten met de desbetreffende gemeenten.
- De afdeling BV begeleidt de terug overdracht van de drie kazernes.

Overgangsrecht

- De VNOG zorgt voor een juiste uitvoering van het FLO / overgangsrecht en voor verrekening van de kosten met de betreffende gemeenten.

[1] Moment van terug overdracht in overleg met gemeente Apeldoorn, o.a. vanwege oplevering nieuwe post Apeldoorn.

Middelen: welke middelen hebben wij daarvoor beschikbaar?

De kazernes en het overgangsrecht worden een op een met de betreffende gemeenten verrekend.

Product	L/B	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Apeldoorn	Baten	2.940.950	1.761.000	1.762.000	1.762.000	1.761.000	1.762.000
	Lasten	2.940.950	1.761.000	1.762.000	1.762.000	1.761.000	1.762.000
	Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Doetinchem	Baten	821.719	685.000	159.000	159.000	159.000	159.000
	Lasten	821.719	685.000	159.000	159.000	159.000	159.000
	Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Harderwijk	Baten	585.119	597.000				
	Lasten	585.119	597.000				
	Saldo	**0**	**0**				
Epe	Baten	129.647	56.000	56.000	56.000	56.000	56.000
	Lasten	129.647	56.000	56.000	56.000	56.000	56.000
	Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Zutphen	Baten	148.844	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
	Lasten	148.844	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
	Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Algemeen	Baten						
	Lasten						
	Saldo						
Mutatie(s) re	Baten						
	Lasten						
	Saldo						
Totaal saldo baten en l		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties reserves							
8.0 Kazerne	Baten						
	Lasten						
	Saldo						
Saldo reserves							
Resultaat		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

4. Overzicht baten & lasten en financieel-technische uitgangspunten 2023

Overzicht baten en lasten

Programma	2023 begroting				2024 begroting				2025 begroting				2026 begroting			
	lasten		baten		lasten		baten		lasten		baten		lasten		baten	
	struct.	incid.	struct.	incid.	struct.	incid.	struct.	incid.	struct.	incid.	struct.	incid.	struct.	incid.	struct.	incid.
Risico- en crisisbeheersing	6.407.300	668.607			6.392.300	125.000			6.349.300				6.309.300			
Brandweerzorg	28.457.060		14.000		28.960.260	100.000	14.000		30.324.260		14.000		33.254.610		14.000	
Gemeenschappelijke HulpverleningsOrganisatie in de R	1.868.000		48.000		1.917.000		48.000		1.925.000		48.000		1.925.000		48.000	
Meldkamer Oost Nederland (brandweer)	1.777.000		705.000		1.777.000		705.000		1.777.000		705.000		1.777.000		705.000	
Directie en control	971.300				951.300				971.300				951.300	500.000		
Bedrijfsvoering	14.333.370	745.968	29.000		14.238.670	115.000	29.000		14.354.670	30.000	5.000		14.380.470	30.000	5.000	
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	4.367.120		57.555.000		4.312.620		57.659.000		4.433.620		57.780.000		4.465.720		57.884.000	
Kazernes in eigendom en overgangsrecht	2.117.000		2.117.000		2.117.000		2.117.000		2.116.000		2.116.000		2.117.000		2.117.000	
	60.298.150	1.414.575	60.468.000	1.414.575	60.666.150	340.000	60.572.000		62.251.150	30.000	60.668.000	0	65.180.400	530.000	60.773.000	0
Onttrekking aan reserves								434.150				1.613.150				4.937.400
Toevoeging aan reserves		169.850														
	60.298.150	1.584.425	60.468.000	1.414.575	60.666.150	340.000	60.572.000	434.150	62.251.150	30.000	60.668.000	1.613.150	65.180.400	530.000	60.773.000	4.937.400
Totaal lasten en baten	61.882.575		61.882.575		61.006.150		61.006.150		62.281.150		62.281.150		65.710.400		65.710.400	
Saldo		0				0				0				0		

Financieel-technische uitgangspunten
Het algemeen bestuur heeft op 9 december 2021 de Kadernota 2023-2026 vastgesteld. In de Kadernota staan de financieel-technische uitgangspunten voor de begroting 2023, die gelijk zijn aan die van 2022. De volgende uitgangspunten zijn toegepast:

Kaders systematiek loon- en prijscompensatie
1. Looncompensatie:
   De looncompensatie voor 2023 wordt berekend op basis van het percentage, dat wordt genoemd in de septembercirculaire 2021 van het Gemeentefonds. Daarnaast wordt gekeken of de ontvangen compensatie over voorgaande jaren voldoende was om de stijging van de lonen zowel als gevolg van de afgesloten CAO alsook als gevolg van wijzigingen in de belastingen en premies te dekken. Als dit afwijkt, wordt dit in de betreffende jaarrekening gemeld. Zowel afwijkingen naar boven als naar beneden worden voor de nieuwe begroting verrekend met de gemeentelijke bijdragen (correctie).
2. Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR):
   Voor de raming van de Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR) die de VNOG van het Rijk ontvangt, wordt uitgegaan van de laatste beschikking. Voor de begroting voor 2022 is dit de beschikking die de VNOG ontvangt in december 2021 voor 2022. De BDUR bedraagt ongeveer 16% van de inkomsten van de VNOG. Als de uitkering in 2022 en 2023 (in juni wordt dit bekendgemaakt door het ministerie van Justitie en Veiligheid) wordt verhoogd voor loon- en prijscompensatie, wordt dit onderdeel van het betreffende jaarrekeningresultaat en kan bij bestemming van het jaarrekeningresultaat bijvoorbeeld terugvloeien naar de gemeenten.
3. Prijscompensatie:
   Voor de prijscompensatie wordt ook uitgegaan van het percentage in de septembercirculaire. Hier vindt geen verrekening met voorgaande jaren plaats.

Financiële kaders
1. Voor de formatie wordt uitgegaan van de vastgestelde formatie per 1 januari 2022 plus de mutaties voor 2022 en 2023 uit de Toekomstvisie. Uitbreiding en inkrimping van de formatie verloopt, voor zover dit niet gedekt kan worden binnen de begroting, via de Kadernota.
2. De loonkosten worden gebaseerd op de onder 1 genoemde formatie, rekening houdend met:
   a. de daarbij behorende functieschalen op de hoogste anciënniteit;
   b. incidentele en persoonsgebonden beloningscomponenten (gratificaties, arbeidsmarkt- en functioneringstoelagen, extra periodieken e.d.) worden niet begroot, deze moeten worden opgevangen binnen het genormeerde formatiebudget;
   c. de laatst bekende cao-afspraken (huidige cao liep tot eind 2020);
   d. het loonindexcijfer uit de septembercirculaire 2021 van het gemeentefonds “loonvoet sector overheid”. Voor 2023 is dit, na correctie, 2,2% (zie in de tabel de berekening);
   e. het gemiddelde percentage voor de werkgeverslasten (o.a. sociale verzekerings- en pensioenpremies) voor 2021. Over 2022 en 2023 zijn de percentages voor de werkgeverslasten nog niet bekend;
   f. over het begrotingsjaar 2023 wordt bij de halfjaarrapportage en de jaarrekening een begrotings-brede toelichting gegeven op de afwijkingen van bovengenoemde aannames. Tevens worden de verschillen door onder- en/of overbezetting toegelicht;
   g. het opleidingsbudget bedraagt 2% van de loonsom;
   h. de begroting 2023 wordt niet meer bijgesteld op basis van andere percentages in komende circulaires voor 2023.
3. Voor de raming van de vrijwilligersvergoedingen:
   a. wordt het bedrag voor 2022 genomen vermeerderd met de gevolgen van de laatste cao-afspraken;

   b. plus 2,3% (“loonvoet sector overheid”) voor de loonindex in 2023 (na correctie is dat 2,2%, zie in de tabel hierna de berekening);
   c. voor het aantal repressieve vrijwilligers wordt uitgegaan van het vertrekpunt van de Toekomstvisie t.w. 1.355. Hierop worden de aanpassingen uit de Toekomstvisie voor de betreffende jaren in mindering gebracht;
   d. de begroting 2023 wordt niet meer bijgesteld op basis van andere percentages in komende circulaires voor 2023.
4. Voor de exploitatielasten wordt:
   a. de vastgestelde begroting (2022) gebruikt inclusief de structurele wijzigingen uit 2021, die nog niet in de primitieve begroting 2022 waren opgenomen;
   b. autonome ontwikkelingen worden meegenomen voor zover opgenomen in de Kadernota 2023 e.v.;
   c. uitgegaan wordt van het prijsindexcijfer uit de septembercirculaire 2021 van het gemeentefonds “prijs overheidsconsumptie, netto materieel”, voor het jaar 2023: 1,5%;
   d. de begroting 2023 wordt niet meer bijgesteld op basis van andere percentages in volgende circulaires.
5. Voor de kapitaallasten wordt rekening gehouden met investeringen conform de Toekomstvisie, die is verwerkt in het jongste Meerjaringsprogramma (MJIP) plus de reguliere vervangingen die geen onderdeel uitmaken van het vernieuwde dekkings- en spreidingsplan, bijvoorbeeld ICT. Voor investeren & activeren gelden als uitgangspunten:
   a. disagio wordt niet geactiveerd;
   b. verkrijgings- of vervaardigingsprijs, waarbij geen rente wordt toegerekend tijdens het vervaardigingsproces;
   c. lineair afschrijven. Uitzondering: op gebouwen wordt annuïtair afgeschreven;
   d. componenten worden zo nodig apart geactiveerd;
   e. afschrijven tot boekwaarde nul. Indien een actief met winst of verlies wordt afgestoten, wordt het saldo hiervan ten gunste of ten laste van de egalisatiereserve kapitaallasten materieel gebracht;
   f. voor het jaar van investeren wordt alleen een half jaar rente gerekend, voor de jaren daarna rente en afschrijving (100%).
6. Het rente-omslagpercentage voor de begroting 2023 is berekend op 0,8%. Voor de berekening van de kapitaallasten voor de overgenomen kazernes wordt uitgegaan van de percentages van de voor de financiering afgesloten geldleningen.
7. Voor de producten dienstverlening wordt uitgegaan van kostendekkende tarieven.
8. Bij de verdeling van de gemeentelijke bijdrage over de deelnemende gemeenten wordt het verdeelmodel gebruikt. Dit verdeelmodel is conform de Gemeenschappelijke Regeling VNOG voor 2021 geactualiseerd. Het geldt voor vier jaren.

Effect Kadernota: loon- en prijscompensatie

De loon- en prijscompensatie voor het jaar 2023 zijn, op basis van de hiervoor geschetste uitgangspunten, als volgt:

Loon- en prijscompensatie 2023				
	looncompensatie			prijscompensatie
	septembercirculaire 2020	septembercirculaire 2021	verschil	septembercirculaire 2021
2021	1,80%	0,70%	-1,10%	
2022	1,50%	2,50%	1,00%	
2023		2,30%	2,30%	1,50%
opnemen voor 2023 inclusief correcties 2021 en 2022			2,20%	
Loon- en prijscompensatie 2023		**€ 750.000**		**€ 220.000**

Deze loon- en prijsstijging is verwerkt als een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

Totaaleffect Kadernota op de gemeentelijke bijdrage 2023
In de Kadernota staan voorts, naast de loon- en prijscompensatie, een autonome ontwikkeling voor 2023, alsook een eerder aangekondigde ontwikkeling. Deze zijn verwerkt in de voorliggende meerjarenbegroting met als dekking een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Het eindeffect van de Kadernota voor de gemeentelijke bijdrage 2023 is daarmee als volgt:

Effect gemeentelijke bijdragen	2023
Loon- en prijscompensatie	970.000
Formatieplaats vastgoed structureel	75.000
Autonome ontwikkelingen (informatiebeveiliging)	169.000
Totaal	**1.214.000**

*Bedragen t.o.v. begroting 2022

In bijlage 2 staan de gemeentelijke bijdragen 2023.

In Bijlage 4 is het effect van de stijgende kapitaallasten op de egalisatiereserve afschrijvingen in beeld gebracht. In de loop van het jaar 2026 zal volgens de huidige berekeningen deze reserve uitgeput raken en ultimo boekjaar uitkomen op negatief € 2.953.321. Voor het presenteren van een meerjarig sluitende begroting zou – alle overige omstandigheden gelijkblijvend - de gemeentelijke bijdrage met dit bedrag moeten stijgen. Dit kan voorkomen worden indien het Algemeen Bestuur een substantieel deel van het voordelig resultaat van de jaarrekening 2021 bestemt voor toevoeging aan deze egalisatiereserve. Daarmee zou een stijging van de gemeentelijke bijdrage in deze meerjarenbegroting 2023-2026 niet aan de orde hoeven te komen. Omdat het Algemeen Bestuur nog géén besluit heeft genomen tot het verhogen van de bijdrage op termijn en evenmin het resultaat van de jaarrekening 2021 heeft bestemd, is de bijdrage in programma 7 Algemene Dekkingsmiddelen constant gehouden en de egalisatiereserve in Bijlage 4 nog niet verhoogd. Uiteraard is het afhankelijk van (het tempo van) de voorgenomen investeringen en van de verkoop van af te stoten materieel, wanneer de reserve daadwerkelijk zal zijn uitgeput.

5. Paragrafen

5.1. Beleidsregels en uitgangspunten reserves

Inleiding
Deze paragraaf bevat de beleidsregels, uitgangspunten en werkwijzen die worden toegepast voor het risicomanagement, reserves, de weerstandscapaciteit en het bepalen van de ratio weerstandscapaciteit, zoals opgenomen in de vastgestelde Kadernota 2023-2026. De lijnen uit 2022 zijn hierin voortgezet.

Risicomanagement
1. Het wettelijk kader voor risicobeheersing is artikel 9 en 13 van het BBV. Het betreft de in de begroting en rekening vereiste paragraaf 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing'.
2. De VNOG moet voorbereid zijn op de mogelijke (financiële) gevolgen van risico's die zich kunnen voordoen binnen de bedrijfsvoering. Het gaat bij risico's om gebeurtenissen die zich mogelijk kunnen voordoen en die het realiseren van de doelstellingen kunnen verstoren.
3. Het treffen van beheersingsmaatregelen ter vermijding en vermindering van risico's staat centraal. De te nemen maatregelen op risico's kunnen zijn: het *matigen* (door maatregelen); het *overdragen* (door bijv. verzekeren); het *vermijden* (door het schrappen van doelstellingen) en het *accepteren* ervan.
4. Het managen van risico's is een verantwoordelijkheid van het MT. De afdelingshoofden betrekken teamleiders en andere medewerkers bij het benoemen van relevante risico's en bij het treffen en uitvoeren van de maatregelen. De afdelingshoofden rapporteren hierover in de halfjaarrapportage en de Jaarstukken.
5. De geïnventariseerde risico's worden gekwantificeerd op basis van 5 percentages die de kans weergeven dat het risico zich kan voordoen. De percentages zijn: 10%, 30%, 50%, 70% en 90%. Bij een kans van 90% op het zich voordoen van een risico wordt overwogen hierop de begroting aan te passen, indien kan worden aangegeven (vanaf) wanneer het risico zich waarschijnlijk voordoet.
6. Bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit, worden de voor de maatregelen benodigde financiële middelen vermenigvuldigd met de genoemde percentages die de kans op het risico weergeven.
7. Structurele risico's worden voor maximaal 3 jaar berekend bij de benodigde weerstandscapaciteit. Daarna wordt geacht dat de effecten kunnen worden afgewend, begroot, dan wel anderszins kunnen worden opgevangen.
8. Financiële en niet-financiële risico's worden geïnventariseerd. Ook de beheersingsmaatregelen zijn zowel financieel als niet-financieel van aard.

Reserves
1. De VNOG beschikt over een Algemene Reserve, een Bedrijfsvoeringreserve, (tijdelijke) bestemmingsreserves en egalisatiereserves.
2. De Algemene reserve vormt het *weerstandsvermogen* en is voor afdekking van risico's en heeft geen einddatum. De Algemene Reserve wordt gevoed vanuit het jaarrekeningresultaat bij besluit van het AB over de resultaatsbestemming, of anderszins door AB besluiten. Bij een wijziging (bijv. een onttrekking) van de Algemene Reserve / het weerstandsvermogen dient er een zienswijze te worden gevraagd aan de deelnemende gemeenten, zoals bepaald in de Gemeenschappelijke Regeling VNOG.
3. De Algemene Reserve en de Bedrijfsvoeringreserve (zie hierna) en de post Onvoorzien vormen samen de *weerstandscapaciteit*.

4. De hoogte van de weerstandscapaciteit is zodanig, dat de weerstandsratio zich in een bandbreedte van 1,0 tot 1,4 bevindt. Indien deze ratio buiten deze bandbreedte is of dreigt te raken, volgt een AB-voorstel (bijv. bij kadernota) over de wijze waarop dit voorkomen of hersteld wordt.
5. De Bedrijfsvoeringreserve heeft een algemene bufferfunctie en is breed inzetbaar voor prioriteiten (bijv. innovatie) of voor het tijdelijk afvlakken van gemeentelijke bijdragen. De Bedrijfsvoeringreserve heeft geen einddatum en behoort tot de beschikbare weerstandscapaciteit (telt mee voor de afdekking van risico's). De minimale hoogte is 2%, de maximale hoogte is 5% van het begrotingstotaal.
6. De bestemmingsreserves, waaronder egalisatiereserves zijn voor een specifiek doel ingesteld ("beklemd"); zij tellen niet mee voor afdekking van overige risico's en maken geen deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit.
7. Er zijn bestemmingsreserves van onbepaalde duur en tijdelijke bestemmingsreserves.
8. Resultaatsonafhankelijke stortingen en onttrekkingen (gelijk aan reeds begrote dotaties en onttrekkingen) maken geen deel uit van het bestemmingsvoorstel saldo jaarrekening.
9. Stortingen en onttrekkingen aan egalisatiereserves maken geen deel uit van het bestemmingsvoorstel saldo jaarrekening.
10. De Financiële verordening VNOG bepaalt dat bij het instellen van bestemmingsreserves (door het AB) het doel, de (maximale) hoogte, de duur en de wijze van voeding en onttrekking worden aangegeven.

Een overzicht van de huidige reserves is opgenomen in bijlage 4.

Weerstandscapaciteit

1. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt, zoals hiervoor reeds aangegeven, gevormd door de Algemene Reserve, de Bedrijfsvoeringreserve en de post Onvoorzien.
2. Tot de beschikbare weerstandscapaciteit behoren niet, zoals hiervoor reeds aangegeven, de (tijdelijke) bestemmingsreserves en egalisatiereserves. Daar is al een bestedingsdoel aan verbonden[2].

3. De weerstandsratio = $\frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$

4. De streefwaarde van de weerstandsratio ligt tussen 1,0 ("matig") en 1,4 ("voldoende")[3].
5. De beschikbare weerstandscapaciteit, de benodigde weerstandscapaciteit en de weerstandsratio worden in de begroting en in de jaarrekening opgenomen.
6. Indien de weerstandsratio buiten de bandbreedte van de streefwaarde ligt, wordt in de eerstvolgende Kadernota (of ander geëigend moment in de P&C cyclus) afgewogen hoe deze waarde weer te bereiken.

[2] BBV technisch behoren alle bestemmingsreserves tot het weerstandsvermogen, vanuit de gedachte dat het AB altijd kán besluiten om de bestemming (bestedingsdoel) van een reserve te halen. De accountant heeft informeel laten weten geen moeite te hebben met de VNOG werkwijze, mits dit in de jaarstukken transparant wordt toegelicht. Voorts spoort deze handelwijze met het door de provincie Gelderland vastgestelde financieel toezichtkader.

[3] Naast een minimum ratio is een maximum ratio toegevoegd. Deze ratio 1,0 tot 1,4 komt overeen met die van diverse deelnemende gemeenten en veel veiligheidsregio's. Dit onderstreept het eigenaarschap voor het reduceren van risico's van de VNOG. De bandbreedte is als richtsnoer bedoeld. Maatregelen om het vermogen te versterken of de gemeenten terug te betalen, zullen altijd gewogen worden in de beleidsinhoudelijke en financiële context van VNOG én gemeenten op enig moment.

5.2. Weerstandscapaciteit en risicomanagement

Inleiding
In de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicomanagement' worden de risico's in beeld gebracht en gerelateerd aan de weerstandscapaciteit. Het gaat bij risico's om gebeurtenissen die zich mogelijk kunnen voordoen en die het realiseren van de doelstelling(en) van de organisatie kunnen verstoren. De te nemen maatregelen op risico's kunnen zijn: het matigen (door maatregelen); het overdragen (door bijv. verzekeren); het vermijden (door het schrappen van doelstellingen) en het accepteren ervan. Verder is het van belang te beseffen dat het inherent is aan risico's dat het onzeker is of deze plaats zullen vinden.

Bij de inventarisatie van risico's en de daarbij gemaakte doorrekeningen, vormen de bestuurlijk vastgestelde beleidsdoelen en normen (waaronder die uit de Toekomstvisie 2020-2026) het uitgangspunt. In de vastgestelde Kadernota 2022-2025, opgemaakt eind 2021, is een complete risico-inventarisatie weergegeven met de berekende daarvoor benodigde weerstandscapaciteit. Bij de vaststelling van deze Kadernota is tevens besloten om de nieuwe beleidslijnen omtrent vermogen en risico's in de betreffende paragrafen van de begroting en jaarrekening op te nemen.

De taken die in het kader van het risicomanagement worden uitgevoerd volgen (vanaf 2021) de P&C-cyclus. Daarbij worden de verwachte en beoordeelde risico's geactualiseerd in de kadernota's en begrotingen en wordt verantwoording afgelegd over beheersing ervan in tussentijdse rapportages en jaarstukken. Het managen van risico's is een continu proces waarbij zich steeds weer andere risico's kunnen voordoen. Dit vereist voortdurende afstemming zowel met collega's intern als ook met de andere (aangrenzende) veiligheidsregio's. Dat geldt zowel de aanpak als de uitkomsten van de risico-inventarisatie.

Actuele voorbeelden die de noodzaak van het managen van risico's onderstrepen zijn:
- De schaarste van grondstoffen en de sterke prijsstijgingen van het (brandweer)materieel en materiaal;
- De (nog) voortdurende Covid-19 pandemie waarbij naast extra inzet van mensen en middelen ter ondersteuning van de maatregelen door de gevolgen van de crisis, ook sprake was van het niet kunnen of anders moeten uitvoeren van een deel van de reguliere activiteiten, plannen en initiatieven van de VNOG.
- De genomen besluiten en de uitgevoerde – en gehandhaafde maatregelen ter bestrijding van Covid-19, zouden voor de VNOG kunnen leiden tot claims. Dat risico laat zich nu niet kwantificeren.

In deze paragraaf wordt hierna het nieuwe beleid voor het risicomanagement en het benodigde weerstandsvermogen samengevat en wordt verder de actuele risico-inventarisatie voor de begroting 2023-2026 weergegeven. Deze inventarisatie is gebaseerd op de eerdere weergave in de Kadernota 2023-2026, waarna nog een herbeoordeling heeft plaatsgevonden ten behoeve van de nu voorliggende begroting.

Risico-inventarisatie
<u>Algemeen</u>
Bij de uitvoering van het risicomanagement in 2022 zijn, in het kader van de P&C-cyclus, de risico's beoordeeld en (op)nieuw opgehaald t.b.v. het opstellen van de Kadernota 2023-2026. Voor deze begroting heeft nog een marginale toetsing plaatsgevonden van de in de kadernota weergegeven risico's.

Inventarisatie

In de kadernota 2023-2026 is een toelichting gegeven welke risico's, met de daarbij gegeven kwantificering, door uitvoering van maatregelen en (externe) ontwikkelingen zijn gewijzigd ten opzichte van de vorige begroting en kadernota, periode 2022-2025. Na de hieronder weergegeven tabel, zullen we de belangrijkste wijzigingen kort verder toelichten.

Gekwantificeerde risico's				
Nr.	**Risico's** en oorzaken	**Kans in %**	**Effect in euro's**	**Weerstandscapaciteit (euro's)**
			bedrag	
1	**Stoppen Openbaar Brand-/Regionaal meldsysteem (OMS/RBS),** risico niet kunnen inpassen medewerkers i.c.m. het vraagstuk behoud informatiepositie vanuit het brandmeldsysteem.	50%	150.000	75.000
2	**Geen match tussen de gemeenten en de afd. RCB t.a.v. de uitvoering van taken en dienstverlening, bij de invoering van de nieuwe Omgevingswet.** Te grote diversiteit in uitvoering/invulling door gemeenten t.o.v. het kwalitatieve en kwantitatieve aanbod van de VNOG.	50%	640.000	320.000
3	**Schaarste capaciteit repressieve inzet van vrijwilligers brandbestrijding.** door groter verloop/uitstroom vrijwilligers.	70%	408.000	286.000
4	**Teveel (roostering) uren bestaande (repressieve) bezetting brandbestrijding** (Arbeidstijden).	30%	50.000	15.000
5	**Hogere prijzen (boven prijsindex) kosten van energie en kleding.** Wereldwijde ontwikkelingen (in 2021) van een toenemende vraag in samenhang met schaarste van aanbod, doen de (grondstof)prijzen van energie en kleding (aanschaf: 1 mln. per jaar) stijgen.	70%	100.000	70.000
6	**Niet (tijdig) realiseren besparingen Toekomstvisie 2020** t.a.v. materiele kosten door vertraging vervanging - en/of wijzigingen inzichten vervanging materieel.	50%	160.000	80.000
7	**Niet (tijdig) realiseren besparingen Toekomstvisie 2020** t.a.v. *personele* kosten (vergoedingen/opleiding vrijwilligers en onderhoudstaken) behorende bij (nog niet gerealiseerde) besparingen vervanging materieel (vorig punt).	50%	770.000	385.000
8	**Uitval materieel repressieve inzet brandbestrijding** door defect materieel en/of gebrek onderdelen voertuigen/brandweermiddelen.	30%	90.000	27.000
9	**Extra prijsstijgingen (en vertraging) aanschaf blusmaterieel bij realisatie MSP o.b.v. Toekomstvisie.** Extra prijsstijgingen (5%) van blusmaterieel leiden bij vervanging (50 mln.) tot hogere kapitaalslasten c.q. eerdere uitputting van de (gevormde) egalisatiereserve in de komende jaren.	30%	500.000	150.000
10	**Onvoldoende oefenmogelijkheden Vakbekwaam blijven brandweerpersoneel.** Oefenmogelijkheden beperkt bij niet voldoen aan eisen vakbekwaamheidsplein-en.	50%	25.000	13.000
11	**Noodzakelijke (spoedeisende) aanpassingen aan gebouwen/ installaties** voortvloeiende uit de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E).	50% en 10%	96.000	38.000
	Kosten (tijdelijke) huisvesting/ faciliteiten kantoorpersoneel.			
12	Onzekerheid termijn overbrugging na vertrek Europaweg ultimo 2023.	90% en 30%	300.000	360.000
13	Aanpassingen kantoorfaciliteiten en (meer) thuiswerken (corona).	50%	263.250	132.000
14	**Hack systemen,** verhinderen uitvoering crisis en alle ondersteunende/bedrijfsmatige activiteiten door uitval ICT- systemen.	50%	500.000	250.000
15	**Te hoge personele kosten (beroeps en vrijwilligers)** door onjuiste gegevens, - berekeningen en ontoereikende kennis en controles.	30%	350.000	105.000
16	**Inkopen voor te hoge bedragen en/of onjuiste uitvoering/voorwaarden (w.o. aanbestedingen)** door onjuist inkoopproces en demarcatie problematiek.	10%	150.000	15.000
17	**Onvoorziene kosten aanspraken van personeel na dienstongevallen** door veranderingen in de verzekeringsmarkt en gewijzigde mogelijkheden van dekking.	10%	600.000	60.000
18	**Stijging reële bijdrage aan IFV** door bijv. nieuwe taken.	30%	60.000	18.000

19	**Stijging financieringskosten bij aantrekken leningen (vreemd vermogen),** door stijging van het rentepercentage.	50%	1.500.000	750.000
20	**Beboeting en imagoschade door schending van de privacy (overtreding van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG)).** Processen rond persoonsgerelateerde gegevens worden niet goed uitgevoerd, waardoor privacygevoelige gegevens op onjuiste plaatsen terecht kunnen komen.	10%	300.000	30.000
				3.179.000

Niet kwantificeerde risico's				
Nr.	**Risico's** en oorzaken	**Kans in %**	**Effect in euro's**	**Weerstandscapaciteit (euro's)**
			bedrag	
1	**Hogere personele kosten (beloning/vergoeding) -w.o.relatieve aandeel VNOG- bij repressieve inzet van parttime brandweermensen (i.p.v. vrijwilligers).** Uitkomst project Taakdifferentiatie: afschaffing consignatie en kazernering vrijwilligers; mogelijke alternatieven (parttime aanstellingen) duurder.			
2	**Toename onderhoudskosten materieel voor repressieve inzet brandbestrijding** door langer gebruik bestaand materieel.			
3	**Onzekerheid toekomstbestendige - en efficiënte uitvoering van repressieve taken bij het niet (tijdig) realiseren samenvoeging/-werking kazernes (Toekomstvisie bouwsteen 31 en 31a).** Door onzekerheid uitkomsten onderzoeken samenvoeging/-werking aangegeven regio's, nog geen duidelijkheid over verbeteringen uitvoering repressieve activiteiten.			
4	**(On)mogelijkheid terugbrengen meerkosten kazernering dagdienst.** Bij vervallen van mogelijkheid van roosteren vrijwilligers voor repressieve (dag)taken, zoeken naar (duurdere) alternatieven, zoals inhuur.			
5	**Pandemie,** het scenario pandemie zal n.a.v. COVID-19 worden herzien in het risicoprofiel. De consequenties voor de VNOG zijn nog niet te kwantificeren.			

Toelichting

De als nieuw geïnventariseerde en beoordeelde risico's (t.o.v. eerdere begrotingen) hebben in grote lijn te maken met de volgende onderwerpen:

- het risico op extra personele kosten, na invoering van de nieuwe Omgevingswet, omdat de verschillen tussen wat de gemeenten aan dienstverlening vragen, groot zullen/kunnen zijn (uitvoering van oude en nieuwe taken naast elkaar);
- het toegenomen risico op prijsstijgingen voor m.n. brandstoffen en kleding (prijzen katoen) naast de al eerder benoemde en berekende prijsstijging en schaarste voor brandweermateriaal en - materieel (welke inmiddels feitelijk is gebleken).

De belangrijkste aanpassingen op basis van een marginale toetsing van de risico's, na het opstellen van de Kadernota 2023-2026, zijn:

- het (deels) meenemen van de prijsstijgingen van materiaal en materieel en de daarbij behorende verhoging van de kredieten en kapitaalslasten bij het opstellen van de Programmabegroting 2023-2026, waardoor het risico vermindert;
- een toename van het (externe) risico van rentestijging op de aan te trekken langlopende leningen. Gerekend is met het risico van hogere rentelasten over drie jaar als gevolg van een stijging van de omslagrente met 1% over een geïnvesteerd vermogen van € 50 miljoen.

Per saldo is het bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit in de Programmabegroting 2023-2026 t.o.v. van de Kadernota 2023-2026 enigszins gestegen m.n. door een hoger renterisico.

Specifiek gekoppeld aan het gegeven dat de VNOG de paraatheid organiseert met een relatief groot aantal vrijwilligers (vlg. benchmark 2019 Berenschot), ligt daarin een aantal risico's besloten, die de VNOG bovengemiddeld kunnen raken:

- de financiële compensatie voor mogelijk stijgende werkgeverslasten via bijv. het gemeentefonds kan de VNOG een nadelig herverdeeleffect opleveren;
- de maatschappelijke trend van daling van de bereidheid om zich langdurig te binden aan vrijwilligerswerk, mogelijk gecombineerd met een gevoeld gebrek aan lokale identiteit van de posten;
- vertraging in de implementatie van de Toekomstvisie kan leiden tot een vertraging in de geraamde daling van het aantal vrijwilligers.

Het berekende bedrag als (benodigde) weerstandscapaciteit is tot stand gekomen door rekening te houden met de kans dat het risico zich kan voordoen en het daarbij behorende financiële effect. Voor een deel van de risico's is het nog te vroeg of te onduidelijk om de financiële effecten ervan te (kunnen) berekenen (zie het overzicht 'Niet gekwantificeerde risico's'). Bij de inventarisatie van de risico's is ook gekeken naar de mogelijke oorzaken ervan en de te nemen maatregelen voor het matigen, overdragen, vermijden of accepteren ervan. Een uitgebreider overzicht van de gekwantificeerde - en niet-gekwantificeerde risico's, waarin ook de oorzaken, beheersmaatregelen en een mogelijke getalsmatige onderbouwing is opgenomen, is in bijlage 9 te vinden.

De bewaking van de (uitvoering van de) te nemen maatregelen zal opnieuw plaatsvinden gaande het (begrotings)jaar en zichtbaar (moeten) worden in de te presenteren financiële rapportages.

De gevolgen van bovenstaande voor het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit, komen hierna in deze paragraaf aan de orde.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen of waar na het treffen van maatregelen nog resterende risico's overblijven (benodigde weerstandscapaciteit).

Het beschikbare - en de benodigde weerstandscapaciteit en de weerstandsratio worden in de begroting en in de jaarrekening opgenomen. De weerstandsratio wordt daarbij gedefinieerd als quotiënt (uitkomst van de deling) tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. De streefwaarde van de weerstandsratio ligt tussen 1,0 ("matig") en 1,4 ("voldoende").

Indien de weerstandsratio buiten de bandbreedte van de streefwaarde ligt, wordt in de eerstvolgende Kadernota (of ander geëigend moment in de P&C cyclus) afgewogen hoe deze waarde weer kan worden bereikt.

<u>Benodigde weerstandscapaciteit</u>
De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag wat nodig is op basis van de financieel gekwantificeerde risico's.

<u>Beschikbare weerstandscapaciteit</u>
De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het totaal van middelen dat beschikbaar is om de risico's financieel af te dekken. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt gevormd door de Algemene Reserve, de Bedrijfsvoeringreserve en de (begrote) post Onvoorziene uitgaven. Tot de beschikbare weerstandscapaciteit behoren niet de (tijdelijke) bestemmingsreserves. Daar is al een

bestedingsdoel aan verbonden.

De Algemene reserve is voor afdekking van risico's (artikel 12 van de Financiële verordening VNOG 2019) en heeft geen einddatum. De Algemene Reserve wordt gevoed vanuit AB besluiten, zoals daarvan o.a. sprake is bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat.

De Bedrijfsvoeringsreserve heeft een algemene bufferfunctie en is breed inzetbaar voor prioriteiten (bijv. innovatie) of voor het tijdelijk afvlakken van gemeentelijke bijdragen. De Bedrijfsvoeringreserve heeft geen einddatum en behoort tot de beschikbare weerstandscapaciteit en telt derhalve mee voor de afdekking van risico's.

Berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit begroting 2023	€
Saldo Algemene reserve	1.135.114
Saldo Bedrijfsvoeringsreserve	1.979.500
Post onvoorzien	250.000
Beschikbare weerstandsvermogen	3.364.614

Berekening van de ratio weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen VNOG begroting 2023	€
Beschikbare weerstandsvermogen VNOG	3.364.614
Benodigde weerstandscapaciteit	3.179.000
Ratio	1,06

Toelichting
De berekende waarde van de weerstandsratio voor de begroting 2023-2026 komt uit op 1,06 en zit daarmee aan de ondergrens van de door het bestuur vastgestelde bandbreedte van 1,0 tot 1,4.

Financiële kengetallen VNOG

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	41%	59%	62%	93%	115%	143%
Solvabiliteitsratio	29%	23%	21%	16%	12%	6%
Exploitatieruimte	4,4%	0,1%	0,3%	-0,2%	-2,5%	-6,7%

Toelichting op de kengetallen
Algemeen
Bestuurlijk zijn er voor de VNOG geen normen vastgesteld waaraan de berekende kengetallen moeten voldoen. Provincies hanteren als toezichthouders op gemeenten en ook gemeenschappelijke regelingen, de signaleringswaarden die het Rijk gebruik bij stresstesten om mede de financiële positie van de zgn. 100.000+ gemeenten te toetsen. Deze signaleringswaarden zijn in onderstaande tabel weergegeven.

	Categorie		
	A= minste risico	B - gem. risico	C = meeste risico
Netto schuldquote	< 90%	90%-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20%- 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	begr. > 0%	begr. = 0	begr.< 0%

De kengetallen geven alleen in relatie tot elkaar een beeld. Wanneer dit beeld verontrustend is kan dit betekenen dat de financiële positie onder druk staat en er dus maatregelen nodig zijn om deze situatie te verbeteren.
Aan de hand van de voor de VNOG berekende positie valt op te maken wat de status is bij het opstellen van de (meerjaren)begroting 2023-2026.

Netto schuldquote
Dit kengetal geeft een indicatie van de druk van schuldenlast (rente/aflossing) op de eigen middelen. De quote wordt berekend door de netto schuld te delen door het totaal aan jaarlijkse baten.

Bij de begrote cijfers voor 2023-2026 is uitgegaan van een toename van de investeringen op basis van de Toekomstvisie. Ter financiering van deze investeringen wordt vreemd vermogen aangetrokken in de vorm van leningen met een looptijd van 10 tot 15 jaar. Verder is de overdracht aan de gemeenten van twee van de huidige bij de VNOG in eigendom zijnde kazernes en de daarbij komende effecten op de (overdracht van) financiering, verwerkt en doorgerekend (ook in het saldo aan liquide middelen). Dat geldt eveneens voor de effecten van onttrekkingen en toevoegingen op reserves (eigen vermogen) en voorzieningen.

Het effect van genoemde punten is verwerkt in de berekende netto schuldquote, deze valt voorlopig nog in de categorie ‘minste risico’. In de loop van het meerjarenperspectief loopt dit risico op door een hogere schuldenlast als gevolg van een forse toename van de investeringen. Dit wordt veroorzaakt door de toename van de aflossingsverplichtingen met de daarbij behorende afname van de liquide middelen. Daarbij is nog niet gerekend met een hogere benodigde bijdrage van de gemeenten ter dekking van de gestegen kapitaalslasten.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Hiertoe wordt de omvang van het eigen vermogen gerelateerd aan de totale omvang van het vermogen (dus het eigen en het vreemde vermogen). Hierbij geldt hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de financiële weerbaarheid van de VNOG.

De berekende ratio bedraagt over 2023: 21% (gemiddeld risico). Dit kengetal neem af in de loop van de weergegeven jaren. De oorzaak daarvan is dezelfde als toegelicht bij de netto schuldquote.
Voor lokale overheden i.c. een gemeenschappelijke regeling moet deze ratio anders beoordeeld worden dan bij een bedrijf.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft weer hoeveel structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, ook als bijvoorbeeld de baten afnemen of lasten in de toekomst gaan toenemen. Het gaat daarbij om de ruimte die wordt berekend door het structurele saldo (verschil tussen structurele baten en lasten) te delen door het totaal aan jaarlijkse baten.

Het toekomstig negatief worden van deze ratio wordt veroorzaakt doordat bij de stijging van de kapitaallasten nog geen rekening is gehouden met een verhoging van de gemeentelijke bijdragen ter dekking ervan. Daarbij kunnen de toegenomen kapitaallasten in 2026 niet meer (volledig) worden gedekt uit een onttrekking van de daarvoor ingestelde egalisatiereserve.

5.3. Onderhoud kapitaalgoederen

Het (brandweer)materieel en drie kazernes, namelijk Apeldoorn-Saba, Doetinchem en Harderwijk, zijn in eigendom van de VNOG. De overige kazernes worden hetzij gehuurd hetzij om niet beschikbaar gesteld aan de VNOG.

Ter dekking van de groot onderhoudskosten van de overgenomen kazernes is bij de VNOG voor de kazernes Harderwijk en Doetinchem per kazerne een voorziening gevormd voor rekening van de betreffende gemeente; dit op basis van een in 2021 geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan (MJOP).

De kazerne in Apeldoorn Zuid (Saba) betreft een appartementsrecht. Het opbouwen van een voorziening groot onderhoud voor de kazerne Apeldoorn Zuid (Saba) is daardoor een aangelegenheid van de Vereniging van Eigenaren Werkgebouw Zuid.

De kazernes in eigendom van de VNOG zijn allemaal aangekocht in 2013. In 2023, na de BTW herzieningstermijn van 10 jaar, zullen de kazernes Harderwijk en Doetinchem terug verkocht gaan worden aan de desbetreffende gemeenten. Dan wordt ook de binnen de VNOG opgebouwde onderhoudsvoorziening aan de betreffende gemeente over gedragen.

Dit voornemen ligt er ook met betrekking tot de kazerne in Apeldoorn Zuid (Saba). Het moment van overdracht kan echter nog beïnvloed worden door de ontwikkelingen rondom de 1 post gedachte in Apeldoorn.

De kapitaalgoederen voor rekening van de VNOG zijn de voertuigen en overig materieel waarop wordt afgeschreven. Voor dit materieel wordt er regio-breed met één beheerssysteem gewerkt. De planning van het onderhoud vindt plaats volgens regionaal en landelijk vastgestelde intervallen en protocollen.

5.4. Financiering en Treasury

Inleiding
De paragraaf treasury is één van de voorgeschreven paragrafen als onderdeel van de begroting. Artikel 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de beleidsvoornemens en ontwikkelingen ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille worden beschreven.

Om te kunnen voldoen aan de eisen van de Wet Financiering decentrale overheden (wet fido) moet de Veiligheidsregio twee treasury-instrumenten hanteren. Dit zijn het treasurystatuut en de treasuryparagraaf. Het treasurystatuut is op 10 december 2020 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. In de treasuryparagraaf wordt aangegeven welke de gestelde doelen zijn. De RUDDO (Regeling Uitzetting Derivaten Decentrale Overheden) is voor de VNOG niet van toepassing.

Algemene ontwikkelingen
Het gemeentelijk brandweermaterieel en een aantal kazernes zijn na wijziging van de Wet op de Veiligheidsregio's eind 2013 in eigendom overgedragen aan de VNOG. De totale omvang van de vaste activa bedroeg eind 2021 circa € 43,1 miljoen. De financieringsbehoefte is grotendeels gedekt door langlopende leningen, kasgeldleningen en bankkredieten en voor een deel door de inzet van reserves. In de komende jaren zal de VNOG voor vervanging van het brandweermaterieel en de herfinanciering van aflossingen regelmatig nieuwe leningen gaan aantrekken op de momenten dat dit zinvol wordt geacht.

Schatkistbankieren
Decentrale overheden moeten schatkistbankieren. Schatkistbankieren houdt in dat financiële middelen die door de VNOG worden aangehouden op bankrekeningen boven een bepaald bedrag worden afgeroomd en via een rekening-courant verhouding ten gunste van de Nederlandse schatkist worden gebracht. Hierdoor hoeft de Nederlandse staat minder geld te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld afnemen. Decentrale overheden krijgen op deposito's een rente vergoed die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat. Momenteel liggen deze rentes rond de nul procent. Het gevolg van dit beleid is dat de VNOG nagenoeg geen renteopbrengsten uit rekening courant verhouding meer zal ontvangen.
Voor 2023 zal het drempelbedrag voor de VNOG rond de € 1.220.000 bedragen.

Risicobeheer
Om de risico's van financiering zoveel mogelijk te beperken zijn er twee normen die gerapporteerd moet worden: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet
Bij het behouden van liquiditeit en het financieren van activa wordt zoveel als mogelijk is gebruik gemaakt van kortlopende geldleningen. Dit heeft twee voordelen:
1. er kan snel worden ingespeeld op schommelingen in de financieringsbehoefte
2. het is een relatief goedkope financieringsvorm.

Tegenover deze voordelen staat echter het nadeel van de korte rentevastheid (renterisico). Om dat risico te beperken wordt in de wet FIDO aangegeven dat als uitgangspunt geldt dat langlopende investeringen langlopend gefinancierd moeten worden. Hiermee wordt voorkomen dat als gevolg van renteontwikkelingen op de geldmarkt er problemen in de begroting zullen gaan ontstaan.

Daarnaast is er een kasgeldlimiet ingesteld. Daarmee worden de decentrale overheden gedwongen zich niet te veel te laten leiden door de voordelen van kortlopende financiering. De kasgeldlimiet bepaalt de maximale omvang van de externe korte geldpositie. Deze zogenaamde netto vlottende schuld mag op bepaalde peildata maximaal 8,2% bedragen van het totaal van de begroting van de VNOG.

De totale omvang van de programmabegroting van de VNOG bedraagt in 2023 circa € 61 miljoen. De kasgeldlimiet bedraagt daarmee afgerond € 5,0 miljoen. Door tijdig en in voldoende mate langlopende leningen af te sluiten, zal voorkomen worden dat de kasgeldlimiet te lang, dat wil zeggen meer dan twee achtereenvolgende kwartalen, wordt overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de vaste schuld. Deze norm bepaalt dat maximaal 20% van de netto opgenomen vaste schuld jaarlijks in aanmerking mag komen voor aflossing of renteherziening. De vaste schulden die de VNOG kent bestaat uit leningen ter financiering van de onroerende en roerende activa. Zij variëren in looptijd van 10 tot 40 jaar. De VNOG zal ter financiering van vervangingsinvesteringen voor materieel en apparatuur extra leningen gaan aantrekken. Bij de bepaling van de looptijd van de nieuw af te sluiten leningen en hun vaste aflossings- en renteherzieningsmomenten, zal met de renterisiconorm rekening worden gehouden.

Onderstaand is de informatie inzake het renterisico weergegeven zoals door de modelstaat B van de Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden wordt vereist. Uit deze staat blijkt dat de VNOG ruim binnen de kaders van de renterisiconorm blijft.

Jaar	2023	2024	2025	2026	
Berekening norm					
Begrotingstotaal	60.900.000	60.900.000	60.900.000	60.900.000	
Percentage	20%	20%	20%	20%	
Renterisiconorm	12.180.000	12.180.000	12.180.000	12.180.000	
Renteherzieningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Aflossingen:					
Lening Berkelland	1060000	1078000	0	0	
BNG 40.109346	0	0	0	0	*
BNG 40.109345	0	0	0	0	*
BNG 40.109776	250000	250000	125000	0	
BNG 40.110312	167000	167000	167000	167000	
BNG 40.110.517	250000	250000	250000	250000	
BNG 40.110.644	500000	500000	500000	500000	
BNG 40.110.766	500000	500000	500000	500000	
BNG 40.111.179	300000	300000	300000	300000	
BNG 40.111.678	600000	600000	600000	600000	
BNG 40.111.883	400000	400000	400000	400000	
BNG 40.112.457	400000	400000	400000	400000	
Aan te trekken in 2022 € 12 miljoen	1200000	1200000	1200000	1200000	
Aan te trekken in 2023 € 13 miljoen		1300000	1300000	1300000	
Aan te trekken in 2024 € 24 miljoen			1600000	1600000	
Aan te trekken in 2025 € 19 miljoen				1900000	
Aan te trekken in 2026 € 22 miljoen					
Renterisico	5627000	6945000	7342000	9117000	
Ruimte onder rente risiconorm	6553000	5235000	4838000	3063000	

* Deze leningen zijn gekoppeld aan de financiering van de kazerne Harderwijk en zullen bij de terugverkoop aan de gemeente Harderwijk begin 2023 mee worden over gedragen.

Renteberekening begroting
Voor de kapitaalslasten VNOG wordt in 2023 voor de kazernes die in eigendom zijn van de VNOG een rentepercentage toegerekend dat gelijk is aan het percentage van de aangetrokken leningen. Voor alle overige investeringen is een rentepercentage van 0,8% gehanteerd. Elders is al vermeld dat de VNOG in 2023 de kazernes in eigendom terug over zal dragen aan de gemeente waar de kazerne staat. Voor de gemeente Harderwijk zullen ook de door de VNOG ten behoeve van de financiering van de kazerne Harderwijk aangetrokken leningen worden overgedragen aan de gemeente Harderwijk.

Rentetoerekening begroting 2022 * € 1.000		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	373
De externe rentebaten	€	0
Saldo rentelasten en rentebaten	€	373
De rente, die toegerekend moet worden aan de overgenomen kazernes	€	-68
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€	305
Aan taakvelden toegerekende rente (0,8%)	€	-305
Renteresultaat op het taakveld Treasury	€	0

De geprognotiseerde boekwaarden van de activa die integraal zijn gefinancierd per 1 januari 2023 bedragen circa € 38.100.000. De aan de programma's toegerekende rente bedraagt 0,8% over € 38.100.000 is circa € 305.000.

Rente: Door de commissie BBV zijn bepalingen en richtlijnen gepubliceerd (notitie Rente 2017 – juli 2016) voor de verwerking van de rentelasten en –baten in de begroting en jaarstukken. De rentelasten worden allereerst op één plek begroot en vervolgens door middel van een voorgeschreven methodiek verdeeld over de programma's.

5.5. Bedrijfsvoering

Inleiding
De paragraaf Bedrijfsvoering is een voorgeschreven onderdeel en is bedoeld om de bedrijfsvoering toe te lichten. In de VNOG begroting is vanaf 2016 het separate programma 'Bedrijfsvoering' opgenomen, zie hoofdstuk 3. In hoofdstuk 3 staan de beleidsdoelen en (reguliere) activiteiten van de afdeling Bedrijfsvoering. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt ingegaan op diverse andere onderdelen van de bedrijfsvoering en ontwikkelingen hierop.

Huisvestingsplan
Uiterlijk 1 december 2023 moet de VNOG het kantoor Europaweg 79 te Apeldoorn verlaten. De teams die op deze locatie gehuisvest zijn, waaronder teams van de afdeling Bedrijfsvoering (zoals Middelen, HRM, DIV (archief), Communicatie en Informatie (ICT, servers), maar ook afdelingen zoals GHOR en Crisisbeheersing, moeten dan geherhuisvest zijn. Als nieuwe locatie wordt gekeken naar mogelijkheden binnen de 1-post-gedachte in Apeldoorn. In Apeldoorn wordt namelijk onderzocht om drie posten samen te voegen in één nieuw gebouw en daar zou een hoofkantoor van de VNOG bij kunnen worden ondergebracht. Omdat de nieuwbouw niet voor 1 december 2023 klaar is, zal de VNOG een tijdelijke huisvesting moeten betrekken als tussenoplossing. Een dergelijke tussenoplossing voor de 'hoofdkantoor'-functies die nu op de Europaweg gehuisvest zijn, wordt onderzocht; mogelijkheden zijn een herverdeling over bestaande kantoorlocaties, of tijdelijke centrale huisvesting in een ander pand. De te realiseren tussenoplossing bepaalt mede de datum van een vertrek uit de Europaweg. Hier wordt nu aan gewerkt. Wat de kosten van een tussenoplossing exact zijn, is niet aan te geven. Hierbij moet worden gedacht aan kosten voor ICT, verhuiskosten, inrichtingskosten, e.d. De tussenoplossing kan mogelijk ook leiden tot een (tijdelijk) inverdieneffect (besparing).

Vastgoed en Facilitair
Afhankelijk van besluitvorming medio 2022, gaat de VNOG per 2023 bepaalde facilitaire taken in de kazernes uitvoeren. Dit is één van de uitvloeisels van de zogenaamde 'Regeling demarcatie', die in december 2021 door het algemeen bestuur is vastgelegd en ter instemming aan de colleges is voorgelegd. De Regeling demarcatie geeft onder andere aan welke partij (gemeente of VNOG) voor welke facilitaire c.q. huisvestingstaak in de kazernes verantwoordelijk is. In bijna alle gevallen is (en blijft) de gemeente de gebouweigenaar, terwijl de VNOG de opstal gebruikt. De Regeling bevat de taakverdeling, de werkafspraken, afspraken over de periodieke afstemming tussen gebouwbeheerders van gemeenten en de VNOG, alsook de afspraak dat de gemeenten de panden binnen een bepaalde termijn op orde brengen qua Arbo-vereisten en voorzieningen, waarbij wel rekening wordt gehouden met beschikbare faciliteiten in de buurt van de kazernes en eventuele al lopende/geplande nieuwbouwtrajecten. Als gevolg van de afspraken in de Regeling gaat de VNOG dus per 2023 bepaalde taken uitvoeren; de taakoverdracht hiervoor (van gemeenten naar VNOG) en de bijbehorende begrotingswijziging op de begroting 2023 speelt in 2022. Als naar gelang de uitkomsten hiervan zullen de taken in 2023 worden uitgevoerd.

Vennootschapsbelasting
Voor de aangifte vennootschapsbelasting is de benodigde informatie aangeleverd aan het adviesbureau dat de VNOG hierin ondersteunt. Jaarlijks voert dit bureau voor een aantal veiligheidsregio's een check uit. Verwachting is dat de aangifte voor 2023 nihil is.

Ramingsgrondslagen
Ramingsgrondslagen budget kapitaallasten
Het budget voor kapitaallasten berust op de volgende ramingsgrondslagen:
- Het MJIP (meerjarig investeringsprogramma) voor de aan te vragen vervangingsinvesteringen.

- De staat van investeringen (investeringen die gereed zijn, waarop wordt afgeschreven).
- De overlopende investeringen uit voorgaande dienstjaren.
- De investeringen zijn onderscheiden naar vervanging en uitbreiding.
- De verdeling van investeringen over de jaarschijven 2023 tot en met 2026 is bepalend voor het jaar waarvoor (in de begroting) de kredieten worden aangevraagd. Na het beschikbaar stellen van het krediet worden verplichtingen aangegaan (bijvoorbeeld door het starten van een aanbestedingsprocedure).
- Er is gerekend met toevoegingen en onttrekkingen aan de egalisatiereserve conform het vastgestelde beleid.
- De afschrijvingstermijnen zijn opnieuw vastgesteld per 1 januari 2019. Over materieel/materiaal worden investeringen > € 10.000 lineair afgeschreven conform het beleid.
- De omslagrente bedraagt 0,8% en wordt berekend over de boekwaarde aan het begin van het jaar plus de helft van de voorgenomen investeringen in het begrotingsjaar.
- De voorgenomen investeringen zijn geraamd inclusief prijsindex en BTW. Er wordt geen generieke indexering toegepast. Wel wordt rekening gehouden met reëel verwachte (toekomstige) prijsontwikkelingen.
- De kapitaallasten tenslotte, zijn geraamd na verwerking van bovenstaande punten, uitgaande van 100% van zowel de bestaande boekwaarden als de voorgenomen investeringen.

In de voorliggende meerjarenbegroting is het materieel spreidingsplan opgenomen voor wat betreft de huidige planning van de vervanging van de voertuigen. Na de aanbesteding van het in het kredietenoverzicht genoemde materiaal en materieel, kunnen de geraamde bedragen in het investeringsprogramma aan de uitkomsten van de aanbesteding worden aangepast.

Navolgende tabel geeft de geraamde ontwikkeling van de kapitaallasten weer:

Programma	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Risico- en crisisbeheersing	41.000	26.000	26.000	26.000
Brandweerzorg	4.806.000	5.369.000	6.719.000	9.482.000
GHOR	0	4.000	12.000	12.000
Bedrijfsvoering	893.000	798.000	895.000	925.000
	5.740.000	6.197.000	7.652.000	10.445.000
Toevoeging egalisatiereserve	170.000			
Onttrekking egalisatiereserve		94.000	1.583.000	4.407.000
Totaal exclusief kazernes	5.910.000	6.103.000	6.069.000	6.038.000
Kazernes in eigendom en overgangsrecht	173.000	173.000	172.000	173.000
Bijdragen van de individuele gemeenten	-173.000	-173.000	-172.000	-173.000
Kazernes in eigendom	0	0	0	0

De stand van de egalisatiereserve bij de voorlopige jaarrekening 2021 is € 2.906.528. De huidige berekeningen laten zien dat de egalisatiereserve tot en met 2025 de stijgende kapitaallasten kan dekken. Over 2026 zal het saldo van de reserve niet meer toereikend zijn. De kapitaallasten zullen in de jaren na 2026 op een hoger niveau blijven, dit wordt vooral veroorzaakt door de sterk gestegen prijzen van het aan te schaffen materiaal en materieel. Bij een tijdige aanvulling van de reserve, kan een stijging van de gemeentelijke bijdragen vanaf 2026 worden getemporiseerd. Deze stijging van de kapitaallasten en uitputting van de egalisatiereserve was reeds gemeld in de Kadernota's van de afgelopen jaren.

Ramingsgrondslag personeelskosten
De ramingsgrondslag voor de personeelsbegroting is de formatie, waarbij wordt gerekend met de laatste bekende gegevens over de CAO-gemeenten, werkgeverslasten e.d. en de laatste trede van de functionele schaal. Doordat de VNOG zich in een transitie bevindt naar een andere organisatievorm is ook de formatie per afdeling aan wijzigingen onderhevig. Daarom is de totale personeelsbegroting aangepast aan de wijzigingen uit de Toekomstvisie en het Implementatieplan; verschuivingen in de formatie tussen de afdelingen zijn verwerkt (budgettair neutraal).

Innovatie
Innovatie is een belangrijk onderwerp voor de VNOG en op alle afdelingen vinden innovatieve ontwikkelingen plaats, zie hiervoor ook hoofdstuk 3 bij de respectievelijke programma's. Een paar ontwikkelingen worden ter illustratie hieronder nader toegelicht.

Programma Zelfredzaam & Risicobewust
Dit programma is erop gericht om inwoners bewust te maken van mogelijke (brand)veiligheidsrisico's en te stimuleren preventieve maatregelen te nemen. Innovatieve methodes worden ingezet, zoals voorlichtingscampagnes op basis van gedragswetenschap, adviezen op maat (wijkgericht en adresspecifiek) en uitvoeren van nul- en eindmetingen om de resultaten meetbaar te krijgen. Na de campagnes over veilige ontvluchting in 2022 staat 2023 in het teken van veilig stoken en veilig koken.

Project R!SQ
Het innovatieve project R!SQ is een interactieve website voor inwoners, partners en eigen collega's. De gebruiker krijgt op basis van allerlei filters, die hij zelf kan aangeven, gerichte informatie over het brandrisiconiveau in de eigen omgeving en concrete tips. R!SQ gaat nu alleen nog over brandrisico's in woningen en woongebouwen, maar in de toekomst wil de VNOG meer risicotypen uit het regionaal risicoprofiel aan R!SQ toevoegen. R!SQ helpt ook de brandweerposten om risicogericht te oefenen, omdat zij met R!SQ beter inzicht krijgen waar de specifieke risico's zitten om daar vervolgens gericht op te oefenen.

Brandbarometer
Het idee van de Brandbarometer is gebaseerd op de bestaande Inbraakbarometer. Hiermee kan je met je postcode het inbraakrisico in jouw buurt aflezen; via de Brandbarometer het brandrisico. Inwoners krijgen daarbij specifieke, concrete handelingsperspectieven. In de Brandbarometer worden o.a. de gegevens uit R!SQ gebruikt. De Brandbarometer is een samenwerking van de VNOG met andere externe partijen, namelijk met Interpolis en Hogeschool Utrecht. Als autoriteit op het gebied van veiligheid toont de VNOG zich hiermee als professionele samenwerkingspartner in een nieuwe innovatieve publiek-private samenwerking.

Informatiegestuurd werken en datawarehouse
Eén van de Opgaven van de VNOG is een sterke informatiepositie. Om dit te bereiken, hebben de verschillende afdelingen binnen de VNOG allerlei plannen opgesteld om beter informatiegestuurd te kunnen werken. Hierbij valt te denken aan het oprichten van een VIC (Veiligheids Informatie Centrum) bij Crisisbeheersing, het opstellen van prestatiedashboards bij Brandweerzorg, het dynamisch brandrisicoprofiel en R!SQ bij Risicobeheersing, zorg- en gezondheidsgerelateerde dashboards bij de GHOR en de nieuwe bestuurlijke prestatiekaart. Het is belangrijk dat iedereen hierbij gebruik maakt van dezelfde data, en dat deze data betrouwbaar is. Hiervoor heeft de VNOG een datawarehouse dat zich zal blijven ontwikkelen. De gegevens in het datawarehouse zijn afkomstig van, en worden op geautomatiseerde wijze onttrokken aan, de bestaande bronsystemen/applicaties. Hierin onderscheidt een innovatief datawarehouse zich van een standaard database. Bij alle ontwikkelingen rondom informatie krijgt de informatieveiligheid steeds extra veel aandacht.

5.6. Verbonden partijen

Inleiding
Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de Veiligheidsregio een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Meldkamer Oost Nederland (MON)
Voor de VNOG is de 'gemeenschappelijke regeling Meldkamer Oost Nederland (MON)' een verbonden partij. Twee leden van het algemeen bestuur VNOG nemen deel in het algemeen bestuur van de MON. Met ingang van 1 januari 2020 zijn nagenoeg alle taken van de MON overgegaan naar de Politie onderdeel LMS (Landelijke Meldkamer Samenwerking). Vanuit de MON worden vanaf 1 januari 2020 nog slechts de volgende taken uitgevoerd:

a) het algemeen beheer en kwaliteitsbewaking van gemeenschappelijke meldkamerprocessen, inclusief multidisciplinaire intake en opschaling;
b) het oefenen van multidisciplinaire procedures, het oefenen van het opschalingsproces, opleiden en actualisering wet- en regelgeving

Bovenstaande multi-meldkamertaken worden voortgezet en uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling MON, totdat deze taken op andere wijze geborgd worden door de veiligheidsregio's in Oost-Nederland. Deze multi-meldkamertaken zullen gedurende de bouwplanfase tijdelijk en grotendeels gefinancierd worden door de politie / LMS, zoals is overeengekomen met de directeur LMS. De verwachte opening van de nieuwe Meldkamer Oost Nederland (MKON) is voorzien in het voorjaar 2023.

Dit betekent dat de GR MON voor 2023 weer een kleine operationele begroting kent. Dekking van deze begrotingsuitgaven vindt niet plaats vanuit een bijdrage van de VNOG aan de GR MON maar uit het gereserveerde exploitatieoverschot van de jaarrekening 2019 van de GR MON dat hiervoor beschikbaar is gehouden. De VNOG participeert samen met de Veiligheidsregio IJsselland, de districten NOG en IJsselland binnen de politie-eenheid Oost en de vergunninghouders ambulancezorg in de regio's NOG en IJsselland in het bestuur van de MON. De MON heeft een gering eigen vermogen dat bij de opheffing van de gemeenschappelijke regeling aan de deelnemende partijen zal worden uitgekeerd.

Relatie met doelstelling
Volgens de Wet veiligheidsregio's is het bestuur van de Veiligheidsregio verantwoordelijk voor het instellen en in standhouden van een gemeenschappelijke meldkamer.

Beleidsvoornemens / ontwikkelingen
Het invoeren van de Landelijke Meldkamer Samenwerking met tien locaties in Nederland (waaronder Apeldoorn) zorgt voor een grote impact. In 2022 zal het gebouw voor de nieuwe Meldkamer Oost Nederland (MKON) in Apeldoorn worden opgeleverd waarna de verdere inrichting van het gebouw kan worden opgepakt eindigend in het volledig operationeel zijn van de nieuwe MKON in het voorjaar 2023. De vijf veiligheidsregio's die deel uit maken van het dekkingsgebied van de nieuwe MKON zijn van plan om de kosten van de exploitatie (personeel en bijkomende kosten) voor zover die voor rekening blijven van een Veiligheidsregio vanuit één begroting te gaan beheren. Deze begroting zal dan onderdeel worden van de begroting van de VNOG waarbij de overige vier veiligheidsregio's een financiële bijdrage zullen leveren aan de VNOG. Zodra de besluitvorming hierover is afgerond zal ook een begrotingswijziging voor het jaar 2023 aan het AB VNOG worden voorgelegd.

Het bestuurlijk belang
A.J.M. Heerts, AB lid MON.
J.N. Rozendaal, AB lid MON.

Het financieel belang
Bijdrage 2023: € 0,- Bijdrage 2023: € 0,-

Omvang Eigen- Vreemd vermogen MON

Eigen vermogen:	1-1-2023:	€ 291.283,-	31-12-2023: € 0,-
Vreemd vermogen:	1-1-2023:	€ 0,-	31-12-2023: € 0,-

De omvang van het verwachte resultaat 2023 voor de GR MON bedraagt circa € 45.000,- negatief. Dit tekort wordt gedekt uit de algemene reserve van de GR MON. Het restantsaldo van de algemene reserve zal bij de liquidatie van de GR MON in 2023 worden verdeeld over de participanten zodat er ultimo 2023 geen eigen vermogen meer zal resteren.

Wel bestuurlijk belang, maar geen financieel belang
Het verdient de aanbeveling om in deze paragraaf ook die partijen te noemen waar de VNOG wel een bestuurlijk belang in heeft, maar geen financieel belang.

NIPV (voorheen: IFV)
Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid, NIPV (voorheen: Instituut Fysieke Veiligheid, IFV) is een bij wet opgericht zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). Een ZBO is een bestuursorgaan van de centrale overheid dat bij de wet, krachtens de wet bij algemene maatregel van bestuur of krachtens de wet bij ministeriële regeling met openbaar gezag is bekleed, en dat niet hiërarchisch ondergeschikt is aan een minister. De positie van het NIPV is vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's. De 25 voorzitters van de veiligheidsregio's vormen samen het algemeen bestuur van het NIPV. Het bestuur is verantwoordelijk voor alle taken en werkzaamheden die het NIPV uitvoert in het kader van de Wet veiligheidsregio's. Het bestuur stelt jaarlijks de begroting met bijbehorend jaarplan, de jaarrekening en het jaarverslag vast en eens per vier jaar een meerjarenbeleidsplan. Hiermee bepaalt het bestuur de ambitie van het NIPV. Ook is het bestuur verantwoordelijk voor concrete zaken als het certificeren van aanbieders van brandweeropleidingen. De burgemeester van Apeldoorn, tevens voorzitter van de VNOG, is de voorzitter van het dagelijks bestuur van het NIPV. In de kaderwet ZBO's wordt geregeld dat het besluit tot vaststelling van de begroting de goedkeuring behoeft van de Minister. Eveneens wordt geregeld dat het besluit tot vaststelling van de jaarrekening de goedkeuring van de Minister behoeft. Indien gedurende het jaar aanmerkelijke verschillen ontstaan of dreigen te ontstaan tussen de werkelijke en de begrote baten en lasten dan wel inkomsten en uitgaven, doet een ZBO daarvan onverwijld mededeling aan de Minister.

BOGO
De stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (BOGO) ontwikkelt en verzorgt brandweeropleidingen in opdracht van zes veiligheidsregio's. Het algemeen bestuur bestaat uit drie burgemeesters en de zes regionaal commandanten / directeuren van de aangesloten veiligheidsregio's. In principe is de stichting zelf aansprakelijk voor de schulden die worden gemaakt. De bijdrage aan de BOGO is direct gekoppeld aan het soort en aantal afgenomen opleidingen.

VBC en SAMIJ
De VNOG neemt deel aan het VBC (Veluws Bosbrandweer Comité) en SAMIJ (Samenwerkingsregeling Incidentbestrijding IJsselmeergebied).

Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)
De Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV) is de eigen zelfstandige werkgeversvereniging van de 25 veiligheidsregio's. De voorzitters van de veiligheidsregio's vormen de ledenvergadering. Het bestuur van de WVSV kent vijf zetels en bestaat uit bestuurders uit veiligheidsregio's.

Deze vereniging onderhandelt vanaf 2022 namens de besturen van de veiligheidsregio's met de werknemersorganisaties over de arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's. Het bestuur van de WVSV vormt de onderhandelingsdelegatie, ondersteund door een vertegenwoordiging vanuit de Raad Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) en een ambtelijk secretaris/adviseur. De WVSV wordt op het gebied van bedrijfsvoeringstaken ondersteund door het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV).

Stichting Risicobeheer en Stichting Waarborgfonds
Voor de veiligheidsregio's vergt het verzekeringsdossier steeds vaker specialistische kennis. Daarnaast is het steeds moeilijker om hun risico's te verzekeren (met name de risico's van arbeidsongevallen) en is sprake van stijgende verzekeringspremies. Nauwere samenwerking tussen de veiligheidsregio's is een goede mogelijkheid om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden. Daarmee is het eveneens mogelijk om aanspraken van repressieve medewerkers, die bij hun werkzaamheden aan vergelijkbare risico's blootstaan, gelijk te trekken. De veiligheidsregio's kunnen hun kennis en (in de regel beperkte) personele capaciteit op het gebied van verzekeringen bundelen en een gezamenlijk fonds oprichten.

Deze samenwerking tussen de veiligheidsregio's krijgt vorm in twee stichtingen: de Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's (opgericht begin 2022) en de Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's (waarvan de oprichting naar verwachting in de loop van 2022 zal volgen). De Stichting Risicobeheer is een gezamenlijk expertisebureau waarmee de veiligheidsregio's collectief een ongevallenverzekering kunnen inkopen en deze schades kunnen afwikkelen. De Stichting Waarborgfonds is bedoeld voor het in gezamenlijkheid dragen van niet-verzekerbare risico's.

Bijlage 1. Kerngegevens

Aantal inwoners (per 1 januari 2021).

Gemeente	Inwoners
1. Aalten	27.120
2. Apeldoorn	164.781
3. Berkelland	43.846
4. Bronckhorst	36.087
5. Brummen	20.884
6. Doetinchem	58.270
7. Elburg	23.429
8. Epe	33.198
9. Ermelo	27.016
10. Harderwijk	48.726
11. Hattem	12.228
12. Heerde	18.776
13. Lochem	33.948
14. Montferland	36.031
15. Nunspeet	28.021
16. Oldebroek	23.760
17. Oost Gelre	29.574
18. Oude IJsselstreek	39.346
19. Putten	24.365
20. Voorst	24.790
21. Winterswijk	29.022
22. Zutphen	48.111
Totaal	**831.329**

Deze cijfers zijn gebaseerd op de definitieve CBS-gegevens van 1 januari 2021.

Bijlage 2. Gemeentelijke bijdragen 2023

	Bedrag
Begroting 2022	48.264.000
Effect Kadernota 2023	1.214.000
Begroting 2023	**49.478.000**

Gemeente	Percentage	Bijdragen gemeenten 2023
Aalten	3,23%	1.598.000
Apeldoorn	21,17%	10.474.000
Berkelland	5,61%	2.775.000
Bronckhorst	4,80%	2.374.000
Brummen	2,42%	1.197.000
Doetinchem	6,60%	3.265.000
Elburg	2,60%	1.287.000
Epe	4,06%	2.008.000
Ermelo	3,35%	1.658.000
Harderwijk	5,13%	2.538.000
Hattem	1,23%	608.000
Heerde	2,02%	1.000.000
Lochem	4,69%	2.320.000
Montferland	4,27%	2.113.000
Nunspeet	3,13%	1.548.000
Oldebroek	2,65%	1.311.000
Oost Gelre	3,60%	1.781.000
Oude IJsselstreek	4,39%	2.172.000
Putten	2,71%	1.341.000
Voorst	3,05%	1.509.000
Winterswijk	3,62%	1.791.000
Zutphen	5,68%	2.810.000
	100,00%	**49.478.000**

Bij de *verdeling* van de gemeentelijke bijdrage over de deelnemende gemeenten wordt het verdeelmodel gebruikt. Dit verdeelmodel is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling VNOG. Als verdeelsleutel geldt de procentuele verdeling tussen de gemeenten uit het verdeelmodel. Het verdeelmodel is op zijn beurt gebaseerd op de verhouding per gemeente van het in de algemene uitkering van het gemeentefonds opgenomen bedrag voor het cluster openbare orde en veiligheid/brandweer en rampenbestrijding. Het verdeelmodel is ingegaan per 2017 en heeft een ingroeipad gekend. Per 2021 is het verdeelmodel volledig van kracht. Verder is het verdeelmodel per 2021, conform de gemeenschappelijke regeling VNOG, nog herijkt. Volgens de gemeenschappelijke regeling VNOG vindt een dergelijke herijking éénmaal per vier jaar plaats. De percentages van het verdeelmodel in voorgaande tabel gelden dus vanaf 2021 voor vier jaren. In 2024 vindt weer een herijking plaats, zodat per 2025 het bijgestelde verdeelmodel van kracht kan worden. De bijdrage voor 2023 is gebaseerd op de bijdrage voor 2022 met daarbij opgeteld het effect van de Kadernota 2023.

Bijlage 3. Overzicht programma 8

Het programma 8 (‘Kazernes en overgangsrecht’) wordt één op één met alleen de betrokken gemeenten verrekend. Het gaat hier om de kazernes die in eigendom van de VNOG zijn (Apeldoorn-Saba, Doetinchem). In 2013 heeft de VNOG uit fiscale overwegingen een aantal kazernes overgenomen, met als doel die na de herzieningsperiode van 10 jaar terug te verkopen aan de gemeenten. Met de betreffende gemeenten zullen gesprekken worden gevoerd om de overdracht van de kazernes naar de gemeenten in januari 2023 te laten plaatsvinden. Het tijdstip van overdracht van de kazerne in Apeldoorn is afhankelijk van eventuele nieuwbouw in Apeldoorn en zal in onderling overleg worden vastgesteld.

Daarnaast lopen er exploitatiekosten van de kazernes binnen de gemeente Epe en Zutphen over de VNOG-rekening, welke 1:1 aan die gemeenten worden doorberekend.

Voorts gaat het om de afwikkeling van de financiële gevolgen van individuele afspraken met gemeenten inzake het overgangsrecht met de gemeenten Apeldoorn en Doetinchem. Verschillen tussen de in rekening gebrachte voorschotten en de uiteindelijke kosten blijken bij de jaarrekening en worden dan met de desbetreffende gemeente verrekend.

Gemeente	Individueel per gemeente af te rekenen	
	overgangsrecht	kazernes
Apeldoorn	958.000	1.011.000
Doetinchem	159.000	
Epe		56.000
Zutphen		82.000
Totaal	1.117.000	1.149.000

Bijlage 4. Overzicht reserves en voorzieningen

Overzicht reserves en voorzieningen	Voorlopige stand jaarrekening 2021	+ of -/- 2022	Geraamde stand begroting 2023 (1-1)	+ of -/- 2023	Geraamde stand begroting 2024 (1-1)	+ of -/- 2024	Geraamde stand begroting 2025 (1-1)	+ of -/- 2025	Geraamde stand begroting 2026 (1-1)	+ of -/- 2026	Geraamde stand begroting 2027 (1-1)
Voorlopig rekeningresultaat 2021 (€ 5.266.036)											
Bestemmingsreserves											
Algemene Reserve	1.135.114		1.135.114		1.135.114		1.135.114		1.135.114		1.135.114
Jeugdbrandweer Oost-Gelre	5.436		5.436		5.436		5.436		5.436		5.436
Tijdelijke reserve	608.000	-608.000	0		0		0		0		0
Egalisatiereserve afschrijvingen	2.906.529	55.000	2.961.529	169.850	3.131.379	-94.150	3.037.229	-1.583.150	1.454.079	-4.407.400	-2.953.321
Bestemmingsreserve Frictiekosten LMO	500.000		500.000		500.000		500.000		500.000	-500.000	0
Bedrijfsvoeringreserve	3.000.000	-609.000	2.391.000	-336.500	2.054.500	-75.000	1.979.500		1.979.500		1.979.500
Reserve incidentele veranderkosten	434.468	-33.000	401.468	-401.468	0		0		0		0
Reserve frictiekosten risicobeheersing	365.000	-120.000	245.000	-120.000	125.000	-125.000	0		0		0
Reserve bijkomende kosten materieelspreidingsplan	297.517	-50.000	247.517	-40.000	207.517	-40.000	167.517	-30.000	137.517	-30.000	107.517
Reserve vervanging operationeel uniform	100.000		100.000		100.000	-100.000	0		0		0
Egalisatiereserve 'inzetten (uitruk)'	400.000		400.000		400.000		400.000		400.000		400.000
Reserve zelfredzaamheid en risicobewust	516.607		516.607	-516.607	0		0		0		0
totaal bestemmingsreserves	*10.268.671*	*-1.365.000*	*8.903.671*	*-1.244.725*	*7.658.946*	*-434.150*	*7.224.796*	*-1.613.150*	*5.611.646*	*-4.937.400*	*674.246*
Totaal reserves	**10.268.671**		**8.903.671**		**7.658.946**		**7.224.796**		**5.611.646**		**674.246**
Voorzieningen voor risico's en verplichtingen											
FLO Stedendriehoek	50.000		50.000		50.000		50.000		50.000		50.000
Arbeidskostengerelateerde voorziening	70.000	-22.000	48.000	-24.000	24.000	-24.000	0				
Voorzieningen door derden beklemde middelen											
Voorziening onderhoud groot kazerne Doetinchem*	596.772	75.000	671.772	-671.772	0						
Voorziening groot onderhoud kazerne Harderwijk*	532.662	60.000	592.662	-592.662	0						
Totaal voorzieningen	**1.249.434**		**1.362.434**		**74.000**		**50.000**		**50.000**		**50.000**

* in 2022 eindigt de periode van 10 jaar, waarbij deze kazernes om fiscale redenen in eigendom van de VNOG zijn. Het eigendom gaat dan weer terug naar de betreffende gemeente.

1. Algemene Reserve

- Doel: afdekking van risico's. De Algemene Reserve vormt het *weerstandsvermogen*.
- Hoogte: de Algemene Reserve is een onderdeel van de *weerstandscapaciteit*, samen met de Bedrijfsvoeringsreserve en de Post Onvoorzien. Voor de benodigde weerstandscapaciteit geldt een weerstandsratio van 1 – 1,4.
- Duur: geen einddatum
- Mutaties: AB besluit bij jaarrekening over de resultaatbestemming, of anderszins door AB besluiten. Een mutatie in de Algemene Reserve dient conform de gemeenschappelijke regeling VNOG ter zienswijze aan de raden te worden voorgelegd.

2. Reserve Jeugdbrandweer Oost Gelre

- Doel: jeugdgroep Oost Gelre van de Jeugdbrandweer VNOG.
- Hoogte: € 5.436 (storting uit liquidatie Stichting).
- Duur: n.t.b.
- Mutaties: via AB besluit, geen stortingen meer; onttrekking via jaarrekening al naar gelang de voortgang.

3. Egalisatiereserve afschrijvingen (kapitaallasten)

- Doel: egaliseren van de realisatie versus de begrote kapitaallasten, storten en onttrekken van boekwinsten resp. –verliezen a.g.v. afstoten van materieel[4] (= bestaand beleid). Het renteresultaat verloopt niet via de egalisatiereserve kapitaallasten.
- Hoogte: geen minimum, geen maximum.
- Duur: geen einddatum.
- Mutaties: AB besluit bij begroting, begrotingswijziging of in de jaarrekening als onderdeel van de resultaatsbepaling.

[4] verkoopsom -/- afwaardering + uitkering polis

4. Bestemmingsreserve frictiekosten Landelijke meldkamer (LMO)
- Doel: dekking frictiekosten vorming Landelijke meldkamer (AB 27-6-2019).
- Hoogte: € 500.000 (uitkering Rijk).
- Duur: 2020-2026.
- Mutaties: via AB besluit, geen stortingen meer; onttrekking via jaarrekening al naar gelang de voortgang.

5. Bedrijfsvoeringsreserve
- Doel: algemene bufferfunctie en is breed inzetbaar voor prioriteiten (bijv. innovatie) of voor het tijdelijk afvlakken van gemeentelijke bijdragen. Is onderdeel van de *weerstandscapaciteit*.
- Hoogte: De minimale hoogte is 2%, de maximale hoogte is 5% van het begrotingstotaal.
- Duur: geen einddatum
- Mutaties: AB-besluit bij jaarrekening over de resultaatbestemming, of anderszins door AB besluiten

6. Tijdelijke reserve incidentele veranderkosten (organisatieontwikkeling)
- Doel: ter dekking van programma “De Expeditie” (organisatieontwikkeling VNOG), zie Toekomstvisie (AB 15-1-2020).
- Hoogte: € 500.000 (AB 12-12-2019) + € 540.000 (AB 25-6-2020) = € 1.040.000.
- Duur: tot eind 2023.
- Mutaties: AB besluit, geen stortingen meer; onttrekking via jaarrekening al naar gelang de voortgang.

7. Reserve frictiekosten Risicobeheersing (frictiekosten Omgevingswet / RB)
- Doel: dekken personele frictiekosten transitie Risicobeheersing i.r.t. Omgevingswet.
- Hoogte: € 485.000, uit overschot p-budget RB 2020.
- Duur: 2021-2024, onttrekking voor inhuur ter vervanging gedurende opleidingen en tijdelijke overbezetting van nieuwe medewerkers, in te werken door vertrekkende medewerkers.
- Mutaties: via AB-besluit door vaststelling van de begroting 2021-2024, waarin voor vier jaar een onttrekking van € 121.000 is opgenomen.

8. Tijdelijke reserve flankerende kosten dekkings- en spreidingsplan
- Doel: ter dekking van ‘flankerende kosten dekkings- en spreidingsplan’ (AB 25-6-2020).
- Hoogte: € 360.000.
- Duur: tot eind 2027.
- Mutaties: AB besluit, geen stortingen meer; onttrekking via jaarrekening al naar gelang de voortgang.

9. Reserve vervanging operationeel uniform (dienstkleding)
- Doel: dekking vervanging dienstkleding.
- Hoogte: € 400.000, uit overschot 2020-2021.
- Duur: 2022-2024.
- Mutaties: AB besluit bij de jaarrekening, verschil begroting en realisatie

10. Egalisatiereserve inzetten (uitruk)

- Doel: egaliseren van kosten van de uitruk (jaren met weinig en met veel (grote) incidenten worden verevend), bestendig begrotingsbeeld, rustig verloop gemeentelijke bijdrage (AB 25-6-2020).
- Hoogte: max. € 400.000.
- Duur: geen einddatum.
- Mutaties: AB besluit bij de jaarrekening, verschil begroting en realisatie van het budget uitruk *binnen* het vrijwilligersbudget, als onderdeel van de resultaatsbepaling.

11. Reserve programma Zelfredzaam & Risicobewust

- Doel: De grondslag van het programma is de pijler 'Zelfredzaam en Risicobewust' uit de Toekomstvisie. Het doel is om de zelf- en samenredzaamheid te vergroten door het risicobewustzijn van burgers, instellingen en bedrijven te beïnvloeden en hen te stimuleren tot het nemen van beheersmaatregelen die veiliger gedrag bewerkstelligen. Een ander belangrijk doel is om daar te acteren en te interveniëren waar de risico's zich bevinden.
- Hoogte: € 550.000, uit jaarrekeningresultaat 2020.
- Duur: 2021-2023.
- Mutaties: AB besluit

Bijlage 5. Overzicht taakvelden

		2022		2023	
taakvelden	omschrijving	lasten	baten	lasten	baten
0.1	bestuur			20.000	
0.10	reserves	55.000	398.000	169.850	1.414.575
0.4	overhead	12.039.222	154.000	13.957.990	178.000
0.5	treasury	586.000	586.000	420.300	420.000
0.8	overige baten en lasten	1.700.068		2.541.068	
1.1	crisisbeheersing en brandwee	46.586.710	59.829.000	44.773.367	59.870.000
		60.967.000	60.967.000	61.882.575	61.882.575

De transitie binnen de VNOG in nog niet geheel afgerond. Ook moet van alle functies opnieuw bepaald worden of deze volgens de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording onder het taakveld 0.4 Overhead vallen of onder het taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer. Dit wordt ter hand genomen als de transitie is afgerond. De verdeling van kosten tussen de taakvelden overhead en crisisbeheersing en brandweer zullen hierdoor veranderen.

Bijlage 6. Beleidsindicatoren

In de voorschriften van het BBV is een basisset van 39 beleidsindicatoren opgenomen. De beleidsindicatoren zijn niet genormeerd door het rijk. De volgende indicatoren moet de VNOG opnemen:

Indicator	begroting 2022	begroting 2023
Formatie: aantal FTE per 1.000 inwoners	0,41	0,40
Bezetting: aantal FTE per 1.000 inwoners	onbekend	0,37
Apparaatskosten: kosten per inwoner	€ 14,54	€ 16,58
Externe inhuur: kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	0,82%	0,84%
Overhead: % van totale lasten	24,11%	22,33%

Ook hier zal het percentage overhead wijzigen door de verdeling van salarissen tussen overhead en crisisbeheersing en brandweer.

Bijlage 7. Geprognotiseerde meerjarenbalans

In het BBV is opgenomen dat voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar een geprognosticeerde begin- en eindbalans moet worden opgenomen in de begroting (artikel 22 en 23 – BBV):

Begrotingsjaar T **2023**

	T-2	T-1	T	T+1	T+2	T+3
Activa	**31-12-2021**	**31-12-2022**	**31-12-2023**	**31-12-2024**	**31-12-2025**	**31-12-2026**
(im) Materiële vaste activa	43.110	50.730	49.962	68.004	79.934	92.062
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen						
Financiële vaste activa: Leningen						
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar						
Totaal Vaste Activa	**43.110**	**50.730**	**49.962**	**68.004**	**79.934**	**92.062**
Uitzettingen <1 jaar	7.146	5.054	6.201	4.747	2.851	-1.345
Liquide middelen	31	31	31	31	31	31
Overlopende activa	3.451	2.751	2.751	2.751	2.751	2.751
Totaal Vlottende Activa	**10.628**	**7.836**	**8.983**	**7.529**	**5.633**	**1.437**
Totaal Activa	**53.738**	**58.567**	**58.945**	**75.533**	**85.567**	**93.499**
Passiva	**31-12-2021**	**31-12-2022**	**31-12-2023**	**31-12-2024**	**31-12-2025**	**31-12-2026**
Eigen vermogen	15.535	13.570	12.325	11.891	10.278	5.340
Voorzieningen	1.249	1.362	74	50	50	50
Vaste schuld	28.067	35.447	38.359	55.405	67.052	79.921
Totaal Vaste Passiva	**44.851**	**50.380**	**50.758**	**67.346**	**77.379**	**85.312**
Vlottende schuld	2.231	2.231	2.231	2.231	2.231	2.231
Overlopende passiva	6.657	5.957	5.957	5.957	5.957	5.957
Totaal Vlottende Passiva	**8.887**	**8.187**	**8.187**	**8.187**	**8.187**	**8.187**
Totaal Passiva	**53.738**	**58.567**	**58.945**	**75.533**	**85.567**	**93.499**

Uit bovenstaande meerjarenbalans blijkt dat de uitzettingen in de schatkist (liquide middelen) in 2026 ontoereikend zijn zonder aanvullende financiële middelen. Dit verloop wordt veroorzaakt door een sterkte toename van de onttrekkingen uit de (in eerdere jaren) gevormde reserves en met name ook de uitputting van de egalisatiereserve afschrijvingen (zie ook de toelichting van de ramingsgrondslagen kapitaalslasten onder de paragraaf Bedrijfsvoering).

Bijlage 8. Kredieten 2023-2026

kredietaanvragen (meerjaren) begroting 2023-2026

Soort activa		Kredietomschrijving	bedrag in €				
			jaar 2023	jaar 2024	jaar 2025	jaar 2026	totaal
Materieel	Paraat	Voertuigen, aanhangers en boten	8.850.000	18.467.000	14.800.000	17.573.000	59.690.000
	Piket	Voertuigen AC/OIV/AGS/FBO/TBO/(H)OvD/CvD	110.000	62.000	0	37.000	209.000
	Dienst	Voertuigen en aanhangers (aggregaten)	1.799.000	840.000	551.000	574.000	3.764.000
	Overig	Logistieke hulpmiddelen	0	0	118.000	0	118.000
Inventaris	Tankautospuit HV	(Red)gereedschappen, apparatuur, armaturen e.d.	446.048	1.343.916	1.683.440	1.138.320	4.611.724
	(H)OvD, CvD, AGS, FBO, TBO	Inventaris AGS, apparatuur	0	19.000	0	0	19.000
	WVD/Vakbekw.heid	Apparatuur	0	0	0	0	0
	PPMO baan	PPMO	0	0	142.000	0	142.000
PBM	Personeel	Pakken, laarzen, helmen	766.000	232.000	681.000	49.000	1.728.000
	WO	Duikuitrusting en -apparatuur	0	21.000	0	19.000	40.000
Comm.	C2000	Verbindingsapparatuur, schermen e.d.	776.000	1.145.000	27.000	614.000	2.562.000
Werkplaats	Auto/ techniek/ metaal	Compressoren, hefbrug	72.000	63.000	16.000	15.000	166.000
	PBM	Ademlucht(apparatuur), was-/droogapparatuur	114.000	29.000	0	0	143.000
	Watervoeren-de armaturen	Slangen(apparatuur)	19.000	19.000	0	0	38.000
Comm. / ICT	Werkstat.	Gebruikersmiddelen ICT	56.000	56.000	56.000	525.000	693.000
	Gis.comp.	Apparatuur	0	24.000	30.000	18.000	72.000
	Infrastruc./ Server/ Netwerk	ICT: infrastructuur, applicatiesoftware e.d.	81.000	602.000	469.000	836.000	1.988.000
	GHOR appl.syst.	GHOR voertuigen (Citty Giss)	0	30000	0	0	30.000
	Telefonie	ICT Smartphones GBM	71.000	71.000	71.000	71.000	284.000
	GHOR C2000	Verbindings(apparatuur)	29.000	0	0	0	29.000
Huisvesting	Bouw/renovatie	Aanpassing gebouwen, zeecontainers	0	626.000	0	155.000	781.000
	Demarcatie	Inrichting/meubilair kazarnes	50.000	100.000	0	250.000	400.000
	Tech.install.	Aanpassing installaties	0	37.000	0	0	37.000
Facilitair	Audio.V.M.	Krediet jaarlijkse vervanging	31.000	31.000	31.000	31.000	124.000
	Meubilair	Jaarlijkse vervanging en overig meubileir	112.500	50.000	414.000	72.000	648.500
Totaal kredietaanvraag			**13.382.548**	**23.867.916**	**19.089.440**	**21.977.320**	**78.317.224**

Bijlage 9. Overzicht gekwantificeerde en niet-gekwantificeerde risico's

Gekwantificeerde risico's						
Nr.	Risico's en oorzaken	Beheersmaatregelen	Kans in %	Effect in euro's		Weer-stands-capaciteit €
				bedrag	toelichting berekening	
1	**Stoppen Openbaar Brand-/Regionaal meldsysteem (OMS/RBS) met gevaar voor discontinuïteit meldingen.** De VNOG raakt de huidige taak en systemen kwijt. Het risico is dat twee medewerkers niet ingepast kunnen worden in de formatie. De zekerheid dat deze winstgevende activiteit uit de begroting valt is structureel opgenomen bij de autonome ontwikkelingen.	Tijdig anticiperen, door de medewerkers een plek te geven in de formatie. De kans dat dat niet lukt (zonder meerkosten) neemt met de jaren af en wordt ingeschat op gemiddeld 50%. Tegelijk wordt daarbij gekeken naar het mogelijk behoud van de informatiepositie vanuit het brandmeldsysteem.	50%	150.000	Personele kosten afbouw jaren: € 450.000, rekening houdend met reservering frictiekosten in 2021, opnemen € 150.000	75.000
2	**Geen match tussen de gemeenten en de afd. RCB t.a.v. de uitvoering van taken en dienstverlening, bij de invoering van de nieuwe Omgevingswet.** Te grote diversiteit in uitvoering/invulling door gemeenten t.o.v. het kwalitatieve en kwantitatieve aanbod van de VNOG.	Voldoende aandacht geven aan afstemming tussen de VNOG en de gemeenten t.a.v. de uit te voeren dienstverlening (tempo en inhoudelijk). Inhuur extra personeel om (tijdelijk) synchroom oude - (preventist) en nieuwe taken uit te voeren en met gemeenten af te stemmen over afbouw/overgang taken.	50%	640.000	Inhuur 4 fte (à € 80.000) voor uitvoering synchroon van taken oud en nieuw bij invoering Omgevingswet, voor 2 jaar.	320.000
3	**Schaarste capaciteit repressieve inzet van vrijwilligers brandbestrijding.** Door vergrijzing is uitstroom van vrijwilligers te verwachten. Daarnaast is er meer verloop onder brandweervrijwilligers, aangezien zij minder lang aan een brandweerkorps verbonden zijn (dit is een maatschappelijke trend bij vrijwilligers in het algemeen).	Naast organiseren en participeren in activiteiten en acties die de binding van vrijwilligers bevorderen, is het opstellen en uitvoeren van strategisch personeelsplanning (leeftijdsopbouw, gespreks-cyclus, opleidingsplan), per district en per post, van belang.	70%	408.000	Kosten opleiden 10% meer te werven vrijwilligers: 8 per jaar. Opleidings- en bijkomende kosten € 17.000 per jaar, voor 3 jaar.	286.000
4	**Teveel (roostering) uren bestaande (repressieve) bezetting brandbestrijding, geeft risico op fouten, uitval en sancties (Arbeidstijden).** Bij een aantal kazernes (w.o. bij kazernering) is sprake van onvoldoende personele repressieve capaciteit (m.n.vrijwilligers).	Naast sturing op voldoende inzet repressieve capaciteit (vrijwilligers); optimaliseren roosteren beroepsme-dewerkers (dagdienst). Ontwikkeling risico houdt verband met uitwerking bouwsteen Verplichtend Karakter (vrijwilligers).	30%	50.000	Mogelijke boete i.h.k.v. de arbeidstijdenwet. Berek.: max. 50 medew. , boete € 200 per dag (max. 5 dagen).	15.000
5	**Prijsstijgingen (boven reguliere aanpassing) en beperkte marktwerking brandweermaterieel en -materiaal.** Wereldwijde ontwikkelingen (in 2021) van een toenemende vraag in samenhang met schaarste van aanbod, doen de (grondstof)prijzen van m.n. energie en katoen, stijgen. Hogere kosten blijven dan voor de VNOG, omdat er een geen mogelijkheid is van nacalculatie. De prijsstijgingen kunnen worden versterkt door een gebrekkige marktwerking voor (specifiek) brandweermaterieel en -materiaal.	Doorrekenen financiële gevolgen (voor weerstandscapaciteit) van mogelijke prijsstijgingen voor brandstof en kleding (prijsstijgingen vervangingsprogramma blusvoertuigen zijn separaat opgenomen). Bij grotere volumes en eigen eisen, kan de VNOG zelfstandig aanbesteden i.p.v. in IFV verband.	70%	100.000	Stijging prijzen boven reguliere index van alleen brandstof (energie) en kleding. Kosten per jaar 1 mln., berekend stijging 10%, voor 1 jaar.	70.000
6	**Niet (tijdig) realiseren besparingen Toekomstvisie 2020 e.v. jaren, opdracht materieelspreidingsplan (MSP) brandbestrijding t.a.v. *materiële* kosten.** Vervangingen in het kader MSP worden vertraagd m.n. door prijsstijgingen en schaarste van grondstoffen. Vertraging vervanging - en voortschrijdende inzichten bij vervanging materieel leiden tot latere besparingen op de exploitatiekosten.	Doorrekenen incidentele financiële gevolgen (voor weerstandscapaciteit) t.a.v.uitgestelde realisatie besparingsmogelijkheden materiële kosten bij vertraging uitvoering MSP.	50%	160.000	Besparingen op materiële kosten, bij opschuiving vervangingsplan materieel van 2022/2023 naar 2024, ontstaan 2 jaar later. Eenmalig niet gerealiseerde besparing € 160.000 in 2022 en 2023.	80.000
7	**Niet (tijdig) realiseren besparingen Toekomstvisie 2020 e.v. jaren, opdracht materieelspreidingsplan (MSP) brandbestrijding t.a.v. personele kosten (formatie onderhoud, uren vrijwilligers en kosten vakbekw.worden).** Vervangingen in het kader MSP worden vertraagd m.n. door prijsstijgingen en schaarste van grondstoffen. Vertraging vervanging materieel leidt tot een vertraagde of minder grote krimp van het repressief beroepspersoneel en/of de vrijwilligers, met gevolgen voor de verwachte besparingen op vergoedingen en kosten van vakbekwaam worden en blijven.	Doorrekenen incidentele financiële gevolgen (voor weerstandscapaciteit) t.a.v. uitgestelde besparingsmogelijkheden personele kosten bij mogelijke verdere vertraging.	50%	770.000	Besparing op personele kosten, bij opschuiving vervangingsplan materieel van 2022/2023 naar 2024, ontstaan 2 jaar later. Eenmalige niet gerealiseerde besparing € 550.000 in 2022 en 2023 (oplopend in jaren door toename besparingsdoelstelling).	385.000
8	**Uitval voor repressieve inzet brandbestrijding door defect materieel en/of gebrek onderdelen voertuigen/brandweermiddelen.** Defect materieel kan niet tijdig gerepareerd worden, omdat onderdelen niet voorradig zijn. Heeft verband met schaarste grondstoffen en een beperkt aantal (overgebleven) leveranciers van brandweermaterieel en -materiaal.	Op voorraad zetten/houden en alloceren van extra (vervangend) materieel (w.o. onderdelen) voor brandbestrijding.	30%	90.000	Berekening inhuurkosten benodigd voor vervangend materieel €.30.000 per jaar.	27.000

9	**Extra prijsstijgingen (en vertraging) aanschaf blusmaterieel bij realisatie MSP o.b.v. Toekomstvisie.** Extra prijsstijgingen van blusmaterieel leiden tot hogere kapitaalslasten c.q. eerdere uitputting van de (gevormde) egalisatiereserve.	Naast de financiële gevolgen (voor de egalisatiereserve) van de huidige (najaar '21) verwachte prijsstijgingen MSP - welke zijn verwerkt in de Kadernota-/ Begroting 2023 - extra prijstijgingen voor de uitvoering als risico doorrekenen (voor weerstandscapaciteit).	30%	500.000	Berekening kapitaalslasten voor 3 jaar bij een (extra) stijging van 5% van de prijzen voor de vervangingen (50 mln.) i.h.k.v. MSP.	150.000
10	**Onvoldoende oefenmogelijkheden voor oefenen onder realistischer omstandigheden voor Vakbekwaam blijven brandweerpersoneel.** Oefenmogelijkheden op VNOG-vakbekwaamheidspleinen worden beperkt bij het niet voldoen aan eisen van RI&E (omissies vastgesteld voor ASK). Bij onvoldoende mogelijkheden om met eigen faciliteiten de vakbekwaamheid op peil te houden, zou gekeken kunnen/moeten worden naar het gebruik externe locaties. Dit brengt extra kosten met zich.	Doorvoeren maatregelen waardoor de vakbekwaamheidspleinen voldoen aan de eisen. Waar nodig (tijdelijk) gebruik maken van (andere) externe locaties.	50%	25.000	Incidenteel extra kosten ter overbrugging i.v.m. voldoen vakbekwaamheidslocaties aan eisen.	13.000
11	**Noodzakelijke (spoedeisende) aanpassingen aan gebouwen/ installaties voortvloeiende uit de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E).** De status van de (uitvoering van de) wettelijke vereiste keuringen van de (gemeentelijke) kazernes is onduidelijk, daarbij is onzeker wie de kosten voor noodzakelijke aanpassingen gaat betalen.	Conform bestuurlijke besluitvorming (dec.'21) afspraken maken met gemeenten in het kader van demarcatie. Voor mogelijke spoedeisen kosten, financiële middelen opnemen.	50% en 10%	96.000	Kapitaalslasten: resp. aanpassing routing vervuilde kleding (€ 24.000 per jaar) en aanpassing muren ademluchtwerkplaatsen (€ 8.000 per jaar), voor 3 jaar.	38.000
	Extra verhuiskosten tijdelijke huisvesting) en faciliteiten kantoorpersoneel.					
12	Onzekerheid termijn overbrugging na vertrek Europaweg ultimo 2023.	Uitkomsten onderzoek (toekomstige) huisvesting medewerkers, na vertrek Europaweg ultimo 2023, verwacht in 2022. Alternatieve mogelijkheden, i.s.m. 1-post gedachte in Apeldoorn, niet verwacht voor 2026.	90% en 30%	300.000	(1) tijdelijke huisvesting (EW)/dubbele verhuizing 300.000 euro (1e: 90%, 2e: 30%).	360.000
13	Ontwikkelingen m.n. als gevolg van de corona-pandemie, vereisen aanpassingen benodigde faciliteiten voor het werken op kantoor en thuis.	Beleid - en mogelijkheden van (toekomstbestendige) huisvesting voor thuiswerken uitwerken en (voorlopig) opnemen risico extra kosten thuiswerken.	50%	263.250	Berekening kosten (meer) thuiswerken voor alle (300) medewerkers. Berekening voor 3 jaar: uitgaande van gemiddeld 2 dagen per week, vergoeding € 2 per dag en 45 weken per jaar. Daarnaast eens per 6 jaar een vergoeding per medewerker van € 675.	132.000
14	**Digitale verstoring, onder meer vanwege cybercrime.** Belemmerd worden in de uitvoering van crisis- en incidentbestrijdingsactiviteiten en ondersteunende/bedrijfsmatige activiteiten door verstoring van de systemen voor de informatie- en telecommunicatietechnologie. ICT omgeving wordt geraakt door defecten infrastructuur of hardware, leverancier kan niet leveren, cybercrime.	Plan van aanpak Baseline informatieveiligheid (BIO) gereed. Voorzien in uitwijkmogelijkheden voor (alternatie) uitvoering kritische ICT processen. N.a.v. de cyberaanval in 2020 wordt de ICT-omgeving van de VNOG actief gemonitord, daarmee wordt het risico op en de impact van een volgende hack verminderd. Het risico op een hack blijft echter bestaan, omdat cybercrime zich snel ontwikkelt en steeds vernuftiger wordt.	50%	500.000	Kosten opheffen gijzeling c.q. gevolgen hacks e.d. (o.b.v. cijfers hack 2020).	250.000
15	**Te hoge personele kosten (beroeps en vrijwilligers).** Door onjuiste (aansluiting) basisgegevens; personele wisselingen HRM; onjuiste toepassing cao -/fiscale regelingen en onvoldoende controles/ - kennis, kunnen berekende salarissen/vergoedingen te hoog zijn en/of leiden tot boetes / eindheffing (ATW, WKR, FLO, reiskosten, IKB).	Doorvoeren interne controle -/beheersmaatregelen, procesbewaking, procedurevastleggingen en kennisverbetering medewerkers. Uitsplitsen benoemde (oorzaken) risico's. Voor FLO-uitvoering is externe ondersteuning aangetrokken.	30%	350.000	Berekening o.b.v. percentage personele kosten 1% van € 35 mln. (beroeps + vrijwilligers).	105.000
16	**Inkopen voor te hoge bedragen en/of onjuiste uitvoering/voorwaarden (w.o. aanbestedingen).** De inkoopdiscipline wordt niet altijd tijdig betrokken in het proces van inkoop en inhuur. Bij de huisvestings- en facilitaire kosten komt hierbij de onduidelijkheid over de demarcatie. De gevolgen hiervan zijn mogelijke claims van leveranciers. Deze zijn, met inzet van externe juristen, tot op heden onterecht gebleken.	Beleid en (centrale) sturing op het inkoop(proces) resp. verduidelijken en verbeteren en VNOG-breed inzichtelijk maken bij welke inkopen er sprake is/kan zijn mogelijke aanbestedingsplicht. Gesprekken met de gemeenten over het demarcatievraagstuk, hebben inmiddels meer zicht gegeven op de te maken afspraken daaromtrent.	10%	150.000	Berekening o.b.v. percentage en volume inkoop (w.o. investeringen) 0,5% van € 30 mln.	15.000
17	**Onvoorziene kosten aanspraken van personeel (na dienstongevallen) en stijging verzekeringspremie.** Door veranderingen in de verzekeringsmarkt, wijzigen de mogelijkheden van dekking bij (personele) aanspraken/- schades.	De personele aanspraken na een dienstongeval worden voor alle veiligheidsregio's gelijk getrokken. Onderzocht wordt de mogelijkheid minder te verzekeren en schades als collectief te dragen. Het eigen risico kan dan meer gaan fluctueren.	10%	600.000	Afhankelijk van de wijze waarop het collectief dragen van schades wordt georga-niseerd, gaat de berekening (nog) uit van de verzekeringsoptie met een risico van premie-stijging van € 200.000 p.j., voor 3 jaar.	60.000
18	**Stijging reële bijdrage aan IFV door bv. nieuwe taken.**	Inbreng in begrotingsproces IFV.	30%	60.000	Berekend risico: stijging 5% huidige bijdrage € 400.000, voor 3 jaar.	18.000
19	**Stijging financieringskosten bij aantrekken financiering d.m.v. leningen (vreemd vermogen).** Door stijging van het rentepercentage kunnen de kosten voor (her)financiering toenemen.	In de berekende weerstandscapaciteit rekening houden met een stijging van de rente.	50%	1.500.000	Berekening: verwachte investeringen c.q. (her)financiering in de periode 2022 t/m 2024: €.50 mln. Risico stijging gemiddeld van 0,8% naar 1,8%, voor 3 jr.	750.000
20	**Beboeting en imagoschade door schending van de privacy (overtreding van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG)).** Processen rond persoonsgerelateerde gegevens worden niet goed uitgevoerd, waardoor privacygevoelige gegvens op onjuiste plaatsen terecht kunnen komen.	Aan plan van aanpak AVG wordt gewerkt. Bewustzijn voor privacy-schendingen scherp houden, de uitvoering - en vastlegging van processen toetsen en waar nodig verbeteren.	10%	300.000	Mogelijk bedrag boete per overtreding € 300.000. Kans relatief gering.	30.000
					totaal weerstandscap.	**3.179.000**

Niet kwantificeerde risico's						
Nr.	Risico's en oorzaken	Beheersmaatregelen	Kans in %	Effect in euro's		
				bedrag	toelichting	
1	**Hogere personele kosten (beloning/vergoeding) -w.o. relatieve aandeel VNOG- bij repressieve inzet van parttime brandweermensen (i.p.v. vrijwilligers).** Uitkomst van het afgeronde project Taakdifferentiatie -n.a.v. Europese eisen omtrent gelijkschakeling van rechtspositie tussen beroeps - en vrijwillige brandweer- is dat consignatie en kazernering van vrijwilligers t.z.t. niet meer kan en mag. Alternatieven hiervoor, zoals parttime aanstellingen, zullen resulteren in hogere personeelskosten .	In een zgn. bouwsteen *Verplichtend Karakter* worden de alternatieven voor het afschaffen van consignatie en kazernering bij vrijwilligers, uitgewerkt. De VNOG is nauw betrokken bij het opstellen van een implementatieplan, dat in april 2022 moet worden opgeleverd voor geheel brandweer Nederland.	50%		Voor verwachte hogere personeelskosten (bij overgang van vrijwilligheid naar parttime dienstverbanden) wordt voor het generieke landelijke aandeel van vrijwilligers, gerekend op een compensatie vanuit rijks-/ gemeentelijke middelen.	
2	**Toename onderhoudskosten materieel voor repressieve inzet brandbestrijding door langer gebruik bestaand materieel**. Bij het later vervangen van bestaande blusvoertuigen, a.g.v. latere levering van de nieuwe, neemt het risico op hogere onderhoudskosten toe.	Vooreerst beoordelen of de financiële gevolgen van de hogere onderhoudskosten bij latere vervanging blusvoertuigen, kunnen worden opgevangen binnen de bestaande begroting.			Mogelijke toename van de kosten, indien mogelijk, opgevangen binnen de bestaande begroting van M&L.	
3	**Onzekerheid toekomstbestendige - en efficiënte uitvoering van repressieve taken bij het niet (tijdig) realiseren samenvoeging/-werking kazernes (Toekomstvisie bouwsteen 31 en 31a).** Uitkomsten (nog op te starten) onderzoeken naar samenvoeging/-werking zijn nog niet bekend, zodat er nog geen uitspraken kunnen worden gedaan over mogelijke verbeteringen van de uitvoering van de repressieve activiteiten in en rond de plaatsen Gendringen en Silvolde en in de grensstreek met Duitsland (Dinxperlo-	Opdracht geven voor het (verder) uitvoeren van nadere onderzoeken van samenvoeging en -werking tussen Gendringen en Silvolde en in de grensstreek met Duitsland (Dinxperlo-Suderwick). Hiermee zal inzicht moeten worden verkregen zowel in mogelijke verbeteringen als -				
4	**(On)mogelijkheid terugbrengen meerkosten kazernering dagdienst.** Bij de noodzaak van het (moeten) doorvoeren van de zgn. bouwsteen Verplichtend Karakter, valt de mogelijkheid van het roosteren van vrijwilligers voor de repressieve (dag)activiteiten af en zijn mogelijke	De mogelijkheden nader onderzoeken van het uitbreiden van roosteren van beroepspersoneel in de dagdienst en de mogelijke flexibele inzet van medewerkers tussen				
5	**(Nog) geen kwantificering van gevolgen Pandemie n.a.v. COVID-19.** De consequenties van een pandamie als COVID -19, zijn voor de VNOG nog niet te kwantificeren.	Risicoprofiel vastgesteld op 10 december 2020. Pandemie is daarin als risico opgenomen en tevens beleidsprioriteit voor 2021-2024. N.a.v. de ervaringen met COVID-19, wordt een pandemie als worst-case scenario, (opnieuw) tegen het licht gehouden.				

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
Aan het Algemeen Bestuur
Postbus 234
7300 AE APELDOORN

Inlichtingen bij:	Anja van Veldhuisen	*Telefoon:*	14 0575	*Bijlage(n):*	-
Team:	Veiligheid	*Zaaknummer:*	332375	*Uw bericht van:*	7 april 2022
Onderwerp:	Zienswijze ontwerpbegroting 2023-2026	*Datum:*	30 mei 2022	*Uw nummer:*	22-58990

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Op 30 mei 2022 heeft onze gemeenteraad de begroting 2023-2026 van de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland in zijn vergadering behandeld. Hierbij ontvangt u de zienswijze van de gemeenteraad.

Zienswijze
De gemeenteraad heeft besloten in te stemmen met de ontwerpbegroting 2023 en de begrotingswijziging 2023. Ook heeft de gemeenteraad besloten om daarover geen zienswijze in te dienen.

De gemeenteraad heeft eveneens kennis genomen van de jaarstukken 2021.

Vragen
Als u nog vragen heeft over deze brief, neemt u dan contact op met Anja van Veldhuisen, team Veiligheid. Dit kan via telefoonnummer 14 0575 (zonder kengetal) of info@zutphen.nl. Wilt u als u een bericht stuurt het zaaknummer vermelden?

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Zutphen,
de burgemeester, de secretaris,

Concept begrotingswijziging (2023-1) op de begroting 2023, betreffende demarcatie

Datum: 29 maart 2022

Inleiding
De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) verzorgt de brandweerzorg in 22 gemeenten en maakt daarvoor gebruik van brandweerkazerne(s) in eigendom van de gemeenten (56 kazernes totaal). Over het gebruik/beheer van de kazernes ontstaan soms onduidelijkheden tussen gemeenten en VNOG, omdat de taakverdeling hieromtrent niet altijd helder is of is vastgelegd en het per gemeente (soms per kazerne) verschillend is. Al enige jaren loopt er een project om deze duidelijkheid te krijgen ('project demarcatie').

Stappen in 2021
Begin 2021 is in overleg met de gemeenten bij alle kazernes een nul- en conditiemeting uitgevoerd, om de staat en de voorzieningen in beeld te brengen. De kazernes zijn daarbij ook getoetst op de Arbo-vereisen.

Daarnaast is er in 2021, na uitgebreide consultatie van zowel de gemeentelijke gebouwbeheerders en de gemeentelijke financieel ambtenaren, een 'Regeling demarcatie' opgesteld.

In de Regeling staat de taakverdeling tussen de gemeenten en VNOG, alsook werkwijzen, samenwerkingsafspraken, etc. Met de Regeling ontstaat dan voor iedereen de gewenste duidelijkheid. Naar oordeel van alle betrokken gemeentelijke en regionale specialisten biedt de Regeling werkbare, toekomstbestendige uitgangspunten en lost hij de onduidelijke situatie op. Begin december 2021 heeft het algemeen bestuur van de VNOG ingestemd met de Regeling. De Regeling is eind december 2021 ter instemming aan de colleges voorgelegd.

Taakverschuiving en begrotingswijziging
Conform de Regeling gaat de VNOG bepaalde (facilitaire) taken uitvoeren (beoogd: per 2023). Hiervoor zal een taakoverdracht plaatsvinden van gemeenten naar VNOG. VNOG zal de kosten van deze taken, als onderdeel van de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage, bij de 22 gemeenten in rekening brengen, verdeeld over de gemeenten conform het reguliere financiële verdeelmodel. De VNOG begroting zal in omvang stijgen, maar de gemeenten kunnen voortaan deze facilitaire kosten uit hun eigen gemeentelijke begroting schrappen.

Voor de taakoverdracht is een begrotingswijziging op de begroting 2023 van de VNOG gemaakt. In de Regeling zijn voorts afspraken opgenomen over de grondslagen voor de bepaling van de vergoeding van de kosten voor kazernes met een regionale functie vanuit de VNOG aan de betreffende gemeenten. De financiële effecten hiervan zijn ook in de begrotingswijziging verwerkt.

De begrotingswijziging ligt nu ter zienswijze voor.

Totstandkoming begrotingswijziging
In de Regeling demarcatie is exact opgenomen welke taken de gemeenten uitvoeren en welke taken

de gemeenten gaan overdragen aan de VNOG, zodat de VNOG die voortaan kan uitvoeren. Het betreft in totaal 184 activiteiten.

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
10	Algemeen			
	Schoonmaak	- inwendige van het gebouw		•
	Glasbewassing	- uitwendig exclusief kozijnen en panelen		•

Voorbeeld: uitsnede uit de Regeling Demarcatie

De kosten die de gemeenten momenteel voor deze taken maken, zijn geïnventariseerd. Dit is uitgevraagd bij de gebouwbeheerders en de gemeentelijke financieel ambtenaren. Er zijn onderlinge verschillen tussen de gemeenten: in de gehanteerde werkwijze rond vastgoed, in de begrotingstechnische en administratieve vastlegging, en uiteraard in de bouwkundige staat en in het onderhoudsniveau. Dit heeft zijn weerslag op de geïnventariseerde getallen; er is sprake van diversiteit. Daarom is vervolgens een extern bureau ingeschakeld dat kengetallen en normeringen heeft aangeleverd, afgezet tegen de specifieke situatie van elke kazerne, om te komen tot een zo goed mogelijke inschatting van de kosten. De volgende kengetallen zijn daarbij per kazerne onder andere gebruikt:

Volume	Onbemande pos	Per dag (07.30 - 17.30) aanwezi	Aantal personen, 1 avond p week	Gedeeld gebr	24 u	Aantal mensen aanwez 17.30-07.	Werklocatie	Oefen / opleidingloc	Oppervlakte BAG	BVO scan PVM	Oppervlakte BVO	Bouwjaar
Laag	X	0	24						938	996	1.079	2004
Laag	X	0	24						491	546	565	1920
Laag	X	0	24						144	275	166	1984

Voorbeeld: uitsnede uit de kengetallen per kazerne

Op basis van de kengetallen en de lijst met activiteiten, is vervolgens per kazerne per activiteit een bedrag bepaald:

Element	Activiteit	VNOG	Aalten	Almen	Centrum	Saba	De Maten	Barchem	Beelbergen	
Schoonmaak excl. Glasbewassing		•	€ 11.056	€ 3.330	€ 82.451	€ 130.358	€ 2.986	€ 2.986	€ 3.053	€ 6.
Glasbewassing		•	€ 1.300	€ 360	€ 4.500	€ 7.000	€ 350	€ 320	€ 350	€ 6

Voorbeeld: uitsnede uit specificatie per activiteit per kazerne

Er is daarbij ook onderscheid gemaakt in de structurele kosten per jaar en incidentele kosten / investeringen (krediet of voorziening) en bovendien is rekening gehouden met de kazernes die op korte termijn reeds gepland staan voor nieuwbouw.

De totale begrotingswijziging bedraagt uiteindelijk € 2.458.200.

Het nu begrote bedrag komt grosso modo overeen met de aan het begin van het traject gemaakte inschatting van € 2,3 miljoen. Daarin waren, zoals in de Regeling verwoord, nog niet inbegrepen de investeringen voor het toegangsbeheer, inrichting en meubilair. Voor deze onderwerpen is nu duidelijk dat de VNOG deze investeringen zal doen. De kapitaallasten zullen geleidelijk toenemen al naar gelang de jaren waarin een krediet wordt aangevraagd voor investeringen m.b.t. facilitaire zaken. Zoals besproken in de vergadering van het algemeen bestuur van 9 december 2021 worden dergelijke investeringen niet (eerder) gedaan als dat (nog) niet noodzakelijk is.

Gevolgen begrotingswijziging per gemeente
De gevolgen van de begrotingswijziging per gemeente zijn als volgt, waarbij het totale bedrag van de begrotingswijziging over de gemeenten is omgeslagen conform de percentages uit het financiële verdeelmodel VNOG:

Gemeente	Structurele facilitaire kosten	Bijkomende kosten*	Bijdrage facilitaire kosten 2023 (afgerond)
Aalten	48.354	19.609	68.000
Apeldoorn	469.568	128.523	598.100
Berkelland	80.327	34.058	114.400
Bronckhorst	84.548	29.141	113.700
Brummen	36.805	14.692	51.500
Doetinchem	186.084	40.069	226.200
Elburg	45.676	15.785	61.500
Epe	67.537	24.648	92.200
Ermelo	29.056	20.338	49.400
Harderwijk	139.446	31.144	170.600
Hattem	20.178	7.467	27.600
Heerde	38.012	12.263	50.300
Lochem	90.673	28.473	119.100
Montferland	43.062	25.923	69.000
Nunspeet	50.403	19.002	69.400
Oldebroek	48.098	16.088	64.200
Oost Gelre	85.617	21.856	107.500
Oude IJsselstreek	57.512	26.652	84.200
Putten	28.576	16.452	45.000
Voorst	43.762	18.517	62.300
Winterswijk	32.080	21.977	54.100
Zutphen	125.375	34.483	159.900
Totaal	**1.850.749**	**607.161**	**2.458.200**

*Dit betreft vergoeding aan gemeenten die voorzien in kazernes met een regiofunctie, binnenschilderwerk en overige onregelmatig voorkomende facilitaire kosten (niet-zijnde investeringen), zoals winteraangelegenheden (strooien/sneeuwvrij houden achter het hek), verbanddozen, servies-goed, onderhoud losse ladders en trappen.

Vervolgstappen
In het AB van 9 december 2021 is besproken dat er per pand zal worden gekeken, ook gelet op de lokale situatie/omgeving, wat er noodzakelijk is om de kazerne op het in de Regeling afgesproken niveau (sober en doelmatig) te krijgen en te houden. Hier wordt prudent mee omgegaan. Er is sprake van geleidelijke ingroei de komende jaren, altijd in nauw overleg tussen gemeente en VNOG. Hiervoor zijn er, zoals in de Regeling vastgelegd, diverse structurele afstemmomenten en monitoringsmomenten, zowel met de gemeentelijke gebouwbeheerders als met de gemeentelijke financieel ambtenaren.

Na vaststelling van de begrotingswijziging door het AB op 23 juni, vindt in de tweede helft van 2022 de daadwerkelijke taakoverdracht plaats, waaronder overdracht van contracten, etc. Dit gebeurt in nauw overleg tussen VNOG, gemeentelijke gebouwbeheerders en gemeentelijke financieel ambtenaren. Per 2023 kan de VNOG dan de taken uitvoeren.

Rapportage/ evaluatie
In de Regeling demarcatie is opgenomen dat in ieder geval de eerste twee jaar in het overleg met de gemeentelijke financieel ambtenaren (FAO) gemonitord wordt hoe de kosten voor de taken zich ontwikkelen. In de Regeling is voorts opgenomen dat er een structureel werkoverleg komt tussen de gemeentelijke gebouwbeheerders en de VNOG, waarin de plan-do-check-act cyclus voor de huisvestingstaken een plek vindt. Dit overleg begint al in 2022. Tenslotte is in de Regeling opgenomen dat steeds over dit onderwerp in de reguliere documenten van de P&C cyclus zal worden gerapporteerd, zodat u de ontwikkelingen kunt blijven volgen.

Jaarstukken

Vervoerscentrale Stedendriehoek

2021

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG 3

Voorwoord 3

1. Overzicht van baten en lasten 4
   1.1 Personeelskosten 6
   1.2 Bedrijfsvoering 7
   1.3 Direct materiële kosten 8
   1.4 Facilitaire diensten 9
   1.5 Bestuurskosten 9
   1.6 Optimalisatiekosten 10
   1.7 Vervoerskosten 11

2. Programmaverantwoording 14

3. Paragrafen 17
   3.1 Weerstandsvermogen 17
   3.2 Financiering 20
   3.3 Bedrijfsvoering 21
   3.4 Verbonden partijen 22

JAARREKENING 23

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 23

2. Balans per 31 december 2021 25

3. Balanstoelichting 26

4. Overzicht van baten en lasten 33

ACCOUNTANTSVERKLARING 34

Bijlage 1: Bijdrage per gemeente 35

Bijlage 2: Saldo bijdrage per gemeente 36

Bijlage 3: Incidentele baten en lasten 37

JAARVERSLAG

Voorwoord

Voor u ligt ons jaarverslag. Het was voor PlusOV een jaar van verdere ontwikkeling naar een stabiele organisatie. In de jaarrekening zien we dit terug in opnieuw lagere kosten voor de interne organisatie van PlusOV. Deze kostenverlaging ligt goed in lijn met de meerjarenbegroting. De fase van kostenverlaging gaat langzaam maar zeker over naar de fase van kostenbeheersing. De gepresenteerde cijfers zijn nagenoeg gelijk aan de cijfers die in september in de bestuursrapportage zijn gemeld.

Naast de daling in de organisatiekosten zijn de vervoerskosten voor het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer ook aanmerkelijk lager dan begroot. Dit door de impact van corona. Voor de komende begroting is het de uitdaging om de vervoerskosten aan te laten sluiten bij het ‘nieuwe normaal'.

De reizigers in het vraagafhankelijk vervoer gaven PlusOV in het klanttevredenheidsonderzoek van augustus 2021 een mooie waardering van 7,8. Voor het vraagafhankelijk vervoer kijk ik tevreden terug op de kwaliteit van het geboden vervoer en de interne organisatie.

In het routegebonden vervoer ontstonden er helaas knelpunten. De start van het schoolseizoen in augustus verliep zondermeer goed. De routes planden we goed en de communicatie naar vervoerders en ouders/verzorgers was zorgvuldig. Vanaf september kwam de kwaliteit van het routegebonden vervoer onder druk te staan, dit betreuren we. De belangrijkste oorzaak was dat vervoerders te maken hebben met een tekort aan chauffeurs. Door krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast werden chauffeurs ziek door corona of ze moesten in quarantaine. Daardoor kregen de leerlingen te maken met wisselende chauffeurs wat met name een negatieve impact heeft op de kwetsbare kinderen. Een nieuwe chauffeur op een route kent de route niet altijd goed. Dit gaf te vaak vertragingen. We hebben met vervoerders intensief overleg gehad en samengewerkt om de overlast voor de reizigers te beperken. Vervoerders geven aan ook in 2022 nog hinder te ondervinden als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt.

De medewerkers gaven in een medewerkers-tevredenheidsonderzoek een waardering van 7,8. Net als in het afgelopen jaar gaan we gedreven verder met het verbeteren van de interne organisatie. Zo beheersen we de kosten en verbeteren we de medewerkerstevredenheid. Bovenal streven we naar het verhogen van de kwaliteit van het vervoer voor onze reizigers.

Henk Meijer
Directeur

1. Overzicht van baten en lasten

Uit het overzicht van baten en lasten blijkt dat zowel de organisatiekosten als de vervoerskosten ruim binnen de begroting blijven en zelfs lager zijn dan in 2020. Dit leidt tot een positief saldo.

Lasten
De organisatiekosten zijn in 2021 € 380.000,- lager dan begroot. Dit voordeel is hoofdzakelijk het gevolg van lagere loonkosten, bedrijfsvoeringskosten en bestuurskosten. De optimalisatiekosten vielen eveneens lager uit met een bedrag van € 38.000,-

De totale vervoerskosten zijn € 2.132.000 lager dan begroot.

Dit wordt veroorzaakt door een voordeel van € 3.078.000 over de vervoerskosten van 2021, inclusief de continuiteitsbijdrage. De kosten voor het vraagafhankelijk vervoer 2021 (VAV) zijn € 2.578.000 lager dan begroot en de vervoerskosten voor het routegebonden vervoer (RGV) zijn € 500.000, - lager dan begroot. Het voordeel op de vervoerskosten is met name het gevolg van een lager vervoersvolume door de coronacrisis. In de totale vervoerslasten zijn de continuïteitsbijdrage en de tegemoetkomingen voor extra kosten (mondkapjes en gel) als gevolg van corona opgenomen.

Daarnaast is er een nadeel van € 937.000 voor het routegebonden vervoer met betrekking tot de afrekening over de periode 2018-2019. Het langlopende geschil tussen een vervoerder en PlusOV is in maart 2022 afgerond met een Vasstellingsovereenkomst. Het geschil ging over de afrekening van het leerlingen-, jeugdwet- en dagbestedingsvervoer in het schooljaar 2018-2019. De vervoerder eiste een extra bedrag van€ 2.268.781 (incl. BTW) te vermeerderen met rente en kosten. Een gedeelte van de vordering is door de rechtbank in een tussenvonnis toegewezen en het andere gedeelte is afgewezen. De rechtbank heeft partijen in overweging gegeven om met inachtneming van hetgeen in een tussenvonnis is overwogen, als redelijke partijen met elkaar in overleg te treden om tot één berekening en daarmee tot één bedrag voor een vergoeding te komen.
In onderling overleg is er in maart 2022 een Vaststellingsovereenkomst tot stand gekomen waarin o.a. afspraken zijn gemaakt over de vergoeding, finale kwijting en beëindiging van de procedure. In totaal gaat het om een bedrag van € 692.000,- (excl. BTW) én € 162.000,- wettelijke rente. Volgens de verslagleggingsregels waaraan gemeenten en provincies zich moeten houden “Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten” (BBV) komen de kosten ten laste van het jaar 2021. Daarnaast stond er een vordering op de vervoerder, uit deze periode, van € 83.000,- op de balans. Deze vordering komt te vervallen, en wordt meegenomen als last in deze jaarrekening.

In de volgende paragrafen lichten we de lasten verder toe.

Baten
PlusOV heeft voldoende reserves in haar meerjarenbegroting opgenomen. De lagere lasten resulteren daarom in een lagere bijdrage van de gezamenlijke gemeenten. De gezamenlijke bijdrage door de gemeenten aan organisatiekosten is € 430.000,- lager. Uiteindelijk resteert er een positief resultaat van ruim € 23.000,-

Lasten	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Organisatiekosten					
1. Personeelskosten	€ 2.137.515	€ 1.721.515	€ 1.815.435	€ 1.664.370	€ 151.065
2. Bedrijfsvoering	€ 206.141	€ 167.012	€ 253.542	€ 173.751	€ 79.791
3. Direct materiële kosten	€ 235.744	€ 116.373	€ 171.713	€ 133.948	€ 37.765
4. Facilitaire diensten	€ 124.200	€ 117.792	€ 99.593	€ 87.071	€ 12.522
5. Bestuurskosten	€ 117.606	€ 140.923	€ 187.411	€ 87.873	€ 99.538
Subtotaal organisatiekosten	**€ 2.821.207**	**€ 2.263.614**	**€ 2.527.694**	**€ 2.147.013**	**€ 380.681**
Optimalisatiekosten					
Investering	€ -	€ 54.255	€ 100.000	€ 61.360	€ 38.640
Subtotaal optimalisatiekosten	**€ -**	**€ 54.255**	**€ 100.000**	**€ 61.360**	**€ 38.640**
Vervoer					
Leerlingenvervoer *	€ 6.643.011	€ 2.512.494	€ 2.907.410	€ 3.309.903	€ -402.493
Gymvervoer	€ 12.638		€ -	€ -	€ -
Vraagafhankelijk vervoer	€ 5.640.848	€ 4.870.561	€ 6.405.208	€ 3.827.026	€ 2.578.182
Dagbestedingsvervoer *	€ 645.408	€ 647.929	€ 743.650	€ 735.729	€ 7.921
Jeugdwet vervoer *	€ 598.741	€ 285.129	€ 314.339	€ 357.119	€ -42.780
Aanvullend OV	€ 65.949	€ 67.610	€ 74.885	€ 83.979	€ -9.094
Subtotaal vervoerskosten	**€ 13.606.596**	**€ 8.383.723**	**€ 10.445.492**	**€ 8.313.756**	**€ 2.131.736**
TOTAAL LASTEN	**€ 16.427.803**	**€ 10.701.592**	**€ 13.073.186**	**€ 10.522.129**	**€ 2.551.057**

* Werkelijke kosten 2021 LLV, DB en JW zijn inclusief afrekening 2018-2019. Zie Hoofdstuk 1.7 voor de specificatie.

Baten	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Organisatie					
Bijdr. Prov. Gelderland Wmo	€ 126.812	€ 130.616	€ 100.411	€ 133.881	€ 33.470
Bijdr. Prov. Gelderland OV	€ 11.638	€ 9.947	€ 13.215	€ 14.820	€ 1.605
Bijdragen gemeenten	€ 2.994.846	€ 1.883.111	€ 2.264.068	€ 1.834.510	€ -429.558
Opbr. Vervoerpassen/ritoverzichten	€ 2.201	€ 8.462	€ -	€ 13.801	€ 13.801
Overige baten	€ -2.105	€ 5.733	€ -	€ -	€ -
Bijdrage DAZ gemeenten	€ -	€ 440.030	€ -	€ -	€ -
Onttrekking optimalisatiereserve	€ -		€ 150.000	€ 150.000	€ -
Subtotaal organisatie	**€ 3.133.392**	**€ 2.477.899**	**€ 2.527.694**	**€ 2.147.012**	**€ -380.682**
Optimalisatie					
Onttrekking optimalisatiereserve	€ -	€ -	€ 100.000	€ 85.000	€ -15.000
Subtotaal Optimalisatie	**€ -**	**€ -**	**€ 100.000**	**€ 85.000**	**€ -15.000**
Vervoer					
Bijdrage provincie Wmo-vervoer	€ 849.344	€ 874.825	€ 672.522	€ 672.521	€ -1
Bijdragen gemeenten Leerlingenvervoer	€ 6.643.011	€ 2.512.494	€ 2.907.410	€ 3.309.903	€ 402.493
Bijdragen gemeenten Vraagafhankelijk verv.	€ 4.791.504	€ 3.995.736	€ 5.732.686	€ 3.154.505	€ -2.578.181
Bijdragen gemeenten Dagbestedingsvervoer	€ 645.408	€ 647.929	€ 743.650	€ 735.729	€ -7.921
Bijdragen gemeenten Jeugdwetvervoer	€ 598.741	€ 285.129	€ 314.339	€ 357.119	€ 42.780
Bijdrage Apeldoorn gymvervoer	€ 12.638	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijdrage provincie aanvullend OV	€ 65.949	€ 67.610	€ 74.885	€ 83.979	€ 9.094
Subtotaal Vervoer	**€ 13.606.596**	**€ 8.383.723**	**€ 10.445.492**	**€ 8.313.756**	**€ -2.131.736**
TOTAAL BATEN	**€ 16.739.988**	**€ 10.861.622**	**€ 13.073.186**	**€ 10.545.768**	**€ -2.527.418**
Resultaat	**€ 312.185**	**€ 160.030**	**€ -**	**€ 23.639**	**€ 23.639**

In de volgende paragrafen specificeren we het overzicht van de lasten met een toelichting op de afwijkingen.

1.1 Personeelskosten

	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Loonkosten	€ 1.275.694	€ 1.364.272	€ 1.722.437	€ 1.539.805	€ 182.632
Externe inhuur	€ 764.743	€ 315.271	€ 43.340	€ 96.588	€ -53.248
Uitk. uit vroegere dienstbetrekking	€ 69.378	€ 17.999	€ -	€ -172	€ 172
Opleiding/training	€ 15.255	€ 11.731	€ 25.837	€ 4.212	€ 21.625
Alg personeelskosten	€ 12.446	€ 12.241	€ 23.822	€ 23.937	€ -115
Totaal personeelskosten:	**€ 2.137.516**	**€ 1.721.514**	**€ 1.815.436**	**€ 1.664.370**	**€ 151.066**

Loonkosten (in dienst en inhuur)
De totale loonkosten (saldo van loonkosten en externe inhuur) vallen € 129.300 lager uit dan begroot. De externe inhuur is met name hoger door vervanging van een langdurige zieke medewerker (€ 40.000,-). En een extra uitgevoerde audit (€ 15.000,-) op het facturatieproces. Door minder reisbewegingen en minder telefonische boekingen door de coronacrisis, is de totale bezetting tijdelijk lager. Hierdoor is sprake van een incidenteel voordeel als saldo van loonkosten en externe inhuur. De flexibele schil is nodig in verband met de verdere afbouw van het aantal medewerkers in de komende jaren.
De overige loonkosten ontwikkelen zich conform de meerjarenbegroting. De formatie is het afgelopen jaar verminderd en bedraagt eind 2021 26,8 fte. Daarmee ontwikkelde de formatie zich in 2021 conform de taakstelling zoals die in de begroting is opgenomen.

Opleiding/training;
De kosten voor opleiding en training zijn € 21.000 lager uitgevallen. Er is in 2021 minder behoefte geweest om een opleiding te volgen.

Verhouding directe loonkosten vraagafhankelijk en routegebonden vervoer
Een groot gedeelde van de personeelskosten is direct toe te rekenen aan het vraagafhankelijk of routegebonden vervoer. De medewerkers Frontoffice werken volledig voor het vraagafhankelijk vervoer. De planners werken of voor het vraagafhankelijk of voor het routegebonden vervoer.
De verhouding tussen de direct toe te rekenen loonkosten gebruiken we om de organisatiekosten te verdelen die niet direct aan een vervoerssoort toe te rekenen zijn.
Deze verhouding berekenden we opnieuw op basis van de werkelijk loonkosten. De verhouding is:

Vervoer	Begroting 2021:	Werkelijk 2021:
Vraagafhankelijk	84,17 %	81,16 %
Routegebonden	15,83 %	18,84 %

Verdeelsleutel:
De organisatiekosten zijn verdeeld naar de verschillende programma's. Een deel van de kosten kunnen we rechtstreeks toerekenen aan het vraagafhankelijk of routegebonden vervoer. De overige kosten verdeelden we op basis van de verdeelsleutel directe loonkosten.

De loonkosten voor directie en staf worden op basis van deze verhouding verdeeld over het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer.

1.2 Bedrijfsvoering

	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
HRM	€ 33.927	€ 24.292	€ 40.716	€ 23.255	€ 17.462
Financien (incl. inkoop)	€ 99.176	€ 79.199	€ 122.977	€ 95.804	€ 27.174
Control (incl. AVG)	€ 30.550	€ 10.164	€ 30.162	€ 8.440	€ 21.722
Communicatie	€ 30.275	€ 37.838	€ 36.172	€ 31.600	€ 4.573
ICT	€ 3.753	€ 8.181	€ 8.014	€ 8.552	€ -538
Bankkosten	€ 5.012	€ 3.388	€ 5.166	€ 3.354	€ 1.812
Verzekeringen	€ 3.449	€ 3.951	€ 10.333	€ 2.748	€ 7.585
Totaal lasten bedrijfsvoering	**€ 206.141**	**€ 167.013**	**€ 253.540**	**€ 173.751**	**€ 79.789**

De totale kosten voor bedrijfsvoering vallen lager uit dan begroot. Het positieve saldo bedraagt bijna € 80.000, -. Dit positieve saldo komt door een stabielere interne organisatie bij PlusOV. Daardoor is er minder ondersteuning nodig en vallen de kosten van de gemeente Lochem lager uit dan begroot. De lagere kosten zijn ontstaan door voordelen op nagenoeg alle onderdelen van het contract. Inmiddels is het contract met Lochem aangaande de diverse ondersteunende werkzaamheden aangepast. De hieruit voortvloeiende structurele besparingen zijn in de begroting verwerkt vanaf 2022.

Verdeelsleutel:
De kosten voor bedrijfsvoering worden op basis van de verhouding directe loonkosten verdeeld over het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer.

1.3 Direct materiële kosten

	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Vervoerspassen VAV	€ 17.128	€ 11.874	€ 14.879	€ 10.052	€ 4.827
Klanttevredenheidsonderzoek VAV	€ 9.320	€ -	€ 6.412	€ 7.372	€ -960
ICT-Software VAV			€ 105.942	€ 71.353	€ 34.589
ICT-Software RGV			€ 19.380	€ 28.938	€ -9.558
ICT-Infra			€ 9.600	€ 11.571	€ -1.971
Communicatie	€ 13.979	€ 1.325	€ 15.499	€ 4.664	€ 10.835
Planningspakket/managementinfo	€ 175.734	€ 103.174	€ -		€ -
Kapitaallasten planningspakket	€ 19.583	€ -	€ -		€ -
Totaal Direct materiële kosten	**€ 235.744**	**€ 116.373**	**€ 171.712**	**€ 133.948**	**€ 37.764**

De totale materiële kosten vallen € 38.000 lager uit dan begroot.

ICT software VAV;
De kosten zijn € 35.000,- lager door minder ondersteuning van softwareleveranciers (€ 5.000,-), en lagere kosten voor telefonie door een verminderd vervoersvolume (€ 12.000,-). Door de aanschaf van een nieuw softwarepakket voor het RGV zijn de kosten € 14.000,- lager. Deze kosten waren in de begroting niet juist toegedeeld aan het RGV.

ICT Software RGV;
De kosten overschrijden het begrote bedrag. De hosting van het regieportaal is € 5.000,- duurder uitgevallen. Daarnaast bleek er een zwaardere server nodig te zijn en een bestaand abonnement (€ 4.000,-) was niet juist opgenomen in de begroting.

Communicatie;
Er is ruim € 10.000 minder uitgegeven dan begroot aan communicatiemateriaal (brochures, folders, etc.). Het voordeel is behaald dankzij de inzet op de digitale communicatie. Dit budget is aangepast in de begroting vanaf 2022.

Verdeelsleutel
De direct materiele kosten worden allemaal direct toegerekend aan het vraagafhankelijk of routegebonden vervoer.
ICT infra en communicatie worden verdeeld op basis van de verhouding directe loonkosten naar RGV en VAV.

1.4 Facilitaire diensten

	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Huisvestingskosten	€ 52.500	€ 55.552	€ 56.313	€ 57.275	€ -962
Kantoormiddelen	€ 5.595	€ 2.565	€ 10.333	€ 6.756	€ 3.577
ICT	€ 30.705	€ 30.722	€ 25.821	€ 17.803	€ 8.018
Kapitaallasten	€ 11.025	€ 12.852	€ 7.126	€ 5.237	€ 1.889
Telefoonkosten	€ 24.375	€ 16.101	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten fac.diensten	**€ 124.200**	**€ 117.792**	**€ 99.593**	**€ 87.071**	**€ 12.522**

De totale kosten voor facilitaire diensten vallen ruim € 12.000, - lager uit dan begroot.

ICT
De ICT-kosten zijn € 8.000,- lager door met name een goedkoper contract voor het gebruik van Office 365. De overige lagere kosten betreffen meerdere onderdelen.

Verdeelsleutel:
De kosten voor facilitaire diensten worden op basis van de verhouding directe loonkosten verdeeld over het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer.

1.5 Bestuurskosten

	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Representatie/advies	€ 2.049	€ 1.186	€ 5.379	€ 2.133	€ 3.246
Accountantskosten	€ 20.839	€ 25.800	€ 21.699	€ 27.000	€ -5.301
Juridische ondersteuning	€ 94.719	€ 92.637	€ 10.333	€ 43.740	€ -33.407
Onvoorzien*[1]	€ -	€ 21.300	€ 150.000	€ 15.000	€ 135.000
Totaal	**€ 117.606**	**€ 140.923**	**€ 187.411**	**€ 87.873**	**€ 99.538**

*1 Onvoorzien is vanaf 2020 verplaatst naar bestuurskosten.

De totale bestuurskosten vallen bijna € 100.000,- lager uit dan begroot. Dit komt omdat de post onvoorzien alleen gebruikt is voor de extra kosten (€ 15.000,-) van de overdrachtsperiode van de interim-directeur en de nieuwe directeur.

Juridische ondersteuning;
Deze kosten zijn de afgelopen jaren hoog. In 2021 werd dit veroorzaakt door juridische ondersteuning en advies voor een rechtszaak, het in gebreke stellen van een vervoerder voor het niet nakomen van contractuele verplichtingen (€ 38.000,-) en begeleiding bij een re-integratietraject (€ 5.000,-) van een medewerker.
De begroting voor de komende jaren verhogen we structureel voor een intensiever niveau van juridische ondersteuning.

Verdeelsleutel:
De bestuurskosten worden op basis van de verhouding directe loonkosten verdeeld over het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer.

1.6 Optimalisatiekosten

Lasten	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Optimalisatie kosten					
Investering	€ -	€ 54.255	€ 100.000	€ 61.360	€ 38.640
Subtotaal optimalisatie kosten	**€ -**	**€ 54.255**	**€ 100.000**	**€ 61.360**	**€ 38.640**

De investeringen hebben betrekking op meerwerk voor data-opschoning voor de nieuwe software voor het routegebonden vervoer (€ 14.000,-), de kosten voor begeleiding in het aanbestedingstraject voor de software vraagafhankelijk vervoer (€ 9.000,-) en een gedeelte van de implementatiekosten voor de nieuwe software voor vraagafhankelijk vervoer (€ 38.000,-).

Een bedrag van € 85.000,- is voor 2021 onttrokken aan de optimalisatiereserve. Er is echter een bedrag van € 61.360,- geïnvesteerd. Het verschil van € 23.639,- is hierdoor als positief resultaat ontstaan.

1.7 Vervoerskosten

De vervoerskosten splitsen we uit in vervoerskosten voor het vraagafhankelijk en het routegebonden vervoer. In onderstaand overzicht staan de totalen Routegebonden Vervoer en Vraagafhankelijk Vervoer weergegeven. Hierna volgt een toelichting per vervoersoort.

	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Vraagafhankelijk	€ 5.706.797	€ 4.938.170	€ 6.480.093	€ 3.911.005	**€ 2.569.088**
Routegebonden	€ 7.899.799	€ 3.445.552	€ 3.965.399	€ 4.402.751	**€ -437.352**
Totaal vervoerskosten	**€ 13.606.596**	**€ 8.383.722**	**€ 10.445.492**	**€ 8.313.756**	**€ 2.131.736**

Vraagafhankelijk vervoer

Wat hebben we bereikt?

Mensen met een beperking in hun mobiliteit reisden veelvuldig met PlusOV. Hiermee hebben we een belangrijke bijdrage geleverd aan de mobiliteit van inwoners van 9 gemeenten. Zij konden hierdoor naar eigen inzicht en behoefte deelnemen aan de maatschappij. We hebben de reizigerstevredenheid in 2021 onderzocht. Onze reizigers gaven ons een tevredenheidsscore van 7,8 (+ 0,1). In het vraagafhankelijk vervoer bleef het percentage gegronde klachten met 0,09% ruim onder de signaalwaarde van 0,3%.

Wat hebben we gedaan?

De reizigers van PlusOV hebben in 2021 bij elkaar ruim 1,26 miljoen kilometer gereisd. Het eerste halfjaar was dit 0,52 miljoen en in het tweede halfjaar 0,75 miljoen kilometer. In 2020 was dit 1,2 miljoen en in 2019 2,8 miljoen kilometer.

Ook daalde het aantal unieke reizigers naar 6.985. In 2020 waren dit er 7.757 en in 2019 8.511. De stiptheid is gedurende het jaar 97% en daarmee ruim boven de norm van 95% gebleven.

Om de kwaliteit van het vervoer verder te verbeteren, zijn we voortdurend met de taxibedrijven in gesprek. We hebben maandelijks overleg over de kwaliteit van het vervoer en sturen nadrukkelijk op kwaliteit. Niet alleen de klant maar ook PlusOV is tevreden over de uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht brengen we de coronakosten apart in beeld. Dit betreft de tegemoetkoming aan de vervoerders voor de gederfde omzet (continuïteitsbijdrage) en de kosten van vervoerders voor mondkapjes en handgel.

	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Aanvullend OV	**€ 65.949**	**€ 67.610**	**€ 74.885**	**€ 83.979**	**€ -9.094**
Vervoer		€ 56.670	€ 74.885	€ 83.979	€ -9.094
Continuïteitsbijdrage		€ 10.532			€ -
Mondkapjes/handgel		€ 408			€ -
Wmo vervoer	**€ 5.640.848**	**€ 4.870.559**	**€ 6.405.208**	**€ 3.827.027**	**€ 2.578.181**
Vervoer		€ 3.317.839	€ 6.405.208	€ 3.558.183	€ 2.847.025
Continuïteitsbijdrage		€ 1.528.867		€ 248.733	€ -248.733
Mondkapjes/handgel		€ 23.853		€ 20.111	€ -20.111
Totaal vervoerskosten	**€ 5.706.797**	**€ 4.938.169**	**€ 6.480.093**	**€ 3.911.006**	**€ 2.569.087**

Het volume van het vraagafhankelijk vervoer was ook in 2021 door de coronacrisis veel lager dan normaal. Hierdo
or zijn de kosten € 2.569.000,- lager uitgevallen. De efficiency in het vervoer was niet optimaal. Door het lagere volume waren er minder mogelijkheden om ritten te combineren en er waren ook perioden met beperkingen in het maximale aantal reizigers in een voertuig.

Continuïteitsbijdrage

Het bestuur heeft besloten voor het routegebonden en het vraagafhankelijk vervoer een continuiteitsbijdrage beschikbaar te stellen. Deze zijn opgenomen in de jaarrekening. Er is nog geen duidelijkheid over de acceptatie.

Routegebonden vervoer

Wat hebben we bereikt?

We vervoerden leerlingen, cliënten voor dagbesteding en jeugdigen naar hun dagelijkse bestemming. Dat deden we met zoveel mogelijk vaste routes, vaste chauffeurs en nette voertuigen. Het routegebonden vervoer hebben we in 2021 uitgevoerd voor de gemeenten Brummen, Epe, Hattem, Heerde, Lochem, en Voorst. Het aantal deelnemers eind 2021 in het leerlingenvervoer was 587, voor dagbesteding 246 en vanuit de Jeugdwet 71.

Onze reizigers gaven ons in het laatste onderzoek in 2020 een tevredenheidsscore van 7,7 (+ 0,6). In het routegebonden vervoer bleef het percentage gegronde klachten met 0,12% ruim onder de signaalwaarde van 0,3%.

De reizigers in het routegebonden vervoer hebben in 2021 bij elkaar ruim 3,2 miljoen kilometer gereisd met PlusOV. De stiptheid is gedurende het hele jaar 87% en daarmee onder de norm van 90%. Het eerste halfjaar lag de stiptheid op 91% maar in het tweede halfjaar lag dat helaas op 82%. De daling is volledig toe te schrijven aan het tekort aan chauffeurs en planners bij de vervoerders in het tweede halfjaar.

Wat hebben we gedaan?

Ook het routegebonden vervoer had in 2021 te maken met de gevolgen van corona. Voor het noodvervoer moesten er nieuwe routes worden gepland. Dit noodvervoer was bestemd voor kinderen van ouders in cruciale beroepen. En voor situaties waarin het voor kwetsbare kinderen noodzakelijk was toch naar school of de opvang te gaan.
De start van het schoolseizoen in augustus verliep zondermeer goed. De routes planden we goed en de communicatie naar vervoerders en ouders/verzorgers was zorgvuldig.
Vanaf september kwam de kwaliteit van het routegebonden vervoer onder druk te staan. De belangrijkste oorzaak was dat vervoerders te maken hebben met een tekort aan chauffeurs door krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast werden chauffeurs ziek door corona of ze moesten in quarantaine. Daardoor hadden met name leerlingen te maken gehad met wisselende chauffeurs. Een nieuwe chauffeur op een route kent de route niet altijd goed. Dit gaf te vaak vertragingen.
Vervoerders verwachten ook in 2022 nog hinder te ondervinden van de krapte op de arbeidsmarkt.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de vervoerskosten en de continuïteitsbijdrage in beeld gebracht.

	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Leerlingenvervoer	**€ 6.643.012**	**€ 2.512.494**	**€ 2.907.410**	**€ 3.309.903**	**€ -402.493**
Vervoer 2021		€ 2.139.650	€ 2.907.410	€ 2.419.345	€ 488.065
Afrekening 2018-2019				€ 786.050	€ -786.050
Continuïteitsbijdrage		€ 360.064		€ 104.508	€ -104.508
Mondkapjes/handgel		€ 12.780			€ -
Dagbestedingsvervoer	**€ 645.408**	**€ 647.929**	**€ 743.650**	**€ 735.729**	**€ 7.921**
Vervoer 2021		€ 525.464	€ 743.650	€ 642.359	€ 101.291
Afrekening 2018-2019				€ 80.449	€ -80.449
Continuïteitsbijdrage		€ 119.372		€ 12.921	€ -12.921
Mondkapjes/handgel		€ 3.093			€ -
Jeugdwetvervoer	**€ 598.741**	**€ 285.128**	**€ 314.339**	**€ 357.119**	**€ -42.780**
Vervoer 2021		€ 264.928	€ 314.339	€ 284.588	€ 29.751
Afrekening 2018-2019				€ 70.670	€ -70.670
Continuïteitsbijdrage		€ 18.643		€ 1.861	€ -1.861
Mondkapjes/handgel		€ 1.557			€ -
Gymvervoer					
Vervoer	€ 12.638				
Totaal vervoerskosten	**€ 7.899.799**	**€ 3.445.551**	**€ 3.965.399**	**€ 4.402.751**	**€ -437.352**

De kosten voor het routegebonden vervoer van 2021 inclusief continuïteitsbijdrage zijn € 500.000,- lager dan begroot en bijna gelijk aan de vervoerskosten in 2020. Dit is volledig het gevolg van de coronacrisis. De scholen voor het primair onderwijs zijn twee keer gesloten vanwege coronamaatregelen. Dit heeft grote consequenties voor de organisatie van het vervoer gehad en heeft tot lagere kosten geleid.
Door de afrekening 2018-2019 (€ 937.000) ontstaat er een negatief resultaat van € 437.000,-.

Continuïteitsbijdrage;
In november 2021 heeft de VNG een advies gegeven over de continuïteitsbijdrage voor 2021. Het advies voorziet in een tegemoetkoming voor de gemiste omzet onder een aantal randvoorwaarden. De aan de vervoerders aangeboden continuïteitsbijdrage staat in bovenstaande tabel. Er is nog geen duidelijkheid over de acceptatie van ons aanbod.

2. Programmaverantwoording

Deze jaarrekening bestaat uit de volgende vijf programma's:
1. Leerlingenvervoer (onderwijsbeleid en leerlingzaken)
2. Vraagafhankelijk vervoer (maatwerkdienstverlening 18+)
3. Dagbestedingsvervoer (maatwerkdienstverlening 18+)
4. Jeugdwetvervoer (maatwerkdienstverlening 18-)
5. Aanvullend openbaar vervoer (samenkracht en burgerparticipatie)

De organisatiekosten en vervoerskosten verdelen we over de verschillende programma's.

Vervoerskosten
De vervoerskosten kunnen rechtstreeks worden toegerekend aan de verschillende programma's op basis van de betreffende vervoersstromen.

Organisatiekosten
De organisatiekosten worden deels direct toegerekend aan het vraagafhankelijk of routegebonden vervoer. De kosten voor overhead belasten we door aan de programma's op basis van de verdeelsleutel "directe loonkosten vraagafhankelijk vervoer: directe loonkosten routegebonden vervoer".
Vervolgens worden de kosten voor het RGV verdeeld over de drie verschillende vervoersoorten op basis van het aantal unieke reizigers.

Optimalisatiekosten
De optimalisatiekosten worden niet toegerekend aan de programma's. Hier staat een onttrekking uit de reserve tegenover.

In onderstaand overzicht staan de totale baten en lasten per programma weergegeven (-/- = nadeel).

Totaal Overzicht Programma's	Jaarrekening 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Lasten					
Pr. 1: Leerlingenvervoer	€ 6.972.919	€ 2.753.225	€ 3.133.692	€ 3.544.722	€ -411.030
Pr. 2: Vraagafhankelijk vervoer	€ 6.870.435	€ 5.883.997	€ 8.511.134	€ 5.542.063	€ 2.969.071
Pr. 3: Dagbestedingsvervoer	€ 809.648	€ 800.780	€ 879.045	€ 876.233	€ 2.812
Pr. 4: Jeugdwetvervoer	€ 654.450	€ 334.327	€ 348.888	€ 392.972	€ -44.084
Pr. 5. Aanvullend OV	€ 89.872	€ 87.328	€ 100.427	€ 104.779	€ -4.352
Optimalisatiekosten	€ -	€ 54.255	€ 100.000	€ 61.360	€ 38.640
Totaal lasten	**€ 15.397.324**	**€ 9.913.912**	**€ 13.073.186**	**€ 10.522.129**	**€ 2.551.057**
Baten					
Pr. 1: Leerlingenvervoer	€ 6.967.141	€ 2.649.084	€ 3.120.134	€ 3.544.722	€ 424.588
Pr. 2: Vraagafhankelijk vervoer	€ 7.057.956	€ 5.833.343	€ 8.386.387	€ 5.542.063	€ -2.844.325
Pr. 3: Dagbestedingsvervoer	€ 806.657	€ 734.656	€ 870.933	€ 876.233	€ 5.300
Pr. 4: Jeugdwetvervoer	€ 653.436	€ 313.043	€ 346.818	€ 392.972	€ 46.154
Pr. 5. Aanvullend OV	€ 90.157	€ 86.991	€ 98.914	€ 104.779	€ 5.865
Onttrekking optimalisatiereserve	€ -	€ -	€ 250.000	€ 85.000	€ -165.000
Bijdrage DAZ gemeenten	€ -	€ 440.030	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 15.575.347**	**€ 10.057.147**	**€ 13.073.186**	**€ 10.545.769**	**€ -2.527.417**
Saldo	**€ 178.023**	**€ 143.235**	**€ 0**	**€ 23.639**	**€ 23.639**

Hieronder geven we per programma een overzicht van de baten en lasten (-/- = nadeel).
In hoofdstuk 1.1 t/m 1.5 zijn de organisatiekosten toegelicht en in hoofdstuk 1.6 de optimalisatiekosten.
Een verantwoording van de vervoerskosten en een toelichting op wat we hebben bereikt en gedaan is op genomen in hoofdstuk 1.7.

Programma 1: Leerlingenvervoer (Taakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken)

	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Lasten					
1.1 Organisatiekosten	€ 317.270	€ 240.731	€ 143.133	€ 156.232	€ -13.099
1.2 overhead			€ 83.148	€ 78.587	€ 4.562
1.3 Vervoerskosten	€ 6.655.649	€ 2.512.494	€ 2.907.410	€ 3.309.903	€ -402.493
Totaal lasten	€ 6.972.919	€ 2.753.225	€ 3.133.692	€ 3.544.722	€ -411.030
Baten					
1.4 Bijdrage gemeente	€ 6.967.141	€ 2.649.084	€ 3.120.134	€ 3.528.316	€ 408.182
1.5 Overige baten				€ 16.406	€ 16.406
Totaal baten	€ 6.967.141	€ 2.649.084	€ 3.120.134	€ 3.544.722	€ 424.588
Resultaat	€ -5.778	€ -104.141	€ -13.558	€ -0	€ 13.558

Programma 2: Vraagafhankelijk vervoer (Taakveld: Maatwerkdienstverlening 18+)

	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Lasten					
2.1 Organisatiekosten	€ 1.229.587	€ 1.013.436	€ 1.340.864	€ 1.129.191	€ 211.673
2.2 overhead			€ 765.062	€ 585.846	€ 179.216
2.3 Vervoerskosten	€ 5.640.848	€ 4.870.561	€ 6.405.208	€ 3.827.026	€ 2.578.182
Totaal lasten	€ 6.870.435	€ 5.883.997	€ 8.511.134	€ 5.542.063	€ 2.969.071
Baten					
2.4 Bijdrage gemeente	€ 7.057.956	€ 5.833.343	€ 7.613.454	€ 4.602.039	€ -3.011.416
2.5 Bijdrage provincie			€ 772.933	€ 806.402	€ 33.469
2.6 Overige baten				€ 133.621	€ 133.621
Totaal lasten	€ 7.057.956	€ 5.833.343	€ 8.386.387	€ 5.542.063	€ -2.844.325
Resultaat	€ 187.521	€ -50.654	€ -124.747	€ -0	€ 124.747

Programma 3: Dagbestedingsvervoer (Taakveld: Maatwerkdienstverlening 18-)

	Jaarrekening 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Lasten					
3.1 Organisatiekosten	€ 164.240	€ 152.851	€ 85.644	€ 93.482	€ -7.838
3.2 overhead			€ 49.752	€ 47.022	€ 2.730
3.3 Vervoerskosten	€ 645.408	€ 647.929	€ 743.650	€ 735.729	€ 7.920
Totaal lasten	€ 809.648	€ 800.780	€ 879.045	€ 876.233	€ 2.812
Baten					
3.4 Bijdrage gemeente	€ 806.657	€ 734.656	€ 870.933	€ 866.417	€ -4.516
3.5 Overige baten				€ 9.816	€ 9.816
Totaal lasten	€ 806.657	€ 734.656	€ 870.933	€ 876.233	€ 5.300
Resultaat	€ -2.991	€ -66.124	€ -8.112	€ -0	€ 8.112

Programma 4: Jeugdwetvervoer (Taakveld: Maatwerkdienstverlening 18-)

	Jaarrekening 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Lasten					
4.1 Organisatiekosten	€ 55.709	€ 49.198	€ 21.854	€ 23.854	€ -2.000
4.2 overhead			€ 12.695	€ 11.999	€ 697
4.3 Vervoerskosten	€ 598.741	€ 285.129	€ 314.339	€ 357.119	€ -42.781
Totaal lasten	€ 654.450	€ 334.327	€ 348.888	€ 392.972	€ -44.084
Baten					
4.4 Bijdrage gemeente	€ 653.436	€ 313.043	€ 346.818	€ 390.467	€ 43.649
4.5 Overige baten				€ 2.505	€ 2.505
Totaal lasten	€ 653.436	€ 313.043	€ 346.818	€ 392.972	€ 46.154
Resultaat	€ -1.014	€ -21.284	€ -2.070	€ 0	€ 2.070

Programma 5: Aanvullend openbaar vervoer (Taakveld: Samenkracht en burgerparticipatie)

	Jaarrekening 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Lasten					
5.1 Organisatiekosten	€ 23.923	€ 19.718	€ 16.263	€ 13.695	€ 2.567
5.2 overhead			€ 9.279	€ 7.105	€ 2.174
5.3 Vervoerskosten	€ 65.949	€ 67.610	€ 74.885	€ 83.979	€ -9.093
Totaal lasten	€ 89.872	€ 87.328	€ 100.427	€ 104.779	€ -4.352
Baten					
5.4 Bijdrage gemeente	€ -8.908		€ 10.814	€ 4.528	€ -6.286
5.5 Bijdrage provincie	€ 99.065	€ 86.991	€ 88.100	€ 98.798	€ 10.698
5.6 Overige baten				€ 1.453	€ 1.453
Totaal lasten	€ 90.157	€ 86.991	€ 98.914	€ 104.779	€ 5.865
Resultaat	€ 285	€ -337	€ -1.513	€ -	€ 1.513

3. Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen

In de Gemeenschappelijke Regeling Basismobiliteit zijn de volgende taken en verplichtingen opgenomen:

- De Vervoerscentrale Stedendriehoek heeft als doel de belangen te behartigen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken stelsel van basismobiliteit. Hierbij dient de vervoerscentrale rekening te houden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk. We zien erop toe dat we het aanvullend openbaar vervoer ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende waarborgen. Het vervoer dient een optimale aansluiting te hebben op de belangrijkste knooppunten van het openbaar vervoernetwerk.

- De bedrijfsvoeringsorganisatie heeft de volgende taken:
  - het organiseren, begeleiden en uitvoeren van het doelgroepenvervoer
  - het organiseren, begeleiden en uitvoeren van het aanvullend openbaar vervoer in Gelderland

- Afspraken over de uit de taak voortvloeiende werkzaamheden zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de bedrijfsvoeringsorganisatie en de betrokken deelnemers.

- De gemeenten dragen aan de bedrijfsvoeringsorganisatie en haar bestuur de bevoegdheden over, die nodig zijn voor de uitvoering van de taken.

De deelnemers zorgen ervoor dat PlusOV altijd over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Risico's die niet in de begroting zijn opgenomen en niet gedekt kunnen worden uit de post onvoorzien of de algemene reserve worden gedragen door de deelnemende gemeenten. Dit houdt in dat de deelnemende gemeenten zelf ook maatregelen moeten treffen om eventuele risico's af te dekken.

Risico's

Eind 2021 resteren een aantal risico's die we onderstaand toelichten.

1. Nieuw systeem voor planning van het vraagafhankelijk vervoer

De aanbesteding voor een nieuw softwarepakket met automatische planner is, met de gunning eind mei 2021, afgerond. De overgang naar een nieuw planpakket vergt veel van de organisatie en brengt uitvoeringsrisico's met zich mee.
De ontwikkeling van software en implementatie is beschreven in een implementatieplan. Hierin staan de projectaanpak, projectstructuur, planning, opleiding en risico's. De verwachting is dat we in Q1 de eerste modules implementeren en dat in Q2 2022 het gehele softwarepakket is opgeleverd.

2. Nieuw systeem voor het routegebonden vervoer

Voor het routegebonden vervoer is in 2020 gestart met ontwikkeling van software. Deze software ondersteunt de event-afhandeling, de facturering, de invoer van opdrachten door de consulenten en het bouwen en beheren van routeplanning. Een aantal modules namen we in 2021 in gebruik. De 2 modules die nog opgeleverd zouden worden zijn de consulentenmodule en de module routebeheer.

Elke implementatie van software kent risico's. De implementatie bevat een periode van ontwikkelen, testen en schaduwdraaien en gefaseerd in gebruik nemen.
Door vertraging in de eerder geplande oplevering van de modules (2020) worden de besparingen op de personeelskosten ruim een jaar later geëffectueerd. Op basis van de huidige realistische planning nemen we de modules consulentenmodule en de module routebeheer in Q1 2022 in gebruik. En daarmee is dit project afgerond.

3. Continuïteitsbijdrage doelgroepenvervoer

Vanaf 1 juli 2020 is de oproep van het Rijk en de VNG om op basis van de lokale situatie en in overleg met de gecontracteerde vervoerder gerichte continuïteitsafspraken te maken op basis van maatwerk. Dit is gevolgd door een concreter advies van de VNG hoe om te gaan en onder welke voorwaarden met de gemiste omzet door de vervoerders als gevolg van corona. PlusOV heeft tot en met het jaar 2020 een continuïteitsbijdrage verleend en financieel afgehandeld.
In januari 2022 heeft de VNG een advies gegeven over het verstrekken van een continuïteitsbijdrage over 2021 (tot 1 oktober).

Het bestuur heeft besloten voor het routegebonden en het vraagafhankelijk vervoer een continuiteitsbijdrage beschikbaar te stellen. Deze zijn opgenomen in de jaarrekening. Er is nog geen duidelijkheid over de acceptatie.

Financiële kengetallen

PlusOV is verplicht om op basis van het BBV (verslaggevingsvoorschriften) een aantal financiële kengetallen op te nemen. Deze kengetallen worden zowel in de begroting als in de jaarrekening opgenomen. De kengetallen zijn met name bedoeld om de financiële positie inzichtelijker te maken.

Kengetallen	Realisatie	Categorisering Provincie*
Netto schuldquote	11,3%	Categorie A
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	11,3%	Categorie A
Solvabiliteitsratio	5,3%	Categorie C
Structurele exploitatieruimte	-2%	Categorie B

***** De provincie Gelderland geeft in 3 categorieën het risico aan. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol.

Netto schuldquote

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de omzet. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Zie netto schuldquote. De vervoerscentrale verstrekt geen leningen, waardoor deze ratio niet wijzigt.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de vervoerscentrale in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de omvang van de reserves van PlusOV is gemaximeerd op 5% van de jaarlijkse exploitatielasten. De solvabiliteitsratio berekenen we op basis van het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal. Door de maximering van 5% zal de solvabiliteitsratio ook nooit veel hoger zijn.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen. Of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Dit kengetal heeft geen toegevoegde waarde voor PlusOV. Omdat alle structurele en incidentele lasten gedekt worden door bijdragen van de deelnemende gemeenten en de provincie Gelderland. Hierdoor zal dit kengetal altijd de nul benaderen.

3.2 Financiering

Betalingsverkeer

Voor het betalingsverkeer maakt PlusOV gebruik van een bankrekening zonder kredietfaciliteit bij de BNG Bank te Den Haag.

Vlottende financiering

In 2021 waren er voldoende liquiditeiten om aan alle betalingsverplichtingen te voldoen.

Schatkistbankieren

De decentrale overheden en ook gemeenschappelijke regelingen zijn verplicht om overtollige financiële middelen bij het Rijk of bij andere overheden uit te zetten. Zij ontvangen van het Rijk op de deposito's een rentevergoeding die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat. Alleen de overtollige middelen die het drempelbedrag voor PlusOV, te boven gaan, moeten bij het Rijk of andere overheden gestald worden.
Het drempelbedrag was in het 1e halfjaar € 250.000,0 en in het 2e halfjaar € 1.000.000,-.
Het saldo dat op 31 december 2021 is gestald bij de schatkist bedraagt € 5.186.057,-. In 2021 is voor de uitzettingen bij het Rijk geen rente ontvangen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet voor het jaar 2021 bedraagt € 1.072.001,-. De kasgeldlimiet berekenen we door het totaalbedrag van de primitieve jaarbegroting te vermenigvuldigen met 8,2% en heeft een minimumbedrag van € 300.000. Tot het bedrag van de kasgeldlimiet mogen kortlopende geldleningen worden aangetrokken. In 2021 zijn geen kortlopende middelen opgenomen. Daardoor is de kasgeldlimiet niet overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is niet van toepassing aangezien er door de Vervoerscentrale geen geldleningen zijn opgenomen.

3.3 Bedrijfsvoering

De directeur voert de bedrijfsvoering uit binnen het mandaat van de gemeenten.

Formatie

Het formatieoverzicht geeft het aantal fte weer dat vanaf 1 januari 2021 is begroot en dat werkelijk is ingevuld op 31 december 2021. Dit betreft het aantal fte in dienst én inhuur.

Functie	Fte begroot	Fte per 31/12
Directie/Staf	3,5	3,50
Planners	11,00	10,17
Frontoffice medewerkers	13,84	13,14
Totaal PlusOV	**28,34**	**26,81**

Per 1 januari 2022 is de bezetting 26,14 fte door beëindiging van een inhuurcontract. De formatie voor komende jaren (jaarultimo) is weergegeven in onderstaande tabel.

Jaarultimo formatie	FTE
2022	26,25
2023	23,29
2024	22,89
2025	22,49

Het verzuimpercentage over 2021 bedroeg 9,7% (waarvan 3,5% langer dan een jaar) met een ziekmeldingsfrequentie van 0,4 per medewerker. Dit hoge ziekteverzuim wordt deels veroorzaakt door een langdurig zieke medewerker. En in het eerste halfjaar een aantal gevallen met een langdurig ziekteverzuim. Eind 2021 nam het ziekteverzuim weer toe als gevolg van corona. De verzuimbegeleiding is geïntensiveerd in nauwe samenwerking met een Bedrijfsadviseur voor Arbeid en Gezondheid. Daarnaast is er een medewerkers-tevredenheidsonderzoek uitgevoerd (score 7,8). En is er samen met de medewerkers een plan van aanpak gemaakt.

Plan van aanpak kostenreductie

Het Plan van Aanpak Kostenreductie wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door het Bestuur. Initieel zijn 11 punten opgenomen die geoptimaliseerd worden. Hiervan zijn er eind 2021 inmiddels 5 gerealiseerd. De overige 6 punten staan in de tijd gepland en zijn de volgende:

1. Koppeling tussen Mybility (RGV) en planningspakket of vervanging Mybility door het regieportaal
2. Vervanging Cabman-centrale door planautomaat voor RGV
3. Internetboekingen verhogen
4. Vervanging Cabman-centrale voor VAV
5. Route-app RGV
6. Openingstijden PlusOV (in november2021 is besloten dit te verbreden tot “Onderzoek naar mogelijkheden van optimalisatie processen en producten doelgroepenvervoer").

Samengevat de activiteiten en status in onderstaande tabel.

Activiteit	Doel	Planning start	Status
1. Andere roosters	Optimalisering bezetting FO	Mei 2020	Gerealiseerd 2020
2. Andere werkwijze RGV	Vermindering bezetting RGV	Januari 2021	Gerealiseerd 2020
3. RGV-telefonie overhevelen van FO naar Planners RGV	Minder overdrachtsmoment en en lagere bezetting Frontoffice	Februari 2020	Gerealiseerd 2020
4. Vervangen telefooncentrale	Door meer stuurinformatie betere planning en service	Oktober 2020	Gerealiseerd 2020
5. Loosmeldingen VAV voorkomen	Verlagen kosten VAV vervoer	April 2021	Gerealiseerd 2021. Krijgt continu aandacht
6. Koppeling Mybility-planningspakket	Verminderen fte RGV	Juni 2021	Vertraging: afronding eind 2021 en daarna implementatie
7. Vervanging Cabman RGV	Vermindering 1 fte RGV	Januari 2021	Vertraging: afronding 01-09-2022
8. Internet boekingen VAV verhogen	Vermindering fte FO	Januari 2023	Nog niet gestart
9. Vervanging Cabman voor VAV	Vermindering 1 fte VAV en lagere vervoerskosten	Juni 2021	Oplevering Q2 2022
10. Routeapp RGV	Vermindering fte RGV	Januari 2022	Oplevering Q4 2022
11. Openingstijden PlusOV / Onderzoek naar mogelijkheden van optimalisatie processen en producten doelgroepenvervoer	Verminderen fte FO	Januari 2022	Oplevering 01-01-2023

3.4 Verbonden partijen

De Vervoerscentrale heeft geen bestuurlijke en financiële belangen in privaatrechtelijke of publiekrechtelijk partijen

JAARREKENING

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen
De jaarrekening maakten we op met inachtneming van de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde.
Baten en lasten rekenen wij toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten verantwoorden we tot het brutobedrag.

Personeelslasten rekenen wij in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Voorbeelden hiervan zijn componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en verlofaanspraken en dergelijke.
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) wordt er wel een verplichting opgenomen.

Balans

<u>Vaste activa</u>
De materiële vaste activa waarderen we tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De investeringen schrijven wij vanaf het moment van ingebruikneming in beginsel lineair af in de verwachte gebruiksduur.

Voor de vaste activa hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen:

Telefoons (vast)	5 jaar
Telefoons (mobiel)	2 jaar
Hardware	5 jaar
Software	5 jaar
Inventaris/meubilair	10 jaar

<u>Vlottende activa</u>

Vorderingen
De vorderingen waarderen we tegen nominale waarde.

Schatkistbankieren

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er is echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor de Vervoerscentrale is dat € 250.000 tot en met het 2e kwartaal 2021. Vanaf het 3e kwartaal 2021 geldt een drempelbedrag van € 1.000.000.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2. Balans per 31 december 2021

Activa	Balans 01-01-2021		Balans 31-12-2021	
Vaste Activa				
Materiële vaste activa		*8.515*		*3.278*
- Machines, apparaten en installaties	5.987		1.210	
- Overig	2.528		2.068	
Vlottende Activa				
Uitzettingen		*7.120.701*		*5.680.448*
- Vorderingen op openbare lichamen	135.697		292.956	
- Rekening courant verhouding met het Rijk	6.839.097		5.186.057	
- Overige vorderingen	190		1.751	
- Liquide middelen (kas, banksaldi)	145.718		199.684	
Overlopende activa		*719.146*		*1.604.424*
- Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	614.848		1.574.709	
- Overige overlopende activa	104.298		29.715	
Totaal Activa		**7.848.362**		**7.288.150**

Passiva	Balans 01-01-2021		Balans 31-12-2021	
Vaste Passiva				
Eigen vermogen		*620.919*		*409.559*
- Bestemmingsreserves	460.890		385.920	
- Saldo van rekening	160.029		23.639	
Vlottende Passiva				
Vlottende schuld		*333.040*		*350.791*
- Overige vlottende schulden	333.040		350.791	
Overlopende passiva		*6.894.403*		*6.527.799*
- Vooruit ontvangen bijdragen van overige overheid	2.931.078		2.249.255	
- Overige overlopende passiva	3.963.325		4.278.544	
Totaal Passiva		**7.848.362**		**7.288.150**

3. Balanstoelichting

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Hieronder geven we het verloop weer van de materiële vaste activa. De bedragen geven we weer in euro's (€).

	Boekwaarde 01-01-2021	Investeringen 2021	Afschrijvingen 2021	Boekwaarde 31-12-2021
Machines apparaten installaties				
• ICT werkplekken	5.987		4.777	1.210
Overige materiële vaste activa				
• Meubilair	2.527		460	2.068
Totaal	**8.515**	**-**	**5.237**	**3.278**

Vlottende activa

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen van € 292.956,- is een vordering op de belastingdienst over eerdere jaren. Hiervoor zal in 2022 een suppletie-aangifte omzetbelasting gedaan worden.

Rekening courant verhouding met het Rijk

Gemeenschappelijke regelingen zijn net zoals gemeenten verplicht om overtollige financiële middelen bij het Rijk of bij andere overheden uit te zetten. Het saldo van de schatkistrekening met het Rijk is op 31 december 2021 € 5.186.057,-.

Het drempelbedrag voor het schatkistbankieren voor de Vervoerscentrale Stedendriehoek bedraagt € 250.000 voor het 1e halfjaar. Vanaf het 3e kwartaal is het drempelbedrag € 1.000.000,-. Onderstaande tabel laat zien dat het drempelbedrag niet is overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)				
Verslagjaar 2021				
Drempelbedrag	**250**			1.000
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**128**	**119**	**120**	**131**
Ruimte onder het drempelbedrag	122	131	880	869
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag				
Verslagjaar 2021				
Begrotingstotaal verslagjaar	13.073		13.073	
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	13.073		13.073	
Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
Drempelbedrag	250		1.000	

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	11.509	10.859	11.035	12.095
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	128	119	120	131

Liquide middelen

Het saldo op de bankrekening van PlusOV bij de BNG is op 31 december 2021 € 199.684,-

Overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen

In het overzicht hieronder staat een specificatie van de nog te ontvangen bedragen overheidslichamen. De bedragen zijn weergegeven in euro's (€).

	Saldo 01-01-2021	Af 2021	Bij 2021	Saldo 31-12-2021
Bijdrage gemeenten JW 2020	35.137	35.137		€ -
Bijdrage provincie subsidie	201.088	201.088		€ -
Bijdrage gemeenten DB 2020	350.349	350.349		€ -
Bijdrage Provincie OV Vangnet 2020	28.279	28.279		€ -0
Bijdragen gemeenten RGV 2021			1.428.695	€ 1.428.695
Bijdrage gemeenten organisatiekosten			136.447	€ 136.447
Bijdrage Provincie OV Vangnet 2021			9.567	€ 9.567
Totaal NTO overheidslichamen	**€ 614.853**	**€ 614.853**	**€ 1.574.709**	**€ 1.574.709**

De overige overlopende activa zijn als volgt opgebouwd. De bedragen zijn weergegeven in euro's (€).

	Saldo 01-01-2021	Af 2021	Bij 2021	Saldo 31-12-2021
* Nog te ontvangen algemeen	83.424	83.424	-	0
* Vooruitbetaalde bedragen	20.873	20.873	29.714	29.714
Totaal	**104.297**	**104.297**	**29.714**	**29.714**

Nog te ontvangen algemeen

Het saldo op 'Nog te ontvangen algemeen' op 1-1-2021 betreft een vordering op een vervoerder over de periode 2018-2019. Deze vordering komt te vervallen en is als last meegenomen in deze jaarrekening.

Vooruitbetaalde bedragen

Dit betreft diverse facturen die betrekking hebben op 2022 maar in 2021 zijn betaald.

Passiva

Vaste passiva

Het positieve resultaat van de jaarrekening 2020 was € 160.029,-.
Het resultaat is als volgt geboekt;
€ 440.030,- toegevoegd aan de RG6 reserve;
€ 280.000,- onttrokken uit de optimalisatiereserve.

In het overzicht hieronder staat het verloop van de reserves 2021. De bedragen zijn weergegeven in euro's (€).

	Saldo 01-01-2021	Resultaat 2020	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31-12-2021
Algemene Reserve	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Bestemmingsreserves	**€ 460.890**	**€ 160.030**	**€ 138.641**	**€ 373.641**	**€ 385.920**
- Optimalisatie	*€ 460.890*	*€ -280.000*	*€ 138.641*	*€ 235.000*	*€ 84.531*
- RG6		*€ 440.030*		*€ 138.641*	*€ 301.389*
Totaal Reserves	€ 460.890	€ 160.030	€ 138.641	€ 373.641	€ 385.920
Resultaat na bestemming	€ 160.029	€ -160.029			€ -
Totaal Eigen Vermogen	€ 620.919	€ -	€ 138.641	€ 373.641	€ 385.920

<u>Optimalisatie reserve</u>

Doel:

De organisatie was (en is) nog niet efficiënt genoeg. Om meer efficiency te bereiken zal er geïnvesteerd moeten worden, hier zijn financiële middelen voor benodigd. De middelen uit deze reserve kunnen gebruikt worden om de organisatie te hervormen in een efficiëntere en kwalitatief goede organisatie.

Vorming reserve:

De Optimalisatiereserve is gevormd door het saldo van de algemene reserve en het positieve jaarrekeningresultaat 2019. Daarnaast doen alle gemeenten een bijdrage in deze reserve. De bijdrage van de RG6 gemeenten wordt betaald vanuit de RG6 reserve. En de bijdrage van de DAZ-gemeenten wordt in 2022 door de DAZ gemeenten zelf betaald.

Onttrekkingen en toevoegingen:
Onttrekkingen uit deze reserve zijn bedoeld voor investeringen die ervoor zorgen dat de organisatie uiteindelijk efficiënter en dus goedkoper wordt. In de begroting is een raming opgenomen van de verwachte optimalisatiekosten die onttrokken moeten worden uit deze reserve. De werkelijke onttrekkingen gebeuren alleen na goedkeuring van het bestuur.

In 2021 is er € 138.641 toegevoegd aan deze reserve. Dat betreft de bijdrage van de RG6 gemeenten. Dit bedrag is onttrokken uit de RG6 reserve.
Er is €235.000 onttrokken aan deze reserve. Dat betreft € 85.000 te dekking van de optimalisatiekosten en € 150.000 efficiency bijdrage. Deze efficiency bijdrage wordt gebruikt om een gedeelte van de organisatiekosten te dekken.

RG6 reserve
Doel:
Er is bij de start van PlusOV afgesproken dat uittreding van gemeenten geen financiële gevolgen mogen hebben voor de andere gemeenten. Door de uittreding van de DAZ-gemeenten voor het routegebonden vervoer mogen de RG6 gemeenten dus geen hogere kosten krijgen dan wanneer de DAZ-gemeenten gewoon deel hadden genomen aan het routegebonden vervoer. PlusOV heeft al direct wat kosten naar beneden bij kunnen stellen, dit zit voornamelijk in de personeelskosten. Minder fte's voor planning en front office.
Deze reserve is ervoor bedoelt om eventuele extra kosten voor de RG6 gemeenten door de uittreding van de DAZ-gemeenten te dekken

Vorming reserve:
In deze reserve is de uittreedsom van de DAZ-gemeenten gestort. Deze uittreedsom hebben de DAZ-gemeenten in 2020 betaald. Bij vaststellen van de jaarrekening 2020 is besloten dit te storten in de RG6 reserve. Dat is in 2021 gebeurt.

Onttrekkingen en toevoegingen
Alle gemeenten dragen bij aan de Optimalisatiereserve. Er is afgesproken dat de bijdrage van de RG6 gemeenten gedekt wordt uit de RG6 reserve.
In 2021 is de bijdrage van de RG6 gemeenten aan de optimalisatiereserve onttrokken uit de RG6 reserve. Dit betreft € 138.641.

Vlottende passiva

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Het saldo van deze schulden is € 350.791,-
Dit betreft onder andere;

- € 150.000,- crediteurensaldo. Dit zijn facturen die we in 2021 hebben ontvangen en die in 2022 zijn betaald. Op 31 december 2021 stonden deze bedragen nog open.
- € 95.000,- af te dragen omzetbelasting aan de belastingdienst. Dit betreft de aangifte over het 4^{e} kwartaal, dit bedrag is in 2022 betaald.
- € 100.000,- loonheffing december 2021, dit bedrag is in 2022 betaald aan de belastingdienst.

Overlopende passiva

Vooruit ontvangen bedragen

Er is € 2.249.255,- vooruit ontvangen.
Dit betreft;

- de bijdragen van de gemeenten, over het eerste kwartaal 2022, die in 2021 zijn ontvangen.
- Voorschot Wmo subsidie Provincie Gelderland voor de jaren 2022 en 2023.

Overige overlopende passiva

Dit betreffen bedragen die nog betaald moeten worden in 2022 en die betrekking hebben op 2021. Hieronder staat een specificatie van de nog te betalen bedragen. De bedragen zijn weergegeven in euro's (€).

	Saldo 1-1-2021	Af 2021	Bij 2021	Saldo 31-12-2021
RGV (vervoerders)	€ 249.279	€ 250.235	€ 1.759.750	€ 1.758.794
RGV (Gemeenten)	€ 1.069.266	€ 1.069.266		€ -
VAV (vervoerders)	€ 923.660	€ 920.230	€ 1.069.894	€ 1.073.324
VAV (gemeeenten)	€ 1.128.864	€ 1.128.409	€ 1.145.014	€ 1.145.469
Beheer/regie (gemeenten)	€ 394.913	€ 394.913		€ -
Diverse crediteuren	€ 26.787	€ 26.787	€ 5.486	€ 5.486
PIOFAH Lochem 4e kwartaal	€ 42.032	€ 42.032	€ 42.445	€ 42.445
ww uitkering	€ 2.455	€ 2.455		€ -
Ontvangen reizigersbijdragen	€ 83.250	€ 83.250	€ 93.268	€ 93.268
Inhuur personeel (div)	€ 42.817	€ 42.817		€ 0
Continuiteitsbijdrage RGV			€ 119.290	€ 119.290
CAO verhoging			€ 40.465	€ 40.465
Totaal	**€ 3.963.325**	**€ 3.960.392**	**€ 4.275.611**	**€ 4.278.544**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Langlopende contracten

- Voor het klantcontact-interactiesysteem is een overeenkomst aangegaan voor 3 jaar met ingang van 1 april 2020. Na deze periode wordt het contract stilzwijgend verlengd met 12 maanden, met een opzegtermijn van één maand. De kosten per jaar zijn ongeveer € 9.500.
- Voor de hosting van het regieportaal is een overeenkomst aangegaan voor 4 jaar met ingang van 29 mei 2019. Na deze periode wordt de overeenkomst stilzwijgend verlengd met 12 maanden. De totale kosten per jaar zijn ongeveer € 24.000.
- Voor het Vraagafhankelijk vervoer is een overeenkomst aangegaan voor een planpakket. Ingangsdatum van de overeenkomst is 11 juni 2021 en heeft een onbepaalde looptijd, met een garantie van afname tot en met 1 augustus 2025 (onder voorbehoud van verzuim van de leverancier). Na deze periode geldt er een opzegtermijn van 12 maanden.
  De jaarlijkse licentiekosten bevatten een vast en variabel gedeelte. Het variabele gedeelte is afhankelijk van de besparingen die PlusOV kan realiseren door het nieuwe planpakket. De jaarlijkse kosten kunnen oplopen tot € 200.000.
- Voor het vraagafhankelijk vervoer is met vier vervoerders een overeenkomst aangegaan van 1 augustus 2021 tot en met 31 juli 2025. Daarna is de mogelijkheid om tweemaal te verlengen met twee jaar, met een opzegtermijn van 12 maanden. De jaarlijkse kosten zijn afhankelijk van het vervoersvolume.

Gebeurtenis na balansdatum

Wet Normering Topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT regelt dat topfunctionarissen in de (semi-) publieke sector niet meer mogen verdienen dan 130% van het salaris van een minister. Dit wordt normering van topinkomens genoemd. De WNT-norm voor 2021 is € 209.000,-.
In 2021 zijn door Vervoerscentrale Stedendriehoek geen salarissen betaald die boven deze norm uitkomen. De directeur moet worden aangemerkt als topfunctionaris als bedoeld in de WNT.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2021 **bedragen x € 1**	**H.H. Meijer**	**G.Eggermont**
Functiegegevens	directeur	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	15/01 – 31/12	01/01 – 31/03
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,57
Dienstbetrekking?	ja	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	93.132	19.886
Beloningen betaalbaar op termijn	17.632	n.v.t.
Subtotaal	*110.764*	*19.886*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	200.983	29.375
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	**110.764**	**19.886**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t. n.v.t.	n.v.t. n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2020		
bedragen x € 1	**n.v.t.**	**G. Eggermont**
Functiegegevens	n.v.t.	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	n.v.t.	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	n.v.t.	0,86
Dienstbetrekking?	n.v.t.	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	n.v.t.	122.697
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.
Subtotaal	*n.v.t.*	*122.697*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	n.v.t.	173.158
Bezoldiging	**n.v.t.**	**122.697**

1.d Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700,- of minder

De leden van het bestuur van Vervoerscentrale Stedendriehoek vallen onder het begrip topfunctionaris, zoals bedoeld in de WNT, maar ontvangen van de Vervoerscentrale geen bezoldiging. In de onderstaande tabel vindt u een overzicht van de bestuurders van de Vervoerscentrale in 2021.

		Periode	
Naam topfunctionaris	**Functie**	**van**	**t/m**
M. Hospers	Voorzitter	01-01-2021	31-12-2021
H.J. Berkhoff	Lid	01-01-2021	01-02-2021
S. Nienhuis	Lid	01-02-2021	31-12-2021
W. Vrijhoef	Lid	01-01-2021	31-12-2021
N. Stukker	Lid	01-01-2021	31-12-2021
C. Sjerps	Lid	01-01-2021	31-12-2021
F. Rorink	Lid	01-01-2021	31-12-2021
L. de Waard	Lid	01-01-2021	31-12-2021
E.J. de Haan	Lid	01-01-2021	31-12-2021
M. ten Broeke	Lid	01-01-2021	31-12-2021

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4. Overzicht van baten en lasten

Lasten	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Organisatiekosten					
1. Personeelskosten	€ 2.137.515	€ 1.721.515	€ 1.815.435	€ 1.664.370	€ 151.065
2. Bedrijfsvoering	€ 206.141	€ 167.012	€ 253.542	€ 173.751	€ 79.791
3. Direct materiële kosten	€ 235.744	€ 116.373	€ 171.713	€ 133.948	€ 37.765
4. Facilitaire diensten	€ 124.200	€ 117.792	€ 99.593	€ 87.071	€ 12.522
5. Bestuurskosten	€ 117.606	€ 140.923	€ 187.411	€ 87.873	€ 99.538
Subtotaal organisatiekosten	**€ 2.821.207**	**€ 2.263.614**	**€ 2.527.694**	**€ 2.147.013**	**€ 380.681**
Optimalisatiekosten					
Investering	€ -	€ 54.255	€ 100.000	€ 61.360	€ 38.640
Subtotaal optimalisatiekosten	**€ -**	**€ 54.255**	**€ 100.000**	**€ 61.360**	**€ 38.640**
Vervoer					
Leerlingenvervoer *	€ 6.643.011	€ 2.512.494	€ 2.907.410	€ 3.309.903	€ -402.493
Gymvervoer	€ 12.638		€ -	€ -	€ -
Vraagafhankelijk vervoer	€ 5.640.848	€ 4.870.561	€ 6.405.208	€ 3.827.026	€ 2.578.182
Dagbestedingsvervoer *	€ 645.408	€ 647.929	€ 743.650	€ 735.729	€ 7.921
Jeugdwet vervoer *	€ 598.741	€ 285.129	€ 314.339	€ 357.119	€ -42.780
Aanvullend OV	€ 65.949	€ 67.610	€ 74.885	€ 83.979	€ -9.094
Subtotaal vervoerskosten	**€ 13.606.596**	**€ 8.383.723**	**€ 10.445.492**	**€ 8.313.756**	**€ 2.131.736**
TOTAAL LASTEN	**€ 16.427.803**	**€ 10.701.592**	**€ 13.073.186**	**€ 10.522.129**	**€ 2.551.057**

* Werkelijke kosten 2021 LLV, DB en JW zijn inclusief afrekening 2018-2019. Zie Hoofdstuk 1.7 voor de specificatie.

Baten	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Organisatie					
Bijdr. Prov. Gelderland Wmo	€ 126.812	€ 130.616	€ 100.411	€ 133.881	€ 33.470
Bijdr. Prov. Gelderland OV	€ 11.638	€ 9.947	€ 13.215	€ 14.820	€ 1.605
Bijdragen gemeenten	€ 2.994.846	€ 1.883.111	€ 2.264.068	€ 1.834.510	€ -429.558
Opbr. Vervoerpassen/ritoverzichten	€ 2.201	€ 8.462	€ -	€ 13.801	€ 13.801
Overige baten	€ -2.105	€ 5.733	€ -	€ -	€ -
Bijdrage DAZ gemeenten	€ -	€ 440.030	€ -	€ -	€ -
Onttrekking optimalisatiereserve	€ -		€ 150.000	€ 150.000	€ -
Subtotaal organisatie	**€ 3.133.392**	**€ 2.477.899**	**€ 2.527.694**	**€ 2.147.012**	**€ -380.682**
Optimalisatie					
Onttrekking optimalisatiereserve	€ -	€ -	€ 100.000	€ 85.000	€ -15.000
Subtotaal Optimalisatie	**€ -**	**€ -**	**€ 100.000**	**€ 85.000**	**€ -15.000**
Vervoer					
Bijdrage provincie Wmo-vervoer	€ 849.344	€ 874.825	€ 672.522	€ 672.521	€ -1
Bijdragen gemeenten Leerlingenvervoer	€ 6.643.011	€ 2.512.494	€ 2.907.410	€ 3.309.903	€ 402.493
Bijdragen gemeenten Vraagafhankelijk verv.	€ 4.791.504	€ 3.995.736	€ 5.732.686	€ 3.154.505	€ -2.578.181
Bijdragen gemeenten Dagbestedingsvervoer	€ 645.408	€ 647.929	€ 743.650	€ 735.729	€ -7.921
Bijdragen gemeenten Jeugdwetvervoer	€ 598.741	€ 285.129	€ 314.339	€ 357.119	€ 42.780
Bijdrage Apeldoorn gymvervoer	€ 12.638	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijdrage provincie aanvullend OV	€ 65.949	€ 67.610	€ 74.885	€ 83.979	€ 9.094
Subtotaal Vervoer	**€ 13.606.596**	**€ 8.383.723**	**€ 10.445.492**	**€ 8.313.756**	**€ -2.131.736**
TOTAAL BATEN	**€ 16.739.988**	**€ 10.861.622**	**€ 13.073.186**	**€ 10.545.768**	**€ -2.527.418**
Resultaat	**€ 312.185**	**€ 160.030**	**€ -**	**€ 23.639**	**€ 23.639**

ACCOUNTANTSVERKLARING

Op de volgende pagina’s vindt u de verklaring van de accountant.

deJong&Laan

Accountants
Belastingadviseurs

adres Pascalweg 2
6662 NX Elst (Gld.)
telefoon 0481-463534
e-mail elst@jonglaan.nl
internet www.jonglaan.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Vervoerscentrale Stedendriehoek

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarstukken 2021, op pagina 23 tot en met 34, opgenomen jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Vervoerscentrale Stedendriehoek gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Vervoerscentrale Stedendriehoek per 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

1 de balans per 31 december 2021;
2 het overzicht van baten en lasten over 2021; en
3 de toelichtingen met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het algemeen bestuur vastgestelde Controleprotocol en het Controleprotocol WNT 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Vervoerscentrale Stedendriehoek zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

De Jong & Laan Accountants B.V., gevestigd te Almelo, KvK 06054458. Op al onze diensten en werkzaamheden zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de KvK Oost Nederland te Enschede onder nr. 08153431, zijn in te zien op www.jonglaan.nl, en worden op verzoek kosteloos toegezonden.

SRA GGi INDEPENDENT MEMBER

Materialiteit
De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur vastgesteld. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken het jaarverslag, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen, en bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten volgens de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV en de bepaling van en krachtens de WNT.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Gemeenschappelijk Regeling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Gemeenschappelijk Regeling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Gemeenschappelijk Regeling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die

deJong&Laan

gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol vastgesteld door het algemeen bestuur, het controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur gemaakte schattingen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Elst, 1 april 2022

De Jong & Laan Accountants B.V.

Origineel getekend door N.C. van der Wolf MSc RA

Bijlage 1: Bijdrage per gemeente

In dit overzicht is per gemeente in beeld gebracht wat de totale bijdrage is voor PlusOV in 2021

Taakveld:	Apeldoorn	Brummen	Deventer	Epe	Hattem	Heerde	Lochem	Voorst	Zutphen	Provincie	Totaal
Leerlingenvervoer	€ 183.252	€ 493.369	€ 163.781	€ 694.865	€ 253.284	€ 556.613	€ 613.945	€ 450.396	€ 118.811	€ -	€ 3.528.316
* Vervoer		€ 388.792		€ 538.923	€ 207.423	€ 467.814	€ 466.404	€ 349.989			€ 2.419.345
* Organisatie		€ 31.709		€ 50.778	€ 18.649	€ 28.412	€ 51.459	€ 37.406			€ 218.414
* Afrekening 2018-2019	€ 183.252	€ 51.448	€ 163.781	€ 79.206	€ 20.621	€ 51.617	€ 73.006	€ 44.307	€ 118.811		€ 786.050
* Continuiteitsbijdrage		€ 21.421		€ 25.958	€ 6.591	€ 8.769	€ 23.076	€ 18.693			€ 104.508
Vraagafhankelijk vervoer	€ 1.757.239	€ 179.008	€ 1.122.234	€ 309.444	€ 74.068	€ 118.889	€ 283.679	€ 300.840	€ 461.166	€ 806.403	€ 5.412.970
* vervoer	€ 1.157.417	€ 105.104	€ 735.251	€ 177.442	€ 31.253	€ 54.282	€ 158.523	€ 197.054	€ 289.445	€ 672.522	€ 3.578.294
* Organisatie	€ 513.347	€ 65.408	€ 337.727	€ 104.743	€ 38.468	€ 58.608	€ 106.149	€ 77.161	€ 150.451	€ 133.881	€ 1.585.943
* Continuiteitsbijdrage	€ 86.474	€ 8.495	€ 49.256	€ 27.259	€ 4.347	€ 5.999	€ 19.007	€ 26.625	€ 21.271		€ 248.733
Dagbestedingsvervoer	€ 26.566	€ 163.063	€ 16.946	€ 137.341	€ 43.713	€ 97.160	€ 241.774	€ 130.983	€ 8.872	€ -	€ 866.417
* Vervoer		€ 136.600		€ 100.009	€ 31.620	€ 73.485	€ 204.786	€ 95.858			€ 642.359
* Organisatie		€ 18.973		€ 30.383	€ 11.159	€ 17.000	€ 30.791	€ 22.382			€ 130.688
* Afrekening 2018-2019	€ 26.566	€ 6.417	€ 16.946	€ 3.998	€ 934	€ 3.340	€ 6.197	€ 7.179	€ 8.872		€ 80.449
* Continuiteitsbijdrage		€ 1.072		€ 2.951	€ -	€ 3.334	€ -	€ 5.564			€ 12.921
Jeugdvervoer	€ 27.946	€ 75.220	€ 7.887	€ 90.649	€ 6.827	€ 33.937	€ 57.995	€ 78.285	€ 11.721	€ -	€ 390.467
* Vervoer		€ 66.312		€ 78.175	€ 3.852	€ 26.843	€ 44.527	€ 64.880			€ 284.588
* Organisatie		€ 4.841		€ 7.753	€ 2.847	€ 4.338	€ 7.857	€ 5.711			€ 33.348
* Afrekening 2018-2019	€ 27.946	€ 4.067	€ 7.887	€ 4.721	€ 128	€ 2.756	€ 5.612	€ 5.832	€ 11.721		€ 70.670
* Continuiteitsbijdrage								€ 1.861			€ 1.861
Aanvullend OV	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 98.798	€ 98.798
* Vervoer										€ 83.979	€ 83.979
* Organisatie										€ 14.820	€ 14.820
* Continuiteitsbijdrage											€ -
Totale bijdrage per gemeente	**€ 1.995.003**	**€ 910.660**	**€ 1.310.848**	**€ 1.232.298**	**€ 377.892**	**€ 806.599**	**€ 1.197.394**	**€ 960.503**	**€ 600.571**	**€ 905.202**	**€ 10.296.968**

- Alle bedragen zijn weergegeven in euro's (€) exclusief btw. De gemeenten moeten in hun eigen jaarrekening rekening houden met een extra last voor de btw-kosten op het routegebonden vervoer. Hiervoor geldt het lage btw-percentage van 9%.

Bijlage 2: Saldo bijdrage per gemeente

In onderstaand overzicht zijn de begrote en werkelijke bijdragen per gemeente opgenomen. Per saldo blijft elke gemeente onder de begroting.

Taakveld:	Apeldoorn	Brummen	Deventer	Epe	Hattem	Heerde	Lochem	Voorst	Zutphen	Provincie	Totaal
Leerlingenvervoer											
* Begroot	€ -	€ 522.159	€ -	€ 699.426	€ 224.555	€ 458.803	€ 686.364	€ 528.827	€ -	€ -	€ 3.120.134
* Werkelijk	€ 183.252	€ 493.369	€ 163.781	€ 694.865	€ 253.284	€ 556.613	€ 613.945	€ 450.396	€ 118.811	€ -	€ 3.528.316
* Saldo	€ -183.252	€ 28.789	€ -163.781	€ 4.561	€ -28.728	€ -97.810	€ 72.419	€ 78.431	€ -118.811	€ -	€ -408.182
Vraagafhankelijk vervoer											
* Begroot	€ 2.792.693	€ 291.097	€ 1.738.360	€ 607.922	€ 138.151	€ 202.109	€ 525.528	€ 589.673	€ 738.734	€ 772.933	€ 8.397.201
* Werkelijk	€ 1.757.239	€ 179.008	€ 1.122.234	€ 309.444	€ 74.068	€ 118.889	€ 283.679	€ 300.840	€ 461.166	€ 806.403	€ 5.412.970
* Saldo	€ 1.035.454	€ 112.089	€ 616.126	€ 298.479	€ 64.083	€ 83.220	€ 241.849	€ 288.833	€ 277.568	€ -33.470	€ 2.984.231
Dagbestedingsvervoer											
* Begroot	€ -	€ 176.904	€ -	€ 148.332	€ 40.557	€ 120.309	€ 175.008	€ 209.823	€ -	€ -	€ 870.933
* Werkelijk	€ 26.566	€ 163.063	€ 16.946	€ 137.341	€ 43.713	€ 97.160	€ 241.774	€ 130.983	€ 8.872	€ -	€ 866.417
* Saldo	€ -26.566	€ 13.842	€ -16.946	€ 10.991	€ -3.155	€ 23.149	€ -66.766	€ 78.840	€ -8.872	€ -	€ 4.516
Jeugdvervoer											
* Begroot	€ -	€ 80.109	€ -	€ 89.938	€ 6.847	€ 30.331	€ 42.605	€ 96.988	€ -	€ -	€ 346.818
* Werkelijk	€ 27.946	€ 75.220	€ 7.887	€ 90.649	€ 6.827	€ 33.937	€ 57.995	€ 78.285	€ 11.721	€ -	€ 390.467
* Saldo	€ -27.946	€ 4.889	€ -7.887	€ -711	€ 20	€ -3.606	€ -15.391	€ 18.704	€ -11.721	€ -	€ -43.649
Aanvullend OV											
* Begroot	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 88.100	€ 88.100
* Werkelijk	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 98.798	€ 98.798
* Saldo	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -10.698	€ -10.698
Totale bijdrage per gemeente											
* Begroot	€ 2.792.693	€ 1.070.269	€ 1.738.360	€ 1.545.618	€ 410.111	€ 811.552	€ 1.429.505	€ 1.425.312	€ 738.734	€ 861.033	€ 12.823.186
* Werkelijk	€ 1.995.003	€ 910.660	€ 1.310.848	€ 1.232.298	€ 377.892	€ 806.599	€ 1.197.394	€ 960.503	€ 600.571	€ 905.202	€ 10.296.968
* Saldo	€ 797.690	€ 159.609	€ 427.512	€ 313.320	€ 32.219	€ 4.953	€ 232.111	€ 464.808	€ 138.164	€ -44.168	€ 2.526.217

Bijlage 3: Incidentele baten en lasten

LASTEN	2021 Begroot	2021 werkelijk
Organisatiekosten		**€ 48.407**
Juridische ondersteuning		€ 33.407
Onvoorzien		€ 15.000
Vervoerskosten		**€ 937.169**
Leerlingenvervoer; afrekening 2018-2019		€ 786.050
Dagbestedingsvervoer; afrekening 2018-2019		€ 80.449
Jeugdvervoer; afrekening 2018-2019		€ 70.670
Totaal incidentele lasten	€ -	**€ 985.575**

BATEN	2021 Begroot	2021 werkelijk
Organisatie		**€ 48.407**
Juridische ondersteuning	€ -	€ 33.407
Onvoorzien		€ 15.000
Vervoerskosten		**€ 937.169**
Leerlingenvervoer; afrekening 2018-2019		€ 786.050
Dagbestedingsvervoer; afrekening 2018-2019		€ 80.449
Jeugdvervoer; afrekening 2018-2019		€ 70.670
Totaal incidentele Baten	€ -	**€ 985.575**

Als gevolg van de coronacrisis zijn de werkelijke vervoerskosten (inclusief continuïteitsbijdrage) lager uitgevallen, waardoor we binnen begroting zijn gebleven. De continuïteitsbijdrage is niet meegenomen als incidentele last.

Juridische ondersteuning;
Dit betreft de ondersteuning van de jurist en inhuur met betrekking tot de rechtszaak met een vervoerder.

Onvoorzien;
De post onvoorzien is in 2021 gebruikt voor de inhuur van de vorige interim directeur, op het moment dat de nieuwe directeur als was aangesteld. Voor een overdrachtsperiode. Het bestuur heeft besloten dat deze extra kosten € 15.000,- uit onvoorzien gedekt konden worden.

Vervoerskosten;
Het langlopende geschil tussen een vervoerder en PlusOV is in maart 2022 afgerond. Het geschil ging over de afrekening van het leerlingen-, jeugdwet- en dagbestedingsvervoer in het schooljaar 2018-2019.

Alle lasten worden gedekt door bijdragen van de gemeenten of provincie. Dus tegenover een incidentele last staat ook een incidentele baat.

Begroting

Vervoerscentrale Stedendriehoek

2023-2026

CONCEPT

CONCEPT

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

2. Financiële uitgangspunten 5
   2.1 Samenvatting kadernotitie 5
   2.2 Effecten jaarrekening 2021 7

3. Organisatiekosten 8
   3.1 Personeelskosten 9
   3.2 Bedrijfsvoering 10
   3.3 Direct materiële kosten 11
   3.4 Facilitaire diensten 12
   3.5 Bestuurskosten 13
   3.6 Verdeling organisatiekosten naar vervoerssoorten en programma's 14

4. Programma's 16
   4.1 Programma 1: Vraagafhankelijk vervoer (maatwerkdienstverlening 18+) 17
   4.2 Programma 2: Leerlingenvervoer (onderwijsbeleid en leerlingzaken) 18
   4.3 Programma 3: Wmo-dagbesteding (maatwerkdienstverlening 18+) 19
   4.4 Programma 4: Jeugdwetvervoer (maatwerkdienstverlening 18-) 20
   4.5 VERVALLEN Programma 5: Aanvullend OV (Samenkracht & burgerparticipatie) 21
   4.6 Reserves 22

5.Overzicht van baten en lasten 24

6. Paragrafen 25
   6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 25
   6.2 Financiering 28
   6.3 Bedrijfsvoering 29
   6.4 Verbonden partijen 31

Bijlage 1: Bijdrage per gemeente 2023 32

Bijlage 2: Bijdrage per gemeente 2023-2026 33

Bijlage 3: Kostenverdeelsystematiek 34

Bijlage 4: Geprognosticeerde balans 36

CONCEPT

1. Inleiding

Voor u ligt de meerjarenbegroting Vervoerscentrale Stedendriehoek 2023-2026. De begroting is ambitieus als het gaat om de voorgenomen kostenverlaging in de organisatiekosten. De begroting maakt zichtbaar dat de fase van kostenverlaging over gaat naar de fase van kostenbeheersing. De jaarlijks toe te passen inflatiecorrectie, de NEA-index, de CAO-stijgingen en de afbouw van de subsidie door de provincie werken kostenverhogend op de autonome kostenontwikkeling. Door geopolitieke spanningen (oorlog in Oekraïne) en de invloed op brandstofprijzen inflatie is het opstellen van een begroting niet eenvoudig. Daarnaast is er ook de onzekerheid van corona op de ontwikkeling van het vervoersvolume en de impact op de vervoerskosten.

In 2022 wordt zichtbaar wat de eerste effecten zijn van de investeringen in software voor het vraagafhankelijk en het routegebonden vervoer. Ik heb vertrouwen in de positieve effecten van deze investeringen op de stabiliteit van de organisatie, de kwaliteit van het vervoer, de service aan de reizigers en de begrote kostenverlaging. We hopen dat we dit terug zullen zien in de klanttevredenheidsonderzoeken.

Komende jaren zetten we in op een cultuur waarin medewerkers actief betrokken zijn bij de verdere ontwikkeling van PlusOV. Het is aan de leiding om hen te inspireren een bijdrage te leveren tot continu verbeteren en vernieuwen. Met deze begroting zijn onze ambities, na zorgvuldige afweging, vertaalt in concrete plannen met het hiervoor benodigde budget. Elke medewerker van PlusOV heeft doelstellingen en ontwikkeldoelen op competenties gekregen. Zo dragen wij gezamenlijk bij aan het realiseren van de begroting en het verhogen van de klanttevredenheid.

In de bedrijfsvoering komt nadruk te liggen op het besturingsproces om de doelstellingen te realiseren. PlusOV streeft naar ‘operational excellence’. Een hoge betrouwbaarheid naar de klant en de dienstverlening in één keer goed; op tijd en tegen acceptabele kosten. De beschikbaarheid van voldoende personeel bij de vervoerders is hiervoor een belangrijke randvoorwaarde.

Dit sluit aan bij onze missie: *Mensen prettig, betaalbaar en efficiënt vervoeren wanneer er geen vervoersalternatief is.*

Henk Meijer
Directeur

CONCEPT

2. Financiële uitgangspunten

2.1 Samenvatting kadernotitie

Algemeen:

De kadernotitie is door het bestuur vastgesteld op 27 januari jl. De beschreven ontwikkelingen over de toekomstige NEA-index en de inflatie zijn een afspiegeling van de kennis en verwachtingen op dat moment.
We weten dat de situatie nadien sterk veranderd is door geopolitieke ontwikkelingen (oorlog Oekraïne), stijgende brandstofkosten en inflatie. We kiezen op dit moment voor een bestendige gedragslijn en houden ons vooreerst aan de onderstaande uitgangspunten van de kadernotitie.
Voordat de begroting 2023-2026 in juli door het bestuur wordt vastgesteld zal opnieuw beoordeeld worden hoe de (prijs)ontwikkeling is geweest en wat de verwachting is ten aanzien van de structurele invloed op de begroting. Indien nodig zal er een wijziging plaatsvinden.

Indexering

Inflatiepercentage

Het inflatiepercentage baseren we op de gegevens uit de gemeentefondscirculaire van september 2021. Het verwachte percentage voor onze exploitatie in 2023 is 1,7%. Dit percentage passen we toe op de organisatiekosten exclusief de loonkosten.

Loonkosten

In het CAO principe akkoord 2021-2022 is opgenomen dat de lonen per 1 december 2021 met 1,5% stijgen en vanaf 1 april 2022 met 2,4%. Daarnaast wordt per 1 januari 2022 het minimumloon € 14 per uur. De wijzigingen uit het CAO principe akkoord worden verwerkt in het budget loonkosten in de begroting 2023.

Vervoer

De kosten voor het vervoer indexeren we op basis van de NEA-index. De NEA-index voor 2022 bedraagt 3,5 %. Dit percentage passen we toe op de vervoersbudgetten in de begroting 2023-2026.

Kostenverdeelsystematiek

In deze begroting zijn twee soorten kosten opgenomen; organisatiekosten en vervoerskosten. Deze kosten worden verdeeld naar de vervoerstromen en naar de gemeenten op basis van de gemaakte afspraken.
In bijlage 2 is de kostenverdeelsystematiek uitgewerkt.

Plan van aanpak kostenreductie

Het Plan van Aanpak Kostenreductie wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door het Bestuur. Dit wordt verder toegelicht in hoofdstuk 6.3 bedrijfsvoering.
Initieel zijn 11 punten opgenomen die geoptimaliseerd worden. Hiervan zijn er eind 2021 inmiddels 5 gerealiseerd. De overige 6 punten staan in de tijd gepland en zijn de volgende:

1. Koppeling tussen Mybility (RGV) en planningspakket of vervanging Mybility door het regieportaal
2. Vervanging Cabman-centrale door planautomaat voor RGV

3. Internetboekingen verhogen
4. Vervanging Cabman-centrale voor VAV
5. Route-app RGV
6. Onderzoek naar mogelijkheden van optimalisatie processen en producten doelgroepenvervoer
   Dit was eerder opgenomen als “Openingstijden PlusOV”.

Investeringen
In 2021 heeft het bestuur een viertal investeringen ten laste van de optimalisatiereserve (2022 en 2023) goedgekeurd voor € 175.000. Voor 2023 zal opnieuw een investeringsplan worden ingediend bij het bestuur.
De bovenstaande investeringen worden in hoofdstuk 6.3 bedrijfsvoering beschreven.

Organisatieomvang
Per 31-12-2021 is de bezetting 26,81 fte. De geplande formatie sluit aan bij de begrote personeelskosten voor komende jaren en daarmee worden de doelstellingen gerealiseerd. De formatie voor komende jaren (jaarultimo) is weergegeven in onderstaande tabel.

Jaarultimo formatie	FTE
2022	26,25
2023	23,29
2024	22,89
2025	22,49

Btw
In deze begroting hebben we alle kosten opgenomen exclusief btw. De gemeenten moeten er in hun eigen begroting rekening mee houden dat de kosten voor het routegebonden vervoer verhoogd worden met het lage btw-percentage van 9%.

CONCEPT

2.2 Effecten jaarrekening 2021

Vanuit de jaarrekening 2021 hebben we een aantal ontwikkelingen in de organisatie- en vervoerskosten in de begroting 2023-2026 opgenomen:

1. Juridische kosten.

De afgelopen jaren zijn de juridische kosten structureel hoger dan begroot. PlusOV opereert in een markt, waarin het noodzakelijk is om professioneel te acteren op het niet nakomen van contractuele afspraken en (het voorkomen van) mogelijke geschillen. Inschatting is dat het begrote budget voldoende is.

2. Vervoerskosten vraagafhankelijk vervoer.

Corona zal naar verwachting de komende jaren een lager vervoersvolume geven in het vraagafhankelijk vervoer. Het vervoersvolume van het vraagafhankelijk vervoer in heel 2021 was ca. 55% van het volume in 2019. Pas na de tweede vaccinatieronde in 2021 steeg het vervoersvolume in het tweede halfjaar tot 65% ten opzichte van dezelfde periode in 2019.
We zijn ons ervan bewust dat elke berekening voor het toekomstig volume voor discussie vatbaar is. Als we het vervoersvolume van 2019 blijven aanhouden betekent dit een onnodig groot beslag op de begrotingen van gemeenten door een vervoersbudget dat niet-realistisch hoog is.
Uitgangspunt voor de vervoerskosten in 2023 is dat de vervoerskosten 80% zijn van de geïndexeerde kosten van 2019 (dus incl. stijgingen NEA-index en hogere kosten door de nieuwe aanbesteding) verhoogd met een stijging van 5% per jaar vanaf 2023. Daarnaast is de aanname dat de kosten elk jaar stijgen met een NEA-index van 2%.
Het contract met vervoerders in het VAV voorziet in een compensatie bij een onverwachte daling in de omzet door bijvoorbeeld een lockdown. Een eventuele tegemoetkoming op basis van het contract of een continuïteitsbijdrage past binnen de begrote omzet.

3. Vervoerskosten routegebonden vervoer.

Voor het routegebonden vervoer schatten we in dat de impact van corona op de vervoerskosten beperkt zal zijn. Stopt het reguliere vervoer dan moet er noodvervoer worden opgestart voor kinderen van ouders met cruciale beroepen. Dit compenseert het weggevallen volume gedeeltelijk.
In de begroting houden we voor de vervoerskosten RGV geen rekening met de impact van corona. Het aantal leerlingen en de vervoerskosten in het vervoersjaar 2021/2022 is als basis genomen en vermeerderd met een stijging door de NEA-index met 3,5% voor 2022 en de aanname van een stijging met 2,0% per jaar vanaf 2023. Een eventuele tegemoetkoming in de vorm van een continuïteitsbijdrage past binnen de begrote omzet.

4. De ICT kosten

Met de ingebruikname van het nieuwe softwarepakket Opt1Route voor het vraagafhankelijk vervoer stijgen de kosten tot € 233.000,-. De kosten voor het nieuwe pakket zijn afhankelijk van het vervoersvolume maar op basis van historisch vervoersvolume is € 200.000,- per jaar begroot.
De softwarekosten voor het routegebonden vervoer stijgen met € 23.000,- door de aanschaf van het nieuwe pakket. De kosten voor de licentie van het nieuwe pakket, het gebruik van de app en de kosten voor het mobiliteitspunt in de ziekenhuizen bedragen € 42.000 per jaar.

5. Het Klanttevredenheidsonderzoek

De klanttevredenheidsonderzoeken werden eens per 2 jaar uitgevoerd voor een bedrag van € 7.300 per jaar. Er is gekozen voor een andere opzet van het onderzoek waarbij er voor het VAV actuele informatie over de klantbeleving van het vervoer wordt ontvangen. Het RGV wordt eens per jaar onderzocht. De totale kosten bedragen € 33.700,- per jaar en kunnen lager worden door de eigen medewerkers de telefonische enquêtes te laten uitvoeren.

CONCEPT

3. Organisatiekosten

In dit hoofdstuk lichten we de totale organisatiekosten toe. Ten opzichte van de begroting 2022 zijn de kosten geïndexeerd. Er hebben enkele technische verschuivingen plaatsgevonden en de kosten van een aantal contracten zijn geactualiseerd. Ook zijn de effecten uit de jaarrekening verwerkt. De opgenomen taakstellingen zijn ongewijzigd.

De organisatiekosten verdelen we over de verschillende programma's en overhead. Bij de toelichting geven we aan hoe de kosten over de programma's worden verdeeld.

In de tabel hieronder vindt u de totale organisatiekosten. Hierna geven we per onderdeel een specificatie en toelichting.

	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Organisatiekosten							
1. Personeelskosten	€ 1.721.514	€ 1.664.370	€ 1.664.007	€ 1.600.863	€ 1.582.960	€ 1.537.238	€ 1.537.665
2. Bedrijfsvoering	€ 167.013	€ 173.751	€ 183.781	€ 186.906	€ 186.906	€ 186.906	€ 186.906
3. Direct materiële kosten	€ 116.373	€ 133.948	€ 175.431	€ 342.693	€ 342.693	€ 342.693	€ 342.693
4. Facilitaire diensten	€ 117.792	€ 87.071	€ 88.737	€ 92.099	€ 92.099	€ 92.099	€ 92.099
5. Bestuurskosten	€ 140.923	€ 87.873	€ 195.932	€ 185.563	€ 185.563	€ 185.563	€ 185.563
Subtotaal organisatiekosten	**€ 2.263.615**	**€ 2.147.013**	**€ 2.307.889**	**€ 2.408.123**	**€ 2.390.220**	**€ 2.344.498**	**€ 2.344.926**

CONCEPT

3.1 Personeelskosten

	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Loonkosten	€ 1.364.272	€ 1.539.805	€ 1.564.391	€ 1.440.242	€ 1.450.701	€ 1.433.753	€ 1.462.272
Externe inhuur	€ 315.271	€ 96.588	€ 52.329	€ 114.790	€ 86.271	€ 57.751	€ 29.232
Uiterking uit vroegere dienstbetrekking	€ 18.000	€ -172					
Opleiding / training	€ 11.730	€ 4.212	€ 23.466	€ 21.604	€ 21.761	€ 21.506	€ 21.934
Algemene personeelskosten	€ 12.241	€ 23.937	€ 23.822	€ 24.227	€ 24.227	€ 24.227	€ 24.227
Totaal Perosneelskosten	**€ 1.721.514**	**€ 1.664.370**	**€ 1.664.007**	**€ 1.600.863**	**€ 1.582.960**	**€ 1.537.238**	**€ 1.537.665**

Loonkosten (incl. externe inhuur)

De totale personeelskosten liggen in lijn met de door het bestuur in 2019 vastgestelde taakstelling. De aanschaf van de software voor het vraagafhankelijk vervoer brengt forse kosten met zich mee. Uiteindelijk ontstaat een besparing op de kosten door lagere personeelskosten, hogere licentiekosten én lagere vervoerskosten. Daarnaast wordt de kwaliteit van het vervoer hoger. Voor de klant ontstaat er een betere service via een klantvriendelijk boekingsportaal.
Met de aanschaf kunnen we de ambitieuze taakstellingen in de begroting realiseren. De ontstane besparingsmogelijkheden op personeelskosten zijn als extra taakstelling opgenomen in de begroting. De formatie is eveneens naar beneden bijgesteld.
Het loonkostenbudget in 2023 daalt van 1,616 naar 1,555 miljoen. Door de verwachte afname van het vervoersvolume, de eerdergenoemde effecten van de automatisering en integratie van systemen wordt er een reductie in formatie doorgevoerd bij de planners en bij de front office. Het verloop van de formatie is bovenstaand beschreven.

Overige personeelskosten (opleiding/training en alg. personeelskosten)

Voor opleiding en training hebben we een budget opgenomen van 1,5% van de loonkosten. Daarnaast is er een budget voor algemene personeelskosten; dit zijn kosten voor secundaire arbeidsvoorwaarden (reiskosten, werving en selectie, individuele beloningen etc.). Tevens is hier een bedrag opgenomen voor personeelsbijeenkomsten en kerstattenties en dergelijke.

Verhouding directe loonkosten vraagafhankelijk en routegebonden vervoer

Een groot gedeelte van de personeelskosten is direct toe te rekenen aan het vraagafhankelijk of routegebonden vervoer. De medewerkers front office werken volledig voor het vraagafhankelijk vervoer. De planners werken of voor het vraagafhankelijk, of voor het routegebonden vervoer. We gebruiken de verhouding tussen directe loonkosten vraagafhankelijk vervoer en directe loonkosten routegebonden vervoer, om de organisatiekosten te verdelen die niet direct aan een vervoerssoort toe te rekenen zijn. Deze verhouding is in 2023:

- 85,34% vraagafhankelijk vervoer
- 14,66% routegebonden vervoer.

Deze verhouding wordt jaarlijks opnieuw berekend.

Verdeelsleutel

De organisatiekosten verdelen we naar de verschillende programma's. Een deel van de kosten kunnen we rechtstreeks toerekenen aan het vraagafhankelijk of routegebonden vervoer. De overige kosten worden verdeeld op basis van de verhouding directe loonkosten.

De loonkosten voor directie en staf worden op basis van deze verhouding verdeeld over het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer.

CONCEPT

3.2 Bedrijfsvoering

	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
HRM	€ 24.292	€ 23.255	€ 29.609	€ 30.112	€ 30.112	€ 30.112	€ 30.112
Financiën (incl. inkoop)	€ 79.199	€ 95.804	€ 96.817	€ 98.463	€ 98.463	€ 98.463	€ 98.463
Control	€ 10.164	€ 8.440	€ 9.613	€ 9.776	€ 9.776	€ 9.776	€ 9.776
ICT	€ 8.181	€ 8.552	€ 4.791	€ 4.873	€ 4.873	€ 4.873	€ 4.873
Communicatie	€ 37.838	€ 31.600	€ 27.236	€ 27.699	€ 27.699	€ 27.699	€ 27.699
Bankkosten	€ 3.388	€ 3.354	€ 5.239	€ 5.328	€ 5.328	€ 5.328	€ 5.328
Verzekeringen	€ 3.951	€ 2.748	€ 10.477	€ 10.655	€ 10.655	€ 10.655	€ 10.655
Totaal kosten bedrijfsvoering	**€ 167.013**	**€ 173.751**	**€ 183.781**	**€ 186.906**	**€ 186.906**	**€ 186.906**	**€ 186.906**

De kosten voor HRM, financiën, control, ICT en communicatie betreffen uren die gemaakt worden voor de organisatieondersteuning van PlusOV. De uren nemen we af van de gemeente Lochem. De overeenkomst over de afname van de diensten is begin 2021 geactualiseerd.

Verdeelsleutel

De kosten voor bedrijfsvoering worden op basis van de verhouding directe loonkosten verdeeld over het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer.

CONCEPT

3.3 Direct materiële kosten

	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Vervoerspassen VAV	€ 11.874	€ 10.052	€ 15.087	€ 12.344	€ 12.344	€ 12.344	€ 12.344
Klanttevredenheidsonderzoek VAV	€ -	€ 7.372	€ 6.502	€ 28.987	€ 28.987	€ 28.987	€ 28.987
Klanttevredenheidsonderzoek RGV				€ 5.085	€ 5.085	€ 5.085	€ 5.085
ICT-Software VAV	€ -	€ 71.353	€ 114.426	€ 235.140	€ 235.140	€ 235.140	€ 235.140
ICT-Software RGV	€ -	€ 28.938	€ 20.965	€ 42.374	€ 42.374	€ 42.374	€ 42.374
ICT-Infra	€ -	€ 11.571	€ 12.734	€ 12.951	€ 12.951	€ 12.951	€ 12.951
Communicatie	€ 1.325	€ 4.664	€ 5.716	€ 5.813	€ 5.813	€ 5.813	€ 5.813
Kapitaallasten planningspakket	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Planningspakket/Managementinfo	€ 103.174		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal direct materiële kosten	**€ 116.373**	**€ 133.948**	**€ 175.431**	**€ 342.693**	**€ 342.693**	**€ 342.693**	**€ 342.693**

Vervoerspassen VAV;
De begroting is met € 3.000 naar beneden bijgesteld omdat er een opschoningsactie is geweest.

Klanttevredenheidsonderzoek VAV/RGV
De andere opzet van het onderzoek voor het RGV en het VAV kost € 34.000 per jaar. Onderverdeeld voor het VAV € 29.000,- en voor het RGV € 5.000. Voor het VAV kunnen de kosten lager worden door de medewerkers Frontoffice de telefonische enquêtes te laten uitvoeren. Op deze manier kunnen we door het frequent meten van de klantbeleving sneller en gerichter bijsturen in de operatie. Hiermee kunnen we de interne organisatie en de dienstverlening verbeteren.

ICT-Software VAV
Met de ingebruikname van het nieuwe softwarepakket Opt1Route voor het vraagafhankelijk vervoer stijgen de kosten tot € 233.000,-.

ICT-software RGV
De ICT-kosten voor het routegebonden vervoer bestaan uit kosten voor de licentie en het gebruik van de app en bedragen € 42.000,- per jaar.

ICT-Infra
Deze kosten van bijna € 13.000 hebben betrekking op alle hardware-kosten die nodig zijn om de cloud-applicaties te bereiken (firewalls, switches, lijnverbindingen en routers). In 2021 is er een nieuw contract afgesloten voor een eigen fallback-lijn om, in geval van storingen, de continuïteit te waarborgen.

Verdeelsleutel
De kosten voor ICT-infra en communicatie (drukwerk, website en dergelijke) worden op basis van de verhouding directe loonkosten verdeeld over het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer. De overige direct materiële kosten zijn rechtstreeks toe te rekenen aan VAV of RGV.

CONCEPT

3.4 Facilitaire diensten

	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Huisvestingskosten	€ 55.552	€ 57.275	€ 57.102	€ 58.072	€ 58.072	€ 58.072	€ 58.072
Kantoormiddelen	€ 2.565	€ 6.756	€ 10.477	€ 10.655	€ 10.655	€ 10.655	€ 10.655
ICT-werkplek	€ 43.574	€ 23.040	€ 21.158	€ 23.371	€ 23.371	€ 23.371	€ 23.371
Telefoonkosten	€ 16.101						
Totaal kosten fac. diensten	**€ 117.792**	**€ 87.071**	**€ 88.737**	**€ 92.099**	**€ 92.099**	**€ 92.099**	**€ 92.099**

Kantoormiddelen
In 2022 zijn 10 nieuwe bureaustoelen aangeschaft. In 2023 worden naar verwachting nog 15 stoelen aangeschaft. Daarnaast zullen er in 2022 nog een aantal zit/sta bureaus worden aangeschaft. De kapitaallasten komen ten laste van het budget kantoormiddelen. Meubilair wordt in 10 jaar afgeschreven. Binnen het budget is de ruimte om deze kosten te dekken.

ICT werkplek;
In het budget ICT werkplek hebben een aantal mutaties plaatsgevonden.
Aan de ene kant is het budget verlaagd door een goedkoper contract (-/- € 7.800) voor het gebruik van Office 365.
Aan de andere kan hebben we het budget verhoogd voor de kapitaallasten (+9.000).
De verwachting is dat we in 2022 laptops en schermen aanschaffen ter waarde van € 50.000. De kapitaallasten hebben we verwerkt conform de vastgestelde nota activering- en afschrijvingsbeleid 2022. Hardware wordt in 5 jaar afgeschreven, jaarlijkse kosten zijn € 10.000.

Verdeelsleutel
De kosten voor facilitaire diensten worden op basis van de verhouding directe loonkosten verdeeld over het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer.

CONCEPT

3.5 Bestuurskosten

	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Representatie/advies	€ 1.186	€ 2.133	€ 5.455	€ 3.547	€ 3.547	€ 3.547	€ 3.547
Accountantskosten	€ 25.800	€ 27.000	€ 30.000	€ 30.510	€ 30.510	€ 30.510	€ 30.510
Juridische ondersteuning	€ 92.637	€ 43.740	€ 60.477	€ 51.505	€ 51.505	€ 51.505	€ 51.505
Onvoorzien	€ 21.300	€ 15.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Totaal bestuurskosten	**€ 140.923**	**€ 87.873**	**€ 195.932**	**€ 185.563**	**€ 185.563**	**€ 185.563**	**€ 185.563**

Representatie/advies
De begroting is verlaagd en in lijn gebracht met de voorgaande werkelijke kosten.

Juridische ondersteuning;
De afgelopen jaren zijn de juridische kosten structureel hoger dan begroot. Op basis van ervaringen is de inschatting is dat het begrote budget van € 51.500,- voldoende is.

Accountantskosten
De accountantskosten zijn €30.500,- en daarmee in overeenstemming met het contract.

Verdeelsleutel
De bestuurskosten worden op basis van de verhouding directe loonkosten verdeeld over het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer.

CONCEPT

3.6 Verdeling organisatiekosten naar vervoerssoorten en programma's

Alle organisatiekosten worden verdeeld over de vier programma's die u vindt in het volgende hoofdstuk. De directe kosten kunnen direct naar de programma's worden verdeeld, andere kosten verdelen we via de overhead.

Organisatiekosten	Begroting 2023	Programma 1: VAV	Programma 2: LLV	Programma 3: DB	Programma 4: JW	Overhead
1. Personeelskosten	**€ 1.600.863**	€ 1.048.302	€ 122.196	€ 46.630	€ 11.866	€ 371.870
2. Bedrijfsvoering	**€ 186.906**					€ 186.906
3. Direct materiele kosten	**€ 342.693**	€ 276.470	€ 32.095	€ 12.247	€ 3.117	€ 18.764
4. Facilitaire diensten	**€ 92.099**					€ 92.099
5. Bestuurskosten	**€ 185.563**					€ 185.563
	€ 2.408.123	**€ 1.324.772**	**€ 154.290**	**€ 58.877**	**€ 14.982**	**€ 855.201**

Overhead naar programma's;		€ 729.839	€ 84.778	€ 32.352	€ 8.232	€ 855.201

Personeelskosten

Alle personeelskosten van de Frontoffice medewerkers en de planners zijn onder te verdelen in RGV en VAV kosten. Alle personeelskosten vraagafhankelijk vervoer worden toegerekend aan programma 1 Vraagafhankelijk vervoer. Alle personeelskosten routegebonden vervoer worden verdeeld over de programma's 2, 3 en 4 op basis van het aantal unieke reizigers per vervoersoort in 2021.
Alle personeelskosten die niet direct zijn toe te rekenen aan de vervoerssoorten (VAV of RGV) worden aan de overhead toegerekend. De overhead verdelen we vervolgens over de programma's met behulp van de verdeelsleutel directe personele kosten (zie paragraaf 3.1).

Bedrijfsvoering

Op het gebied van de bedrijfsvoering krijgt PlusOV ondersteuning van de gemeente Lochem. Het gaat hierbij om ondersteuning op de PIOFACH taken: HRM, financiën, control, ICT, communicatie en inkoop. Ook de bankkosten en kosten voor verzekeringen vallen onder bedrijfsvoering.
De kosten voor bedrijfsvoering worden aan de overhead toegerekend. De overhead wordt vervolgens over de programma's verdeeld met behulp van de verdeelsleutel directe personele kosten (zie paragraaf 3.1).

Direct materiële kosten

De kosten voor ICT infra en communicatie (drukwerk, website en dergelijke) vallen onder overhead. De overige direct materiële kosten rekenen we direct toe aan VAV of RGV.
De directe kosten voor RGV worden verdeeld over de programma's 2, 3 en 4 op basis van het aantal unieke reizigers in 2020. De overhead wordt vervolgens over de programma's verdeeld met behulp van de verdeelsleutel directe personele kosten (zie paragraaf 3.1).

Facilitaire diensten

Onder facilitaire diensten nemen we de jaarlijkse huisvestingskosten mee. Ook de kantoormiddelen en de ICT-kosten voor de werkplekken van de medewerkers van PlusOV vallen hieronder.
De kosten voor facilitaire diensten rekenen we toe aan de overhead. De overhead wordt vervolgens over de programma's verdeeld met behulp van de verdeelsleutel directe personele kosten (zie paragraaf 3.1).

CONCEPT

Bestuurskosten
Onder bestuurskosten zijn ramingen opgenomen voor uitgaven van het bestuur, bijvoorbeeld als in incidentele gevallen externe ondersteuning noodzakelijk is en voor accountantskosten. Tevens is er bij bestuurskosten een post onvoorzien opgenomen.
De bestuurskosten worden aan de overhead toegerekend. De overhead wordt vervolgens over de programma's verdeeld met behulp van de verdeelsleutel indirecte personele kosten (zie paragraaf 3.1).

CONCEPT

4. Programma’s

Deze begroting bestaat uit vijf programma’s:

1. Vraagafhankelijk vervoer (maatwerkdienstverlening 18+)
2. Leerlingenvervoer (onderwijsbeleid en leerlingzaken)
3. Dagbestedingsvervoer (maatwerkdienstverlening 18+)
4. Jeugdwetvervoer (maatwerkdienstverlening 18-)
5. VERVALLEN (voorheen Aanvullend OV).

De organisatiekosten en vervoerskosten zijn over de verschillende programma’s verdeeld. De vervoerkosten kunnen rechtstreeks worden toegerekend aan de verschillende programma’s op basis van de betreffende vervoersstromen.

De organisatiekosten rekenen we deels direct toe aan het vraagafhankelijk of routegebonden vervoer. De kosten voor overhead zijn doorbelast aan de programma’s op basis van de verdeelsleutel directe loonkosten vraagafhankelijk vervoer: directe loonkosten routegebonden vervoer.

De optimalisatiekosten worden niet toegerekend aan de programma’s. Hiervoor vindt een onttrekking uit de reserve plaats.

Totaal Overzicht Programma's	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**
Lasten					
Pr. 1: Vraagafhankelijk vervoer	€ 8.744.689	€ 7.746.616	€ 8.135.473	€ 8.529.289	€ 8.993.211
Pr. 2: Leerlingenvervoer	€ 3.140.438	€ 2.994.053	€ 3.047.637	€ 3.099.674	€ 3.157.239
Pr. 3: Dagbestedingsvervoer	€ 828.916	€ 830.202	€ 844.167	€ 857.314	€ 872.604
Pr. 4: Jeugdwetvervoer	€ 337.287	€ 352.954	€ 359.252	€ 365.358	€ 372.130
Pr. 5. Aanvullend OV	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Niet aan programma's toe te rekenen lasten	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 13.151.331**	**€ 12.023.825**	**€ 12.386.528**	**€ 12.851.635**	**€ 13.395.184**
Baten					
Pr. 1: Vraagafhankelijk vervoer	€ 8.657.757	€ 7.746.616	€ 8.135.473	€ 8.529.289	€ 8.993.211
Pr. 2: Leerlingenvervoer	€ 3.131.601	€ 2.994.053	€ 3.047.637	€ 3.099.674	€ 3.157.239
Pr. 3: Dagbestedingsvervoer	€ 825.543	€ 830.202	€ 844.167	€ 857.314	€ 872.604
Pr. 4: Jeugdwetvervoer	€ 336.429	€ 352.954	€ 359.252	€ 365.358	€ 372.130
Pr. 5. Aanvullend OV	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Niet aan programma's toe te rekenen baten	€ 300.469	€ 100.000			
Totaal baten	**€ 13.251.800**	**€ 12.023.825**	**€ 12.386.528**	**€ 12.851.635**	**€ 13.395.184**
Saldo	**€ 100.469**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

CONCEPT

4.1 Programma 1: Vraagafhankelijk vervoer (maatwerkdienstverlening 18+)

Wat willen we bereiken?

We willen mensen die een beperking ervaren in hun mobiliteit in staat stellen naar eigen inzicht en behoefte deel te nemen aan de maatschappij.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bieden taxivervoer aan mensen die op basis van een mobiliteitsbeperking hiervoor door de gemeente zijn of worden geïndiceerd. Op basis van deze indicatie kunnen mensen voor sociaal-recreatief vervoer gebruik maken van het vervoer dat PlusOV regisseert.

Wat gaat het kosten?

Pr. 1 VAV	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten							
Organisatiekosten	€ 1.013.436	€ 1.129.191	€ 1.291.446	€ 1.324.772	€ 1.314.923	€ 1.289.771	€ 1.290.006
overhead		€ 585.846	€ 714.855	€ 729.839	€ 724.413	€ 710.556	€ 710.685
vervoerskosten	€ 4.870.561	€ 3.827.026	€ 6.738.388	€ 5.692.005	€ 6.096.137	€ 6.528.963	€ 6.992.520
Totaal lasten	€ 5.883.997	€ 5.542.063	€ 8.744.689	€ 7.746.616	€ 8.135.473	€ 8.529.289	€ 8.993.211
Baten							
Bijdrage gemeente	€ 5.833.343	€ 4.602.039	€ 8.129.586	€ 7.433.269	€ 8.135.473	€ 8.529.289	€ 8.993.211
Bijdrage provincie		€ 806.402	€ 528.171	€ 270.687	€ -	€ -	€ -
Overige baten		€ 133.621		€ 42.660			
Totaal baten	€ 5.833.343	€ 5.542.063	€ 8.657.757	€ 7.746.616	€ 8.135.473	€ 8.529.289	€ 8.993.211
Resultaat	€ -50.654	€ -0	€ -86.932	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten

Organisatiekosten

Zie hoofdstuk 3 voor een toelichting op de organisatiekosten.

Overhead

Zie hoofdstuk 3 voor een toelichting op de overhead.

Vervoerskosten

Uitgangspunt voor de vervoerskosten in 2023 is de inschatting dat in 2022 de vervoerskosten 80% zijn van de geïndexeerde kosten van 2019 (dus incl. stijgingen NEA-index en hogere kosten door de nieuwe aanbesteding). Dit is voor 2023 verhoogd met een stijging van 5% en voor de jaren daarna ook met 5%. Daarnaast is de aanname dat de kosten elkaar jaar stijgen met een NEA-index van 2%. Het contract met vervoerders in het VAV voorziet in een compensatie bij een onverwachte daling in de omzet door bijvoorbeeld een lockdown. Een eventuele tegemoetkoming op basis van het contract of een continuïteitsbijdrage past binnen de begrote omzet.

Baten

De provincie draagt tot en met 2023 nog bij aan dit programma door de Wmo-subsidie. Deze subsidie is vanaf 2021 afgebouwd.

In 2023 is € 50.000 begroot om te onttrekken uit de reserve optimalisatiekosten. Deze baat wordt verdeeld naar de vier programma's.

Het restant van de lasten wordt gedekt door een bijdrage van de gemeenten. Hierdoor zijn de baten altijd gelijk aan de lasten.

CONCEPT

4.2 Programma 2: Leerlingenvervoer (onderwijsbeleid en leerlingzaken)

Wat willen we bereiken?

We willen alle leerlingen dagelijks veilig en op tijd op school en weer thuis brengen. Dit zo veel mogelijk met vaste chauffeurs, vaste routes en nette voertuigen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We verwerken de reizigersgegevens, die we van de gemeenten ontvangen, samen met de vervoerders in vervoersplannen. We zien toe op de correcte en tijdige uitvoering van het vervoer. Wij zijn bereikbaar voor reizigers en hun vertegenwoordigers wanneer ze vragen of opmerkingen hebben en handelen eventuele klachten snel en goed af. We rapporteren periodiek op basis van afgesproken KPI's aan onze opdrachtgevers.

Wat gaat het kosten?

Pr. 2 LLV	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2025
Lasten							
Organisatiekosten	€ 240.731	€ 156.232	€ 131.419	€ 148.146	€ 147.045	€ 144.232	€ 144.258
overhead		€ 78.587	€ 72.536	€ 81.402	€ 80.797	€ 79.252	€ 79.266
vervoerskosten	€ 2.512.494	€ 3.309.903	€ 2.936.484	€ 2.764.505	€ 2.819.795	€ 2.876.191	€ 2.933.715
Totaal lasten	€ 2.753.225	€ 3.544.722	€ 3.140.438	€ 2.994.053	€ 3.047.637	€ 3.099.674	€ 3.157.239
Baten							
Bijdrage gemeente	€ 2.649.084	€ 3.528.316	€ 3.131.601	€ 2.989.287	€ 3.047.637	€ 3.099.674	€ 3.157.239
Overige baten		€ 16.406		€ 4.766	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	€ 2.649.084	€ 3.544.722	€ 3.131.601	€ 2.994.053	€ 3.047.637	€ 3.099.674	€ 3.157.239
Resultaat	€ -104.141	€ -	€ -8.837	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten

Organisatiekosten

Zie hoofdstuk 3 voor een toelichting op de organisatiekosten.

Overhead

Zie hoofdstuk 3 voor een toelichting op de overhead.

Vervoerskosten

Vervoerskosten routegebonden vervoer.

Voor het routegebonden vervoer schatten we in dat de impact van corona op de vervoerskosten beperkt zal zijn. Stopt het reguliere vervoer dan moeten we noodvervoer opstarten voor kinderen van ouders met cruciale beroepen. Dit compenseert het weggevallen volume gedeeltelijk. In de begroting houden we voor de vervoerskosten RGV geen rekening met de impact van corona. Het aantal leerlingen en de vervoerskosten in het vervoersjaar 2021/2022 is als basis genomen en vermeerderd met een stijging door de NEA-index met 3,5% voor 2022 en de aanname van een stijging met 2,0% in de jaren daarna. Een eventuele tegemoetkoming in de vorm van een continuïteitsbijdrage past binnen de begrote omzet.

Baten

In 2023 is € 50.000 begroot om te onttrekken uit de reserve optimalisatiekosten. Deze baat wordt verdeeld naar de vier programma's.

Het restant van de lasten wordt gedekt door een bijdrage van de gemeenten. Hierdoor zijn de baten altijd gelijk aan de lasten.

CONCEPT

4.3 Programma 3: Wmo-dagbesteding (maatwerkdienstverlening 18+)

Wat willen we bereiken?

We willen alle dagbestedingscliënten veilig en op tijd op hun bestemming en weer thuis brengen. Dit met zo veel mogelijk vaste chauffeurs, vaste routes en nette voertuigen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We verwerken de reizigersgegevens, die we van de gemeenten ontvangen, samen met de vervoerders in vervoersplannen en zien toe op de correcte en tijdige uitvoering van het vervoer. Wij zijn bereikbaar voor reizigers en hun vertegenwoordigers wanneer ze vragen of opmerkingen hebben en handelen eventuele klachten snel en goed af. We rapporteren periodiek op basis van afgesproken KPI's aan onze opdrachtgevers.

Wat gaat het kosten?

Pr. 3 DB	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2025
Lasten							
Organisatiekosten	€ 152.851	€ 93.482	€ 50.150	€ 62.085	€ 61.623	€ 60.445	€ 60.456
overhead		€ 47.022	€ 27.680	€ 34.114	€ 33.860	€ 33.213	€ 33.219
vervoerskosten	€ 647.929	€ 735.729	€ 751.087	€ 734.003	€ 748.683	€ 763.656	€ 778.930
Totaal lasten	€ 800.780	€ 876.233	€ 828.916	€ 830.202	€ 844.167	€ 857.314	€ 872.604
Baten							
Bijdrage gemeente	€ 734.656	€ 866.417	€ 825.543	€ 828.204	€ 844.167	€ 857.314	€ 872.604
Overige baten		€ 9.816		€ 1.997	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	€ 734.656	€ 876.233	€ 825.543	€ 830.202	€ 844.167	€ 857.314	€ 872.604
Resultaat	€ -66.124	€ -	€ -3.372	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten

Organisatiekosten

Zie hoofdstuk 3 voor een toelichting op de organisatiekosten.

Overhead

Zie hoofdstuk 3 voor een toelichting op de overhead.

Vervoerskosten

Voor het routegebonden vervoer schatten we in dat de impact van corona op de vervoerskosten beperkt zal zijn. Stopt het reguliere vervoer, dan moeten we noodvervoer opstarten voor kinderen van ouders met cruciale beroepen. Dit compenseert het weggevallen volume gedeeltelijk. In de begroting houden we voor de vervoerskosten RGV geen rekening met de impact van corona. Het aantal leerlingen en de vervoerskosten in het vervoersjaar 2021/2022 is als basis genomen en vermeerderd met een stijging door de NEA-index met 3,5% voor 2022 en de aanname van een stijging met 2,0% in de jaren daarna. Een eventuele tegemoetkoming in de vorm van een continuïteitsbijdrage past binnen de begrote omzet.

Baten

In 2023 is € 50.000 begroot om te onttrekken uit de reserve optimalisatiekosten. Deze baat wordt verdeeld naar de vier programma's.

Het restant van de lasten wordt gedekt door een bijdrage van de gemeenten. Hierdoor zijn de baten altijd gelijk aan de lasten.

CONCEPT

4.4 Programma 4: Jeugdwetvervoer (maatwerkdienstverlening 18-)

Wat willen we bereiken?

We willen alle jeugdigen die een beroep doen op ons vervoer veilig en op tijd op hun bestemming en weer thuis brengen. Dit met zo veel mogelijk vaste chauffeurs, vaste routes en nette voertuigen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We verwerken de reizigersgegevens die we van de gemeenten ontvangen samen met de vervoerders in vervoersplannen en zien toe op de correcte en tijdige uitvoering van het vervoer. Wij zijn bereikbaar voor reizigers en hun vertegenwoordigers wanneer ze vragen of opmerkingen hebben en handelen eventuele klachten snel en goed af. We rapporteren periodiek op basis van afgesproken KPI's aan onze opdrachtgevers.

Wat gaat het kosten?

Pr. 4 JW	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2025
Lasten							
Organisatiekosten	€ 49.198	€ 23.854	€ 12.761	€ 17.919	€ 17.786	€ 17.445	€ 17.449
overhead		€ 11.999	€ 7.043	€ 9.846	€ 9.773	€ 9.586	€ 9.588
vervoerskosten	€ 285.129	€ 357.119	€ 317.482	€ 325.189	€ 331.693	€ 338.327	€ 345.094
Totaal lasten	€ 334.327	€ 392.972	€ 337.287	€ 352.954	€ 359.252	€ 365.358	€ 372.130
Baten							
Bijdrage gemeente	€ 313.043	€ 390.467	€ 336.429	€ 352.378	€ 359.252	€ 365.358	€ 372.130
Overige baten		€ 2.505		€ 576			
Totaal baten	€ 313.043	€ 392.972	€ 336.429	€ 352.954	€ 359.252	€ 365.358	€ 372.130
Resultaat	€ -21.284	€ -	€ -858	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten

Organisatiekosten

Zie hoofdstuk 3 voor een toelichting op de organisatiekosten.

Overhead

Zie hoofdstuk 3 voor een toelichting op de overhead.

Vervoerskosten

Voor het routegebonden vervoer schatten we in dat de impact van corona op de vervoerskosten beperkt zal zijn. Stopt het reguliere vervoer dan moeten we noodvervoer opstarten voor kinderen van ouders met cruciale beroepen. Dit compenseert het weggevallen volume gedeeltelijk. In de begroting houden we voor de vervoerskosten RGV geen rekening met de impact van corona. Het aantal leerlingen en de vervoerskosten in het vervoersjaar 2021/2022 is als basis genomen en vermeerderd met een stijging door de NEA-index met 3,5% voor 2022 en de aanname van een stijging met 2,0% in de jaren daarna. Een eventuele tegemoetkoming in de vorm van een continuïteitsbijdrage past binnen de begrote omzet.

Baten

In 2023 is € 50.000 begroot om te onttrekken uit de reserve optimalisatiekosten. Deze baat wordt verdeeld naar de vier programma's.

Het restant van de lasten wordt gedekt door een bijdrage van de gemeenten. Hierdoor zijn de baten altijd gelijk aan de lasten.

CONCEPT

4.5 VERVALLEN Programma 5: Aanvullend OV (Samenkracht & burgerparticipatie)

Dit programma vervalt.
Met ingang van 3 april 2022 wordt het aanvullend openbaar vervoer door de provincie Gelderland uitgevoerd onder de naam haltetaxiRRReis. PlusOV speelt dan geen rol meer in deze vorm van vervoer.

CONCEPT

4.6 Reserves

Algemene reserve

Sinds 2020 staat er niets in de algemene reserve. Alleen de twee bestemmingsreserves bevatten een saldo. In 2024 wordt de RG6 reserve opgeheven. Het resterende saldo gaat naar de algemene reserve.

Bestemmingsreserve RG6

In januari 2020 heeft het bestuur besloten om naast de optimalisatiereserve een RG6-reserve te vormen. In deze reserve storten de uittredende gemeenten de uittreedsom. Tevens is besloten dat de RG6-gemeenten (Brummen, Epe, Hattem, Heerde, Lochem en Voorst) vanuit deze reserve een dotatie doen aan de optimalisatiereserve.

In de tabel bij deze paragraaf is de verwachting van de stortingen en onttrekkingen per jaar weergegeven. Alleen het bestuur kan besluiten over de (hoogte van) stortingen en onttrekkingen uit deze reserve op basis van het jaarlijks te actualiseren plan van aanpak.

Bestemmingsreserve optimalisatiekosten

De organisatie is nog niet efficiënt genoeg en staat voor een grote verandering. Hiervoor zijn extra middelen nodig. Er is in de herziene begroting 2019 besloten om een bestemmingsreserve optimalisatiekosten te vormen. De middelen uit deze reserve gebruiken we om de organisatie te hervormen in een efficiëntere en kwalitatief goede organisatie. Tot en met 2023 is er jaarlijks een bedrag begroot om te onttrekken als efficiency bijdrage en investeringsbijdrage. De te onttrekken investeringsbijdrage dient ter dekking van de optimalisatiekosten. In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van de investeringsbijdragen die reeds onttrokken zijn uit de optimalisatiereserve.

Onttrekkingen investeringsbijdrage:

2021	**€**	**165.000**
Resultaat jaarekening 2020	**€**	**80.000**
infrastructuur	*€*	*5.000*
Telefooncentrale	*€*	*10.000*
Portaal RGV	*€*	*10.000*
Website	*€*	*7.000*
Analyse verminderen uitvraag	*€*	*8.000*
Aanbesteding planpakket VAV	*€*	*20.000*
Aanbesteding VAV vervoer	*€*	*20.000*
Bestuursbesluit dd 25-11-2021	**€**	**85.000**
Meewerk ontstaan door data-opschoning bij implementatie ontwikkeling automatische planner RGV (regieportaal)	*€*	*15.000*
Begeleiding Europese aanbesteding planpakket met automatische planning	€	10.000
Implementatiekosten planpakket: Opt1route met automatische planning	€	40.000
Consulentenmodule als onderdeel van het regieportaal	€	20.000

CONCEPT

Onttrekking investeringsbijdrage uit optimalisatiereserve:

Hieronder vindt u de specificatie van de begrote stortingen en onttrekkingen in de algemene reserve en de beide bestemmingsreserves. Met de DAZ-gemeenten bedoelen we de gemeenten Deventer, Apeldoorn en Zutphen. De RG6-gemeenten betreffen de overige gemeenten.

Algemene reserve	**ultimo 2022**	**ultimo 2023**	**ultimo 2024**	**ultimo 2025**	**ultimo 2026**
Saldo 1-1	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 301.389**	**€ 301.389**
Toevoeging saldo RG6 reserve			€ 301.389		
Saldo 31-12	**€ -**	**€ -**	**€ 301.389**	**€ 301.389**	**€ 301.389**

Optimalisatiereserve	**ultimo 2022**	**ultimo 2023**	**ultimo 2024**	**ultimo 2025**	**ultimo 2026**
Saldo 1-1	**€ 84.531**	**€ 185.000**	**€ 35.000**	**€ 35.000**	**€ 35.000**
Toevoeging bijdrage DAZ-gemeenten	€ 300.469				
Onttrekken efficiency bijdrage	€ -100.000	€ -50.000			
Onttrekken investeringsbijdrage	€ -100.000	€ -100.000			
Saldo 31-12	**€ 185.000**	**€ 35.000**	**€ 35.000**	**€ 35.000**	**€ 35.000**

RG6 reserve	**ultimo 2022**	**ultimo 2023**	**ultimo 2024**	**ultimo 2025**	**ultimo 2026**
Saldo 1-1	**€ 301.389**	**€ 301.389**	**€ 301.389**	**€ -**	**€ -**
Opheffen RG6 reserve ten gunste van algemene reserve			€ -301.389		
Saldo 31-12	**€ 301.389**	**€ 301.389**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

CONCEPT

5.Overzicht van baten en lasten

Lasten

	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Organisatiekosten							
1. Personeelskosten	€ 1.721.514	€ 1.664.370	€ 1.664.007	€ 1.600.863	€ 1.582.960	€ 1.537.238	€ 1.537.665
2. Bedrijfsvoering	€ 167.013	€ 173.751	€ 183.781	€ 186.906	€ 186.906	€ 186.906	€ 186.906
3. Direct materiële kosten	€ 116.373	€ 133.948	€ 175.431	€ 342.693	€ 342.693	€ 342.693	€ 342.693
4. Facilitaire diensten	€ 117.792	€ 87.071	€ 88.737	€ 92.099	€ 92.099	€ 92.099	€ 92.099
5. Bestuurskosten	€ 140.923	€ 87.873	€ 195.932	€ 185.563	€ 185.563	€ 185.563	€ 185.563
Subtotaal organisatiekosten	**€ 2.263.615**	**€ 2.147.013**	**€ 2.307.889**	**€ 2.408.123**	**€ 2.390.220**	**€ 2.344.498**	**€ 2.344.926**
Optimalisatiekosten							
Investering	€ 54.255	€ 61.360	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ -	€ -
Subtotaal optimalisatiekosten	**€ 54.255**	**€ 61.360**	**€ 100.000**	**€ 100.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Vervoer							
Vraagafhankelijk vervoer	€ 4.870.561	€ 3.827.026	€ 6.738.388	€ 5.692.005	€ 6.096.137	€ 6.528.963	€ 6.992.520
Aanvullend OV	€ 67.610	€ 83.979	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Leerlingenvervoer *1	€ 2.512.494	€ 3.309.903	€ 2.936.484	€ 2.764.505	€ 2.819.795	€ 2.876.191	€ 2.933.715
Dagbestedingsvervoer *2	€ 647.929	€ 735.729	€ 751.087	€ 734.003	€ 748.683	€ 763.656	€ 778.930
Jeugdwet vervoer *3	€ 285.129	€ 357.119	€ 317.482	€ 325.189	€ 331.693	€ 338.327	€ 345.094
Subtotaal vervoerskosten	**€ 8.383.723**	**€ 8.313.756**	**€ 10.743.441**	**€ 9.515.702**	**€ 9.996.308**	**€ 10.507.137**	**€ 11.050.258**
TOTAAL LASTEN	**€ 10.701.592**	**€ 10.522.129**	**€ 13.151.331**	**€ 12.023.825**	**€ 12.386.528**	**€ 12.851.635**	**€ 13.395.184**

*1 Kosten jaarrekening 2021 LLV zijn inclusief een afrekening over 2018-2019 van € 786.050

*2 Kosten jaarrekening 2021 DB zijn inclusief een afrekening over 2018-2019 van € 80.449

*3 Kosten jaarrekening 2021 JW zijn inclusief een afrekening over 2018-2019 van € 70.670

Baten

	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Organisatie							
Bijdr. Prov. Gelderland Wmo	€ 130.616	€ 133.881	€ 68.614	€ 35.165	€ -	€ -	€ -
Bijdragen gemeenten	€ 1.883.111	€ 1.834.510	€ 2.139.275	€ 2.322.958	€ 2.390.220	€ 2.344.498	€ 2.344.926
Bijdrage DAZ-gemeenten	€ 440.030	€ -	€ 300.469	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijdr. Prov. Gelderland OV	€ 9.947	€ 14.820	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige baten	€ 14.195	€ 13.801	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking optimalisatiereserve		€ 150.000		€ 50.000			
Subtotaal organisatie	**€ 2.477.899**	**€ 2.147.012**	**€ 2.508.358**	**€ 2.408.123**	**€ 2.390.220**	**€ 2.344.498**	**€ 2.344.926**
Optimalisatie							
Onttrekking optimalisatiereserve	€ -	€ 85.000	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ -	€ -
Subtotaal Optimalisatie	**€ -**	**€ 85.000**	**€ 100.000**	**€ 100.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Vervoer							
Bijdrage provincie Wmo-vervoer	€ 874.825	€ 672.521	€ 459.557	€ 235.522	€ -	€ -	€ -
Bijdragen gemeenten Vraagafhankelijk verv.	€ 3.995.736	€ 3.154.505	€ 6.278.831	€ 5.456.483	€ 6.096.137	€ 6.528.963	€ 6.992.520
Bijdrage provincie aanvullend OV	€ 67.610	€ 83.979	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijdragen gemeenten Leerlingenvervoer	€ 2.512.494	€ 3.309.903	€ 2.936.484	€ 2.764.505	€ 2.819.795	€ 2.876.191	€ 2.933.715
Bijdragen gemeenten Dagbestedingsvervoer	€ 647.929	€ 735.729	€ 751.087	€ 734.003	€ 748.683	€ 763.656	€ 778.930
Bijdragen gemeenten Jeugdwetvervoer	€ 285.129	€ 357.119	€ 317.482	€ 325.189	€ 331.693	€ 338.327	€ 345.094
Subtotaal Vervoer	**€ 8.383.723**	**€ 8.313.756**	**€ 10.743.441**	**€ 9.515.702**	**€ 9.996.308**	**€ 10.507.137**	**€ 11.050.258**
TOTAAL BATEN	**€ 10.861.622**	**€ 10.545.768**	**€ 13.251.800**	**€ 12.023.825**	**€ 12.386.528**	**€ 12.851.635**	**€ 13.395.184**
Resultaat voor bestemming	**€ 160.030**	**€ 23.639**	**€ 100.469**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

6. Paragrafen

6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Financiële kengetallen

Wij zijn verplicht op basis van het BBV (verslaggevingsvoorschriften) om enkele financiële kengetallen op te nemen. Deze kengetallen nemen we zowel in de begroting als in de jaarrekening op. De kengetallen zijn met name bedoeld om de financiële positie inzichtelijker te maken.

kengetallen	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Netto schuldquote	11%	-4%	-2%	-2%	-2%	-2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	11%	-4%	-2%	-2%	-2%	-2%
Solvabiliteitsratio	5%	13%	8%	8%	8%	8%
Structurele exploitatieruimte	-2%	1%	-1%	0%	0%	0%

Netto schuldquote

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de omzet. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Zie netto schuldquote.
De vervoerscentrale verstrekt geen leningen, daardoor wijzigt deze ratio niet.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de Vervoerscentrale in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio wordt berekend op basis van het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal. Je ziet dat dit percentage afloopt naarmate het saldo van de reserves ook afloopt.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.
Dit kengetal heeft geen toegevoegde waarde voor PlusOV, omdat alle structurele en incidentele lasten gedekt worden door bijdragen van de deelnemende gemeenten en de provincie Gelderland. Hierdoor zal dit kengetal altijd de nul procent benaderen.

Risico's

Elke organisatie kent risico's in de bedrijfsvoering.
In de kadernota hebben we enkele risico's benoemd, deze behandelen we hieronder.

1. **Nieuw systeem voor planning van het vraagafhankelijk vervoer**

De aanbesteding voor een nieuw softwarepakket met automatische planner is, met de gunning eind mei 2021, afgerond. De overgang naar een nieuw planpakket vergt veel van de organisatie en brengt uitvoeringsrisico's met zich mee.
De ontwikkeling van software en implementatie is beschreven in een implementatieplan waarin de projectaanpak, projectstructuur, planning, opleiding en risico's staan. De verwachting is dat in Q1

CONCEPT

de eerste modules worden geïmplementeerd en dat in Q2 2022 het gehele softwarepakket is opgeleverd. Als het pakket naar behoren werkt, zal het risico in 2023 vervallen zijn.

2. Nieuw systeem voor het routegebonden vervoer

Voor het routegebonden vervoer is in 2020 gestart met ontwikkeling van software. Deze software ondersteunt de event-afhandeling, de facturering, de invoer van opdrachten door de consulenten en het bouwen en beheren van routeplanning. Een aantal modules namen we in 2021 in gebruik. De 2 modules die nog opgeleverd zouden worden zijn de consulentenmodule en de module routebeheer. Elke implementatie van software kent risico's. De implementatie bevat een periode van ontwikkelen, testen en schaduwdraaien en gefaseerd in gebruik nemen.
Door vertraging in de eerder geplande oplevering van de modules (2020) hebben de besparingen op de personeelskosten ruim een jaar later effect. Op basis van de huidige realistische planning nemen we de modules consulentenmodule en de module routebeheer in Q1 2022 in gebruik. Daarmee is dit project afgerond.

3. Continuïteitsbijdrage doelgroepenvervoer

Sinds 1 juli 2020 roepen Rijk en de VNG op om op basis van de lokale situatie en in overleg met de gecontacteerde vervoerder gerichte continuïteitsafspraken te maken op basis van maatwerk. Op deze oproep volgde een concreter advies van de VNG over hoe en onder welke voorwaarden om te gaan met de door de vervoerders gemiste omzet als gevolg van corona. PlusOV heeft tot en met het jaar 2020 een continuïteitsbijdrage verleend en financieel afgehandeld.
In januari 2022 heeft de VNG een advies gegeven over het verstrekken van een continuïteitsbijdrage tot 30 juni 2022. Het advies voorziet in een tegemoetkoming voor de gemiste omzet onder een aantal randvoorwaarden.
Voor het routegebonden vervoer hebben we de vervoerskosten voor vervoersjaar 2023 en verder begroot zonder mogelijke invloeden door corona. Een eventuele gedeeltelijke compensatie voor omzetdaling past daarmee binnen de begrote vervoerskosten.

In de aanbesteding van het vraagafhankelijk vervoer is een afnamegarantie opgenomen. De basis hiervoor is het perioderooster. Hierin geeft PlusOV een indicatie af voor de af te nemen vervoerscapaciteit voor de komende maand. Op hoofdlijn; wordt er meer dan 20% van de uren niet afgenomen van de capaciteit zoals in het Perioderooster is aangegeven, dan wordt voor de duur van het perioderooster een afnamegarantie gegeven van 80% van de uren tegen het beschikbaarheidstarief. De afnamegarantie voorziet hiermee in een scherpe onverwachte daling van de vervoerkosten voor een korte periode. In de begroting is voor het vraagafhankelijk vervoer niet gerekend met een mogelijke continuïteitsbijdrage maar met de minimale kosten van deze afnamegarantie.

De VNG kan in de toekomst opnieuw met een advies komen voor een continuïteitsbijdrage in het doelgroepenvervoer. Hoe we daarmee omgaan zullen we op dat moment onderzoeken. Mocht de omzet van 2019 dan nog steeds het referentiejaar zijn dan past dit mogelijk niet binnen de aangeboden begroting.

4. Prijs- en volumerisico

In de kadernota en begroting gaan we uit van een stijging van de inflatie met 1,7% voor de organisatiekosten (niet cumulatief). Voor de NEA-index hanteren we voor 2023 een stijging van 3,5%. Daarnaast is de aanname dat de vervoerskosten elkaar jaar stijgen met een NEA-index van 2%. Bij het opstellen van de begroting is er altijd een prijsrisico. De onzekerheid over het prijsrisico is echter groter dan in voorgaande jaren. Naast hogere personeelskosten in de taxibranche door schaarste op de arbeidsmarkt, stijgende kosten voor brandstof en een oplopende inflatie zijn er ook geopolitieke ontwikkelingen waar het effect moeilijk is in te schatten.

De NEA-index voor 2023 wordt in oktober 2022 bekend gemaakt, er is nog geen voorspelling gedaan naar aanleiding van de actualiteit. Wel geeft de opsteller van de index aan dat wanneer de brandstofprijzen structureel op dit niveau blijven alleen daardoor al de NEA-index 4% kan stijgen. Voordat de begroting 2023-2026 in juli door het bestuur wordt vastgesteld zal opnieuw beoordeeld worden hoe de (prijs)ontwikkeling is geweest en wat de verwachting is ten aanzien van de structurele invloed op de begroting. Indien nodig zal er een wijziging plaatsvinden.

Het volumerisico heeft betrekking op het vervoersvolume. Het vervoersvolume is door veranderend reizigersgedrag als gevolg van corona lager ingeschat dan in vorige begrotingen. Uitgangspunt is een jaarlijkse toename van het vervoersvolume van 5% vanaf 2023. Het is onzeker wat de effecten van corona zijn op het vervoersvolume voor de komende jaren.

CONCEPT

6.2 Financiering

Betalingsverkeer

Voor het betalingsverkeer maakt PlusOV gebruik van een bankrekening zonder kredietfaciliteit bij de BNG Bank te Den Haag.

Vlottende financiering

Bij liquiditeitstekorten voorziet de gemeente Lochem de vervoerscentrale van de benodigde liquide middelen. Voor de kortlopende financiering is geen rente begroot.

Vaste financiering

De vervoerscentrale heeft geen langlopende leningen afgesloten.

Schatkistbankieren

De decentrale overheden en ook gemeenschappelijke regelingen zijn verplicht om overtollige financiële middelen bij het Rijk of bij andere overheden uit te zetten en ontvangen van het Rijk op de deposito's een rentevergoeding die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat. Alleen de overtollige middelen die het bedrag van € 1.000.000 (het drempelbedrag voor PlusOV) te boven gaan, moeten bij het Rijk of andere overheden gestald worden.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet voor het jaar 2022 bedraagt € 1.022.025. De kasgeldlimiet wordt berekend door het totaalbedrag van de primitieve jaarbegroting te vermenigvuldigen met 8,5 % en heeft een minimumbedrag van € 300.000. Tot het bedrag van de kasgeldlimiet mogen kortlopende geldleningen worden aangetrokken.

CONCEPT

6.3 Bedrijfsvoering

De directeur voert de bedrijfsvoering uit binnen het mandaat van de gemeenten.
Het plan van aanpak kostenreductie, de organisatieomvang en de voorgenomen investeringen zoals genoemd in de kadernotitie lichten we hier verder toe.

Plan van aanpak kostenreductie

Het plan van aanpak kostenreductie wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door het Bestuur. Initieel zijn 11 punten opgenomen die geoptimaliseerd worden. Hiervan zijn er eind 2021 inmiddels 5 gerealiseerd. De overige 6 punten staan in de tijd gepland en zijn de volgende:

1. Koppeling tussen Mybility (RGV) en planningspakket of vervanging Mybility door het regieportaal
2. Vervanging Cabman-centrale door planautomaat voor RGV
3. Internetboekingen verhogen
4. Vervanging Cabman-centrale voor VAV
5. Route-app RGV
6. Onderzoek naar mogelijkheden van optimalisatie processen en producten doelgroepenvervoer

De volgende activiteiten zijn gestart maar nog niet afgrond:

1. **Koppeling tussen Mybility (RGV) en planningspakket of vervanging Mybility door het regieportaal**
   Doel: Kwaliteit van de planning verbeteren, zodat er geen handmatige invoer meer is van mutaties die vanuit de gemeenten worden aangeleverd. We willen voorkomen dat er door PlusOV invoerfouten ontstaan bij het invoeren van de gegevens. Tevens willen we voorkomen dat er mutaties komen die niet mogelijk zijn.
   Status: Start 1 februari 2020 en realisatie 31 december 2021 waarna de implementatie moet plaatsvinden.

2. **Vervanging Cabman centrale door planautomaat voor RGV** (Het Regieportaal)
   Doel: Vereenvoudigen van planningswerkzaamheden en overdracht tussen systemen, zodanig dat de routes in het portaal kunnen worden gepland met een directe koppeling naar de pakketten van de vervoerders. Deze directe koppeling (API) moet nog gerealiseerd worden. De API-koppeling maakt uitwisseling van gegevens over en weer mogelijk. Resultaat is een actuele en foutloze uitwisseling van gegevens. De kwaliteit van het vervoer neemt toe. PlusOV en vervoerder besparen tijd omdat er geen correcties nodig zijn.
   Status: start 1 januari 2020, volledige realisatie 01-09-2022.

3. **Internetboekingen verhogen**
   Doel: Internetboekingsportaal verbeteren en stimuleren dat reizigers online boeken, zodat het aantal telefonische boekingen gaat afnemen. De nieuwe software voor het VAV (Opt1route) voorziet hierin. Deze verbetering vergt implementatietijd en tevens “opvoedtijd”. We zullen de reizigers actief moeten gaan benaderen om boekingen via de website te doen. Door meer boekingen via internet daalt het aantal telefonische boekingen. Verwachting is 40% minder telefonische boekingen in 2027.
   Status: start: 1 juni 2021, implementatie: vanaf 1 juni 2021 tot 1 januari 2023.

CONCEPT

4. **Vervanging Cabman centrale voor VAV (Opt1route is de nieuwe software)**
   Doel: Via een Europese aanbesteding is de keuze gemaakt voor het planpakket Opt1Route. Dit is een planpakket waarmee PlusOV een aantal belangrijke organisatiedoelstellingen kan realiseren op het gebied van kwaliteit en kostenefficiëntie. Opt1Route maakt kostenbesparingen mogelijk door:
   - vermindering van het aantal in te kopen diensten wat nodig is om de ritvolumes binnen afgesproken servicelevels uit te voeren.
   - verhoging van de productiviteit van de regiemedewerkers naar meer voertuigen per planner.
   - verkorting van de benodigde tijd om een telefonische ritboeking te doen.
   - verhoging van het percentage ritboekingen via de boeking website.
   - door continue bewaking van de stiptheid van de uitvoering door de automatische planner en het proactief signaleren van dreigende overschrijdingen ondersteunt Opt1Route ook de kwaliteitsdoelstellingen van PlusOV.

   Status: start 1 september 2020, realisatie 30-06-2022

De volgende nieuw aan het PvA toegevoegde acties starten in 2022:

5. **Route-app RGV**
   Doel: Klantinformatie via een app op maat verstrekken, zodat de ouders/verzorgers of reiziger bijvoorbeeld kan zien waar de taxi zich bevindt, wie de chauffeur is en wat de verwachte/ gerealiseerde aankomsttijd van de taxi is. Bij PlusOV ontstaat een tijdsbesparing door minder inkomende telefoontjes van ouders/ verzorgers over absenties, en vragen over de geplande ritten.
   Status: start 1 januari 2022 en realisatie Q4 2022

6. **Onderzoek naar mogelijkheden van optimalisatie processen en producten doelgroepenvervoer (eerder opgenomen als "Openingstijden PlusOV")**
   Doel: Voor 2022 heeft het bestuur van PlusOV de beleidsambtenaren van de gemeenten gevraagd te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de producten van PlusOV en de (samenwerkings)processen met gemeenten waar mogelijk te optimaliseren in het doelgroepenvervoer. Eerder was dit actiepunt beperkt tot de openingstijden PlusOV. Nu is er gekozen voor verbreding van dit thema voor een integrale aanpak. De uitvoering volgt na de implementatie van de nieuwe software voor het VAV (Opt1route).
   Status: start notitie uitwerken 1 april 2022 en besluitvorming Q3 2022 en implementatie in 2023.

Investeringen

In 2021 heeft het bestuur een viertal investeringen ten laste van de optimalisatiereserve (2022 en 2023) goedgekeurd voor € 175.000. Ook de komende jaren zijn in de begroting middelen beschikbaar om te investeren en daarmee verdere efficiency te realiseren. Voor 2023 zal opnieuw een investeringsplan worden ingediend bij het bestuur.
De goedgekeurde investeringen zijn:

1. Ontwikkelen en implementeren van een API voor het routegebonden vervoer
2. Ontwikkelen en beschikbaar stellen van een app voor ouders/verzorgers/reizigers in het RGV
3. Opzetten, uitvoeren en terugkoppelen van een verdiepend klanttevredenheidsonderzoek (KTO) voor het vraagafhankelijke vervoer en een jaarlijks KTO voor het routegebonden vervoer.
4. De eenmalige implementatiekosten voor de VAV-software.

CONCEPT

Eind 2022 onderzoeken we wat de voordelen en kosten zijn van een app voor de reizigers in het vraagafhankelijk vervoer. Bij een positief besluit nemen we deze app in 2023 in gebruik.

Komende jaren zal de 'zero emissie' voor het doelgroepenvervoer bij PlusOV vorm gaan krijgen. De toepassing van zero-emissievoertuigen draagt bij aan de CO2-reductie zoals afgesproken in het klimaatakkoord van Parijs en zorgt ook voor vermindering van luchtverontreiniging.

Organisatieomvang
Per 31-12-2021 is de bezetting 26,81 fte. De geplande formatie sluit aan bij de begrote personeelskosten voor komende jaren en daarmee worden de doelstellingen gerealiseerd. De formatie voor komende jaren (jaarultimo) is weergegeven in onderstaande tabel.

Jaarultimo formatie	FTE
2022	26,25
2023	23,29
2024	22,89
2025	22,49

De kosten voor een gedwongen afvloeiing van personeel komen ten laste van het boekjaar 2022. Deze kosten komen ten laste komen van het jaar waarin de medewerkers uit dienst gaan. Op basis van de huidige kennis is de verwachting dat dit 2022 is. Inschatting is dat verdere krimp ontstaat door geen medewerkers meer in te lenen en via natuurlijk verloop.

6.4 Verbonden partijen

De vervoerscentrale heeft geen bestuurlijke en financiële belangen in privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties.

CONCEPT

Bijlage 1: Bijdrage per gemeente 2023

Programma/taakveld	Apeldoorn	Brummen	Deventer	Epe	Hattem	Heerde	Lochem	Voorst	Zutphen	Provincie	Totaal
1. Vraagafhankelijk vervoer (Maatwerkdienstverlening 18+)	€ 2.921.990	€ 305.600	€ 1.614.333	€ 536.562	€ 124.584	€ 197.642	€ 481.376	€ 487.781	€ 763.401	€ 270.687	€ 7.703.956
* vervoer	€ 2.214.291	€ 215.908	€ 1.169.567	€ 393.984	€ 72.067	€ 117.003	€ 335.577	€ 381.313	€ 556.775	€ 235.522	€ 5.692.005
* Organisatie	€ 707.699	€ 89.692	€ 444.767	€ 142.578	€ 52.517	€ 80.639	€ 145.799	€ 106.468	€ 206.627	€ 35.165	€ 2.011.951
2. Leerlingenvervoer (onderwijsbeleid en leerlingzaken)		€ 476.899		€ 667.695	€ 256.127	€ 563.901	€ 586.001	€ 438.665			€ 2.989.287
* vervoer		€ 444.259		€ 615.810	€ 237.016	€ 534.556	€ 532.944	€ 399.921			€ 2.764.505
* Organisatie		€ 32.640		€ 51.885	€ 19.111	€ 29.345	€ 53.057	€ 38.744			€ 224.782
3. Dagbestedingsvervoer (maatwerkdienstverlening 18+)		€ 169.767		€ 136.021	€ 44.141	€ 96.267	€ 256.238	€ 125.771			€ 828.204
* Vervoer		€ 156.088		€ 114.277	€ 36.131	€ 83.969	€ 234.003	€ 109.534			€ 734.003
* Organisatie		€ 13.679		€ 21.744	€ 8.009	€ 12.298	€ 22.235	€ 16.237			€ 94.202
4. Jeugdwetvervoer (maatwerkdienstverlening 18-)		€ 79.720		€ 95.603	€ 6.713	€ 34.222	€ 57.297	€ 78.823			€ 352.378
* Jeugdvervoer		€ 75.773		€ 89.328	€ 4.401	€ 30.672	€ 50.879	€ 74.136			€ 325.189
* Organisatie		€ 3.948		€ 6.276	€ 2.312	€ 3.549	€ 6.417	€ 4.686			€ 27.188
Totale bijdrage per gemeente	**€ 2.921.990**	**€ 1.031.986**	**€ 1.614.333**	**€ 1.435.882**	**€ 431.564**	**€ 892.032**	**€ 1.380.912**	**€ 1.131.039**	**€ 763.401**	**€ 270.687**	**€ 11.873.825**

In bovenstaand overzicht vindt u de bijdrage per gemeente per taakveld over 2023.
De gemeenten moeten er rekening mee houden dat de btw (9%) op het routegebonden vervoer een last is voor de gemeente.

CONCEPT

Bijlage 2: Bijdrage per gemeente 2023-2026

Programma/taakveld	Apeldoorn	Brummen	Deventer	Epe	Hattem	Heerde	Lochem	Voorst	Zutphen	Provincie	Totaal
1. Vraagafhankelijk vervoer											
2023	€ 2.921.990	€ 305.600	€ 1.614.333	€ 536.562	€ 124.584	€ 197.642	€ 481.376	€ 487.781	€ 763.401	€ 270.687	**€ 7.703.956**
2024	€ 3.218.136	€ 338.967	€ 1.703.426	€ 603.574	€ 138.395	€ 218.192	€ 535.799	€ 539.297	€ 839.685	€ -	**€ 8.135.473**
2025	€ 3.380.488	€ 354.652	€ 1.783.738	€ 633.103	€ 143.314	€ 226.148	€ 560.216	€ 567.638	€ 879.993	€ -	**€ 8.529.289**
2026	€ 3.569.531	€ 373.372	€ 1.879.068	€ 667.784	€ 149.707	€ 236.397	€ 589.490	€ 600.272	€ 927.590	€ -	**€ 8.993.211**
2. Leerlingenvervoer											
2023	€ -	€ 476.899	€ -	€ 667.695	€ 256.127	€ 563.901	€ 586.001	€ 438.665	€ -	€ -	**€ 2.989.287**
2024	€ -	€ 486.228	€ -	€ 680.717	€ 261.127	€ 574.991	€ 597.382	€ 447.191	€ -	€ -	**€ 3.047.637**
2025	€ -	€ 494.658	€ -	€ 692.274	€ 265.592	€ 585.327	€ 607.226	€ 454.598	€ -	€ -	**€ 3.099.674**
2026	€ -	€ 503.908	€ -	€ 705.097	€ 270.527	€ 596.456	€ 618.325	€ 462.926	€ -	€ -	**€ 3.157.239**
3. Dagbestedingsvervoer											
2023	€ -	€ 169.767	€ -	€ 136.021	€ 44.141	€ 96.267	€ 256.238	€ 125.771	€ -	€ -	**€ 828.204**
2024	€ -	€ 173.075	€ -	€ 138.603	€ 44.972	€ 98.114	€ 261.221	€ 128.182	€ -	€ -	**€ 844.167**
2025	€ -	€ 175.994	€ -	€ 140.513	€ 45.554	€ 99.588	€ 265.563	€ 130.102	€ -	€ -	**€ 857.314**
2026	€ -	€ 179.244	€ -	€ 142.894	€ 46.307	€ 101.338	€ 270.436	€ 132.384	€ -	€ -	**€ 872.604**
4. Jeugdwetvervoer											
2023	€ -	€ 79.720	€ -	€ 95.603	€ 6.713	€ 34.222	€ 57.297	€ 78.823	€ -	€ -	**€ 352.378**
2024	€ -	€ 81.290	€ -	€ 97.475	€ 6.832	€ 34.883	€ 58.402	€ 80.369	€ -	€ -	**€ 359.252**
2025	€ -	€ 82.759	€ -	€ 99.176	€ 6.877	€ 35.440	€ 59.315	€ 81.791	€ -	€ -	**€ 365.358**
2026	€ -	€ 84.336	€ -	€ 101.036	€ 6.969	€ 36.079	€ 60.375	€ 83.334	€ -	€ -	**€ 372.130**
Totaal											
2023	€ 2.921.990	€ 1.031.986	€ 1.614.333	€ 1.435.882	€ 431.564	€ 892.032	€ 1.380.912	€ 1.131.039	€ 763.401	€ 270.687	**€ 11.873.825**
2024	€ 3.218.136	€ 1.079.560	€ 1.703.426	€ 1.520.369	€ 451.327	€ 926.181	€ 1.452.804	€ 1.195.040	€ 839.685	€ -	**€ 12.386.528**
2025	€ 3.380.488	€ 1.108.063	€ 1.783.738	€ 1.565.066	€ 461.337	€ 946.504	€ 1.492.320	€ 1.234.128	€ 879.993	€ -	**€ 12.851.635**
2026	€ 3.569.531	€ 1.140.861	€ 1.879.068	€ 1.616.812	€ 473.510	€ 970.269	€ 1.538.626	€ 1.278.917	€ 927.590	€ -	**€ 13.395.184**

In bovenstaand overzicht vindt u de bijdrage per gemeente per taakveld over de jaren 2023-2026.
De gemeenten moeten er rekening mee houden dat de btw (9%) op het routegebonden vervoer een last is voor de gemeente.

Bijlage 3: Kostenverdeelsystematiek

In de huidige begroting zijn twee verschillende soorten kosten te onderscheiden:
1. Organisatiekosten
2. Vervoerkosten

1. Organisatiekosten

De organisatiekosten van PlusOV bestaan uit:
1. Personele kosten
2. Bedrijfsvoeringskosten
3. Direct materiële kosten
4. Facilitaire diensten
5. Bestuurskosten

De organisatiekosten bestaan voor een groot gedeelte uit de personeelskosten. Deze zijn voor het overgrote deel (80%) direct toe te rekenen aan het vraagafhankelijk of routegebonden vervoer. Ook andere kosten zijn duidelijk toe te wijzen aan het vraagafhankelijk of routegebonden vervoer:
- Het klanttevredenheidsonderzoek voeren we uit per vervoerssoort.
- We verstrekken alleen vervoerspassen voor het vraagafhankelijk vervoer. De pasadministratie wordt alleen voor deze vervoerssoort gedaan en ten laste hiervan gebracht.

De overige organisatiekosten zijn minder makkelijk te verdelen over de twee vervoerssoorten. Hier gebruiken we een verdeelsleutel voor. De overige organisatiekosten zijn als overhead te beschouwen. De overhead wordt verdeeld op basis van de verdeelsleutel directe loonkosten.

Tot slot worden de organisatiekosten per vervoerssoort verdeeld over de gemeenten. Dit gebeurt op basis van het aantal inwoners in 2021.

Bijdrage organisatiekosten provincie Gelderland

PlusOV ontvangt van de provincie Gelderland een bijdrage in de organisatiekosten voor het Wmo-vervoer. Deze bijdrage wordt verminderd op de bijdrage van de acht Gelderse gemeenten op basis van het aantal inwoners. Deze subsidie wordt afgebouwd in de jaren 2021-2023. Daarna vervalt de subsidie.

2. Vraagafhankelijk vervoer

De kosten van het vraagafhankelijk vervoer worden toegerekend aan de gemeenten op basis van de volgende verdeelsleutel: daadwerkelijke kilometers + opstapeenheid (per rit) + opslag(en).

Bijdrage Wmo-vervoer provincie Gelderland

PlusOV ontvangt van de provincie Gelderland een subsidie voor het Wmo-vervoer. Deze subsidie wordt in mindering gebracht op de bijdragen van de acht Gelderse gemeenten. Deze subsidie wordt afgebouwd in de jaren 2021-2023. Daarna vervalt de subsidie.

CONCEPT

3. Routegebonden vervoer

Het routegebonden vervoer bestaat uit: leerlingenvervoer, dagbestedingsvervoer en Jeugdwetvervoer. De kosten voor het routegebonden vervoer worden op reizigersniveau toegerekend aan de gemeenten op. Hiervoor hanteren we een aantal spelregels. De belangrijkste zijn:

1. Het starttarief van een route verdelen we gelijkelijk over alle reizigers in die route.
2. De optimale individuele reizigersafstand (dit is de kortste route van het woonadres van de reiziger naar de bestemming) gebruiken we als basis voor de verdeling van de routekosten onder de reizigers in die route.

CONCEPT

Bijlage 4: Geprognosticeerde balans

Omschrijving	ultimo 2022	ultimo 2023	ultimo 2024	ultimo 2025	ultimo 2026
Activa					
Materiele vaste activa	205	59.377	47.000	34.624	22.477
Uitzettingen korter dan een jaar					
* Vorderingen op openbare lichamen	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
* Rekening courant verhouding met het Rijk	3.600.000	3.500.000	3.500.000	3.500.000	3.500.000
* Overige vorderingen	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
* Liquide middelen	149.684	200.000	200.000	200.000	200.000
Overlopende activa	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000
Totaal	**4.451.389**	**4.460.877**	**4.448.500**	**4.436.124**	**4.423.977**

Omschrijving	ultimo 2022	ultimo 2023	ultimo 2024	ultimo 2025	ultimo 2025
Passiva					
Reserves	471.389	336.389	336.389	336.389	336.389
Resultaat	100.469	-	-	-	-
Opgenomen langlopende geldleningen	-	-	-	-	-
Vlottende schulden korter dan een jaar					
* Overige vlottende schulden	100.000	350000	350000	350000	350000
Overlopende passiva	3.779.530	3.774.488	3.762.111	3.749.735	3.737.588
Totaal	**4.451.389**	**4.460.877**	**4.448.500**	**4.436.124**	**4.423.977**

CONCEPT

GR Basismobiliteit PlusOV
Aan het bestuur, t.a.v. de heer H. Meijer, directeur
Postbus 44
7200 AA LOCHEM

Inlichtingen bij:	Talina Brouwer	*Telefoon:*	14 0575	*Bijlage(n):*	-
Team:	Welzijn	*Zaaknummer:*		*Uw bericht van:*	-
Onderwerp:	Zienswijze begroting 2023-2026	*Datum:*	.. juni 2022	*Uw nummer:*	

Geacht bestuur, geachte heer Meijer,

Op 30 mei 2022 heeft de gemeenteraad de meerjarenbegroting en kadernotitie PlusOV 2023-2026 en de jaarrekening PlusOV 2021 in zijn vergadering behandeld. Hierbij ontvangt u de zienswijze van de gemeenteraad.

Zienswijze
Tot grote tevredenheid constateren wij als gemeentebestuur dat er blijvende aandacht is voor kostenreductie met behoud van kwaliteit. In de meerjarenbegroting 2023-2026 wordt gesproken over een investeringsplan om de efficiency en daarmee kostenreductie van de vervoerscentrale blijvend te realiseren. Wij willen graag blijvend geïnformeerd worden over de effecten daarvan en leggen daarom dit verzoek bij deze bij u neer.

Tegelijkertijd echter, baren de mogelijke hogere NEA-index ons zorgen. Immers, hierdoor gaan de lonen stijgen. Ook het chauffeurstekort in de vervoerdersbranche baart ons voor de langere termijn zorgen. Hierover merken wij als gemeentebestuur nog het volgende op.

1. Hogere NEA-index
We beseffen ons dat dit het logische gevolg is van onder andere het huidige conflict tussen Rusland en de Oekraïne. Er zijn 3 factoren die de NEA (sterk) beïnvloeden, te weten:
- Nieuwe CAO en hogere lonen daarin;
- Hoge brandstofprijzen;
- Hoge inflatie (algemeen).

Anderzijds, echter, is het onze wens als gemeentebestuur om het vervoer ook op termijn betaalbaar te houden. De verwachting is immers dat deze kosten ook autonoom stijgen omdat er nu eenmaal sprake is van een vergrijzende bevolkingsopbouw.

2. Chauffeurstekort in de vervoerdersbranche
Als gemeentebestuur beseffen wij ons dat het chauffeurstekort in de taxibranche een gevolg is van COVID-19 pandemie. Wij zijn daarom benieuwd naar uw kijk op de huidige situatie en uw visie op de toekomst. Graag vernemen wij welke oplossingen u voor ogen heeft voor het verwachte tekort aan chauffeurs.

Vragen
Als u nog vragen heeft over deze brief, neemt u dan contact op met Talina Brouwer, team Welzijn. Dit kan via telefoonnummer 14 0575 (zonder kengetal) of info@zutphen.nl. Wilt u als u een bericht stuurt het zaaknummer vermelden?

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Zutphen,
de burgemeester, de secretaris,

Jaarverslag en jaarrekening 2021

Datum: maart 2022

Status: bestuursvergadering 18 maart 2022

Auteur: Michel van Schooten en Bert Groot Wesseldijk

tribuut belastingcentrum

Inhoudsopgave

Voorwoord **3**

Jaarverslag **4**

1 Programmaverantwoording 4

1.1 Programmaonderdeel 1.1: Waarderen 4

1.2 Programmaonderdeel 1.2: Gegevensbeheer WOZ 7

1.3 Programmaonderdeel 1.3: Heffen 8

1.4 Programmaonderdeel 1.4: Invordering 10

1.5 Programmaonderdeel 1.5: Frontoffice 12

1.6 Algemene dekkingsmiddelen 13

1.7 Overzicht van de kosten van overhead 13

2 Paragrafen 14

2.1 Weerstandsvermogen 14

2.2 Financiering 16

2.3 Bedrijfsvoering 18

Jaarrekening **21**

3 Balans 21

3.1 Activa 21

3.2 Passiva 22

4 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 23

5 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 24

5.1 Algemeen 24

5.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening 24

5.3 Balans 24

5.4 Toelichting 25

Voorwoord

Resultaat
De jaarrekening van 2021 geeft een positief resultaat. In de eerste maanden hebben we een wijziging van de begroting 2021 voorgesteld. Achteraf is gebleken dat de ingezette wijzigingen niet allemaal volledig over 2021 zijn doorgevoerd. Daarmee was het budget ook niet volledig nodig.
Wat betreft de eenmalige uitgaven: deze zijn deels betaald uit de reguliere begroting. De werkplekaanpassingen zijn nog niet uitgevoerd. Dat bedrag zit in het resultaat, maar we moeten het nog wel uitvoeren en het bedrag dus meenemen naar 2022. Uiteindelijk heeft dat geresulteerd in een positief resultaat van € 163.000,- en is de onttrekking aan de reserve van het opstartbudget niet nodig geweest. Dat is wat Tribuut betreft aanleiding deze reserve -vermeerderd met een deel van het resultaat- grotendeels uit te keren aan de deelnemende gemeenten.

In het resultaat is overigens de ‘nabetaling’ van de CAO verwerkt. In de CAO is besloten met terugwerkende kracht een bedrag te vergoeden aan alle medewerkers voor de flexibele inzet en het thuiswerken. Dit was natuurlijk niet begroot, daarom is het resultaat fors lager dan we in de financiële voortgang in oktober hebben voorspeld. Het betrof een bedrag van ruim € 72.000,-.

Gevolgen pandemie
Corona beheerste in 2021 ook Tribuut. Onze medewerkers hebben in 2021 veel thuisgewerkt. Hoewel het kantoor in Epe is ingericht om ook met corona veilig te kunnen werken, hebben de meeste medewerkers, conform het advies van de rijksoverheid, veel thuisgewerkt. Voor een aantal van onze klanten zijn de consequenties veel groter geweest. Er zijn veel gesprekken gevoerd over uitstel van betalingen en maatwerktrajecten. Ook gemeenten hebben gevraagd om van enkele belastingen de oplegging uit te stellen. Gelukkig kunnen we dit maatwerk leveren en hebben we daarvoor ook extra budget.

Interne organisatie
Naar aanleiding van een onderzoek van Rijnconsult en het vertrek van één van de managers is de organisatie aangepast. De teams worden nu op HR taken ook direct aangestuurd door de teamleiders. Die blijven overigens als meewerkend voorman acteren. De vrijgekomen formatieruimte hebben we ingezet om de kwetsbare functies structureel te ondersteunen. Zo is er meer bezetting op Functioneel beheer. De vacature voor een aanvulling op onze juridisch beleidsadviseur is helaas nog niet ingevuld. Voorlopig maken we nog incidenteel gebruik van inhuurkrachten om de juridische kennis aan te vullen.

Tribuut Belastingcentrum

Bert Groot Wesseldijk
Directeur a.i.

Jaarverslag

1 Programmaverantwoording

1.1 Programmaonderdeel 1.1: Waarderen

Het uitvoeren van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) ten behoeve van de deelnemende gemeenten. Door middel van (modelmatige) waardebepaling en marktanalyse van alle objecten wordt de juiste WOZ-waarde en grondslag voor de OZB vastgesteld. Op basis hiervan worden vervolgens de WOZ-beschikkingen en het WOZ-taxatieverslag opgesteld.

De uitvoering van de activiteiten dient plaats te vinden conform het toetsingskader en de richtlijnen van de waarderingskamer. De ambitie is om toe te werken naar het oordeel ‘goed’.

Wat hebben we bereikt?
Wij werken toe naar de beoordeling ‘goed’ van de waarderingskamer. De afgelopen jaren zijn de controles van de Waarderingskamer intensiever geworden. Enerzijds door verschuiving van aandacht naar de objectkenmerken. Anderzijds doordat het oordeel van de Waarderingskamer bij grote organisaties als Tribuut, niet alleen bepaald wordt door de Kwaliteit taxaties, maar ook door beoordeling van de Procesbeheersing, binnen alle processen die de WOZ betreffen. Dus ook alle activiteiten betreffende bezwaar, beroep en gegevensbeheer. We zijn in goed overleg met de Waarderingskamer.

In 2020 hebben we heel hard gewerkt om voor Lochem, Voorst, Epe en Zutphen in 2021 op gebruiksoppervlakte te waarderen. Dit was een hele omschakeling in de taxaties. In 2021 hebben we dit voor Apeldoorn opgepakt. Nadat we in 2021 Epe, Lochem, Voorst en Zutphen op gebruiksoppervlakte hebben beschikt, hadden we eind 2021 de taxaties voor Apeldoorn op gebruiksoppervlakte klaar staan.

We hebben, nadat we de taxaties voor alle gemeentes klaar hadden staan de inspectie van de Waarderingskamer gehad. Deze is goed verlopen en inmiddels hebben wij toestemming gekregen om in februari 2022 te beschikken.

Uit de door ons ingevulde vragenlijsten blijkt net als vorig jaar dat de waardering goed aansluit bij het marktniveau en de ratio’s van de verkochte objecten goed zijn. Tevens is er op gelet dat consistent gewaardeerd is.

In 2020 heeft een onderzoek van de procesbeheersing plaatsgevonden en hierbij is het oordeel van de Waarderingskamer op Voldoende gebleven. Opvallend was wel dat de Waarderingskamer zelf in de gesprekken aangeeft helemaal niet zoveel belang te hechten aan het verschil tussen een eind oordeel Voldoende of Goed. Wederom is aangegeven dat wij bij Tribuut heel goed bezig zijn. Het eindoordeel van de waarderingskamer is, mede omdat dit meerdere clusters en processen betreft, ondanks de complimenten die wij over de herwaardering krijgen, moeilijk te wijzigen.

Mede op basis van onze overleggen met de Waarderingskamer is er een besluit genomen om nog meer te investeren in de objectkenmerken. We gaan in 2022 aan de slag om de secundaire kenmerken te controleren en te optimaliseren.

KPI 3: Aantal verzonden beschikkingen per maand					
Norm: WOZ-tijdlijn (95% voor 1 maart beschikt)					
	Apeldoorn	Epe	Lochem	Voorst	Zutphen
Februari (95%)	**99,00%**	**99,40%**	**99,30%**	**98,50%**	**98,80%**
Maart (97%)	**99,70%**	**99,80%**	**99,50%**	**99,30%**	**99,80%**
April (99%)	**100,00%**	**99,90%**	**99,20%**	**99,60%**	**100,00%**
Mei (100%)	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**	**99,70%**	**100,00%**

Duiding

Voor 1 maart waren alle gemeenten boven 95% beschikt, wat de norm van de waarderingskamer is. Doordat de gemeentes Epe, Lochem, Voorst en Zutphen in 2021 voor het eerst op gebruiksoppervlakte beschikt zijn, was er sprake van extra controles, waardoor het % wat lager was dan waar wij naar streven. De komende jaren gaan we weer uit van een hoger % bij de eerste run.
In april, mei, juni zijn aanvullende kohieren gedraaid met resterende objecten. Naar aanleiding van bezwaren ontstaan er nog af en toe nieuwe objecten door samenvoeging of splitsing. Zo ook voor Epe in mei, deze worden dan in het eerstvolgende kohier beschikt. Ook zijn nieuwe objecten ontstaan doordat er niet gekoppelde percelen worden opgevoerd en getaxeerd en nog een aantal nieuw opgeleverde panden. Ook worden bij niet-woningen soms nieuwe aanslagen verstuurd naar nieuwe gebruikers.

Het terugbeltraject direct na de aanslagen was in 2021 weer een succes, gelet op de overwegend positieve reacties. Er zijn in 2021 totaal 3289 terugbelverzoeken na de beschikkingen afgehandeld door het cluster Waarderen. In 2020 waren dit er 3060 en in 2019 2406. Dit is het gevolg enerzijds van de wat hogere waardestijgingen en anderzijds hebben we dit ook extra gepromoot en weten mensen ons steeds beter te vinden.

De nieuwe herwaardering (dus voor belastingjaar 2022) met ORTAX is, net als vorig jaar, wat later op gang gekomen. Dit komt enerzijds omdat de bezwaren in 2021 meer en intensiever waren en anderzijds omdat we nu de gemeente Apeldoorn op gebruiksoppervlakte hebben getaxeerd, wat een hele andere wijze van taxeren is en waarvoor extra controles nodig waren. We zijn er wel trots op dat we desondanks van alle gemeentes ruim boven de gestelde norm van de Waarderingskamer (dit is 95%) in de eerste run kunnen beschikken.

Bezwaarafhandeling
In 2019 was een groot deel van de taken van voormalig BBB verschoven naar het Cluster Waarderen. De verantwoordelijkheid voor de WOZ-uitspraken en het fiatteren is bij de taken gekomen, waarbij in 2019 het maken van de uitspraken hierbij grotendeels nog door een externe jurist was gedaan.

In het kader van het Lean Traject Bezwaren hebben we het proces zo ingericht, dat we sinds 2020 het gehele traject na het inboeken van de WOZ-bezwaren binnen het cluster Waarderen hebben afgehandeld. Hierbij maakt de taxateur de conceptuitspraak, die vervolgens door de fiatteur gecontroleerd wordt. Op deze wijze zijn we efficiënter gaan werken en houden we het vier-ogen-principe in stand. Doordat de taxateur ook over een aantal standaard tekstblokken beschikt, worden de uitspraken bovendien uniformer en is de kans op fouten kleiner. Hierdoor zijn wij ook kostenbesparender gaan werken.

Het aantal bezwaarschriften is in 2021 iets meer gebleken dan in 2020. Daarbij zien we, dit is een landelijk beeld, een toename van de No Cure No Pay (NCNP)-bureaus. Dit maakt de afhandeling van bezwaren, mede door de daarbij komende hoorzittingen, intensiever. Door een combinatie van stijgende WOZ-waardes en door de waardering op gebruiksoppervlaktes, zijn de aantallen in Epe, Lochem, Zutphen en Voorst in 2021 toegenomen, terwijl er in gemeente Apeldoorn minder waren. In 2022 verwachten we weer

meer bezwaren dan in 2021, waarbij de verwachting is dat het aantal in Apeldoorn sterker zal stijgen dan de andere gemeentes.

	Apeldoorn	Epe	Lochem	Voorst	Zutphen	Tribuut
Afgeronde bezwaren*	1.975	333	428	190	477	3.379
Waarvan gegrond	*892*	*198*	*261*	*116*	*277*	1.744
Waarvan ongegrond	*1.184*	*178*	*192*	*97*	*239*	1.890
Openstaande bezwaren	1				3	4
Totaal	**1.976**	**333**	**428**	**190**	**480**	**3.383**

*Een bezwaarschrift kan uit meerdere regels bestaan en kan voor een deel gegrond zijn en voor een deel ongegrond.

Duiding

Er zijn in 2021 meer WOZ-bezwaren binnen gekomen dan in 2020. Dit is enerzijds logisch vanwege de gestegen waardes, maar dit komt ook door meer activiteit van NCNP-bureaus.

Opvallend is hierbij dat het aantal WOZ-bezwaren Epe, Lochem, Voorst en Zutphen is toegenomen, terwijl dit in Apeldoorn is afgenomen. De verklaring hierin is dat de eerste vier gemeentes in 2021 voor het eerst op gebruiksoppervlakte zijn gewaardeerd, waardoor er sprake is van grotere verschillen in de waardeontwikkeling tussen verschillende objecten. Dit komt enerzijds doordat de waardering op gebruiksoppervlakte een andere waarderingsmethodiek is dan op inhoud, anderzijds ook doordat alles opnieuw is ingemeten en fouten uit het verleden in de objectkenmerken zijn gecorrigeerd of rechtgetrokken. De gemeente Apeldoorn wordt in 2022 voor het eerst op gebruiksoppervlakte gewaardeerd en we verwachten daarom voor Apeldoorn voor 2022 een toename in de bezwaren.

Van de ingediende bezwaarschriften is ongeveer de helft afkomstig van NCNP-bureaus. Dit aantal is in de loop van de jaren toegenomen en wij proberen met goede communicatie en laagdrempelige terugbelafspraken hierop in te spelen en te voorkomen.

Per 31 december 2021 staat er nog een klein aantal dossiers in de werkvoorraden waar nog geen uitspraak naar verstuurd is. Deze zijn in beeld en worden zo spoedig mogelijk afgehandeld. Hieronder zitten recent binnen gekomen bezwaren (bijvoorbeeld n.a.v. van een later kohier of gebruikersaanslag) en verzoeken voor een ambtshalve beoordeling.

Wat heeft het gekost?

Uit onderstaande tabel blijkt dat het gerealiseerde resultaat € 198.172 *voordeliger* uitvalt dan begroot.

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Lasten	€ 2.057.418	€ 2.057.418	€ 1.859.246	€ 198.172
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat	**€ 2.057.418**	**€ 2.057.418**	**€ 1.859.246**	**€ 198.172**

In 2021 is er een onderbesteding geweest van de algemene organisatiekosten. Dit komt onder andere doordat de post “Onvoorzien” niet is gebruikt. Tevens zijn de proceskosten lager uitgevallen. Verder is er een overschrijding op het inhuurbudget, de beoogde efficiencywinst is in dit cluster nog niet bereikt.

Er zijn geen baten gerealiseerd.

1.2 Programmaonderdeel 1.2: Gegevensbeheer WOZ

Het verzamelen, actualiseren en beheren van basisgegevens, benodigd voor de goede uitvoering van de wet WOZ omvat dit programmaonderdeel. Goed gegevensbeheer legt de basis voor de correcte uitvoering van het programmaonderdeel Waarderen en vormt een essentieel onderdeel tussen de basisregistraties BAG-BGT-WOZ in de toekomstige Samenhangende Objecten Registratie (SOR).

Wat hebben we bereikt?
Op personeelsgebied was de uitbreiding met twee fte voor het team WOZ in de uitvoering meest relevant voor 2021. Nu is er een efficiëntere uitvoering van de hoofdprocessen en ontstaat er tijd voor optimalisering. Er zijn drie nieuwe medewerkers gestart (waarvan één ter vervanging). Inwerken en begeleiden is hierbij belangrijk. Het leertraject voor de basis neemt een jaar in beslag, een investering in de toekomst dus. Op werkgebied was de grootste wijziging het opnemen van de gebruiksoppervlakte (GO) van de gemeente Apeldoorn bij de objecten. De impact van het GO, met alle bijkomende taken, is groot voor team WOZ.

De gebruiksoppervlakte is in de WOZ opgenomen zodat alle woningen binnen ons werkgebied mede op basis van het GO wordt gewaardeerd. Loket31 is de partij die het GO voor alle woningen opnieuw heeft bepaald. In het voorjaar zijn de GO's ingelezen in de WOZ en bij de BAG aangeleverd om dit te verwerken. In de beheerfase wordt het belangrijk om de GO's bij de BAG en de WOZ structureel gelijk te houden. Continu worden er wijzigingen doorgevoerd. Met duidelijke afspraken over het proces, de werkwijze en optimalisatie van het bestandsbeheer kunnen we beide basisregistraties synchroon laten lopen. Ook voor de gemeente Apeldoorn worden verschillen gesignaleerd, opgelost en weer uitgewisseld met de BAG. De hoeveelheid belemmert het tempo. Daarom oriënteren we ons (ook) op technische oplossingen.

Het team Waarderen kon aan de slag om de woningen op het GO te gaan taxeren. Voor de WOZ bracht dit ook vele vragen over het GO met zich mee. Inmiddels is duidelijk dat de impact van omzetting naar de gebruiksoppervlakte op het team WOZ in 2021 groot was en primair een structureel onderdeel van het takenpakket is geworden.

Verder is de werkwijze uit 2020 ten aanzien van vergunningen geoptimaliseerd. Aan de werkwijze van inventariseren is een nieuw onderdeel toegevoegd. We registreren op objectniveau nu ook administratieve WOZ-objecten. Deze niet-actieve objecten helpen om de processen efficiënter te kunnen uitvoeren. Denk aan spreiding van het proces over het jaar; de werkdruk aan het einde van het jaar is daardoor lager en het proces In aanbouw kunnen we dan ook efficiënter afhandelen. Dit is nog niet volledig uitgekristalliseerd maar als team kijken we met grote tevredenheid terug op deze nieuwe ontwikkeling.

De focus blijft ook op de LV WOZ gericht. We verwachten dat aantal foutberichten elk jaar vermindert. De afhankelijkheid van GouwIT hierbij is groot. Belangrijkste opdracht wordt de synchronisatie van de LV met onze WOZ-administratie; alle verschillen moeten simpelweg worden opgelost. In 2021 is de actualiteit en volledigheid toegenomen door de inzet van diverse teams. Team Heffen ontdubbelde subjecten en team Waarderen wijzigde de inrichting van GouwIT ten aanzien van de beschikkingsstatus van objecten. Team WOZ werkt het adressenbestand (buiten Tribuut) op en heeft de zwevende subjecten in de LV verwijderd. Helaas is de nieuwe confrontatietool met de LV niet beschikbaar gekomen in de laatste versie GouwIT. De Waarderingskamer volgt de ontwikkelingen met behulp van de LV WOZ nauwgezet.

Samenwerken met de gemeentelijke BAG/BGT is nu, en voor de toekomstige SOR, van groot belang. Tribuut heeft dit in 2021 tijdens bezoeken onder de aandacht gebracht bij de vijf gemeenten. Beide partijen (h)erkennen het belang om de samenwerking meer vorm te gaan geven. De impact van de WOZ hierbij is groot vanwege de noodzakelijke verfijning en kent daardoor ook financiële consequenties. Oog voor de keten, het algemeen belang, tussen gemeente en Tribuut helpt bij het maken van keuzes die voor de processen in de WOZ belangrijk zijn.

Ten aanzien van ICT, specifiek GouwIT, blijkt dat de impact van nieuwe releases steeds groter wordt. In 2021 kent de aprilversie te veel consequenties en is daarom zelfs uitgesteld. Het vele testen dat hierbij

komt kijken vraagt de nodige capaciteit van het team WOZ (en Tribuut). Van vernieuwingen in de software kunnen we dus nog niet profiteren. Voor het Kadaster geldt dat wensen niet zijn opgenomen in de nieuwe versie die in november is geïnstalleerd. Gevolg is dat we de mutaties minder efficiënt kunnen verwerken.

Naast deze in het oog springende highlights gaan de reguliere taken zoals het Kadaster, de vraagprijzen, de BAG-extracten etc. 'gewoon' door. Resumerend was dit een mooi en wederom intensief jaar voor team WOZ!

Wat heeft het gekost?
Uit de tabel blijkt dat het gerealiseerde resultaat € 188.946 *voordeliger* uitvalt dan begroot.

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Lasten	€ 1.185.946	€ 1.185.946	€ 997.000	€ 188.946
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat	€ 1.185.946	€ 1.185.946	€ 997.000	€ 188.946

In 2021 is er een onderbesteding geweest van de algemene organisatiekosten. Dit komt onder andere doordat de post "Onvoorzien" niet is gebruikt.

Verder is er een overschrijding op het inhuurbudget, dit wordt mede veroorzaakt door het GO-project. Wel is er sprake van een lager dan begrootte doorbelasting vanuit de Overhead.

Er zijn geen baten gerealiseerd.

1.3 Programmaonderdeel 1.3: Heffen

Het verzamelen, actualiseren en beheren van basisgegevens ten behoeve van de belastingheffing en inning voor de deelnemende gemeenten en het opleggen van subject- en object gebonden aanslagen en gemeentelijke heffingen zijn de onderdelen van dit programma. Op basis van de door de raden van de deelnemende gemeenten vastgestelde verordeningen, legt de belastingorganisatie aan de belastingplichtigen een aanslag op.
Een belangrijk aandachtspunt is de toenemende mate van automatisering en koppelingen met landelijke systemen. Dit maakt dat de rol van de heffingsambtenaar evolueert en de nadruk meer komt te liggen op controles aan de voorkant van het proces in plaats van aan de achterkant. Door middel van opleiding en training wordt het personeel ondersteund in deze ontwikkeling. Tot dit programma behoort ook het correct en tijdig afhandelen van heffingsbezwaren.

Wat hebben we bereikt?
Het jaar 2021 is voor het cluster Heffen een uitdagend jaar geweest. Ondanks het vele thuiswerken en het vertrek van collega's zijn we erin geslaagd om de hoofdprocessen grotendeels goed te laten verlopen. Er zijn geen achterstanden bij het inlezen en verwerken van de GBA-mutaties, stufvordering-bestanden, automatische verminderingen en heffingsbezwaren.
Het oplossen van foutmeldingen bij het synchroniseren van subjecten richting LV WOZ heeft wel een achterstand opgelopen. Oorzaak hiervan is dat oude subjecten niet door het synchronisatieproces komen. Voor het oplossen van de foutmeldingen zijn we afhankelijk van GouwIT.
Daarnaast hebben we op dit moment nog niet de beschikking over een tool om geautomatiseerd te controleren of de gegevens in de LV WOZ overeenkomen met onze eigen administratie. Nu gebeurt dit nog handmatig. In de nieuwe jaarrelease van GouwIT vinden we hiervoor de nodige oplossingen.

Per 1 januari 2021 heeft de Gemeente Epe diftar (registratiesysteem inzameling afval) ingevoerd. De voorbereidingen en de testfase voor de implementatie zijn goed verlopen. Ondanks een zorgvuldig testtraject is het definitieve bestand met inzamelmiddelen pas in mei 2021 door Circulus uitgeleverd. Er waren problemen met de registratie van de gechipte containers. Circulus heeft eerst een correctieslag

gemaakt voordat het bestand met inzamelmiddelen in mei is uitgeleverd aan Tribuut. Vanaf dat moment worden de mutatiebestanden, net als voor de andere vier gemeenten, twee keer per week uitgewisseld met Circulus. In juli 2021 zijn de eerste tussentijdse afrekeningen Epe succesvol verzonden. Ook nieuw zijn de belastingaanslagen voor de Parkeervergunningen Apeldoorn.
Na een korte testfase is in mei 2021 nagenoeg geruisloos de aanslagverwerking van de Parkeervergunningen overgenomen van de Gemeente Apeldoorn.

Voor alle gemeenten zijn bijna alle aanslagen van de verschillende belastingsoorten opgelegd (Apeldoorn heeft de reclamebelasting 2021 nog aangehouden). De reguliere aanslagoplegging is o.a. op verzoek van de gemeenten anders verlopen dan gepland.

KPI 4: Aantal opgelegde kohieren per maand					
Norm: jaarlijkse kohierplanning					
	Apeldoorn	Epe	Lochem	Voorst	Zutphen
Q1 januari-maart	**90%**	**90%**	**80%**	**80%**	**80%**
Q2 april-juni	**90%**	**90%**	**80%**	**80%**	**80%**
Q3 juli-september	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**
Q4 Oktober-december	**100%**	**90%**	**100%**	**100%**	**100%**
Duiding Op verzoek van de gemeenten zijn (i.v.m. de coronacrisis) verschillende (onderdelen van) kohieren aangehouden en dus niet conform planning opgelegd. Door de vertraging bij Circulus zijn de tussentijdse rekeningen voor Epe ook niet op tijd verzonden. Deze KPI is daarom -net als in 2020- niet gehaald.					

Voor de toeristenbelasting zijn diverse controles (ter plaatse) uitgevoerd. Over het algemeen kunnen we concluderen dat de ingevulde aangiftes overeenkomen met de boekhouding van de ondernemers.
Voor de gemeente Apeldoorn en Zutphen is in het laatste kwartaal van 2021 een huis-aan-huiscontrole voor de hondenbelasting in verschillende wijken in de gemeenten uitgevoerd. Resultaat is een hogere opbrengst hondenbelasting in beide gemeenten.

Beoordelingsprotocollen subjecten
Gegevensbeheer van de Basisadministraties Personen en Niet-natuurlijke personen. De focus ligt op kwaliteitsverbetering van de subjectgegevens van niet natuurlijke personen.
In verband met het berichtenverkeer naar de LV WOZ hebben we de volledigheidscontrole van de BSN en RSIN van de (nieuwe) natuurlijke en niet natuurlijke personen ingebouwd in ons proces. Wekelijks draaien en verwerken we deze. Onjuistheden worden via Digi-koppeling terug gemeld aan de verschillende basisregistraties. De juiste registratie heeft, zoals eerder genoemd, onze specifieke aandacht.

Bezwaarafhandeling

	Apeldoorn	Epe	Lochem	Voorst	Zutphen	Tribuut
Afgeronde bezwaren*	249	89	111	51	360	860
Waarvan gegrond	*157*	*51*	*66*	*31*	*146*	451
Waarvan ongegrond	*173*	*59*	*72*	*33*	*227*	564
Openstaande bezwaren	9	2	2	7	8	28
Totaal	**339**	**112**	**140**	**71**	**381**	**1.043**

Een bezwaarschrift kan uit meerdere regels bestaan en kan voor een deel gegrond zijn en voor een deel ongegrond.

Duiding

Het cluster Heffen is vanaf 1 februari 2019 verantwoordelijk voor het correct en tijdig afhandelen van bezwaarschriften met betrekking tot opgelegde aanslagen heffingen. Er zijn in 2021 totaal 1043 heffingsbezwaren binnengekomen bij het team Heffen. We plukken nu de vruchten van de doorontwikkeling van de uitspraakbrieven. De kwaliteit en snelheid van afhandelen is hierdoor sterk verbeterd. Dat een groot deel van de bezwaren gegrond zijn verklaard, is een jaarlijks terugkomend beeld. Dit komt doordat de kleinste mutatie, (net verhuisd, geen hond meer, geen huurder meer van een bedrijfspand) al tot een gegrond bezwaar leidt. Bezwaarmakers van heffingsbezwaren hebben vaak een gegronde reden om bezwaar te maken. Er staan momenteel nog 10 heffingsdossiers van 2021 open. Dit betreft (pro-forma)bezwaren waarvoor nog aanvullende stukken moeten worden aangeleverd of waarvoor een adviesaanvraag bij de gemeente uitstaat. Om het aantal formele bezwaarschriften terug te brengen, leggen wij een sterke focus op het proactief en informeel afhandelen van bezwaren. Er zijn in 2021 bijna 1.000 informele bezwaren afgehandeld.

Wat heeft het gekost?

Uit de tabel blijkt dat het gerealiseerde resultaat € 85.761 *voordeliger* uitvalt dan begroot.

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Lasten	€ 1.253.716	€ 1.253.716	€ 1.169.655	€ 84.061
Baten	€ 0	€ 0	€ 1.700	€ 1.700
Resultaat	€ 1.253.716	€ 1.253.716	€ 1.167.955	€ 85.761

Het batig saldo wordt onder andere verklaard door een lagere besteding op de post “Onvoorzien.” Echter hoofdzakelijk wordt dit saldo veroorzaakt door een lager dan begrootte doorbelasting vanuit de Overhead.

Er zijn wel baten gerealiseerd. Deze baten zijn afkomstig door de bijdrage van de gemeente Lochem over de controle van de toeristenbelasting.

1.4 Programmaonderdeel 1.4: Invordering

Het gehele proces van doelgerichte acties om de opgelegde aanslagen in te vorderen en te verwerken. Dit hoofdproces zorgt ervoor dat alle belastingschuldigen betalen, een betalingsregeling treffen, kwijtschelding ontvangen en er schuldhulpverlening plaatsvindt bij invordering. Dit binnen het kader van het beleid van de individuele deelnemende gemeenten. Verwerking van automatische incasso, versturen van betalingsherinneringen, aanmaningen en dwangbevelen en in voorkomende gevallen het oninbaar verklaren van de belasting vindt hier plaats. Het proces invordering omvat ook de financiële afdracht aan

de gemeenten. Vanuit een klantgerichte houding worden alle openstaande bedragen correct, tijdig, consistent en efficiënt ingevorderd.

Wat hebben we bereikt?
2021 is voor team Invordering een jaar geweest waarin wij verder zijn gegaan met ons eerder ingezette beleid van sociaal invorderen en de focus op contact met klanten. In de loop van 2021 werden coronamaatregelen versoepeld, op basis hiervan hebben wij contact gehad met alle ondernemers en zzp'ers welke uitstel hadden aangevraagd. Voor de openstaande aanslagen zijn maatwerkafspraken gemaakt.

Op kwijtscheldingsgebied werd het jaar begonnen met een afhandelingsachterstand van 2020. In de loop van 2021 is deze achterstand weggewerkt en over het jaar 2021 hebben wij grip gekregen op de werkvoorraden. Hierdoor is de overloop van openstaande verzoeken naar 2022 minimaal te noemen.

KPI 5: % geïnde bedragen ten opzichte van totaal opgelegd (-/- KWS, oninbaar en uitstel)					
Norm:	***1 jaar na dagtekening: 98%*** ***2 jaar na dagtekening: 99,5%*** ***3 jaar na dagtekening: 99,9%***				
	Apeldoorn	Epe	Lochem	Voorst	Zutphen
1 jaar oud	98,8 %	99,6 %	99,2 %	99,6 %	99,2 %
2 jaar oud	99,6 %	99,8 %	99,7 %	99,8 %	98,7 %
3 jaar oud	99,7 %	99,8%	99,8 %	99,9 %	99,8 %
Duiding Ondanks alle pericelen rond Covid-19 is dit amper terug te zien in de inningspercentages voor 1 en 2 jaar oud. Het percentage voor 3 jaar oud ligt net onder de 99,9% bij 4 van de 5 gemeenten. Dit komt omdat in 2020 en 2021 het invorderingstraject grotendeels heeft stilgelegen. Inmiddels zijn deze zaken weer opgepakt.					

Kengetallen bij KPI 5: Kwijtschelding					
	Apeldoorn	Epe	Lochem	Voorst	Zutphen
Automatische KWS	3.390	335	394	250	1.140
Ontvangen	2.791	236	325	171	868
Afgehandeld	2.561 (91,76%)	227 (96,19%)	309 (95,08%)	162 (94,74%)	816 (94,01%)
% Toegekend	1.147 (41,10%)	94 (39,83%)	140 (43,08%)	85 (49,71%)	351 (40,44%)
Duiding In 2021 is iets minder automatische kwijtschelding verleend ten opzichte van 2020. Dit komt door de achterstand in werkvoorraad waardoor er minder verzoeken getoetst konden worden voor de meerjarenkwijtschelding. Wat betreft het toekenningspercentage van de reguliere aanvragen, dit ligt lager dan in 2020, maar gelijk met 2019. Zoals al aangegeven komt dit door de achterstanden van 2020, hierdoor hebben wij in 2020 eerst met voorrang de verzoeken opgepakt welke reageerden op een opvraagbrief. In 2021 hebben wij geen achterstanden in werkvoorraad gehad en kon dan ook de gestelde verwerkingstijden halen, waardoor mensen welke geen informatie aanleverende ook in het jaar 2021 nog afgewezen konden worden.					

Wat heeft het gekost?
Uit de tabel blijkt dat het gerealiseerde resultaat € 220.530 *nadeliger* uitvalt dan begroot.

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Lasten	€ 1.038.490	€ 1.038.490	€ 1.259.020	€ -220.530
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat	€ 1.038.490	€ 1.038.490	€ 1.259.020	€ -220.530

Het negatieve saldo wordt veroorzaakt door overschrijding van het inhuurbudget. Extra inhuur is noodzakelijk geweest omzet er nog aantallen in Kwijtscheldingen weggewerkt diende te worden, alsook door Corona.

Wel is er sprake van een lager dan begrootte doorbelasting vanuit de Overhead.

Er zijn geen baten gerealiseerd.

1.5 Programmaonderdeel 1.5: Frontoffice

Binnen het programmaonderdeel Frontoffice valt alle eerstelijns klantcontact met de burger en het inboeken van bezwaarschriften. Uitgangspunt is dat de afdeling Frontoffice het eerste aanspreekpunt voor belastingplichtigen van alle deelnemende gemeenten is. De breed inzetbare Frontofficemedewerkers hebben kennis van alle belastingprocessen en zorgen voor het behandelen van klantvragen en klachten, zodat er zo min mogelijke klantvragen bij de backoffice terecht komen. Daarnaast boekt Frontoffice alle bezwaarschriften tegen de WOZ-waarde, gemeentelijke heffingen of invorderingskosten in. Tot dit programmaonderdeel behoort ook het verzorgen van publieksinformatie, algemene informatieverstrekking en het bekendmaken en publiceren van regelgeving via de website van Tribuut.

Wat hebben we bereikt?
Eind 2020 hebben de medewerkers van Tribuut een mobiele telefoon en laptop ontvangen. Deze voorziening maakt het mogelijk om vanuit huis mee te draaien in de telefoon. Dat heeft geleid tot meer flexibiliteit voor de medewerkers van het team, en wordt als zeer positief ervaren.

Eind 2021 is de test om e-mail te integreren in de belastingapplicatie van GouwIT gelukt. Hiermee staan e-mail en ‘papieren’ post nu gelijk aan elkaar voor wat betreft verwerking. Bezwaarschriften en verzoeken om kwijtschelding worden nu geautomatiseerd binnengehaald in de belastingapplicatie om daar verwerkt te worden. Voorheen werd dit handmatig gedaan en was dit een tijdrovende klus, vooral in een periode waarin de aanslagen gemeentebelastingen zijn verstuurd. In 2022 gaan wij dit verder ontwikkelen en onderzoeken of het een meerwaarde heeft om andere e-mail stromen ook geautomatiseerd binnen te laten komen in de belastingapplicatie.

Inmiddels wordt alle door ons ontvangen post digitaal verwerkt. Hiermee is het project digitalisering post afgehandeld. Natuurlijk zullen wij scherp blijven op nieuwe mogelijkheden als die zich voordoen.

Tribuut heeft op www.tribuut.nl een omgeving waar de klant inlogt om persoonlijke zaken digitaal te regelen. Eind 2021 hebben wij een project voor verbetering van deze digitale omgeving opgestart. Binnen Tribuut is een werkgroep opgericht waarin alle teams vertegenwoordigd zijn. Tribuut levert input aan een landelijke werkgroep die, samen met andere samenwerkingsverbanden, gebruik maken van de belastingapplicatie van GouwIT. Zo kunnen we de digitale omgeving voor de klant verder verbeteren. Wij gaan ervan uit dat wij in 2022 mooie stappen kunnen maken.

Ieder jaar wordt het proces inboeken bezwaarschriften weer efficiënter. In 2021 zijn er stappen gemaakt. Dagelijks zien wij hoeveel stukken er ingeboekt zijn maar ook wat de voorraad van in te boeken stukken

is. Voorheen was dit een handmatige actie. Voor 2022 staat het verder automatiseren via Tableau op de planning.

Wat heeft het gekost?
Het gerealiseerde resultaat van programma Frontoffice valt € 89.334 *nadeliger* uit dan begroot.

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Lasten	€ 604.480	€ 604.480	€ 693.814	€ -89.334
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat	€ 604.480	€ 604.480	€ 693.814	€ -89.334

Het negatieve saldo wordt veroorzaakt door overschrijding van het inhuurbudget. Extra inhuur is noodzakelijk geweest omzet er nog aantallen in Kwijtscheldingen weggewerkt diende te worden, alsook door corona.

Er zijn geen baten gerealiseerd.

1.6 Algemene dekkingsmiddelen

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Gemeentelijke bijdragen	€ 6.140.050	€ 6.140.050	€ 6.140.050	€ 0
Totaal	**€ 6.140.050**	**€ 6.140.050**	**€ 6.140.050**	**€ 0**

Eind 2018 heeft het bestuur van Tribuut het projectplan voor de conversie naar gebruiksoppervlakten goedgekeurd, en heeft daar een projectbudget aan gekoppeld. Na de vereiste zienswijzeperiode is dit budget in een begrotingswijziging verwerkt. Maar in 2020 is niet het gehele budget uit de jaarschijf verbruikt. Dat deel van het budget dat in 2020 is ontvangen, maar niet in 2020 is aangewend, wordt als vooruit ontvangen bedrag op de balans opgenomen.

Tenslotte zijn er overige, niet begrootte baten gerealiseerd. Deze negatieve baten bestaat uit een vordering op de gemeente Epe voor het voorschieten van de verbouwingskosten. In de jaarrekening 2019 is deze als baten opgenomen en zal nu verrekend worden.

1.7 Overzicht van de kosten van overhead

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Lasten	€ 1.995.052	€ 1.995.052	€ 2.097.949	€ -102.897
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat	€ 1.995.052	€ 1.995.052	€ 2.097.949	€ -102.897

Er speelt een aantal factoren mee bij het ontstaan van het negatieve saldo. De post Onvoorzien is niet ingezet, echter er is behoorlijk geïnvesteerd in de ontwikkeling en aanbestedingen binnen Tribuut. Hierdoor is er een negatief resultaat ontstaan.

2 Paragrafen

2.1 Weerstandsvermogen

Bij de oprichting van Tribuut is afgesproken dat Tribuut de financiële buffer zo beperkt mogelijk houdt om financiële tegenvallers op te vangen. Het resultaat van de GR wordt verdeeld in dezelfde verhouding als de bijdrage van de gemeenten over de totale begroting. Dat kan winst zijn, maar ook verlies. Dat betekent dat we financiële tegenvallers achteraf in rekening brengen bij de deelnemende gemeenten. Tribuut loopt echter, zoals elke organisatie, wel verschillende risico's. Een deel hiervan wordt al afgedekt door het treffen van maatregelen, zoals het afsluiten van verzekeringen. De risico's worden verder ingeschat en met passende maatregelen zo veel als mogelijk voorkomen. Inmiddels geeft het bestuur aan wel een beperkte reserve te willen aanleggen om de belangrijkste risico's op te kunnen vangen.

De weerstandscapaciteit van Tribuut bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet voorziene uitgaven (financiële tegenvallers) te dekken. Voor Tribuut betreft dit een bedrag van € 50.000 dat als structurele post in de begroting onder de noemer 'onvoorzien' is opgenomen. Om de risico's voor de latende gemeenten verder te beperken, heeft Tribuut formeel de mogelijkheid om een reserve te vormen van maximaal 5% van de exploitatiekosten.

Op grond van artikel 21 lid 5 van de Gemeenschappelijke Regeling Tribuut belastingsamenwerking zijn de deelnemers verplicht er zorg voor te dragen dat Tribuut altijd over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen naar derden te kunnen voldoen. Dit betekent dat de deelnemende gemeenten zelf ook maatregelen moeten treffen om eventuele risico's af te dekken.

Risico's
Ultimo 2021 kunnen de risico's als volgt worden beoordeeld:

Proceskostenvergoeding
De vergoede proceskosten zijn over 2021 opnieuw gestegen met ca. 12%. In 2022 zijn de objecten voor Apeldoorn voor het eerst gewaardeerd op basis van gebruiksoppervlakten in plaats van inhoud. Ervaring leert dat een dergelijke stelselwijziging leidt tot extra bezwaren. In de begroting zijn de proceskosten meerjarig op € 500.000,- gezet. Afgelopen jaar is het nog gelukt daar binnen de blijven. Ondanks het reëel begroten onderkennen we een restrisico op dit onderwerp ter grootte van ca. € 100.000,-.

Beleidsharmonisatie
Een oorspronkelijke opdracht, geformuleerd in het bedrijfsplan, was beleidsharmonisatie. Maar we zien dat in de verordeningen van deelnemers al dan niet kleine, complexe belastingsoorten, maar ook de grote algemene belastingsoorten, worden voorzien van verschillende grondslagen. Hoe kleiner en complexer de belastingsoort, dan wel hoe gedifferentieerder de grondslag, hoe kwetsbaarder en bewerkelijker de uitvoering -en daarmee zijn dus ook de samenhangende kosten- hoger. Niet alleen is een harmonieuzer belastingbeleid van groot belang om de kosten en kwetsbaarheid te verminderen en kwaliteit te verbeteren, maar ontstaat hierin ook een risico. Daar waar belastingsoorten of afwijkende grondslagen worden ingevoerd, zien we complexiteit en kosten stijgen en komt de kwaliteit van de uitvoering onder druk te staan. Het financieel risico van het uitblijven van beleidsharmonisatie en/of het toevoegen van complexe belastingsoorten en/of grondslagen wordt echter geschat op nihil, omdat de huidige werkwijze in de begroting is opgenomen.

Uitbreiding
De belangstelling van de gemeente Brummen heeft een positieve invloed op Tribuut. De medewerkers zijn trots op Tribuut en dragen dat graag uit. Ze weten ook dat het bestaansrecht van Tribuut daarmee wordt versterkt. Goed om te benoemen dat het aansluiten van een nieuwe gemeente kan leiden tot risico's in de bedrijfsvoering. Hoewel we implementatiekosten zullen verrekenen met gemeente Brummen, kunnen er indirect kosten ontstaan die niet zijn voorzien. Ook het samenvoegen van de database is een

potentieel risico voor fouten en daarmee extra werk. Een goede voorbereiding is dus cruciaal. We schatten dat risico op ca. € 50.000,-.

Corona
Terwijl we dit jaarverslag schrijven, zijn de coronamaatregelen nagenoeg opgeheven. Dat leidt tot veel enthousiasme bij onze inwoners, die het normale leven graag weer op willen pakken. Maar enkele ondernemers in ons werkgebied kampen nog met veel onzekerheden en soms nog met schulden die afbetaald moeten worden. We hebben daarom in 2021 extra werk verzet om maatwerk te kunnen leveren. Ook op dit moment vraagt invordering bij deze doelgroepen extra aandacht. Er bestaat een risico dat er toch weer nieuwe (corona)beperkingen worden afgeroepen en dat dit bedrag niet voldoende is. Het bepalen van dit risicobedrag is echter van zoveel onzekere factoren afhankelijk dat we daar nu geen bedrag voor opnemen als risico.

Inflatie
We begroten de kosten voor 2023 en verder met de indexatie die in de septembercirculaire wordt gepubliceerd. Echter constateren we tussen september en december 2021 een enorme inflatiestijging. De energieprijzen en lonen zijn daar een belangrijke oorzaak van. We zien b.v. in ICT-contracten al indexaties van 5% voor 2022. Dat is enkele procenten hoger dan in de septembercirculaire. Ook verwachten we daarmee dat de loonstijging hoger zal zijn dan was voorzien in september jongstleden. Daarom kwantificeren we dit risico van ca 2% van de exploitatie, zijnde € 130.000,-.

Samengevat zijn de risico's te kwantificeren op ca € 280.000,-. Dit bedrag zal uitgangspunt zijn voor het besluit van het bestuur om eventueel een reserve aan te houden om deze risico's op te vangen. In het besluit 'jaarrekening en winstbestemming 2021' wordt dit concreet gemaakt.

Financiële kengetallen
Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording moeten een aantal kengetallen in de paragraaf Weerstandsvermogen worden opgenomen. In onderstaande tabel worden deze kengetallen gepresenteerd:

Financiële kengetallen	Realisatie 2020	Realisatie 2021
1a. Netto schuldquote	-0,41%	0,004%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-0,41%	0,004%
2. Solvabiliteitsratio	0,4%	0,44%
3. Grondexploitatie	NVT	NVT
4. Structurele exploitatieruimte	NVT	NVT
5. Belastingcapaciteit	NVT	NVT

Beoordeling en toelichting financiële kengetallen
De verschillende, afzonderlijke financiële kengetallen zoals hierboven gepresenteerd, zeggen nog weinig over de beoordeling van de financiële positie van Tribuut. Zo hoeft een schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van Tribuut.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Tribuut ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de eventuele aflossingen. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Tribuut in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit kengetal is nagenoeg nihil omdat wij volledig gefinancierd worden door de aangesloten gemeenten.

2.2 Financiering

Ons financieringsvraagstuk is van beperkte omvang. Dit heeft te maken met het feit dat de begroting vooral bestaat uit personeelslasten of daaraan gerelateerde kosten. De financieringsrisico's zijn om die reden beperkt.

Algemene ontwikkelingen
De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet Fido en maakt onderdeel uit van de PIOFACH-samenwerkingsovereenkomst die met de gemeente Apeldoorn is afgesloten. Tribuut heeft geen leningen uitstaan. Ook neemt Tribuut sinds 1 maart 2016 deel aan het schatkistbankieren.

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves. Het begrotingstotaal per 1 januari 2021 bedraagt na begrotingswijziging € 6.140.050. De kasgeldlimiet bedraagt daarom € 521.904. Onderstaande tabel laat zien dat de kasgeldlimiet in het tweede en derde kwartaal zijn overschreden door grote crediteuren die net voor het einde van het kwartaal binnenkomen. Denk aan de nota's voor de DVO's met Apeldoorn en Epe.

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Netto vlottende schuld	€ -479.898	€ -745.208	€ -739.518	€ -409.262
Kasgeldlimiet	€ 521.904	€ 521.904	€ 521.904	€ 521.904
Ruimte onder limiet	€ -42.006	€ 223.304	€ 217.614	€ -112.642

Renterisiconorm
Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisiconorm. De renterisiconorm is 20% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 2.5 miljoen en is niet overschreden in 2021.

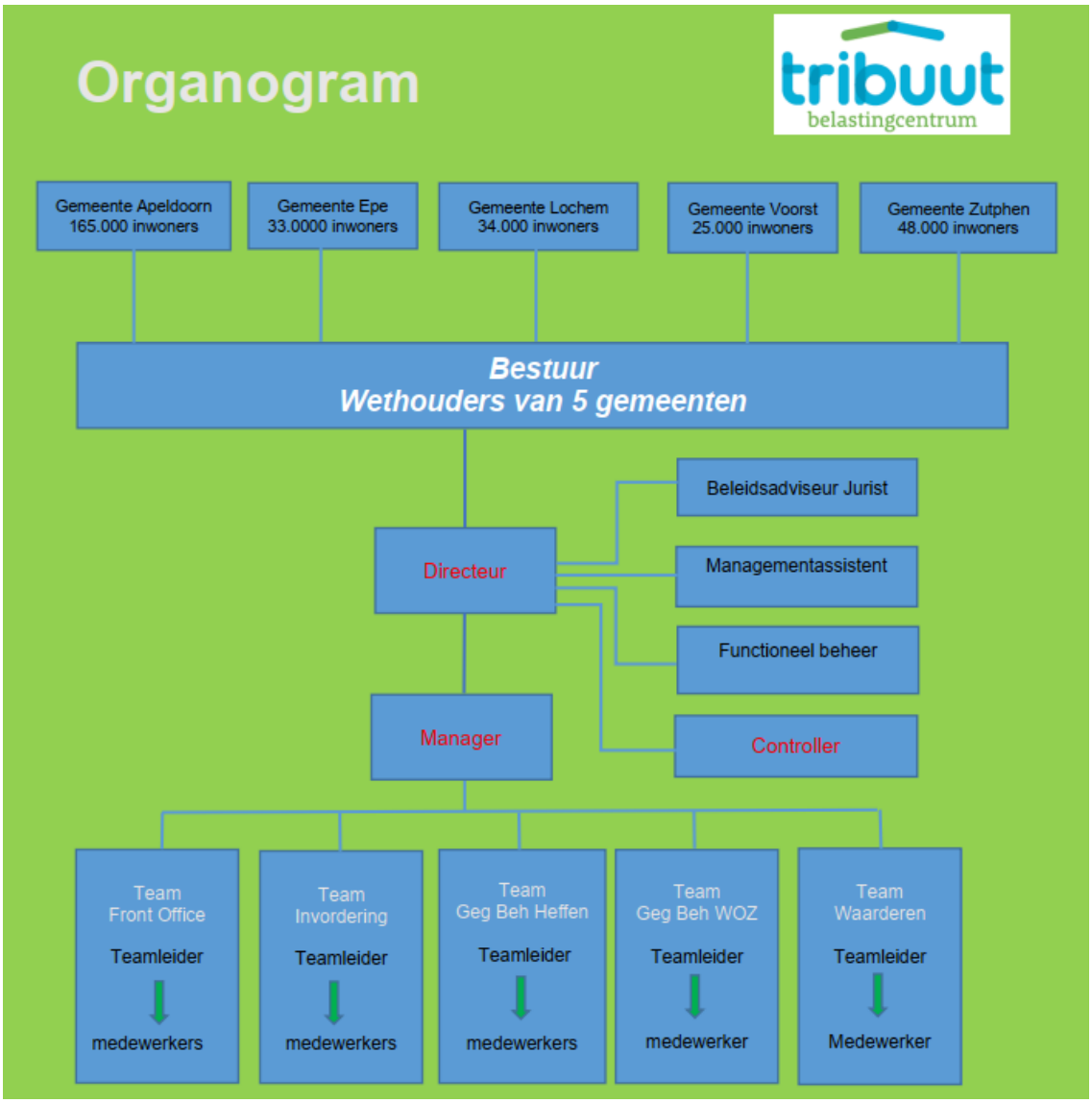
	Begroot 2021	Realisatie 2021	Begroot 2020
Maximaal renterisico op vaste schuld	€ 0	€ 0	€ 0
Renterisiconorm	€ 2.500.000	€ 2.500.000	€ 2.500.000
Ruimte onder limiet	€ -2.500.000	€ -2.500.000	€ -2.500.000

Financiering
Wij hebben een eenvoudige rol op treasurygebied. De behoefte is minimaal. Daar waar behoefte is aan financiering zal eerst worden gekeken of aan deze behoefte voldaan kan worden door een aanvullende (incidentele) bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Tribuut streeft naar optimale financiële afstemming met de deelnemende gemeenten. Hierbij ligt de nadruk op het zo efficiënt mogelijk doorsluizen van de belastinginkomsten naar de deelnemende gemeenten. Daarnaast wordt de bevoorschotting van de gemeenten zodanig afgestemd dat het aangaan van leningen tot een minimum wordt beperkt. Tribuut werkt met gescheiden bankrekeningen voor de bedrijfsvoering en belastinginning.

2.3 Bedrijfsvoering

Het organogram is als volgt:

Formatie staf en management: 7,45 fte. (Huidige bezetting is 6.14 fte)

ICT-visie en werken vanuit de Cloud

De ICT-visie is geactualiseerd in 2020. Strekking is dat we voor de desktopprogramma's de richtlijnen van de gemeente Apeldoorn volgen. Apeldoorn is ook beheerder van onze server, die overigens apart staat van de eigen server. Het versaasen van de belangrijkste grote applicaties zoals GouwIT, Ortax e.d. is al deels gerealiseerd. Maar hier moet meer regie op worden gevoerd vanuit Tribuut. Dat is door personeelswisselingen blijven liggen. Op dit moment richten we daar beter beheer op in en worden we op dit vlak ondersteunt door Apeldoorn wat betreft contract- en leveranciersmanagement.

Bedrijfsvoering

Ten aanzien van huisvesting is het tweede deel (met herziening van de begane grond) gekoppeld aan een het plan om maatregelen te nemen om het binnenklimaat van Tribuut te verbeteren. Helemaal noodzakelijk nu het coronavirus ook vraagt om ventilatie terwijl dat -los van het openzetten van ramen- binnen het pand van Tribuut niet mogelijk is. De eigenaar van het gebouw (gemeente Epe) heeft naar

aanleiding van resultaten een bedrag gebudgetteerd voor 2022. We verwachten dit binnenkort concreet in een plan om te zetten en nog in 2022 uit te voeren.

Wat betreft inkoop hebben we samen met een inkoop-adviesbureau alle urgente knelpunten en risico's weggewerkt. Gelet op de schaalgrootte van Tribuut is ervoor gekozen om de samenwerking met twee ondersteunende gemeenten verder uit te bouwen en te verstevigen. Om zo toekomstbestendig te kunnen gaan organiseren. De preventie voor Arbo-omstandigheden is opgenomen in de DVO met Epe en afspraken rondom o.a. financiële en ICT-ondersteuning in de DVO met Apeldoorn. Wij hebben de intentie om in 2022 beide DVO's opnieuw vast te leggen.

Tenslotte heeft corona ook thuiswerken noodzakelijk gemaakt binnen Tribuut. Daarom zijn alle medewerkers in 2020 van een mobiele telefoon voorzien om vanuit de telefooncentrale te kunnen bellen en gebeld te worden. Ook hebben de medewerkers eind december 2020 hun laptop in ontvangst genomen. In 2021 hebben de meeste medewerkers veel thuisgewerkt. Eind 2021 is het beleid voor thuiswerken na het corona-tijdperk voorgelegd aan de OR voor instemming. De OR is inmiddels akkoord en we verwachten het beleid per 1 april 2022 te implementeren.

Personeel en Medezeggenschap

Omdat we gestopt zijn met het HRM systeem van Performance Management zijn we nog op zoek naar een vervangend systeem van HRM gesprekken en vastlegging. In deze gesprekken wordt er ook gesproken over de ontwikkelingen van de medewerker en hun bijdrage aan de ontwikkeling van Tribuut op gebied van kwaliteit, kostenbeheersing en innovatie. Natuurlijk kunnen er ook afspraken gemaakt worden over trainingen of cursussen.

Door corona is er uiteindelijk geen vervolg gegeven aan de Green Belt opleiding voor Lean. Een aantal collega's zouden deze opleiding gaan volgen. Dit staat nog op de planning zodra deze mogelijkheden er weer zijn. We merken dat collega's het lastig vinden om tijd te nemen om met een andere bril te kijken naar de processen. Oorzaak is de werkdruk. We moeten dit blijven stimuleren en tijd voor vrijmaken omdat 'als je doet wat je deed, krijg je wat je kreeg' te doorbreken.

In 2021 is er een kleine wijziging in de organisatie aangebracht. Het vertrek van één van de managers heeft aanleiding gegeven van de omstandigheden gebruik te maken. De senioren hebben nu ook leidinggevende taken. De teamleiders blijven wel gewoon meewerkend voorman. De vrijgekomen formatieruimte is gebruikt om kwetsbare positie(s) te verbeteren. Voor functioneel beheer hebben we een uitbreiding gerealiseerd naar 2 fte. De vacature voor juridisch medewerkers is nog niet ingevuld. De middelen gebruiken we op dit moment deels om extra ondersteuning in te huren. Verder zijn door vertrek en uitbreiding van de formatie meerdere vacatures uitgezet. De inhuur willen we fors afbouwen en beperken tot de piekperiode.

Het gemiddeld ziekteverzuim is gedurende 2021 teruggelopen van ca 5% begin van het jaar, naar minder dan 2% de laatste maanden. Hier zijn wij trots op. De betrokkenheid van medewerkers is groot en thuiswerken geeft extra flexibiliteit. Dat draagt bij aan een lager verzuim is onze inschatting.
De samenwerking met de OR is constructief. We hebben veel openstaande onderwerpen in goed overleg kunnen verwerken. We hebben respectievelijk advies en instemming gevraagd over het wijzigen van de HR-verantwoording naar de teamleiders en het thuiswerkbeleid.

Planning & Control

Wat betreft logging van handelingen in de diverse systemen kan hierop nog onvoldoende gesteund worden op systeem-controles. Dit betekent dat er door de accountant meer gegevensgerichte controles gedaan zullen moeten worden. In 2022 zal hier op geïnvesteerd worden om vanuit de diverse systemen betere controles te kunnen uitoefenen. Hierdoor zullen de interne controles betere inzichten opleveren en uiteindelijk kan er data gedreven sturing gegeven worden. Tribuut streeft naar voldoende aantoonbaar in control te zijn. In 2022 is er een nieuw beleid omtrent Risicomanagement vastgesteld. In dit beleid zullen diverse controles worden opgevoerd die door het jaar heen zullen worden uitgevoerd. De aanloop naar

de Rechtmatigheidsverklaring is wederom uitgesteld. We volgen de ontwikkelingen en zijn er al deels op voorbereid.

Organisatie
Het organisatie ontwikkeltraject door Rijnconsult is in 2021 is grotendeels doorlopen. Uit dit traject is een routekaart ontwikkeld die handvatten heeft gegeven voor de doorontwikkeling van Tribuut. Deze doorontwikkeling is in 2021 nagenoeg afgerond.

Jaarrekening

Door middel van een jaarrekening, jaarverslag en bijbehorende controleverklaring van de onafhankelijke accountant wordt door de directie verantwoording afgelegd aan het bestuur over het gevoerde financiële beheer in een bepaald begrotingsjaar.

3 Balans

De balans is een momentopname en geeft inzicht in de vermogenstoestand op een specifieke datum. Aan de debetzijde van de balans zijn de activa/bezittingen opgenomen. Onder deze bezittingen vallen niet alleen tastbare bezittingen, maar ook vorderingen op derden. De creditzijde van de balans geeft de passiva/financieringsbronnen weer. Dit betreft onder andere gevormde voorzieningen en reserves en schulden op lange en korte termijn.
Tribuut heeft op 31 december 2021 geen door derden aangegane geldleningen gewaarborgd en geen garantiestellingen afgegeven voor natuurlijke personen of rechtspersonen.

3.1 Activa

Activa	31-12-2021	31-12-2020
Materiële vaste activa	€ 31.666	€ 51.608
Uitzettingen met een looptijd van <1 jaar		
Uitzettingen in 's Rijksschatkist	€ 1.178.846	€ 1.219.893
Nog te ontvangen	€ 786.537	€ 526.157
Liquide Middelen		
Banksaldi	€ 90.508	€ 69.968
Overlopende Activa		
Vooruitbetaalde facturen	€ 56.417	€ 439.227
Totaal activa	€ 2.143.975	€ 2.306.853

3.2 Passiva

Passiva	31-12-2021	31-12-2020
Eigen vermogen		
Algemene Reserve	€ 739.080	
Gerealiseerd resultaat	€ 163.015	€ 327.199
Schulden met een looptijd <1 jaar		
Door te storten belastingen	€ 380.875	€ 381.979
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	€ 510.774	€ 701.294
Nog uit te betalen resultaat boekjaar	€ 0	€ 26.506
Vooruit ontvangen bedragen	€ 350.231	€ 869.875
Totaal passiva	€ 2.143.975	€ 2.306.853

4 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Inzicht in de resultaten per programma, waarbij een vergelijking wordt gemaakt met de programmabegroting 2021.

	Begroting (€ x 1000)				Gewijzigde Begroting (€ x 1000)				Realisatie (€ x 1000)		
	Lasten	Baten	Saldo		Lasten	Baten	Saldo		Lasten	Baten	Saldo
Waardebepaling	€ 2057		-€ 2057		€ 2057		-€ 2057		€ 1859		-€ 1859
Gegevensbeheer	€ 1186		-€ 1186		€ 1186		-€ 1186		€ 997		-€ 997
Heffen	€ 1254		-€ 1254		€ 1254		-€ 1254		€ 1170	€ 2	-€ 1171
Invordering	€ 1038		-€ 1038		€ 1038		-€ 1038		€ 1259		-€ 1259
Frontoffice	€ 604		-€ 604		€ 604		-€ 604		€ 694		-€ 694
Gemeentelijke bijdragen		€ 6140	€ 6140			€ 6140	€ 6140			€ 6140	€ 6140
Opstartbudget										€ 412	€ 412
Project GBO									€ 108	€ 108	€ 0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**€ 6140**	**€ 6140**	**€ 0**		**€ 6140**	**€ 6140**	**€ 0**		**€ 6086**	**€ 6661**	**€ 575**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves									€ 412		€ 412
Gerealiseerd Resultaat	**€ 6140**	**€ 6140**	**€ 0**		**€ 6140**	**€ 6140**	**€ 0**		**€ 6498**	**€ 6661**	**€ 163**

5 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

5.1 Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

5.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop de diensten of goederen geleverd zijn (lasten-baten stelsel).

Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begroting jaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Denk daarbij aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegelden verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.
De mutaties in de reserves worden gescheiden verantwoord. Het jaarrekeningresultaat is hierdoor zowel voor als na de storting in dan wel onttrekking uit de reserves inzichtelijk.

5.3 Balans

Vaste activa
De materiële vaste activa met economisch nut worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Afschrijvingen vinden plaats op basis van de lineaire afschrijvingsmethode zoals is vastgesteld in de nota Activering- en afschrijvingsbeleid.

Vlottende activa en passiva
Vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen. Liquide middelen en overlopende posten zijn tegen nominale waarde opgenomen. De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves
Algemene reserves zijn reserves waar het algemeen bestuur geen specifieke bestemming aan heeft gegeven. Bestemmingsreserves zijn reserves waar het algemeen bestuur een specifiek doel aan heeft gegeven.

Voorzieningen
Voorzieningen kunnen in overeenstemming met de BBV worden gevormd als sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar wel redelijkerwijs kunnen worden geschat.
- Op balansdatum bestaande risico's, die kunnen leiden tot verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang al redelijkerwijs kan worden geschat.
- Toekomstige kosten, mits de oorsprong ligt voorafgaande aan de balansdatum en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

5.4 Toelichting op de balans per 31-12-2021

Vaste activa

Verloop boekwaarde overige investeringen met economisch nut				
	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2021
Overige materiele vaste activa	€ 51.608	€ 0	€ -19.941	€ 31.666

In 2021 hebben geen investeringen op de vaste activa plaats gevonden. De stand van deze post is dan ook € 0. De afschrijvingen die hebben plaats gevonden zijn conform het afschrijvingsbeleid berekend op € 19.941

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen, met een looptijd van één jaar of minder, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Uitzettingen in 's Rijksschatkist betreft de deelname van Tribuut aan het zogenaamde schatkistbankieren per 1 maart 2016. Dit houdt in dat eventuele positieve banksaldi bij het Rijk worden uitgezet. Het drempelbedrag voor Tribuut bedraagt tot en met 30 juni 2021, op basis van het begrotingstotaal, € 250.000. Vanaf 01 juli 2021 tot en met 31 december 2021 bedraagt het drempelbedrag € 1.000.000. Omdat de geldstroom uit gronde van de bedrijfsvoering van Tribuut minimaal is ten opzichte van de belastingengeldstroom is dit drempelbedrag niet toereikend voor het totale betalingsverkeer van Tribuut.

Onderstaande tabel laat zien dat in het eerste kwartaal het drempelbedrag is overschreden. Oorzaak hiervan is de combi-aanslag die eind februari is bezorgd in het verzorgingsgebied van Tribuut. Dit heeft in de maand maart geleid tot veel (grote) betalingen in zeer korte tijd, waardoor het banksaldo op de belastingrekening sneller opliep dan er afgeboekt kon worden naar de schatkist.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Drempelbedrag	€ 250.000	€ 250.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Gemiddeld per dag	€ 619.440	€ 210.529	€ 113.011	€ 123.787
Overschrijding drempelbedrag	€ 369.440	NVT	NVT	NVT

Ultimo 2021 is het saldo op ’s Rijksschatkist als volgt opgebouwd:

Bedrijfsvoeringsrekening	Belastingrekening: Invorderingskosten en nog door te storten belastinggelden	Totaal uitzettingen in ’s Rijksschatkist
€ 959.772	€ 219.074	€ 1.178.846

Liquide middelen
Het saldo van de liquide middelen bestaat uit het saldo op de bedrijfsvoeringrekening en het saldo op de belastingrekening:

	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2020
Belastingrekening	€ 55.569	€ 30.220
Bedrijfsvoeringrekening	€ 34.939	€ 39.748

Naar aanleiding van de aanbesteding voor de bank zijn er in dit jaar een dubbele rekeningen van toepassing. Bovenstaand overzicht betreffende de gesaldeerde bedragen.

Eigen vermogen
Resultaat

Verloop eigen vermogen Tribuut				
	Boekwaarde 31-12-2020	Mutatie	Vrijval Opstartbudget	Boekwaarde 31-12-2021
Overige reserves	€ 0	€ 327.199	€ 411.882	€ 739.081
Resultaat	€ 0	€ 163.015	€ 0	€ 163.015

In 2021 is een voordeel gerealiseerd van € 163.015. Er is op moment van vaststellen van de jaarrekening nog geen besluit genomen hoe dit voordeel te verwerken.

Vlottende passiva
Schulden met een rentetypische looptijd van <1 jaar
Door te storten belastingen is het saldo van belastinggelden, dat per 31-12-2021 op de bankrekening en schatkist van Tribuut stond, maar pas in 2022 zal worden doorgestort.

Overlopende passiva
Betalingen onderweg zijn alle facturen die in 2021 zijn binnengekomen en pas in 2022 betaald zijn, en die facturen, die in 2021 zijn binnengekomen maar betrekking hebben op 2021. Tevens staan hier de sociale lasten onder, die betrekking hebben op 2021, maar pas in 2022 verwerkt worden.

Vooruit ontvangen bedragen heeft betrekking op het restant van het projectbudget voor de conversie van inhoud naar gebruiksoppervlakten.

Verloop vooruit ontvangen bedragen				
	Boekwaarde 31-12-2020	Onttrekkingen	Dotaties	Boekwaarde 31-12-2021
Opstartbudget	€ 411.882	€ 411.882	€ 0	€ 0
Project GBO	€ 457.994	€ 107.763	€ 0	€ 350.231

Het bestuur van Tribuut heeft in de vergadering van 9 april 2021 besloten dat het restant opstartbudget mag worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Algemene dekkingsmiddelen
Bij de vaststelling van de jaarrekening 2020 heeft het bestuur van Tribuut toestemming gegeven om het restant opstartbudget mag worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Eind 2018 heeft het bestuur van Tribuut het projectplan voor de conversie naar gebruiksoppervlakten goedgekeurd en heeft daar een projectbudget aan gekoppeld. Na de vereiste zienswijzeperiode is dit budget in een begrotingswijziging verwerkt. Echter, in 2019, 2020 en 2021 is niet het gehele budget uit de jaarschijf verbruikt. Dat deel van het budget dat in 2019 en 2020 is ontvangen, maar niet in deze jaren zijn aangewend, wordt als Vooruit ontvangen bedrag op de balans opgenomen.

Incidentele baten en lasten
Het Project Gebruiksoppervlakten is een eenmalig project dat loopt in 2019, 2020, 2021 en een uitloop heeft naar 2022. De lasten en baten die hier mee samen hangen zijn dan ook als incidenteel te bestempelen. Verder zijn er geen incidentele baten of lasten.

Niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen en rechten
Tribuut heeft in 2016 twee Dienstverleningsovereenkomsten gesloten met gemeente Epe en Apeldoorn ter grootte van ongeveer € 700.000 voor het verlenen van de PIOFACH-taken. Per 2021 is de totale waarde ca € 600.000 per jaar. 2021 was voor beide overeenkomsten het laatste jaar van de contracttermijn. Eind 2020 is er gestart om met beide contractpartijen het gesprek te voeren over hoe de dienstverlening er uit gaat zien in de komende jaren en welke kosten hierbij horen. Gedurende het jaar 2021 zouden de overleggen doorgegaan. Aangezien de organisatie van Tribuut aan enorme wijzigingen onderhevig was, is besloten deze gesprekking in 2022 op te pakken en af te wikkelen.

Ook heeft Tribuut een overeenkomst met GouwIT op basis van een Europese aanbesteding voor de onderhoudskosten en hosting van de belastingapplicatie (ongeveer € 300.000 op jaarbasis) dit contract loopt nog tot en met 2025; en een overeenkomst met Ortec Finance (voor ongeveer € 110.000 op jaarbasis) dit contract loopt nog tot en met 2023. Deze kosten worden volledig gedekt uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten aan de begroting van Tribuut.

Uit de aanbesteding accountancy die in 2020 is opgestart is er een nieuw contact aangegaan met een onafhankelijke accountant Baker Tilly. Uit de aanbesteding vloeit een overeenkomst van 4 jaar met ingang van 2020. De waarde die hieraan gekoppeld is bedraagt € 39.750 per jaar.

Gebeurtenissen na balansdatum
Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie over de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen
Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van het verantwoordingsmodel 2021 Topinkomens van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor Tribuut is € 209.000 . Er zijn in 2021 geen salarissen uitbetaald die boven deze norm uitkomen.
De leden van het bestuur van Tribuut vallen onder het begrip topfunctionaris zoals bedoeld in de WNT, maar ontvangen van Tribuut geen bezoldiging. In de volgende tabel een overzicht van de bestuurders van Tribuut in 2021:

Naam	Periode	Bezoldiging	Onkostenvergoeding
R.A.J. Scholten	01-01-2021 - 18-02-2021	€ 0	€ 0
M. Wiersinga	09-04-2021 - 17-07-2021	€ 0	€ 0
E. Visser	18-07-2021 - 31-12-2021	€ 0	€ 0
B.J. Groot Wesseldijk	01-01-2021 - 31-03-2021	€ 0	€ 0
D.H. Cziesso	01-01-2021 - 31-12-2021	€ 0	€ 0
H. Matser	01-01-2021 - 01-06-2021	€ 0	€ 0
E. Boswinkel	12-07-2021 - 31-12-2021	€ 0	€ 0
H. van der Sleen	01-01-2021 - 31-12-2021	€ 0	€ 0
R. Bosch	09-04-2021 - 31-12-2021	€ 0	€ 0

De directeur van Tribuut moet eveneens worden aangemerkt als Topfunctionaris bedoeld in de WNT:

Naam	V. Gosselink	M.J.M. Van Schooten	B.J. Groot Wesseldijk
Functie: Directeur Tribuut	2021	2021	2021
Aanvang en einde functievervulling	01-01-2021 – 28-02-2021	01-03-2021 - 31-03-2021	01-04-2021 – 31-12-2021
Omvang dienstverband	1 fte	0,89 fte	1 fte
Dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 24.617	€ 4.552	€ 80.675
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 3.371	€ 755	€ 15.172
Subtotaal	*€ 27.988*	*€ 4.575*	*€ 95.847*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 33.784	€ 15.778	€ 157.466
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	NVT	NVT	NVT
Totale bezoldiging	**€ 27.988**	**€ 4.575**	**€ 95.847**

Aangemerkte topfunctionarissen voorgaande jaren:

Naam	G.A.G. Eggermont	M. van Deelen	S. Boes	V. Gosselink
Functie: Directeur Tribuut	2019	2020	2020	2020
Aanvang en einde functievervulling	01-01-2019 – 31-12-2019	01-01-2020 - 29-02-2020	01-01-2020 - 29-02-2020	01-03-2020 – 31-12-2020
Omvang dienstverband	0,56 fte	1 fte	0,89 fte	1 fte
Dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 52.538	€ 12.685	€ 10.676	€ 88.713
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 9.056	€ 2.471	€ 2.197	€ 15.781
Subtotaal	*€ 61.594*	*€ 15.156*	*€ 12.873*	*€ 104.494*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 107.786	€ 32.951	€ 29.230	€ 168.049
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	NVT	NVT	NVT	NVT
Totale bezoldiging	**€ 61.594**	**€ 15.156**	**€ 12.873**	**€ 104.494**

Taakveld	Omschrijving	Apeldoorn	Epe	Lochem	Voorst	Zutphen	Tribuut
0.1	Bestuur	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 110.390
0.4	Overhead	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.987.559
0.61	OZB Woningen	€ 1.535.952	€ 322.193	€ 339.188	€ 217.779	€ 542.097	€ 2.508.514
0.62	OZB niet woningen	€ 237.513	€ 67.462	€ 88.850	€ 61.771	€ 84.001	€ 457.885
0.63	Parkeerbelasting	€ 2.483	€ -	€ -	€ -	€ 29.063	€ 14.211
0.64	Belastingen overig	€ 73.563	€ 14.758	€ 1.623	€ 1.227	€ 24.957	€ 67.125
0.8	Stelposten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	€ 3.697	€ -	€ 689	€ 1.294	€ 2.725	€ 4.666
3.4	Economische promotie	€ -	€ 4.593	€ 4.768	€ -	€ 259	€ 5.620
6.3	Inkomensregelingen	€ 270.738	€ 22.901	€ 31.538	€ 16.594	€ 84.230	€ 426.000
7.2	Riolering	€ 309.325	€ 137.225	€ 70.794	€ 44.634	€ 102.959	€ 136.126
7.3	Afval	€ 630.525	€ 65.599	€ 176.325	€ 81.836	€ 185.489	€ 223.572
7.5	Begraafplaats en crematoria	€ 9.055	€ 9.150	€ 1.696	€ 578	€ 4.317	€ 10.909
8.3	Bouwen en Slopen	€ 33.087	€ 2.363	€ 9.430	€ 5.623	€ 10.220	€ 26.158
Totaal		**€ 3.105.939**	**€ 646.244**	**€ 724.901**	**€ 431.335**	**€ 1.070.316**	**€ 5.978.735**

Accountants

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Burgemeester Roelenweg 14-18
Postbus 508
8000 AM Zwolle

T: +31 (0)38 425 86 00

zwolle@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

Aan het bestuur van
Tribuut Belastingsamenwerking

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Tribuut Belastingsamenwerking te Epe gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Tribuut Belastingsamenwerking op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door het bestuur vastgestelde controleprotocol en normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

1 De balans per 31 december 2021;
2 Het overzicht van baten en lasten over 2021;
3 De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4 Het overzicht taakvelden.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het bestuur vastgestelde controleprotocol en normenkader en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Tribuut Belastingsamenwerking zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

Baker Tilly (Netherlands) N.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 60.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteits-voorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Voorwoord;
- Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en het bestuur voor de jaarrekening
De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. De directie is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door het bestuur vastgestelde controleprotocol en normenkader.

In dit kader is de directie tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het door het bestuur vastgestelde controleprotocol, het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen;

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 24 maart 2022

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend

drs. E.H.J.D. Damman RA

Concept toekomstplan en begroting

2023-2026

Datum: maart 2022

Status: bestuursvergadering 18 maart 2022

Auteur: Michel van Schooten en Bert Groot Wesseldijk

tribuut
belastingcentrum

Inhoudsopgave

Voorwoord ... **3**

1 Inleiding ... **5**

1.1 Missie en visie ... 5

1.2 Doelstellingen ... 6

1.3 Financiële uitgangspunten en kaders ... 7

1.4 Overige ontwikkelingen ... 9

2. Programmabegroting 2023 ... **10**

2.1 Programmaonderdeel 1.1: Waardebepaling ... 10

2.2 Programmaonderdeel 1.2: Gegevensbeheer WOZ ... 12

2.3 Programmaonderdeel 1.3: Heffen ... 13

2.4 Programmaonderdeel 1.4: Invordering en kwijtschelding ... 15

2.5 Programmaonderdeel 1.5: Frontoffice ... 18

2.6 Samenvatting programmaonderdelen ... 20

3. Bedrijfsvoering ... **21**

3.1 Personeel ... 21

3.2 ICT ... 21

3.3 Huisvesting ... 22

3.4 In control ... 22

3.5 Kosten bedrijfsvoering ... 23

4 Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... **24**

4.1 Risico's ... 24

4.2 Financiële kengetallen ... 25

4.3 Financiering ... 25

5 Financiële begroting ... **27**

5.1 Financiële begroting ... 27

5.2 Kostenverdeling per gemeente ... 28

5.3 Balans ... 29

Bijlage 1: Lasten per taakveld 2022 ... **30**

Bijlage 2: Gewijzigde begroting bij deelname Gemeente Brummen ... **31**

CONCEPT

Voorwoord

Een begroting is een moment van vooruitkijken. Er wordt door verschillende instanties ook druk gesproken over toekomstige ontwikkelingen en wat dat betekent voor de huidige dienstverlening. Datagericht werken, Samenhangende Object Registratie (SOR), Wet Open Overheid, Open data, LV WOZ en ga zo maar door. Voor Tribuut klinkt de primaire taak, het efficiënt opleggen en innen van lokale belastingen, redelijk overzichtelijk, maar in het daglicht van al die ontwikkelingen is het toch goed dat Tribuut up-to-date blijft. Daarom overleggen we op dit moment al op structurele basis met de deelnemende gemeenten hoe we de gegevensuitwisseling voor de basisregistraties als de BAG, BGT en WOZ zo efficiënt mogelijk inrichten en ons voorbereiden op de komst van de SOR.

Maar de dagelijkse praktijk is vaak wat weerbarstiger. Die wordt beïnvloed door bijvoorbeeld de omzetting van de taxaties van m3 naar m2 (gebruiksoppervlak). Dat kan voor sommige objecten een afwijking geven op de getaxeerde waarde. Voor vier gemeenten hebben we dat vorig jaar al gedaan. Voor Apeldoorn is dat afgelopen jaar afgerond. We verwachten daardoor wel meer vragen en bezwaren uit Apeldoorn, maar voor de andere gemeenten weer minder. Bij deze gemeenten is vorig jaar deze wijziging al doorgevoerd. We hopen dat we de stijgende trend van bezwaren kunnen temperen, maar de No Cure No Pay bureaus (NCNP) bombarderen onze inwoners met reclame. Ze krijgen steeds meer voet aan de grond en drijven de kosten voor Tribuut enorm op. Niet alleen met proceskostenvergoedingen, die uiteindelijk weer voor rekening van de deelnemende gemeente komen, maar ook met behandelingskosten van duizenden bezwaren.

Als sinds de oprichting van Tribuut is de ambitie uitgesproken om te groeien in deelnemende gemeenten. Er is nu concrete belangstelling van de gemeente Brummen om de uitvoering van de belastingtaken te beleggen bij Tribuut en daarmee deelnemer te worden van de GR. Daar zijn we erg blij mee omdat het bestaansrecht van Tribuut ermee verbetert, de professionaliteit op peil kan blijven en de kosten per gemeente beter verdeeld kunnen worden. Gemeente Brummen is wat dat betreft van harte welkom.

Beleidsontwikkelingen voor komend jaar

- Corona is nog niet weg uit onze samenleving. We zien dat betalingen nog steeds uitgesteld zijn en ondernemers in de horeca- en evenementenbranche vragen om betalingsregelingen. Deze bedrijven worden soms nog jaren geconfronteerd met afbetaling van schulden. We willen daar ruimhartig mee omgaan en dat vraagt personele inzet. Daarom hebben we komend jaar nog een bedrag opgenomen van € 50.000,- voor de uitvoering van individuele afspraken en van landelijke en lokale regelingen die uitzonderingen vormen op reguliere processen.
- Om verdere stijging van proceskosten te voorkomen, zullen we samen met de deelnemende gemeenten onderzoeken naar mogelijkheden om bezwaren van NCNP-bureaus te voorkomen. Een mogelijkheid als de “lokale lasten meter” kan een optie zijn. In combinatie met een proactief communicatieplan samen met de gemeenten is het doel kosten te besparen. Deze investering is budgetneutraal op te nemen in de begroting. Definitieve besluitvorming zal later in het bestuur plaatsvinden.
- De nieuwe CAO voor gemeenten en samenwerkingsverbanden is eind januari 2022 definitief bekrachtigd. Deze CAO geldt voor 2021 en 2022. Dit resulteert in hogere loonkosten voor 2022 en verder. (er is nog geen CAO voor 2022 en verder)

- Voor indexatie van begrote bedragen na 2023 volgen we de normen uit de septembercirculaire. Echter staan, tijdens het schrijven van deze begroting, de mondiale ontwikkeling is een heel ander daglicht. Onze inschatting is dat de huidige inflatie die sinds eind vorig jaar een vlucht neemt forse invloed kan hebben op de ontwikkelingen van lonen en van contracten die vaak geïndexeerd worden op CPI of vergelijkbare indexen. De stijging van de kosten kan daarmee gemakkelijk de getallen in de septembercirculaire overstijgen.

Tribuut Belastingcentrum

Bert Groot Wesseldijk
Directeur a.i.

CONCEPT

1 Inleiding

Voor u ligt het toekomstplan en de begroting 2023 - 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling Tribuut belastingsamenwerking. Tribuut voert de belastingtaak uit voor de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen.

Tribuut is een bedrijfsvoeringsorganisatie met een enkelvoudig bestuur. Dat betekent dat de afzonderlijke gemeenten autonoom zijn in het opmaken van beleid voor lokale belastingen.

De begroting 2023 borduurt voort op het bedrijfsplan en het toekomstplan 2022. In 2018 is het bedrijfsplan met gemeenten, bestuur en medewerkers geëvalueerd. De evaluatie heeft richting gegeven aan de doelstellingen van de organisatie; deze worden uitgewerkt in de volgende hoofdstukken. Deze begroting heeft daarmee een inhoudelijk karakter.

Tribuut was voornemens in januari 2022 een kadernota vast te laten stellen met de begrotingsuitgangspunten en de maatstaven die de kostenverdeling naar de gemeenten bepalen. Echter heeft het proces langer geduurd en daarom zijn de uitgangspunten en de maatstaven nog in deze begroting opgenomen. We verwachten dit het komende jaar wel tijdig te kunnen opleveren.

1.1 Missie en visie

“Tribuut voert de belastingtaken WOZ, heffing en invordering uit voor haar deelnemers en adviseert over de optimale aanwending van het belastinginstrumentarium. Het is de ambitie om de beste belastingdienstverlener in de ‘regio’ te worden, met een ijzersterke prijs/kwaliteitverhouding, waar gemeenten graag hun belastingzaken aan uitbesteden en waarvoor medewerkers graag willen werken.”

“Medewerkers en deelnemende gemeenten zijn trots op hun organisatie. De belastingorganisatie groeit zodanig dat dit ten goede komt aan klant en kwaliteit en ook kostenverlagend is voor alle deelnemers. Daarbij is de Stedendriehoek en aangrenzende gemeenten het domein van mogelijke uitbreiding. De belastingorganisatie is een flexibele organisatie die kan inspelen op de snel veranderende behoeften van interne en externe klanten en daarbij borg staat voor een adequate uitvoering en het ophalen van de juiste belastingopbrengst.”

Om deze missie en visie te realiseren werkt Tribuut continu aan verbetering en ontwikkeling van haar medewerkers, producten en diensten, werkprocessen en ICT. Zij blijft in gesprek met deelnemende gemeenten zodat de organisatie goed in kan blijven spelen op hun behoeften op belastinggebied. Operationele performance, klanttevredenheid belastingplichtigen en gemeenten worden periodiek gemeten. Het personeelsbeleid is gericht op structurele ontwikkeling van medewerkers.

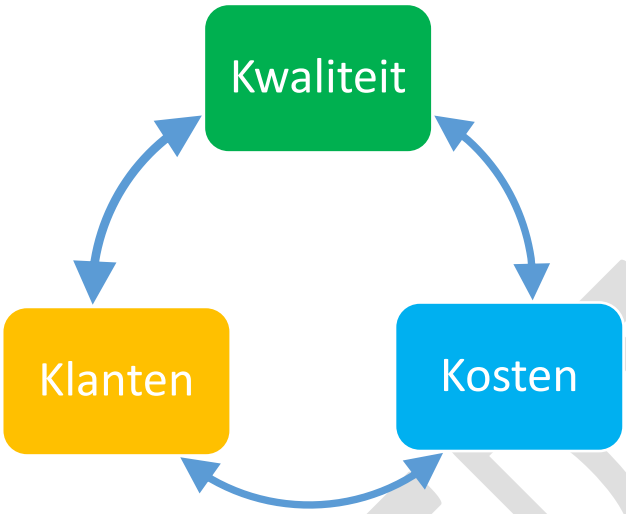
Het is van strategisch belang dat de belastingorganisatie verdergaand digitaliseert en innoveert op het gebied van ICT. De belastingorganisatie kiest niet voor de innovatorpositie, maar is wel voorloper. Dit betekent dat het bewezen technologie toepast en niet als proeftuin dient voor de nieuwste ICT-ontwikkelingen.

Het management en bestuur van de belastingorganisatie acquireren in samenwerking en overleg met de deelnemende gemeenten en nieuwe samenwerkingspartners. Uitgangspunt hierbij is dat de belastingprocessen goed draaien en de organisatie in control is. Het streven is erop gericht een reputatie van ijzersterke prijs-kwaliteit op te bouwen. De groei is beheerst zodat dit niet ten koste gaat van opgebouwde kwaliteit.

CONCEPT

1.2 Doelstellingen

Tribuut is een uitvoeringsorganisatie. Als organisatie zoeken we continu naar verbeteringen. De verbeteringen kunnen betrekking hebben op drie centrale elementen:

Klanten
De klant kan op diverse manieren kwaliteit ervaren. Dit kan te maken hebben met toegankelijkheid bij vragen, snelheid van afhandeling van verzoeken en duidelijkheid van de communicatie. De ervaringen van de klant zijn cruciaal voor de waardering van de organisatie. Het 'luisteren' naar de ervaringen van de klant doen we elke dag, maar wordt ook expliciet gemeten in een klanttevredenheidsonderzoek.

Doel van het onderzoek is niet het cijfer, maar het verzamelen van klantervaringen om als organisatie van te leren. Het gaat niet alleen om het cijfer en de norm, maar vooral om de trend. We volgen de klantwaardering en rapporteren hierover aan het bestuur in cijfers en letters.

Kwaliteit
De kwaliteit op organisatieniveau heeft voor een belangrijk deel te maken met de beheersing van de twee hoofdtaken van de organisatie: de uitvoering van de wet WOZ en het heffen/innen van belastingen

In 2021 heeft de Waarderingskamer de organisatie gewaardeerd op drie sterren (voldoende). De doelstelling bij de uitvoering van de wet WOZ is om het oordeel 'goed' (vier sterren of hoger) van de Waarderingskamer te ontvangen. In 2019 zijn we daarom begonnen met het uitvoeren van diverse controleprotocollen, zoals die door de Waarderingskamer zijn ontworpen. Daarnaast hebben we een uitgebreid arsenaal aan dashboards die ons de mogelijkheid geven om de ontwikkeling van de kwaliteit te monitoren. We blijven werken aan de kwaliteit en zijn er van overtuigd dat ook de Waarderingskamer enig moment tot de conclusie moet komen dat een vierde ster gerechtvaardigd is. Jammer is wel dat we van de waarderingskamer geen exacte voorwaarden krijgen waarvan moeten voldoen om dat te realiseren.

Ten aanzien van de belastingheffing en -inning heeft Tribuut de doelstelling om de belastingopbrengst te optimaliseren conform de door de gemeenten gewenste opbrengst. De gemeente bepaalt jaarlijks welke belastingopbrengst ze wenst. Tribuut brengt een tarief advies uit en richt haar processen zodanig in dat er binnen de gestelde wettelijke kaders een optimale belastingopbrengst wordt gerealiseerd. Aan het einde van het belastingjaar controleert de accountant de rechtmatigheid en volledigheid van de opbrengsten en stelt ten behoeve van de gemeentedeelverklaringen op. Hiermee wordt de kwaliteit van de uitvoering geborgd.

Tot slot is de accountantsverklaring over de jaarrekening de borging van de beheersing op organisatieniveau.

Kosten
Sinds de oprichting tot en met 2020 werkte we met een opstartbudget in de begroting. Vanaf 2021 hebben wij het restant van het opstartbudget toegevoegd aan de algemene reserve. Wij hebben mooie stappen gezet om de organisatie efficiënter te maken, maar wij zijn er nog niet. In 2020 en 2021 stond gepland dat een aantal medewerkers getraind zou worden voor de Lean Green Belt. Mede door corona is deze opleiding niet gevolgd. In het jaar 2022 zal deze opleiding alsnog gevolgd gaan worden. Zo kunnen wij in de toekomst constant aandacht blijven schenken aan continu verbeteren en dit verankeren in de gehele organisatie. Het veranderen van processen en dus de manier van werken kost tijd, geld en brengt cultuurverandering met zich mee. Cultuur verander je niet in een jaar tijd: dit heeft meer tijd nodig. We willen de kostensoorten logischer rubriceren zodat het gemakkelijker is om voortgangsrapportages te maken. Hiervoor hebben wij de opzet van het begroten op een specifiekere manier toegepast. Deze manier brengt ons dichter bij het inzicht in de kosten. De resultaten daarvan ziet u in paragraaf 3.2 en behelst de overhead. Het mag helder zijn dat deze wijziging kostenneutraal is doorgevoerd. Het heeft ook geen invloed op de kostenverdeling tussen de gemeenten.

1.3 Financiële uitgangspunten en kaders

De budgetten voor structurele en incidentele kosten in de begroting 2023 worden geïndexeerd op basis van de prijsontwikkeling 2023 die in de septembercirculaire 2021 van de overheid is aangegeven:
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers: 2,30%.
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel: 1,50%.
Prijs bruto binnenlands product: 1,90%.

Voor de begroting 2023 is de index geraamd zoals hierboven aangegeven en daarmee is de verhouding vergelijkbaar met de begroting over 2022, die in juni 2021 is vastgesteld.

Actualisatie maatstaven
Deze begroting is opgesteld conform de vernieuwde kostenverdeelsystematiek, zoals die is vastgesteld door u in de bestuursvergadering van januari 2020. In deze methodiek worden per activiteit per cluster de kosten vastgesteld en deze worden op basis van verschillende verdeelsleutels naar de deelnemers verdeeld.

Verdeelsleutel	Apeldoorn	Epe	Lochem	Voorst	Zutphen	Totaal
# Woning	78.974	15.726	16.252	10.805	24.474	146.231
# Niet Woningen	7.052	1.828	2.417	1.666	2.068	15.031
Proceskostenvergoeding	€ 232.629	€ 52.842	€ 54.599	€ 29.728	€ 100.730	€ 470.528
#WOZ bezwaren	1.589	359	478	305	767	3.498
# Aanslagregels Totaal	359.490	86.138	84.703	48.136	110.265	688.732
# ASR Inlezen/verwerken	91.917	32.598	45.445	21.223	22.885	214.068
# ASR Stuf-Vordering	8.809	2.022	2.103	1.148	7.666	21.748
# ASR Controle grondslagen	10.261	871	1.059	281	3.436	15.908
# Biljetten	94.615	20.604	22.459	14.922	33.581	186.181
# Heffen bezwaren	249	89	111	50	360	859
# KWS verzoeken	3.773	336	415	212	1.209	5.945
Dwanginvordering	€ 427.077	€ 45.904	€ 55.417	€ 36.602	€ 130.330	€ 695.330
# Klantcontacten	15.864	2.963	3.338	1.931	5.874	29.970

* Door een tekortkoming in het systeem is de telling van de klantcontacten van januari en februari 2021 verloren gegaan. De klantcontacten zijn voor deze begroting dus - bij wijze van uitzondering - op 10 maanden gebaseerd.

Toelichting op de maatstaven ten behoeve van de begroting 2023

Algemeen
De maatstaven zijn geactualiseerd op basis van de aantallen Gouw voor de jaren 2020 en 2021.

Woningen en Niet Woningen
Betreft de te waarderen objecten (alle WOZ-objecten exclusief WOZ-vrijstellingen) die actief zijn/waren per 1-1-2022. Ongebouwde grond wordt buiten beschouwing gelaten bij het bepalen van de verdeelsleutel.

Proceskostenvergoeding
Betreft de uitgekeerde proceskostenvergoedingen per gemeente in 2021.

Bezwaren
Betreft het aantal ingediende bezwaren (verdeeld naar WOZ en Heffen) in 2021.

Aanslagregels
Het totaal aantal verzonden aanslagregels van alle belastingsoorten in tijdvak 2021 (heffingsjaar voorafgaande aan het jaar waarin de kadernota en begroting worden opgesteld) exclusief de beschikkingsregels. Voor heffingen die achteraf worden opgelegd, is uitgegaan van het tijdvak 2020.
Voor specifieke activiteiten zijn de bijbehorende aanslagregels inzichtelijk gemaakt.

Biljetten
Betreft het totaal aantal biljetten in tijdvak 2021.

Kwijtscheldingsverzoeken
Betreft het aantal ingediende kwijtscheldingsverzoeken (exclusief automatische kwijtschelding) per gemeente in 2021.

Inkomsten uit dwanginvordering
Het aandeel van de gemeenten in de totaal ontvangen inkomsten uit dwanginvordering in het jaar 2021 (exclusief invorderingsrente).

Klantcontacten
Betreft het aantal geregistreerde klantcontacten in 2021 per gemeente (telefoon en e-mail).

BTW
De budgetten in de begroting zijn exclusief BTW geraamd. De betaalde BTW wordt bijgehouden en zal tweemaal per jaar middels de transparantie/doorschuifmethode naar rato van de gemeentelijke bijdrage aan de deelnemende gemeenten worden doorgeschoven. De gemeenten kunnen deze BTW vervolgens compenseren bij het BTW-compensatiefonds.

Vennootschapsbelasting
Per 1 januari 2016 is vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven ingevoerd. Tribuut voert als Gemeenschappelijke Regeling alleen de belastingtaak voor de deelnemende gemeenten uit en verleent geen diensten aan derden. Tribuut gaat daarom niet door de zogenaamde ‘ondernemerspoort’ en is vennootschapsbelasting voor Tribuut niet van toepassing. Dit is reeds vastgesteld door de belastinginspecteur.

Beleidsarm
De deelnemende gemeenten behouden autonomie op het beleid voor belastingen. De begroting 2023 is daarmee beleidsarm en gebaseerd op de geldende verordeningen en wetgeving. Eventuele beleidskeuzes door gemeenten die financiële gevolgen hebben voor de uitvoering, zullen in de loop van het jaar in een begrotingswijziging aan het bestuur van Tribuut worden voorgelegd.

CONCEPT

1.4 Overige ontwikkelingen

Het risicomanagement is herijkt in januari 2022. De in 2018 vastgesteld risico's zijn opnieuw bekeken en gewogen. Dit moet leiden tot een proactieve risicohouding en een beter gestructureerde controle qua systematiek en vastlegging. Het heeft overigens niet tot extra risico's geleid met grote financiële impact. Gezien het feit dat Tribuut geen structureel risicokapitaal aanhoudt, is er ook geen reden om het beleid voor het aanhouden van risicokapitaal naar aanleiding van het herziene risicomanagement bij te stellen.

We willen starten met de benchmark van de Waarderingskamer om daarmee enig vergelijk te krijgen op de belangrijkste kengetallen en kostenstructuur voor specifiek de WOZ ten opzichte van andere gemeenten of samenwerkingsverbanden met vergelijkbare omvang.

De Belastingdienst is druk bezig om de gedupeerden van de toeslagenaffaire te compenseren. Dit is echter een langdurig traject en vraagt zorgvuldige communicatie.

Alle deelnemende gemeenten hebben het besluit genomen om te anticiperen op de toekomstige Verzamelwet, en is Tribuut gestart met het kwijtschelden van belastingschulden.
Om tot ambtshalve kwijtschelding over te kunnen gaan, moet de invorderingsambtenaar weten wie in aanmerking komt voor kwijtschelding. De benodigde gegevens worden door de Uitvoeringsorganisatie Hersteloperatie Toeslagen (UHT) geleverd aan de opgegeven contactpersoon invordering bij Tribuut. De contactpersoon Invordering is aangedragen bij UHT in het kader van het moratorium. Deze contactpersoon heeft via een eigen account toegang tot het portaal. Het portaal biedt een beveiligde gegevensuitwisseling tussen de Belastingdienst/Toeslagen en de gemeente. Het lijkt erop dat de inspanning voor Tribuut op dit dossier beperkt blijft tot het monitoren van informatie en instructies van de Belastingdienst en het verlenen van kwijtschelding als de wetgeving daarvoor is aangepast.

Mocht er een nieuwe gemeente toetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling, dan zal daar de benodigde aandacht naartoe gaan. Dat kan de aandacht afleiden tot de primaire processen. Ook het samenvoegen van de database is een potentieel risico voor fouten en daarmee extra werk. Een goede voorbereiding is dus cruciaal.

CONCEPT

2. Programmabegroting 2023

Tribuut is georganiseerd op basis van de te onderscheiden belastingprocessen. Deze begroting sluit daarop aan. De programmabegroting bevat een programma met vijf programmaonderdelen:

1.1 Waardebepaling

1.2 Gegevensbeheer WOZ

1.3 Heffen

1.4 Invordering en kwijtschelding

1.5 Frontoffice

Eventuele gemeentelijke beleidskeuzes uit de afgelopen jaren zijn verwerkt in deze begroting.

Voor de Overhead worden geen bijdragen van de gemeenten verkregen; de gemeenten neemt immers de dienst 'uitvoering van de belastingtaak' af van Tribuut en niet de middelen waarmee die dienst wordt verricht. De kosten van Overhead zijn, op basis van het aantal FTE, doorbelast naar programmaonderdelen 1.1 tot en met 1.5.

Voor de leesbaarheid zijn de bedragen afgerond op duizendtallen. Door deze afronding kan het in sommige gevallen lijken als of de bedragen niet correct optellen.

Voor het overzicht van de geraamde lasten per taakveld wordt verwezen naar bijlage 1.

2.1 Programmaonderdeel 1.1: Waardebepaling

Het team Waarderen staat voor een aantal uitdagingen de komende jaren.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
Uitvoeren van kwalitatief goede herwaardering op GBO
De waardering van woningen is per 1-1-2022 op gebruiksoppervlakten uitgevoerd. Alle woningen zijn omgezet van m3 naar m2. In 2021 zijn Lochem, Voorst, Zutphen en Epe al op gebruiksoppervlakte getaxeerd en beschikt. Voor het belastingjaar 2022 zijn de taxaties van Apeldoorn ook op gebruiksoppervlakte uitgevoerd. Inmiddels hebben wij voor alle gemeenten deze omzetting kunnen afronden.

De opgedane ervaring in de herwaardering van afgelopen jaren zorgt ervoor dat het taxatiepakket meer voorbereidend werk kan doen. Hierdoor kan bij de herwaardering meer gestuurd worden vanuit de uitzonderingen en uitkomsten van bezwaren, waarna de reeds ingeregelde bulk meer geautomatiseerd kan worden uitgevoerd. Bij de taxateurs groeit het besef dat er meer vertrouwd moet worden op het model en meer alleen op de uitzondering wordt gecontroleerd en gemonitord. Dat betekent enerzijds het 'loslaten' van het idee alle objecten te willen controleren en anderzijds ook meer en intensiever kijken daar waar het echt nodig is. Daarnaast zal, wanneer wij daar aan toe zijn, dit enige wijzigingen in de inrichting en werkwijze van het taxatiepakket hebben.

De komende jaren zullen wij naast de kwaliteit van de primaire kenmerken, ook extra inzetten op de kwaliteit van de secundaire kenmerken (ligging, kwaliteit, onderhoud, uitstraling en doelmatigheid).

Optimaliseren verhouding Vraagprijzencontrole en Permanente Marktanalyse (PMA)
Bij het uitvoeren van de PMA, met name bij de woningen, wordt veel tijd besteed aan de controle van primaire objectkenmerken. Om tijdswinst te boeken, is de insteek dat de primaire objectkenmerken bij de Vraagprijzencontrole door Gegevensbeheer WOZ worden opgepakt. Als gevolg hiervan zou dan bij de uitvoering van de PMA er grotendeels vanuit kunnen worden gegaan dat de primaire kenmerken juist in het bestand staan. Essentieel hierbij is ook dat de vraagprijzencontrole wordt uitgevoerd voor het moment dat een transactie bekend wordt. Tevens zal het proces zo moeten worden ingericht dat

taxateurs beseffen dat de primaire objectkenmerken (in de meeste gevallen) niet meer beoordeeld hoeven te worden. Waar de taxateurs met name de laatste tijd tegen aanlopen, is dat door de snelheid waarmee woningen tegenwoordig verkocht worden enerzijds de woningen soms al verkocht zijn, voordat de vraagprijzencontrole gedaan is en anderzijds dat soms bij de vraagprijs niet alle kenmerken volledig zijn beschreven door de verkopende makelaar. In die gevallen zijn de objectkenmerken niet volledig gecontroleerd in de vraagprijzencontrole.

Optimaliseren processen Bezwaar en Beroep
Afgelopen periode hebben we de processen voor bezwaarbehandeling op het onderdeel 'horen' aangepast en geoptimaliseerd. We zoeken constant verder om dit proces beter te stroomlijnen zodat de inspanning beperkt blijft en klanten een helder proces doorlopen. Met de bureaus die bezwaar maken hebben we ook steeds vaker goede afspraken omtrent het proces. In het proces is het zo ingeregeld dat door de taxateur bij het beoordelen van de grieven en de waarde een concept uitspraak wordt gegenereerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ingeregelde standaard grieven en antwoorden, aan te vullen met specifieke antwoorden voor het betreffende dossier.

Oordeel en samenwerking Waarderingskamer
Vanuit diverse samenwerkingsverbanden, waaronder ook Tribuut, komt de wens dat de Waarderingskamer meer op de hoofdlijnen stuurt en minder op de details gaat controleren. Ook is de roep om transparantie uitgesproken door Tribuut richting de Waarderingskamer over de beoordelingsmethodiek. Eerste gesprekken hierover zijn gevoerd en dit punt wordt erkend door de Waarderingskamer. Doel is niet het oordeel van de Waka in twijfel te trekken, maar duidelijk te krijgen welke verbeteringen Tribuut moet doorvoeren om aan de kwaliteit te vodoen die behoort bij vier sterren.

Het oordeel 'goed' van de Waarderingskamer is het streven voor Tribuut. De bijdrage van het Team Waarderen is hierbij groot, maar niet uitputtend, omdat het hierbij voor een groot deel ook draait om de juiste objectkenmerken en alle processen binnen Tribuut die betrekking hebben op het uitvoeren van de wet WOZ. Het team Waarderen verzorgt de nodige input voor de vragenlijsten en de beoordelingsprotocollen en wordt wanneer nodig ingeschakeld om specifieke zaken te onderzoeken of vragen te beantwoorden. Het team ontwikkelt de herwaardering en interne beheersing zodanig dat deze de toets van de Waarderingskamer met goed gevolg kan doorstaan.

Prestatie-indicatoren

- Algemeen oordeel Waarderingskamer (norm: goed).
- Beschikkingen verzonden (norm: conform tijdlijn Waarderingskamer).

Wat gaat het kosten?

Programmaonderdeel 1.1: Waarderen (x €1.000)						
Lasten	*Verdeelsleutel*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Waarderen	#Objecten	€ 1150	€ 974	€ 999	€ 1020	€ 1041
Bezwaarafhandeling	#Bezwaren	€ 705	€ 597	€ 613	€ 625	€ 638
PKV	PKV uitgekeerd	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
Totaal lasten		**€ 2354**	**€ 2072**	**€ 2112**	**€ 2145**	**€ 2179**
Baten						
Apeldoorn						
Waarderen	#Objecten	€ 597	€ 506	€ 519	€ 530	€ 541
Bezwaarafhandeling	#Bezwaren	€ 320	€ 271	€ 278	€ 284	€ 290
PKV	PKV uitgekeerd	€ 247	€ 247	€ 247	€ 247	€ 247
Totaal		*€ 1164*	*€ 1025*	*€ 1045*	*€ 1061*	*€ 1078*

Epe						
Waarderen	#Objecten	€ 128	€ 109	€ 112	€ 114	€ 116
Bezwaarafhandeling	#Bezwaren	€ 72	€ 61	€ 63	€ 64	€ 65
PKV	PKV uitgekeerd	€ 56	€ 56	€ 56	€ 56	€ 56
Totaal		*€ 257*	*€ 226*	*€ 231*	*€ 234*	*€ 238*
Lochem						
Waarderen	#Objecten	€ 144	€ 122	€ 126	€ 128	€ 131
Bezwaarafhandeling	#Bezwaren	€ 96	€ 82	€ 84	€ 85	€ 87
PKV	PKV uitgekeerd	€ 58	€ 58	€ 58	€ 58	€ 58
Totaal		*€ 299*	*€ 262*	*€ 267*	*€ 272*	*€ 276*
Voorst						
Waarderen	#Objecten	€ 97	€ 82	€ 85	€ 86	€ 88
Bezwaarafhandeling	#Bezwaren	€ 61	€ 52	€ 53	€ 55	€ 56
PKV	PKV uitgekeerd	€ 32	€ 32	€ 32	€ 32	€ 32
Totaal		*€ 190*	*€ 166*	*€ 170*	*€ 172*	*€ 175*
Zutphen						
Waarderen	#Objecten	€ 182	€ 155	€ 159	€ 162	€ 165
Bezwaarafhandeling	#Bezwaren	€ 155	€ 131	€ 134	€ 137	€ 140
PKV	PKV uitgekeerd	€ 107	€ 107	€ 107	€ 107	€ 107
Totaal		*€ 444*	*€ 393*	*€ 400*	*€ 406*	*€ 412*
Totaal baten		**€ 2354**	**€ 2072**	**€ 2112**	**€ 2145**	**€ 2179**

2.2 Programmaonderdeel 1.2: Gegevensbeheer WOZ

De afstemming tussen de BAG, BGT en de WOZ is een volgende uitbreiding van taken en daarmee het belangrijkste onderwerp voor de komende jaren. Dit zal in 2025 zijn voltooiing krijgen in de Samenhangende Objectenregistratie (SOR). Hierdoor ontstaat een keten van informatie waarbij de complexiteit en de onderlinge afhankelijkheid groot is, maar met name een kans biedt om de kwaliteit van (alle) gegevens te verhogen. De voorbereidingen in het project SOR vraagt van Tribuut en van de gemeenten een grote uitvoerende inspanning. Financiële consequenties van de SOR moeten op tijd worden geregeld in de begroting.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
In drie stappen wil Tribuut het project SOR gaan inrichten. Het begint met gezamenlijke afspraken over de jaarlijkse mutatiedetectie, bij stap 2 wil Tribuut de kwaliteit en de actualiteit in de onderlinge processen gezamenlijk inrichten en bij stap 3 wordt een volledige bestandsvergelijking gemaakt om de afstemming te voltooien.

Het team Gegevensbeheer WOZ speelt in de keten BGT-BAG-WOZ een essentiële rol. Met de BAG zijn kenmerken als de gebruiksoppervlakte woningen (2021) opgenomen en wordt het bouwjaar (2022) afgestemd. Tevens komt er op termijn een vergelijk van de overige bouwwerken tussen BGT en WOZ. Om de uitwisseling van alle data actueel, volledig en onderling juist te houden, is een applicatie noodzakelijk om dit dagelijks te kunnen beheren. Ontwikkelingen bij de softwareleveranciers zullen we volgen en indien nodig moeten stimuleren.

Ook de LV WOZ is voor Tribuut een belangrijk onderwerp omdat we burgers en andere overheidsorganisaties met de juiste gegevens willen informeren. Het doel is dat de LV WOZ een afspiegeling is van de WOZ-administratie van Tribuut. Dit heeft gevolgen voor de registratie van kenmerken, de status van de beschikte WOZ-waarde, de actualiteit van subjecten en van adressen. De inrichting van de onderliggende processen moet daarom worden beoordeeld en de nieuwe verwachtingen ten aanzien van de werkwijze worden ingebed. Afwijkingen hiervan worden opgelost zodat de LV WOZ volledige en juiste informatie kan doorgeven.

De samenhang tussen alle data neemt enorm toe en wijzigingen werken door in alle basisregistraties. Dit vraagt van de collega gegevensbeheerders meer overzicht, inzicht en accuratesse om de data goed te kunnen beheren. Tribuut zal ruimte moeten creëren om te kunnen investeren in kennis, vakbekwaamheid en duurzaamheid om de risico's op fouten en uitval klein te houden.

Tenslotte zal het team WOZ onderzoeken of in de reguliere processen verdere efficiency te realiseren is, informatieoverdracht vanuit gemeenten verrijkt kan worden, robotisering ten aanzien van mutaties kansen biedt en of data-analyse structureel ingezet kan worden.

Wat gaat het kosten?

Programmaonderdeel 1.2: Gegevensbeheer WOZ (x €1.000)						
Lasten	*Verdeelsleutel*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Gegevensbeheer	#Objecten	€ 1245	€ 1272	€ 1307	€ 1335	€ 1364
Totaal lasten		**€ 1245**	**€ 1272**	**€ 1307**	**€ 1335**	**€ 1364**
Baten						
Apeldoorn	#Objecten	€ 664	€ 678	€ 697	€ 712	€ 728
Epe	#Objecten	€ 136	€ 138	€ 142	€ 145	€ 148
Lochem	#Objecten	€ 144	€ 147	€ 151	€ 155	€ 158
Voorst	#Objecten	€ 96	€ 98	€ 101	€ 103	€ 105
Zutphen	#Objecten	€ 205	€ 209	€ 215	€ 220	€ 224
Totaal baten		**€ 1245**	**€ 1272**	**€ 1307**	**€ 1335**	**€ 1364**

2.3 Programmaonderdeel 1.3: Heffen

Uitdagingen

De inhoud van de belastingbestanden is omvangrijk, maar nog niet helemaal volledig. Met name de gegevens voor de gebruikersbelasting OZB, hondenbelasting, toeristenbelasting, forensenbelasting, reclamebelasting en precariobelasting zijn lastig te verkrijgen.
Aan de harmonisatie van de (oude) subjectgegevens vanuit GOUW en de LV WOZ is hard gewerkt, maar het is nog niet volledig afgerond. De afhandeling van de heffingsbezwaren wordt niet in alle gevallen binnen de afhandelingstermijn van drie maanden gehaald.

Wat willen we bereiken?

We willen volledigheid van het bestandsbeheer van de subjecten en de belastingbestanden gaan realiseren, zodanig dat er voldaan wordt aan rechtsgelijkheid en de maximale belastingopbrengst binnengehaald wordt. Hierbij is het van belang dat belastingcontroles onderdeel zijn van het reguliere werkproces en dat er meer datagericht gewerkt gaat worden om de verschillende belastingsoorten actueel en volledig te maken. We streven ernaar om binnen de termijn de heffingsbezwaren te

realiseren. Doordat wij in sommige situaties afhankelijk zijn van gemeenten/klanten voor extra informatie willen wij deze informatie sneller ontvangen. Daarnaast willen we een nieuw aanslagbiljet ontwikkelen.

Wat gaan we daarvoor doen?
Er is een aantal concrete oplossingsrichtingen dat kan helpen bij het bereiken van bovenstaand doel:

- Meer workflows ontwikkelen zodat er een goed overzicht is van de werkvoorraad (per medewerker) en meer inzicht in het totaal aantal dossiers (samenwerking met afdeling functioneel beheer).
- Meer controles ter plekke uit laten voeren zodat goed kan worden beoordeeld welke ondernemers in de heffing moeten worden betrokken. De buitencontroleur moet daarom beschikken over een mobiele applicatie om de gegevens en foto's meteen vast te leggen. De controleur kan ter plekke voor meerdere belastingsoorten een controle uitvoeren.
- Meer informatie bij gemeentes proberen te verkrijgen (afschriften vergunningen, informatie over standplaatsen, gegevens ondernemers toeristenbelasting).
- Boekencontrole (blijven) uitvoeren bij ondernemers toeristenbelasting.
- Oplossen van foutmeldingen in de LV WOZ (met behulp van de softwareleverancier GOUW).
- Een werkgroep gaat zich buigen over de ontwikkeling van een nieuw, duidelijker aanslagbiljet.
- Focus op de termijn van de heffingsbezwaren en sneller acteren naar gemeente/klanten voor aanvullingen.

Prestatie-indicatoren

- Versturen van aanslagen (norm: conform jaarplanning).

Wat gaat het kosten?

Programmaonderdeel 1.3: Heffen (x €1.000)						
Lasten	*Verdeelsleutel*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Algemene werkzaamheden	#Aanslagregels	€ 754	€ 770	€ 793	€ 809	€ 826
Verzenden aanslagen	#Biljetten	€ 63	€ 63	€ 64	€ 65	€ 66
Inlezen en verwerken grondslagen	#Aanslagregels	€ 169	€ 172	€ 176	€ 181	€ 185
Stuf-Vorderingen	#Aanslagregels	€ 17	€ 18	€ 18	€ 18	€ 19
Controleren grondslagen	#Aanslagregels	€ 25	€ 26	€ 26	€ 27	€ 27
Bezwaarafhandeling	#Bezwaren	€ 38	€ 39	€ 40	€ 41	€ 42
Totaal lasten		**€ 1066**	**€ 1088**	**€ 1117**	**€ 1141**	**€ 1164**
Baten						
Apeldoorn						
Algemene werkzaamheden	#Aanslagregels	€ 394	€ 402	€ 414	€ 422	€ 431
Verzenden aanslagen	#Biljetten	€ 32	€ 32	€ 33	€ 33	€ 34
Inlezen en verwerken grondslagen	#Aanslagregels	€ 72	€ 74	€ 76	€ 78	€ 79
Stuf-Vorderingen	#Aanslagregels	€ 7	€ 7	€ 7	€ 7	€ 8
Controleren grondslagen	#Aanslagregels	€ 16	€ 16	€ 17	€ 17	€ 18
Bezwaarafhandeling	#Bezwaren	€ 11	€ 11	€ 12	€ 12	€ 12
Totaal		*€ 532*	*€ 543*	*€ 558*	*€ 569*	*€ 581*
Epe						
Algemene werkzaamheden	#Aanslagregels	€ 94	€ 96	€ 99	€ 101	€ 103

Verzenden aanslagen	#Biljetten	€ 7	€ 7	€ 7	€ 7	€ 7
Inlezen en verwerken grondslagen	#Aanslagregels	€ 26	€ 26	€ 27	€ 27	€ 28
Stuf-Vorderingen	#Aanslagregels	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2
Controleren grondslagen	#Aanslagregels	€ 1	€ 1	€ 1	€ 1	€ 1
Bezwaarafhandeling	#Bezwaren	€ 4	€ 4	€ 4	€ 4	€ 4
Totaal		*€ 134*	*€ 137*	*€ 140*	*€ 143*	*€ 146*
Lochem						
Algemene werkzaamheden	#Aanslagregels	€ 93	€ 95	€ 97	€ 99	€ 102
Verzenden aanslagen	#Biljetten	€ 8	€ 8	€ 8	€ 8	€ 8
Inlezen en verwerken grondslagen	#Aanslagregels	€ 36	€ 37	€ 37	€ 38	€ 39
Stuf-Vorderingen	#Aanslagregels	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2
Controleren grondslagen	#Aanslagregels	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2
Bezwaarafhandeling	#Bezwaren	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5
Totaal		*€ 144*	*€ 147*	*€ 151*	*€ 155*	*€ 158*
Voorst						
Algemene werkzaamheden	#Aanslagregels	€ 53	€ 54	€ 55	€ 57	€ 58
Verzenden aanslagen	#Biljetten	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5
Inlezen en verwerken grondslagen	#Aanslagregels	€ 17	€ 17	€ 17	€ 18	€ 18
Stuf-Vorderingen	#Aanslagregels	€ 1	€ 1	€ 1	€ 1	€ 1
Controleren grondslagen	#Aanslagregels	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bezwaarafhandeling	#Bezwaren	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2
Totaal		*€ 78*	*€ 80*	*€ 82*	*€ 83*	*€ 85*
Zutphen						
Algemene werkzaamheden	#Aanslagregels	€ 121	€ 123	€ 127	€ 130	€ 132
Verzenden aanslagen	#Biljetten	€ 11	€ 11	€ 12	€ 12	€ 12
Inlezen en verwerken grondslagen	#Aanslagregels	€ 18	€ 18	€ 19	€ 19	€ 20
Stuf-Vorderingen	#Aanslagregels	€ 6	€ 6	€ 6	€ 6	€ 7
Controleren grondslagen	#Aanslagregels	€ 5	€ 6	€ 6	€ 6	€ 6
Bezwaarafhandeling	#Bezwaren	€ 16	€ 16	€ 17	€ 17	€ 17
Totaal		*€ 177*	*€ 181*	*€ 186*	*€ 190*	*€ 194*
Totaal baten		**€ 1066**	**€ 1088**	**€ 1117**	**€ 1141**	**€ 1164**

2.4 Programmaonderdeel 1.4: Invordering en kwijtschelding

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Meer datagericht werken

Met onze ‘niet kunners/niet willers’ aanpak is Tribuut al meer gericht aan het invorderen, maar hier kunnen nog verbeteringen in worden aangebracht. Wat we duidelijk hebben, is dat het juiste gebruik van de ons beschikbare informatie (data) hierbij essentieel is. Invordering richt zich op het verrijken van de aanwezige informatie per klant. De uitdaging is om de reeds aanwezige informatie up-to-date te houden. Op dit moment loopt het proces van de deurwaarder nog per aanslagbiljet. In samenspraak met de deurwaarder wordt de verschuiving gemaakt om dossiers per klant te laten lopen.

Wij willen de komende vier jaar nog meer data verzamelen en gebruiken om zo te achterhalen waar we op welk moment de nadruk in het invorderingstraject kunnen leggen om zo efficiënt en effectief mogelijk bedragen in te vorderen. Hiermee willen we bereiken dat:

- Informatie per klant op een en dezelfde manier wordt geregistreerd.
- Het overzichtelijk is welke informatie nog actueel is en welke niet langer.
- Invordering beter kan beoordelen of een klant een ‘niet willer’ of een ‘niet kunner’ is.

De rol van de medewerkers binnen het cluster zal hiermee ook veranderen. Er zal meer geanalyseerd moeten worden Dat vraagt een andere benadering van de werkzaamheden en dus inzet en flexibiliteit van de medewerkers.

Dit doel gaan we bereiken, zodanig dat:

- Het te gebruiken systeem eenvoudig en makkelijk in het gebruik is voor alle medewerkers (van invordering).
- Op basis van eenduidige gegevens in bulk beoordeeld kan worden of een vordering naar de deurwaarder gestuurd moet worden of dat sprake is van een mogelijk maatwerktraject.
- Het systeem binnen een jaar werkend is.
- De kosten en baten vooraf inzichtelijk gemaakt zijn, zodat een budget aangevraagd kan worden als dat nodig is.
- Op jaarbasis een structurele afname wordt bereikt in het aantal uren dat nodig is om deurwaardervorderingen te beoordelen en te verwerken.

Workflows ontwikkelen/meer geautomatiseerde verwerking van gegevens
Op dit moment wordt nog niet alle post en mail ingelezen in de belastingapplicatie. Op het gebied van kwijtschelding is dit al wel het geval. Deze correspondentie wordt in realtime klaargezet in de belastingapplicatie voor verdere afhandeling. Overige correspondentie wordt via de mailbox verwerkt en dient handmatig geüpload te worden in de belastingapplicatie. Dit zorgt voor een langere verwerktingstijd.

Wij willen in de komende vier jaar ervoor zorgen dat alle overige correspondentie ook rechtstreeks in de belastingapplicatie in te lezen is. Daar waar dit niet mogelijk is, willen we een uitval/workflow creëren, zodat medewerkers hier zo min mogelijk uitzoek- en denkwerk aan hebben.

Hiermee bereiken we dat:

- Zoveel als mogelijk standaard documenten uit de belastingapplicatie worden gebruikt.
- Alle correspondentie per klant overzichtelijk en op eenvoudige wijze te raadplegen is voor alle medewerkers.
- De kans op kwijtraken of verkeerd opslaan van stukken nagenoeg nul is.
- Meer inzicht wordt verkregen in welke correspondentie wanneer binnenkomt.
- Beter gestuurd kan worden op afhandelingstermijnen.
- Zoveel mogelijk inzicht wordt verkregen in welke medewerker wat afhandelt.
- Meer inzicht wordt verkregen in de kwaliteit van afhandelen.

Het is natuurlijk ook een mogelijkheid om te onderzoeken of we aan de voorkant van het proces voorwaarden kunnen creëren om de klant het werk te laten doen. Denk hierbij aan de doorontwikkeling van de kwijtschelding en applicaties waarbij schuldhulpverleners als het ware kunnen inloggen om saldo’s te raadplegen en voorstellen in te dienen.

Dit doen we, zodanig dat:

- De verwerkingstijd van binnengekomen correspondentie zo kort mogelijk gemaakt wordt.

CONCEPT

- Per medewerker inzichtelijk kan worden gemaakt wat hij/zij aan correspondentie heeft verwerkt of aangemaakt.
- Inzichtelijk wordt of (wettelijke) afhandelingstermijnen gehaald zijn of niet.
- De kwaliteit van de afhandeling binnen een nog af te stemmen periode structureel omhoog gaat.
- 'Verspilling' in het proces zoveel mogelijk wordt tegengegaan.

Prestatie-indicator

- Innen norm: 98% binnen één jaar na aanslagoplegging geïnd, 99,5% binnen twee jaar en 99,9% binnen drie jaar

Wat gaat het kosten?

Programmaonderdeel 1.4: Invordering (x €1.000)						
Lasten	*Verdeelsleutels*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Kwijtscheldingen	#KWS verzoeken	€ 410	€ 408	€ 394	€ 403	€ 411
Betalingsverkeer	#Biljetten	€ 512	€ 509	€ 491	€ 502	€ 513
Dwanginvordering	Invorderingskosten	€ 295	€ 295	€ 287	€ 293	€ 299
Totaal lasten		**€ 1217**	**€ 1212**	**€ 1173**	**€ 1198**	**€ 1224**
Baten						
Apeldoorn						
Kwijtscheldingen	#KWS verzoeken	€ 260	€ 259	€ 250	€ 256	€ 261
Betalingsverkeer	#Biljetten	€ 260	€ 259	€ 250	€ 255	€ 261
Dwanginvordering	Invorderingskosten	€ 181	€ 181	€ 176	€ 180	€ 184
Totaal		*€ 702*	*€ 699*	*€ 676*	*€ 691*	*€ 706*
Epe						
Kwijtscheldingen	#KWS verzoeken	€ 23	€ 23	€ 22	€ 23	€ 23
Betalingsverkeer	#Biljetten	€ 57	€ 56	€ 54	€ 56	€ 57
Dwanginvordering	Invorderingskosten	€ 19	€ 19	€ 19	€ 19	€ 20
Totaal		*€ 99*	*€ 99*	*€ 96*	*€ 98*	*€ 100*
Lochem						
Kwijtscheldingen	#KWS verzoeken	€ 29	€ 29	€ 28	€ 28	€ 29
Betalingsverkeer	#Biljetten	€ 62	€ 61	€ 59	€ 61	€ 62
Dwanginvordering	Invorderingskosten	€ 24	€ 23	€ 23	€ 23	€ 24
Totaal		*€ 114*	*€ 113*	*€ 110*	*€ 112*	*€ 114*
Voorst						
Kwijtscheldingen	#KWS verzoeken	€ 15	€ 15	€ 14	€ 14	€ 15
Betalingsverkeer	#Biljetten	€ 41	€ 41	€ 39	€ 40	€ 41
Dwanginvordering	Invorderingskosten	€ 16	€ 16	€ 15	€ 15	€ 16
Totaal		*€ 71*	*€ 71*	*€ 69*	*€ 70*	*€ 72*
Zutphen						
Kwijtscheldingen	#KWS verzoeken	€ 83	€ 83	€ 80	€ 82	€ 84
Betalingsverkeer	#Biljetten	€ 92	€ 92	€ 89	€ 91	€ 92

Dwanginvordering	Invorderingskosten	€ 55	€ 55	€ 54	€ 55	€ 56
Totaal		*€ 231*	*€ 230*	*€ 223*	*€ 227*	*€ 232*
Totaal baten		**€ 1217**	**€ 1212**	**€ 1173**	**€ 1198**	**€ 1224**

2.5 Programmaonderdeel 1.5: Frontoffice

Wat willen we bereiken en hoe gaan we dat doen?

Betere communicatie vanuit Tribuut

Frontoffice ontvangt meestal als eerste de reacties wanneer 'dat wat er met de klanten gecommuniceerd wordt' tot vragen leidt. Dat zijn reacties achteraf. Een deel van onze telefoon, mail en post contacten ontstaan dan ook door onduidelijke communicatie vanuit Tribuut.

We willen duidelijk met de klant communiceren, waardoor de klant geen contact hoeft te zoeken omdat het gecommuniceerde tot vragen leidt. Ook willen we een aantal communicatieve uitingen verbeteren, waardoor het aantal klanten dat contact zoekt, afneemt.

Dit doen we zodanig dat:

- Vanuit cijfers een afname blijkt van de aantallen in de stromen telefoon, e-mail en post.
- De te versturen stukken inhoudelijk en communicatief getoetst zijn.
- Reacties van klanten worden meegenomen.

Proactief bellen

Klanten komen niet altijd hun afspraken na met betrekking tot het in termijnen betalen (automatische incasso) of een betalingsregeling. Dat leidt tot verstoring in het invorderingsproces. Er moeten dan extra administratieve werkzaamheden verricht worden om het geld binnen te krijgen. Klanten aanschrijven geeft echter geen inzicht in het verhaal achter het niet nakomen van de afspraken. Is er sprake van 'niet willen' of 'niet kunnen'?

We gaan actief klanten (terug)bellen om te zorgen dat afspraken met betrekking tot het in termijnen betalen (automatische incasso) en betalingsregelingen worden nagekomen. Bij het niet kunnen nakomen hebben we inzicht in het 'niet willen' of 'niet kunnen'.

Dit doen we zodanig dat:

- Er sprake is van een automatische incasso of betalingsregeling.
- Er een telefoonnummer bekend is.
- Er duidelijk is hoeveel klanten er gebeld zijn en wat de resultaten zijn.
- Er inzicht komt in het verhaal achter het niet nakomen van de afspraken.
- Er een structurele afname van extra administratieve werkzaamheden wordt bewerkstelligd.

Veiligere oplossing voor de mail

Communiceren via de e-mail is een steeds minder veilige weg en er worden vanuit nieuwe privacywetgeving steeds hogere eisen gesteld. De e-mail is op dit moment echter wel een middel dat voorziet in de communicatiebehoefte buiten kantoortijden.

Inmiddels is Cryptshare aangeschaft. Via Cryptshare gaan we bewerkstelligen dat klanten en medewerkers van Tribuut op een veilige manier documenten met elkaar kunnen delen.

We doen dit, zodanig dat:

- Het proces geen vertraging oplopen mag.
- Het efficiënt moet zijn.
- Het digitaal moet zijn.

CONCEPT

Meer gebruik maken van de beschikbare betaalmogelijkheden
Tribuut stuurt erop dat de klant de gemeentebelastingen zoveel mogelijk automatisch kan betalen. Frontoffice ontvangt regelmatig de vraag om afwijkende betaalmogelijkheden. Eén vaste datum voor automatische incasso aan het eind van de maand sluit niet aan bij de mogelijkheden van iedere klant. Ook krijgt niet iedere klant van de bank de mogelijkheid om een automatische incasso af te geven. Dit leidt tot verstoringen in het invorderingsproces. Mislukte afschrijvingen leiden ook tot extra administratief werk in de vorm van aanschrijven van klanten.
We willen onderzoeken de betaalmogelijkheden en de betaaldata zodanig te verruimen dat deze aansluiten bij de mogelijkheden van de klant. Dit kan mogelijk leiden tot aanpassing van de verordeningen.

Dit doen we zodanig dat:
- De kosten en baten inzichtelijk zijn.
- Een structurele afname van extra administratief werk gerealiseerd wordt.

Verbetering van online regelen / MijnTribuut
Online regelen van belastingzaken heeft een duidelijke verbetering ondergaan na de grote update van de belastingapplicatie. De klant kan echter nog steeds niet al zijn zaken online regelen, wat leidt tot telefonische contacten en administratief werk.
Graag willen wij de mogelijkheden om de klanten nog beter te faciliteren met online regelen verkennen en gaan toepassen. Wij zien kansen op meerdere terreinen. Deze willen we graag met de teamleiders van de diverse teams bespreken en uitwerken.

Dit doen we zodanig dat:
- De kosten en baten inzichtelijk zijn.
- Een structurele afname van extra administratief werk gerealiseerd wordt.

Wat gaat het kosten?

Programmaonderdeel 1.5: Frontoffice (x €1.000)						
Lasten	*Verdeelsleutel*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Klantcontacten	#Klant-contacten	€ 798	€ 811	€ 804	€ 821	€ 838
Totaal Lasten		**€ 798**	**€ 811**	**€ 804**	**€ 821**	**€ 838**
Baten						
Apeldoorn	#Klant-contacten	€ 422	€ 429	€ 426	€ 435	€ 444
Epe	#Klant-contacten	€ 79	€ 80	€ 80	€ 81	€ 83
Lochem	#Klant-contacten	€ 89	€ 90	€ 90	€ 91	€ 93
Voorst	#Klant-contacten	€ 51	€ 52	€ 52	€ 53	€ 54
Zutphen	#Klant-contacten	€ 156	€ 159	€ 158	€ 161	€ 164
Totaal Baten		**€ 798**	**€ 811**	**€ 804**	**€ 821**	**€ 838**

2.6 Samenvatting programmaonderdelen

Programmabegroting (x € 1.000)					
	2022	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
1.1: Waarderen	€ 2354	€ 2072	€ 2112	€ 2145	€ 2179
1.2: Gegevensbeheer WOZ	€ 1245	€ 1272	€ 1307	€ 1335	€ 1364
1.3: Heffen	€ 1066	€ 1088	€ 1117	€ 1141	€ 1164
1.4: Invordering	€ 1217	€ 1212	€ 1173	€ 1198	€ 1224
1.5: Frontoffice	€ 798	€ 811	€ 804	€ 821	€ 838
Totaal	**€ 6680**	**€ 6455**	**€ 6513**	**€ 6640**	**€ 6769**
Bijdragen gemeenten					
Apeldoorn	€ 3448	€ 3356	€ 3402	€ 3468	€ 3536
Epe	€ 728	€ 692	€ 688	€ 702	€ 715
Lochem	€ 785	€ 757	€ 769	€ 784	€ 799
Voorst	€ 490	€ 469	€ 473	€ 482	€ 492
Zutphen	€ 1229	€ 1180	€ 1181	€ 1204	€ 1227
Totaal	**€ 6680**	**€ 6455**	**€ 6513**	**€ 6640**	**€ 6769**

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van de totale lasten en baten van het programma en de individuele bijdragen van de deelnemers aan het programma.

Incidentele baten en lasten
Er worden in 2023 of volgende jaren geen incidentele baten verwacht. Er worden in 2022 wel incidentele lasten verwacht. De kosten voor het project Secundaire Objectkenmerken zijn vooralsnog gezet op maximaal € 213.000,-. Hiervoor zal een onderhandse aanbesteding gedaan moeten worden.

CONCEPT

3. Bedrijfsvoering

Dit hoofdstuk gaat over de stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

3.1 Personeel

Personeel is het belangrijkste aspect van het Tribuut. Belangrijke prestatie-indicatoren zijn medewerkerstevredenheid van minimaal een 7,5 en een ziekteverzuim van maximaal 5%. Wij hebben hier vanaf het begin van de start van Tribuut aan kunnen voldoen en wij willen dit blijven nastreven. De uitdaging van Tribuut is wel om de kosten (daar waar mogelijk) te verlagen en de kwaliteit en de klanttevredenheid te blijven waarborgen. Daarom zal er nog efficiënter gewerkt moeten gaan worden. Van iedere medewerker wordt verwacht om mee te denken om de processen efficiënter te maken. Er zullen verschillende processen onder de loep worden genomen en door de hele organisatie kan iedereen meehelpen om procesverbetering door te voeren. Er moet ruimte zijn om te experimenteren met nieuwe mogelijkheden om zo creatief naar oplossing te kunnen zoeken. Dit alles met als doel efficiency, lagere kosten en lagere werkdruk. Maar duidelijk is dat de bijdrage aan efficiënter werken niet leidt tot ontslag.

Wat willen we bereiken?
Alle medewerkers dragen bij aan het continu verbeteren van de dienstverlening tegen lagere kosten met behoud van medewerkerstevredenheid en een laag ziekteverzuim.

Wat gaan we doen?
Zoals al eerder beschreven, gaan wij door met Lean en gaan nu ook medewerkers opleiden tot de Green Belt om zo continuïteit te waarborgen.

Verder is deze organisatie-inrichting herkenbaar vanuit de belastingprocessen. Het functiegebouw is daarentegen te complex. Dit is nu een belemmering voor de organisatieontwikkeling. Het doel is om het functiegebouw te vereenvoudigen, zodanig dat daarmee de inzetbaarheid van medewerkers wordt vergroot en de werkzaamheden gemakkelijk uitwisselbaar zijn.

De HRM-cyclus is de afgelopen jaren verbeterd met als doel om constant de dialoog tussen medewerker, manager en HRM over prestaties en ontwikkeling te faciliteren. De medewerker en manager zoeken samen naar de kracht van de medewerker en zetten dit in voor de groei van de medewerker en het continu verbeteren van de organisatie. Medewerker is regisseur van zijn eigen ontwikkeling en manager ondersteunt en coacht hierop. Het doel van de HRM-cyclus blijft gelijk, maar het accent zal verschuiven naar persoonlijke ontwikkeling en continu verbeteren.

3.2 ICT

Tribuut heeft een dubbele doelstelling: meer kwaliteit realiseren tegen lagere kosten. De dubbele doelstelling om meer kwaliteit te leveren met minder kosten is alleen mogelijk door een verdergaande verbetering en digitalisering van het verzamelen en verwerken van gegevens en het gebruik hiervan in de dienstverlening. Met het belang van de ICT stijgt ook de afhankelijkheid en kwetsbaarheid van de onderneming.

Wat willen we bereiken?
Het beheren en ontwikkelen van de ICT-faciliteiten vindt plaats via vijf processen: besturing, inrichten, informatiemanagement, change management en incidentmanagement. Om de ICT optimaal te laten bijdragen aan de organisatiedoelen (kwaliteit verhogen, kosten verlagen en klanttevredenheid verhogen door continu te verbeteren) is gekozen voor een strategie waarin functionaliteiten “as a service” (SaaS) worden ingekocht waar het goed en veilig kan. Dit is echter geen doel op zich. Gemeente Apeldoorn ondersteunt ons voor het overige ICT- en desktopbeheer en daarmee zullen we goede afspraken maken omtrent deze ontwikkeling en de ondersteuning. Tot nu toe zijn het intranet, de financiële administratie, de website, de belastingapplicatie en Ortax als cloudoplossing aangeschaft.

CONCEPT

De beschreven strategie is gericht op het verlagen van de inspanning op change- en incidentmanagent en inzetten van eigen capaciteit op het inrichten van applicaties en informatiemanagement (ten behoeve van continu verbeteren en datagericht werken). Door ons te richten op SaaS-oplossingen en gebruik te maken van moderne koppelingstechnieken kan de ICT verder dienstbaar gemaakt worden aan het continu verbeteren van de werkprocessen.

Wat gaan we doen?
Door het “verSaaSen” van ICT-applicaties (in een online omgeving plaatsen bij de leverancier) is het belangrijk de koppelingen tussen de systemen goed en veilig in te richten. Deze koppelingen zijn nodig voor het verder stroomlijnen van datagericht werken. Daarvoor is medewerking van de leveranciers nodig en zijn strikte afspraken noodzakelijk.

3.3 Huisvesting

Tribuut is gehuisvest in een deel van de aanbouw van het gemeentehuis in Epe. Er is gekozen voor concentratie van mensen en middelen op één locatie om kwetsbaarheid te verminderen en schaalvoordelen en gezamenlijk investeringsvermogen te realiseren. De huidige inrichting van het gebouw voldoet echter niet geheel aan de moderne manier van werken waarin een balans wordt gevonden tussen werkplekken en ontmoeting. Bovendien mag de inrichting wel meer dienstbaar zijn aan continu verbeteren.

Ook is gebleken dat het klimaat niet voldoet aan de huidige Arbo-eisen. Sinds de coronapandemie hebben we ook ervaren dat de ventilatie niet aansluit bij de opgedane kennis naar aanleiding van de pandemie.

Wat willen we bereiken?
Een modernisering van de inrichting, zodanig dat werkplekken en faciliteiten ondersteunend zijn aan het continu verbeteren. Het realiseren van een Arbo-technisch comfortabele en veilige werkplek die klimaattechnisch goed is ingericht.

Wat gaan we doen?
In 2022 zal gemeente Epe als verhuurder van het pand starten met de aanpassingen van het gebouw wat betreft klimaat (verwarming, zonwering, ventilatie en verlichting). Dit heeft de gemeente Epe al opgenomen in de begroting van 2022. In samenwerking zal Tribuut aanpassingen doen aan de inrichting. Ook hiervoor zijn budgetten gereserveerd die gemeente Epe heeft verrekend met de huurprijs.

3.4 In control

Tribuut streeft ernaar om duurzaam in control te zijn, zodat burgers, gemeenten en andere belanghebbenden erop kunnen vertrouwen dat de bedrijfsvoering correct, rechtmatig en betrouwbaar verloopt. Met name voor de belastingopbrengsten is het van belang dat naast bovengenoemde aspecten ook de volledigheid beheerst wordt. Immers, de belastingopbrengsten beslaan een substantieel deel van de opbrengsten van een gemeente. Tribuut heeft het risicomanagement geactualiseerd en streeft naar een proactieve risicohouding met bijbehoren controles.

Wat willen we bereiken?
Een doorontwikkeling van de beheersmaatregelen en rapportages, zodanig dat deze niet naast het werk als extra taak moeten worden ingericht, maar dat deze helpen bij de uitvoering en het verbeteren daarvan. Tevens een inrichting van een goede controlecyclus met een passende archivering.

Wat gaan we doen?
We zetten de lijn voort waarin risicomanagement het uitgangspunt is voor de te nemen beheersmaatregelen. Om recht te doen aan de verschillende belanghebbenden betrekken we hierbij niet alleen interne medewerkers, maar ook bestuur, accountant en gemeenten.

3.5 Kosten bedrijfsvoering

Kosten van Overhead (x € 1.000)					
	2022	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Personeelskosten algemeen	€ 784	€ 798	€ 840	€ 857	€ 875
Automatisering	€ 927	€ 944	€ 981	€ 998	€ 1016
Huisvesting	€ 201	€ 204	€ 208	€ 212	€ 216
Financiën	€ 131	€ 133	€ 136	€ 138	€ 141
Organisatie / Communicatie / Advieskosten	€ 404	€ 414	€ 410	€ 417	€ 424
Proceskostenvergoeding	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
Projectkosten	€ 200	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal kosten	**€ 3146**	**€ 2993**	**€ 3074**	**€ 3122**	**€ 3172**

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van de totale kosten van de overhead en overige bestuurskosten van Tribuut. Deze kosten zijn verdeeld naar het programma op basis van FTE. De verdeling ziet er als volgt uit:

Doorbelasting kosten van Overhead (x € 1.000)						
	FTE	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
1.1: Waarderen	10,11	€ 763	€ 726	€ 745	€ 757	€ 769
1.2: Gegevensbeheer WOZ	10,19	€ 757	€ 720	€ 739	€ 751	€ 763
1.3: Heffen	7,63	€ 571	€ 543	€ 558	€ 567	€ 576
1.4: Invordering	9,00	€ 673	€ 640	€ 658	€ 668	€ 679
1.5: Frontoffice	5,11	€ 382	€ 364	€ 374	€ 380	€ 386
Totaal	42,04	**€ 3146**	**€ 2993**	**€ 3074**	**€ 3122**	**€ 3172**

4 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bij de oprichting van Tribuut is afgesproken dat Tribuut de mogelijkheid bestaat een eigen financiële buffer op te bouwen om financiële tegenvallers op te vangen. Echter maakte het opstartbudget deel uit van de begroting, waardoor die noodzaak er ook niet was. De werkwijze die daaruit is ontstaan is dat het resultaat van de GR wordt verdeeld in dezelfde verhouding als de bijdrage van de gemeenten over de totale begroting. Dat kan winst zijn, maar ook verlies. Dat betekent dat we financiële tegenvallers achteraf in rekening brengen bij de deelnemende gemeenten. Tribuut loopt echter, zoals elke organisatie, wel verschillende risico's. Een deel hiervan wordt al afgedekt door het treffen van maatregelen, zoals het afsluiten van verzekeringen. De risico's worden verder ingeschat en met passende maatregelen zo veel als mogelijk voorkomen.

Op grond van de GR zijn de deelnemers verplicht zorg te dragen dat Tribuut te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Dit betekent dat de deelnemende gemeenten zelf ook maatregelen moeten treffen om eventuele risico's af te dekken.

De weerstandscapaciteit van Tribuut bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet voorziene uitgaven (financiële tegenvallers) te dekken. Voor Tribuut betreft dit een bedrag van € 50.000,- dat als structurele post in de begroting onder de noemer 'onvoorzien' is opgenomen. Om de risico's voor de latende gemeenten verder te beperken, heeft Tribuut formeel de mogelijkheid om een reserve te vormen van maximaal 5% van de exploitatiekosten. Tot op heden is slechts incidenteel gebruik van gemaakt en werd gestuurd op een zo laag mogelijke reserve.

4.1 Risico's

In de begroting 2023 zijn in het kader van 'reëel begroten' verschillende financiële effecten verwerkt en worden risico's zo goed als mogelijk gemitigeerd zijn. Desalniettemin onderkennen we de komende tijd de volgende risico's:

Proceskostenvergoeding
De vergoede proceskosten zijn over 2021 opnieuw gestegen met ca. 12%. In 2022 zijn de objecten voor Apeldoorn voor het eerst gewaardeerd op basis van gebruiksoppervlakten in plaats van inhoud. Ervaring leert dat een dergelijke stelselwijziging leidt tot extra bezwaren. In de begroting zijn de proceskosten meerjarig op € 500.000,- gezet. Afgelopen jaar is het nog gelukt daar binnen de blijven. Ondanks het reëel begroten onderkennen we een restrisico op dit onderwerp ter grootte van ca. € 100.000,-.

Beleidsharmonisatie
Een oorspronkelijke opdracht, geformuleerd in het bedrijfsplan, was beleidsharmonisatie. Echter zien we dat in de verordeningen van deelnemers al dan niet kleine, complexe belastingsoorten, maar ook de grote algemene belastingsoorten worden voorzien van verschillende grondslagen. Hoe kleiner en complexer de belastingsoort, dan wel hoe gedifferentieerder de grondslag, hoe kwetsbaarder en bewerkelijker de uitvoering en daarmee zijn dus ook de samenhangende kosten hoger. Niet alleen is een harmonieuzer belastingbeleid van groot belang om de kosten en kwetsbaarheid te verminderen en kwaliteit te verbeteren, maar ontstaat hierin ook een risico. Daar waar belastingsoorten of afwijkende grondslagen worden ingevoerd, zien we complexiteit en kosten stijgen en komt de kwaliteit van de uitvoering onder druk te staan. Het financieel risico van het uitblijven van beleidsharmonisatie en/of het toevoegen van complexe belastingsoorten en/of grondslagen wordt echter geschat op nihil, omdat de huidige werkwijze inmiddels in de begroting is opgenomen.

Uitbreiding
De belangstelling van de gemeente Brummen heeft een positieve invloed op Tribuut. De medewerkers zijn trots op Tribuut en dragen dat graag uit. We weten ook dat het bestaansrecht van Tribuut daarmee wordt versterkt. Echter kan het aansluiten van een nieuwe gemeente leiden tot risico's in de bedrijfsvoering. Hoewel we implementatiekosten zullen verrekenen met gemeente Brummen, kunnen er indirect kosten ontstaan die niet zijn voorzien. Ook het samenvoegen van de database is een

potentieel risico voor fouten en daarmee extra werk. Een goede voorbereiding is dus cruciaal. We schatten dat risico op ca. € 50.000,-.

Corona
Op het moment van schrijven van deze begroting zijn de coronamaatregelen nagenoeg opgeheven. Dat leidt tot veel enthousiasme bij onze inwoners, die het normale leven graag weer op willen pakken. Echter zitten ondernemers nog met veel onzekerheden en soms nog met schulden die afbetaald moeten worden. Daarom verwacht Tribuut ook in 2023 nog extra werk te moeten verzetten om de invordering bij deze doelgroepen goed te laten verlopen. De begroting is hierop aangepast met een extra bedrag voor inhuur van € 50.000,-. Er bestaat een risico dat er toch weer nieuwe beperkingen worden afgeroepen en dat dit bedrag niet voldoende is. Het bepalen van dit risicobedrag is echter van zoveel onzekere factoren afhankelijk dat we daar nu geen extra bedrag voor opnemen als risico.

Samenhangende Objectenregistratie
De afstemming tussen de BAG, BGT en de WOZ is een volgende uitbreiding van taken en daarmee het belangrijkste onderwerp voor de komende jaren. Dit zal in 2025 zijn voltooiing krijgen in de Samenhangende Objectenregistratie (SOR). Hierdoor ontstaat een keten van informatie waarbij de complexiteit en de onderlinge afhankelijkheid groot is, maar met name een kans biedt om de kwaliteit van (alle) gegevens te verhogen. De voorbereidingen in het project SOR vraagt van Tribuut en van de gemeenten een grote uitvoerende inspanning. Financiële consequenties van de SOR moeten op tijd worden geregeld in de begroting. Het komende jaar verwachten we, in overleg met de gemeenten, daar meer inzicht in te krijgen.

4.2 Financiële kengetallen

Op basis van het ‘Besluit Begroting en Verantwoording’ (BBV) moet een aantal kengetallen in de paragraaf Weerstandsvermogen worden opgenomen. In onderstaande tabel worden deze kengetallen gepresenteerd:

Financiële kengetallen	Realisatie 2020	Realisatie 2021
1a. Netto schuldquote	-0,41%	0,004%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-0,41%	0,004%
2. Solvabiliteitsratio	0,4%	0,44%
3. Grondexploitatie	NVT	NVT
4. Structurele exploitatieruimte	NVT	NVT
5. Belastingcapaciteit	NVT	NVT

De balans van Tribuut per ultimo 2021 bestaat voornamelijk uit overlopende activa en passiva. Er zijn met ingang van 2021 vaste activa aanwezig. Deze vaste activa vertalen zich in telefoons en laptops. Zowel de netto schuldquote als de solvabiliteitsratio worden daarom in extreme mate beïnvloed door het saldo “nog door te storten belastingen” en “crediteuren” dat per ultimo 2021 op de balans van Tribuut staat.

4.3 Financiering

Het financieringsvraagstuk van Tribuut is van een beperkte omvang. Dit heeft te maken met het feit dat de begroting vooral bestaat uit personeelslasten of daaraan gerelateerde kosten. De financieringsrisico’s zijn om die reden beperkt.

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal voor 2022 bedraagt € 6.734.754,-. De kasgeldlimiet bedraagt daarom € 552.250,-. Zo lang de korte rente lager is dan de rente voor langere looptijden, zal de kasgeldlimiet optimaal worden benut.

Renterisiconorm
Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisiconorm. Als lange financiering wordt volgens de Wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rentetypische looptijd vanaf één jaar. Het renterisico wordt gedefinieerd als de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen geldleningen. De renterisiconorm is 20% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 2,5 miljoen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisiconorm is de spreiding van het renterisico over de jaren. Voor Tribuut geldt de minimumnorm ad € 2,5 miljoen voor de renterisiconorm. Dit minimum is bedoeld om kleinere organisaties niet al te zeer te beperken bij het komen tot een efficiënt liquiditeitsbeheer.

Financiering
Tribuut heeft een eenvoudige rol op treasurygebied. De behoefte is:

- Het aantrekken van langlopende geldleningen voor investeringen voor de bedrijfsvoering.
- Het overbruggen van de mate van bevoorschotting door de deelnemers.

Als grotere investeringen in de bedrijfsvoering worden gedaan, ontstaat behoefte aan langlopende financiering. Dit wordt niet verwacht.

Schatkistbankieren
Tribuut neemt als decentrale overheid verplicht deel aan het zogenaamde schatkistbankieren. Dit houdt in dat eventuele positieve banksaldi bij het Rijk worden uitgezet. Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen, mag Tribuut een drempelbedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de schatkist aanhouden. De drempel is nooit lager dan € 1.000.000,- wat betekent dat Tribuut altijd gemiddeld € 1.000.000.- buiten de schatkist mag houden. Betaalde belastingopbrengsten worden zo snel mogelijk afgeboekt naar de schatkist. Vanwege de zeer hoge bedragen (tot tientallen miljoenen per dag) in de piekperiode ten opzichte van het minimale begrotingstotaal van Tribuut, is het onrealistisch om te verwachten dat Tribuut in de eerste twee kwartalen onder het drempelbedrag blijft. Uit hoofde van de treasuryfunctie kunnen middelen worden uitgezet. Het treasurystatuut is hierbij leidend.

Bankrelatie
Het betalingsverkeer is sinds 1 januari 2022 ondergebracht bij de Coöperatieve Rabobank U.A. Tribuut maakt hierbij gebruik van drie bankrekeningen, namelijk de bedrijfsvoeringsrekening, de rekening voor de belastinginning en een tegenrekening voor het schatkistbankieren.

Beleidsvoornemens
Tribuut streeft naar optimale financiële afstemming met de deelnemende gemeenten. Hierbij ligt de nadruk op het zo efficiënt mogelijk doorsluizen van de belastinginkomsten naar de deelnemende gemeenten. Daarnaast wordt de bevoorschotting van de gemeenten zodanig afgestemd dat het aangaan van leningen tot een minimum wordt beperkt. Tribuut werkt hierbij met gescheiden bankrekeningen voor de bedrijfsvoering en belastinginning.

In het BBV zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor de programmabegroting van provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Voor de belastingsamenwerking zijn de paragrafen ‘lokale heffingen’, ‘onderhoud kapitaalgoederen’, ‘grondbeleid’ en ‘verbonden partijen’ niet relevant. Deze paragrafen zijn daarom niet in de begroting van Tribuut opgenomen.

5 Financiële begroting

De begroting is opgesteld conform de eisen die voortkomen uit het BBV. Naast de programmabegroting presenteren we ook de financiële (exploitatie)begroting.

5.1 Financiële begroting

De totale lasten van de begroting van 2023 komen nagenoeg overeen met de begrote bedragen van vorig jaar. De inhuur is vanaf 2022 in stappen verminderd door een betere bezetting vanaf 2022. Voor 2022 is nog een incidenteel bedrag van € 50.000,- opgenomen voor de nasleep van corona.

Zoals al aangekondigd, hebben we de rubricering aangepast. In de totaaltelling is dit budgetneutraal verwerkt. Het doel is een logische rubricering te creëren om daardoor ook eenvoudiger voortgangsrapportages te kunnen opmaken.

Financiële begroting (x € 1.000)					
	2022	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Personeelskosten Processen	€ 3046	€ 3116	€ 3188	€ 3261	€ 3336
Inhuur processen	€ 488	€ 346	€ 252	€ 257	€ 262
Personeelskosten algemeen	€ 784	€ 798	€ 840	€ 857	€ 875
Automatisering	€ 927	€ 944	€ 981	€ 998	€ 1016
Huisvesting	€ 201	€ 204	€ 208	€ 212	€ 216
Financiën	€ 131	€ 133	€ 136	€ 138	€ 141
Organisatie / Communicatie / Advieskosten	€ 404	€ 414	€ 410	€ 417	€ 424
Proceskostenvergoeding	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
Projectkosten	€ 200	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	**€ 6680**	**€ 6455**	**€ 6513**	**€ 6640**	**€ 6769**

Personeelskosten
Directe loonkosten en algemene personeelskosten worden direct toegerekend aan de programma's. Het opleidingsbudget ter grootte van 1,5% van de totale salariskosten, valt onder 'Personeelskosten algemeen'.

Inhuur processen
We hebben het personeelsbudget aangepast aan het laatste formatieplan. We kunnen daarmee een constante bezetting nastreven en het inhuurbudget beperken tot de noodzakelijke bezetting in de piekmomenten.

Wij verwachten dat wij binnen Tribuut de gevolgen van corona nog tot en met 2023 zullen ervaren. Daarom is er € 50.000,- begroot voor de afhandeling van betalingsregelingen en invordering. Hopelijk is het niet nodig deze in te zetten.

Automatisering
Dit zijn de kosten voor licenties, beheer en onderhoud van gebruikte programmatuur en ondersteuning door leveranciers voor verbeteringen en probleemoplossingen. Opmerkelijk is wel dat de kosten van automatisering door indexering enorm snel oplopen. Indexeringen zijn vaak gekoppeld aan inflatiecijfers die eind vorig jaar enorm opliepen. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit binnen de begroting is op te vangen.

Huisvesting
De huisvestingskosten zijn vooral huur en vaste lasten die we via gemeente Epe afnemen. Ook de schoonmaakkosten vallen hieronder. We verwachten hier geen grote wijzigingen. Er is nog geen zicht op verhoging van de lasten door de stijgende energieprijzen.

Financieringskosten
Door een nieuwe aanbesteding van bankdiensten zijn we per 1 januari 2022 overgaan naar de Rabobank. De kosten zijn conform deze aanbesteding begroot. Daarnaast zijn kosten van verzekeringen en accountantskosten ondergebracht bij financieringskosten.

Organisatie, communicatie en advieskosten
Kosten voor communicatie, post, contributie, drukwerk, telefoon, adviseurs, afschrijving telefoon en computers en de post onvoorzien. Ook deze kosten zijn slechts geïndexeerd.

5.2 Kostenverdeling per gemeente

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de totale bijdrage per deelnemende gemeente.

Kostenverdeling per gemeente (x € 1.000)						
		2022	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Apeldoorn	Standaardpakket	€ 3485	€ 3375	€ 3402	€ 3468	€ 3536
	Verschilegalisatie	-€ 37	-€ 18			
	Totaal	€ 3448	€ 3356	€ 3402	€ 3468	€ 3536
Epe	Standaardpakket	€ 704	€ 680	€ 688	€ 702	€ 715
	Verschilegalisatie	€ 24	€ 12			
	Totaal	€ 728	€ 692	€ 688	€ 702	€ 715
Lochem	Standaardpakket	€ 790	€ 760	€ 769	€ 784	€ 799
	Verschilegalisatie	-€ 5	-€ 3			
	Totaal	€ 785	€ 757	€ 769	€ 784	€ 799
Voorst	Standaardpakket	€ 487	€ 467	€ 473	€ 482	€ 492
	Verschilegalisatie	€ 3	€ 2			
	Totaal	€ 490	€ 469	€ 473	€ 482	€ 492
Zutphen	Standaardpakket	€ 1214	€ 1172	€ 1181	€ 1204	€ 1227
	Verschilegalisatie	€ 15	€ 8			
	Totaal	€ 1229	€ 1180	€ 1181	€ 1204	€ 1227
Totaal		**€ 6680**	**€ 6455**	**€ 6513**	**€ 6640**	**€ 6769**

In 2019 is de verschilegalisatie berekend en verdeeld over de deelnemers. Inmiddels is er in het productaanbod dermate veel gewijzigd dat het niet meer terug te halen is welke kosten nu op de juiste manier dienen te worden verrekend. Wij hebben ervoor gekozen de bedragen over de resterende jaren als een harde berekening op te nemen conform de berekening van 2019.

5.3 Balans

Zoals ook in hoofdstuk 4 ‘Weerstandsvermogen en risicobeheersing’ is beschreven, bestaat de balans van Tribuut per ultimo 2021 voornamelijk uit overlopende activa en passiva. Met ingang van 2020 is er beperkt vaste activa aanwezig in verband met de aanschaf van laptops en mobiele telefoons. Er is geen winstdoelstelling. Het resultaat wordt direct verrekend met de deelnemende gemeenten en we houden geen structurele algemene reserve aan. Wel is het primaire voornemen om vlottende activa en passiva tot een minimum te beperken.

Op basis van deze beleidsvoornemens wordt voor de jaren volgend op dit begrotingsjaar de balans als volgt geprognosticeerd:

	2022	2023	2024	2025	2026
Activa	€ 91.666	€ 59.725	€ 36.000	€ 24.000	€ 12.000
Passiva	€ 91.666	€ 59.725	€ 36.000	€ 24.000	€ 12.000

CONCEPT

Bijlage 1: Lasten per taakveld 2022

Taakveld	Omschrijving	Apeldoorn	Epe	Lochem	Voorst	Zutphen	Tribuut
0.1	Bestuur	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 61.140
0.4	Overhead	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.041.163
0.61	OZB Woningen	€ 1.760.088	€ 349.374	€ 377.783	€ 243.745	€ 620.298	€ 2.900.560
0.62	OZB niet woningen	€ 272.172	€ 73.153	€ 98.960	€ 69.136	€ 96.119	€ 527.458
0.63	Parkeerbelasting	€ 2.062	€ -	€ -	€ -	€ 25.303	€ 9.952
0.64	Belastingen overig	€ 55.151	€ 3.293	€ 3.829	€ 1.025	€ 21.392	€ 34.514
0.8	Stelposten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 50.000
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3.4	Economische promotie	€ 1.116	€ 770	€ 1.805	€ 1.427	€ 196	€ 2.019
6.3	Inkomensregelingen	€ 259.228	€ 23.085	€ 28.513	€ 14.566	€ 83.066	€ 408.457
7.2	Riolering	€ 301.418	€ 114.518	€ 72.779	€ 50.076	€ 105.336	€ 112.951
7.3	Afval	€ 688.468	€ 108.451	€ 168.480	€ 82.378	€ 207.914	€ 286.928
7.5	Begraafplaats en crematoria	€ 7.520	€ 6.209	€ 1.268	€ 464	€ 3.758	€ 5.269
8.3	Bouwen en Slopen	€ 27.480	€ 1.603	€ 7.048	€ 4.511	€ 8.898	€ 14.817
Totaal		**€ 3.374.703**	**€ 680.456**	**€ 760.465**	**€ 467.327**	**€ 1.172.280**	**€ 6.455.231**

- De lasten per taakveld worden bepaald door de gemeentelijke bijdrage per programmaonderdeel om te rekenen naar rato van het aantal aanslagregels per taakveld.
- De lasten per taakveld zijn voor de gemeenten ‘all inclusive’; Tribuut verantwoordt de lasten op de taakvelden 0.1, 0.4 en 0.8 afzonderlijk. Dit leidt ertoe dat de lasten *horizontaal* niet optelbaar zijn tot de lasten van Tribuut.

Bijlage 2: Gewijzigde begroting bij deelname Gemeente Brummen

Begrotingswijziging bij toetreding gemeenten Brummen tot de GR Tribuut Belastingsamenwerking.

Van : Bert Groot Wesseldijk (directeur a.i.) en Michel van Schooten (controller)

Inleiding
Rond de jaarwisseling heeft het College van B&W van de gemeente Brummen de Gemeenteraad geïnformeerd over het voornemen om de uitvoering van de belastingtaken uit te besteden aan Tribuut. Daarvoor loopt nu een voorbereidingstraject. Belangrijk onderdeel daarin zijn natuurlijk de financiële consequenties. De begroting voor Tribuut 2023 e.v. wordt ruim voor de definitieve besluitvorming in gemeente Brummen opgemaakt. Daarom is gekozen voor een bijlage met de financiële consequenties op hoofdlijnen. Op deze wijze kunnen we een kostenindicatie geven voor gemeente Brummen naar aanleiding van de meest recente begroting en tevens een idee geven over de financiële impact voor de huidige deelnemende gemeenten.

Uitgangspunten
Bij het doorvoeren van deze begrotingswijziging zijn we uitgegaan van een aanpassing van de directe lasten met 7%, daar het aantal inwoners en het aantal objecten ca. 7% toeneemt bij Tribuut. Dit betreft de automatiseringskosten, drukwerk, post, etc.
Er komt geen direct personeel over van gemeente Brummen naar Tribuut naar aanleiding van deze overgang. Tribuut heeft de teams op dit moment zo ingericht dat het mogelijk lijkt om met de huidige formatie deze werkzaamheden op te kunnen vangen. Wel is de capaciteit voor inhuur verhoogd om de piekperiode en eventueel extra werk op te kunnen vangen.
De verdeling van de kosten naar de deelnemende gemeenten gebeurt op basis van ‘maatstaven’. Deze geven een goed meetbare indicatie van de werkverdeling en daarmee de kosten. Deze maatstaven worden toegepast op de kosten per programma. De programma’s komen overeen met de teams binnen Tribuut. De staf en het MT zijn toebedeeld aan Overhead.
Samen met gemeente Brummen zijn de maatstaven ingeschat. Uitgangspunt hierbij zijn de toepassing van belastingen die gemeente Brummen beleidsmatig heeft vastgesteld. Bij de wijze van uitvoering gaan we er vanuit gemeente Brummen zich conformeert aan de werkwijze van Tribuut. Dat is een voorbarige conclusie, want uit de voorbereiding van de overdracht van de werkzaamheden moet nog blijken of dat werkelijk het geval is. Wensen van gemeente Brummen in de uitvoering kunnen nog aanleiding geven tot het wijzigen van de werkwijze en daarmee ook de maatstaven. Deze begroting moet dus als indicatief worden beschouwd.

CONCEPT

De maatstaven van de huidige deelnemende gemeenten en van Brummen zien er dan als volgt uit.

Verdeelsleutel	Apeldoorn	Epe	Lochem	Voorst	Zutphen	Brummen	Totaal
# Woning	78.974	15.726	16.252	10.805	24.474	10.023	156.254
# Niet Woningen	7.052	1.828	2.417	1.666	2.068	975	16.006
Proceskostenvergoeding	€ 232.629	€ 52.842	€ 54.599	€ 29.728	€ 100.730	€ 18.240	€ 488.768
#WOZ bezwaren	1.589	359	478	305	767	198	3.696
# Aanslagregels totaal	359.278	85.973	84.531	48.076	110.231	36.849	724.938
# Inlezen/verwerken	91.917	32.598	45.445	21.223	22.885	38.493	252.561
# Stuf-Vordering	8.809	2.022	2.103	1.148	7.666	1.157	22.905
# Controle grondslagen	10.049	706	887	221	3.402	200	15.465
# Biljetten	94.615	20.604	22.459	14.922	33.581	10.850	197.031
# Heffen bezwaren	249	89	111	50	360	55	914
# KWS verzoeken	3.773	336	415	212	1.209	78	6.023
Dwanginvordering	€ 427.077	€ 45.904	€ 55.417	€ 36.602	€ 130.330	€ 25.466	€ 720.796
# Klantcontacten	15.864	2.963	3.338	1.931	5.874	240	30.210

Aangepaste begroting

De begroting voor 2023 is aangepast zoals aangegeven in de uitgangpunten en verdeeld volgens de hierboven benoemde maatstaven.

Programmabegroting (x € 1.000)				
	2023	*2024*	*2025*	*2026*
1.1: Waarderen	€ 2129	€ 2171	€ 2211	€ 2252
1.2: Gegevensbeheer WOZ	€ 1301	€ 1338	€ 1372	€ 1408
1.3: Heffen	€ 1115	€ 1150	€ 1183	€ 1218
1.4: Invordering	€ 1241	€ 1206	€ 1241	€ 1278
1.5: Frontoffice	€ 826	€ 819	€ 839	€ 860
Totaal	**€ 6611**	**€ 6684**	**€ 6847**	**€ 7015**

Bijdragen gemeenten	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Apeldoorn	€ 3289	€ 3321	€ 3403	€ 3487
Epe	€ 661	€ 669	€ 685	€ 702
Lochem	€ 738	€ 748	€ 766	€ 785
Voorst	€ 454	€ 460	€ 471	€ 483
Zutphen	€ 1144	€ 1155	€ 1182	€ 1211
Brummen	€ 326	€ 331	€ 340	€ 348
Totaal	**€ 6611**	**€ 6684**	**€ 6847**	**€ 7015**

Tot slot

Mogelijk draagt gemeente Brummen al rond de zomer van 2022 de werkzaamheden over aan Tribuut, startende met de herwaardering van de objecten. Mocht dat werkelijkheid worden, dan zal een separaat voorstel worden gedaan wat betreft de bijdrage aan de GR.

Alle eenmalige kosten voor de voorbereiding en specifieke kosten die direct aan de deelname van gemeente Brummen kunnen worden gelinkt, zullen direct bij gemeente Brummen in rekening worden gebracht. Dat is ook reëel omdat de kosten van de opstart van Tribuut volledig door de huidige deelnemende gemeenten zijn opgebracht.

CONCEPT

Tribuut belastingsamenwerking
Aan het bestuur, t.a.v. de heer B. Groot Wesseldijk, directeur
Postbus 280
8160 AG EPE

Inlichtingen bij:	Gerrie Lenting	*Telefoon:*	14 0575	*Bijlage(n):*	-
Team:	Administratie	*Zaaknummer:*		*Uw bericht van:*	-
Onderwerp:	Zienswijze ontwerpbegroting 2023	*Datum:*	.. juni 2022	*Uw nummer:*	-

Geacht bestuur, geachteheer Groot Wesseldijk,

Op 30 mei 2022 heeft onze gemeenteraad de ontwerpbegroting 2023 van Tribuut belastingsamenwerking in zijn vergadering behandeld. Hierbij ontvangt u de zienswijze van de gemeenteraad.

Zienswijze
De gemeenteraad heeft besloten in te stemmen met de ontwerpbegroting 2023. Ook heeft de gemeenteraad besloten om daarover geen zienswijze in te dienen.

Vragen
Als u nog vragen heeft over deze brief, neemt u dan contact op met G. Lenting, team Administratie. Dit kan via telefoonnummer 14 0575 (zonder kengetal) of info@Zutphen.nl. Wilt u als u een brief schrijft het zaaknummer vermelden?

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Zutphen,
de burgemeester, de secretaris,

Omgevingsdienst
Achterhoek

Jaarstukken 2021

Jaarverslag en jaarrekening 2021

Jaarstukken 2021

Jaarverslag en jaarrekening 2021

Datum: 21 februari 2022

Status: versie AB vergadering 21-3-2021
© Omgevingsdienst Achterhoek

Omgevingsdienst
Achterhoek

Elderinkweg 2, 7255 KA Hengelo (Gld)

info@odachterhoek.nl

www.odachterhoek.nl

www.gelderseomgevingsdiensten.nl

@odachterhoek

/OmgevingsdienstAchterhoek

INHOUDSOPGAVE

JAARVERSLAG 2021 4
I. Voorwoord 4
II. Inleiding 6
III. Programma 1 – Vergunningverlening 8
IV. Programma 2 – Toezicht en Handhaving 10
V. Programma 3 – Specialismen 14
VI. Programma 4 - Stelseltaken 16
VII. Programma 5 – Overige activiteiten en projecten 18
VIII. Financiële uitkomsten 19
IX. Paragrafen 20
1. Bedrijfsvoering 20
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 22
3. Financiering 28
4. Onderhoud kapitaalgoederen 29
JAARREKENING 2021 30
Balans per 31 december 2021 31
Toelichting op de balans 34
WNT-verantwoording 2021 Omgevingsdienst Achterhoek 39
Overzicht van baten en lasten 41
Toelichting overzicht van baten en lasten 42

JAARVERSLAG 2021

I. Voorwoord

Het jaar 2021 gaat de boeken in als het jaar met de langste kabinetsformatie ooit, terwijl er meer dan genoeg aan de hand was waar besluitvorming en doortastendheid op nodig is. Er speelt veel in het fysieke domein en dat raakt het werk van de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA).

Ook in 2021 hebben we onze werkzaamheden uitgevoerd onder de beperkingen van Corona. Dat betekent bijvoorbeeld dat controles altijd vooraf aangekondigd worden, tenzij er redenen zijn om dit niet te doen (o.a. bij handhavingstrajecten). Overleggen, soms ook met bedrijven of adviseurs vinden digitaal plaats. We houden ons aan de RIVM spelregels.
We hebben ons werk ondanks Corona goed kunnen uitvoeren. Toch missen we de persoonlijke contacten tussen medewerkers, met onze partners en uiteraard met de mensen in de Achterhoek voor wie we ons mooie werk doen.

We hebben het werk in het afgelopen jaar zien toenemen. Veel van deze toename komt door extra taken. Bijvoorbeeld extra werkzaamheden voor klimaat, energie en duurzaamheid, ondermijning, zeer zorgwekkende stoffen, uitbreiding van advisering over Omgevingsplannen of stikstofproblematiek. En ook bij de voorbereiding op de Omgevingswet.

We zijn verheugd dat de ODA steeds meer wordt gevonden voor dit werk. We proberen onze partners te ontzorgen en kennis te delen op de nieuwe beleids- en wetgevingsterreinen.

Samen optrekken helpt! Het geeft duidelijkheid naar de omgeving als de regels per gemeente niet heel erg verschillen. Uiteraard is er maatwerk nodig en mogelijk voor specifieke locaties en die ruimte blijft. Een ander voordeel is dat niet elke beleidsregel bij iedere gemeente opnieuw bedacht en uitgewerkt hoeft te worden.

2021 is ook het jaar van onderzoek naar de kwaliteit en werking van het VTH-stelsel en daarbinnen van de Omgevingsdiensten. De Commissie Van Aartsen heeft daarover geadviseerd met het rapport “Om de leefomgeving”. Hierin staan tien aanbevelingen, die gaan o.a. over robuustheid en kwaliteit, kennis delen, mandaten en financiering. Het rapport heeft geleid tot vervolgonderzoek in de zomer en in december tot een kamerbrief van de staatssecretaris van I&W.

Het bestuur houdt deze ontwikkelingen bij en we zullen hierop anticiperen. De ODA gaat aan de slag met de aanbevelingen en ziet zeker kansen en verbetermogelijkheden, binnen de ODA, binnen het Gelders Stelsel en op landelijk niveau.

Een knelpunt voor onze uitvoeringsorganisatie is de enorme druk op de arbeidsmarkt. Het is lastig om voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Daarom zijn we na de zomer van 2021 gestart met een aantal trainees die we zelf opleiden als extra instroomspoor.

De ODA sluit het jaar af met een positief financieel resultaat. Dat gaan we met de partners verrekenen. Voor een aantal partners is -in opdracht- meer werk uitgevoerd dan begroot. Ook hebben we diensten aan derden verleend die positief bijdragen aan het resultaat.

We blijven ons inzetten voor een mooie, leefbare, veilige en gezonde Achterhoek en we kijken ernaar uit om dat in 2022 weer iets meer te kunnen doen op basis van persoonlijk contact.

Hengelo, 21 februari 2022.

Met vriendelijke groet namens
Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek,

Ir. Petra G.M. van Oosterbosch,
Directeur

II. Inleiding

1. Algemeen

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2021 van de ODA.
De ODA is opgericht op 7 november 2012, de eerste vergadering van het Algemeen Bestuur van de ODA. De ODA kent twee bestuursorganen namelijk het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur.
De voorzitter wordt door en uit het Algemeen Bestuur gekozen.
Op 31 december 2021 waren de besturen als volgt samengesteld.

Algemeen Bestuur:

Lid	Functie	Gemeente/ Provincie	Plaatsvervanger	Functie
T.M.M. Kok	Wethouder	Aalten	M.J. Veldhuizen	Wethouder
J.H.A. van Oostrum	Burgemeester	Berkelland	M.H.H. van Haaren	Wethouder
W.W. Buunk	Wethouder	Bronckhorst	P.L.P.S. Hofman	Wethouder
F.H.T. Langeveld	Wethouder	Doetinchem	H.G. Bulten	Wethouder
R.R.S. Bosch*	Wethouder	Lochem	S.W. van 't Erve	Burgemeester
W.J.A. Gerritsen	Wethouder	Montferland	O.G. van Leeuwen	Wethouder
B.T.M. Porskamp	Wethouder	Oost Gelre	M.G. Frank	Wethouder
O.E.T. van Dijk	Burgemeester	Oude IJsselstreek	S.L. Hiddinga	Wethouder
I.T.F. Klein Gunnewiek	Wethouder	Winterswijk	B.J.J. Bengevoord	Burgemeester
L.J. Werger	Wethouder	Zutphen	A. De Jonge	Wethouder
P.G.J. Kerris	Gedeputeerde	Gelderland	J.W.M. van der Meer	Gedeputeerde
Secretaris				
P.G.M. van Oosterbosch	Directeur	ODA	R. Reinders	Afdelingshoofd

*) vanaf 30 maart 2021 en volgt daarmee de heer B.J. Groot Wesseldijk op.

Dagelijks Bestuur:

Lid	Functie	Gemeente/ Provincie	Plaatsvervanger	Functie	Gemeente
J.H.A. van Oostrum	Burgemeester vz	Berkelland			
B.T.M. Porskamp**	Wethouder	Oost Gelre			
W.J.A. Gerritsen	Wethouder	Montferland			
W.W. Buunk	Wethouder	Bronckhorst			
P.G.M. van Oosterbosch	Directeur	ODA	R. Reinders	Afd.hoofd	ODA

**) vanaf 24 maart 2021 en volgt daarmee de heer B.J. Groot Wesseldijk op.

2. Financiële uitkomsten

x 1.000 euro	Taakveld	Begroting 2021 Baten	Begroting 2021 Lasten	Begroting na wijz Baten	Begroting na wijz Lasten	Realisatie 2021 Baten	Realisatie 2021 Lasten	Begr-real Saldo
Programmaplan								
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	1.968	1.046	1.968	1.046	1.815	1.230	-337
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	4.806	2.907	4.806	2.907	4.591	2.819	-127
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	1.310	929	1.310	929	1.678	1.440	-143
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer							
Eigen stelseltaak		104	123	104	123	83	97	5
Kosten Gelders stelsel van Omgevingsdiensten			691		691		444	247
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	4		4		324	96	224
Overzichten								
Overhead	0.4 Overhead onderst. Organisatie		2.432		2.432	0	2.261	171
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treausury							
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		64		64	0	0	64
Geraliseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		8.192	8.192	8.192	8.192	8.491	8.387	104
Verrekening met deelnemers batig saldo 2020							395	-395
Ontrekking algemene reserve ivm saldo 2020						395		395
Gerealiseerde resultaat		8.192	8.192	8.192	8.192	8.886	8.782	104

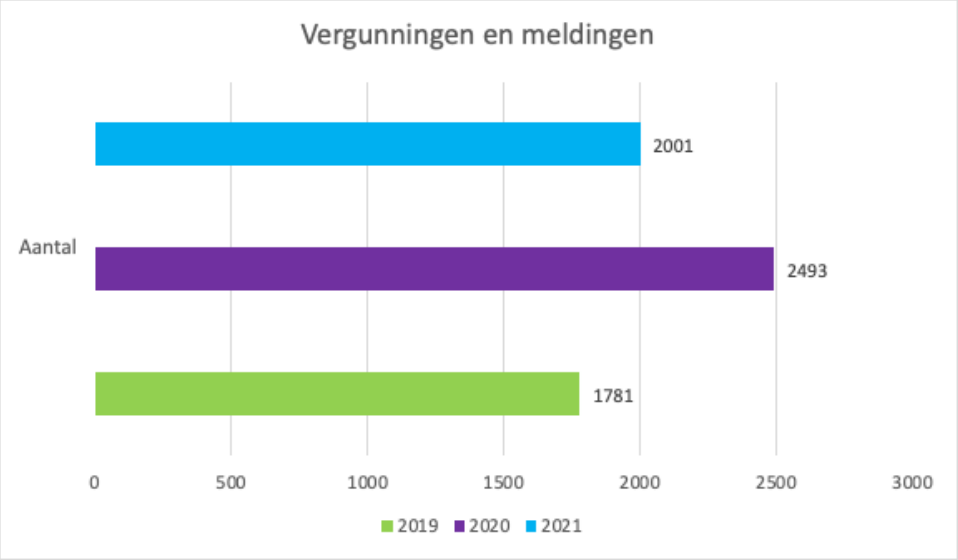
Procedure jaarrekening

- De procedure inzake de jaarrekening ziet er als volgt uit: Het Dagelijks Bestuur zendt de ontwerp jaarstukken 2021 vóór 15 april 2022 aan Provinciale Staten en de gemeenteraden.
- Provinciale staten en de gemeenteraden kunnen hun zienswijzen over de ontwerp jaarstukken indienen bij het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst.
- Het Dagelijks Bestuur verzamelt de zienswijzen en biedt de ontwerp jaarstukken voorzien van de zienswijzen aan het Algemeen Bestuur.
- Het Algemeen Bestuur stelt de jaarstukken 2021 vervolgens vóór 15 juli 2022 vast.
- Onmiddellijk na de vaststelling van de jaarstukken door het Algemeen Bestuur zendt het Algemeen Bestuur de jaarstukken aan Provinciale Staten en de gemeenteraden.
- Het Dagelijks Bestuur zendt de jaarstukken vóór 1 augustus 2022 aan de minister.

III. Programma 1 – Vergunningverlening

1. Wat hebben we bereikt

Het aantal afgehandelde procedures is in het jaar 2021 ten opzichte van 2020 afgenomen maar ligt nog wel boven het niveau van 2019. Vergunningen en meldingen zijn vraag gestuurd.

Percentage WABO vergunningen binnen wettelijke termijn (KPI gesteld op 90%)
Tijdigheid van een besluit binnen de wettelijke termijn is van belang voor zowel partners als burgers en bedrijven vanuit het oogpunt van een goede service en het voorkomen van ongewenste situaties door van rechtswege afgegeven WABO vergunningen. Met de wettelijke termijn wordt hierbij bedoeld de wettelijk maximale tijdsduur (inclusief eventuele verlengingen) tussen inboeken van een aanvraag en het afgeven van de definitieve beschikking. Dit kan een fatale termijn (waarbij het daarna van rechtswege verleend is) of een termijn van orde zijn.
In het Gelders Stelsel is een kritische prestatie indicator (KPI) bepaald voor het tijdig verlenen van vergunningen. Deze **KPI is gesteld op 90 %** WABO vergunningaanvragen binnen wettelijke termijn t.o.v. alle WABO vergunningaanvragen.

We hebben de buiten behandeling gelaten en ingetrokken vergunningsaanvragen niet meegeteld in de berekening van de KPI's. Ook de meervoudige besluiten zijn niet meegeteld omdat de gemeente dan het besluit neemt. Bij een meervoudig besluit geeft de ODA advies over het milieudeel van het besluit. Daarnaast worden procedures die een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) van de provincie nodig hebben ook buiten de meting gelaten. Dit omdat we geen invloed hebben op het tijdig afgeven van de vvgb.

In 2021 zijn in totaal 46 procedures afgerond waarvan 41 tijdig. **89%** van de procedures zijn binnen de (wettelijke) termijn afgehandeld. Dit is een verbetering ten opzichte van vorig jaar (84%) en 2019 (57%). Er wordt verder toegewerkt naar de doelstelling van 90%. Er zijn geen negatieve effecten geconstateerd uit het niet halen van de termijnen. Er zijn geen reguliere procedures van rechtswege verleend.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan

In 2021 heeft het team Vergunningen zich met name gericht op:

- De uitvoering van primaire taken in het kader van vergunningverlening en milieumeldingen.
- Het bieden van extra ondersteuning bij het afhandelen van asbestsloopmeldingen op verzoek van een van onze partners.
- Door jurisprudentie en hoge werkdruk bij de Provincie Gelderland kwamen nog steeds niet veel vvgb's (verklaring van geen bedenkingen) binnen. Dit betekent dat een aantal ODA procedures niet konden worden afgewerkt of dat er soms dubbel werk moest worden verricht doordat gegevens als gevolg van de lange termijnen waren verouderd.

3. Wat heeft het gekost

(bedragen in 1.000 euro's)

Overzicht baten en lasten Programma 1 Vergunningverlening							
	Begr. 2021 Na wijz.			Realisatie 2021			Begr - rel
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Saldo**
Programmaplan							
Programma 1 Vergunningverlening	1.968	1.046	922	1.815	1.230	585	-337
Overzicht							
Algemene dekkingsmiddelen							
Overhead		545	-545		507	-507	38
Onvoorzien		14	-14		0	0	14
Saldo van baten en lasten	1.968	1.605	363	1.815	1.737	78	-285
Mutaties reserves							
Resultaat	1.968	1.605	363	1.815	1.737	78	-285

De baten uit Vergunningverlening liggen iets lager dan begroot. Dit zit vooral op de meer complexe vergunningen. De lasten zijn gebaseerd op de salarislasten van het team vergunningen en de inhuur derden. De netto-lasten zijn hoger dan begroot.

IV. Programma 2 – Toezicht en Handhaving

1. Wat hebben we bereikt

Reguliere en aspectcontroles bij bedrijven

Controles 2021	Afgerond	Opgestart, maar nog niet afgerond
Regulier	1078	459
Aspect	956	262
Totaal	***2034***	***721***

Er is nagenoeg hetzelfde aantal reguliere en aspectcontroles als in 2020 afgerond. Toen waren het er in totaal 2044. Bij aspectcontroles kun je denken aan specifieke aspectcontroles als EPRTR, geluidsmetingen, vuurwerk en energiecontroles, maar ook aan controles waar gekeken wordt naar de top X aspecten van meest voorkomende overtredingen bij een branche. Deze aspecten worden mede met behulp van gemaakte brancheplannen en de data daaruit bepaald.

Percentage volledige naleving na 1e controlebezoek
Dit wordt berekend door te registreren waar geen hercontrole nodig is geweest. De 77% van dit jaar is hoger als vorig jaar (70%), maar ongeveer gelijk aan 2019 (78%) en 2018 (80%). De daling van vorig jaar lijkt dus incidenteel, ondanks het feit dat we steeds meer daar toezicht houden waar de grootste risico's zijn en/ of er een minder naleefgedrag is. Een oorzaak van de stabilisatie is mogelijk dat we met branchegericht werken en brancheplannen ook meer aan voorlichting doen en dat er meer aspectcontroles zijn in plaats van alleen reguliere controles.

Afhandeling klachten en meldingen ongewone voorvallen/ incidenten

Klachten/ meldingen	2019	2020	2021
Aantal	1877	1520	1335
Binnen termijn afgehandeld	86%	87%	85%

Je ziet een duidelijke dalende trend vanaf 2019 tot nu. Naast mogelijke effecten door Corona (minder bedrijvigheid) komt dit omdat we bij langdurige knelpunten steeds meer in gesprek komen met de buurt of omdat de problemen zijn opgelost. In het algemeen gaan de meeste klachten over een beperkt aantal bedrijven binnen de Achterhoek. Deze bedrijven worden door ons gezien als aandachtsbedrijven (zie kopje aandachtsbedrijven).
Er zijn verder geen grote noemenswaardige ongewone voorvallen/incidenten en geweest.

Percentage klachten binnen termijn afgehandeld
De norm is dat klagers/melders binnen 3 werkdagen worden geïnformeerd over het vervolg van hun klacht en dat tenminste 85% van de klachten binnen 2 weken is afgerond. Dat wil zeggen dat of de klacht helemaal afgehandeld is of dat vervolgstappen zijn afgesproken (b.v. geluidsmeting bij geluidsklachten). Van de klachten die we in 2021 hebben ontvangen is 85% (1139) binnen de afgesproken termijn van 2 weken afgerond. Bij een overschrijden van de termijn gaat het vooral om klachten en meldingen van lang(er)lopende handhavingszaken.

Aandachtsbedrijven/ ondermijning

Dit betreft bedrijven die extra aandacht nodig hebben en daardoor vaak ook veel tijd kosten. Je kunt hierbij aan 4 verschillende categorieën denken:

- bedrijven met een hoog risicoprofiel;
- bedrijven met een slecht naleefgedrag;
- bedrijven met veel (gegronde) klachten uit de omgeving;
- bedrijven in verband met mogelijke ondermijning/ milieucriminaliteit.

Het aantal bedrijven is dynamisch en het kan ook een combinatie van bovenstaande categorieën zijn. Elk jaar vallen er bedrijven af, maar er komen ook wat bij. Over 2021 hebben we het over 68 bedrijven, waarvan 20 met een hoog risicoprofiel, 12 met een slecht naleefgedrag, 29 met veel klachten en 7 door ondermijning/ milieucriminaliteit. Onder de laatste categorie zitten ook 5 opgerolde drugslabs. De ODA helpt hier met name bij de opruimwerkzaamheden in verband met het gebruik van gevaarlijke stoffen en dan met name kwik(verbindingen) en de handhavingszaken die volgen op het ontmantelen van de drugslabs.

Energiecontroles en beoordelingen

Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing (EML)
Als een bedrijf meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m3 gas per jaar verbruikt, dan geldt een verplichting om de energiebesparende maatregelen uit te voeren die binnen 5 jaar terugverdiend kunnen worden. We hebben 481 EML controles afgerond, wat iets meer is dan de voor 2021 geplande 412. Na de controle wordt in een plan van aanpak aangegeven op welke termijn welke maatregelen genomen gaan worden. Hierop houden we toezicht.
We merken dat ondernemers steeds meer aandacht hebben voor energiebesparingsmaatregelen. Dit zien we ook terug bij de controles. Vaak hebben ze dan al een aantal maatregelen genomen. Aan de andere kant zien we dat er een aantal bedrijven hardnekkig volhouden om niets te willen doen. Daar zetten we onze handhaving op in (met name via lasten onder dwangsom).

Informatieplicht energiebesparende maatregelen
De ondernemer was verplicht om uiterlijk voor 1 juli 2019 door middel van een melding het bevoegd gezag te informeren welke energiebesparende maatregelen zijn getroffen. Deze wordt dan gebruikt om te controleren of aan boven genoemde energiebesparingsplicht is voldaan.
We sporen zoveel mogelijk bedrijven op die zich nog niet gemeld hebben en we dwingen dan af dat ze dat alsnog doen. Het aantal niet gemelde bedrijven wordt steeds kleiner. Helaas hebben we geen 100% inzicht in welke bedrijven moeten voldoen aan de registratieplicht. Dat is een landelijk probleem waar geen oplossing voor is.

Bijdrage aan stimulering energiebesparing MKB bij regionale en lokale initiatieven
De ODA helpt de gemeentes aan de voorkant mee bij de stimulering van energiebesparing voor bedrijven. Dit betreft o.a. de volgende taken:

- Ondernemer op de hoogte stellen van mogelijkheden voor aangeboden energiescans;
- Waar mogelijk ondernemers wijzen op mogelijke andere subsidies binnen gemeentes;
- Informatieverstrekking over de verplichtingen van ondernemers t.a.v. energiebesparing om vrijwillige deelname te stimuleren (zodat toezicht en handhaving voorkomen wordt);
- Meedenken met lokale initiatieven.

Overige controles en handhaving

Toezicht bodem
Dit betreft controles op het gebied van bodemsaneringen (Wet bodembescherming) en grondtoepassingen (Besluit Bodemkwaliteit). We doen dit op basis van een risico- en effectgerichte benadering, waarbij we net als bij asbest gebruik maken van vrije veldcontroles om illegale grondtoepassingen en opslagen te traceren.

Slopen/ Asbest
We hebben in 2021 voor 5 gemeentes asbestcontroles uitgevoerd, waarbij we niet alleen afgaan op ingediende asbestmeldingen maar ook op zoek zijn naar illegale asbestverwijdering via vrije veldcontroles. In totaal hebben we voor deze gemeentes 317 locaties bezocht, waarbij we regelmatig handhavend moesten optreden.

Geluidmetingen
Dit betreft geluidmetingen bij evenementen. Door de Coronacrisis zijn er maar enkele geweest in de zomermaanden.

Vuurwerkcontroles
De ODA had de opdracht om 35 vuurwerkverkooppunten te controleren in 2021. Hiervoor zijn controles uitgevoerd in het najaar op brandveiligheids- en installatietechnische aspecten (zoals veiligheidsafstanden, brandwerendheid van bouwdelen en keuring van de sprinkler). Door het verbod op verkoop van vuurwerk in 2021 zijn de jaarlijkse eindejaarscontroles niet doorgegaan.

Verzoeken tot handhaving
Wij krijgen verzoeken van derden om op een bedrijf te gaan handhaven. Deze verzoeken moeten beoordeeld worden en vervolgens wordt besloten om wel of niet te gaan handhaven. Van deze mogelijkheid wordt steeds meer gebruik gemaakt.

Last onder dwangsom of bestuursdwang
Door de Landelijke Handhavingstrategie (LHS) meer toe te passen zijn de laatste jaren steeds meer (vooraankondigingen) lasten onder dwangsom of bestuursdwang opgelegd. Het betreft over het algemeen zaken van kleinere overtredingen die allemaal of al opgelost zijn of snel opgelost kunnen worden. Het wil dus niet zeggen dat het allemaal leidt tot een daadwerkelijke dwangsom of bestuursdwang. De meeste bedrijven hebben voor het zover komt de overtreding(en) al opgelost.

Strafrechtelijke handhaving door Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's)
De BOA's hebben voor alle partners strafrechtelijke handhaving uitgevoerd. Dit betreft diverse soorten overtredingen. Er zijn 87 strafrechtelijke onderzoeken opgestart waarbij 22 processen-verbaal (PV's) c.q. BSBm-en zijn uitgeschreven en 5 strafrechtelijke waarschuwingen (zowel schriftelijk als mondeling) zijn uitgedeeld. Er zijn 60 zaken opgepakt waar het onderzoek niet heeft geleid tot vervolging (het inzetten van een strafrechtelijk instrument).
In overleg met de functioneel parket hebben de BOA's het stoppersproject binnen de agrarische branche strafrechtelijk ondersteund met als doel een gelijke aanpak in Gelderland en Overijssel om het wederrechtelijk verkregen voordeel weg te nemen. In 7 van deze strafrechtelijke onderzoeken heeft het geleid tot een PV, welke zijn aangeleverd bij het functioneel parket.
Verder is in 2021 gestart met een intensievere samenwerking met het basisteam en milieuteam van de politie om de milieuovertredingen beter op elkaar af te stemmen binnen de Achterhoek.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan

Verbeterde uitvoering toezicht
We werken met een risico & effectgerichte benadering, gebaseerd op steeds meer beschikbare informatie vooraf. Dit hebben we voor enkele branches vertaald naar specifieke brancheplannen. Hierin staan verschillende manieren van toezicht houden, zoals de traditionele reguliere controle, de aspectcontrole en de zelfcontrole (bedrijven vullen vooraf zelf een checklist in, waarna gekeken wordt waar de ODA zelf nog langs moet gaan voor een controle). Verder wordt in een brancheplan ook beschreven welke overtredingen het meest voorkomen in zo'n branche en hoe je mogelijke overtredingen kunt voorkomen door bijvoorbeeld voorlichting.

Landelijke handhavingstrategie (LHS)/ naleefgedrag
Binnen de ODA wordt gewerkt met de LHS. Hierbij wordt per overtreding in stappen bekeken wat de vervolgacties moeten zijn. Dit kan betekenen dat zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk opgetreden moet worden. Een belangrijk aspect hierbij is het naleefgedrag van het bedrijf (overigens ook een onderdeel van het risico- en effectgerichte toezicht).

Gebruik van strafrecht
In het kader van het vorige punt en de toetsing van overtredingen aan de hand van de LHS zijn de werkzaamheden in het kader van het strafrecht door de BOA's van belang. Daarom wordt er steeds gekeken naar een verbetering van de samenwerking met het OM, FP en de politie. De onderlinge contacten zijn goed, maar de verwachtingen en daarmee de werkafspraken en de -processen worden komend jaar nog beter op elkaar afgestemd.

Ondermijning
Ondermijning is de vermenging van de onderwereld met de bovenwereld. Je kunt hierbij b.v. denken aan drugslabs in leegstaande bedrijfspanden maar ook aan fraudezaken en milieucriminaliteit. De ODA kan hierbij vaak helpen, o.a. omdat onze medewerkers de ogen en oren kunnen zijn voor het signaleren van deze zaken. Binnen de ODA hebben we daarvoor een coördinator ondermijning die in nauw contact staat met de gemeentes en andere handhavingspartners. We merken dat we steeds vaker hiervoor ingezet worden. In 2021 hebben we voor de partners ook een themabijeenkomst hierover verzorgd.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)
We hebben in 2021 een uitvraag gedaan naar het gebruik en de emissie van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) bij de Achterhoekse gemeentelijke bedrijven. Van deze stoffen is vastgesteld dat zij zeer schadelijk zijn voor mens en milieu en op basis daarvan zoveel mogelijk geweerd dienen te worden uit het milieu. Dit was een deelproject van een gesubsidieerd landelijk project met als doel om meer inzicht te krijgen in de aanwezigheid en problemen/ knelpunten van ZZS in Nederland. Deze uitvraag geldt dan ook als voorbeeld voor de andere omgevingsdiensten. De resultaten hieruit worden ook gebruikt om in 2022 mee te nemen in de controles en daarvoor extra aandacht te vragen bij de betreffende bedrijven met ZZS.

Gelders Programma gemeentelijke complexe bedrijven
In 2021 is binnen het Gelders stelsel ook bekeken of en hoe de gemeentelijke complexe bedrijven geplaatst kunnen worden onder een gezamenlijk Gelders programma. De conclusie was dat dit het beste kon door wel te werken met 1 programma, maar dat de uitvoering daarvan bij de lokale Omgevingsdienst zou blijven. In 2022 wordt het programma verder vorm gegeven.

3. Wat heeft het gekost

(bedragen in 1.000 euro's)

Overzicht baten en lasten Programma 2 Toezicht en Handhaving							
	Begr. 2021 Na wijz.			Realisatie 2021			Begr - rel
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Saldo**
Programmaplan							
Programma 2 Toezicht en Handhaving	4.806	2.907	1.899	4.591	2.819	1.772	-127
Overzicht							
Algemene dekkingsmiddelen							
Overhead		1.366	-1.366		1.270	-1.270	96
Onvoorzien		36	-36		0	0	36
Saldo van baten en lasten	4.806	4.309	497	4.591	4.089	502	5
Mutaties reserves							
Resultaat	4.806	4.309	497	4.591	4.089	502	5

Zowel de kosten als de baten uit toezicht en handhaving zijn iets lager dan begroot. Dat heeft met name te maken met de beperkingen voor toezicht vanwege Corona (lockdowns) in het begin en eind van 2021 en het niet doorgaan van evenementen (minder werk op het gebied van geluidsmetingen e.d.). De nettolasten zijn wel conform de begroting.

V. Programma 3 – Specialismen

1. Wat hebben we bereikt

Het totaal aantal adviezen in het jaar 2021 is ten opzichte van 2020 toegenomen. Voor een verdere toelichting zie hieronder in paragraaf 2.

Percentage adviezen binnen de servicenorm van 4 weken (doel 80%)
85% van de adviezen zijn binnen de afgesproken 4 weken geleverd. Dit ligt boven de doelstelling en is een verlaging ten opzichte van het jaar ervoor toen 93% van de adviezen binnen de servicenorm van 4 weken lag.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan

Archeologie
In 2021 lag de focus op regulier archeologisch werk zoals het beoordelen van opgravingsrapporten, het toetsen van archeologische bureauonderzoeken en booronderzoeken. Om de kwaliteit van de archeologietaken te borgen en te voldoen aan de kwaliteitscriteria wordt er samengewerkt met de archeologische dienst van de gemeente Zutphen.

Bodem
Naast reguliere taken zoals het geven van bodemadviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en het beoordelen van bodemrapporten zijn in 2021 de volgende projecten uitgevoerd:

- De Nota bodembeheer en Bodemkwaliteitskaart (Bkk) is door de partners vastgesteld. Via een openbare viewer zijn de kaarten en de stukken te benaderen. Belanghebbenden en contactpersonen van de gemeente zijn hierover geïnformeerd.
- De impactanalyse met betrekking tot de overdracht van bodemtaken van de provincie is gereed. Deze is besproken met de partners.
- Samen met de partners voeren we het project 'bodem in de Omgevingswet' uit. Het doel van dit project is kijken hoe de taken die we nu uitvoeren straks onder de Omgevingswet worden uitgevoerd en welke taken erbij komen. Verder gaan we na of het nodig is om, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, nog lokale regels op te stellen. Ook wordt nagegaan of er regels uit de bruidsschat zijn die vatbaar zijn voor discussies met aanvragers. Dit project is nog niet afgerond en loopt nog door in 2022.

Externe veiligheid
In 2021 zijn er reguliere taken uitgevoerd zoals het geven van externe veiligheidsadviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en het beoordelen van externe veiligheid in omgevingsvergunningen (milieu).

Luchtkwaliteit & diverse plannen
Naast reguliere taken zoals het geven van luchtkwaliteitsadviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en het beoordelen van luchtkwaliteitsrapporten is in 2021 voor zes gemeenten de monitoring van de luchtkwaliteit uitgevoerd in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Tevens is bijgedragen aan diverse projectgroepen van onze partners betreffende omgevingsvisies, omgevingsplannen en bestemmingsplannen.

Juridisch
In 2021 zijn reguliere taken uitgevoerd als: het juridisch toetsen van omgevingsvergunningen, het opstellen en toetsen van handhavingsbesluiten, de ondersteuning van vergunningverleners en toezichthouders, het behandelen van bezwaarprocedures, voorlopige voorzieningen en

(hoger)beroepsprocedures, het afhandelen van verzoeken tot handhaving, verstrekken informatie bij WOB verzoeken van de provincie, het bijhouden van jurisprudentie en nieuwe wetgeving en implementeren hiervan in de organisatie.
Daarnaast is juridisch bijgedragen aan:

- saneren van ontmantelde drugslabs en kostenverhaal
- implementatie van de Omgevingswet bij zowel de partners als ook binnen de eigen organisatie
- actualiseren DVO's en mandaten in verband met de Omgevingswet
- proces voor de wijziging van de gemeenschappelijke regeling
- nader afstemmen van werkprocessen tussen de ODA en gemeentelijke bezwaarcommissies van de partners
- bijdragen aan de behandeling van gemeentelijke WOB verzoeken

Geluid
Naast de reguliere taken zoals het geven van geluidadviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen, het beoordelen van geluidsrapporten en zonebeheer liep er in 2021 een inventarisatie van alle (gezoneerde) industrieterreinen. In dit kader wordt bekeken of de industrieterreinen en de daarbij behorende zonering zoals bedoeld in de Wet geluidhinder juist in de bestemmingsplannen is opgenomen. De uitkomsten van deze inventarisatie is kortgesloten met onze juristen en vervolgens zijn we gestart met het afstemmen met onze partners.

Omgevingswet
De werkzaamheden die de ODA heeft opgepakt in het gezamenlijke project omgevingswet zijn via Programma 3, specialismen, bij de partners in rekening gebracht.

3. Wat heeft het gekost

(bedragen in 1.000 euro's)

Overzicht baten en lasten Programma 3 Advies							
	Begr. 2021 Na wijz.			Realisatie 2021			Begr - rel
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Saldo**
Programmaplan							
Programma 3 Advies	1.310	929	381	1.678	1.440	238	-143
Overzicht							
Algemene dekkingsmiddelen							
Overhead		521	-521		484	-484	37
Onvoorzien		14	-14		0	0	14
Saldo van baten en lasten	1.310	1.464	-154	1.678	1.924	-246	-92
Mutaties reserves							
Resultaat	1.310	1.464	-154	1.678	1.924	-246	-92

De baten zijn toegenomen door extra werk. Ook aan de lasten kant zien we een stijging. Vooral bij de specialismen is de ODA genoodzaakt een beroep te doen op externe inhuur.

VI. Programma 4 - Stelseltaken

Het Gelders Stelsel is een samenwerkingsverband van de zeven Gelderse Omgevingsdiensten (OD's). De OD's verrichten in de nabijheid van gemeenten de Wabo-taken waarvoor zij robuuste taakuitvoering realiseren. Om deze robuustheid te garanderen zijn samenwerkingsafspraken gemaakt die zijn vastgelegd in stelselafspraken. Hiermee zijn de OD's in Gelderland onlosmakelijk met elkaar verbonden.
Er zijn stelselafspraken gemaakt over:

- Complexe vergunningverlening (ODRN);
- Complexe handhaving (ODRA);
- Ketentoezicht (ODR);
- Coördinatie en kwaliteit, Informatievoorziening Gelderse Omgevingsdiensten (I-GO) (ODDV);
- Het Portaal - kenniscentrum en communicatie (OVIJ);
- Coördinatie Bestuurlijke strafbeschikking Milieu (ODNV);
- HRM, Bestuurlijk & Juridisch (ODA).

De dienst waar een stelseltaak is belegd, voert die taak uit mede ten behoeve van de overige diensten. Daarmee is de basis gelegd voor het Gelders Stelsel dat in samenhang functioneert.
ODA voert de stelseltaken HRM, Bestuurlijk& Juridisch uit.
Een paar lichten we eruit.

Complexe vergunningverlening
Op het grondgebied van de ODA liggen complexe gemeentelijke inrichtingen. De impact van complexe bedrijven is groot door bijvoorbeeld luchtuitstoot, geur- en geluidoverlast of omdat deze bedrijven met gevaarlijke stoffen of afval werken. De ODRN stelt voor de omgevingsdiensten in Gelderland en dus ook voor de ODA het milieudeel voor de omgevingsvergunning op voor dit type bedrijven. ODRN levert hiervoor de technische inhoud en alle onderdelen die te maken hebben met aspecten zoals externe veiligheid, geluid, lucht en geur. De totale regie van de procedure, zoals het versturen van brieven en het bewaken van wettelijke termijnen, ligt bij de lokale omgevingsdienst.

P&O stelseltaak (ODA)
Oda is verantwoordelijk voor de stelseltaak HRM. Vanuit een coördinerende rol vertegenwoordigt zij de HR-expertgroep, bestaande uit 7 HR adviseurs en een arbeidsjurist. De HR-expertgroep houdt zich bezig met gezamenlijke HR-thema's. Deze zijn gerelateerd aan het gezamenlijk arbeidsvoorwaardenreglement, de cao en de medezeggenschap. In 2021 is veel energie gestoken in het updaten van gesprekkencyclus en de komst van de nieuwe cao. Daarnaast is er door de WNRA in 2019 ruimte vrijgekomen die het mogelijk maakt om de OR een grotere rol te geven in de gezamenlijke medezeggenschap. Deze ruimte is in het 2021 samen met de OR-voorzitters verder verkend. Het concept CMZ-convenant is in een afrondende fase.

Bestuurlijk & juridisch (ODA)
De expertgroep adviseert de directeuren over diverse thema's waaronder:

- Voorbereiding bestuurlijke besluitvorming
- Aanpassing mandaatregeling als gevolg van Omgevingswet
- Vereenvoudiging van procedures
- Samenwerking taskforce Omgevingswet

BSBm (Bestuurlijke Straf Beschikking milieu) ODNV)
De bevoegdheid voor de BSBm is toebedeeld aan de directeuren van de omgevingsdiensten en wordt uitgevoerd door BOA's. Binnen het stelsel was tot halverwege 2021 de coördinatie van de uitvoering van de BSBm's en het aanspreekpunt voor het OM belegd bij omgevingsdienst Noord

Veluwe. Met het vertrek van de toenmalige directeur is deze taak overgedragen aan de directeur van de ODA, de uitvoering blijft bij Noord Veluwe.

Wat heeft het gekost

(bedragen in 1.000 euro's)

Overzicht baten en lasten Programma 4 Stelseltaken							
	Begr. 2021 Na wijz.			Realisatie 2021			Begr - rel
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Saldo**
Programmaplan							
Programma 4 Stelseltaken	104	814	-710	83	542	-459	251
Overzicht							
Algemene dekkingsmiddelen							
Overhead		0	0		0	0	0
Onvoorzien		0	0		0	0	0
Saldo van baten en lasten	104	814	-710	83	542	-459	251
Mutaties reserves							
Resultaat	104	814	-710	83	542	-459	251

Voor een toelichting verwijzen wij u naar het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

VII. Programma 5 – Overige activiteiten en projecten

Commissie van Aartsen
Op 4 maart 2021 heeft de commissie van Aartsen het rapport "Om de leefomgeving" aan de demissionair staatsecretaris) aangeboden. De commissie doet tien aanbevelingen om te komen tot een toekomstvast, effectief, slagvaardig en toekomstgericht VTH-stelsel. Als gevolg van dit rapport zijn er begin september 2021 2 vervolgrapporten aangeboden. Het rapport "Omgevingsdiensten in beeld" geeft een verzameling en analyse van alle relevante data van alle omgevingsdiensten die bij de commissie van Aartsen nog niet meegenomen waren en het rapport "Juridisch onderzoek aanbevelingen Adviescommissie Vergunningverlening" geeft een wijze waarop de aanbevelingen vanuit de commissie van Aartsen wettelijk opgevolgd zouden kunnen worden. Als reactie op deze rapporten heeft de staatsecretaris van I&W in december een kamerbrief verstuurd over het overnemen van de aanbevelingen vanuit de commissie van Aartsen. Bovenstaande 3 rapporten en de kamerbrief zullen een belangrijke rol gaan spelen in de keuzes voor de toekomst ten aanzien van de omgevingsdiensten en de VTH taken in Nederland.

Omgevingswet
Nog steeds staat de datum 1 juli 2022 ter discussie. Enerzijds vanwege de techniek (DSO), maar anderzijds ook vanwege de beschikbare middelen, tijd en vacatures die langdurig openstaan in het land bij zowel partners als ketenpartners. ODA bereidt zich samen met de (keten-)partners voor op de verschillende scenario's door o.a.:

- het oefenen met de Omgevingswet en de samenwerkingsafspraken binnen de Achterhoek;
- het wijzigen van het productenboek gebaseerd op de Omgevingswet;
- onderzoeken en adviseren over mogelijk te heffen milieuleges in de toekomst;
- het beleidsneutraal omzetten van DVO/mandaat.

Archiefbeheer
De ODA bereidt zich samen met de DIV-collega's van de partners en onze archiefinspecteur voor om de partners te ontzorgen in het beheren van het archief. De planning was om zo mogelijk al per 1 januari 2022 het archief in mandaat te beheren. Dit bleek echter te ambitieus. We willen alles goed voor elkaar hebben binnen de ODA voordat we het beheer overnemen en dat heeft meer tijd nodig waardoor de planning is uitgesteld.

Externe bijdragen
De ODA heeft buiten de reguliere taken bijdragen gerealiseerd voor in totaal € 224.000,-. Dit is de bijdrage na aftrek van externe kosten. Voor nadere toelichting zie jaarrekening onder baten en lasten; externe bijdragen.

VIII. Financiële uitkomsten

1. Algemeen

De Omgevingsdienst Achterhoek verkrijgt haar inkomsten hoofdzakelijk uit bijdragen van de deelnemende partners. Daarnaast kan zij opbrengsten verkrijgen buiten de deelnemende partners.

2. Financiële resultaten

Onderstaand de financiële resultaten over 2021.

Omschrijving x € 1.000		2020 Realisatie	2021 Begroting	2021 Realisatie
	LASTEN			
1	Personele kosten/Inhuur en diensten derden	6.007	5.937	6.602
2	Organisatiekosten	557	643	641
3	Organisatieontwikkeling en SPP	47	105	35
4	Bovenregionale taken	651	813	542
5	Organisatie ondersteuning	656	630	567
6	Algemene lasten	0	64	0
	Totaal Lasten	**7.918**	**8.192**	**8.387**
	BATEN			
21	Bijdragen van derden	374	108	407
25	Bijdragen deelnemers	8.082	8.084	8.084
	Totaal Baten	**8.456**	**8.192**	**8.491**
	Resultaat reguliere bedrijfsvoering	**538**	**0**	**104**
	Verrekening resultaat			
26	Verrekening met deelnemers rekeningsaldo	495		-395
27	Bijdrage/Onttrekking algemene reserve	-495		395
	Gerealiseerde resultaat	**538**	**0**	**104**

Het was voor de ODA een moeilijk jaar qua werkdruk en personele bezetting. We zien een toenemende vraag naar onze dienstverlening en producten en dat is mooi. Tegelijkertijd bereiden we ons volop voor met onze partners op de omgevingswet. In toenemende mate zien we ook dat het heel moeilijk is om geschikte mensen te vinden. In combinatie met meer uitval door ziekte richting einde van het jaar neemt de gevoelde werkdruk dan verder toe. Het gehele jaar is het beroep op externe inhuur groot om het werk weg te zetten en aan de termijnen te voldoen. Een bepaalde omvang aan een externe schil is goed en past ook bij onze filosofie maar te veel is niet een wenselijke situatie op de langere termijn. Met het zelf opleiden van trainees hopen we de afhankelijkheid richting externe inzet te beperken. Het leidt al met al wel tot een verhogend effect op de kosten: we maken extra kosten voor de externe inhuur en we maken extra kosten voor het opleiden van de trainees. Ondanks die stijging aan kosten, is het wel gelukt 2021 per saldo positief af te sluiten doordat we op andere kosten overhouden.
Voor een nadere toelichting op de verschillende onderdelen wordt verwezen naar de toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening.

IX. Paragrafen

Inleiding
In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de Omgevingsdienst Achterhoek. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen achterwege gelaten.

De volgende paragrafen worden achtereenvolgens behandeld:
1. Bedrijfsvoering
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Financiering
4. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Bedrijfsvoering

I-GO (informatievoorziening Gelderse Omgevingsdiensten)
De provincie heeft medio 2015 het initiatief genomen de informatievoorziening van, door en tussen de zeven omgevingsdiensten en de provincie te verbeteren. Dit is gebeurd door de ontwikkeling van een centrale Informatievoorziening (IGO). Inmiddels is I-GO in de beheerfase beland.

Formatie en Personeel
Hieronder een overzicht van de ontwikkeling van de bezetting van de ODA tot en met 31 december 2021 (in aantallen fte).

31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
69,4 fte	71,1 fte	70,6 fte	75,56 fte

De arbeidsmarkt is krap. Dat geldt ook voor het vakgebied milieu. In het laatste onderzoek van het UWV is terug te zien hoe kansrijk een carrière in de milieu-branche is. Tegelijkertijd is het aantal opleidingen dat zorgt voor nieuwe aanwas schaars. De kans op uitstroom van medewerkers is groter vanwege het grote (financieel aantrekkelijke) aanbod van banen buiten de overheid. Ook de Oda heeft dit jaar te maken gehad met een grotere uitstroom dan voorgaande jaren. De vacatures die ontstaan zijn met moeite in te vullen. Daarom is er gezocht naar creatieve mogelijkheden om te kunnen blijven voldoen aan de vraag van onze partners. Een van de voorbeelden is het zelf opleiden van medewerkers. In 2022 zijn er wederom 4 HBO geschoolde medewerkers gestart die we zelf opleiden tot milieu vergunningverleners/juristen. De werkprocessen worden continu opnieuw tegen het licht gehouden zodat (her)organisatie leidt tot het optimaal benutten van ieders capaciteit(en).

Daarnaast zien we dat extra opdrachten vanuit de partners, met name op het gebied van specialisme een beroep doen op capaciteit. Om hierin te blijven voorzien is er extra capaciteit aangetrokken.

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuim percentage over 2021 is 5,41%. Dat is een behoorlijke toename ten opzichte van voorgaande jaren. Tevens hoger dan het landelijk gemiddelde, waar ook een stijging zichtbaar is. De oorzaak van het verhoogde ziekteverzuimpercentage is voor een deel te wijten aan de hoge werkdruk die medewerkers ervaren. Hierdoor stijgt de kans op stress gerelateerde klachten. Daarnaast heeft de coronapandemie ervoor gezorgd dat ook de frequentie van het

aantal verzuimmeldingen is toegenomen. Meer medewerkers zijn kortdurend <7 dagen ziek geweest. Een waarschijnlijke oorzaak is ziekte als gevolg van een coronabesmetting.

P&O: kwaliteitscriteria en e-portfolio
Oda is in 2022 invulling blijven geven aan de KC 2.2. Voor de taken die de Oda uitvoert voor de partners is zij robuust. Dat houdt in dat aan de eisen die de KC 2.2. stelt wordt voldaan door;

a. voldoende medewerkers in dienst te hebben die voldoen aan de KC 2.2. die gelden voor het betreffende deskundigheidsgebied.
b. door van samenwerking met andere diensten uit het Gelders Stelsel
c. externe partijen (inhuur).

Opleiding omgevingswet
In 2021 hebben alle medewerkers uit het Gelders Stelsel, dus ook van de Oda, een opleiding gevolgd in het kader van de Omgevingswet. Deze opleidingen zijn toegespitst op het vakgebied.

Arbobeleid
Het arbobeleid heeft in 2021 vooral in het teken gestaan van corona en het "zo veel mogelijk thuiswerken". Dit leidde tot de aanschaf van verantwoorde thuiswerkplekken. Ook de mentale gevolgen van het thuiswerken zijn groot geweest. De Oda heeft continu, middels maatwerk, geprobeerd in te spelen op ieders behoefte. En binnen de ruimte van de coronamaatregelen een modus gevonden om te verbinden op afstand.

Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) ondersteunende diensten
Onderstaande partners verrichten voor ons de volgende ondersteunende diensten.

Partner	Ondersteunende dienst
Berkelland	Financiële administratie
Bronckhorst	Facilitaire zaken en huisvesting
Doetinchem	Informatisering en automatisering inclusief archief
Lochem	Personeels- en salarisadministratie

Om het verwachtingspatroon van de te leveren en te ontvangen diensten op elkaar af te stemmen, zijn hiervoor DVO's afgesloten.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De wereld om ons heen verandert continu. Dat betekent dat er altijd ontwikkelingen zijn waar geen rekening mee is gehouden. Deze ontwikkelingen kunnen de ODA geld kosten.
Het is daarom verstandig financiële middelen te reserveren voor eventuele tegenvallers.
Hoeveel we moeten reserveren hangt af van de risico's die we lopen.
Het Algemeen Bestuur van de ODA heeft daartoe in november 2015 een notitie vastgesteld waarin de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit zijn bepaald.
Overigens merken we dat het benoemen van de risico's al helpt bij het beperken van de gevolgen. We letten meer op de mogelijke risico's en proberen eerder in te grijpen.

Definities
Hieronder worden de begrippen weerstandscapaciteit, risico en weerstandsvermogen gedefinieerd. Voor de begrippen bestaan soms meerdere definities. Er is steeds gekozen voor de definitie die het meest algemeen in gebruik is of die het beste bij de ODA past.

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de ODA beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Het gaat om die posten waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zoals de algemene reserve. Onderscheid wordt gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit.
Onder incidentele weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit die de organisatie heeft om eenmalige tegenvallers op te vangen. Onder structurele weerstandscapaciteit verstaan we middelen die permanent inzetbaar zijn om structurele tegenvallers op te vangen.

Risico
Een risico is een onzekere en ongewenste gebeurtenis die een nadelig effect kan hebben op de ODA, de doelen die zijn gesteld of de financiële positie van de ODA.

Weerstandsvermogen
De beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit noemen we 'weerstandsvermogen'. Het weerstandsvermogen is toereikend wanneer financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden.
Anders gezegd: Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie van een organisatie is. Door voldoende aandacht aan het weerstandsvermogen te besteden, kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen of een hogere bijdrage van de deelnemers.

Om het weerstandsvermogen objectiever te kunnen beoordelen is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) een waarderingstabel ontwikkeld:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	Groter dan 2,0	Uitstekend
B	Groter dan 1,4 maar kleiner dan 2,0	Ruim voldoende
C	Groter dan 1,0 maar kleiner dan 1,4	Voldoende
D	Groter dan 0,8 maar kleiner dan 1,0	Matig
E	Groter dan 0,6 maar kleiner dan 0,8	Onvoldoende
F	Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Bepaling weerstandscapaciteit ODA
De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te vangen. Binnen de ODA is de beschikbare weerstandscapaciteit aan de hand van twee posten berekend:

- Post algemene lasten/onvoorzien (structurele weerstandscapaciteit, begroting 2021: € 64.000).
- Algemene reserve (incidentele weerstandscapaciteit, stand 1-1-2021: € 107.008).
- Gedurende het jaar is conform AB-besluit een bedrag toegevoegd aan de algemene reserve als resultaat verrekening 2020. Hierdoor bedraagt de actuele algemene reserve € 150.427.

Welk bedrag is er met de risico's gemoeid?
Om tot een waardering van een risico te komen moeten de (financiële) gevolgen/impact van een risico worden geschat. Vaak is niet exact aan te geven wat de omvang van een risico in financiële zin zal zijn. Daarom maken we gebruik van onderstaande tabel:

Klasse	Omvang
1	€0-€25.000
2	€25.000-€75.000
3	€75.000-€200.000
4	€200.000-€500.000
5	> €500.000

Hoe groot is de kans dat het risico zich voordoet?
Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat zich een risico voordoet. Daarbij is gebruik gemaakt van de volgende kans-klasse indeling:

Klasse	Waarschijnlijkheid	Kans	Referentiebeeld
1	Zeer klein	10%	1 keer per 10 jaar of >
2	Klein	30%	1 keer per 5-10 jaar
3	Gemiddeld	50%	1 keer per 2-5 jaar
4	Groot	70%	1 keer per 1-2 jaar
5	Zeer groot	90%	1 keer per jaar of <

Gekozen uitgangspunten voor inventarisatie van de risico's

Afspraken dienstverleningsovereenkomsten
Met de deelnemers worden afspraken gemaakt over de dienstverlening en de informatievoorziening over en weer voor de taakuitoefening. Afwijkende situaties per deelnemer kunnen de efficiency-doelstellingen onder druk zetten of kunnen leiden tot te weinig werk per medewerker. Het is ook van belang de afspraken met de andere 'OD's juridisch goed te verankeren.
Het risico bestaat uit dat er meer uren noodzakelijk zijn om de taken uit te voeren waardoor minder vraag naar producten ontstaat dan verwacht. Door regelmatig overleg met de partners wordt de kans hierop risico verkleind. Het risico schatten we op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Taakuitvoering
Hieronder verstaan we het risico van aansprakelijkheidsstelling bij de reguliere taakuitoefening. Hiervoor zijn de gebruikelijke aansprakelijkheidsverzekeringen gesloten.

Het restrisico bestaat uit het betalen van schadevergoedingen waarbij het eigen risico voor de ODA blijft.
We schatten de omvang op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein).

Calamiteit bij bedrijf
De ODA kan het verwijt krijgen niet goed te hebben gehandeld, nalatig te zijn geweest of onvoldoende te hebben gecommuniceerd tijdens of na een calamiteit. Ook is het mogelijk dat de ODA het verwijt krijgt dat ze vooraf (dus voordat de calamiteit plaats vond) niet goed heeft gehandeld.
Het vertrouwen in de ODA bij opdrachtgevers en burgers neemt af; schadeclaims en negatieve pers. Voor financiële consequenties zie taakuitvoering.
Als beheersingsmaatregel stellen we hier tegenover het opstellen van een communicatieplan/protocol hoe te handelen bij calamiteiten, praktijksituaties simuleren, kwaliteitsborging producten en kennis blijven delen binnen omgevingsdiensten en met de partners. Het (rest)risico schatten we daarmee op nihil.

Rechtmatigheid
Het niet voldoen aan de rechtmatigheidseisen kan leiden tot juridische procedures en claims.
De ODA wordt geacht rechtmatig, d.w.z. overeenkomstig wet- en regelgeving te handelen en moet daarin de opdrachtgevers adviseren. Het onvoldoende rechtmatig functioneren doet afbreuk aan het imago en het vertrouwen in de ODA.
Bovendien vormt het rechtmatigheidsaspect onderdeel van de accountantscontrole en de accountantsverklaring.
We schatten het (rest)risico op nihil.

Bezuinigingen bij de deelnemers
Het risico is dat het rijk bezuinigt op provinciale- en gemeentelijke uitkeringen (Provinciefonds /Gemeentefonds) en/of dat de partner zelf bezuinigingsmaatregelen doorvoert. Voor de ODA bestaat het risico dat provincie en gemeenten een deel van de rijks- of eigen bezuinigingen afwentelen op de ODA. In de eind 2016 vastgestelde verrekensystematiek zijn onder meer afspraken gemaakt, hoe we met tekorten omgaan wanneer deze worden veroorzaakt door bezuinigingen bij de partner.
Het (rest)risico voor de ODA schatten we daarmee op nihil.

Loon- en prijsontwikkelingen
Aan het einde van 2021 is een nieuw onderhandelaarsakkoord in de maak tussen de VNG en de werknemersorganisaties wat zal resulteren in loonstijgingen in 2021 en 2022: per 1 december 2021 van 1,5% en per 1 april 2022 van 2,4%. De daadwerkelijke verhoging bleef hiermee binnen het gestelde risico. Het risico hebben we ingeschat op € 137.500 (klasse 3) en de kans dat het zich voordoet op 50% (gemiddeld).

Eigen risico voor werknemersverzekeringen
De ODA is eigen risico drager voor de ziektewet, WW en premiedifferentiatie voor WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgehandicapten).
De ODA betaalt het eigen risico en de premiedifferentiatie indien een medewerker ziek, verplicht uit dienst gaat of in de WGA komt.
We schatten het risico op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Ziekteverzuim
De ODA werkt met een norm aan productie uren van 1.350. Omgerekend is dit 72% naar beschikbare uren. Indien het ziekteverzuim te hoog is, denk bijvoorbeeld aan de medewerkers die werkzaam zijn binnen het primair proces, zet dat de productieve norm onder druk en

daardoor de opbrengsten. We schatten het risico op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat dit zich voordoet op 50% (gemiddeld).
Het ziekteverzuim van de ODA over 2021 bedraagt 5,4%. Dit ligt iets boven het landelijk gemiddelde voor openbaar bestuur en overheidsdiensten (circa 5,0%; bron CBS). Wel stellen we vast dat het ziektepercentage vooral zichtbaar is in het primair proces.

Werkkostenregeling
Op 1 januari 2015 is de werkkostenregeling in werking getreden. Deze regeling begrenst het maximaal te besteden bedrag aan onbelaste vergoedingen en verstrekkingen voor de werknemers. Boven de vrije ruimte is loonbelasting in de vorm van een eindheffing van 80% verschuldigd. Deze regeling kan financiële gevolgen hebben voor de loonkosten. We gaan daar vooralsnog niet van uit.
We schatten het risico in op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (gemiddeld).

BTW
Het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) is per 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals deze volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds. Het plafond wordt aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met onttrekkingen of toevoegingen aan het BCF. Als het plafond wordt overschreden, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds. Het risico is dat de gemeenten deze overschrijding (deels) gaan afwentelen op de ODA en daardoor minder producten gaan afnemen.
Vooralsnog schatten we dit risico op nihil.

Vennootschapsbelastingplicht
Met ingang van 1 januari 2016 worden ook de lokale overheden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Dit geldt in beginsel ook voor de gemeenschappelijke regelingen zoals de ODA. In 2016 zijn door de Omgevingsdiensten afspraken gemaakt met de Belastingdienst. De inschatting is dat de kans dat ODA vennootschapsbelasting moet betalen zeer klein is.

Productenboek
Het risico is dat de gehanteerde normen in het productenboek afwijken af van de werkelijkheid waardoor de kosten per product hoger of lager zijn dan vooraf verwacht.
Het is zaak de normen regelmatig te toetsen en bij te stellen waar nodig. In 2019 had de ODA een behoorlijk tekort. In 2020 hebben we een tijdschrijfanalyse uitgevoerd. Aan de hand hiervan bleek dat de productvergoeding voor specialistische ondersteuning onvoldoende kostendekkend was en zijn daarop de normen aangepast. We schatten het risico van onvoldoende dekking op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Automatisering
Het risico is productieverlies door uitval en reparatie van de verschillende systemen waardoor meer uren noodzakelijk zijn om de taken te verrichten dan waarmee rekening is gehouden. We schatten het risico op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Aanbestedingen
Het risico is dat aanbestedingen niet worden uitgevoerd volgens vastgesteld (Europese en ODA) inkoop- en aanbestedingsbeleid waardoor financiële middelen zijn benodigd voor rechtszaken en de consequenties van deze rechtszaken.
We schatten het risico op € 137.500 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (klein).

Outputmodel (medewerkers)
Het outputmodel vanaf 2017 vergt een geheel andere strategie in de bedrijfsvoering dan we tot dusverre gewoon zijn. De ODA wordt tot op zekere hoogte afhankelijk van de vraag van onze klanten (lees: de partners). Ook voor de medewerkers betekent dit een omslag. We zullen hiermee ervaring moeten opdoen.
Het beleid van onze partners kan leiden tot meer of minder vraag naar producten, incidenteel maar wellicht ook structureel. Het zal niet altijd vanzelfsprekend zijn dat de vraag naar de (soort) producten overeenkomt met de beschikbare capaciteit.
We zullen daarop tijdig moeten inspelen. De strategische personeelsplanning die regelmatig bijgesteld wordt, kan ons daarbij uitstekend van dienst zijn.
We schatten het risico op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Gelders Stelsel
Er is een verbeterplan opgesteld op basis van de uitgevoerde evaluatie van het Gelders Stelsel. De mogelijke maatregelen zijn niet op geld doorgerekend. Mogelijk kunnen een aantal maatregelen leiden tot extra kosten voor de ODA. We schatten het risico op € 12.500 en de kans dat zich dit voordoet op 70% (groot).

Omgevingswet
De invoering van de Omgevingswet kan tot een andere taakverdeling tussen gemeenten, provincie en de ODA leiden. Het is zowel mogelijk dat dit tot meer als tot minder taken voor de ODA leidt die in de begroting zo mogelijk worden meegeraamd.
Het risico schatten we daarom op nihil.

Datalekken
Iedereen heeft recht op eerbiediging en bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer en een zorgvuldige omgang met zijn persoonsgegevens. De regels hiervoor zijn vastgelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Hierin staat dat persoonsgegevens moeten worden beveiligd tegen verlies en tegen onrechtmatige verwerking. Een datalek moet worden gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens als het leidt tot een aanzienlijke kans op ernstige nadelige gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens, of als het ernstige nadelige gevolgen heeft voor de bescherming van persoonsgegevens. Het datalek moet daarnaast ook worden gemeld aan de betrokkene indien het waarschijnlijk ongunstige gevolgen zal hebben voor diens persoonlijke levenssfeer. Bij overtreding van de meldplicht datalekken uit de Wbp kan de Autoriteit Persoonsgegevens een bestuurlijke boete opleggen. We schatten het risico op € 137.500 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein)

Financieel effect van deze risico's
We willen het totale financiële effect van deze risico's weten. Dit hebben we nodig om vast te stellen of onze financiële buffer voldoende is. In de volgende tabel wordt het financieel effect berekend.
Niet alle risico's komen tegelijk voor. Ook zijn de gevolgen van de risico's niet altijd maximaal. Het geld dat nodig is om de risico's op te kunnen vangen is daarom minder dan alle risico's bij elkaar opgeteld. Een praktische methode om het effect te berekenen is het maximale risico te vermenigvuldigen met de kans dat het risico zich voordoet. We noemen dit het kwantificeren van de risico's. In de tabel kwantificering risico's zijn de eerder genoemde risico's gekwantificeerd.

Risico	Geschatte omvang	Geschatte kans (in %)	Financieel effect van de risico's
Afspraken dienstverleningsovereenkomsten	€ 50.000	30%	€ 15.000
Taakuitvoering	€ 12.500	10%	€ 1.250
Calamiteit bij bedrijf	nihil	0	€ 0
Rechtmatigheid	nihil	0	€ 0
Bezuinigingen bij de deelnemers	€ 0	0%	€ 0
Loon- en prijsontwikkelingen	€ 137.500	50%	€ 68.750
Eigen risico voor werknemersverzekeringen	€ 50.000	50%	€ 25.000
Ziekteverzuim	€ 50.000	50%	€ 25.000
Werkkostenregeling	€ 12.500	30%	€ 3.750
BTW	nihil		€ 0
Vennootschapsbelastingplicht	nihil		€ 0
Productenboek	€ 50.000	30%	€ 15.000
Automatisering	€ 12.500	50%	€ 6.250
Aanbestedingen	€ 137.500	10%	€ 13.750
Outputmodel	€ 50.000	30%	€ 15.000
Gelders Stelsel	€ 12.500	70%	€ 8.750
Omgevingswet	€ 0	0%	€ 0
Datalekken	€ 137.500	10%	€ 13.750
Totaal			**€ 211.250**

In de becijfering is rekening gehouden met de kans dat een risico zich voordoet.
Het gaat dan om de **individuele** risico's en de kans dat dit (individuele) risico zich periodiek voordoet. De kans dat **alle** risico's zich op enig moment **tegelijkertijd** voordoen is o.i. aanzienlijk lager.
Daartoe hanteren we een dempingfactor van 0,5. Het totaal van de financiële risico's komt daardoor op € 106.000.

Weerstandsvermogen
Zoals hierboven becijferd, hebben we de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 106.000. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 214.000. (Per 31-12-2021 is € 150.000 van de Algemene Reserve vrij besteedbaar + het in de begroting 2021 beschikbare bedrag voor onvoorzien van € 64.000).

Gebruiken we de formule en waarderingstabel (zie hiervoor) dan ziet dit er als volgt uit:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

In bedragen: € 214.000 / € 106.000 = 2,0
Waarderingscijfer: D
Betekenis: Ruim voldoende

Uit de analyse blijkt dat het weerstandsvermogen op basis van de berekening die voor ligt voldoende is. Besloten is vorig jaar toe te voegen tot maximaal ruim voldoende factor 2. Daar gaan we nu net overheen doordat het bedrag voor onvoorzien is geïndexeerd.

Kengetallen en ratio's
Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten dient een aantal financiële kengetallen in de jaarrekening te worden opgenomen. Deze kengetallen dienen om een beter inzicht te bieden in de financiële positie van de ODA.
Het overzicht bevat de volgende kengetallen.

Verlooptabel Kengetallen en ratio's in procenten

Jaarverslag 2021	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen (in procenten)	Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening
	2020	2021	2021
1a. Netto schuldquote	-3	4	-5
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-3	4	-5
2. Solvabiliteitsratio	25	9	17
3. Structurele exploitatieruimte	-1	0	0
4. Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
5. Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuld quote en de netto schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geven inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuld quote is conform begroot; we hebben iets meer uitzettingen dan schulden.
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODA in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het percentage is in 2021 goed en dit hangt samen met positieve resultaat 2021 en de weer aangevulde reserves.
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De meeste verschillen zijn van incidentele aard. Zie hiertoe het overzicht van de incidentele baten en lasten als onderdeel van de jaarrekening.

3. Financiering

De wet Financiering decentrale overheden (FIDO) verplicht gemeenschappelijke regelingen richtlijnen vast te stellen voor het beheer van de geldstromen en de risico's die daaraan zijn verbonden. Hiervoor heeft het algemeen bestuur op 15 december 2016 een geactualiseerd treasurystatuut vastgesteld. De wijzigingen betreffen onder meer het opnemen van het in 2014 ingevoerde schatkistbankieren en het schrappen van bepalingen die voor de ODA niet van toepassing zijn. Qua vormgeving is overgestapt van een beschrijvend statuut naar een artikelsgewijs opgebouwd treasurystatuut.

Treasuryfunctie
De uitvoering van de treasuryfunctie maakt onderdeel uit van de ondersteunende financiële diensten die de gemeente Berkelland voor de Omgevingsdienst Achterhoek verricht.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. De kasgeldlimiet voor een GR volgens de Wet

FIDO bedraagt 8,2% van het totaal van de primitieve begroting, voor 2021 is dit € 8.192.000. De kasgeldlimiet bedraagt dan € 671.744.
Tot nu toe heeft de ODA nog niet hoeven lenen. Aan de hand van de tijdige bevoorschotting worden de lopende activiteiten gefinancierd en is externe financiering niet nodig. Wel moet geconstateerd worden, dat bij een behoorlijke toename van activiteiten zoals in het jaar 2018, er een financieringsprobleem kan ontstaan omdat er pas aan het einde van het jaar wordt afgerekend met de partners. In dat geval zal de ODA actie ondernemen om het financieringsprobleem op te pakken.

4. Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn aankopen die een meerjarig gebruik dienen en die we meestal aanduiden als investeringen. Artikel 3 van de financiële verordening bepaalt dat nieuwe investeringen in de begroting moeten worden vermeld.
Mocht de Omgevingsdienst Achterhoek met investeringen worden geconfronteerd dan hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen.
Voor investeringen hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen.

- hardware: 3 jaar
- software: 5 jaar
- dienstvervoermiddelen: 7 jaar

Overigens bepaalt de financiële verordening (artikel 6) dat materiële vaste activa met economische waarde annuïtair worden afgeschreven.
In 2021 zijn er geen investeringen in kapitaalgoederen gedaan.

JAARREKENING 2021

- **Balans per 31 december 2021**
- **Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling**
- **Toelichting op de balans**
- **WNT-verantwoording**
- **Overzicht van baten en lasten**
- **Toelichting op overzicht van baten en lasten**

Balans per 31 december 2021

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	Ultimo 2020	Ultimo 2021
Vaste activa		
Financiële activa		
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of lange	2	2
Totaal vaste activa	***2***	***2***
Vlottende activa		
Voorraden		
- Onderhanden werk	486	0
	486	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
- Vorderingen op openbare lichamen	491	902
- Rekening courant verhouding met het Rijk	1.494	1.080
	1.985	1.982
Liquide middelen		
- Banksaldi	2	88
	2	88
Overlopende activa:		
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voor financiering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	41	
- Vooruitbetaalde bedragen	12	
	53	0
Totaal vlottende activa	***2.526***	***2.070***
TOTAAL ACTIVA	**2.528**	**2.072**

PASSIVA	Ultimo 2020	Ultimo 2021
Vaste Passiva		
Eigen vermogen:		
- Algemene reserve	107	150
- Bestemmingsreserve		100
- Gerealiseerd resultaat	538	104
Voorzieningen	80	62
Totaal vaste passiva	***725***	***416***
Vlottende Passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
- Banksaldi		
- Crediteuren	266	466
- Overige schulden		
Overlopende passiva		
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		19
- Nog te betalen bedragen	1.537	1.171
Totaal vlottende passiva	***1.803***	***1.656***
TOTAAL PASSIVA	**2.528**	**2.072**

Aan natuurlijke of rechtspersonen verstrekte borg- en of garantstellingen	**0**	**0**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
Deze jaarrekening is samengesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarden.
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico´s die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden als last genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar.

BALANS

ACTIVA

Vaste activa

Financiële activa
Waarborgsommen
Betreffen betaalde waarborgsommen voor geleasede dienstauto's.

Vlottende activa

Vlottende activa
De overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

PASSIVA

Vaste passiva

Voorzieningen
De voorziening harmonisatietoelagen betreft een voorziening voor verplichtingen samenhangend met rechten van voormalig provinciale medewerkers. De voorziening is gevormd ter hoogte van verkregen gelden die voor de medewerkers wordt aangewend.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva
Deze passiva worden tegen de nominale waarde opgenomen.

RESULTAATBEPALING

De exploitatielasten van de Omgevingsdienst Achterhoek bestaan hoofdzakelijk uit bedrijfsvoeringskosten.
Er is geen sprake van een rechtstreeks risico voor de Omgevingsdienst omdat de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling uiteindelijk garant staan voor de bijdragen aan de ODA.
De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van de in de begroting 2021 afgesproken verdeelsleutel: De (verwachte) afname van de partners per programma.

Toelichting op de balans

ACTIVA

Vaste activa

Financiële activa

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (€ 2.000)
Het betreft hier betaalde waarborgsommen in het kader van lease van bedrijfsauto's.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk (€ 0)

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen (€ 902.000)
Het betreft vorderingen op enkele deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling, op andere omgevingsdiensten, belastingdienst en de Provincie.

Aangezien de onderhanden werk positie per jaareinde is verrekend met de deelnemers, maakt de 'onderhanden werk positie' in 2021 onderdeel uit van de nog te ontvangen deelnemersbijdragen en is derhalve verantwoord onder de vorderingen op openbare lichamen.

Rekening courant verhouding met het Rijk (€ 1.080.000)
Saldo tegoed op het Ministerie van Financiën in het kader van schatkistbankieren van € 1.080.000.

Banksaldi (€ 88.000)
Het banksaldo van de lopende rekening bij de BNG per 31 december 2021.

Drempelbedrag schatkistbankieren
Van de verplichting om overtollige middelen bij het rijk aan te houden is een bepaald "drempelbedrag" uitgezonderd. Dit drempelbedrag was voor de ODA voor het 1e halfjaar van 2021 € 250.000. Met ingang van 1 juli 2021 is het drempelbedrag voor organisaties met een begrotingstotaal van kleiner dan € 500 miljoen verhoogd naar € 1.000.000. Voor ieder kwartaal over 2021 dient te worden toegelicht welk bedrag met inachtneming van het drempelbedrag door de ODA buiten 's Rijks schatkist is aangehouden. De ODA is in 2021 elk kwartaal onder het drempelbedrag gebleven.
Hieronder wordt de specificatie per kwartaal weergegeven

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**250**	**250**	**1.000**	**1.000**
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**64**	**39**	**36**	**44**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	186	211	964	956
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	8.192			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	8.192			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
	Drempelbedrag	250	250	1.000	1.000
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	5.795	3.588	3.349	4.023
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	64	39	36	44

Drempelbedrag kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet zorgt ervoor dat er niet te veel kortlopende leningen worden aangetrokken. De gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal van een openbaar lichaam mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. In 2021 is er in geen enkel kwartaal sprake geweest van een overschrijding.

De ruimte onder de limiet was voor:
1e kwartaal 2021 € 2.456.000
2e kwartaal 2021 € 3.675.000
3e kwartaal 2021 € 2.727.000
4e kwartaal 2021 € 2.444.000

Overige vorderingen (€ 0)
Per 31-12-2021 zijn er, buiten de vorderingen op openbare lichamen, geen overige vorderingen.

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (€ 0)
Per 31 december 2021 staan er geen voorschotbedragen open.

Verloopoverzicht

Omschrijving	Saldo 1-1-2021	Toevoegingen	Ontvangen	Saldo 31-12-2021
Provincie Gelderland; subsidie Omgevingsveiligheid 2019	€ 22.301	€ 0	€ 22.301	€ 0
Provincie Gelderland; Gelders uitvoeringsplan Omgevingsdienst 2020	€ 18.697	€ 0	€ 18.697	€ 0
Totaal	**€ 40.998**	**€ 0**	**€ 40.998**	**€ 0**

Vooruitbetaalde bedragen (€ 0)
In het jaar 2021 zijn er geen facturen betaald waarvan een gedeelte van de last betrekking heeft op 2022.

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen
Algemene reserve (€ 150.000)
Bestemmingsreserve (€ 100.000)

Omschrijving	Saldo 1-1-2021	Bestemming resultaat 2020	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Saldo 31-12-2021
Algemene reserve	107.008	43.419	0	0	150.427
Gerealiseerd resultaat	538.419				
Uitkering deelnemers		395.000			
Bestemmingsreserve omgevingswet	0	100.000	0	0	100.000
Totaal	**645.427**	**538.419**	**0**	**0**	**250.427**

Toelichting
Algemene reserve (€ 150.000)
Het saldo van de algemene reserve bedroeg per 1 januari 2021 afgerond € 107.000. Vanuit het resultaat van 2020 is een bedrag van € 43.000 toegevoegd aan de algemene reserve. Met deze toevoeging komt de algemene reserve uit op € 150.000. Tezamen met de ruimte in de begroting ad € 64.000, die meetelt voor het weerstandsvermogen, komt het weerstandsvermogen uit op € 214.000. Dit is het afgesproken maximumbedrag behorende bij de kwalitatieve eis van 'niet meer dan uitstekend'.

Bestemmingsreserve (€ 100.000)
Bij de vaststelling van de jaarrekening 2020 is besloten om van het resultaat € 100.000 te reserveren voor uitgestelde opleidingen en aanpassing van systematiek en systemen met het oog op de invoering van de omgevingswet.

Gerealiseerd resultaat (€ 104.000)
Het voordelig exploitatieresultaat over 2021 beloopt € 104.000.

Voorzieningen
Verloop van de voorzieningen:

Omschrijving	Saldo 1-1-2021	Toevoe-gingen	Vrij-gevallen	Aanwendingen	Saldo 31-12-2021
Voorziening harmonisatietoelagen	80.203		18.072		62.131
Totaal	**80.203**		**18.072**		**62.131**

Toelichting
De provincie heeft in 2014 enkele rechtspositionele verplichtingen, waaronder de harmonisatietoelagen, voor voormalige provinciale medewerkers die zijn overgegaan naar de ODA afgekocht. De ODA heeft daartoe in 2014 een bedrag van € 401.065 ontvangen.
Voor harmonisatie van toeslagen resteert per 1 januari 2021 € 80.000.
In 2021 is € 18.000 vrijgevallen. Per einde boekjaar is de voorziening € 62.000.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Crediteuren (€ 466.000)
De belangrijkste crediteuren per 31 december 2021:

Omschrijving	**Bedrag**
Gemeente Doetinchem ICT dienstverlening 2e hjr.	€ 206.000
DPA Cauberg-Huygens, controle november	€ 54.000
Exsin, uitbestede werkzaamheden	€ 33.000
Gemeente Berkelland, fin. administratie 2e hjr	€ 22.000
Bender detachering, inhuur medewerker	€ 20.000
OG De Vallei, inhuur medewerker + afrekening I-GO	€ 17.000
WHS accountants, 50% jaarrekeningcontrole	€ 15.000
Gemeente Zutphen, archeologie, 4e kw.	€ 13.000
Diverse kleine(re) crediteuren	€ 86.000
Totaal	**€ 466.000**

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkering met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren (€ 19.000)
Het gaat hierbij om de volgende voorschotbedragen:

Omschrijving	**Bedrag**
Prov. Zuid-Holland, ontwikkeling OpenWave REV	€ 9.000
ODRN, circulaire economie	€ 10.000
Totaal	**€ 19.000**

Nog te betalen bedragen (€ 1.171.000)

Omschrijving	**Bedrag**
Belastingdienst, loonheffing dec. 2021	€ 410.000
Gemeente Berkelland, afrekening 2021	€ 161.000
Diverse medewerkers, nabetaling 2021 nieuwe CAO	€ 128.000
Belastingdienst, omzetbelasting 4e kwartaal 2021	€ 119.000
ABP, afdracht dec. 2021	€ 81.000
DPA Cauberg-Huygens, controles december	€ 74.000
Gemeente Winterwijk, afrekening 2021	€ 59.000
ODRN, complexe vergunningverlening	€ 57.000
Gemeente Bronckhorst, afrekening 2021	€ 48.000
Diverse kleinere bedragen nog te betalen	€ 34.000
Totaal	**€ 1.171.000**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen.

De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Achterhoek heeft een huurverplichting voortvloeiend uit een 1-jarig huurcontract eindigend op 31 december 2022 met een optie tot jaarlijkse verlenging. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd. De huurlasten voor 2021 bedragen € 159.000.

WNT-verantwoording 2021 Omgevingsdienst Achterhoek

De WNT is van toepassing op de Omgevingsdienst Achterhoek. Het voor de Omgevingsdienst Achterhoek toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000,-. Dit betreft het algemeen WNT-bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2021 **bedragen x € 1**	**P.G.M. van Oosterbosch**
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.184,52
Beloningen betaalbaar op termijn	18.110,76
Subtotaal	*114.295,28*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	186.010,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	114.295,28
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2020 **bedragen x € 1**	**P.G.M. van Oosterbosch**
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	94.521,78
Beloningen betaalbaar op termijn	17.093,52
Subtotaal	*111.615,30*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	178.890,00
Bezoldiging	111.615,30

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12: niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen: niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
J.H.A. van Oostrum	DB/AB vz
W.J.A. Gerritsen	DB/AB
W.W. Buunk	DB/AB
B.T.M. Porskamp	DB/AB
T.M.M. Kok	AB
F.H.T. Langeveld	AB
O.E.T. van Dijk	AB
I.T.F. Klein Gunnewiek	AB
L.J. Werger	AB
P.G.J. Kerris	AB
R.R.S. Bosch	AB
B.J. Groot Wesseldijk	voormalig DB/AB

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700: niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is: niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is: niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen: niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten per programma

x 1.000 euro	Taakveld	Begroting 2021 Baten	Begroting 2021 Lasten	Begroting na wijz Baten	Begroting na wijz Lasten	Realisatie 2021 Baten	Realisatie 2021 Lasten	Begr-real Saldo
Programmaplan								
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	1.968	1.046	1.968	1.046	1.815	1.230	-337
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	4.806	2.907	4.806	2.907	4.591	2.819	-127
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	1.310	929	1.310	929	1.678	1.440	-143
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer							
Eigen stelseltaak		104	123	104	123	83	97	5
Kosten Gelders stelsel van Omgevingsdiensten			691		691		444	247
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	4		4		324	96	224
Overzichten								
Overhead	0.4 Overhead onderst. Organisatie		2.432		2.432	0	2.261	171
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treausury							
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		64		64	0	0	64
Geraliseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		8.192	8.192	8.192	8.192	8.491	8.387	104
Verrekening met deelnemers batig saldo 2020							395	-395
Ontrekking algemene reserve ivm saldo 2020						395		395
Gerealiseerde resultaat		8.192	8.192	8.192	8.192	8.886	8.782	104

De baten en lasten over de programma's zijn op directe wijze toegerekend aan de hand van de directe kosten en opbrengsten per productgroep. De baten en lasten zijn weergegeven aan de hand van het format dat met de Gelderse Omgevingsdiensten onderling is afgesproken. Voor de toelichting op de programma's wordt verwezen naar de desbetreffende beleidshoofdstukken.

Baten en lasten naar kosten categorieën

Omschrijving x € 1.000		2020 Realisatie	2021 Begroting	2021 Realisatie
	LASTEN			
1	Personele kosten/Inhuur en diensten derden	6.007	5.937	6.602
2	Organisatiekosten	557	643	641
3	Organisatieontwikkeling en SPP	47	105	35
4	Bovenregionale taken	651	813	542
5	Organisatie ondersteuning	656	630	567
6	Algemene lasten	0	64	0
	Totaal Lasten	**7.918**	**8.192**	**8.387**
	BATEN			
21	Bijdragen van derden	374	108	407
25	Bijdragen deelnemers	8.082	8.084	8.084
	Totaal Baten	**8.456**	**8.192**	**8.491**
	Resultaat reguliere bedrijfsvoering	**538**	**0**	**104**
	Verrekening resultaat			
26	Verrekening met deelnemers rekeningsaldo	495		-395
27	Bijdrage/Onttrekking algemene reserve	-495		395
	Gerealiseerde resultaat	**538**	**0**	**104**

Toelichting overzicht van baten en lasten

LASTEN (€ 195.000 nadelig)

Personeelskosten/ Inhuur en diensten derden (€ 665.000 nadelig)
De personele kosten en inhuur diensten derden bestaan uit de kosten van eigen personeel en de capaciteit van derden die wordt ingehuurd. Deze inhuur betreft zowel detacheringen als gerichte dienstverlening door bureaus. De capaciteit van derden is de flexibele schil naast de eigen capaciteit van de ODA. Opbrengsten uit detachering van medewerkers van de ODA komen ten gunste van deze post. De totale lasten vallen ruim € 665.000 hoger uit.
Door toenemende werkzaamheden in combinatie het zeer lastig kunnen invullen van vacatures, ziekte en het starten van trainees liggen de kosten hoger dan begroot. Hier staan hogere opbrengsten tegenover.

Organisatiekosten (€ 2.000 voordelig)
De organisatiekosten worden gevormd door de verschillende vormen van bijkomende kosten voor personeel en organisatie. De ODA heeft meer kosten gemaakt voor opleidingen en minder voor reiskosten.

Organisatie ontwikkeling en SPP (€ 70.000 voordelig)
De kosten hangen samen met de ontwikkeling van de informatievoorziening van de gemeenschappelijke Omgevingsdiensten in het Gelders stelsel. Er bleven middelen over op de ontwikkeling en beheer van I-Go een informatie uitwisselingsysteem.

Bovenregionale taken (€ 271.000 voordelig)

Bovenregionale taken (x € 1.000) Omschrijving	2020 Realisatie	2021 Begroting	2021 Realisatie
OD De Vallei - Kwaliteit en coördinatie stelsel	22	21	18
OD Rivierenland - Ketentoezicht	75	76	79
OD Veluwe en IJssel - Portaal en kenniscentrum	59	81	55
OD Regio Nijmegen - Complexe vergunningverlening	208	306	133
OD Regio Arnhem - Complexe handhaving, meetdienst en bezwaar en beroep	177	172	147
OD Noord Veluwe - Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu	9	10	10
OD Achterhoek - Personeel en Organisatie	98	122	97
Diversen	3	25	3
Totaal	**651**	**813**	**542**

De totale uitgaven aan de partners in het stelsel bedragen € 542.000,-. Binnen de uitgaven is een onderscheid te maken tussen de pure bovenregionale taak die als organisatiekosten/overhead gelden en kosten die betrekking hebben op dienstverlening op de primaire processen vergunningverlening en toezicht en handhaving. Zo worden de kosten voor complexe vergunningverlening vanuit de ODRN 1:1 doorberekend aan de partners. De kosten hangen samen met verrichte diensten voor de meer complexe vergunningen. Dit geldt grotendeels ook voor de kosten van de ODRA. Het betreft hier vooral de kosten van de

bouwtaken die we bij hen belegd hebben. Hier huren we de expertise en kennis in vanuit Arnhem. De kosten voor de bouwtaken worden via de normproducten versleuteld richting de partners.

Organisatie ondersteuning (€ 63.000 voordelig)

Ondersteunende dienst (x € 1.000) Omschrijving	2020 Realisatie	2021 Begroting	2021 Realisatie
Berkelland - Financieel (beheer)	35	42	39
Bronckhorst - Huisvesting en Fac. Ondersteuning	158	173	150
Doetinchem - Informatisering en automatisering	432	384	347
Lochem - Personeel- en salarisadministratie)	31	32	31
Totaal	**656**	**630**	**567**

De lagere kosten voor huisvesting hangen samen met het wegvallen van de kosten DIV. De lagere kosten van de ICT ondersteuning betreffen lagere kosten voor telefonie doorbelasting netwerk en apparatuur.

Algemene lasten (€ 64.000)
Deze post wordt gebruikt ter dekking van onvoorziene hogere kosten bijvoorbeeld voor personele capaciteit en inhuur derden. Werkelijke uitgaven vinden plaats op de andere kostencategorieën.

BATEN (€ 299.000 voordelig)

Bijdragen van derden (€ 299.000 voordelig)
Onder bijdrage derden zijn de opbrengsten verantwoord die buiten de reguliere partner werkzaamheden worden verkregen. Deze bestaat uit verschillende onderdelen. Ten eerste betreft het de inzet die we hebben geleverd voor de aanpak en ondersteuning van de stikstofdossiers bij de Provincie e.e.a. gestart in 2020. Daarnaast hebben we verdere inzet gepleegd op de coördinatie van de groene BOA's zoals dat eveneens was opgestart in 2020. De ODA heeft subsidie ontvangen ter ondersteuning van de regionale archeologie voor de komende 4 jaar met een bedrag van € 20.000 per jaar. Ook over 2021 heeft de ODA weer inzet geleverd voor het landelijke project Zeer Gevaarlijke stoffen vanuit de VNG. Tevens hebben we een bijdrage ontvangen voor het ontwikkelen van het systeem register externe veiligheid. Voor het overige betreft het kleinere bijdragen zoals de participatie in het PGS en inzet voor thema groepen externe veiligheid. De bijdrage die we andere partners vragen voor de stelseltaak P&O is eveneens verantwoord onder deze post.

Specificatie bijdrage derden (x € 1.000) Omschrijving	2021 Begroot	2021 Realisatie
Bijdrage stelseltaak HRM - Gelders stelsel	104	83
Subsidie archeologie- bevordering en ondersteuning		20
Ondersteuning Stikstofdossiers Provincie		133
Bijdrage inzet groene BOA's		65
Inzet kennis en expertise netwerk Externe Veiligheid		14
Bijdrage project register externe veiligheid		23
Decentralisatie benadering ZZS		58
Overige	4	11
Totaal	**108**	**407**

Bijdragen deelnemers (€ -)

Bijdrage per deelnemer (x € 1.000)	2020 Realisatie	2021 Begroting	2021 Realisatie
Aalten	579	444	469
Berkelland	1.140	1.318	1.185
Bronckhorst	1.011	967	921
Doetinchem	1.071	1.027	1.076
Lochem	641	669	771
Montferland	380	321	442
Oost Gelre	1.106	1.034	1.067
Oude IJsselstreek	643	619	665
Winterswijk	604	653	604
Zutphen	540	587	597
Provincie Gelderland/ ODRA	338	445	252
Verschillen nog te verrekenen met de partners	29	0	34
Totaal	**8.082**	**8.084**	**8.084**

De bijdrage van de partners was geraamd op € 8.084.000 en komt, heel bijzonder, op realisatie precies hetzelfde uit. Wel zijn er over de partners verschillen die in de afzonderlijke partner rapportages zijn toegelicht.
Er is een klein gedeelte aan omzet dat nog verrekend dient te worden bij de partners. Op het moment dat we de deelnemersbijdragen definitief maakten, was deze omzet nog niet bekend. Dit gaat mee in de verantwoording 2022.

Verrekening resultaat 2020
Vorig jaar sloot de ODA af met een positief resultaat. De partners hebben, conform AB besluit, een bedrag teruggestort gekregen van in totaal € 395.000,-. Dit bedrag is betaald vanuit de algemene reserve.

Incidentele baten en lasten

Subsidie bijdrage regionale archeologie	20	I	
Bijdragen i.c. met personele inzet en diensten derden	-121	I	
Totaal nadelig	-101		
Kosten			
Inzet trainees	-50	I	
Lagere organisatie kosten/organisatieontwikkeling	72	I	
Bovenregionale taken -stelseltaak HRM door de ODA	20		S
-waarvan bijdrage partners Geldersstelsel voor deze HRM taak	-17		S
Bovenregionale taken -algemene kosten	53	I	
Lagere kosten organisatie ondersteuning	28	I	
Lagere kosten organisatie ondersteuning (Huisvesting/ICT)	35		S
Algemene lasten	64	I	
Totaal voordelig	205		
Totaal per saldo voordelig	**104**		

I = Incidenteel
S= Structureel

De meeste verschillen zijn van tijdelijke aard. Afwijkingen in omzet en personele inzet, tezamen met de inzet vanuit de ketenpartners, bezien we als communicerende vaten. Hogere vraag maken we mogelijk door inzet vanuit de flexibele schil die als het ware meebeweegt met meer of minder omzet. Door het lastig invullen van vacatures en ziekte hebben we, naast de hogere vraag, ook voor deze gemiste capaciteit een beroep moeten doen op externe inzet om de werkzaamheden te kunnen verrichten. Per saldo leidt de hogere externe inzet bij aan een tekort. Deze verklaren we door het hogere uurtarief dat betaald moet worden voor de externe inzet waardoor de dekkingsbijdrage op de vaste kosten minder wordt. Met het zelf opleiden van trainees hopen we de afhankelijkheid van externe inzet voor de komende jaren te verminderen. Dat leidt nu tot extra kosten maar op termijn tot minder externe inzet.
De lagere kosten voor de HRM stelseltaak zijn van meer structurele aard eveneens als de lagere kosten voor DIV (huisvesting) en een deel van de ICT ondersteuning. Structureel lagere kosten worden vertaald naar de begroting.

Aldus opgemaakt door het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek,
Bronckhorst, 21 februari 2021.

De secretaris, De voorzitter,

Ir. P.G.M. van Oosterbosch drs. J.H.A. van Oostrum

Omgevingsdienst
Achterhoek

Begroting 2023

Meerjarenbegroting 2024 - 2026

595/638

Begroting 2023

Meerjarenbegroting 2024 - 2026

Datum: 3 maart 2022

Status: Concept

© Omgevingsdienst Achterhoek

Omgevingsdienst Achterhoek

Elderinkweg 2, 7255 KA Hengelo (Gld)

info@odachterhoek.nl

www.odachterhoek.nl

www.gelderseomgevingsdiensten.nl

@odachterhoek

/OmgevingsdienstAchterhoek

INHOUDSOPGAVE..... Blz.

Aanbiedingsbrief....4

Inleiding....5

I. DE BELEIDSBEGROTING....6

Programmaplan.... 6

Uitgangspunten begroting 2023....6

II. PROGRAMMA 1 - VERGUNNINGVERLENING....10

III. PROGRAMMA 2 - TOEZICHT EN HANDHAVING....11

IV. PROGRAMMA 3 - ADVIES....15

V. PROGRAMMA 4 - STELSELTAKEN....16

VI. PROGRAMMA 5 - PROJECTEN....18

VII. PARAGRAFEN....19

Paragraaf Bedrijfsvoering....19

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing....20

Paragraaf Financiering....26

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen....26

VIII. FINANCIËLE BEGROTING....27

Het Overzicht van baten en lasten....27

Toelichting op het overzicht van baten en lasten 27

Financiële Meerjarenbegroting 2024-2026 30

Overzicht van baten en lasten per taakveld....30

Overzicht Overhead en onvoorzien 31

Geprognotiseerde balans....32

IX. BESLUIT ALGEMEEN BESTUUR....33

Bijlage 1 Bevoorschotting door de partners....34

Aanbiedingsbrief

Voor het komende begrotingsjaar bied ik u de begroting 2023 en de meerjarenbegroting 2024-2026 van de Omgevingsdienst Achterhoek aan.

De ODA voert in de Achterhoek voor gemeenten en provincie WABO-taken uit, zoals vergunningverlening, toezicht en handhaving en advies, met name gericht op milieu.

Na 2 jaar Corona lijkt het eind van de pandemie in zicht en gaan we ontdekken hoe we in de toekomst omgaan met de restverschijnselen. In het werk willen we de goede dingen die we geleerd hebben door de pandemie behouden en de zaken die niet meer nodig zijn gaan stoppen. Daarbij kun je bijvoorbeeld denken aan meer thuiswerken en hybride werken. Of zoeken naar een nieuwe balans tussen werk en privé.

De Omgevingswet is opnieuw uitgesteld en de beoogde invoeringsdatum is 1 januari 2023. Dit uitstel geeft meer mogelijkheden om regionaal beleid samen te ontwikkelen, samen proef te draaien en beter klaar te zijn voor de uitvoering van de Omgevingswet.

Bij de invoering van de Omgevingswet gaan provinciale bodemtaken over naar gemeenten en maken deel uit van het basistakenpakket. Het gaat om een omvangrijk takenpakket dat bij de ODA zal worden belegd. Dit vraagt om een structurele uitbreiding van de formatie, die is vertaald in een financiële toename van de begroting van ruim 1 miljoen euro. Die komt bovenop de normale indexering van de (gewijzigde) begroting 2022.

De ODA draagt op een efficiënte manier bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. We zijn in 2022 gestart met de opzet van een data lab en data-analyse om meer risicogericht en efficiënter te kunnen werken. Waar mogelijk sluiten we aan bij het Achterhoeks data lab.

We blijven ons verdiepen in nieuwe ontwikkelingen in de samenleving zoals ZZS, klimaat en energie en milieu en drugscriminaliteit. Door samen te werken met andere diensten bereiken we veel meer dan wanneer iedereen zelf het wiel uitvindt.
We zien dat samenwerken loont.

Met elkaar en met andere samenwerkingspartners doen we er alles aan om de Achterhoek mooi, gezond en veilig te houden.

Met vriendelijke groet,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek

Petra van Oosterbosch
Directeur

P.S. Tijdens het schrijven van deze aanbiedingsbrief worstel ik met de dagelijkse werkelijkheid. Een week geleden heeft Rusland de oorlog verklaard aan Oekraïne. En hoewel wij geconfronteerd zullen worden met gevolgen van deze oorlog en van de sancties die aan Rusland worden opgelegd vallen onze offers in het niet bij de niet te bevatten ellende die de bevolking van Oekraïne nu ervaart. Ik word hier stil van.

INLEIDING

Bestuursorganen
De ODA is opgericht op 7 november 2012, de eerste vergadering van het Algemeen Bestuur van de ODA. De ODA kent twee bestuursorganen namelijk het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
De voorzitter wordt door en uit het algemeen bestuur gekozen.
Op 1 januari 2022 waren de besturen als volgt samengesteld:

Algemeen Bestuur:

Lid	Functie	Gemeente/ Provincie	Plaatsvervanger	Functie
T.M.M. Kok	Wethouder	Aalten	M.J. Veldhuizen	Wethouder
J.H.A. van Oostrum	Burgemeester	Berkelland	M.H.H. van Haaren	Wethouder
W.W. Buunk	Wethouder	Bronckhorst	P.L.P.S. Hofman	Wethouder
F.H.T. Langeveld	Wethouder	Doetinchem	H.G. Bulten	Wethouder
R.R.S. Bosch	Wethouder	Lochem	S.W. van 't Erve	Burgemeester
W.J.A. Gerritsen	Wethouder	Montferland	O.G. van Leeuwen	Wethouder
B.T.M. Porskamp	Wethouder	Oost Gelre	M.G. Frank	Wethouder
O.E.T. van Dijk	Burgemeester	Oude IJsselstreek	S.L. Hiddinga	Wethouder
I.T.F. Klein Gunnewiek	Wethouder	Winterswijk	B.J.J. Bengevoord	Burgemeester
L.J. Werger	Wethouder	Zutphen	A. De Jonge	Wethouder
P.G.J. Kerris	Gedeputeerde	Gelderland	J.W.M. van der Meer	Gedeputeerde
Secretaris				
P.G.M. van Oosterbosch	Directeur	ODA	R. Reinders	Afdelingshoofd

Dagelijks Bestuur:

Lid	Functie	Gemeente/ Provincie	Plaatsvervanger	Functie	Gemeente
J.H.A. van Oostrum	Burgemeester vz	Berkelland			
B.T.M. Porskamp	Wethouder	Oost Gelre			
W.J.A. Gerritsen	Wethouder	Montferland			
W.W. Buunk	Wethouder	Bronckhorst			
P.G.M. van Oosterbosch	Directeur	ODA	R. Reinders	Afd.hoofd	ODA

DE BELEIDSBEGROTING

Het Programmaplan

Het programmaplan van de Omgevingsdienst is opgebouwd uit de volgende programma's:

- Programma 1 – Vergunningverlening
- Programma 2 – Toezicht en Handhaving
- Programma 3 - Advies
- Programma 4 – Stelseltaken
- Programma 5 - Projecten

Overzicht van baten en lasten per taakveld

x € 1.000	Taakveld	Baten	Lasten
Programmaplan			
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	€ 2.050	€ 1.515
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	€ 5.315	€ 3.187
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	€ 1.927	€ 1.405
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer		
Eigen stelseltaak		€ 77	€ 90
Kosten Gelders stelsel van Omgevingsdiensten			€ 262
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	€ 4	€ -
Overzichten			
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning organisatie		€ 2.841
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treausury		€ -
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		€ 73
Saldo van baten en lasten		€ 9.373	€ 9.373
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves		€ -	€ -
Resultaat		€ 9.373	€ 9.373

Uitgangspunten begroting 2023

Het algemeen bestuur heeft in haar vergadering van 13 december 2021 de volgende uitgangspunten voor de samenstelling van de begroting 2023 vastgesteld.

Outputfinanciering

De ODA werkt op basis van outputfinanciering. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de opdrachtgever betaalt voor geleverde producten tegen vooraf bepaalde prijzen. De begroting wordt gebaseerd op een geraamd aantal producten in uren tegen de daarvoor geldende tarieven. Uiteindelijk betalen de partners de door hen daadwerkelijk afgenomen producten en dienstverlening. De afrekening vindt plaats aan de hand van een jaarafrekening waarbij de eerder in rekening gebrachte voorschotten worden verrekend.

Met de komst van de omgevingswet zal het productenboek van de ODA over 2023 gaan veranderen. Sommige producten worden opgeknipt in onderliggende onderdelen, andere producten zullen mogelijk vervallen en regiewerk zal daarvoor in de plaats komen, bijvoorbeeld voor vooroverleg. De wijziging leidt tot een veranderde omzetcombinatie van aantallen en productprijzen. Hiermee kan ook de uiteindelijke omzet wijzigen van de ODA. Op basis van ervaring zullen we dit goed kunnen inrichten maar tijdelijke onbalans tussen kosten en omzet is mogelijk.

Beleid en nieuw beleid

De begroting 2023 wordt gebaseerd op de begroting 2022 met als vertrekpunt het bestaande beleid 2021. Beleidswijzigingen die consequenties hebben voor de begroting 2022 (en volgende jaren), worden in de begroting 2023 verwerkt dan wel via de eerste begrotingswijziging 2022.

Van nieuw beleid is sprake wanneer de OD Achterhoek nieuwe taken krijgt toebedeeld. Voor 2023 kan daarbij worden gedacht aan b.v. de volgende thema's:

Omgevingswet
In de Achterhoek wordt inmiddels stevig met elkaar samengewerkt, waarbij ODA in de periode 2020/2022 een coördinerende rol vervult. Zo coördineren wij bij het oefenen in de praktijk, het maken van werkafspraken en het overdragen van kennis. Dit in samenspraak met de Achterhoekse gemeenten en ketenpartners. Na de invoering van de Omgevingswet (planning 1 januari 2023) zal bezien worden wat dit voor de ODA betekent.

Gemeenten zijn aan de slag met Omgevingsvisies en Omgevingsplannen, waarvoor steeds vaker een beroep gedaan wordt op de expertise van de ODA. Gemeenten krijgen meer beleidsvrijheid waardoor er verschillen kunnen ontstaan die gevolgen hebben voor de uitvoering. In de eerste jaren worden pieken in de workload en de doorlooptijden verwacht. Ook omdat we naar een andere werkwijze gaan en de regelgeving nieuw is. De nieuwe situatie zal procesmatig, digitaal en organisatorisch moeten worden ingeregeld.

Bodem
Met de komst van de Omgevingswet verschuiven een groot deel van de bodemtaken van het rijk en de provincie Gelderland naar de lokale overheden (warme overdracht). Op dit moment is het nog niet duidelijk of er een financiering vanuit het Rijk komt. Hierover zijn diverse partijen met elkaar in gesprek. Naar verwachting komt er in de loop van 2022 meer duidelijkheid over de financiering vanuit het Rijk met betrekking tot de bodemtaken vanaf 1 januari 2023.
De ODA heeft met haar partners contact gezocht over de uitvoering van deze bodemtaken. Met behulp van een impactanalyse zijn de activiteiten per partner in beeld gebracht met de consequenties voor capaciteitsinzet en budget. De begroting zal aangepast worden conform de gemaakte afspraken.

Mogelijke wijzigingen als gevolg van de commissie van Aartsen
Als vervolg op het rapport "Om de leefomgeving" van de **commissie van Aartsen** zijn er begin september 2 rapporten aangeboden. Het rapport "Omgevingsdiensten in beeld" geeft een verzameling en analyse van alle relevante data van alle omgevingsdiensten die bij de commissie van Aartsen nog niet meegenomen waren en het rapport "Juridisch onderzoek aanbevelingen Adviescommissie Vergunningverlening" geeft een wijze waarop de aanbevelingen vanuit de commissie van Aartsen wettelijk opgevolgd zouden kunnen worden. Bovenstaande 3 rapporten en de conclusies en aanbevelingen hieruit zullen een belangrijke rol gaan spelen in de keuzes voor de toekomst ten aanzien van de omgevingsdiensten en de VTH-taken in Nederland.

Informatiemanagement
- Gegevensmagazijn uitbouwen

Een omgevingsdienst is een data gedreven organisatie. Het beschikken en het zorgvuldig beheren van data en informatie is daarom van groot belang voor de ODA. Met de komst van de Omgevingswet wordt informatie alleen nog maar belangrijker. Om te kunnen voorzien in deze toenemende informatiebehoefte is er meer tijd en aandacht nodig voor het uitbouwen en het beheren van het gegevensmagazijn van de ODA.

- Samenwerking informatiemanagement

De ODA is als omgevingsdienst op het gebied van informatiemanagement kwetsbaar vanwege de kleine omvang van de organisatie. Daarom is de verwachting dat er in 2023 meer samenwerking is tussen Omgevingsdienst Veluwe IJssel en Omgevingsdienst Achterhoek op het gebied van informatiemanagement. Dit zodat de ODA minder kwetsbaar is op het gebied van informatiemanagement.

Beheren van het archief
De ODA bereidt zich samen met de DIV-collega's van de partners en onze archiefinspecteur voor om de partners te ontzorgen in het beheren van het archief. De planning was om zo mogelijk al per 1 januari 2022 het archief in mandaat te beheren, maar dit zal nog niet lukken. We willen alles goed voor elkaar hebben binnen de ODA voordat we dit op gaan pakken en dat heeft nog iets meer tijd nodig.

Geluid
Op grond van nieuwe wetgeving geluid (Aanvullingswet & aanvullingsbesluit) wordt extra werk voorzien voor:

- Wegverkeer: geluidbelastingkaarten (zijn emissiekaarten gebaseerd op de verkeerskaarten)
- Industrielawaai: voor gezoneerde terreinen gaan geluidproductieplafonds gelden, veel terreinen zijn niet actueel

Landelijke Handhaving Strategie (LHS)
Op het moment is er een evaluatie van de LHS om het waar nodig te verbeteren en om te zetten naar een LHS in de Omgevingswet. We merken verder dat de implementatie van de LHS de laatste 2 jaren goed opgepakt wordt met als gevolg dat we naast bestuursrecht ook steeds meer en sneller strafrecht toepassen. Dit bevordert ook de snelle oplossing van de overtredingen. Dit betekent dat we steeds meer uren nodig zullen hebben voor strafrecht en dus de BOA's.

Extra werk van nieuwe onderwerpen
Er komt steeds meer extra werk van nieuwe onderwerpen op ons af die bij de start van de ODA niet in het werkpakket zat. Voorbeelden hiervan zijn zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), ondermijning/ drugslabs, energietaken, regiocoördinatie van de groene BOA's (van de samenwerkende handhavingspartners) en meer beleidsmatig georiënteerde adviesvragen. Dit heeft steeds meer invloed op de hoeveelheid werk.

Diensten met betrekking tot vergunningen, toezicht en handhaving en specialismen
De begrote dienstverlening 2023 (in uren) wordt gebaseerd op de begrote dienstverlening 2022. De werkelijke productie over 2021 kan aanleiding zijn voor aanpassingen. Daarnaast kunnen aanvullingen plaatsvinden als gevolg van beleidsmatige ontwikkelingen of specifieke afspraken met de partners. Willen de partners hiervan afwijken, dan moeten ze dit vroegtijdig doen voor 1 december 2021.
Zoals aangegeven zal het productenboek wijzigen voor kalenderjaar 2023. Dit kan gevolgen hebben voor het omzetpatroon.

Bovenregionale taken
Taken die bovenregionaal worden uitgevoerd, maar inrichting gebonden zijn, zijn opgenomen in ons productenboek. Deze lopen dus gewoon mee in de begrote dienstverlening.
De programmatische stelseltaken worden afgerekend op uren op basis van een vastgesteld werkplan met een passende verdeelsleutel, afhankelijk van het onderwerp.

Personeelsformatie
De personeelsformatie wordt qua capaciteit afgestemd op de begrote productie (in uren). Het verschil tussen de begrote productie en de eigen beschikbare capaciteit in uren wordt ingevuld met de flexibele schil. De flexibele schil beoogt een flexibele inzet met behulp van inhuur derden en externe dienstverlening die kan meebewegen met toe- en afnemende productie.

Indexatie
Zowel de loonindex als de prijsindex baseren we op de externe berichtgeving aan de hand van de septembercirculaire. Deze geeft voor 2023 een loonindexatie aan van 2,3% en een prijsindexatie aan van 1,5%.
Mochten bij nader inzien de indexaties toch duidelijk anders uitpakken dan kunnen deze, zo nodig, in de begrotingswijziging 2023 meegenomen worden. Deze (mogelijke) begrotingswijziging is een wijziging die, op basis van artikel 28 lid 10 van de GR, niet voor zienswijze naar de gemeenten en de Provincie hoeft.

Kortom:
De loonindex te bepalen op 2,3%;
De prijsindex te bepalen op 1,5%.

Ondersteunende diensten
Voor de bestaande ondersteunende diensten zullen de in de begroting 2023 opgenomen bedragen worden geactualiseerd aan de hand van de eind 2021 geldende DVO's.

Weerstandsvermogen/Onvoorzien
De relatie tussen weerstandsvermogen en benodigde weerstandscapaciteit is in een verhoudingsnorm weer te geven. In het Algemeen Bestuur van 9 november 2016 is besloten om te streven naar een voldoende weerstandscapaciteit.

Tot slot
Het blijft de opmaat naar een begroting; gebaseerd op een inschatting naar de kennis van dit moment. Eventuele wijzigingen nemen we mee in de begrotingswijziging 2023. In de partner- en bestuursrapportages zullen we de daadwerkelijke ontwikkeling ten opzichte van afgesproken doelen, kaders en eventuele risico's inzichtelijk maken.

Procedure
Voor de aanbieding en vaststelling van de (ontwerp) begroting geldt de volgende procedure.
1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerp begroting 2023 vóór 15 april 2022 aan provinciale staten en aan de gemeenteraden.
2. Provinciale staten en de gemeenteraden kunnen hun zienswijzen over de ontwerp begroting indienen bij het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst.
3. Het dagelijks bestuur verzamelt de zienswijzen en biedt de ontwerp begroting voorzien van de zienswijzen aan aan het algemeen bestuur.
4. Het algemeen bestuur stelt de begroting 2023 vervolgens vóór 1 augustus 2022 vast.
5. Onmiddellijk na vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur zendt deze de begroting ter kennisname aan provinciale staten en de gemeenteraden.
6. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, maar in elk geval vóór 1 augustus (nieuwe termijn) aan de minister.

I. PROGRAMMA 1 – VERGUNNINGVERLENING

1. Wat willen we bereiken?

Vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijnen afhandelen en dat de verleende vergunningen bijdragen aan een veilige leefomgeving en handhaafbaar zijn. Meldingen worden beoordeeld op juistheid en volledigheid.

Vergunningverlening is lastig te plannen omdat dit voor een groot deel afhankelijk is van aanvragen van de bedrijven. De volgende prioriteiten hanteren we:

- aanvragen worden op volgorde van binnenkomst opgepakt;
- aanvragen krijgen altijd voorrang voor ambtshalve wijzigingen;
- bij piekaanbod krijgen reguliere procedures voorrang boven uitgebreide procedures, omdat in de meeste gevallen bij een (korte) reguliere procedure de vergunning na het verlopen van de proceduretermijn van rechtswege van kracht wordt.

Daarnaast verliezen door diverse oorzaken afgegeven vergunningen hun actualiteit. Voorbeelden zijn:

- jurisprudentie en wijzigingen in wet- en regelgeving;
- wijzigingen in de meest milieuvriendelijke technieken die een bedrijf kan toepassen op basis van Europese regelgeving (BREF's en BBT);
- wijzigingen in Nederlandse BBT-informatiedocumenten (best beschikbare technieken);

2. Wat gaan we daarvoor doen?

- Meedenken in mogelijkheden en oplossingen, waarbij de belangen van de aanvrager, de omgeving en de gemeenten/provincie afgewogen worden.
- De inzet van menskracht en deskundigheid zodanig plannen dat producten met kwaliteit en integraal tot stand komen. Het klantgericht werken staat hierbij centraal.
- Het uitvoeren van afspraken met de opdrachtgevers.
- Kennis van medewerkers up to date houden
- Prioriteiten stellen en het maken van meetbare doelstelling voor vergunningverlening en de actualisatie daarvan
- Klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren.

3. Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten Programma 1 Vergunningverlening			
x € 1.000	Begroting 2023		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**
Programmaplan			
Programma 1 Vergunningverlening	2.050	1.515	535
Overzicht			
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead		598	-598
Onvoorzien		15	-15
Saldo van baten en lasten	2.050	2.128	-78

De bijdrage voor de partners wijkt niet wezenlijk af van 2022. In lasten kant is ervoor gekozen de kosten van de uitbestede werkzaamheden aan de ODRN via de directe kosten vergunningverlening te laten lopen in plaats van via de bovenregionale taken.

II. PROGRAMMA 2 – TOEZICHT EN HANDHAVING

1. Wat willen we bereiken?

Toezicht
De ODA houdt toezicht op de naleving van milieuregelgeving. Hiervoor worden milieubelastende activiteiten gecontroleerd aan de hand van omgevingsplannen (bij invoering van de Omgevingswet), een omgevingsvergunning of een melding. Als er voor de betreffende activiteit geen benodigde vergunning is verleend of wanneer er geen benodigde melding is ingediend, wordt erop toegezien dat dit alsnog gebeurt. Maar nog belangrijker: we zien er op toe dat bedrijven de (landelijke) regels op het gebied van milieu naleven. Naast het toezicht op bedrijven worden in het uitvoeringsprogramma 2023 ook andere aspecten van toezicht meegenomen. Hierbij moet je denken aan bodemtoezicht, toezicht op evenementengeluid, toezicht op asbestsloop en toezicht op aspecten zoals vuurwerk en energiebesparing. Verder blijft ook ondermijning de komende jaren een grote rol spelen bij onze werkzaamheden.

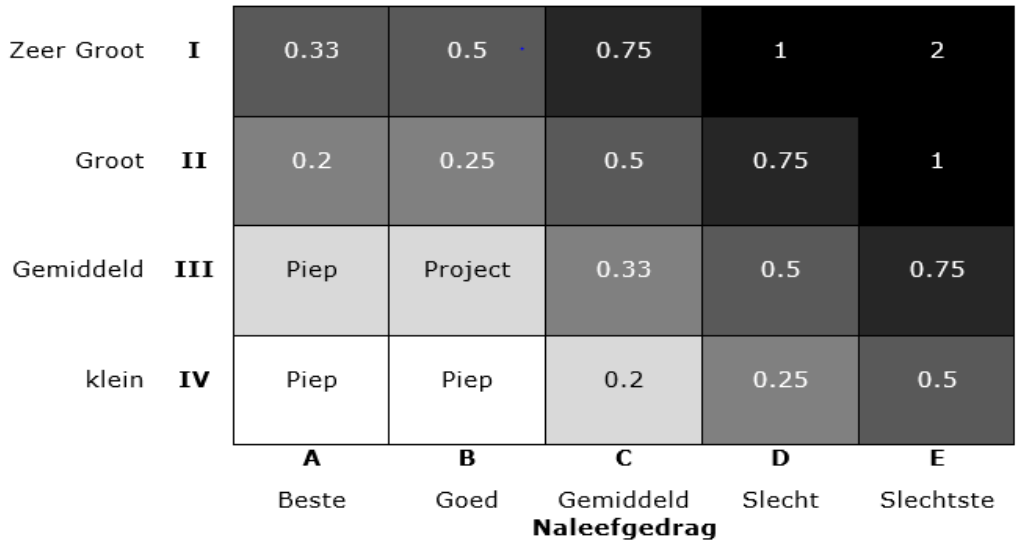
<u>Milieuklachten- en meldingen</u>
De ODA neemt door burgers en/of bedrijven ingediende milieuklachten in behandeling en geeft daar een vervolg aan. Het indienen van klachten gaat via het provincieloket. Dit kan zowel telefonisch als digitaal.

Handhaving, bezwaar en beroep
De inzet vanuit de ODA is met name gericht op toezicht met daarin het bewustmaken van het naleven van de regelgeving. Maar helaas leidt alleen toezicht niet altijd tot het beoogde resultaat. Dan moeten we de naleving van de regels afdwingen door gebruik te maken van bestuursrechtelijke en/ of strafrechtelijke handhavingsinstrumenten.
De afhandeling van de in dit kader ingediende bezwaar- en beroepschriften wordt ook door de ODA verzorgd.

2. Wat gaan we daarvoor doen?

Risico- en naleefgericht toezicht op bedrijven
Deze aanpak is nog niet veranderd, maar staat onder invloed van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van het branchegericht werken, data-gestuurd handhaven en de Omgevingswet. Alle drie geven hun eigen kansen en beperkingen op de uitdagingen om een goede risicoanalyse en daarmee planning te maken. Landelijk en vanuit het Gelders stelsel is hier de nodige aandacht voor. Waarschijnlijk zal er in de loop van 2022 meer duidelijkheid komen over de te maken keuzes. De Omgevingswet zal hierop van grote invloed zijn.
Hieronder staat de frequentiematrix die nog gebruikt wordt als basis van de keuzes voor het uitoefenen van toezicht op bedrijven. Toezicht en handhaving is bij het ene bedrijf namelijk minder omvangrijk en complex dan bij het andere bedrijf. Door specialisten van de ODA in samenspraak met de partners is de frequentiematrix bepaald. Door de bedrijven volgens deze matrix te bezoeken wordt geborgd dat de toezichthouders van de ODA het bedrijf de aandacht kunnen geven die nodig is.
Op basis van deze gezamenlijk bepaalde uitgangspunten is tot nu toe het risico– en effectgericht toezicht in de uitvoeringsprogramma's gemaakt. De Omgevingswet geeft echter aan dat er o.a. gewerkt gaat worden met milieubelastende activiteiten per locatie in plaats van met inrichtingen. Deze wijziging en mogelijk andere wijzigingen in de Omgevingswet zorgen er voor dat we in 2022 de werkwijze waar nodig nog aan moeten passen.

Frequentiematrix Partners Omgevingsdienst Achterhoek

Branchegericht werken
De ODA is nu al een jaar bezig met de huidige opzet van branchegericht werken. Er worden brancheplannen opgesteld met hierin verschillende manieren van toezicht houden, zoals de traditionele reguliere controle, de aspectcontrole en de zelfcontrole (bedrijven vullen vooraf zelf een checklist in, waarna gekeken wordt waar de ODA zelf nog langs moet gaan voor een controle). Verder wordt in een brancheplan ook beschreven hoe je mogelijke overtredingen kunt voorkomen door bijvoorbeeld voorlichting.

Projectmatige en niet geplande werkzaamheden
Naast het uitvoeren van regulier werk worden taken soms projectmatig opgepakt. Deze projecten hebben bijvoorbeeld betrekking op de branchegerichte aanpak of op stelseltaken zoals ketentoezicht.
Daarnaast vinden waar nodig ook niet geplande werkzaamheden plaats. Deze werkzaamheden ontstaan als gevolg van wensen van onze partners op dat moment, landelijke ontwikkelingen, klachten en/ of onvoorziene voorvallen/ incidenten. Ons uitvoeringsprogramma is daarom flexibel opgesteld, waardoor waar nodig ook verschuivingen van werkzaamheden binnen de ODA plaats kunnen vinden.

Ondersteuning bij het voorkomen en bestrijden van ondermijning
Ondermijning is de vermenging van de onderwereld met de bovenwereld. In de Achterhoek hebben wij er helaas ook regelmatig mee te maken. Denk daarbij aan de drugslabs en hennepkwekerijen die zijn aangetroffen en waar lozingen of dumpingen van (gevaarlijke) afvalstoffen op bodems, in mestkelders, etc. hebben plaatsgevonden. Daar wordt o.a. de expertise van de ODA met betrekking tot handhaving en het veilig stellen van de omgeving in de praktijk gebracht. De ODA helpt verder door de ogen en oren te zijn voor het signaleren van dit soort zaken en het meegaan met de politie en gemeentes naar verdachte situaties en bedrijven.

Landelijke HandhavingStrategie (LHS)
In ons werkproces is de LHS geïmplementeerd. Deze werkwijze is onze basis voor de inzet van handhaving, waarbij we rekening houden met het mogelijk aanwezige specifieke handhavingsbeleid bij onze partners.

Gebruik van strafrecht
In het kader van het vorige punt en de toetsing van overtredingen aan de hand van de LHS zijn de werkzaamheden in het kader van het strafrecht door de BOA's steeds meer van belang. De laatste jaren bleven er tussen de 30 tot 50 strafrechtelijke onderzoeken op de plank liggen die niet konden worden opgepakt aangezien de uren in het handhavingsuitvoeringsprogramma en onze capaciteit niet toereikend waren. Het nog meer toepassen van de LHS zorgt daarnaast ook voor steeds meer werk. Want

toepassing van de LHS heeft als gevolg dat de toezichthouders "verplicht" worden om toezichtzaken te toetsen aan de interventiematrix en dat ze meer zaken moeten doorzetten voor een strafrechtelijk onderzoek. De strafrechtelijke uren in het handhavingsuitvoeringsprogramma 2023 worden dan ook verhoogd naar minimaal 250 uur per partner.
Verder wordt er ook gekeken naar een verbetering van de samenwerking met het OM, FP en de politie. De onderlinge contacten zijn goed, maar de verwachtingen en daarmee de werkafspraken en de -processen worden komend jaren nog beter op elkaar afgestemd.

***Programmasturing complexe bedrijven**:*
In 2021 is binnen het Gelders stelsel bekeken of en hoe de gemeentelijke complexe bedrijven geplaatst kunnen worden onder een gezamenlijk Gelders programma. De conclusie was dat dit het beste kon door wel te werken met 1 programma, maar dat de uitvoering daarvan bij de lokale Omgevingsdienst zou blijven. In 2022 wordt het programma verder vorm gegeven, waarna het in 2023 tot uitvoering gebracht kan worden.

***Overheveling bodemtoezichtstaken van provincie naar gemeenten**:*
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuiven enkele nu nog provinciale bodemtaken van provincie naar gemeenten. Gemeenten zijn straks o.a. ook verantwoordelijk voor een adequaat toezichtproces bij de uitvoering van bodemsaneringen en het beheersen van verontreinigde locaties. Dit naast de bodemtaken die gemeenten al hadden, zoals het toezicht op meldingen grondverzet.
De decentralisatie van bevoegdheden heeft dus consequenties voor de werkzaamheden op het gebied van bodemtoezicht van de gemeenten en de ODA. Want deze taken behoren tot het Basistakenpakket en worden dus bij invoering van de Omgevingswet bij de ODA uitgevoerd. Het betreft ca. 1 fte aan extra toezichtswerk binnen de ODA.

Energie
Energie blijft een 'hot topic'. Naast de bestaande regelingen en de uitvoering ervan staan er ook nieuwe uitdagingen klaar om aangepakt te worden. Zo is er de verplichting voor eigenaren en huurders van kantoren (groter dan 100 m3) om minimaal te voldoen aan energielabel C. Als een kantoor niet voor 1 januari 2023 aan deze eis voldoet, mag het niet meer worden gebruikt. Gemeenten moeten hierop toezicht houden, en zorgen dat dit voor hun eigen gemeentelijk vastgoed in orde is. In het kader van de bestaande opdracht met betrekking tot energiecontroles bij de inrichtingen kan/zal ook hier samenwerking in worden gezocht.

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)
In 2021 heeft de ODA een uitvraag gedaan naar het gebruik en de emissie van ZZS bij de Achterhoekse gemeentelijke bedrijven. De resultaten hieruit worden gebruikt om in de komende jaren mee te nemen in de controles en daarvoor extra aandacht te vragen bij de betreffende bedrijven met ZZS.

Asbesttoezicht
Landelijk is er naar aanleiding van de commissie van Aartsen de oproep gekomen dat alle gemeentes de basistaken in moeten brengen bij de Omgevingsdienst. Asbesttoezicht valt onder het basistakenpakket. Ook het DB heeft aangegeven hier voorstander van te zijn en gaat zich inzetten om ook de andere partners te overtuigen om dit in te brengen. Hierdoor zal er meer werk op het gebied van asbesttoezicht komen. In de begroting hebben we geanticipeerd op deze extra taken.

3. Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten Programma 2 Toezicht en Handhaving			
x € 1.000	Begroting 2023		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**
Programmaplan			
Programma 2 Toezicht en Handhaving	5.315	3.187	2.128
Overzicht			
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead		1.580	-1.580
Onvoorzien		41	-41
Saldo van baten en lasten	5.315	4.808	507

Zoals in de begrotingsuitgangspunten zijn vermeld, is bij de kosten rekening gehouden met een toename uit de bodem impactanalyse (omgevingswet) zoals die met de partners is afgesproken. Daarnaast zijn naar aanleiding van het advies vanuit de Cie van Aartsen de basistaken asbest toegevoegd voor een 5-tal partners. Dit draagt bij aan een verdere robuustheid van de ODA. Tevens is de vertaling gemaakt vanuit een toename voor de BOA uren.

III. PROGRAMMA 3 – ADVIES

1. Wat willen we bereiken?

Het verstrekken van (milieu)advies over het ontwikkelen, inrichten en beheren van een duurzame leefomgeving. Enerzijds zijn de adviezen een onderdeel van de vergunning- en handhavingsprocedures en anderzijds zijn de adviezen gericht op ruimtelijke processen waarbij voor alle relevante aspecten een beoordeling wordt gegeven over de (on)mogelijkheden van een ruimtelijke ontwikkeling.

Het betreft adviezen op het gebied van archeologie, constructie, geluid, bodem, lucht, geur, licht, externe veiligheid, milieueffectrapportage, milieuzonering, natuurbeschermingswet, water, en juridische ondersteuning.

2. Wat gaan we daarvoor doen?

- Meedenken in mogelijkheden en oplossingen, waarbij de belangen van de aanvrager, de omgeving en de gemeenten/provincie in het oog worden gehouden.
- Het verstrekken van gevraagde specialistische en juridische adviezen aan in- en externe opdrachtgevers.
- De inzet van menskracht en deskundigheid zodanig plannen dat producten met kwaliteit en integraal tot stand komen. Het klantgericht werken staat hierbij centraal.
- Binnen afgesproken termijnen leveren van advies dat voldoet aan gevraagde en/of geformuleerde afspraken
- Kennis van medewerkers up to date houden.
- Met de komst van de Omgevingswet gaat een deel van de bodemtaken van de provincie Gelderland naar de gemeenten. Daaronder valt het beheer van bodeminformatie en het beheer van complexe locaties zoals stortplaatsen (warme overdracht). De ODA heeft in afstemming met de partners een impactanalyse uitgevoerd van de gemoeide werkzaamheden. De partners hebben aangegeven deze werkzaamheden bij de ODA te gaan beleggen waarmee een totale extra inzet van ruim 5.500 hr gemoeid is. Per partner heeft hiervoor een doorvertaling naar werkzaamheden en in de budgetten 2023 plaatsgevonden.

3. Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten Programma 3 Advies			
x € 1.000	Begroting 2023		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**
Programmaplan			
Programma 3 Advies	1.927	1.405	522
Overzicht			
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead		663	-663
Onvoorzien		17	-17
Saldo van baten en lasten	1.927	2.085	-158

Zoals in de begrotingsuitgangspunten zijn vermeld, is bij de kosten rekening gehouden met een toename uit de bodem impactanalyse (omgevingswet) zoals die met de partners is afgesproken.

IV. PROGRAMMA 4 – STELSEL TAKEN

Inleiding
De individuele Gelderse omgevingsdiensten zijn niet voor alle opgedragen taken voldoende "robuust". Om die robuustheid wel te garanderen, is een Gelders stelsel ontwikkeld. Omgevingsdiensten waar bovenregionale taken zijn belegd, zorgen voor de uitvoering daarvan ten behoeve van alle Gelderse omgevingsdiensten.
De volgende bovenregionale taken zijn als volgt belegd:

Bovenregionale taak	Belegd bij
Kwaliteit en coördinatie Gelders stelsel	Omgevingsdienst De Vallei (ODDV)
Ketentoezicht	Omgevingsdienst Rivierenland ODR)
Portaal en kenniscentrum	Omgevingsdienst Veluwe en IJssel ODVIJ)
Complexe vergunningverlening	Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)
Complexe handhaving, meetdienst en bezwaar en beroep	Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)
Personeel en Organisatie	Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)
BSBm (Bestuurlijke Straf Beschikking milieu)	Omgevingsdienst Noord Veluwe (ODNV)

1. Wat willen we bereiken?
In Gelderland hebben gemeenten en provincie gekozen voor een samenhangend stelsel van uitvoeringsdiensten waarin nabijheid, samenhang, kwaliteit en efficiency belangrijke uitgangspunten zijn. De keus om zo veel mogelijk in de regio en daarmee in de eigen organisatie te blijven werken, maakt samenwerking tussen de uitvoeringsdiensten nodig en gewenst. Nodig omdat niet in alle regio's de uitvoering van alle taken robuust en volgens de landelijk opgestelde en vereiste kwaliteitscriteria 2.2 mogelijk is. Samenwerking is gewenst omdat het een goede manier is om kwalitatief goede producten tegen een redelijke prijs te leveren.

2. Wat gaan we daarvoor doen?
Kwaliteit en coördinatie Gelders stelsel
Om het Gelders stelsel van zeven uitvoeringsdiensten blijvend, op een kwalitatief goed niveau te laten functioneren, is het van groot belang duurzaam met elkaar in gesprek te zijn. De uitvoeringsdienst De Vallei voert daarover de regie. Jaarlijks bepalen de uitvoeringsdiensten samen op grond van welke indicatoren de kwaliteit wordt gemonitord.

Ketentoezicht
De regio Rivierenland is verantwoordelijk voor de analyses, de keuze van de ketens en de uitvoeringsplanning. De ketenprogramma's worden uitgevoerd in samenwerking met de medewerkers van de verschillende omgevingsdiensten. In overleg met de ODR worden projecten bepaald voor de inzet op ketentoezicht. Hiervoor is vanuit de ODA capaciteit beschikbaar gesteld.

Portaal en kenniscentrum
De Omgevingsdienst Veluwe-IJssel (OVIJ) fungeert als portaal en kenniscentrum. De OVIJ verzorgt de gemeenschappelijke contacten vanuit het stelsel met andere organisaties zoals het OM. Daarmee hebben deze organisaties in Gelderland één aanspreekpunt. Vanuit het kenniscentrum wordt ondersteuning geleverd aan het Gelders stelsel op het gebied van opleidingen. Zij krijgen hiervoor input vanuit de expertgroep HRM. Uitgangspunt is de beschikbare capaciteit zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Complexe vergunningverlening
Sinds 1 januari 2018 ligt het mandaat voor vergunningverlening bij provinciale bedrijven bij de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN). Op het grondgebied van de ODA liggen ook complexe gemeentelijke inrichtingen. Binnen het stelsel is afgesproken dat de ODRN over de complexe industriële vergunningen adviseert aan de ODA. De ODA coördineert het vergunningenproces, onderhoudt alle contacten en doet de administratieve afhandeling.

Complexe handhaving
Complexe handhaving op het gebied van provinciale bedrijven (zie ook bij beleidsbegroting), vuurwerk en het toezicht op bodemsaneringen worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). De ODA is voor de complexe handhaving bij gemeentelijke bedrijven robuust en voert deze taken zelf uit. We maken daarbij waar nodig wel gebruik van de meetdienst van de ODRA.

Personeel en Organisatie
Bij de oprichting van de Gelderse Omgevingsdiensten is afgesproken dat de taken en voorzieningen op het gebied van HRM zoveel mogelijk voor alle zeven omgevingsdiensten gemeenschappelijk worden geregeld. Het gaat er daarbij niet alleen om dat beleid en instrumenten zoveel mogelijk gelijk zijn, maar ook dat gezamenlijk en gecoördineerd wordt gemanaged op loopbaanontwikkeling.
In brede zin moeten we denken aan: evaluatie van bestaande regelingen (o.a. reiskosten, IKB), arbeidsmarktcommunicatie en de gesprekkencyclus. Onze gemeenschappelijke arbeidsvoorwaarden liggen vast in de lokale arbeidsvoorwaardenregeling Gelderse Omgevingsdiensten (LAGO) en het Arbeidsvoorwaardenreglement Gelderse Omgevingsdiensten (AvR).
De ODA fungeert als trekker van de stelseltaak HRM. Vanuit deze rol coördineren we het Centraal Lokaal Overleg (CLO) en leveren we de ondersteuning voor het CLO. Door de inwerkingtreding van de WNRA ligt hier ook een rol grotere rol voor de OR. Ook coördineren we de taken van de Expertgroep HRM. Deze expertgroep is gezamenlijk verantwoordelijk voor de invulling en uitvoering van P&O-taken. We worden hierbij ondersteund door een arbeidsjurist. Het grote voordeel van deze gezamenlijke aanpak is dat niet elke Omgevingsdienst "het wiel hoeft uit te vinden". Kosten (vooral personele inzet) die hiervoor door de ODA worden gemaakt, worden verdeeld over de zeven omgevingsdiensten.

Bestuurlijke Straf Beschikking milieu (BSBm)
De stelseltaak coördinatie BSBm is belegd bij de Omgevingsdienst Noord-Veluwe. Dit gaat om de 'grijze' BSBm en de aansturing en coördinatie van de 'grijze' boa's (buitengewoon opsporingsambtenaren) die in dienst zijn van de Gelderse omgevingsdiensten. Voor deze taak wordt gebruik gemaakt van een centrale registratie. Ook de afstemming met het Openbaar Ministerie wordt door de ODNV gedaan. Daarnaast is er een vervangingspoule voor inzet en continuïteit bij de Gelderse omgevingsdiensten.

3. Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten Programma 4 Stelseltaken			
x € 1.000	Begroting 2023		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**
Programmaplan			
Programma 4 Stelseltaken	77	352	-275
Overzicht			
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead		0	0
Onvoorzien		0	0
Saldo van baten en lasten	77	352	-275

V. PROGRAMMA 5 – PROJECTEN

Inleiding
In dit programma staan projecten die een incidenteel karakter hebben.

1. Wat willen we bereiken?

Projecten worden meestal gestart om een impuls te geven aan nieuwe onderwerpen of zaken die onvoldoende zijn geborgd in het primaire proces. Vooralsnog hebben we voor 2023 alleen nog maar de Omgevingswet als project die overigens al langer loopt. Maar hier komen zeker nog wel wat projecten bij.

Wat gaan we daarvoor doen?

Omgevingswet
Naar verwachting zal de Omgevingswet wet op 1 januari 2023 in werking treden.

Gemeenten zijn aan de slag met Omgevingsvisies en Omgevingsplannen, waarvoor een beroep gedaan wordt op de expertise van de ODA. In de eerste jaren worden pieken in de werkbelasting verwacht. Ook omdat we naar een andere werkwijze gaan en de regelgeving nieuw is. De nieuwe situatie zal procesmatig, digitaal en organisatorisch moeten worden ingeregeld. Zo zullen Omgevingsplannen weergegeven worden in een GIS viewer etc.
Om de implementatie van de Omgevingswet in 2022 te laten slagen en door te ontwikkelen hebben we eerder afgesproken voor zowel 2021 en 2022 extra middelen te reserveren. Deze middelen laten we voorlopig nog doorlopen in 2023.

Resultaten:

- Landelijk wordt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ingericht. Diverse ODA systemen en applicaties worden hierop aangesloten.
- Inhoud en kennis:
  - medewerkers onderhouden hun kennis en blijven bij met de ontwikkelingen.
  - waar mogelijk ondersteunen we partners met kennis over ons vakgebied
  - we kunnen input leveren bij omgevingsvisie- en planvorming.
- De interne- en externe werkprocessen van de ODA zijn geoptimaliseerd. Dit gaat om de eigen werkprocessen en ook de gezamenlijke werkprocessen met (keten)partners.

2. Wat mag het kosten?

Om de implementatie van de Omgevingswet in 2023 te laten slagen en door te ontwikkelen is besloten extra middelen vrij te maken ter dekking van de algemene kosten van de ODA zelf. De werkzaamheden waarvoor de partners een beroep doen op de ODA, zoals het gezamenlijke project omgevingswet, worden via Programma 3, advies, bij de partners in rekening gebracht.

VI. DE PARAGRAFEN

Inleiding
In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de omgevingsdienst Achterhoek. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen achterwege gelaten.

De volgende paragrafen worden achtereenvolgens behandeld:
1. Bedrijfsvoering
2. Risicobeheer en weerstandsvermogen
3. Financiering
4. Onderhoud kapitaalgoederen

1. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Kwaliteit
Voor de beoordeling van kwaliteit zijn de kwaliteitscriteria 2.2 de uitgangspunten. Periodiek worden zowel de procescriteria als de criteria voor de kritieke massa (op basis van capaciteit, kennis en ervaring van de medewerkers) gemonitord. Daaruit blijkt dat we aan veel maar niet altijd alle kwaliteitscriteria volledig voldoen. We hebben ons als doel gesteld om robuust te zijn op alle deskundigheidsgebieden waarvoor de ODA aan de lat staat. Daarnaast streven we ernaar dat onze medewerkers zoveel mogelijk individueel voldoen. Ons opleidingsplan en andere acties zijn daarop gericht.

Informatiebeleid en ICT
De ODA heeft een aantal systemen in gebruik. Voorbeelden van deze systemen zijn een vergunningen, toezicht- en handhavingssysteem), een systeem waar documenten worden opgeslagen en een systeem die de informatie van de ODA op de kaart toont. Al deze systemen staan in verbinding met elkaar. De komst van de Omgevingswet en de huidige AVG wetgeving stellen specifieke eisen aan enerzijds gegevensuitwisseling en anderzijds aan het beheer van gegevens. Om aan de regelgeving te kunnen voldoen zijn er regelmatig aanpassingen aan de systemen nodig.

Binnen het Gelders Stelsel is er een kernregistratie waarmee we binnen Gelderland informatie over bedrijven uitwisselen. Dit centrale systeem kan ook gebruikt worden voor koppelingen met bijvoorbeeld landelijke gegevensbanken, zoals Inspectieview Milieu (IVM). Bij de aanschaf van een nieuw systeem wordt ook steeds gekeken naar wat er gezamenlijk binnen het stelsel kan worden opgepakt.

Organisatieondersteuning
De ondersteuning is nu deels belegd bij 4 partners. Dit is vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten met een relatief korte looptijd. Dit om telkens te beoordelen of de samenwerking met de huidige partners nog wel de beste keuze is. Een korte looptijd houdt andere opties voor de toekomst open.

PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

De wereld om ons heen verandert snel. Dat betekent dat er altijd ontwikkelingen zijn waar geen rekening mee is gehouden. Neem als voorbeeld de corona. Deze ontwikkelingen kunnen geld kosten. Het is daarom verstandig financiële middelen te reserveren voor eventuele tegenvallers.
Hoeveel we moeten reserveren hangt af van de risico's die we lopen.
Het algemeen Bestuur van de ODA heeft daartoe in november 2015 een notitie vastgesteld waarin de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit zijn bepaald.
Overigens merken we dat het benoemen van de risico's al helpt bij het beperken van de gevolgen. We letten meer op de mogelijke risico's en proberen eerder in te grijpen.

Definities
Hieronder worden de begrippen weerstandscapaciteit, risico en weerstandsvermogen gedefinieerd. Voor de begrippen bestaan soms meerdere definities. Er is steeds gekozen voor de definitie die het meest algemeen in gebruik is of die het beste bij de ODA past.

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de ODA beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Het gaat om die posten waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zoals de algemene reserve.
Onderscheid wordt gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit.
Onder incidentele weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit die de organisatie heeft om eenmalige tegenvallers op te vangen. Onder structurele weerstandscapaciteit verstaan we middelen die permanent inzetbaar zijn om structurele tegenvallers op te vangen.

Risico
Een risico is een onzekere en ongewenste gebeurtenis die een nadelig effect kan hebben op de ODA, de doelen die zijn gesteld of de financiële positie van de ODA.

Weerstandsvermogen
De beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit noemen we 'weerstandsvermogen'. Het weerstandsvermogen is toereikend wanneer financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden.
Anders gezegd: Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie van een organisatie is. Door voldoende aandacht aan het weerstandsvermogen te besteden, kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen of een hogere bijdrage van de deelnemers.

Om het weerstandsvermogen objectiever te kunnen beoordelen is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) een waarderingstabel ontwikkeld:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	Groter dan 2,0	Uitstekend
B	Groter dan 1,4 maar kleiner dan 2,0	Ruim voldoende
C	Groter dan 1,0 maar kleiner dan 1,4	Voldoende
D	Groter dan 0,8 maar kleiner dan 1,0	Matig
E	Groter dan 0,6 maar kleiner dan 0,8	Onvoldoende
F	Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Bepaling weerstandscapaciteit ODA
De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te vangen. Binnen de ODA kan de beschikbare weerstandscapaciteit uit twee posten worden berekend:

- Post onvoorzien (structurele weerstandscapaciteit) begroting 2023: € 73.000;
- Algemene reserve (incidentele weerstandscapaciteit) stand 1-1-2021: € 107.000;

In 2021 heeft een toevoeging vanuit het positieve rekeningresultaat plaatsgevonden van € 43.000; de actuele algemene reserve bedraagt € 150.000.

Welk bedrag is er met de risico's gemoeid?
Om tot een waardering van een risico te komen moeten de (financiële) gevolgen/impact van een risico worden geschat. Vaak is niet exact aan te geven wat de omvang van een risico in financiële zin zal zijn. Daarom maken we gebruik van onderstaande tabel:

Klasse	Omvang
1	€0- €30.000
2	€30.000- €85.000
3	€85.000- €225.000
4	€225.000- €560.000
5	> €560.000

Hoe groot is de kans dat het risico zich voordoet?
Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat zich een risico voordoet. Daarbij is gebruik gemaakt van de volgende kans-klasse indeling:

Klasse	Waarschijnlijkheid	Kans	Referentiebeeld
1	Zeer klein	10%	1 keer per 10 jaar of >
2	Klein	30%	1 keer per 5-10 jaar
3	Gemiddeld	50%	1 keer per 2-5 jaar
4	Groot	70%	1 keer per 1-2 jaar
5	Zeer groot	90%	1 keer per jaar of <

Inventarisatie van de risico's

Afspraken dienstverleningsovereenkomsten
Met de deelnemers worden afspraken gemaakt over de dienstverlening en de informatievoorziening over en weer voor de taakuitoefening. Afwijkende situaties per deelnemer kunnen de efficiency-doelstellingen onder druk zetten of kan leiden tot te weinig werk per medewerker. Het is ook van belang de afspraken met de andere 'OD's juridisch goed te verankeren.
Het risico bestaat uit dat er meer uren noodzakelijk zijn om de taken uit te voeren waardoor minder vraag naar producten ontstaat dan verwacht. Door regelmatig overleg met de partners wordt de kans hierop risico verkleind. Het risico schatten we op € 57.500 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Taakuitvoering
Hieronder verstaan we het risico van aansprakelijkheidsstelling bij de reguliere taakuitoefening. Hiervoor zijn de gebruikelijke aansprakelijkheidsverzekeringen gesloten. Het restrisico bestaat uit het betalen van schadevergoedingen waarbij het eigen risico voor de ODA blijft. Het volgen van de werkprocessen verkleint het risico.
We schatten de omvang op € 15.000 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein)

Calamiteit bij bedrijf
De ODA kan verwijt krijgen niet goed te hebben gehandeld, nalatig te zijn geweest of onvoldoende te hebben gecommuniceerd tijdens of na een calamiteit. Ook is het mogelijk dat de ODA het verwijt krijgt dat ze vooraf (dus voordat de calamiteit plaats vond) niet goed heeft gehandeld.
Het vertrouwen in de ODA bij opdrachtgevers en burgers neemt af; schadeclaims en negatieve pers. Voor financiële consequenties zie taakuitvoering.
Als beheersingsmaatregel stellen we hier tegenover het opstellen van een communicatieplan/protocol hoe te handelen bij calamiteiten, praktijksituaties simuleren,

kwaliteitsborging producten en kennis blijven delen binnen omgevingsdiensten en met de partners. Het (rest)risico schatten we daarmee op nihil.

Rechtmatigheid
Het niet voldoen aan de rechtmatigheidseisen kan leiden tot juridische procedures en claims.

De ODA wordt geacht rechtmatig, d.w.z. overeenkomstig wet- en regelgeving te handelen en moet daarin de opdrachtgevers adviseren. Het onvoldoende rechtmatig functioneren doet afbreuk aan het imago en het vertrouwen in de ODA.
Bovendien vormt het rechtmatigheidsaspect onderdeel van de accountantscontrole en de accountantsverklaring. We schatten het (rest)risico op nihil.

Bezuinigingen bij de deelnemers
Het risico is dat het rijk bezuinigt op provinciale- en gemeentelijke uitkeringen (Provinciefonds /Gemeentefonds) en/of dat de partner zelf bezuinigingsmaatregelen doorvoert. Voor de ODA bestaat het risico dat provincie en gemeenten een deel van de rijks- of eigen bezuinigingen afwentelen op de ODA. In de eind 2020 vastgestelde verrekensystematiek zijn onder meer afspraken gemaakt, hoe we met tekorten omgaan wanneer deze worden veroorzaakt door bezuinigingen bij de partner.
Het (rest)risico voor de ODA schatten we daarmee op nihil.

Loon- en prijsontwikkelingen
Hoe de daadwerkelijke salarisontwikkeling in 2023 zal zijn is nog niet duidelijk en dat geeft dan een risico. We schatten het risico op € 155.000 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Eigen risico voor werknemersverzekeringen
De ODA is eigen risico drager voor de ziektewet, ww en premiedifferentiatie voor WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgehandicapten).
De ODA betaalt het eigen risico en de premiedifferentiatie indien een medewerker ziek wordt, verplicht uit dienst gaat of in de WGA komt.
We schatten het risico op € 57.500 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld)

Ziekteverzuim
In de berekening van de productieve uren is rekening gehouden met 5,4% ziekteverzuim. Dit betreft alle ziekteverzuim, dus niet alleen het langdurig, maar ook het kortdurende ziekteverzuim. We volgen het landelijk gemiddelde voor openbaar bestuur en overheidsdiensten (circa 5,4%; bron CBS We schatten het risico voor langdurig zieken op € 57.500 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Werkkostenregeling
Op 1 januari 2015 is de werkkostenregeling in werking getreden. Deze regeling begrenst het maximaal te besteden bedrag aan onbelaste vergoedingen en verstrekkingen voor de werknemers. Boven de vrije ruimte is loonbelasting in de vorm van een eindheffing van 80% verschuldigd. Deze regeling kan financiële gevolgen hebben voor de loonkosten. We gaan daar vooralsnog niet van uit.
De zogenaamde vrije loonruimte waarbinnen de ODA belastingvrije vergoedingen en verstrekkingen mag doen is voor 2021 becijferd op ca. € 50.000. Mocht dit "forfait" worden overschreden dan is over elke € 1.000 overschrijding € 800 (80%) belasting verschuldigd. Bij de invoering van het IKB zijn er afspraken gemaakt op basis waarvan de ODA deels kan sturen op de benutting van de vrije ruimte.
We schatten het risico in op € 15.000 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (gemiddeld).

BTW
Het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) is per 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals deze volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds. Het plafond wordt aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met onttrekkingen of toevoegingen aan het BCF. Als het plafond

overschreden wordt komt het verschil ten laste van het gemeentefonds. Het risico is dat de gemeenten deze overschrijding (deels) gaan afwentelen op de ODA en daardoor minder producten gaan afnemen.
Vooralsnog schatten we dit risico op nihil

Vennootschapsbelastingplicht
Met ingang van 1 januari 2016 worden ook de lokale overheden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Dit geldt in beginsel ook voor de gemeenschappelijke regelingen zoals de ODA. In 2016 zijn door de Omgevingsdiensten afspraken gemaakt met de Belastingdienst. De inschatting is dat de kans dat ODA vennootschapsbelasting moet betalen zeer klein is.

Productenboek
Het risico is dat de gehanteerde normen in het productenboek afwijken af van de werkelijkheid waardoor de kosten per product hoger of lager zijn dan vooraf verwacht.
Het is zaak de normen regelmatig te toetsen en bij te stellen waar nodig
We schatten het risico op € 57.500 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Automatisering
Het risico is productieverlies door uitval en reparatie van de verschillende systemen waardoor meer uren noodzakelijk zijn om de taken te verrichten dan waarmee rekening is gehouden. We schatten het risico op € 15.000 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Aanbestedingen
Het risico is dat aanbestedingen niet worden uitgevoerd volgens vastgesteld (Europese en ODA) inkoop- en aanbestedingsbeleid waardoor financiële middelen zijn benodigd voor rechtszaken en de consequenties van deze rechtszaken. In 2017 zullen de nodige stappen worden gezet, zodat de risico's op onrechtmatige aanbestedingen zullen worden verkleind. De stappen bestaan uit het verkennen van de mogelijkheden van de inhuuroptie op werkeningelderland.nl en het participeren in een Europees aanbestedingsinitiatief van de gemeente Putten.
We schatten het risico op € 155.000 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (klein).

Outputmodel (medewerkers)
Het outputmodel vanaf 2017 vergt een geheel andere strategie in de bedrijfsvoering dan we tot dusverre gewoon zijn. De ODA wordt tot op zekere hoogte afhankelijk van de vraag van onze klanten (lees: de partners). Ook voor de medewerkers betekent dit een omslag. We zullen hiermee ervaring moeten opdoen.
Het beleid van onze partners kan leiden tot meer of minder vraag naar producten, incidenteel maar wellicht ook structureel. Het zal niet altijd vanzelfsprekend zijn dat de vraag naar de (soort) producten overeenkomt met de beschikbare capaciteit.
We zullen daarop tijdig moeten inspelen. De strategische personeelsplanning die regelmatig bijgesteld wordt, kan ons daarbij uitstekend van dienst zijn.
We schatten het risico op € 57.500 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Gelders Stelsel
Op dit moment vindt er onderzoek plaats vanuit de cie Van Aartsen. Mogelijk leidt dat tot verbeterplannen en/of maatregelen voor het Stelsel wat tot extra kosten kan leiden voor de ODA. We schatten het risico op € 15.000 en de kans dat zich dit voordoet op 70% (groot).

Omgevingswet
De invoering van de omgevingswet kan tot een andere taakverdeling tussen gemeenten, provincie en de ODA leiden. Het is zowel mogelijk dat dit tot meer als tot minder taken voor de ODA leidt. Het risico schatten we daarom op nihil.

Datalekken
Iedereen heeft recht op eerbiediging en bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer en een zorgvuldige omgang met zijn persoonsgegevens. De regels hiervoor zijn vastgelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Hierin staat dat persoonsgegevens moeten worden beveiligd tegen verlies en tegen onrechtmatige verwerking. Een datalek moet worden gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens als het leidt tot een aanzienlijke kans op ernstige nadelige gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens, of als het ernstige nadelige gevolgen heeft voor de bescherming van persoonsgegevens. Het datalek moet daarnaast ook worden gemeld aan de betrokkene indien het waarschijnlijk ongunstige gevolgen zal hebben voor diens persoonlijke levenssfeer. Bij overtreding van de meldplicht datalekken uit de Wbp kan de Autoriteit Persoonsgegevens een bestuurlijke boete opleggen. We schatten het risico op € 155.000 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein)

Financieel effect van deze risico's
We willen het totale financiële effect van deze risico's weten. Dit hebben we nodig om vast te stellen of onze financiële buffer voldoende is. In de volgende tabel wordt het financieel effect berekend.
Niet alle risico's komen tegelijk voor. Ook zijn de gevolgen van de risico's niet altijd maximaal. Het geld dat nodig is om de risico's op te kunnen vangen is daarom minder dan alle risico's bij elkaar opgeteld. Een praktische methode om het effect te berekenen is het maximale risico te vermenigvuldigen met de kans dat het risico zich voordoet. We noemen dit het kwantificeren van de risico's. In de tabel kwantificering risico's zijn de eerder genoemde risico's gekwantificeerd.

Risico	Geschatte omvang	Geschatte kans (in %)	Financieel effect van de risico's
Afspraken dienstverleningsovereenkomsten	57.500	30%	17.300
Taakuitvoering	15.000	10%	1.500
Calamiteit bij bedrijf	nihil	0%	0
Rechtmatigheid	nihil	0%	0
Loon- en prijsontwikkelingen	155.000	50%	77.500
Eigen risico voor werknemersverzekeringen	57.500	50%	28.800
Ziekteverzuim	57.500	50%	28.800
Werkkostenregeling	15.000	30%	4.500
BTW	nihil	0%	0
Vennootschapsplicht	nihil	0%	0
Productenboek	57.500	30%	17.300
Automatisering	15.000	50%	7.500
Aanbestedingen	155.000	10%	15.500
Outputmodel	57.500	30%	17.300
Gelders stelsel	15.000	70%	10.500
Omgevingswet	nihil	0%	0
Datalekken	155.000	10%	15.500
Totaal			**242.000**

In de becijfering is rekening gehouden met de kans dat een risico zich voordoet.
Het gaat dan om de **individuele** risico's en de kans dat dit (individuele) risico zich periodiek voordoen. De kans dat **alle** risico's zich op enig moment **tegelijkertijd** voordoen is o.i. aanzienlijk lager.
Daartoe hanteren we een dempingfactor van 0,5.
Het totaal van de financiële risico's komt daardoor op € 121.000.

We verwachten overigens dat (een deel van) de geformuleerde risico's de komende jaren afnemen waardoor de ratio / het weerstandsvermogen zal toenemen.

Weerstandsvermogen
Zoals hierboven becijferd, beloopt de benodigde weerstandscapaciteit € 121.000.

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 223.000.
(Per 31-12-2021 is € 150.000 van de Algemene Reserve vrij besteedbaar + het in de begroting 2023 beschikbare bedrag voor onvoorzien van € 73.000).

Gebruiken we de formule en waarderingstabel (zie hiervoor) dan ziet dit er als volgt uit:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

In bedragen: € 223.000 / € 121.000 = 1,84
Waarderingscijfer: B
Betekenis: Ruim Voldoende

Uit de analyse blijkt dat het weerstandsvermogen Ruim Voldoende is.

Kengetallen
Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Doel van deze kengetallen is inzicht te verschaffen of de begroting structureel en duurzaam in evenwicht is.

Kengetallen (in procenten)	2021 Jaarrek	2022 Begroting	2023 Begroting
1a. Netto schuldquote	-5	4	-3
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-5	4	-3
2. Solvabiliteitsrisico	17	12	17
3. Structurele exploitatieruimte	0	0	0
4. Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
5. Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuld quote en de netto schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geven inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODA in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het percentage is relatief laag. Dit komt met name door een hoog bedrag aan kortlopende passiva en een laag eigen vermogen.
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Aangezien de geraamde structurele lasten in evenwicht zijn met de geraamde structurele baten is er geen structurele exploitatieruimte.

2. PARAGRAAF FINANCIERING

Treasuryfunctie
De wet Financiering decentrale overheden (FIDO) verplicht de gemeenschappelijke regeling richtlijnen vast te stellen voor het beheer van de geldstromen en de risico's die daaraan zijn verbonden. De treasuryfunctie maakt onderdeel uit van de ondersteunende financiële diensten die de gemeente Berkelland voor de Omgevingsdienst Achterhoek verricht.

Risicobeheer
De ODA heeft een eenvoudige rol op treasurygebied. De behoefte is:
- het aantrekken van langlopende geldleningen voor investeringen ten behoeve van de bedrijfsvoering;
- het overbruggen van de mate van bevoorschotting door de deelnemers.

Zodra grotere investeringen in de bedrijfsvoering worden gedaan ontstaat behoefte aan een langlopende financiering.
Ook de ODA heeft te maken met het zogenaamde "schatkistbankieren". De rekeningcourant tegoeden van de ODA bij de Bank Nederlandse Gemeenten worden dagelijks afgeroomd ten gunste van 's-Rijks kas.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. Volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het totaal van de lasten van de primitieve begroting. De totale lasten belopen € 9.292.000. De kasgeldlimiet bedraagt voor 2023: € 762.000.

3. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" heeft tot doel aan te tonen hoe de ODA de instandhouding van haar kapitaalgoederen waarborgt.
Kapitaalgoederen zijn aankopen die een meerjarig gebruik dienen en die we meestal aanduiden als investeringen. Artikel 3 van de financiële verordening bepaalt dat nieuwe investeringen in de begroting moeten worden vermeld.
Voor het up-to-date houden van software zijn zoveel mogelijk onderhoudscontracten afgesloten met de leveranciers. De hieraan verbonden kosten worden geacht te zijn begrepen in de vergoeding welke de ondersteunende partner ontvangt van de ODA.
Voor investeringen hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen.
- hardware: 3 jaar
- software: 5 jaar
- dienstvervoermiddelen: 7 jaar

Overigens bepaalt de financiële verordening (artikel 7) dat materiële vaste activa met economische waarde lineair worden afgeschreven.

VII. DE FINANCIËLE BEGROTING

Overzicht van lasten en baten

Onderstaand de financiële begroting 2023 van de ODA met toelichting.

Omschrijving x € 1.000		2021 Realisatie	2022 Begroting	2023 Begroting
	LASTEN			
1	Personele kosten/Inhuur en diensten derden	6.602	6.029	7.410
2	Organisatiekosten	641	713	763
3	Organisatieontwikkeling en SPP	35	107	109
4	Bovenregionale taken	542	821	352
5	Organisatie ondersteuning	567	652	666
6	Algemene lasten	0	65	73
	Totaal Lasten	**8.387**	**8.387**	**9.373**
	BATEN			
21	Bijdragen van derden	407	106	81
25	Bijdragen deelnemers	8.084	8.281	9.292
	Totaal Baten	**8.491**	**8.387**	**9.373**
	Resultaat voor bestemming	**104**	**0**	**0**
26	Mutaties reserves		0	0
	Resultaat na bestemming (+ is voordelig)	**104**	**0**	**0**

Toelichting financiële begroting

LASTEN

Conform de vastgestelde begrotingsuitgangspunten zijn de salarislasten verhoogd met 2,3%. De overige kosten zijn geïndexeerd met 1,5%. Overige mutaties ontstaan vanuit ontwikkelingen die hieronder verder toegelicht worden.

1. **Personeelskosten/Inhuur derden (€ 7.410.000)**
   De loonsom bestaat uit de loonsommen van het management, de managementondersteuning en van de primaire processen vergunningverlening, advies en toezicht en handhaving. Daarnaast bestaan de kosten uit de externe inhuur en diensten derden, de zgn. flexibele schil. Deze flexibele schil hebben we nodig om verschillen in de vraag te kunnen opvangen voldoen en daarin flexibel mee te bewegen.
   In de kosten is rekening gehouden met een toename voor de werkzaamheden vooral vanuit de overheveling van de bodemtaken- in totaal gaat het om een extra bijdrage vanuit de deelnemers van een € 1,0 mln.; daar staat personele inzet tegenover. Daarnaast zijn voor een vijftal partners de basistaken asbest toegevoegd en is er nog een kleine toevoeging vanuit BOA inzet. Naast de indexatie is rekening gehouden met toe te kennen periodieken.

2. **Organisatiekosten (€ 763.000)**
   De organisatiekosten bestaan uit personele organisatiekosten (opleidingen, bedrijfskleding, personeelsbijeenkomsten enz.) en bedrijfsvoeringskosten (verzekeringen, accountant, abonnementen, ICT licenties).
   Naast de indexatie zijn de kosten verhoogd rekening houdend met de uitbreiding van het aantal werknemers met corresponderende kosten zoals bijvoorbeeld opleidingen, arbo, reis- en verblijfkosten.

3. Organisatieontwikkeling en strategische personeelsplanning (€ 109.000)
Betreft het beschikbare budget voor organisatieontwikkeling voor 2023. Het betreft budget voor verbetering van werkprocessen, veelal ICT gerelateerd. De gezamenlijke projectkosten I-GO, worden hieruit gedekt.

4. Bovenregionale taken (€ 352.000)
Een aantal bovenregionale taken is belegd bij verschillende omgevingsdiensten. Hieronder een overzicht welke taken dit betreffen en welke omgevingsdiensten die taken uitvoeren.

Bovenregionale taken x € 1.000	2021 Realisatie	2022 Begroting	2023 Begroting
OD De Vallei - Kwaliteit en coördinatie stelsel	18	21	21
OD Rivierenland - Ketentoezicht	79	77	79
OD Veluwe en IJssel - Portaal en kenniscentrum	55	83	85
OD Regio Nijmegen - Complexe vergunningverlening	133	326	0
OD Regio Arnhem - Complexe handhaving, meetdienst en bezwaar en beroep	147	159	43
OD Noord Veluwe - Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu	10	10	10
OD Achterhoek - Personeel en Organisatie	97	119	89
Diversen	3	25	26
Totaal	**542**	**821**	**352**

De bijdrage voor de stelseltaken liggen in lijn met de begroting 2022. De kosten voor de ODRN en een gedeelte van de ODRA (bouwtaken) zijn overgeheveld naar het budgetonderdeel diensten derden. Deze werkzaamheden zien we als uitbesteding, hebben een directe relatie met de omzet en passen wat dat betreft beter bij diensten derden als onderdeel van de flexibele schil.

5. Organisatie ondersteunende diensten (€ 666.000)

Ondersteunende dienst x € 1.000	2021 Realisatie	2022 Begroting	2023 Begroting
Berkelland - Financieel (beheer)	39	43	43
Bronckhorst - Facilitair, Huisvesting en Telefonisch Informatie Punt	150	153	174
Doetinchem - Informatisering en automatisering en archief	347	424	416
Lochem - Personeel (salarisadministratie en organisatie)	31	32	33
Totaal	**567**	**652**	**666**

De toename in de begroting 2023 is vooral zichtbaar bij hogere doorbelasting vanuit huisvesting Bronckhorst en de ICT ondersteuning. Met de uitbreiding van het aantal werknemers zullen we ook rekening moeten houden met hogere kosten voor gebruik van laptops, mobiele telefonie, ondersteuning, verbruik en huisvestingskosten.

6. Algemene lasten (€ 73.000)
De raming onder de algemene lasten bestaat uit een bedrag voor onvoorzien van € 73.000.

BATEN

21. Bijdragen van derden (€ 81.000)
Het bedrag van € 81.000 is de bijdrage van de andere omgevingsdiensten voor de stelseltaak P&O die bij de ODA is belegd. Het bedrag is verlaagd omdat de inzet voor de algemene stelseltaak is verminderd.

25. Bijdragen deelnemers (€ 9.292.000)
De omzet bestaat uit de verwachte afname van de producten. Voor toezicht en handhaving is de bijdrage in lijn met het handhaving uitvoeringsprogramma (Hup 2023) die met de partners is besproken. Vergunningenverlening en specialismen zijn vraag gestuurd en baseren we op verwachtingen gebaseerd op het verleden.
Mutaties hebben plaatsgevonden door de overgang van de bodemtaken vanuit de Provincie naar de gemeenten met de invoering van de omgevingswet. Per partner is dit goed in beeld gebracht. In totaal gaat het om ruim € 0,5 mln (5.447 uur) die daarmee ook voor de grootste financiële wijziging zorgt. Daarnaast heeft een ophoging plaatsgevonden voor de inbreng basistaken asbest voor 1.600 uur e.e.a. conform het advies van de Cie van Aartsen. BOA inzet is verhoogd met 100 per partner vanwege de toenemende meldingen en druglabs problematiek en de succesvolle werking vanuit de LHS (landelijke handhaving strategie). De Provinciale inzet is verminderd door een voorziene vermindering van werkzaamheden.
Belangrijke kanttekening: het blijft een outputbegroting; er wordt uiteindelijk afgerekend op basis van de daadwerkelijke afname. De bijdrage is bepaald aan de hand van een uurtarief van € 96,-.
Opgemerkt dient te worden dat dit een stijging is ten opzichte van 2022 van € 1,- en minder dan de index. Door de toename van werkzaamheden, zien we een toename in de robuustheid die ook financieel effect heeft naar de partners: de jaarlijkse kostenstijging kunnen we afvangen met een volumevoordeel in de omzet waardoor er kleine tariefstijging nodig is.

Bijdrage partners per productgroep

	Vergunningen	Toezicht & Handhaving	Specialismen	Totaal
Aalten	148.200	322.500	93.100	563.800
Berkelland	280.500	823.200	393.400	1.497.100
Bronckhorst	288.800	649.000	134.900	1.072.700
Doetinchem	298.200	635.500	257.200	1.190.900
Lochem	174.200	515.800	130.800	820.800
Montferland	113.000	236.100	77.800	426.900
Oost Gelre	268.500	583.400	340.300	1.192.200
Oude IJsselstreek	209.900	397.600	155.700	763.200
Winterswijk	122.400	444.500	192.700	759.600
Zutphen	146.700	409.400	131.700	687.800
Provincie/ODRA	0	297.600	19.200	316.800
Totaal	**2.050.400**	**5.314.600**	**1.926.800**	**9.291.800**

Afrekensystematiek
Iedere opdrachtgever betaalt uiteindelijk voor de producten die hij afneemt.
Indien aan het einde van het jaar ODA een positief of negatief resultaat behaalt, wordt de vastgestelde verrekensystematiek toegepast.

Financiële Meerjarenbegroting 2023 – 2026

Omschrijving x € 1.000		2023 Begroting	2024 Begroting	2025 Begroting	2026 Begroting
	LASTEN				
1	Personele kosten/Inhuur en diensten derden	7.410	7.410	7.410	7.410
2	Organisatiekosten	763	763	763	763
3	Organisatieontwikkeling en SPP	109	109	109	109
4	Bovenregionale taken	352	352	352	352
5	Organisatie ondersteuning	666	666	666	666
6	Algemene lasten	73	73	73	73
	Totaal Lasten	**9.373**	**9.373**	**9.373**	**9.373**
	BATEN				
21	Bijdragen van derden	81	81	81	81
25	Bijdragen deelnemers	9.292	9.292	9.292	9.292
	Totaal Baten	**9.373**	**9.373**	**9.373**	**9.373**
	Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**
26	Mutaties reserves	0	0	0	0
	Resultaat na bestemming (+ is voordelig)	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Beleid

Het beleid zoals dat is geformuleerd in de begroting 2022 is vertrekpunt voor het opstellen van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024 – 2026. Beleidswijzigingen waartoe wordt besloten na 1 januari 2022 worden via begrotingswijzigingen verwerkt in de begroting 2023 en volgende jaren.

Loon- en prijsontwikkelingen

Voor de jaren 2024 t/m 2026 zijn de lonen en prijzen constant verondersteld.

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Met ingang van de begroting 2018 is het volgens het nieuwe BBV verplicht om een overzicht van baten en lasten per taakveld op te nemen.

x € 1.000	Taakveld	Baten	Lasten
Programmaplan			
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	€ 2.050	€ 1.515
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	€ 5.315	€ 3.187
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	€ 1.927	€ 1.405
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer		
Eigen stelseltaak		€ 77	€ 90
Kosten Gelders stelsel van Omgevingsdiensten			€ 262
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	€ 4	€ -
Overzichten			
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning organisatie		€ 2.841
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treausury		€ -
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		€ 73
Saldo van baten en lasten		€ 9.373	€ 9.373
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves		€ -	€ -
Resultaat		€ 9.373	€ 9.373

De kosten van de ODA zijn verdeeld over de programma's waarbij de directe kosten en opbrengsten zijn toegerekend aan de programma. De overhead wordt afzonderlijk gepresenteerd.

Overzichten overhead en onvoorzien

Overhead (x € 1.000)	Begr. 2023
Personeelskosten management en staf	1.303
Organisatiekosten	763
Inhuur organisatieontwikkeling	109
Organisatie ondersteuning	666
Overige	
Totaal	**2.841**

Algemeen/onvoorzien (x € 1.000)	Begr. 2023
Onvoorzien	73
Totaal	**73**

Geprognosticeerde balans

De uiteenzetting van de financiële positie bevat naast een overzicht van de geraamde baten en lasten per programma ook een geprognosticeerde begin- en eindbalans voor het begrotingsjaar.

ACTIVA	**Ultimo 2021**		**Begroot 2022**		**Begroot 2023**	
Vaste activa						
Financiële activa						
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2		2		2	
Totaal vaste activa		***2***		***2***		***2***
Vlottende activa						
Voorraden						
- Onderhanden werk	0		500		0	
		0		500		0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:						
- Vorderingen op openbare lichamen	902		320		870	
- Rekening courant verhouding met het Rijk	1.080		360		360	
- Overige vorderingen						
		1.982		680		1.230
Liquide middelen:						
- Banksaldi	88					
		88				
Overlopende activa:						
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen						
voorschotbedragen die ontstaan door voor financiering op uitkeringen						
met een specifiek bestedingsdoel	0		28		28	
- vooruitbetaalde bedragen	0					
		0		28		28
Totaal vlottende activa		***2.070***		***1.208***		***1.258***
TOTAAL ACTIVA		**2.072**		**1.210**		**1.260**

PASSIVA	**Ultimo 2021**		**Begroot 2022**		**Begroot 2023**	
Vaste Passiva						
Eigen vermogen:						
- Algemene reserve	150		150		150	
- Bestemmingsreserves	100		0		60	
- Gerealiseerd resultaat	104					
Voorzieningen	62		60		50	
Totaal vaste passiva		***416***		***210***		***260***
Vlottende Passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:						
- Banksaldi	0		0		0	
- Crediteuren	466		350		350	
- Overige schulden						
Overlopende passiva						
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen						
voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die						
dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	19					
- Nog te betalen bedragen	1.171		650		650	
Totaal vlottende passiva		***1.656***		***1.000***		***1.000***
TOTAAL PASSIVA		**2.072**		**1.210**		**1.260**
Aan natuurlijke of rechtspersonen verstrekte borg- en of garantstellingen		**0**		**0**		**0**

VIII. BESLUIT ALGEMEEN BESTUUR

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek;

gelezen het voorstel van de Dagelijks Bestuur van 21-3-2022;

BESLUIT:

1. De begroting 2023 vast te stellen.
2. Het tarief voor 2023 vast te stellen op € 96 per uur en dit tarief te verwerken in de normproducten.
3. De meerjarenraming 2024 – 2026 voor kennisgeving aan te nemen.
4. De bevoorschotting overeenkomstig bijlage 1 vast te stellen.
5. Het dagelijks bestuur te machtigen over de post onvoorzien (€ 73.000) te beslissen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 4-7-2022.

De secretaris,	De voorzitter,
Ir. P.G.M. van Oosterbosch	drs. J.H.A. van Oostrum

Bijlage 1: Bevoorschotting door de partners 2023

	Vergunningen	Toezicht & Handhaving	Specialismen	Totaal
Aalten	148.200	322.500	93.100	563.800
Berkelland	280.500	823.200	393.400	1.497.100
Bronckhorst	288.800	649.000	134.900	1.072.700
Doetinchem	298.200	635.500	257.200	1.190.900
Lochem	174.200	515.800	130.800	820.800
Montferland	113.000	236.100	77.800	426.900
Oost Gelre	268.500	583.400	340.300	1.192.200
Oude IJsselstreek	209.900	397.600	155.700	763.200
Winterswijk	122.400	444.500	192.700	759.600
Zutphen	146.700	409.400	131.700	687.800
Provincie/ODRA	0	297.600	19.200	316.800
Totaal	**2.050.400**	**5.314.600**	**1.926.800**	**9.291.800**

De termijnen worden bij aanvang van het kwartaal als voorschot opgevraagd als volgt:

Per 1-01-2023 cumulatief 25%
Per 1-04-2023 cumulatief 60%
Per 1-07-2023 cumulatief 80%
Per 1-10-2023 cumulatief 100%

Mocht er sprake zijn van een begrotingswijziging dan worden de voorschotten herzien aan de hand van de gewijzigde bijdrage per partner.

Omgevingsdienst Achterhoek
Dagelijks Bestuur
Postbus 350
7000 AJ Doetinchem

Inlichtingen bij:	Klaas van der Woud	*Telefoon:*	14 0575	*Bijlage(n):*
Team:	V en H	*Ons nummer:*		*Uw bericht d.d.:*
Onderwerp:	Zienswijze begroting 2023	*Datum:*	……. 2022	*Uw nummer:*

Geachte mevrouw P.G.M. van Oosterbosch,

Wij hebben de ontwerpbegrotingsstukken, 1e wijziging begroting 2022 en begroting 2023 naast de jaarstukken 2021 van u ontvangen en beoordeeld. De stukken geven geen aanleiding voor het indienen van een zienswijze.

Vragen
Als u nog vragen heeft over deze brief, neemt u dan contact op met K. van der Woud, team V en H. Dit kan via telefoonnummer 14 0575 (zonder kengetal) of info@zutphen.nl. Wilt u als u een brief schrijft ons zaaknummer vermelden?

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Zutphen,
de burgemeester, de secretaris,

Omgevingsdienst
Achterhoek

1e Begrotingswijziging 2022

630/638

1e Begrotingswijziging 2022

Datum: 21 maart 2022

© Omgevingsdienst Achterhoek

Omgevingsdienst
Achterhoek

Elderinkweg 2, 7255 KA Hengelo (Gld)

info@odachterhoek.nl

www.odachterhoek.nl

www.gelderseomgevingsdiensten.nl

@odachterhoek

/OmgevingsdienstAchterhoek

Inleiding

In 2021 heeft het Algemeen Bestuur de begroting 2022 vastgesteld. Op basis van de ontwikkelingen zijn er nu enkele aanpassingen nodig. Zo leidt het recent afgesloten CAO akkoord tot hogere loonkosten. Daarnaast zien we dat de vraag naar onze specialistische inzet de afgelopen twee jaar duidelijk toeneemt en willen we hier de begroting op aan passen zodat we ook formatie kunnen aannemen. Daarnaast nemen we enkele budgetneutrale wijzigingen en kleinere effecten mee.
Wij bieden u deze 1e begrotingswijziging 2022 ter vaststelling aan.
Deze begrotingswijziging heeft gevolgen voor de gemeentelijke bijdragen: de bijdragen gaan omhoog.

Voorstel/besluit

Wij stellen u voor om de begroting 2022 te wijzigen:

Toelichting
Hieronder worden de afzonderlijke posten toegelicht die verwerkt zijn in de tabellen van de financiële begroting.

Toename specialistische inzet tbv partners/Bijdrage deelnemers (€ 232.000)
Op specialistische inzet zien we in de jaren 2020 en 2021 dat de realisatie duidelijk hoger ligt dan de begroting. De extra inzet ingegeven vanuit de invoering van de omgevingswet verklaart deze slechts voor een deel. Vorig jaar zagen we dit effect al ontstaan maar nu zien we het voor het tweede jaar op rij en de verwachting is dat dit doorzet. Het is verstandig de begroting hierop aan te passen als vertaling daarvan naar een realistische begroting e.e.a. naar wens van de partners. Naast een realistische begroting voor de partners, geeft het de ODA de mogelijkheid hierop personeel te werven in plaats van (duurdere) inhuur.

Bijdrage derden (€ - 27.000)
De ODA voert de stelseltaak HRM uit voor het Gelders Stelsel. De inzet en begroting voor 2022 is verlaagd en verdeling van de inzet van HR organisatieadviseur tussen de ODA en het stelsel meer in de lijn van de praktijk gebracht. Zowel de kosten van de stelseltaak als de bijdrage vanuit de partner in het Gelderse stelsel worden daarmee verlaagd. De bijdrage vanuit de stelselpartners neemt af met € 27.000.

Verhogen personele kosten/diensten derden (€ 717.000)
Dit voorjaar is ingestemd met een nieuwe CAO en de hierin afgesproken salarisverhoging ligt behoorlijk hoger dan de uitgangspunten die gebruikt zijn bij het opstellen van de begroting 2022. Destijds hebben we een index gehanteerd (cf. landelijke cijfers) van 1,5%. Nu worden de lonen verhoogd in twee stappen van respectievelijk 1,5% en 2,4%. Dit geeft een uitzetting op de begroting van een kleine € 120.000,-.
Daarnaast zullen we de hogere omzet (zie hiervoor) moeten vertalen naar een ophoging van de personele inzet. Een derde effect ontstaat doordat we een kleiner deel van onze kosten kunnen doorbelasten naar de HRM-stelseltaak. Beide effecten geven een verhogend effect van € 146.000,-.
Als laatste post hevelen we, budgetneutraal, een bedrag van € 451.000 over vanuit de bovenregionale taken. Dit betreft de dienstverlening vanuit onze Ketenpartners (ODRN en ODRA) van werkzaamheden die we uitbesteed hebben en doorbelasten naar onze partners. Verantwoorden onder deze post geeft een evenwichtiger beeld en past bij de andersoortige werkzaamheden die uitbesteed zijn.

Organisatiekosten/Organisatieondersteuning (€ budgetneutraal)
In de ICT ontwikkelingen zal 2022 het One Gove zaaksysteem worden gemigreerd naar de cloud omgeving. Dit brengt eenmalig extra kosten met zich mee en zitten niet in de begroting. Tegelijkertijd zien we een voordeel ontstaan op de ICT-ondersteuning vanuit de overgang naar andere telefonie. Deze schatten we in op € 37.000,-. Voor 2022 willen

we dit voordeel inzetten voor de hogere migratiekosten en hoeven we daardoor geen beroep te doen op een budgetaanvraag. Het betreft dan alleen een categorie wijziging.

Bijdrage bovenregionale taken (€ - 475.000)
De ODA voert de stelseltaak HRM uit voor het Gelders Stelsel. De inzet en begroting voor 2022 is, conform afspraak binnen het Gelders stelsel, verlaagd en de verdeling van de inzet van HR organisatieadviseur tussen de ODA en het stelsel meer in de lijn van de praktijk gebracht. De totale kosten van de HRM taak nemen daardoor met € 31.000 af.
De programmatische aanpak voor toezicht en handhaving leidt tot aanvullende kosten van € 7.000,-.
Daarnaast hevelen we een bedrag van € 451.000 over wat betrekking heeft op de uitbestede werkzaamheden rondom complexe vergunningverlening en bouwtaken naar diensten derden. Deze overheveling is budgetneutraal.

Algemene lasten (€ - 37.000)
Nadat alle bovenstaande wijzigingen zijn doorgevoerd resteert een tekort van € 37.000,-. Dit tekort dekken we uit een verlaging van de post algemene lasten die de functie van onvoorzien in deze heeft.

Procedure

Aangezien deze begrotingswijziging leidt tot een verhoging van de bijdragen van de deelnemers wordt de gebruikelijke procedure (met zienswijze) toegepast:

Dit houdt in:
- Het Dagelijks Bestuur zendt de ontwerp begrotingswijziging 2022 vóór 15 april 2022 aan Provinciale Staten en de gemeenteraden.
- Provinciale staten en de gemeenteraden kunnen hun zienswijzen over de ontwerp begrotingswijziging indienen bij het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst.
- Het Dagelijks Bestuur verzamelt de zienswijzen en biedt de ontwerp begrotingswijziging het Algemeen Bestuur aan voorzien van de zienswijzen.
- Het Algemeen Bestuur stelt de begrotingswijziging vóór 15 juli 2022 vast.
- Onmiddellijk na de vaststelling van de begrotingswijziging 2022 door het Algemeen Bestuur zendt het Algemeen Bestuur deze aan Provinciale Staten en de gemeenteraden.

FINANCIËLE BEGROTING

Vorenstaande mutaties zijn verwerkt in onderstaande financiële begroting 2022.

Overzicht van baten en lasten

Omschrijving x € 1.000		2022 Begroting	2022 1e wijziging	2022 Begroting na wijziging
	LASTEN			
1	Personele kosten/Inhuur en diensten derden	6.029	717	6.746
2	Organisatiekosten	713	37	750
3	Organisatieontwikkeling en SPP	107	0	107
4	Bovenregionale taken	821	-475	346
5	Organisatie ondersteuning	652	-37	615
6	Algemene lasten	65	-37	28
	Totaal Lasten	**8.387**	**205**	**8.592**
	BATEN			
21	Bijdragen van derden	106	-27	79
25	Bijdragen deelnemers	8.281	232	8.513
	Totaal Baten	**8.387**	**205**	**8.592**
	Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**
26	Mutaties reserves	0	0	0
	Resultaat na bestemming (+ is voordelig)	**0**	**0**	**0**

Overzicht naar taakvelden

x € 1.000	Taakveld	Begroting 2022 Baten	Begroting 2022 Lasten	Begr. Wijziging 2022 Baten	Begr. Wijziging 2022 Lasten	Begr na wijziging Baten	Begr na wijziging Lasten
Programmaplan							
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	€ 2.027	€ 1.053	€ -	€ 389	€ 2.027	€ 1.442
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	€ 4.957	€ 2.895	€ -	€ 27	€ 4.957	€ 2.922
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	€ 1.297	€ 952	€ 232	€ 258	€ 1.529	€ 1.210
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer						
Eigen stelseltaak		€ 102	€ 120	€ -27	€ -31	€ 75	€ 89
Kosten Gelders stelsel van Omgevingsdiensten			€ 701	€ -	€ -444		€ 257
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	€ 4	€ -		€ -	€ 4	€ -
Overzichten							
Overhead	0.4 Overhead onderst. organisatie		€ 2.601	€ -	€ 43		€ 2.644
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treausury						€ -
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		€ 65	€ -	€ -37		€ 28
Heffing Vennootschapsbelasting	0.9 Vennootschapsbelasting						
Begrote saldo van baten en lasten		8.387	8.387	€ 205	€ 205	€ 8.592	€ 8.592
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves		-	-	€ -	€ -	€ -	€ -
Begrote resultaat		8.387	8.387	€ 205	€ 205	€ 8.592	€ 8.592

Bijdrage partners

	Vergunningen	Toezicht & Handhaving	Specialismen	2022 Nieuw
Aalten	146.500	277.800	58.800	483.100
Berkelland	277.500	747.700	335.400	1.360.600
Bronckhorst	285.600	622.900	117.300	1.025.800
Doetinchem	294.900	596.300	187.800	1.079.000
Lochem	172.300	452.000	84.400	708.700
Montferland	111.700	194.200	43.800	349.700
Oost Gelre	265.500	558.800	300.100	1.124.400
Oude Ijsselstreek	207.500	371.500	121.900	700.900
Winterswijk	120.900	394.800	158.400	674.100
Zutphen	145.000	381.600	82.600	609.200
Provincie/ODRA	0	359.100	38.500	397.600
Totaal	**2.027.400**	**4.956.700**	**1.529.000**	**8.513.100**

Verdeling over de programma's

De kosten worden naar programma's toegerekend.

Overzicht baten en lasten Programma 1 Vergunningverlening									
x € 1.000	Begroting 2022			1e wijz. Begroting 2022			Begr. 2022 Na wijz.		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programmaplan									
Programma 1 Vergunningverlening	2.027	1.053	974	0	389	-389	2.027	1.442	585
Overzicht									
Algemene dekkingsmiddelen									
Overhead		569	-569		19	-19		588	-588
Onvoorzien		14	-14		-8	8		6	-6
Saldo van baten en lasten	2.027	1.636	391	0	400	-400	2.027	2.036	-9

Overzicht baten en lasten Programma 2 Toezicht en Handhaving									
x € 1.000	Begroting 2022			1e wijz. Begroting 2022			Begr. 2022 Na wijz.		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programmaplan									
Programma 2 Toezicht en Handhaving	4.957	2.895	2.062	0	27	-27	4.957	2.922	2.035
Overzicht									
Algemene dekkingsmiddelen									
Overhead		1.504	-1.504		-33	33		1.471	-1.471
Onvoorzien		38	-38		-22	22		16	-16
Saldo van baten en lasten	4.957	4.437	520	0	-28	28	4.957	4.409	548

Overzicht baten en lasten Programma 3 Advies									
x € 1.000	Begroting 2022			1e wijz. Begroting 2022			Begr. 2022 Na wijz.		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programmaplan									
Programma 3 Advies	1.297	952	345	232	258	-26	1.529	1.210	319
Overzicht									
Algemene dekkingsmiddelen									
Overhead		528	-528		57	-57		585	-585
Onvoorzien		13	-13		-7	7		6	-6
Saldo van baten en lasten	1.297	1.493	-196	232	308	-76	1.529	1.801	-272

Overzicht baten en lasten Programma 4 Stelseltaken									
x € 1.000	Begroting 2022			1e wijz. Begroting 2022			Begr. 2022 Na wijz.		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programmaplan									
Programma 4 Stelseltaken	102	821	-719	-27	-475	448	75	346	-271
Overzicht									
Algemene dekkingsmiddelen									
Overhead		0	0		0	0		0	0
Onvoorzien		0	0		0	0		0	0
Saldo van baten en lasten	102	821	-719	-27	-475	448	75	346	-271

Overzicht baten en lasten Programma 5 Projecten									
x € 1.000	Begroting 2022			1e wijz. Begroting 2022			Begr. 2022 Na wijz.		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programmaplan									
Programma 5 Projecten	4	0	4	0	0	0	4	0	4
Overzicht									
Algemene dekkingsmiddelen									
Overhead		0	0		0	0		0	0
Onvoorzien		0	0	0	0	0		0	0
Saldo van baten en lasten	4	0	4	0	0	0	4	0	4

BESLUIT ALGEMEEN BESTUUR

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek;

gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 21 maart 2022;

BESLUITEN:

De begroting 2022 als volgt te wijzigen.

x € 1.000	Taakveld	Begroting 2022 Baten	Begroting 2022 Lasten	Begr. Wijziging 2022 Baten	Begr. Wijziging 2022 Lasten	Begr na wijziging Baten	Begr na wijziging Lasten
Programmaplan							
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	€ 2.027	€ 1.053	€ -	€ 347	€ 2.027	€ 1.400
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	€ 4.957	€ 2.895	€ -	€ 69	€ 4.957	€ 2.964
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	€ 1.297	€ 952	€ 232	€ 258	€ 1.529	€ 1.210
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer						
Eigen stelseltaak		€ 102	€ 120	€ -27	€ -31	€ 75	€ 89
Kosten Gelders stelsel van Omgevingsdiensten			€ 701	€ -	€ -444		€ 257
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	€ 4	€ -		€ -	€ 4	€ -
Overzichten							
Overhead	0.4 Overhead onderst. organisatie		€ 2.601	€ -	€ 43		€ 2.644
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treausury						€ -
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		€ 65	€ -	€ -37		€ 28
Heffing Vennootschapsbelasting	0.9 Vennootschapsbelasting						
Begrote saldo van baten en lasten		8.387	8.387	€ 205	€ 205	€ 8.592	€ 8.592
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves		-	-	€ -	€ -	€ -	€ -
Begrote resultaat		8.387	8.387	€ 205	€ 205	€ 8.592	€ 8.592

En het uurtarief zoals eerder vastgesteld bij de begroting 2022 en verwerkt in de normproducten, te handhaven op € 95,-.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 4 juli 2022.

De secretaris, De voorzitter,

Ir. P.G.M. van Oosterbosch drs. J.H.A. van Oostrum